

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבחר
עלוני השבוע

שנה שישית
גיליון מספר 628

שמות
תשפ"ו

שבת

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

זמן קריאת התורה

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
06:11	05:33	04:17	ירושלים
06:07	05:34	04:31	בני ברק
06:07	05:32	04:21	חיפה
06:08	05:35	04:32	אשדוד
06:10	05:34	04:16	בית שמש
06:10	05:35	04:34	קרית גת
06:07	05:31	04:24	נוף הגליל

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פר' מקץ - חנוכה תשפ"ו

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון וישב בענין 'להכיר חוויות הילד'

תודה רבה על המאמר הממחיש.

לא כל כך קשור לגוף המאמר - בבחורות הלחצתי את עצמי קשות עם 'הרגשות' בימי החנוכה (ובשאר ימים טובים). כלומר, לחץ אטומי שהדלקה תהיה מרוממת וכו'.

כיום, כל שנה מחדש עולה בי מחנק לקראת ימי החנוכה. פשוט נהיה לי רע!

*

אחד הילדים מנדנד לנו שהוא רוצה משפיים חדשות - רק בגלל שראה דגמים חדשים בחנות. אחרי שהבהרנו לו שלא נקנה לו כי אנחנו קונים כשיש צורך, הרגשתי גם רצון שיפסיק לנדנד. אך בזכות המאמר לקחתי את זה לכיוון אחר לגמרי. להקשיב לרצון שלו בצורה חיובית, כי מותר לו לרצות! לתת מקום ולגיטימיות לעצם הרצון!

זו היתה באמת הזדמנות להקשיב לו.

*

נושא באמת מרתק ורלוונטי,

בדוגמא שצינתי, שהאבא היה בטוח שהילדים נהנים מאוד, ולבסוף התברר שיש ילד שהיה לו קשה. יתכן להמליץ טוב על האבא שאולי הוא התרשם מילדיו האחרים. כי אולי יש ילד אחד שהרגיש חוויה קשה בבית, וילדים אחרים דווקא כן חוו את החוויה הטובה.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: הילדים אספו במשך החנוכה, 'דמי חנוכה' מכל הסבים, וזה הצטבר לכמה מאות שקלים. מה הדרך החינוכית הנכונה לנהוג עם הכספים? לשמור אצלנו / לאפשר להם לבזבז / לקנות יחד איתם?

תשובה: טוב שהדגשתי "מבחינה חינוכית", כי מכל בחינה אחרת, הכסף הוא שלהם, ואל לנו להתערב בכוח. (מלבד אם יקנו בכסף דברים אסורים, כמו). אכן מבחינה חינוכית יש לנו הזדמנות מצויינת ללמד אותם כללים להתנהגות כלכלית נכונה. חשוב לזכור! הילדים לא ילמדו על כך באף מקום. זה הרי לא חלק מסדרי הלימודים בחיידר ובבית הספר.

נלמד אותם את המושג הבסיסי 'תקציב'. לאמר: אלו החלומות שלי, וזה הכסף שיש לי. אוכל להגשים רק חלק מהחלומות שלי. ואז ניתן ללמד אותם על: יכולת איפוק וריסון עצמי. דחיית סיפוקים. השקעה לטווח הקצר מול השקעה לטווח הארוך. כדאי גם שנלווה אותם לחנות. נקשיב היטב לאופן שבו הם מתלבטים, וגם לאופן שהם מקבלים החלטות. במהלך הקניה, נוכל ללמד אותם טיפים חשובים ועצות חינוכיות לחיים.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

הילדים הפכו לאדוני הבית

בסדר. הוא כבר יושב עם הילדים מסביב לנרות, שרים, מספרים סיפורים, משחקים יחד, וגם זה לא טוב. כי "אולי בעוד עשרים שנה הילד שלי יספר כמה רע היה לו בבית". כדי להבין מדוע מאמר כזה בכוחו לערער, עלינו להכיר תופעה רגשית נפוצה: ה'קרבן' וה'מקרבן'. נכתוב כאן בכמה משפטים, ובעזרת השם בהזדמנות נרחיב בענין.

הקרבן - זה אותו ילד, שחווה בחיים התנהגות קשה כלפיו ללא כל היגיון או הסבר. ייתכן שחווה ביקורות, העלבות, השפלות או עונשים כבדים, ובחוויה שלו לא היו קשורים להתנהגות שלו בכלל. גם כאשר התנהג באופן מופלא לדעתו, עדיין הגיעו הביקורות וההעלבות.

ההרגשה היא: אני קרבן לשווא. נטפלים אלי בלי כל סיבה. וגם אין לי כל דרך לשנות את זה. ומכאן, הוא מתחיל לחוות חיי קרבנות. חוסר אונים, חוסר מוטיבציה, התבכיינות, ומתלונן סידרתי.

בשלב כל שהוא בחיים זה מתהפך. ה'קרבן' הופך ל'מקרבן'. בהרגשה שלו, הוא מתעלל סתם כך באנשים ללא כל סיבה. חי בהרגשת אשמה תמידית. על כל צעד ושעל מייסר את עצמו שאינו נוהג כראוי. אם זה כאבא, כמחנך, ואפילו כמעביד.

ה'מקרבן' משתדל בכל מאודו להיות טוב. הוא ילמד כל דרך וכל שיטה כדי לשפר את עצמו. ולכן ייתכן שיהנה מכל מיני רגעים יפים בחיים, שבהם ירגיש טוב עם עצמו. אך הכול עומד על פיגומים רעועים. פתאום מישוהו מבקר אותו, וכל המגדל קורס.

מאמר כזה, כפי שהיה בשבוע שעבר, יש לו יכולת לערער אותו לחלוטין. כל מה שבנה בעשר אצבעותיו בבית, מתמוסס ברגע. והמאמר הזה אכן מביא לתוצאה דלעיל. לייבא הביתה שיטה חדשה: "שאלתי את הילדים איך היו רוצים לחגוג". ומכאן כך לנחש את ההמשך.

*

עוד נידרש לענין הזה באריכות. אך משפט אחד "למעשיה". משהו התנהגותי במזוהר.

ההורים הם אלו שקובעים את החוויות המרכזיות בבית. ההורים הם אלו שמחליטים כיצד צריכים להיראות סדרי התנהגות בבית. הם מחליטים כיצד נראית סעודת שבת, לימוד עם הילד, הליכה לקניות או יציאה לטיול.

אין כל מקום להתייעץ עם הילדים כיצד ייראו הדברים. הדעה שלהם אינה רלוונטית לענין כלל. גם ההחלטות השגויות של הורים, הן לרוב הרבה יותר טובות, מאשר ההחלטות החכמות של הילדים.

מה שכן, כדי שנוכל לגבש דעה טוב יותר כיצד לנהוג, חשוב לנו כהורים לשמוע מהילדים על החוויה שלהם. ולכן ניתן מדי פעם להתעניין אצל הילדים, איך הם חווים את הבית? כיצד הם מרגישים בזמן הדלקת נרות חנוכה? איך הם אוהבים את סעודות השבת? או כיצד בשבילו חווית הלימוד עם אבא?

להתעניין בלבד. לא להתייעץ. לשמוע מהם כדי לבצע שינויים, אך הם לא יקחו חלק פעיל בהחלטות.

עד כאן בינתיים. א לעכטיג'ן חנוכה.

בהמשך למאמר הקודם שעסק בענין "להכיר את חוויות הילדים", נציג את אחת מעשרות התגובות, תגובה נסערת של אבא שראויה להתייחסות ברבים.

"קראתי את המאמר שלך לפני חנוכה, וזה בלבד אותי מאוד. כעת אנחנו ביום השני של חנוכה, ואני מתוסכל מאוד מהמציאות. רעייתי תחי' הגדירה לי במשפט קצר: **הילדים הפכו לאדוני הבית.**"

"במאמר כתבת שאנחנו כהורים צריכים לוודא שיש לילדים חוויה טובה מהדלקת הנרות, ואני חששתי שהם לא כל כך אוהבים את האופן שבו אני נוהג איתם, אז שאלתי אותם כיצד היו רוצים לחגוג? והם בחרו בסגנונות משוגעים. רוקדים, קופצים, מעיפים ניירות.

"ניסיתי לעצור אותם אך לא ממש יכולתי, כי הרי זה מה שהם רוצים. כשהתחילו גם להתחצף אלינו, הבנתי שאני טעיתי כאן, בכך שהעברתי להם את שרביט ההנהגה."

*

כדי להיכנס יותר לעניינים, נזכיר בקצרה את המאמר הקודם. בגלל העיתוי בחרנו את "מעמד הדלקת נרות". הנושא היה: **הפער שיש לפעמים, בין מה שנחווה אצל ההורים כחוויה מרגשת ומעצימה עבור הילדים, לבין האופן שבו זה נחוה אצל הילדים כמעמד קשוח, קפדני, כולא וחונק.**

אך זה רלוונטי לא רק בחנוכה, אלא לעשרות ומאות חוויות שיש באינטראקציה בין הורים לילדים.

אבא לומד עם הילד. האבא כולו בחוויה הנעימה עבור הילד שזוכה ללמוד איתו. והילד בחוויה של מבחן, מתסכל, מאשים.

אמא הולכת לקניות עם הבת. האמא כולה בחוויה הכיפית. זמן איכות עם אמא. הילדה בחוויה של כללים נוקשים. "אל תזוזי! / אל תגע! / לא כל מה שרוצים צריך לקנות!"

כל אחד שקרא את המאמר יכל להתחבר לאחת משתי הדמויות. חלק התחברו לדמות הילד. כתב לי יהודי שכבר מחתן ילדים: "קראתי את המאמר שלך וזה עורר לי רגשות עמוקים ופשוט בכיתי. נזכרתי בצעקות שהיינו חוטפים ילדים בבית".

חלק אחר מהקוראים התחברו לדמות האב. הנה תגובה: "המאמר היתה לי כמו סטירה בפרצוף. פתאום קלטתי את מה שאני עושה לילדים שלי, והתביישתי מעצמי".

אגב, הגיל לא משחק כאן בכלל. אנשים מבוגרים יכלו להתחבר לדמות הילד, ואברכים צעירים לדמות האבא.

אלו שהתחברו לדמות הילד, זכו למנת אמפתיה גדולה. פתאום הרגישו שיש מישהו שמבין אותם. במשך שנים רבות, לא היתה להם שום הזדמנות להביע את עצמם, ואת הרגשות שלהם. ואז מגיע מאמר ומהדהד להם את כל המחשבות.

אצל אלו שהתחברו לדמות האב, יש שהתייחסו לכך ככתב אישום. פתאום זה עירער להם את המקום הבטוח. משהו שכבר הרגישו איתו בסדר גמור, והנה גם זה לא

בס"ד, טבת תשפ"ו || גיליון 17

יו"ל ע"י 'אתכנשו' - 'אור הרשב"י

אתכנשו!

ערכוני וחידושי היכל אתכנשו

נסיעה מרוממת בר"ח כסליו למירון

לשעות של רוממות וחוויה עלילתית זכינו כ-1,500 מחברי אתכנשו, בהתאחדנו יחד לנסיעה מרוממת ומאוחדת לאתרא קדישא מירון, בליל שישי ראש חודש כסליו, לתפילה על הציון הקדוש ולמעמד סיום מאות ספרי הזוהר"ק שנלמדו בתקופה האחרונה.

עשרות אוטובוסים יצאו מכל ערי הארץ בדרכם מירונה, כשעל אם הדרך, בתחנת הדלק שבכביש 6, עצרו לתחנת רענון וקבלת ערכות 'צדה לדרך', לקול צלילי מירון, כמיטב המסורת.

לאחר ההגעה למירון ותפילה על יד הציון הק', פנה הקהל אל הרחבה שאחורי הציון הקדוש [בסמוך למערת הלל] למעמד הסיום. משא חיזוק נפלא נשמע מפי מוה"ר רבי בערל פריעד שליט"א ראש 'אור הרשב"י'. ניגוני התעוררות הושרו ברגש רב, לאחר מכן נערך הסיום, ובסיום הקדיש פצחו הכל בשיירה אדירה 'לכבוד התנא האלוף', 'תורתו מגן לנו', כאשר מעגלי הריקוד הסוחפים רוממו את הכל טפח וטפחים שעה ארוכה, לקול צלילי התזמורת והמקהלה.

עמוסים ברגשי קודש, שבו הקהל לערים ומעונם, לאחר שזכו ל"ג בעומר" זוטא, באמצעו של חורף...

מהנהלת אתכנשו מבקשים להבהיר, כי כל מי שנרשם לנסיעה ולא הגיע, הרי הוא גורם נזק כספי, ויש לשים לב לכך.

לא קיבלת? תעדכן מיידית!

חדש! שלוחה מיוחדת נפתחה ב'קו אתכנשו' - שלוחה 6, לעדכון על אי קבלת ערכת הדואר החודשית בזמנה. שלוחה זו תהא פעילה בין התאריכים כ"ג לחודש.

באם לא קיבלתם עדיין את הערכה לחודש הבא עד תאריך כ"ג לחודש הקודם, נא עדכנו בשלוחה זו, ונשלח במיוחד עבורכם את הערכה החודשית במשלוח דואר אישי עד הבית תוך 5 ימי פעילות בעז"ה.

ניתן לקבל בעשרות מוקדי זוה"ק שברחבי הארץ

חשוב לדעת, כי עשרות מוקדי זוה"ק פרוסים בכל רחבי הארץ, מצפונה ועד דרומה. כל מצטרף חדש או כל מי שלא הגיע אליו החוברת החודשית, יוכל לגשת לעמדה הקרובה אל ביתו, וליטול את חוברת האישית שלו.

למידע על המוקד הקרוב לביתך, צור קשר עם משרדנו 0330-6666 שלוחה 0, בשעות הפעילות מדי יום, בין 1:00-4:00 בצהריים.

לסדר הלימוד האישי שלך <
לתזכורות, פרטים וערכונים:

קו אתכנשו
03.30.6666
מענה אנשי לכל עניין!
שלוחה 0 בין השעות 1:00-4:00 בצהריים

ניצחון החנוכה וצום העשירי

האיש ירצה. המכבים עצמם ביצאם אל המלחמה ידעו, כי 'אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ד' אלקינו נזכיר', רק בשם ד' יצאו למלחמה, לא בגבורת עצמם ולא בשם עצמם. ואגב, רק כך מנצחים.

חז"ל באו, בשל כך, והדגישו לנו את הנרות, את פנימיות הניצחון, את החזרה לעבודת בית אלקינו, את הארת הנשמה היהודית הפנימית אשר מאירה כל כך, את עבודת הנרות בגילוי כבוד מלכותו יתברך שמו. את העיקר אל מול הטפל, את יתרון האור אל מול החושך.

נצחונם של ימי החנוכה, כך יודע מי שמעמיק בספר הזוהר ובפנימיות הימים, איננו על יוון המדינה, אלא על היוון שבתוכו, על הנפש הבהמית החותרת באופן תמידי לתרבות יוון של העצמת הגוף והעמדתו במרכז העניינים. באים הנרות הללו, ומאירים את הנשמה, מעלים אותה על נס, וברגע כמימרא - היא גוברת, היא מנצחת, היא מאירה.

אותו נצחון הרוח על הגוף מנצח שוב, בכל שנה ושנה ואל האור הזה, במלואו, אנחנו מייחלים ומקווים

אלו הם ימי החנוכה, והוא גם אבול של יום עשרה בטבת. המצור על ירושלים לא היה מצור פיזי, זהו כיבוש של האויב את הרוח הישראלית, זוהי הכנעת הרוח. גם אם בית המקדש הפיזי עדיין קיים, הרי שרוחו הוכפפה, הגילוי כבר אינו מאיר כבעבר. הקרבנות - מוקרבות באדיבותו של הצורך, אם יחפון ואם לא. הרוח שוב אינו גובר עליו.

נייחל, להתגלות אור מלכותו עלינו בקרוב ובמהרה, ושם נדליק המנורה על ידי כהניך הקדושים, וכשם שעשית נסים לאבותינו כן עתה הושיענו.

ידידיכם
בערל פריעד

תחילתו של חודש טבת, באור גדול, אורם של ימי החנוכה אשר בוקע ועולה מכל בית יהודי, מכל לב יהודי. ימי החנוכה שנקבעו בשל חזרת בית המקדש לתפארתו ולמכונו לאחר חילולו ע"י היוונים, טהרתו על ידי הכהנים. משם, נמשך החודש, סובב הולך אל תחילת ההתבוננות באבולנו הכבד ביום צום העשירי בטבת, היום בו החלו תסמיני נפילת עיר קדשנו ותפארתנו, המצור הגדול שהחל ביום זה ונמשך עד לחורבן הבית אליו מקווים ומייחלים אנו, בכל יום שיבוא.

לבבו של יהודי, עד ימינו אנו ועד בכלל. שואף זורח אל התגלות כבוד מלכותו עלינו אשר במהרה יאיר, אור חדש על ציון ועל כל העולם כולו. האור הגדול בוקע ועולה משם, לעומתו - האבלות והחושך - אף המה מקורם משם.

גם בעמדו אל מול הנרות, מתחנן כל יהודי ל'ותחינה עינינו בשוכך לציון ברחמים', ל'בהעלותך את הנרות', לנרות המקדש אשר יאירו, לנר המערבי שיבליח ולא יפסק לעולם. זהו מהותו של יהודי.

מהותם של ימים אלה, הם ימי האור, הגילוי הגדול שמתגלה בעת הדלקת הנרות, איננו רק זכרון לנצחון המהדהד של המכבים על היוונים הרבים, החזקים והטמאים מהם. אלא מאירים גם כעת, מנצחים גם כעת. אותו נצחון הרוח על הגוף - מנצח שוב, בכל שנה ושנה, ואל האור הזה, במלואו, אנו מייחלים ומקווים.

חז"ל קבעו את הנרות לזכרון מצאת פך השמן הטהור והדלקת הנרות בבית המקדש. לא נקבע הזכרון לזכר הנצחון הסוחף והמשכר חושים. כדי לדייק אותנו במה עלינו להתבונן ואת מה עלינו להעלות על נס. התנועים, רחמנא ליצן, רואים בחג זה חג של גבורה פיזית יהודית, מעלים על נס את תבונתם המלחמתית של המכבים, את תכסיסי המלחמה המבריקים ואת התעוזה ההרואית. אבל לא, לא כך רואים יהודים מאמינים את אלו הימים.

טעות קשה ומרה היא זו, הנצחון הוא לא לנו, הניו והנצח לחי עולמים, תמיד. ד' ילחם לנו את מלחמותינו, לא בגבורת הסוס יחפץ ולא בשוקי

הגה"ח רבי בן ציון אפל שליט"א

**עבודת המקדש
בזמנינו**

3

הגה"ח רבי יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א

**מהו "אור הגנוז"
שמתגלה בימי
החנוכה?**

2

מהו "אור הגנוז" שמתגלה בימי החנוכה?

פתיב "ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור". והוא אור אתגניז ואיהו אדמון לגבי צדיקא לעלמא דאתי. אלמלי אתגניז מכל וכל, לא קאים עלמא אפילו רגעא חדא, אלא אתגניז ואדמון פהאי צרעא דעביד תולדין וזרעין ואיבין, ומניה אתקיים עלמא. ולית לך יומא, דלא נפיק מניה בעלמא, ומקיים פלא דביה זן קודשא בריך הוא עלמא.

[תרגום: כתוב: "ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור". אותו אור נגזר והזדמן לצדיקים לעולם הבא. אלמלא נגזר האור הגנוז מכל וכל, לא היה העולם יכול להתקיים אפילו רגע אחד, אלא נגזר וזרע כדור הזה שעושה תולדות וזרעים ופירות, וממנו התקיים העולם. ואין לך יום שלא יוצא ממנו בעולם ומקים הכל שבו הקדוש ברוך הוא זן את העולם].

אילו היינו באמת מרגישים את האור הגנוז היינו עומדים בכל רגע בדריכות: האם הקב"ה הולך לחדש עולמו גם ברגע הבא? וכאשר הרגע הבא יופיע, נתמלא הודיה עצומה לה, שהחיינו וקיימנו לרגע נוסף.

ואכן פעם בשנה אנו זוכים לגילוי הנשגב של 'אור הגנוז', בחצי שעה של הדלקת נרות חנוכה [כמובא בספר בני יששכר (חנוכה מאמר ב אות כא) בשם הרוקח, מהר"ל מפרגא ורבי פנחס מקוריין], והוא משתקף בשלהבת של נר חנוכה שמבטאת את הודאת הנשמה על כל רגע ורגע ועל כל נשימה ונשימה, מתוך הכרה שהבורא מחיה אותה כל רגע, ולכן היא קופצת תמיד בלי הפסק, בתנועה של הודאה מתמדת בלי שום יציבות מצד עצמה (ע' זוה"ק פנחס ריט.).

זהו איפוא מידת 'הוד' שמתגלה בחנוכה כפי מאמר הזוה"ק דלעיל, ויש בזה משמעות של ביטול והודאה על הרגע הבא שיהיה כלל אם יופיע, ואחר כך הלל והודיה על רגע ההווה שהופיע ברוב חסדיו יתברך.

הרגשה זו אמורה למלא אותנו בשעת הדלקת נר חנוכה, כאילו אנו מדליקים שוב את המנורה בבית המקדש מתוך אמונה מוחלטת שהנר מסוגל לדלוק גם בלי כמות שמן מספיקה, שהרי ה' משפיע כל רגע חיות תמידית, כל רגע מתחדש עולם חדש ממש, ואנו מבוטלים אליו לגמרי בלי כל משמעות לכוחות הטבע, כי מתברר שהטבע אינו כלום, שהרי בכל רגע יש כאן בריאה מחודשת לגמרי, וכל מה שמתרחש בעולם הכל הוא בהשגחה פרטית מדוקדקת.

למדריגה זו מגיעים על ידי הדלקת נר חנוכה, כמו שכתב בקדושת לוי (חנוכה, קדושה חמישית) שיש להדליק את הנר 'עד שתכלה רגל מן השוק' - 'כלומר, שצריך אתה לחשוב במחשבתך בהדלקת נר חנוכה שתכלה רגל מן השוק, שתכלה ממחשבותיך שהעולם מתנהג על פי השוק והרגל של הטבע'.

כך מגיעים למצב של מנוחה מוחלטת, על ידי שאנו מאירים את הטבע באור אלוהי - באמצעות נרות החנוכה המאירים את כל העולמות, ומתוך כך אנו מרגישים לגמרי ביד ה', בהרגשה שהקב"ה מחדש עולמו בכל רגע, וא"כ מה לנו לדאוג ולתכנן על הרגע הבא - הרי אנו לא בטוחים כלל שהוא יופיע, ואנו תלויים לגמרי ברצון הבורא ית' ומבוטלים אליו לחלוטין.

יש לנו אם כן - לפי דברי הזוהר - את ההסתכלות הנכונה על נרות החנוכה, בהם יש לכיין כאילו העולם כולו מתמלא אור אלוהי, אור הגנוז, שום דבר לא מתנהל מאיליו בדרכי הטבע, יש כאן בורא שמשגיח על הכל, ואם כן מאבד הטבע את משמעותו - כמו שהתרחש בנס חנוכה!

שהיא הבריאה הגשמית והחיצונית אשר שם שלטון הטבע וכוחות הפירוד, כי הקב"ה מנהיג את הבריאה באופן שיהיה נראה כלפי חוץ כמציאות נפרדת, כאילו הכל מתנהג לבד, בדרך הטבע, וכאילו העולם מתקיים בכוחות עצמו. ואילו יגלה הקב"ה את האור האלוהי בתוך הבריאה לא יוכל העולם להתקיים כי הכל יתגלה כמציאות אלוהית ולא תהא ניכרת מציאות הבריאה.

אבל על ידי הדלקת נר חנוכה מאירים כל המאורות העליונים עד למטה מעשרה טפחים וגם ברשות הרבים [ע' פרי עץ חיים (חנוכה); מאור עינים (פר' מקץ)]; שפת אמת (חנוכה, תרס"ב)], והיינו שהאור האלוהי יורד עד למטה ממש ומאיר בחיצוניות העולמות, עד שגם הבריאה הגשמית עצמה נתפסת בעיני האדם כדבר אלוהי. הטבע מתבטל, ויש כח להתרומם מעל הטבע ולהכניש את כוחו על ידי הדלקת נרות חנוכה שמזכירים לנו את הנס הגדול כשהנרות דלקו בלי כמות שמן מספיקה, מעל הטבע, ומוכיחים כי הקב"ה 'עשה ועושה ויעשה לכל המעשים' והכל מתחדש 'יש מאין' בכל רגע, אין דבר כזה ששמו 'טבע', והכל רק למראית עין בלבד.

התגלות אור הגנוז בחנוכה

זהו איפוא התגלות 'אור הגנוז' שנגלה אלינו בימי החנוכה, היינו שמתגלה בשכלינו ודעתנו הרגשה מוחשת שהקב"ה לא רק שמנהיג את העולם, ולא רק שמוחזק ומקיים את הבריאה הקיימת, אלא גם מחדש בכל רגע בריאה מחודשת לגמרי. כלומר, בכל רגע מתבטלת הבריאה הקודמת, והקב"ה מחדש עולם מחודש לחלוטין.

אנו לא זוכים לראות בעינינו הגשמיות את החיות האלוהית המחודשת בכל רגע את הבריאה, כמו שאנו לא רואים את זרם החשמל המפעיל את המכשיר.

מאחר שאור אלוהי זה גנוז ונעלם, לכן נקראת החיות האלוהית בשם 'אור הגנוז' שאנשים לא מרגישים בה, ובכל זאת, אם תיפסק רגע אחד מלזרום כאן בתוך הבריאה - תתבטל הבריאה תיכף ומיד - כמאמר הזוהר שלפנינו (תרומה קמח):

זוהר המעשה:

על ידי שאנו מאירים את הטבע באור אלוהי באמצעות נרות החנוכה המאירים את כל העולמות, מתוך כך אנו מרגישים לגמרי ביד ה', בהרגשה שהקב"ה מחדש עולמו בכל רגע, יש כאן בורא שמשגיח על הכל, ושום דבר לא מתנהל מאיליו בדרכי הטבע.

הזוה"ק מגלה שיש שני מצבים בהרגשת הנוכחות האלוהית בעולם * ביאור הרגשת האלוהיות בחנוכה מצינו הגדרה נפלאה בתיקוני זוהר (כט). אודות מהות ימי החנוכה:

איהו הוד תמניא יומי דחנוכה, לארבעה ועשרין יומין, דאינון ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ומיד דעלה זית טרף בפיה, שריא כ"ה על ישראל בכ"ה בכסלו, ואלין אינון כ"ה אנתון דיהודא, דאינון שמוע ישראל וגומר, ודא איהו חנוכה חנ"א פ"ה.

[תרגום: מידת ההוד מאירה בשמונת ימי החנוכה, שמתחילים לאחר ארבעה ועשרים ימים, שכנגד כ"ד אותיות שיש בתיבות 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' הרומזות על היחוד התחתון, בו העולם קיים כפי שנגלה לעינינו אלא שיש בו התגלות אלוהית. ומיד אחר כך שורה כ"ה על ישראל בכ"ה בכסלו, ואלו הם כ"ה אותיות היחוד, שבתביבות 'שמע ישראל' וגומר, שרומז על היחוד העליון כאילו העולם בטל לגמרי לגבי המציאות האלוהית. וזה הוא חנוכה, חנ"ו כ"ה, סוד החניה והמנוחה שנעשה בכ"ה אותיות של היחוד].

חנוכה נקבע ביום המנוחה ולא ביום הנצחון

וביאור הענין הוא, כי מלחמת החשמונאים מול כוחות יוון הסתיימה ביום כ"ד כסלו, אז אירע הנצחון הגדול, אך ימי חנוכה נקבעו החל ממחרת יום כ"ה, שאז נחו מהמלחמה, וצריך להבין מדוע נקבעו ימי חנוכה לזכרון המנוחה מהמלחמה ולא לזכרון הנצחון הגדול במלחמה.

ומגלה לנו הזוה"ק שיש שני מצבים בהרגשת הנוכחות האלוהית בעולם:

האחד - מתוך מלחמה, כאשר הטבע ניצב במלוא עוזו כאילו הכל מתנהל כאן בעולם מאיליו ח"ו, וצריך ללחום נגד ההסתר של הטבע ולהזכיר לעצמינו בתדירות בתוך ההסתר שהכל מתנהל כאן רק על ידי הנהגת ה'.

והשני - במצב של מנוחה, כאשר מאירה בקרבינו הארה אלוהית עצומה שהכל אלוהות, אין טבע, אין בריאה, הכל בטל ומבוטל אל ה'.

יום המלחמה - כ"ד כסלו, רומז על כ"ד אותיות שיש ב'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד' שמסמל את ה'מלכות' התחתונה שהטבע שולט בה, וצריך לעמוד תמיד במצב של מלחמה נגד ההסתר שבטבע.

אך חכמינו ז"ל קבעו את חנוכה ליום כ"ה - יום המנוחה, בו מאיר הפסוק 'שמע ישראל הו"ה אלקינו הו"ה אחד' שיש בו כ"ה אותיות. פסוק זה הוא מצב של מנוחה, ללא מלחמה, בו אנו מגיעים אל היחוד השלם, ה' אחד! אין עוד מלבדו!

ימי חנוכה מסמלים את המנוחה, כפי שמתבטא בהדלקת נר חנוכה שיש בה חיבה יתירה יותר מכל המצוות, שלא כשאר המצוות:

בכל המצוות אנו 'עולים' כלפי מעלה. הקב"ה יושב בשמים, אנו נמצאים על הארץ, ואנו צריכים לעלות אליו, להתדבק בו ולהתכלל בו, וכל אחד יכול לעלות כפי גודל הזדככותו, וכפי רוחב ביתו.

אך פעם בשנה, בימי החנוכה, משתנה הסדר. אנו לא עולים למעלה, אלא כל המאורות הגדולים יורדים ומאירים כאן, למטה מעשרה טפחים.

אמרו חכמינו (סוכה ה). 'מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה טפחים', והיינו שלא מתגלה הארה אלוהית למטה בעולם הגשמי - בתוך 'רשות הרבים'

שאלת המשיפיע:

סכום כסף כהלוואה, על מנת שאפרע אותה כשירווח לי. התלבטתי מאוד: **האם זאת הזדקקות לבשר ודם, או שבעצם הוא שליח מאת ה' להביא לי מזוני?**

התחזקתי באמונה ובטחון, והחלטתי שאני רוצה להתפרנס רק מידי של הקב"ה, כפי שאומרים בברכת המזון: "לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלוואתם". לאחרונה, בזמן שהייתי דחוק מאוד, ניגש אלי ידיד והציע

תגובות החברים:

גדולה, בפרט באם מגיע משהו ומציע את עצמו, ולכן אין לסרב, וצריך לראות בו שליחו של מקום להושיעו.

הרב חיים ק. מצפת: יש לעשות השתדלות באופן המותר לפי התורה, ואם על פי התורה מותר לקחת הלוואה, כמו שכתוב 'אם כסף תלווה', וכן מצונו לגבי שבת 'לוא עלי ואני פורע', הרי זה חלק מההשתדלות הנכונה והמותרת באם אינו רואה לפניו ברירה אחרת.

הרב אפרים ל. מאשדוד: הרבה דרכים למקום, ואחד מהם הוא על ידי ההלוואה, ולכן אין להגביל את הקב"ה לעזור רק באופן מסוים, אלא בכל מקום שבאה הישועה, צריך לקבלה, גם אם היא באופן של הלוואה.

הרב משה לוי מנבי ברק: הלוואה זה 'בדיעבד', ואם ממשיכים לקוות ולבטוח בעקשנות, תבוא הישועה באופן אחר בלי להזדקק להלוואה.

הרב אהרן פרויליך מבית שמש: הלוואה בסכום גדול - נחשבת ישועה

סיכום המשיפיע:

עבודת הבטחון תופסת מקום נכבד בזוה"ק, וכמו שפירש בזוה"ק (ויקהל קצח): את הפסוק 'שברו על ה' אלקי', שהצדיקים מעדיפים להיות עם דרגה של 'שברו' - מלשון שבירה - להתחזק בבטחון גם כשלא הולך כרצונם, וכל זאת משום 'על ה' אלקי' - בשביל הקב"ה, שרוצים לגרום לו נחת רוח כשימותקו הדינים ויוכל להשיע לעולמות כרצונו הטוב.

אלא שעבודת הבטחון נאמדת אצל כל אחד לפי מצבו הפרטי ולפי דרגתו. ואי אפשר להשוות בין אדם לרעהו בענין זה, כי 'בטחון' פירושו **שהאדם רגוע ובטוח על ה'.** **זו לא עבודה' אלא מציאות.** ולכן צריך כל אחד לשאול את עצמו האם אני רגוע גם בלי ההלוואה ואני מסוגל לבטוח שבזמנתי יעזור לי הש"ת בדרכים אחרות, או שמא אני מרגיש לחץ ודאגה, ואני רואה בהלוואה זו את ישועתי ה'.

וכאן יש לפתוח צוהר לענין הבטחון, אשר רבים ממשמים בו כ'עצה' או 'סגולה' נוספת איך להצליח בעסקיהם ובשאר ענייניהם, או שנזכרים ממצות הבטחון רק בשעת צרה.

אנו רגילים כיום שהכל עובד בתעשיה של סגולות

ולגבי הרגשה זאת אי אפשר לרמות את עצמו, האמונה צריכה להיות חזקה מאוד, כמאמר צדיקים על 'האמונה כי אדבר' - שצריך לדבר הרבה בענייני אמונה עד שזה ירד להרגשת הלב, בבחינת 'ורעה אמונה' לרעות את עצמו תמיד בענייני אמונה, ורק לאחר מכן אפשר להתחיל לדבר על בטחון.

ולכן, בכל הנוגע להלוואות, יש אחד שבטחוני חזק שהקב"ה ודאי יעזור לו בלי הלוואות, ויש אחד שבטחוני הוא בדרגת ההשתדלות ומרגיש שזהו רצון הבורא ממנו עתה, וישמח על הישועה שהקב"ה שולח לו בדמות ההלוואה ויודה לבוראו על ההשגחה הפרטית.

וחובה לציין, כי הלוקח הלוואה מתוך 'בטחון' שהקב"ה יעזור לו להחזירה, בלי לדעת מאין, הרי זה בגדר 'מבטח בוגד', ולפי הרמב"ם (הל' מלוה לוה פ"א ה"ג) הרי זה בכלל 'לוה רשע ולא ישלם'.

ואיתא מהרה"ק רבי פנחס מקוריץ שהקובע עצמו ללמוד כל יום בספר הזוהר הקדוש, הרי זו סגולה לפרנסה. ויה"ר שנזכה כולנו לשפע גדול בלי שום מחסור.

והשפעות וישועות, 'תעשה כך - תקבל כך', תגיד 'אשר יצר' - תזכה לרפואה, תתרום - תיושע. ואף שבתחילת הדרך אפשר להתנהג כך, כדי לשכנע את הנפש הבהמית לעשות רצון קונה, אבל בהמשך יש להתחבר אל עבודת ה' באופן פנימי, לומר 'אשר יצר' בלי לקבל פרס אלא מתוך הודאה עצומה על הנסים הנפלאות, וכן כיצ"ב.

ועל דרך זה בתחום הבטחון, **יש להגיע לכך מתוך גישה פנימית של בטחון אמיתי בבורא עולם, ולא כאמצעי להשגת בני חיי ומזוני.**

ה'בטחון' בכללותו אינו מצוה בתורה, אלא הוא 'תוצאה' של מצות האמונה. כלומר, כשיהודי מאמין ומשנן לעצמו תמיד שיש בורא לעולם שהוא ה' ומפרנס, והוא עשה ועושה וישיע לכל המעשים, והוא הטוב והמטיב לכל, ולא ברא עולמו אלא להטיב לבדיו, אזי **תוצאה** מכך הוא מגיע למידת ה'בטחון'. **הוא יותר בטוח, יותר רגוע, הוא יודע שיש כאן שליטה בעולם, יש יד גדולה וחזקה המכוונת הכל מלמעלה.** ואפילו בשעת צרה, הוא יודע כי לא ינום ולא יישן שומר ישראל, לא שכחו ממנו, כל פרט ופרט מחושב בהשגחה פרטית ממש, ודבר זה גורם לו שהוא יכול להישען ולהיות סמוך ובטוח על ה'.

לשמיעת השו"ת השבועי ולהשארת תגובות,

נא להכנס לשלוחה 7 בקו מערכת אתבנשו - **שמעו והשמיעו ונחיה נפשכם!**

גחלי אש מכבשונם של צדיקי הדורות בעניין חשיבות לימוד הזוהר הקדוש

לעירנו פרסה אחת, ולא האמין הסוחר לדבריו, אבל תיכף במוצאי שבת קודש בא בנו לביתו, והלך אביו להבעש"ט, ובקש ממנו שימחול לו היות שדיבר עליו לשון הרע. ואמר לו הבעש"ט, הלא האור שבא הקדוש ברוך הוא בששת ימי בראשית היה אדם מביט בו מסוף העולם ועד סופו, וגזוז לצדיקים לעתיד לבוא, והיכן גזוז, בתורה. ולכן כשאפתח ספר הזוהר אני רואה כל העולם כולו, ולא אשגה ברואה בעזרת ה' יתברך'.

והנה בספה"ק "בני יששכר" (מאמרי כסלו-טבת, מאמר ב) העיד נאמנה בשם 'שלושה עדים נאמנים', הלא המה בעל הרוקח זצ"ל, המהר"ל מפראג זצ"ל והרה"ק רבי פינחס מקאריץ זצ"ל, כי בחנוכה מתגלה האור הגנוז בתורה.

יהי רצון שנזכה כולנו לאור, בכח לימוד ספר הזוהר הקדוש!

אלקים) וז"ל: "ושמעתי מאא"ז (הבעש"ט) נ"ע זללה"ה, היכן גנז האור ההוא, ואמר שהש"ת גנזו בתורה. ולכן משתמשין צדיקים בכל דור ודור באור ההוא, היינו על ידי התורה, שיש בה אותו האור, שיכולין להסתכל בו מסוף העולם ועד סופו, כמו שראו עיני ממש כמה מעשיות אשר קצרה הייתה מהכיל, אשר הסתכל ממש מסוף עולם ועד סופו, והכל היה על ידי אותו אור שנגנז בתורה'.

ובספה"ק "מקור מים חיים" (בראשית אות כג, בשם זוהר חי משפטים דף ק"ז) מביא המעשה דלהלן: 'ב"ק"ק מעבדו היה סוחר אחד מאותן שלא נתקשרו עדיין להבעש"ט, ופעם אחת נסע בנו יחידו של סוחר הנ"ל לברעסלא, והיה דרכו להתעכב בנסיעה כזו ארבעה שבועות, ועכשיו נתעכב יותר מעשרה שבועות ולא היה ממנו שום ידיעה. והלך ערב שבת קודש להבעש"ט, וצוה הבעש"ט שיביאו לו ספר הזוהר, ופתח אותו וראה בו, ואמר לו: 'בנך הוא בעזרת ה' יתברך בחיים, ושבת זה ישובת בכפר סמוך

פְּרִיָּתָהּ וְאָמַר

גילוי האור הגנוז בתורה

כתב החיד"א ב"שם הגדולים" (מערכת ספרים אות ב): 'כתבו גורי האר"י ז"ל, שלימוד הזוהר הוא תיקון גדול להאיר הנפש ולקדשה... דע כי אין ספק כי כל לימוד בתורה הקדושה נשא ורם והוא מרומם, ובפרט אם יהיה לשמה באמיתיות... אמנם אשר גדול לימוד הזוהר... שמדבר בסודי התורה בפירוש ואיו פתי הקורא שלא יבין כי דבריו בעומקי רזי התורה. ולכן להיות סתרי תורה גלויים בלי לבוש הן מזהיר"ן ומאיר"ם הנפש'.

א' בגמ' (חגיגה יב). 'אור שברא הקב"ה ביום ראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו. כיון שנסתכל הקב"ה בדור המבול ובדור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגזז מהן וכו', ולמי גזזו, לצדיקים לעתיד לבא'. ומשעם בזוהר הקדוש (השמטות ח"א דף רסד). והובאו דבריו בהרבה מספרי הקודש, כי אותו האור גזזו הקב"ה בתורה הקדושה. וכן מביא בעל ה"גל מחנה אפרים" (פ' בראשית, ד"ה וירא

הרה"ג ר' **מנחם זאב פרידמן** ה"ו
ראש כולל "תורתם קבע" רמת ויז'ניץ חיפה
וראש ישיבת "עטרת משה" מאקאווא

יד נסתרת מושיבת את הנשמה

ש. הכבוד לנו לשמוע דברים היוצאים מן הלב, ממי אשר בד בבד עם הרבצת התורה במדה יתירה, טופח על מנת להטפיה במעלת קביעות הלימוד בזוהר הקדוש.

ת. כבר בל"ג בעומר בשנה שעברה הרגשתי שמשוהו בי נדלק. היה זה מפגש עם אור אחר, אור שמדבר ישירות אל הנשמה. הזוהר הקדוש נפתח לפני בפשטות ובהירות, כאילו **יד נסתרת מושכת את הלב פנימה.**

האמת היא, שהדברים פועלים עלי באופן אישי מאוד. הזוהר מדבר על כל נושא בכזו חיות, שזה פשוט מלהיב את הלב. יש הלכות שמוכרות לנו היטב, אבל כשאתה פוגש אותן בזוהר הן מתעוררות לחיים חדשים. למשל, ההלכה האוסרת לאכול לפני התפילה, מפני שנאמר 'לא תאכלו על הדם', בזוהר מובא לכך טעם עמוק ונפלא: התפילה, אומר הזוהר, היא במקום קרבן, והיא כביכול 'אכילתו של הקב"ה'. וכשם שבסעודה אין אדם אוכל לפני שהגדול אוכל, כך גם כאן, איננו אוכלים לפני **שהתפילה עלתה לפני ה'.** זהו טעם כזה מתוק ומאיר, המחזיר נשמה חדשה וחיבור פנימי להלכה טכנית לכאורה.

'אם לא באנו לעולם אלא לכך - דיינו'

אבל לא רק בעומק הדברים, אלא גם באווירה. הזוהר הקדוש שופע סיפורים מלאי נשמה,

גילויים נוראים, ותיאורים שממלאים את הלב התפעמות. אינספור פעמים הזוה"ק מסיים את הגילוי במילים: 'אם לא באנו לעולם אלא בשביל לשמוע את הדבר הזה - דיינו!' כשאני קורא את זה, אני פשוט נשאב פנימה לתוך האור. לא פעם אני מרגיש התרגשות כל כך גדולה, עד שדמעות עולות מאליהן, כי זהו לימוד שפועל ומבעיר את הנשמה מבפנים.

זה פשוט משנה אנשים

ב"ה זכיתי לפתוח נקודת חלוקה של ספרי הזוהר בישיבת 'דרכי נועם' בחיפה, ושם ראיתי מקרוב את הפלא הזה. אנשים ניגשים, מבררים, מבקשים ומתייעצים, וכשהם מתחילים ללמוד רואים את השינוי בעיניים. זה מקרב אותם אל ה', פותח להם שערים של רגש, של מחשבה, של חום פנימי, ונותן להם פנים חדשות.

כולם מרגישים חלק מהחבֿריא קדישא

בעידודו וברכת קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, זכינו בחודש אלול האחרון לראות **בחצר הקדוש סערט ויז'ניץ את קמפיין "מי הזוהר"**, התעוררות אדירה שבה הצטרפו לחבֿריא קדישא למעלה מ-004 לומדים חדשים. מה שמרגש לראות זה את הגיוון של המצטרפים: בעלי בתים, אברכים מופלגים, בחורים צעירים ואנשים מבוגרים, כולם מצאו

את עצמם בתוך האור הזה, וכולם מרגישים שיש להם חלק בחבֿריא קדישא של רשב"י. כי זהו **חלק בתורה שמדבר לכל נשמה.**

גם בכולל 'תורתם קבע' לבעלי בתים, אני רואה כיצד לימוד הזוהר נעשה חלק טבעי מהסדרים.

כאשר האברכים סוגרים את הגמרא או את השולחן ערוך בסיום ה'סדר', מיד שולפים את חוברת הזוהר, מוסיפים לנשמתם כמה דקות של אור. זה כבר לא דבר חריג, אלא נהיה חלק טבעי מהיום.

מהפכה של ממש

בעבר אולי היו כאלה שהתביישו ללמוד את הזוהר הקדוש ברבים, 'זה רק למקובלים, רק לבעלי השגה, רק למי שמילא כריסו בש"ס'... אבל היום, בזכות המהפכה של ארגון "אתכנשו", הלימוד הזה נהיה שווה לכל נפש.

זה כבר לא מפתיע לראות אברך או בעל בית יושב לפני התפילה, מחזיק את החוברת, לומד כמה דקות, וממשיך את היום באור אחר. כי הלימוד הזה לא רק מוסיף ידע חדש בתורה, הוא מוסיף נשמה. הוא לא מלמד אותך רק מה לחשוב, אלא איך להרגיש. הוא משנה את ההסתכלות, את החיות בתורה ובעבודת ה', ובסופו של דבר הוא ממלא את הלב באש טהורה של דבקות ורצון.

עדויות לומדים משלוחה ד | עדויות מופלאות מחבֿרי חבורות הזוהר אתפנשו

השגחה פרטית

אני חבר 'אתכנשו' זה כמה חדשים ב"ה, הערב ארע לי מקרה מופלא, שקיבלתי מכך חיזוק עצום.

כשבאתי ללמוד את ההספק היומי שלי בחוברת הזוה"ק, התברר לי ששכחתי אותה ביכולי וממש הצטערתי על כך. הלכתי לתפילת מעריב בשטיבל, ולאחר מכן התיישבתי ללמוד גמרא. לפתע אני שם לב, שממש על ידי מונח כרך של ספר הזוה"ק, בדיוק אותו כרך בו הנני אוזח בסדר לימודי! לא היה לי הסבר אחר מדוע הונח בדיוק כרך זה בסמוך אלי, אלא שמן השמים חפצים בלימוד זה ורשב"י שמח בו. ומשמאי יזכו אותי ללמוד את הלימוד היומי שלי בעתו ובזמנו. אשרינו שזכינו!

י'הנה י'מיהו

'אליהו! קום אפתח...'

שמי אליהו, הצטרפתי ל'אתכנשו' זה מכבר. לאחרונה היתה לי תקופה של רפיון בעקביות הלימוד. אתמול החלטתי להתחזק ולהתחיל שוב בלימוד היומי. פתחתי את החוברת במקום המיועד, וכשרק ראיתי את המילים הראשונות, תקפה אותי חרדת קודש עצומה. וכך נצבו לפני המילים הבאות (פ' נשא ככה): 'אליהו! קום אפתח עמי בפקודיך'. למרות שהכוונה היא כמובן לאליהו הנביא, אך אני הרגשתי קריאה של חיבה המופנית אלי אישית. כאילו רבי שמעון קורא אלי בצורה הכי פשוטה: 'אליהו, קום אפתח עמי...' כמובן שכבר לא הייתי זקוק לחיזוק יותר מזה.

באותו דף בזוה"ק מובא דבר מפליא המתממש כנבואה לנוכח עינינו, שם מופיע הציטוט הידוע: 'ובגין דעתידן ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי, שתודות ל'אתכנשו' אנו זוכים לראות בהתממשות התפסויות לימוד הזוה"ק באופן מופלא ביותר, שיש בכך מניצוץ הגאולה.

אך בהמשך שם מובא דבר נוסף, שגם הוא מתממש בימינו ממש, הזוה"ק כותב שבאחרית הימים לא תהא עוד פרנסתם של ישראל מהערב רב המטמאים עצמם במאכלים ובפעולותיהם: 'דלא יתפרנסון תלמידי חכמים מעמי הארץ, אלא מסטרא דטוב... דהא פרנסה דילן לא ליהו אלא מסטרא דאילנא דחיי'. וזה מפליא, שמה שאנחנו רואים את הפסקת התקציבים לישיבות ולכוללים, אין זה אלא חלק מתהליך ידוע מראש, שתלמידי החכמים יפסקו מלהיות יזונים על ידי הערב רב, ומזונם יא לא רק מצד הקדושה. ויהי' שנזכה בימינו לגאולה השלימה ברחמים בקרוב!

אליהו פ. מירנל

חבורות הזוהר
חבֿרי אתכנשו היקרים! לשיתוף עובדות
ליזכירי הרבים: קו איתכנשו 03.30.66666
שלוחה 7, או בדוא"ל:
A033066666@miron.org.il

אתכנשו חבֿריא לבי רבי שמעון!

לקבלת חיי רוממות ודבקות אלוקות
לפרטים ולחצטרפות

קו אתכנשו: 03.30.66666

עבודת המקדש בזמנינו

הארוכים שהם הלילות החשוכים ביותר, ומכוחה מתחזקים ישראל באמונתם בתוך תוקף חשכת לילה כאשר המוחין מסתלקין ונמצאין בשינה ותרדמה.

ולכן מצינו בחז"ל (שבת כב:) על המנורה שהיא 'עדות לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל', ונקטו לשון 'עדות', כי הנה על דבר המאיר וגלוי לכל אין צריכים עדות, אבל המנורה המאירה בזמן חושך כשלא ניכר בחיצוניות גילוי אלוקותו יתברך, הנה אז צריכים לבחינת 'עדות' שמ"מ הש"י אתנו, וגם החושך לא יחשיך ממך, ובכל מקום ובכל זמן הש"י נמצא.

האיר הנצחי

ומעתה יתבארו היטיב דברי חז"ל שנרות המנורה נשתנו משאר הקרבתות 'והנרות נוהגים לעולם', כי אכן זה הוא עיקר ענין נרות המנורה שהיא אור האמונה המאירה תמיד בכל עת וגם בתוקף החושך לא ינוח ולא ישקוט, ולכן בהכרח שיש להם מציאות גם ובעיקר בזמן הגלות.

וזהו סוד מציאת פך שמן טהור החתום בחותמו של כהן גדול, שגם כאשר גברו היוונים וטמאו את מקדש הקודש, וכיבו רח"ל את כל המאורות העליונים שהאירו מלמעלה בבית המקדש, מ"מ את פך השמן לא יוכלו לטמאות, כי היא סוד נקודת המלכות, נקודת האמונה, המאירה תמיד בעומק עומק נפשותיהם של ישראל, והשמורה מכל טומאה ומכל מגע זר, אשר בה אין ביכולת הקלי' לשלוט גם כאשר הם בתוקף שליטתם.

ואמרו חז"ל שלא היה בה להדליק אלא יום אחד בלבד, והפנימיות בזה כי הנה לעומת הספירות העליונות שכשמיארים הרי מאירים ומגלים את אור אלוקותו בשלמות, עד שכל קומתו מאירה באור ה', הרי לעומת זה ספ' המלכות שהוא אור האמונה, היא נקודה קטנה; כי עיקר הארתה הוא כשכל מציאתנו נמצא בהסתר וחושך ובלבול, מ"מ בתוך כל החושך אנו מוצאים נקודה קטנה של אור ואמונה.

אמנם נקודה זו יקרה מאוד, כי בו נמצא כח ניס, עד שמכוחה הדליקו שמונת ימים; שראשית כל תיקנו בכוחה את כל קומתם הכלול משבעה מידות, וכידוע שכל קומה שלימה כלול משבעה מידות, אמנם כאן לא זו בלבד שמכח פך האמונה חזרו והאירו את כל הקומה, אלא שהוסיפו והאירו יותר מזה עד שדלק שמונה ימים.

ומבואר בספ"ק שהוספה זו, הוא מה שזכו שאור נרות המקדש מוסיף והולך ומאיר בכל בתי ישראל בכל הדורות, על ידי נרות חנוכה המאירים, ומביאים לן קדושת המקדש עד לפתח בתינו ולחוצו, להאיר באור יקרות אור אלוקותו בכל עת ובכל זמן. (ולכן מנורת חנוכה הוא של שמונה קנים, ומוסיף על מנורת המקדש שהוא של שבעה קנים).

כמנורת המקדש, ולא רק כשאר מצוות.

אור המנורה

ומה שנשתנה מצוות הדלקת הנרות המנורה שיש לזה המשך בפועל גם בזמן הזה, לעומת שאר עבודת המקדש שאינם נוהגים בזמננו (רק באופן של 'ונשלמה פרים שפתינו'), הפנימיות בזה, כי הנה בזמן שביהמ"ק היה קיים האירה כל הארץ מכבוד ה', ולא היה שום הסתר וחושך, כי בית המקדש היה אורו של עולם, ששם הוא

מצוות נר חנוכה היא מצווה חביבה עד מאוד. ומכלל חביבותה שהוא מעין ומכלל העבודות שבמקדש

המקום דנשקי שמיא וארעא, שהארץ התחתונה מתחברת עם השמים העליונים, ושם מאירים כל המאורות העליונים הם הספירות הקדושים, ומשם האורה יוצאה על כל העולם כולו.

והנה כידוע יש עשר ספירות עליונות, אשר תבנית המקדש והעזרות והכלים רומזים כל אחד על ספירה מיוחדת, כמראה אשר הראה הש"י למעלה - בעולמות העליונים, כן ציווה לעשות למטה - בבית המקדש התחתון. והנה המנורה רומזת לספ' המלכות, ולכן היו בה 'שבעה קני המנורה' סוד המלכות - מדה השביעית, וידוע שספ' המלכות הוא סוד השכינה הק' שהיא בסוד הלבנה המאירה בלילה, שלעומת שאר הספירות המאירים באור יום באופן של גילוי, שלכן מכונים 'אמות' שניכר על ידם אמיתות אלוקותו ית', הרי השכינה מכונה 'אמונה' כי היא המאירה את חשכת הלילה, ומכוחה גם בזמן חושך והסתר נתחזק באמונתנו ולא נפרוש מהש"י. ועל זה אמרו חז"ל כל מקום שגלו ישראל שכינה עמם, שגם בזמן תוקף הגלות השכינה הק' (שהוא אור ספ' המלכות) בינותנו, והיא המאירה לנו אור יקרות, אור האמונה, להתחזק בה' ולהאמין בו גם כשאנו נמצאים בהסתרה גדולה ואור השכל חשך בעדנו, מ"מ באמונה נאמין ולא נזוז מהש"י.

ומבחינה זו היו אור נרות המנורה שלא היו אור גשמי, אבל גם כן לא היו מבחי' אור הספ' העליונות המאירים את אור האלוקי באופן בהיר וברור כאור יום, אלא האירו מאור ספ' המלכות אור האמונה, המאירה את חשכת הלילה, ולכן מצוותה שתדלוק כל הלילה, ולא עוד אלא שמידתה כלילי טבת

מדוע שונה מצוות הדלקת המנורה שנוהגת דווקא בלילה - לעומת שאר הקרבתות שנוהגים דווקא ביום? למה מנורת החנוכה יש בה שמונה נרות - לעומת מנורת ביהמ"ק שבה שבעה נרות? מה הקשר בין ל"ו נרות חנוכה ל-ל"ו מסכתות הש"ס?

מצוות נר חנוכה היא מצווה חביבה עד מאוד. ומכלל חביבותה שהוא מעין ומכלל העבודות שבמקדש, וכמו שידועים דברי הרמב"ן על מה שאמרו חז"ל (מדרש רבה, בהעלותך פרשה טו ו) שכשראה אהרן שהיה נשיא שבט לוי שלא הקריב עם שאר י"ב הנשיאים בחנוכת המזבח, 'היה אומר אוי לי שמא בשבילי אין הקב"ה מקבל שבטו של לוי, אמר לו הקב"ה למשה לך אמור לאהרן, אל תתיירא, לגדולה מזאת אתה מוכן, הקרבתו כל זמן שבית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם, אל מול פני המנורה'. וכתב על זה הרמב"ן: והנה דבר ידוע שכשאין בית המקדש קיים והקרבתות בטלים מפני חורבנו אף הנרות בטלות, אבל לא רמזו אלא לנרות של חנוכה חשמונאי שהיא נוהגת אף לאחר חרבן בגלותנו.

ומדברי הרמב"ן יש ללמוד שמצוות הדלקת נרות חנוכה, אינה רק זכר והיכר לנס שהיה בימים ההם, אלא הוא חלק וסניף ממצוות הדלקת המנורה בבית המקדש, שמעין המצוה שהיה בהדלקת נרות בית המקדש, מעין זה בכל הדורות בהדלקת הנרות בשמונה ימי החנוכה על פתחי כל בתי בני ישראל, ועד שמשום כך נאמר בתוה"ק על הדלקת המנורה 'להעלות נר תמיד', כי מצוות הדלקת המנורה נוהג לעולם - גם לאחר חרבן בית המקדש - בזה שמדליקים גם בזה"ל נרות חנוכה.

וכמו שמצינו כמה מצוות שהם 'זכר למקדש', כגון נטילת לולב כל שבעה, וספירת העומר, ו'זכר למקדש' פירשו המפרשים 'מעין המקדש' ('זכר' יתפרש 'מעין'), כלומר שתיקנו חז"ל לקיים גם בזמננו - שאין ביהמ"ק - מעין המצוה שקיימנו בזמן המקדש, וכמו כן מצוות הדלקת נרות חנוכה הוא שנצטוונו להדליק נרות - בזמננו - מעין הדלקת המנורה בבית המקדש.

אלא שכאן הוא חידוש נפלא מאוד, כי שאר המצוות שתקנו זכר למקדש אינם מעין עבודות שבמקדש, רק מעין מצוות שנהגו בביהמ"ק, וכגון נטילת לולב כל שבעה או ספירת העומר או מרור, אבל מצוות הדלקת נרות חנוכה הוא מעין מצוות הדלקת נרות המנורה שהוא מהעבודות של בית המקדש, והיינו שגם בזמן הזה בהדלקת נרות חנוכה עדיין יש לנו מעין עבודת בית המקדש.

ובזה יאירו היטיב דברי הר"ן (על הרי"ף שבת כא:) שלכן 'אסור להשתמש לאורה' - כל תשמישין, ואפילו תשמיש מצוה, (אע"פ שאין בה משום בזיון מצוה, אלא דכיון שעל ידי נס שנעשה במנורה תקנוה, עשאוה כמנורה שאין משתמשין בה כלל, ע"כ, והיינו שגם להלכה יש לנרות חנוכה הלכות

הצלחה אדירה ומפתיעה – בימי ההצטרפות לחבורת הזוהר 'אתכנשו בעלזא'!

הרה"ח ר' אהרן ברגר הי"ו
יו"ר 'גדיל תורה' בעלזא

קובלסקי הי"ו התווה את דרכי פעולה המעשית. אותו רגע - יצאה המערכה לדרך: מערך מקצועי ומתוזמן היטב התפרס על פני מבואות ביהמ"ד הגדול בקריאת בעלזא, כמו גם בבתי המדרש דאנ"ש בכל רחבי הארץ ובגליוני הפרסום של החסידות. דוכני הצטרפות הוקמו בבתי המדרש. עלונים מיוחדים הופצו באלפי עותקים ובהם ראיונות סוחפים עם מגוון משפיעים ולומדים ותיקים מאנ"ש שתיארו את השינוי המופלא שחל בהם מאז שנכנסו לעולם הזוהר. ומערך טלפוני יעיל שלא דילג על איש, עם שיחות אישיות מכל נציג ונציג. הכול פעל מתוך מטרה אחת: להדליק עוד לב, ועוד נשמה, באור הזוהר הקדוש. "לא השארנו אף אחד מחוץ למעגל", סחו המארגנים, "אבל גם אנחנו לא שיערנו שנראה היענות כזו".

מערך הנציגים פעל באופן נפלא בניצוחו של ידידי הרב אהרן פרנקל הי"ו, איש אשר רוח בו, שהפעיל את הנציגים להביא את התוצאה הנדרשת, וב"ה התוצאות מדברות בעד עצמן.

קרוב לאלף וחמש מאות לומדים חדשים הצטרפו לשורות "אתכנשו בעלזא" בתוך יומיים בלבד! ועדיין ממשיכים להצטרף בכל עת.

"אם חשבונו שנצית גחלת בלבד - הרי שקיבלנו מדורה של אש ואור". או במילותיו של רבי שמעון לביא: "אור מְפֹלָא. אור הַיְקוֹד הֵם יוֹקְדִים".

אתחיל מהסוף... כמי שזכה לעמוד בראש מערך 'ימי הזוהר של חסיד בעלזא', יכולני להעיד כי לא שיערנו כלל את עוצמת ההיענות המפתיעה שהפכה לסערת אש אדירה.

זכינו בס"ד להנחיל את לימוד הזוה"ק בחצר הקודש בעלזא בהקמת חבורת הזוהר 'אתכנשו בעלזא', ב'ימי הזוהר' שנערכו בשבוע שלפני ימי החנוכה, כאשר שביבי האש והזוהר מתפשטים חיש מהר בכל ריכוזי אנ"ש ברחבי ארה"ק, ואף גורם בהתעניינות מרובה בקהילותינו הק' בחו"ל.

בבעלזא כידוע, לא עשו עסק רב מלימוד הזוה"ק, על כן שייגרנו תחילה שאלה אל הקודש פנימה, לקבל את דעת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בענין. מה הופתענו לקבל את ברכת הקודש, לעידוד ההצטרפות לאברכי אנ"ש. כמו גם התרגשות גדולה היתה עם הבשורה כי כל המצטרפים לחבורה הקדושה יזכו לקבל צנצנת מיני בשמים שברך עליהם כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

ימים ספורים לפני תחילת הקמפיין, התכנסו כמאה וחמשים נציגי 'גדיל תורה' מכל ערי הארץ, לכינוס מפואר שנערך בעיר 'אור יהודה', שם הסבו לסעודה עשירה ורחבה. את הערב הנחה בטוב טעם הרה"ג ר' אהרן שלמה וועטנשטיין שליט"א. פה מפיך מרגליות הדין הרה"ג רבי שלמה בינעט שליט"א ריתק את המשתתפים בדברים חוצבי להבות על גודל הזכות ללמוד זוה"ק ולהיות ממזכי הרבים בענין זה. הרב בנימין

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מבעלזא
מברך את מיני הבשמים

הגה"ח רבי שלמה בינעט שליט"א

כינוס נציגי 'אתכנשו בעלזא'

המשפיע הגה"ח ר' שאול יהודה שידלו שליט"א

כינוס נציגי אתכנשו
רחמיסטריווקא

מאות חסידים ואנשי מעשה הצטרפו לחבורת 'אתכנשו רחמיסטריווקא'

אש קודש הוצתה בקהילה קדושה רחמיסטריווקא, עם כיום 'ימי הזוהר' בימים הסמוכים לחנוכה.

בהתרגשות רבה התקבלה ברכת הקודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שברך את כל המצטרפים בזה הלשון: 'כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק - אלע מצטרפים און די לומדים זאלן זוכה זיין צו אלעג וטע השפעות'.

בכינוס רב רושם שנערך לקרוב ל-50 נציגים מקהילות רחמיסטריווקא בארה"ק, נשמעו דברים חוצבי להבות מהמשפיע הגה"ח רבי שאול יהודה שידלו שליט"א, שהרחיב בגודל הזכות להידבק בהאי סיפרא, וגדול הזכות לזכות את הרבים בענין זה. ואכן הבערה ללהב יצאת, ובימים הסמוכים לחנוכה הצטרפו מאות חסידים ואנשי מעשה לחבורת 'אתכנשו רחמיסטריווקא', לחיים של רוממות עילאית בבחינת 'מעלין בקודש' ו'מוסיף והולך'.

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת מקץ

"וידבר שר המשקים" (מא, ט)

בספר שער בת רבים הקשה: מדוע שר המשקים הביא את יוסף אל פרעה, הוא היה הולך בעצמו ואומר ליוסף: "חלמתי חלום על פרות שעולות מן היאור וכו', ועכשיו תפתור לי אותו" - ולוקח את הקרדיט לעצמו?!

(ואין לתרץ ששר המשקים אהב את יוסף, שהרי כתוב במדרש שאמר: "ושם איתנו נער עברי עבד לשר הטבחים" - נתכוון להשפילו שהוא ילד, ויהודי, והוא עבד בזוי).

וביאר על פי משל: למלך שישב במסיבה ושאל: מהו הדבר החשוב והיקר ביותר? אחד ענה - האשה והילדים. חברו ענה - הממון. השלישי אמר - כבוד וגדולה. עד שקם החכם ואמר: "המלך", וכולם הסכימו לדבריו.

לימים נסע אותו חכם לכפר נידח, הסב בחברת הכפריים לכוס משקה ואמר להם: "היודעים אתם מהו הדבר החשוב ביותר? המלך הוא החשוב מכל".

פרצו כולם בשחוק ואמרו: "היין! היין הוא החשוב מכל". הנה כי כן - אלה ואלה צדקו. החכמים, בהבינם ערך המלך - הוא החשוב בעיניהם. אך האיכרים שכל מגמתם כוס היין - אין חשוב מהם זולתה.

ועל כן: לא הרי פתרון חלום של אחד העם, כפתרון חלומו של מלך; ולא הרי פתרון חלום של שר, כפתרון חלומו של המלך.

וזהו שאמר הכתוב: "ואין פותר אותם לפרעה" - דהיינו: הפתרון נכון לגבי כל אחד, אך לא לגבי פרעה המלך. ומשכך - אפילו אם היה בא שר המשקים אל יוסף - היה יוסף פותר לו כמו החרטומים. אבל כאשר ידע שזהו חלום של מלך - הרי שצריך להתייחס אליו אחרת בפתרון החלום.

"ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה" (מא, טז)

בשעה שיוסף בא אל פרעה ופרעה סיפר לו את חלומו ואמר לו: שמעתי עליך לאמור תשמע חלום לפתור אותו, אמר לו יוסף: בלעדי, אלוקים יענה את שלום פרעה. וכשיוסף פתר לו את חלומו, אף על פי שפרעה היה עובד עבודה זרה, תיכף האמין בה' ואמר לו: אחרי הודיע אלוקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך, והוא אמר גם: הנמצא כזה איש אשר רוח אלוקים בו, ואילו כשמשה רבנו בא אל פרעה ואמר לו שיש בורא עולם שרוצה שיוציא את עם ישראל ממצרים, אמר פרעה: מי ה' אשר אשמע בקולו. הוא לא רצה להאמין, ונתנו לו מכות

אחר מכות, וגם כשכבר שלח את בני ישראל, התחרט ואמר: מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו. מה ההבדל בין פרעה של יוסף לפרעה של משה? הלא שניהם היו עובדי עבודה זרה. מדוע פרעה של יוסף תיכף האמין, ופרעה של משה לא רצה להאמין אפילו אחרי כל האותות והמופתים?

בעיר ורשה היה עשיר גדול וירא שמים, שמסחרו היה לשלוח אניות סחורה לחו"ל.

אין יאוש בעולם כלל

המכבים לא נרתעו ממה שנדמה להם ככשלוך בטוח. זהו אחד החלקים בנס שבמעט לא מדברים עליו, ובכל זאת - דווקא הוא אולי הרלוונטי ביותר לחיים שלנו היום, כשאנחנו שוב מוצאים את עצמנו במין "מאבק מכבים" על עצם ההשרדות היהודית. כלנו מכירים את המלים מתפלת ועל הנסים: רבים ביד מעטים, טמאים ביד טהורים, רשעים ביד צדיקים.

כהן זקן בשם מתתיהו, יחד עם חמשת בניו, עומד מול אימפריה אדירה, ובדרך שאינה נתפסת - מצליח לשחרר את בית המקדש מידי עובדי האלילים ולהשיבו לידי עובדי ה'.

אבל כאן עולה שאלה: איך משפחה קטנה מצליחה להרים אמה שלמה, ולהוביל לנצחון כה עצום? מה היה הסוד שלהם?

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

שנאמר: והנה ה' ניצב עליו. והרשעים עומדים על אלוהיהם, שנאמר: ופרעה עומד על היאור, כי הצדיקים אינם מבקשים לקבל מהקב"ה אלא נושאים את שמו ומפרסמים אותו; הם מרכבה לשכינה. אבל הרשעים עומדים על אלוהיהם, כי הם רוצים רק לקחת ממנו; ואם לא יקבלו – מיד יתרחקו ממנו.
ראו מה בין ישראל לעמים, מה בין בני לבין חמי.
(דרכי מוסר)

"ולחשיב כספיהם איש אל שקו" (מב, כה)

הגרי"ז מבריסק זצ"ל היה צריך פעם לשלוח מכתב לארץ בענין חשוב ורחוק. הגרי"ז רצה לוודא שהמכתב יישלח כיאות. הוא קרא לאדם אחד, הפקיד בידו את המכתב, ונתן לו שטר כסף בסכום רב על מנת לשלם על המשלוח.
התפלא האיש ושאל: "רבנו, הלא שליחת המכתב עולה סכום מועט מאוד, מדוע נתן לי הרב סכום כה גדול? אם אין בידי הרב מטבעות – אשלם את המשלוח מכיסי, והרב יחזיר לי בפעם אחרת".
נענה הרב בחיור ואמר: "לא ולא. אני מעוניין שתשלם על המשלוח דווקא בשטר שנתתי לך, ותבוא להחזיר לי את העודף. כך אדע בוודאות שביצעת את השליחות!"
הוסיף הרב והסביר: "דרך זו למדתי מיוסף הצדיק. מדוע הכניס יוסף את הכסף חזרה לאמתחות אחיו? יוסף רצה לוודא שאחיו יחזרו למצרים. הוא ידע שהאחים הקדושים לא יחזיקו בידם סכום כסף שאיננו שייך להם, ועל כן ישובו למצרים להשיבו".
(סיפורי צדיקים)

"נחש ינחש איש אשר כמוני" (מד טו)

הקשה בספר מאור עינים, האין הוציא מפיו דבר שקר, ובודאי 'כי לא נחש ביעקב' (במדבר כג, כג), וגם אין כתוב זאת בתורת אמת.
ועל כי פשוט נראה, שאמר האמת בלשון שלא יבינו האחים, ואמר כי נחש ינחש איש אשר כמוני, על דרך "כי כמוך כפרעה" (מד, יח), שהיה שווה לפרעה, וזה

פעם הגיעה ידיעה שכל האניות שלו טבעו בים ונשאר עני ואביון. חששו האנשים להודיע לו, עד שהרב של העיר קיבל על עצמו את המשימה.
הזמין הרב את העשיר והתחיל לדבר עמו על יראת שמים, איך כל העולם הבל הבלים, ואם מאבדים אותו אין מה להצטער. אחרי שעות של דברי חיזוק שאל אותו הרב: אילו נטבעה אניה אחת, היית מצטער? אמר: בוודאי שלא. אמר לו הרב: ומה אם היו שתיים או שלוש? אמר: גם על זה לא אצטער. אמר לו הרב: ומה אם כל האניות שלך יטבעו? אמר העשיר: תן לי זמן להתבונן.
הכניסו הרב לחדר עם ספר "חובות הלבבות" שער הביטחון, והתעמק העשיר בדברי הביטחון. לאחר

שהתבונן היטב יצא ואמר: לפי מה שהבנתי בשער הביטחון, אפילו אם כל אניותי יטבעו לא אצטער, כי כבר הבנתי שהקב"ה כל יכול ויכולים לבטוח בו.
אמר לו הרב: אם הגעת להבנה זו, דע שהגיעה ידיעה ברורה שכל האניות שלך אכן נטבעו. כששמע זאת – מיד התעלף.
שאל אותו הרב: מדוע? הרי רק עכשיו אמרת שלא תצטער כלל. ענה לו העשיר: כשאמרתי שכל העולם הבל הבלים חשבתי שהאניות שטות בים, אבל כשאמרת לי שהן באמת נטבעו – אז מתעלפים.
זה ההבדל בין פרעה של יוסף לפרעה של משה. כשאמר לו יוסף שיש אלוקים בעולם והוא עתיד להעשיר אותו עד שכל הכסף שבעולם ייכנס למצרים, אמר פרעה: אלוקים כזה גם אני רוצה. אבל פרעה של משה – כשנאמר לו שיש אלוקים שרוצה שאשחרר אומה שלמה העובדת אצלי ואאבד עשירות גדולה – אז מתעלפים ואומרים: מי ה'?

זה ההבדל בין יהודי לגוי. הגוי עובד את אלוהיו כל זמן שהוא מקבל ממנו, אבל אם ירעב יתקצף ויקלל במלכו ובאלוהיו. היהודי אומר: אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנוני. "אהבתי" מוסב גם על הסוף: הוא אוהב גם את הצרות. "חסד ואמת אשירה" – אם חסד אשירה, אם משפט אשירה, באותה שירה. המדרש אומר: הצדיקים, הקב"ה רוכב עליהם,

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה
כ"א מר חשון תשפ"א

שומר כי נחש ינחש איש אשר כמוני, הוא ינחש, אבל חלילה לי לנחש. כן היה כוונתו, וכן הכניס כוונתו בדיבור אמת, שלא יבינו האחים.

(אורח לחיים)

"ויאמר אליהם יוסף... את האלוקים אני ירא"
(מה, ח)

אמרו חז"ל במדרש (במדבר רבה כב, א): 'את ה' אלוך תירא' (דברים ו) - שתהא כאותם שנקראו יראי אלוקים... ויוסף, דכתיב: 'את האלוקים אני ירא'. מה המיוחד ביראתו של יוסף, עד שחז"ל מביאים אותו כדוגמה של יראת שמים?

יש על זה פשט מתוק: ירא שמים אמיתי הוא זה הירא את ה' לא רק כשהכול הולך אצלו למישרין, אלא בכל המצבים - גם כשלא כל כך טוב, גם כשקשה - הוא נשאר שלם ביראתו. במדרש (ילקו"ש יחזקאל רמז שער) כתוב על נבוכדנצר, שכשראה את חנניה, מישאל ועזריה יוצאים מכבשן האש, בא להגיד שירות ותשבחות, "ואלמלי לא בא מלאך וסטרו על פיו - ביקש לגנות כל שירות ותשבחות שאמר דוד בספר תהלים". כלומר, אילו לא סטר המלאך על פיו - השירה של נבוכדנצר עלולה הייתה להיחשב יותר מפרקי התהלים של דוד המלך ע"ה!

תמה רבי שבתי יודלביץ זצ"ל: מדוע סטר לו המלאך על פיו? הרי הוא רצה לומר שירה; זה עולם הבחירה - שיניחו לו לשיר! וביאר רבי שבתי פשט נפלא: אין הכוונה שהמלאך

לקפץ למים

זה סוד קדום עוד יותר. אחרי יציאת מצרים, פרעה רדף אחר בני ישראל עם צבאו. הם הגיעו לים סוף, מאחוריהם המצרים, לפנייהם מים, מכל הצדדים פחד.

ואז בא הצווי: "דבר אל בני ישראל ויסעו". אבל לא קרה כלום. הים לא נבקע. המציאות לא זזה. עד שנחשון בן עמינדב קפץ למים. הוא נכנס פנימה, עוד צעד ועוד צעד, עד שהמים הגיעו עד צוארו, ורק אז - נפתח הים.

הקב"ה עושה נסים. אבל פעמים רבות הוא עושה אותם רק אחרי שאנחנו עושים את הנס שלנו: נס האמונה.

הנס שמחייב אותנו לצאת למסע גם כשאין לנו שום דרך לראות את הסוף, גם כשהכל נראה אבוד, גם כשהחלום נראה בלתי אפשרי, והדבר היחיד שמחזיק אותו הוא האמונה בה'.

וכך היה גם בחנניה. וכך היה גם בים סוף.

בשתי הדגמאות הללו נצחנו, כי סרבנו בעקשנות לותר על התקנה, גם כשלא היה על מה לסמך "לפי השכל".

ומכאן אפשר להבין משהו עמוק: לפעמים הנס אינו רק תוצאה של אור מלמעלה, אלא גם תוצאה של סרוב פנימי מלמטה. סרוב להכניע. סרוב להפסיק להתחיל.

ואנו מאמינים שעוד יבוא יום, ויהיה חג שלישי. חג שיצין את תבוסת כוחות האפל, ואת האור הפלאי שישוב לבית המקדש - על ידי יהודים בכל הדורות, דרך אותה רוח של אופטימיות, תקנה, ועקשנות קדושה, שמאמינה בהצלחה הסופית גם כשכל הסבויים אומרים אחרת.

המכון להוצאת

דברי רבותינו הקדושים מספינקא זיע"א

דוד המלך קיבל מכות על גבי מכות והמשיך לומר שירה: ברח משאול, ואמר שירה. בנו הולך להרוג אותו, ואמר שירה. ואתה? אחרי "פראסק" אחד מפסיק לומר שירה? גיי געזונטער הייט, אינך דוד המלך!

ממילא, אומר ה"כתב סופר", זו כוונת המדרש: שתהא ירא שמים כיוסף. ירא שמים הוא זה שירא שמים בכל המצבים. כשהולך לו טוב - יודע שזה לא מעצמו, הכול מהריבונות של עולם, וכשלא הולך לו - גם זה ממנו יתברך.

בכל המצבים הוא ירא את ה', כמו יוסף הצדיק שאמר: "את האלוקים אני ירא" - גם כשזה אלוקים, מרת הדין.

בכל המצבים - מלך, עבד, בית האסורים - תמיד נשאר יוסף תמים ביראתו, ללא שינוי.

(יחי ראובן)

העוצה תשפ"ו

בבית האחרון של הפיוט "מעוז צור", נכתב כך: חשוף זרוע קדשך, וקרב קץ הישועה. נקם נקמת דם עבדיך, מאמה הרשעה. פי ארכה לנו הישועה, ואין קץ לימי הרעה...

בפיוט זה אנו מבקשים שהקב"ה יגלה את כוחו הגדול, ילחם באויבינו, יקרב את זמן הגאולה,

וינקום את נקמת דם בני ישראל שנשפך על ידי מלכות אדום הרשעה, כי תקופת גלות אדום התארכה לנו יותר מיתר הגלויות,

זה עולם הבחירה - שיניחו לו לשיר! וביאר רבי שבתי פשט נפלא: אין הכוונה שהמלאך

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ואין בכוחנו להמתין עוד.

בתפילה על אורך הגלות ראוי היה להזכיר "כי ארכה לנו הגלות", ואילו בפיוט נאמר "כי ארכה לנו הישועה". מה פשר הדבר?

רבי אברהם הערצל (נחלת אברהם, עמוד תקצו) הסביר את הדברים על פי משל: מעשה בראובן שלוה מעות מחברו, וקבע את מועד הפרעון לראש חודש חשוון, מפני שחשב שער אז יוכל להחזיר את החוב. בהגיע ראש חודש חשוון התברר לראובן שאינו יכול להחזיר את החוב. באותו יום פגש ברחוב ידיד אחר וסיפר לו את צרתו. נכמרו רחמיו עליו והלווה לו את הסכום הדרוש שיוכל להחזיר את חובו, והוא יחזיר לו כעבור חודש. ברם, גם כעבור חודש לא הצליח ראובן לפרוע את ההלוואה החדשה, והוא פנה לידיד נוסף... וכך במשך שנים גלגל את ההלוואה מחודש לחודש, ובהיאלצו לחלות את פניהם של ידידיו.

אפשר להסתכל על ראובן כבר מזל שנושע פעמים רבות, אך האמת היא כי לישועה האמיתית לא זכה, שכן לא עלה בידו להשיג סכום שיהיה שלו באמת ולפרוע את ההלוואה לצמיתות.

כך אנו מתפללים ומתחננים לקב"ה: "כי ארכה לנו הישועה" – כבר אלפי שנים אנו מתגלגלים על ידי עזרתו של הקב"ה מישועה לישועה, נחלצים בעור שינינו מיוון, מרומי, ממסעי הצלב, מהמוסלמים, מגירוש ספרד, מהאירופאים – וממשיכים לשרוד.

אבל ריבוננו של עולם! אף שהישועות המתגלגלות הללו מחזיקות אותנו בחיים – לא מצאה היונה מנוח לכף רגלה אחת ולתמיד. בכל פעם אנו זקוקים לישועה אחרת.

אבינו, אב הרחמן – "חשוף זרוע קדשך וקרב קץ הישועה... כי ארכה לנו הישועה" – הקדם והבא במהרה את הישועה השלמה והסופית!

בן מיעוטים הגיע למשרדי חברת אוטובוסים גדולה על מנת להתקבל כנהג מן המניין. בעלי החברה נרתעו מעט. מי יערוב להם שניתן לסמוך על תבונתו בכל הנוגע לביטחון הנוסעים? החליטו להעמיד אותו למבחן קצר, ואמרו לו: "אתה נוסע בכביש צר, תהום עמוקה פעורה משני הצדדים. סטייה שלך לתהום פירושה גזר דין מוות על נוסעי האוטובוס. מולך מופיע אדם שמסרב לזוז מהכביש. תדרוס אותו, או תסטה לתהום? בוודאי שאדרוס אותו, ענה המועמד בהיגיון. חיי הרבים עדיפים מחיי היחיד. הוא התקבל.

לא עברו שבועיים מאז נכנס לתפקידו, והתיאוריה שהציגו בפניו התממשה. האוטובוס סטה לתהום, נוסעים רבים נפגעו והנהג עצמו שרד בנס. לאחר שהסתיימה חקירת המשטרה שאלו אותו בעלי החברה: מדוע לא דרסת את העומד מולך?

רציתי לדרוס אותו, ענה בקול חלוש, אבל הוא ברח לתהום, אז רדפתי אחריו.

חג החנוכה נחגג, כידוע, בשל נס פך השמן שאירע בבית המקדש. אך מתעוררת שאלה: מה כל כך מיוחד בנס זה, עד שמנציחים אותו לדורות? חז"ל מונים בתלמוד לפחות שלושים ואחד ניסים קבועים שאירעו בבית המקדש, מופלאים לא פחות, ואף לא זכר קטן נחגג עבורם.

באחד מלילות הסדר בבית מדרשו של רבי לוי יצחק מברדיצ'וב שרר מתח רב. הצדיק סירב לערוך קידוש עד שיתמלאו שני תנאים. הראשון, שיביאו לפניו חמץ השייך ליהודי. והשני, שאחד מן החסידים ישיג מטפחת עשויה משי טהור תוצרת פרוסיה.

הימים היו ימי מלחמה בין רוסיה לפרוסיה, והממשלה הרוסית הוציאה גזר דין מוות על כל מי שיחזיק ברשותו מטפחת כזו.

בשל נחרצותו של הרבי עשו החסידים מאמצים גדולים למלא את בקשתו. לאחר שעה ארוכה חזרו והודיעו: נמצאו שתי מטפחות משי, אך אפילו פירור חמץ אחד לא נמצא.

נשא רבי לוי יצחק את עיניו למרום ואמר: אבא שבשמים, למרות שיש דין מוות על החזקת מטפחות משי, ולמרות עשרות אלפי שוטרים בגבולות, נמצאו שתיים בנקל. ואילו אתה ציווית שלא יהיה חמץ ברשותנו בפסח, לא העמדת אף שוטר, ואלפי שנים מצוותך נשמרת בקפדנות. תורתך נצחית ובניך מסורים לך ביותר.

לאחר דין ודברים בין יוסף לאחיו, כשהוא מאשים אותם בריגול, הטיל עליהם חובת הוכחה. אחד מהם ייאסר, והם ישובו לכנען להביא את אחיהם הקטן. מה ביקש יוסף להשיג במאסרו של שמעון? הרי ידע שאין להם ברירה אלא לחזור לאחר שייגמר האוכל. מבארים המפרשים שיוסף העמיד אותם במבחן סמוי. האם יילחמו בעד אחיהם, או יוותרו עליו כפי שוויתרו עליו במכירתו.

המבחן הגיע לשיאו בפרשת ויגש, כאשר יוסף ביקש לקחת את בנימין כעבד. אז ניגש יהודה ומצהיר על נכונות למלחמה מול כל מצרים. באותו רגע השתכנע יוסף בתשובת האחים, וגילה להם כי הוא יוסף.

היוונים לא ביקשו להשמיד את גופם של ישראל, אלא את נשמתם. על כך יצאו בני חשמונאי למלחמה במסירות נפש וזכו לניצחון שמימי. כשנכנסו לבית המקדש וחנכו אותו, גילו שאין שמן טהור.

מן הדין יכלו להדליק בשמן טמא. אך נדמה שהוצב בפניהם מבחן משמים, האם להסתפק בקיום טכני, או להילחם גם כאן על שלמות הרצון האלוקי. החשמונאים בחרו בשמן טהור, אפילו ליום אחד. בכך הוכיחו שלא שכחו את מטרת המלחמה, לא קיום חיצוני בלבד, אלא חתירה לאמת, גם כשהיא קשה. וכשאנו חוגגים את נס פך השמן, אנו מנציחים את אותה בחירה. מלחמה בטבע למען רצון הבורא.

אולי משום כך זכו לשמונה ימים, שמונה מעל הטבע.

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

977
מקץ

כניסת השבת: 16:20

יציאת השבת: 17:12

רבנו תם: 17:42

ע"פ אופק ת"א

ל' בכסלו התשפ"ו

טוב העלון השבועי להסות בה'

מלחמה רוחנית

אך כשיש סכנה רוחנית: האדם מתחבר לחברים לא טובים, עומד מול פיתוי או ניסיון קשה, ללכת למקומות שישפיעו עליו לרעה - על זה נאמר: **"הכל בידי שמיים, חוץ מיראת שמיים"**, זה נקרא היראת שמיים שלך - וזה בידיים שלך! אין לשבת בחיבוק ידיים ולומר כי ה' יעזור והוא כבר גזר מה שיהיה, כיוון שרצון ה' שהאדם יקום ויתמודד בכל הכח מול הקושי הרוחני - זה בידך!

לכן, בחנוכה שהגזירה היתה על הרוחניות - זה בידיים שלך, במקרה כזה צריך לקום ולעשות את כל ההשתדלות. אם הזמינו אותך למלון שיש בו סכנה רוחנית או מסיבת חנוכה עם ניסיון קשה לילדיך - אין לומר שה' יסדר את הכל ויהיה בסדר, אלא, עליך לעשות את כל ההשתדלות ולהילחם ביצר! וכשהאדם עושה את ההשתדלות, כמו בחנוכה עם החשמונאים שיצאו להילחם, ה' עושה לו ניסים גלויים לעזור לו!

את המעשה המיוחד הבא מספרת ש. שמואל (עורכת המשנה ב'הידברות'): "היה זה יום שני שגרתי בשבוע..."

- המשך בעמוד 3 -

חנוכה ופורים - שני חגים סמוכים, אך הפוכים במהותם. בחנוכה - האימפריה היוונית לא רצתה לכלותנו, אדרבה, תחיו ותהיו כמונו בתרבות יוון, ללא שבת, ראש חודש, ברית מילה ולימוד תורה. תהיה אדם משוחרר, שלא מחויב לאלוקים, ח"ו, ומשקיע בגוף שלו שהוא העיקר.

בפורים - הפוך בדיוק. להמן ואחשוורוש לא היתה בעיה עם קיום המצוות שלנו, להיפך, היהודים הוזמנו למשתה אחשוורוש בציווי: "לעשות כרצון איש ואיש", כל אחד ישתה בכשרות שהוא רגיל ולפי ההלכה שלו. היתה להם בעיה עם הקיום שלנו, הם רצו להשמיד, להרוג ולאבד את כולם ביום אחד! לסיכום: בחנוכה - רצו לעקור את הרוחניות, בפורים - את הגשמיות.

נשאלת השאלה: מדוע אם כן, בחנוכה יצאו חשמונאים בודדים להילחם עם מיליוני יוונים, בעוד שבפורים התקבלה ההוראה ממרדכי ואסתר להתפלל לביטול הגזירה? מדוע בחנוכה שנגזר על הרוחניות, לא עמדו בתפילה כמו בפורים? ומדוע בפורים שהגזירה היתה על הגשמיות, על הגוף, לא יצאו להילחם כמו בחנוכה, אלא עשו צום והתפללו? שאלה גדולה וחזקה!

תירוץ נפלא ביותר כותב האדמו"ר הרב יאשיהו פינטו שליט"א: כשיש לאדם קושי וסכנה גשמית: בבריאיות, בפרנסה, בהצלחה - כלל בידינו: "הכל בידי שמיים", מה שנגזר שיהיה לך - אף אדם לא יוכל לקחת את מה ששייך לך. ואם אתה רוצה לשנות את הגזירה, שום מלחמה עם השני לא תעזור, אלא רק תפילה לה' הקובע לבדו את הגשמיות. אין מה לריב עם השכן על ההרחבה, לא לשנוא את המנהל שציער אותי - כך גזר ה', ורק ע"י תפילה לה' אפשר לשנות זאת, אין מה לדבר עם האדם עצמו - הוא רק שליח! זה מה שהיה בפורים!

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. גבריאל בן סמינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחיה. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד, משה כהן בן נוהת ויוסף. יעקב בן שמחה. טליה מרים בת דינה וחיים. חסיבה בת רינה. הרצל דואק בן מאיר.

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה יאיר חיים בן ענבל שרה

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מוץ. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. רוויה בת ולרי. זיווג הגון: אביאל בן רויטל.

סגולות וישועות

מהספר החדש "פותח את ידיך": 054-6464-226

מעלת יום שמיני של חנוכה - זאת חנוכה:

(1) גילה הצדיק רבי ישראל מבלוז'וב זצ"ל כי גימטריא של 8 פעמים המילה 'נר חנוכה', יוצא גימטריא: "תשובה, תפילה וצדקה - מעבירין את רוע הגזירה!". לכן, חשוב ביום אחרון זה לעשות תשובה וחשבון נפש, ולקבל קבלה כל שהיא בינך לבין ה' יתברך, אפילו משהו קטן בלי נדר.

(2) צדיקים רבים כתבו כי כל מי שיכול ישתדל מאד לומר בלילה הזה או למחרת את כל ספר התהילים, משום שיום זה הינו גמר החתימה של כל השנה, ואנו זקוקים לעזרתו של דוד המלך ע"ה שימליץ טוב בעדנו. ואם לא יכול לומר כל התהילים, ישתדל לומר כמה מזמורים שיוכל, ועל ידי משוך על עצמו שפע וברכה גדולה.

(3) כתב הצדיק רבי אברהם מטריסק זצ"ל: "ביום זאת חנוכה נעשים ניסים ומתבטלות הצברות, כי היום הזה מהפך הכל לטובה!". רק צריך להשתדל ולהתפלל ביום הגדול הזה! - מתוך הספר החדש 'פותח את ידיך' של הרב רפאל אביטן, מומלץ בכל בית! 054.6464226

אך היו משפחה אחת קטנה - משפחת חשמונאי: הם לא ויתרו, כנגד כל הסנקציות, כנגד כל הקשיים, הם החליטו להישאר קדושים וטהורים: לא מכניסים מכשירים חכמים (או לא מסוננים ע"פ הוראת חכם), אנו נמשיך להיות בבית פשוט אך טהור. בית שמדליקים את ה'בویلר' ע"י לחיצת יד ולא ע"י הטלפון, ובלבד שתישאר החמימות בעבודת ה' בתוך הבית.

הם לא הלכו למופעים וקרקסים כמו המתיוונים, הם לא הלכו למקומות מפוקפקים ומעורבבים, גם שהציעו להם סופי שבוע במלונות יוקרתיים במחירי מבצע, הם העדיפו לשלם על צימר יקר ופשוט ובלבד שישמרו על הבית היהודי הקדוש והטהור.

ומי ניצח במלחמה? המתיוונים איבדו את הקשר, איבדו את צלם המשפחה היהודית, נראו, דיברו והתהלכו כיוונים, לא היה ניכר ההבדל בינם לגויים הריקנים. בעוד שהחשמונאים, נותרו עם הטהרה, הילדים משחקים בחבל ולא שקועים במסך, הבעל והאשה יושבים וצוחקים עם הילדים ולא בוהים בדמיונות שווא, לא חומדים את מה שלא להם ולא מטמאים את נשמתם. היוונים נעלמו, והם נותרו. **נילחם על טהרת ביתנו ועמנו!**

הלכות והליכות

הליכות מאיר - הרב מאיר גבאי שליט"א - 052-74108271

שאלה: האם מותר לחמם סופגניה בשבת על הפלאטה? והאם מותר לאכול סופגניה בתוך סעודה של לחם?

תשובה: מותר לחמם סופגניה על גבי פלטה בשבת, היות ואין בישול אחר בישול ביבש, וגם אם יש ריבה בסופגניה, מותר לחממה שיש להחשיבה כיבש, כיון שהיא מיעוט ובטלה לרוב הסופגניה היבשה (חזון עובדיה חנוכה).

אלא, שכיוון שבשנים האחרונות מערבבים מים מהברז בריבה לפני הזרקתה לסופגניה, לכן יש לאסור מדין חימום המים. אבל אם יעמוד ליד הסופגניה לשמור שרק יתחמם קצת ולא יגיע ליד סולדת, יש להקל, כיוון שלא נוח לו בחימום הריבה שיגיע ליד סולדת, וגם לא חוששים שמא ישכח (כמבואר במשנ"ב סימן ש"ח ס"ק צ"א, ילקוט יוסף חנוכה עמוד תשיד, הליכות שבת חלק ב' עמוד תכת, בהלכה ובהגדה חנוכה עמוד 124).

סופגניות שלנו שהם על ידי טיגון בשמן, אפילו קבע סעודה עליהם, דהיינו שאכל שיעור 216 גרם, אינו מברך המוציא וברכת המזון, אלא 'מזונות' ועל המחיה, אבל נכון שלא יאכל שיעור קביעות סעודה (עיין שו"ע סימן קס"ח סעיף י"ג, יחזה דעת חלק ה', סימן נג, ילקוט יוסף חנוכה עמוד סט).

האוכל סופגניות לקינוח בסעודה, היות ויש ספק אם צריך לברך בתוך הסעודה, טוב ונכון להניח עד לאחר ברכת המזון. אלא אם כן אוכל את הסופגניה לשובע ולא לקינוח, שאז אין בזה ספק, כיון שזה נקרא דברים הבאים מחמת הסעודה שהפת פוטר (שו"ע ס' קעו, א).

ואם מתעקש לאוכלה בסעודה - לא יברך, שספק ברכות להקל.

ניצחון המכבים של ימינו

היוונים עשו הכל בשביל 'לשכחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך' - בוא תהיה מהנדס ותרוויח 30,000 ₪ בחודש, ומה לך להיות אברך המקבל בקושי 1,500 ₪? בואי ותעבדי במקומות מפוקפקים עם בעיות של צניעות וקדושה ותרוויחי סכום יפה, מאשר לעבוד בעבודה כשרה ומהודרת ובקושי לסגור את החודש?!

הם עשו את כל הפיתויים האפשריים למשוך את האדם מהקדושה ולהביאו להיטמע בעולם המודרני. "אם יהיה לך טלפון כשר בלבד, כיצד תוכל להתפרנס? הלא תראה כיצד כל העולם מתקדם ורק אתה נשאר תקוע? ובכלל, מי הולך היום לבנק ועומד בתור, אם יש לך מכשיר מתקדם אתה עושה הכל בלחיצת כפתור וחוסך שעות של המתנה - לא חבל על הביטול תורה?!"

אבל כך הם הצליחו לטמא את כל השמנים, גרמו להרבה נשמות יהודיות קדושות המשולות לשמן הטהור, להיות טמאים ולהתיוון - להיעשות כיוונים. רבים שמעו להם, ולאט לאט התערבבו על כולם, 'גלשו' למחוזותיהם, עד שבית יהודי היה נאה כמו בית יווני: הכל רק סטייל, הכל בית חכם, תהיה מחובר לכל העולם - העיקר שתתנתק ממלכו של עולם ותשכח את מטרת ביאתך הנה.

מלחמה רוחנית

אף פעם, ואז צריך להזדקק להנשמה לכל החיים. לכן, לבינתיים, אנו עושים לה 'פיוס קנה' - פתח בצוואר דרכו מיוחד צינור הנשמה שמזרים חמצן לריאות על ידי מכונת ההנשמה, בתקווה שתצליח אי פעם לנשום בכוחות עצמה".

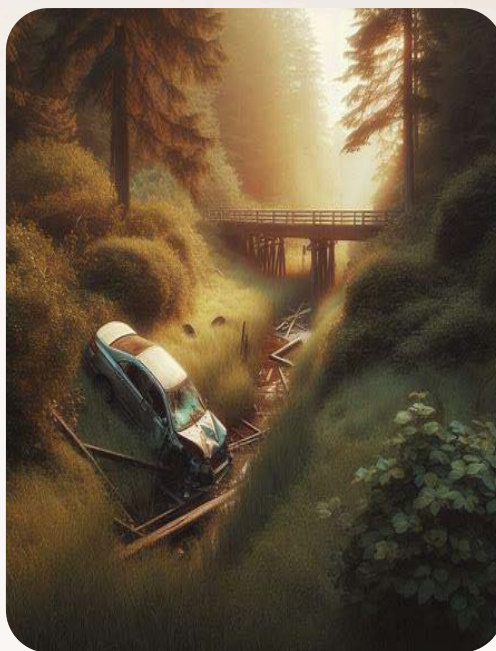
זהו זה. זה כבר יותר מידי בשבילנו: אולי סבתא לא תצליח לנשום בכוחות עצמה וכל חייה יהיו תלויים במכונת הנשמה, עם חור בצוואר?! הרגשתי שייאוש וצער כבד אופף אותי, כשאני מתחילה לראות את החיים בצורה הפוכה.

אלא, שלאחר כמה שעות התחלתי להתאושש, התחזקתי באמונה בבורא עולם והתחלתי לשחזר את כל שיעורי הביטחון בה' ששמעתי בחיי: "ה' יתברך, אתה מנהל את הכל, אתה מושל בכל ובידך הכל. אין דבר הנתון בידי הטבע, אתה בראת את האדם, אתה הבאת לו את המחלה והקושי לטובתו, ואתה יכול להוציאה בקלות. אתה אבא טוב שלנו שלא עושה לנו רע לעולם, כל הניסים בידך, ואני מאמינה בך שאתה כל יכול, וב"ה אני מקבלת על עצמי לפרסם את הנס הגדול שתעשה לנו, כדי שכל הילדים שלך היהודים יבינו כמה אבא על-טבעי יש להם!".

הרגשתי הקלה גדולה, האמונה והביטחון ריפאו אותי מעט, אך ידעתי שבמצב של סבתא, ה' יתברך, אבי הטוב רוצה את ההתעוררות שלי בדבר מה, הוא לא עשה זאת סתם.

באותו יום, ניגשה אליי חברה טובה שאמרה לי את דברי הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל: "הידור אחד בצניעות - שווה יותר ממאה הידורים בכל התורה כולה!", ואף את דברי מרן הרב שך זצ"ל כי "חיזוק אחד של אשה בצניעות - חשוב כחיזוקים של עשרות גברים". אין דבר יותר חזק שעושה רעש בשמיים מהצניעות של האשה בעולם הזה, - המשך בעמוד 4 -

עצבים, פחד וחשש כבד, יצאה האחות, ואמרה לנו במבט מלא חמלה: "מנסים לייצב אותה, המצב לא...". הרגשנו שהשמיים נופלים עלינו, לא נשכח את הרגעים הקשים הללו כל החיים. בורא עולם, מה עושים? אתה מושל בכל, ואתה גלגלת את כל המצב הזה, מה עלינו לעשות כדי לעורר רחמי שמיים על נשמת חיינו - סבתא היקרה? מה אתה רוצה לאותת לנו? אנחנו מוכנים לעשות הכל!.

ישבתי על ספסל באמצע המסדרון בבית חולים רמב"ם, ובכיתי ללא מעצור לתוך ספר התהילים שכיסה את פניי, כשאני מבטיחה לה' שאני אעשה כל מה שירצה - רק שיציל לי את סבתא.

מנהל המחלקה יצא אל המשפחה לתת הערכת מצב: "מצבה התייצב, היא מורדמת ומונשמת, אך נשברו לה צלעות רבות, ולכן אינה יכולה לנשום בכוחות עצמה ואנו חייבים לחבר אותה להנשמה מלאכותית". הדמעות זלגו מעינינו ללא הרף. "מה זה אומר? מה יאה איתה בהמשך?". "צלעות שבורות של אדם צעיר מתאחות במשך כשלושה חודשים, אך לאדם מבוגר בגיל שלה לוקח זמן רב יותר", אמר מנהל המחלקה והוסיף, "ולפעמים, אצל חלק מהמבוגרים, העצמות לא מתאחות

השעה - 7:00 בבוקר, אבא שלי נוסע ברכבו כשלצידו סבתי היקרה שגידלה אותי כל החיים, ממש כאמא שניה. ואז, ברגע אחד, החיים שלי השתנו מהקצה לקצה.

בעודם נוסעים בכביש החוף (2), סמוך ל'זכרון יעקב', הרכב מאבד שליטה, מתהפך וצולל בעומק עשרות מטרים אל תוך תעלה עמוקה. נהגים שהיו עדים לתאונה נבהלו עד עמקי נשמתם, אי אפשר לצאת בחיים מתאונה כזו - להתהפך עם רכב עשרות מטרים לתוך תעלה. הם הזמינו את כוחות ההצלה שמיהרו להגיע למקום.

המראה היה קשה מנשוא - הרכב היה הפוך, מרוסק וכמעט חצוי בתוך התעלה. היה קשה להאמין שמישהו שרד זאת. לא אשכח את הבוקר הזה לעולם. בניסים גלויים שאין כמותם - חילצו את אבא שלי בחסדי ה' כמעט ללא פגע, אלא רק עם כמה שברים בצד ימין של הצלעות. אלא, שהמצב של סבתא היה קשה, בין חיים למוות. גם על זה צריך להודות שהיא נותרה בחיים. הבהילו אותה אל חדר ניתוח, כשהמנתח מורה שיש לה סיכוי לשרוד, אך צריך הרבה ניסים.

כל המשפחה הגיעה במהירות אל בית החולים, ממאנים לעכל את המצב שנקלענו אליו ברגע אחד. הסתיים הניתוח בסבתא והבהילו אותה במהירות לטיפול נמרץ נשימתי, כשהרופא אומר לנו בבהלה: "עובדים עליה...". כל המשפחה פרצה בבכי, באמירת תהילים ובתחנונים לה' שירחם ויושיע את הסבתא האהובה שלנו שיצאה מהבית ורצתה להגיע בשלום למקום חפצה. כמה היינו מוכנים לשלם רק בשביל לחזור לשגרה המבורכת שהיתה לפני אותו מקרה. לא עושר, לא כסף - רק השגרה הפשוטה והטהורה של בורא עולם!.

לאחר כחצי שעה של מתח מורט

מלחמה רוחנית

**ואת העוצמה של מסירות נפש
בצניעות לעשות דבר שקשה לך - גם
ה' עושה דבר שקשה ע"פ הטבע
ומשנה אותו!".** (לאימות הסיפור ע"י בעלת
המעשה ש. שמואלי - 0548459289)

חנוכה לא יתבטל לעולם, קובעים חז"ל, כי כלל בידינו: אתה רואה קושי רוחני, היוונים - יצר הרע רוצה שתפסיקי ללכת לשיעורי תורה, הוא נלחם שלא תקום לתפילות ותזלזל בשבת - עליך לצאת למלחמה, לא להתייאש ולא לסמוך על ה' בכך. אלא רק אחר שתעשה כל שביכולתך, צא להילחם אפילו עם כמה חשמונאים, אז יגיעו הנסים הגדולים מעל הטבע, כמו שעשה ה' למכבים!

כעת, הזמן מעורר להעשות השתדלות ולראות ניסים, ולכן, כתב האדמו"ר רבי מרדכי מקאז'מיר זצ"ל: "נר שישי חל בראש חודש טבת, ובו נפתחים כל השערים העליונים ברוחניות ובגשמיות, כי טבת מלשון טובה, שביום זה משפיע עלינו ה' יתברך טובות גדולות, לכלל ולפרט".
וינצל לילה ויום זה לתפילה וחיזוק!

והשיא מגיע בנר שמיני של חנוכה,
הנקרא 'זאת חנוכה' (ראשון בלילה ושני),
שכתב עליו המקובל האלוקי רבי
יהושע מדז'יקוב זצ"ל: "ב'זאת חנוכה'
מאירים כל יג' מידות של רחמים,
ונמשכים ישועות מאוצר מתנת חינוס,
אף על מי שאינו הגון ואינו כדאי
וראוי. ולכן אמרו הצדיקים הקדושים,
שעיקר גמר החתימה לטובה של
השנה החדשה, הוא ב'זאת חנוכה',
שאז נמשך חותם הטוב על כלל
ישראל". (ספר החדש 'פותח את ידיך', הרב רפאל
אביטן - 054.6464226) ננצל הימים גדולים
אלו ברוחניות ונראה ניסים גלויים!

הטבעי. הרגשתי מבחן של אמונה בה', והחדרתי בליבי: "אני מאמינה בך אבא יקר, שאתה עושה הכל למעננו, ובזכות ההתחזקות והאמונה בך - אתה תראה לכל הפרופסורים והמנהלים פה שאתה המנהל היחיד ואין טבע!". המשכתי להתפלל ולהתחזק בה' בכל כוחי.

ואז אירע הבלתי יאומן... שבוע לאחר דברי הפרופסור - שלושה שבועות מאז תחילת התאונה הקשה, ביום

שישי... סבתא נותקה מצינור
ההנשמה באופן קבוע, ונשמה
עצמאית עם תמיכה נשימתית קלה.
ימים מעטים לאחר מכן, ראינו את
הנס המלא לנגד עינינו - סבתא
נותקה מהפיוס קנה, כשהיא נושמת
עצמאית לחלוטין ללא שום עזרה.

התרגשנו, בכינו, שמחנו, איזה נס.
והרופא אמר שאולי 10% בלבד שהיא
תנשום אי פעם לבדה, והנה לאחר
שבועיים מאז דבריו, כחודש מאז
התאונה, היא נושמת לבד בעצמה.
ראינו את ה' בחוש, את האמונה של
"לא יבושו כל החוסים בך!",

כאן למטה היא מתחזקת בצניעות,
ולמעלה היא משנה מערכות ומביאה
שמירה והגנה לה ולכל עם ישראל.

עם דמעות רותחות, ניגשתי לארון,
הוצאתי את השמלה שאני כל כך
אוהבת שלא תאמה לרוח התורה,
ונפרדתי ממנה לשלום, כשאני
ממלמלת: **"תהא מסירות נפש זו
לזכות ולרפואת סבתי היקרה שתצא
ממצבה הקשה".**

היה זה אחד הרגעים הקשים שמסרתי את רצוני לבורא יתברך, אך ידעתי שאם יהודי עושה לכבוד הקב"ה דבר שקשה לו ושובר את טבעו - גם הקב"ה עושה לו היפך הטבע ומביא לו ניסים גלויים. "רבונו של עולם, אני מתחילה את התשובה והתיקון שלי, אנא ממך, הראה לנו נפלאות, הבנו את המסר!", התחננתי לה'.

היתה זו תקופה של התרוממות גדולה, דווקא שאדם נמצא בתוך קושי ומשבר, ליבו מתעורר ומתקרב לה', והוא מבין עד כמה הוא חי בתרדמת ובטעות עד כה. כל המשפחה לקחה על עצמה חיוק וקבלה באמירת ברכת 'אשר יצר' בכוונה, בתפילה לנס גדול במצבה.

ואז, שבועיים וחצי לאחר התאונה, קרוא לנו מנהל המחלקה, פרופסור אחד ואומר לנו: **"לפי המעקב אחר מצבה, הסיכוי שהיא תצליח אי פעם לנשום בכוחות עצמה נמוך מאד, באיזור ה-10% ואולי אף פחות מכך"**. הרגשתי שוב ניסיון קשה, אך הפעם האמונה, ההתחזקות והביטחון בה' שאתה לבדך מנהל את הכל חיזקו אותנו ונתנו לנו להילחם במצב

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: חגית בת ראומה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. **זיווג הבון:** שירן בת חוה, הודיה בת רבקה. **לע"נ:** ר' משה בן ר' שלום עוזרי, יהודית בת ר' שלמה צוברי, יפה בת מרי מרים, מרים בת מתתיהו וצביה, מנשה בן יקוט, שלמה בן זכיה.

דיון משפחתי

כיצד יתכן שאדם יברך בחנוכה ברכת המזון, אך אינו צריך לומר 'על הניסים'? מתוך ופריו מתוך 'בראשית'

בנק פארי (52) סניף 188. חשבון 58-58-74
לכתוב עבור עלון טוב לחסות בה". ניתן לקבל החזר מס
מערכת העלון מחפשת זוג נשים לספירת עלונים קבועה
מידי שבוע בתשלום!

[illegible]

העלון להצלחת החפץ בעילום שם

דפוס צרעית

daniel777achiel@gmail.com • 052-7137136

052-7137136

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת מקץ - הכל מאתו יתברך

"שמיני אלקים לאדון לכל מצרים" (בראשית מ"ה, ט')

הצלחה בגור

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רונן אברהם וב"מ
רחל ברכה בת פדילה דליה
נעם יצחק בן רחל ברכה
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
שלמה ודנה דוד וב"ב
י.מ.ש כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
דני בן שושנה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה נינט
אילן בן ג'ולייט
אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה
טליה עדן אסתר בת שולמית
שירי ימנה בת שולמית
שושנה שירה בת סילביה
אברהם גורג' בן דליה אפרת
סינן רבקה בת אלן אסתר
מירב בת אילנה

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי
אילנה בת רוחמה
סינן בת אסתר
דניאל בן שרה
נעמה בת יפה
אסף בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
ימנה ניצרי בת סטה-
מרדכי ניצרי בן פרחיה-
סימי בת סוליקה
אורן בן אסתר
נעם יצחק בן רחל ברכה
שירה שילת בת אורלי
לביא ישראל בן תמר חיה
מוריה בת רחל ברכה
יהודה אריה בן רחל ברכה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
משה בן דנימה
רפאל משה בן רחל
רחל ברכה בת פדילה דליה
רונית בת סבריה
רפאל אבידן בן תקוה
בנימין בן ברכה
נעימה בת שרה
נעם אלימלך בן אושרית-
לימור בת פרידה
מאיה בת עדי
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
ימים

עצמו: הרי שלוחי מצווה אינן ניזוקין, ואני הולך לדבר מצווה?

הזמינו רופא שיבוא לבדוק אותו. הרופא בדק את הדופק ואמר: "עוד יש יהודים שלובשים טלית קטן? אני זוכר מהעירייה שגרתי בה".

רבי משה הבין שהאדם שנמצא לפניו הוא יהודי. הוא התחיל לדבר איתו על חשיבות הנחת התפילין. לאחר שהרופא הסכים להניח, הרב הביא לו את התפילין שלו. לאחר השיחה הארוכה הרופא רשם מרשם.

הרב נתן לו מספר טלפון שכאשר הוא יגיע בישראל יבקר במוסדות בבני ברק. לאחר כמה שנים יום אחד המזכירה אומרת לרב: "יהודי מבקש להיפגש איתך". הרב לא זיהה אותו מיד.

לאחר מכן הרב הראה לו את המוסדות והפנימיות. כשישב לדבר, הרופא מחו"ל אמר לרב: "רבי, אני ללא ילדים ואין מי שיירש אותי. אני מבקש לתת את כל רכושי לטובת סמינר אור החיים". הם הביאו נטריון והוא חתם.

כשהאורח יצא רבי משה אמר: "כמה עיוור האדם! כשחליתי בחו"ל התמרמרת למה ה' עושה לי כך. עכשיו אני מבין שזה היה כדי שאחזיר אותו בתשובה ושהוא יתרום עבור המוסדות. הכל היה לטובתינו!".

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א

רב קהילת 'עין חמד'

אנחנו קוראים בפרשה אודות יוסף הצדיק שחי באמונה. עלינו לדעת ולהפנים שיהודי אף פעם לא לבד!

גם כאשר הוא נמצא לבד, בודד ללא מכרים מסביב, בארץ זרה ואפילו כשהוא נמכר לעבד ואפילו כאשר זורקים אותו לכלא ללא הגבלת זמן.

כיצד יוסף הצדיק מצליח להתמודד עם המצבים שהוא עובר? התורה הקדושה מעידה עליו: "ה' אתו וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה ה' מִצְלִיחַ יְבִדּוֹ" (בראשית ל"ט, ג'). מה הכוונה השם איתו? שם שמיים שגור כל הזמן בפיו!

אנחנו קוראים בפרשה על יציאתו המופלאה של יוסף מהכלא במצרים. כל אחד מאיתנו רוצה לצאת 'מבית האסורים' שבו הוא נמצא.

יוסף הצדיק מלמד אותנו את הדרך לישועה- אמונה בבורא עולם! לדעת שהכל ממנו יתברך וכל מה שעובר עלינו בורא עולם עושה לטובה.

יוסף אומר לאשת פוטיפר: "וְאִיךָ אֶעֱשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לְאֱלֹקִים" (בראשית ל"ט, ט). יוסף אומר בפתרון החלומות של שר המשקים ושר האופים: "הֲלוֹא לְאֱלֹקִים פְּתָרְנִים" (בראשית מ', ח').

מסופר על רבי משה פרדו זצ"ל מנהל סמינר 'אור החיים' בבני ברק: הרב טס לארה"ב לגייס כספים עבור המוסדות.

כאשר הוא הגיע לאכסניה הוא חש ברע והתברר שיש לו חום גבוה. הוא שאל את

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג' בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

להצלחת ולרפואת כל עם ישראל

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת
תמר פורטונה בת מיסה ע"ה

לעילוי נשמת
נחום בן כיריה ז"ל

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - חנכה - חלק ג'

אלו הלכות נוספות שייכות לחג חנוכה? וכן מה מיוחד ביום האחרון של חנוכה?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי שליט"א, רב הקהילה מהספר 'הכשרות למעשה':

בני ספרד נוהגים לכתחילה להדליק את הנרות מיד בתחילת הלילה שהוא זמן צאת הכוכבים ולא קודם לכן. **מקורות:** שו"ע סימן תרע"ב סעיף א: "אין מדליקים נר חנוכה קודם שתשקע החמה אלא עם סוף שקיעתה [צאת הכוכבים], לא מאחרים ולא מקדימים". בני אשכנז - יש נוהגים להדליק בצאת הכוכבים כדעת מרן שו"ע ויש נוהגים להדליק בשקיעת החמה, מכל מקום גם המדליקים בשקיעת החמה ישתדלו לשים כמות שמן שתספיק לדלוק עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים. **מקורות:** משנה ברורה סימן תרע"ב ס"ק א.

בשעת הדחק - מי שנאלץ לצאת לדרך לפני השקיעה ולא יהיה לו פנאי להדליק אחר-כך, ידליק ויברך מזמן פלג המנחה [שעה ורבע לפני צאת הכוכבים לפי שעות זמניות]. בנוסף יקפיד לשים כמות שמן שתספיק לדלוק עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים. **מקורות:** שו"ע סימן תרע"ב ס"א.

בלילות חנוכה יש לפנינו שתי מצוות: א. תפילת ערבית. ב. הדלקת נרות חנוכה. תפילת ערבית היא תמידית שכן בכל יום קיימת מצווה להתפלל ערבית, לעומת זאת מצוות הדלקת נרות חנוכה היא שמונה ימים רק פעם בשנה, מכיוון ש'תדיר ושאניו תדיר' - תדיר קודם, לכן צריכים להקדים להתפלל ערבית ורק לאחר מכן להדליק נרות חנוכה.

בתי כנסת שמתקיימים בהם שיעורי תורה מדי ערב לאחר תפילת ערבית, אם נראה למגיד השיעור שהקהל יחזור לשיעור לאחר הדלקת הנרות, יש להעדיף את קיום מצוות ההדלקה בזמנה, אבל אם קיים חשש שאם ילכו לביתם להדליק נר חנוכה יימנעו מלחזור לשיעור, יש לקיים את השיעור כמו בכל יום ולאחר השיעור ילכו להדליק נר חנוכה בביתם. טוב שיזכירו לאחר השיעור להדליק את נרות החנוכה בבית. **מקורות:** שו"ע סימן תרע"ב ס' י"ב.

מדליקים ומברכים על הדלקת הנרות בבית הכנסת בתנאי שיש עשרה מכיוון שיש בכך פרסום הנס. נראה שנשים מצטרפות למניין עשרה להדלקת נרות חנוכה בבית-הכנסת ובפרט אם יבואו לאחר מכן עוד אנשים ויהיה מניין בבית-הכנסת. **מקורות:** שו"ע תרע"א ס' א, ג.

נוהגים להדליק בכל יום נרות חנוכה בבית-הכנסת גם בתפילת שחרית ללא ברכה, בפרט כשמתפללים בהשכמה. **מקורות:** שו"ע סימן תרע"א ס' ז.

מי שנאנס ולא הדליק לילה אחד, אין לו תשלומין למחר אלא מדליק מחר כמספר הנרות שכל העולם מדליקים. **מקורות:** שו"ע תרע"ב ס' ט"ו.

'זאת חנוכה' הוא כינוי ליום האחרון של חג החנוכה. האדמו"ר ר' ישראל פרידמן מרוז'ין זצ"ל אמר, שמה שצדיק הדור יכול לפעול בראש-השנה וביום כיפור, כל יהודי פשוט יכול לפעול ב'זאת חנוכה'. דוד המלך ע"ה כתב: "בְּזֹאת יִדְעָתִי כִּי חֲפָצָתְךָ בִּי כִּי לֹא יִרְעֶה אֵיבִי עָלַי" (תהילים מ"א, י"ב).

רבותינו ביארו כי ב'זאת חנוכה' אפשר לראות את הניסים והנפלאות שהבורא יתברך עושה איתנו להרחיק מעלינו כל צר ואויב. הגאון מווילנה כתב שיום 'זאת חנוכה' הוא כקדושת יום הכיפורים. סגולה נפלאה להינצל מכל האויבים והמקטרגים בשנה זו היא לשמור בכל לילה את הפתילות של נרות חנוכה ובלילה האחרון אחרי שהפתילות כבו, יקח את כל הפתילות של שמונת הימים וישרוף אותן עם שאר השמן שנשאר. **מקורות:** האח נפשנו, מערכת ח אות ג.

סגולה בימי חנוכה להתפלל לזכות בזרע של קיימא וימים אלו מסוגלים לפקוד עקרים ועקרות ועיקר הסגולה ביום השמיני. **מקורות:** בני יששכר, מאמר חודש כסליו, מערכת ב אות י.

הכנסת אורחים

הרה"ג רבי יעקב גוטמן ז"ל הזדמן לרגל מסחרו לסטראפקוב. היה זה יום קר וסגרירי. מאחר וחיפש מקום להיכנס ולהתחמם בו, הוא הלך לעבר מעונו של הרה"ק רבי אברהם שלום הלברשטאם זצ"ל. ר' יעקב ניצב על יד הבית בחשש שמא יפריע, ונמנע מלנקוש על הדלת. לפתע הרבי פתח את החלון, והזמין אותו להיכנס לביתו. הצדיק מיהר והלך בעצמו להביא גזרי עצים מן המרתף כדי לחמם את הבית. משלא מצא את מבוקשו, הרבי לבש את אדרתו כדי להביא עצים מן השוק. כאשר רבי יעקב ראה זאת, הוא ביקש למנוע זאת מהרבי והציע שהוא ילך לשוק אבל הרבי לא הסכים, ולא עוד, אלא שכאשר הרבי שב, הוא התחיל לבקוע את העצים בעצמו. רבי יעקב הזדעזע וקרא בקול: "רבי, עד היכן?". הצדיק השיב לו בנחת: "התדמה בעצמך שאעשה שליח למצוות הנחת תפילין? לפיכך גם את מצוות הכנסת אורחים אין בדעתי לתת אותה לאחרים!".

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה- בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למועוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - המקבל הרב יוסף מערבי זצ"ל

המקובל הרב יוסף מערבי זצ"ל - מוצאו של רבינו היה מארצות ערב, המגרב. בצעירותו עלה לארץ ישראל והיה אחד מעשרת התלמידים שלמדו תורה מפי רבינו המקובל האלוף רבינו האר"י הקדוש, ובראשם המקובל האלוף רבי חיים ויטאל. כשהיה רבינו האר"י עולה עם תלמידיו לאתרא קדישא מירון, היה מושיב אותם במקום בו גילה התנא האלוף רבי שמעון בר יוחאי את האידרא רבה.

הוא הושיב אותם כפי שורש נשמתם: את רבי יוסף המערבי הושיב על מקומו של רבי יוסי, את רבי יצחק הכהן במקומו של רבי יצחק, וכן כולם. הוא עצמו ישב במקומו של התנא האלוף רבי שמעון בר יוחאי ולימדם סיתרי תורה.

לאחר פטירת רבינו האר"י הקדוש זיע"א רבינו נמנה בין שלושת תלמידיו הגדולים שנשארו בחיים ולא פגעה בהם מידת הדין. לגבי זהותו המדויקת של רבינו קיימת אי בהירות. ככל הנראה הכוונה היא לרבי יוסף בן טבול המערבי. לדברי רבי בנימין רפאל כהן מחבר הספר 'מלכי תרשיש' קיימות כשש סברות שונות לגבי זהותו של הרב.

זכה לגילוי אליהו הנביא. לאחר פטירת רבינו האר"י, ירד למצרים והפיץ שם תורה. לאחר מכן פנה לארץ מולדתו. בכל מקום בואו הרעיש את הלבבות בתורתו ובקדושתו. השיב לב ישראל לאביהם שבשמיים. כשהגיע לעיר אל-חאמה (בעיר גאבס) שבתוניס מונה לכהן כאב"ד. הגוים כינו את רבינו 'ג'ד ליהוד'.

מלומד בניסים. כאשר קרב יום פטירתו, רבינו כינס את בני ביתו ואת ראשי הקהילה ואמר להם כי הוא הולך בדרך כל הארץ. הוא מבקש מהם לקבור אותו היום ולא במוצאי שבת. עוד ביקש שיניחו אבנים מאבני המקום זכר לחורבן הבית. נעשה נס והשמש לא שקעה והם הספיקו לקבור את רבינו. מועד פטירתו המדויק לא ידוע. מסורת ההילולה ב-א' טבת ה'ש"פ (1625). עד היום רבים העולים על ציונו זוכים לראות ניסים מעבר לגדר הטבע.

מרבותיו: רבינו ר' יצחק לוריא אשכנזי- האר"י"ל (רבינו היה מגדולי תלמידיו). **מתלמידיו:** רבינו גדליה הלוי זצ"ל (גיסו של מהר"ח"ו). **מחיבוריו:** מעט מדברי תורתו הופיעו בסוף ספר 'מבוא שערים' ודרוש 'חפצי בה' ובתחילת ספר 'שמחת כהן'. עיקר חיידושי תורתו לא התגלה, ביניהם חיבור על האידרא רבה וחיבור הכולל דרושים וכוונות שקיבל מרבו המקובל האר"י"ל זיע"א.

מספר ימים לאחר קבורתו של רבינו בשדה החיטה ערבי עבר במקום. באמצע השדה עמד גל אבנים אשר לא היה בעבר. הערבי כעס מאוד וחשב בליבו: "זה בטח תעלול של יהודי". הוא לקח מיד מעדר בידו והתחיל לפזר את גל האבנים. הוא לא הספיק לפזר שתיים או שלוש אבנים ולפתע עיניו חשכו מלראות.

הוא זרק את המעדר והתחיל לפשפש בעיניו אך דבר לא עזר הכל חושך ואין הוא רואה דבר. הערבי התחיל לצעוק ולבכות. הערבים בסביבה שמעו את קול הצעקות והביי ומיד ניגשו אליו. הם לקחו אותו לביתו. בני משפחתו שלא ידעו דבר לקחו אותו לרופא אבל הוא לא הצליח למצוא את הסיבה מדוע האיש התעוור בשתי עיניו ברגע אחד.

בלילה כשהלך לישון חלם חלום, מולו עמד דמות אדם ולו זקן לבן ופניו זוהרות שאמר לו: "אני רבי יוסף אל-מערבי הקבור בשדה, למה אתה רוצה להפריע למנוחתו?". הערבי נבהל מאוד וביקש סליחה ומחילה והבטיח לו כי ישוב מחר אל השדה ויחזיר את האבנים למקומם. הוא גם נדר על עצמו לעשות הילולה מדי שנה במקום.

הוא גם ביקש מהרב הקדוש כי ישיב לו את מאור עיניו. בבוקר קם והנה הוא רואה. הוא אסף את כל בני משפחתו וסיפר להם את אשר חלם. כולם הלכו לקבר, החזירו את האבנים למקומם וערכו הילולה במקום. מאז ועד היום מדי שנה בשנה ביום ראש חודש טבת, כך קבעו יהודי המקום, נערכת הילולה לרב רבי יוסף אל-מערבי זצ"ל במקום ההוא בשדה החיטה ורבות אנשים עולים להשתטח על קברו, יהודים וערבים גם יחד.

מידי שנה בראש חודש טבת היתה נערכת 'זיהרה' רבתי כבודו. על מעשה פלאי הקשור לאותה 'זיהרה', מסופר בספר 'יוסף חי' שהודפס לכבודו בעיר ג'רבה. פעם משפחה הגיעה לחוג בהילולת הצדיק. הם התארחו בעליית הגג של משפחה ערבית. אם המשפחה הבחינה בתכשיטי האישה וחמדה אותם. כדי שהחשד לא יפול עליה ועל משפחתה, היא דיברה עם ארבעה פוחזים שיבואו באישון לילה וישדדו את האורחים. בחצות הלילה השודדים התגנבו אל העלייה. לפתע ראו מולם דמות ישיש הדור צורה, שזקנו יורד לו על פי מידותיו.

כשראה אותם, רמז להם לבוא אחריו. הם מבלי לחשוב הרבה, הלכו אחריו עד שהגיעו למסגד. הזקן הניח את ידו על הידית והדלת נפתחה לפניו. הוא הכניס אותם פנימה והתחיל להוכיחם בנועם, כיצד אינם מתביישים לשדוד אנשים חסרי ישע, ולהרע לאורחים שבאו להילולת הצדיק. הם שמעו את דבריו הנוקבים, ומצפונם התעורר. הם הבטיחו שלא יבצעו את זמם, והלכו לדרכם.

בחוץ הם עמדו ותהו: מה זה היה להם לשמוע לדברי זקן אלמוני, ולציית להוראותיו? הם החליטו לשוב לבית היהודי ולשדוד את התכשיטים. כאשר עלו לקומה השניה ופתחו את הדלת – ראו את הזקן שוב מולם. הוא נתן בהם עיניים חוזרות ושאל: "אתם שוב כאן?!". הם נמלטו על נפשם. שניים מהם מתו מרוב פחד ובהלה והשניים הנותרים סיפרו את הסיפור המרעיש. (מעובד מתוך 'מעין השבוע')

עם הקמת הארץ ועלייתה של קהילת תוניס ארצה, יהודי אל-חאמה חששו להשאיר את קברו של רבינו ורצו להעלות את עצמותיו איתם לארץ. רבי יוסף התגלה בחלום לרב הקהילה והורה שלא להתעכב בגללו. "אני אעלה אחרים", אמר, "סימן זה יהיה בידכם: כשתעלו, יתקרו המים במעיין הסמוך לקבר". (שעל שמם קרוי המקום אל-חאמה) וכך היה.

(הסיפורים מעובדים והתמונה מתוך 'תוניסיה מורשת- ר' יוסי פרי' וכן מספר 'מעין השבוע')

השגחה עליונה

הספסל". וכך בעוד הקהל הנכבד צופה באירוע בהשתאות, אני נשכבתי על ספסל בירכתי האולם.

בעודו פוסע לכיוון הספסל המדובר הרופא פרק את התיק המהודר שהיה על כתפו ואז פרש את תכולתו על הספסל שלידי.

לעיניי התגלתה מרפאת שיניים ניידת. כל הכלים שאנחנו מכירים ממרפאת השיניים ארוזים ומסודרים בסדר מופתי בתיק קטן.

הרופא הסתובב לעבר הקהל ושאל בקול רם: "האם יש פה בקהל אסיסטנטית?" (מסייעת מקצועית לרופא שיניים). למרבה הפלא השאלה נענתה בחיוב.

הרופא כבר היה רכון על גבי השן, משייף ומחליק, הקולות המצמררים שאני כה מייחל להיפטר מהם במרפאת השיניים, נשמעו לי כעת כסימפוזיה של כלי מיתר שהופיעה הישר מגן עדן...

הרופא ביקש מהאסיסטנטית: "תערבי בבקשה דבק לכתר" והיא ערבבה. מספר דקות לאחר מכן עמדתי על הפודיום, נושא את הרצאת הפתיחה כשהשן מודבקת במקצועיות במקומה.

אם מישהו שם הסתפק חלילה בקיומו של מנהל לעולם המשגיח על כל צעד ושעל, הוא כבר קיבל את תשובתו עוד בטרם התחלתי להרצות את דברי.

בסיום ההרצאה ניגשתי אל הרופא והודיתי לו במילים נרגשות. לאחר מכן ביקשתי להבין: "דוקטור, האם לכל מקום אתה נושא עמך מרפאה? הרי באת לפה למספר ימי נופש".

הדוקטור השיב בפשטות: "ישבתי בחדר העבודה שלי ושייפתי כתר. הזמן חלף והגיע הזמן לצאת לכאן. רעייתי ראתה את מצוקתי ואמרה לי: 'קח איתך את תיק כלי העבודה יחד עם השן שאתה עובד עליה. כשיזדמן לך חלון של זמן פנוי, תמשיך את העבודה'. כך הגעתי לפה כשכל המעבדה על כתפי".

ארבע עשרה שנה חלפו מאז, והשן שהודבקה על אותו ספסל בכינר עדיין על מקומה עומדת ב"ה, לאות ולזיכרון כי יש מי שמכוון את הכל מלמעלה.

ד"ר אליעזר חיימוביץ הוא כיום ב"ה יהודי שומר תורה ומצוות. מספר שנים לאחר האירוע הוזמנתי להרצאה בכנס תורמים חרדיים של ערכים וסיפרתי את הסיפור הזה. מתוך הקהל התרומם יהודי שומר תורה ומצוות, היסה את הקהל והכריז: "אני הוא הרופא! זכיתי לחזור בתשובה ואני משתתף פה היום כאחד התורמים לערכים".

להלן סיפור המעובד מתוך העלון 'בטחוני בצורי הוא אוצרי'. יש בסיפור זה כדי לראות עד כמה בורא עולם משגיח על כל צעד ושעל.

הרב דוד ברורמן שליט"א, מרצה בכיר בארגון ערכים סיפר: בשנת ה'תשע"א במלון 'כינר' שעל שפת הכינרת נערך סמינריון לאקדמאים. אני התבקשתי למסור את הרצאת הפתיחה.

צריך להבין כי הרצאת הפתיחה היא הרצאה רגישה ביותר. הציבור שנרשם לסמינר מגיע מקצוות הארץ ולא ממש יודע מה מצפה לו, כולם עדיין מלאי חששות. ההצלחה של הרצאת הפתיחה היא קריטית להצלחת הימים הבאים.

אחרי נסיעה ארוכה, בעוד שאני צועד במסדרון המלון לכיוון אולם ההתכנסות, אני חש לפתע בעצם קשה המתגלגל בתוך פי.

בדיקה קלה ועיניי חשכו. הכתר של השן הקדמית שלי נעקר ונפל ממקומו, בדיוק ברגע הקריטי הזה. מעבר למראה הבולט והבלתי נעים של העדר שן קדמית באירוע רשמי כזה.

הבעיה הנוספת היתה שללא הכתר בשן, הדבר השפיע באופן דרמטי על יכולת הדיבור. כשניסיתי לפצות את פי הרגשתי רוח נושבת לי בין השיניים, והמילים יוצאות באופן משונה.

אפשר אולי להתרגל ולהתגבר על בעיה זו אחרי זמן מה, אבל בטח לא ברגעים אחרים... אני עומד לנאום בפני ציבור מאוד מכובד ובררני במיוחד...

נשאתי את עיניי לשמיים והתפללתי: "ריבונו של עולם, תעזור לי, אני פה כדי לקדש את שמך בעולם ולקרב לבנים לאביהם שבשמיים".

מה עושים עכשיו? נכנסתי לאולם בפה חשוך, ניגשתי אל מקומי על הבמה ופתחתי בקול הכי נורמלי שהצלחתי לסנן בין שפתי:

"שלום לכם וברוכים הבאים. שמא יש פה ביניכם רופא שיניים?", שאלתי. הנחת היסוד שלי היתה שמאחר ומדובר באנשים אקדמאים יתכן ובקהל יש רופא שיניים.

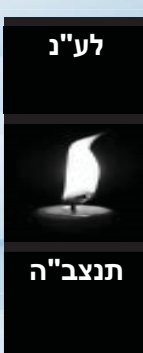
לשמע הפתיחה המשונה האנשים שתקו באולם. בירכתי האולם הונפה אצבע אל על. הנפתי את ידי ואמרתי בפשטות: "הכתר של השן הקדמית שלי נפל ועכשיו נמצא פה בין אצבעותיי, האם יש לך דרך לסייע לי?".

הרופא הציג את עצמו כד"ר אלי חיימוביץ, רופא שיניים מומחה מכפר סבא. הוא ענה בפשטות: "כן, בא תשכב פה על

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל
יצחק יצחק בן רחל ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה
מזל בת שמעון ע"ה
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל
יעקב בן אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל
רחל רפאית בת השמת ע"ה
מרים בת שרה ע"ה
פייבלה בת מלכה בת מרים ע"ה
נעמי בת נתון ע"ה
משה בן רוזה ז"ל
סעידה בת בסה ע"ה
בתי (מרדה) בת שמחה ע"ה

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
מאיר מורד בן שושנה ז"ל
זהבה בת שושנה רייזל ע"ה
עמירם בן דבורה ז"ל
ר' שאול בן סילביה זצ"ל
שני בת אסתר ע"ה
מסודי בת חביבה ע"ה
אסתר בת גולה גאולה ע"ה
יוסף בר סעדה ז"ל
שלום בן אסתר ז"ל
אריה בן מרים ז"ל
אלון בן סעדה ז"ל
אילנה (מחרזה) בת שרה ע"ה
מאיר בן נעמי ז"ל
שפרה בת פסיה ע"ה
שרה גבראלי בת נאוה ע"ה

ולד יחיא בן יוסף ז"ל
יצחק בן ברוך דב ז"ל
מאירה בת יפה ע"ה
אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דוד בר חסיה ז"ל
חוה בת יעקב צבי ע"ה
יצחק בן מישא אסתר ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה
יעקב בן נעמה ז"ל
דוד יצחק בן פרחת ז"ל
גורג'יה בת נעימה ע"ה
אליאור בן פרידה ז"ל
שושנה בת נעמי ע"ה
בנימין בן דב ז"ל
גרורי צבי בן ז"ל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאלי ישועה בן סטה מקנין ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל
יצחק בן פניה ז"ל
חי זידי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה
מסעוד בן יקוט ז"ל
רחמה בת מסעודה ע"ה
סעידה בת תופחה ע"ה
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל
נועה בת עיישה ע"ה

הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
שמואל בן רבקה ז"ל
רפאל בן אסתר ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל
אחרון (אורי) בן רבקה ז"ל
קסאנש בת דגיסו ע"ה
סוליקה בת עיישה ע"ה
שרה בת נרקיס ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
יהודה בן סעידה ז"ל
עפאת בת השמת ע"ה
חיים חמוטל בן רינה ז"ל
ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל
נעימה בת שרה ע"ה
כל נשמות עם ישראל

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליין מס' 1245

שבת פרשת מקץ חנוכה ר"ח - ל' כסלו תשפ"ו - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

תורה מלשון הוראה הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

על האדם להודות על חטאיו ולהתוודות עליהם בלב נשבר ונדכה.

המקור בפרשה: "את חטאי אני מזכיר היום" - שר המשקים, גוי טמא, העיז נפשו למוות כדי להודות על חטאו למען תועלת פרעה. ומה יאמר בן אנוש, בשר ודם, אשר נאמר בו "מודה ועוזב ירוחם"? הרי זו מידה נעלית, שראוי לאדם לאמצה בכל עת, ולשוב בתשובה שלמה מתוך הכרה באשמה, וידוי וחרטה. וכדברי שלמה המלך ע"ה: "מכסה פשעיו לא יצליח ומודה ועוזב ירוחם" (משלי כ"ח י"ג). אשרי אדם שזוכה להתוודות באמת לפני קונו.

הוראה למעשה

בכל מעשיו ודיבוריו, יודה האדם וישבח לבוראו, כי ממנו הכל.

המקור בפרשה: "בלעדי, אלוקים יענה את שלום פרעה" - יוסף הצדיק, אף בשעה שניצב לפני מלך גויים, לא נמנע מלהזכיר שם שמיים בפיו. ראה נא, כמה שגור היה שם ה' על לשונו, ללמד כי כל הצלחה וכל חכמה - מאת ה' היא. וזהו מוסר גדול: בכל דרכיך

דעהו, כי לא בכוח ולא בגבורה, אלא ברצון ה' יתברך.

הוראה למעשה

על האדם להתנהג בתמימות עם קונו, ולבטל רצונו מפני רצון שמיים.

המקור בפרשה: "יוסף הוא השליט" - מי היה מאמין כי אותו נער שנמכר לעבד, יעמוד בראש ממלכת מצרים? וכדברי הנביא (ישעיהו נ"ה ח'): "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאום ה'". מחשבות האדם - הבל הבלים, אך מחשבת עליון - לטובה. השבטים חשבו לרעה, וה' חשבה לטובה. על כן, יבטח האדם בה' ויבטל רצונו, כי רק הוא יודע את אחרית כל דבר.

הוראה למעשה

על האדם לפרט את חטאיו ולהתחרט עליהם באמת ובתמים.

המקור בפרשה: "אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו" - ראה כיצד האחים מודים בפירוש על חטאם, ומזכירים את פרטי המעשה. כך ינהג כל אדם: יפרט חטאיו, יתחרט בלב שלם, ויתאבל על אשר חטא. וזו לשון

"אבל אשמים" - לשון אבלות וצער פנימי.

הוראה למעשה

אין ראוי לאדם לאכול אלא כדי קיום גופו, ולא למלאות כרסו.

המקור בפרשה: "ראת רעבון בתיכם קחו ולכו" - בא הכתוב ללמדנו, שאין מטרת האכילה אלא לשבור את הרעב, ולא להתענג על מאכלים. וכבר כתב בספר "שולחן ערוך": אין ראוי לאדם לאכול אלא כדי קיום גופו, ולא למלאות כרסו. וכן אמרו חז"ל (גיטין ע.): "סעודה שהנאתך ממנה - משוך ידך ממנה". כי האכילה לתיאבון בלבד - חרפה היא ואבל גמור.

הוראה למעשה

ימלא האדם פיו בווידוי ותחנונים לפני קונו, ויבקש מחילה על עוונותיו.

המקור בפרשה: "מה נדבר ומה נצטדק? האלוקים מצא את עוון עבדך" - אם האחים, שידעו בצדקת מעשיהם, מודים ומתוודים בפני יוסף, קל וחומר אנו, מלאי חטאים ומרדים במלך מלכי המלכים, כמה עלינו להעתיך תחנונים ולבקש סליחה ומחילה. אולי ירחם עלינו ה' ויטה לנו חסד.

נקי הדעת שיבורשלים

שלושים שנה של שליחות - מזוזות של אמונה

אמה. רהיטים ישנים מקיפים אותו, ומחמם מים פשוט מן הסוג הישן מלווה את יומו. אך כל הנכנס למקום חש מיד: כאן שורה שמחה. שמחה של מצווה, שמחה של עשייה לשם שמים. פניו מאירות, וליבו מלא אמונה כי הבאת מזוזות ותפילין כשרות יכולה לפתוח שערי רחמים ולפתור קשיים מכל סוג.

בדור שבו הולכים ומתמעטים כותבי המזוזות והתפילין, מלאכתו של הרב זאב מקבלת משנה תוקף. הוא עצמו מדגיש בענווה עד כמה העבודה הזו חשובה וקדושה, ועד כמה יש בה אחריות לדורות.

אנו מאחלים לרב זאב שיזכה להמשיך במלאכת הקודש שלו עוד שנים רבות, עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו, ושיוכל בעזרת ה' להראות גם למשיח צדקנו מזוזות כשרות שנכתבו ונבדקו ביראת שמים ובאהבה גדולה לעם ישראל.

יהי רצון שימשיך בעבודתו הקדושה מתוך בריאות, שמחה ונחת, אמן ואמן.

הרה"ח רבי זאב גוטליב שליט"א עוסק במלאכת הקודש בחדר עבודתו

המזוזה, לא חלף זמן רב - ולמשפחה נולד בן ראשון. עד היום אומר אותו יהודי בלב נרגש כי הרב זאב הוא אביו הרוחני של הילד. הרב זאב יושב בחדר קטן וצנוע, כמעט אמה על

ב שכונת בתי אונגרין בירושלים, בין הסמטאות הספוגות קדושה ויראת שמים, יושב זה שלושים שנה הרב זאב גוטליב, וממשיך בנאמנות את דרכו של אביו זצ"ל, אשר עסק אף הוא במלאכת הקודש שנים רבות. דור אחר דור, באהבה וביראה, נושאת המשפחה שליחות אחת ברורה: לדאוג שכל יהודי יהיו מזוזות ותפילין כשרות על פתחי ביתו ועל זרועו.

הרב זאב אינו רואה בעבודתו מקצוע, אלא שליחות ממש. בליבו בוערת אמונה פשוטה וטהורה כי מזוזה כשרה ותפילין מהודרות אינן רק קיום מצווה, אלא מקור לשמירה, לשפע ולשיועה. בענווה גדולה הוא מספר על סיפורים רבים של אנשים שזכו לישועות גלויות לאחר שתיקנו את המזוזות והתפילין שלהם.

כך, למשל, סיפר על יהודי שציפה שנים ארוכות לפרי בטן. לאחר בדיקת המזוזות בביתו, התברר כי במילה "בניכם" חסרה האות נ'. לאחר שתוקנה

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידי:

1. מה הקשר בין סיום פרשת וישב לתחילת פרשת מקץ?

תשובה: סיום פרשת וישב מסתיים במילה "וישכחו", ותחילת פרשת מקץ פותחת במילים "ויהי מקץ".

חז"ל גילו לנו כלל עמוק בגאולה: "אין בן דוד בא אלא בהיסח הדעת" (סנהדרין צ"ז ע"א). כלומר, הגאולה אינה באה ברגעים של ציפייה גלויה, אלא דווקא מתוך העלם, מתוך שכחה, מתוך הסתר פנים. וזהו הרמז שבמעבר בין שתי הפרשיות: "וישכחו" - שכחה, העלם, הסתרה; "ויהי מקץ" - קץ הגלות, תחילת הגאולה. המסר ברור: גם כאשר נדמה שהגאולה נשכחה, גם כאשר אין אנו רואים תקווה - דווקא אז, "בהיסח הדעת", היא תבוא. כי הקב"ה אינו שוכח את עמו, ובשעה הראויה - תבוא הישועה במהרה, במהרה בימינו אמן.

2. מה הקשר בין תחילת פרשת מקץ לסיומה?

תשובה: פרשת מקץ פותחת במילים ויהי מקץ וחותרת במילה "אביכם". ומכאן רמז נפלא: "קץ" - רומז לקץ הגאולה, ו-"אביכם" - רומז למצוות כיבוד אב ואם. הרי לנו קשר עמוק בין תחילת הפרשה לסופה - ללמדך, שבזכות מצוות כיבוד הורים, נזכה לזרז את קץ הגאולה. וכמו שנאמר: "כבד את אביך ואת אמך למען יאריךוך יימך", ודרשו חז"ל - "למען יאריךוך יימך" - אלו ימי הגאולה.

הכרת הטוב לדור הקודם, למסורת, לשורשים - היא המפתח לגאולה העתידה, במהרה בימינו אמן.

3. בנוגע לחלומות פרעה אודות הפרות והשיבולים, צריך לדייק ולהבין שני דיוקים: א. מדוע אצל הפרות נכתב "ותאכלנה" ואילו בנוגע לשיבולים נאמר "ותבלענה"? ב. מדוע כשפרעה סיפר את חלומו, הוא ציין בנוגע לפרות ש"לא נודע כי באו אל קרבנה" ואילו בנוגע לשיבולים הוא לא מתייחס לנקודה של "באו לקרבנה" כלל וכלל?

תשובה: על הפרות שיש להם פה, שיניים ויכולת לעיסה - שייך לומר לשון אכילה. ואולם לשיבולים שאין פה ניתן רק לומר לשון בליעה היינו שבדרך ניסית הם נקלטו בתוכן, ובשל אותה הסיבה התפלא פרעה כיצד לאחר שאכלו ולעסו הפרות הדקות את הפרות השמנות זה לא השפיע על מראהן ואולם בנוגע לשיבולים רעות המראה שלא אכלו בדרך הטבע, לא שייך שישמינו מכך שבלעו את השיבולים טובות המראה, ולכן פרעה לא התייחס לכך.

ההתקרבות לה' על ידי מסירות נפש היתה טובה להם מכל חיי העולם הזה. על דרך שמצינו שאמר רבי עקיבא (ברכות סא, ב) כל ימי הייתי מצטער מתי יבוא לידי ואקיימנו. ולכן אף שהיה נס גדול במסירת גבורים ביד חלשים, מכל מקום אינו ראוי לקבוע שמחה על שנבצר מהם לקיים בכל נפשך בפועל ממש.

ולזה כתב השולחן ערוך שהם סעודות רשות. כי לכאורה מכיוון שלא כתב שהם סעודות מצוה מובן מאליו שהם סעודות רשות, אך בדיוקא כתב כן, כדי להשמיענו ענין זה שאין מקום להראות שמחה מהצלת הגוף, וכל שמחתם היתה על עצם הצלת קיום הדת.

ידועה קושיית הבית יוסף - למה קבעו שמונת ימי חנוכה, הרי עבור יום אחד היה שמן בכף, אם כן הנס היה רק בשבעת הימים האחרונים.

ניתן לתרץ את התירוץ על קושיא זו, כך: גזירת היונים היתה בנוגע

לשלשה דברים: שבת, חדש, ומילה. בשל כך תיקנו רז"ל שמונת ימי חנוכה בכדי שיחול בהם יום השבת, ראש חודש, ושמונה ימים - לרמז לשמונת ימי מילה.

עוד אפשר לומר בהקדים דברי "הפני יהושע" שבאמת הותרה טומאה בצבור, ואם כן מעיקר הדין היו יכולים להדליק את המנורה בשמן טמא. הנס בא להראות איפוא את חיבתו של הקב"ה לישראל על כך שעשו המצוה בטהרה ומסרו נפשם נגד היונים שבאו להשכיחם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך, ובאותו הזמן שאנו מזכירין את הנס של השמן הטהור, אנו מזכירים עוד נס שנעשה בכל יום בבית המקדש כשעושים רצונו של מקום - זה נר המערבי "שנותן שמן כמדת חברותיה וממנה היה מדליק ובה היה מסיים להראות שהשכינה שורה בישראל".

תירוץ נוסף לקושיא הנ"ל, ניתן לומר על יסוד דברי הרמב"ן בסוף פר' בא וזה לשונו: "מן הנסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסודי התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דברנו ומקרינו שכולם נסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצוה - יצליחנו שכר, ואם יעבור - יכריחנו ענשו, הכל בגזירת עליון". על פי זה מובן, שאנו חוגגים שמונת ימי חנוכה בכדי להראות שחוץ משבעת הנרות המורים על הניסים הגלויים, אנו מודים גם על הנר הראשון שהוא מן הנסים הנסתרים, וזהו שאמר המשורר: "בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים". וזהו גם מה שאנו אומרים: "להלל ולהודות", כלומר על ידי ההלל על הנס הגלוי, אנו מודים גם על הנס הנסתר, על דרך מה שכתוב: "מודים חכמים לרבי מאיר".

ואת אחיכם הקטן תביאו אלי ויאמנו דברים ולא תמותו ויעשו כן (מב, כ)

לכאורה מה שכתוב "ויעשו כן" נראה כמיותר, שהרי אחר כך כתוב באריכות כל הויכוח של אחי יוסף עם אביהם בענין בנימין, ואיך שבסופו של דבר הביאו אותו.

ואפשר לומר, שיתפרשו תיבות "ויעשו כן" על דרך שפירש רש"י על הפסוק (שמות יב, כב) "וילכו ויעשו", וכי כבר עשו, אלא מכיון שקיבלו עליהם לעשות, מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו. ויש לומר גם כאן, כי תיכף כשגמר יוסף את דבריו ענו לו האחים שהם יעשו מה שאמר להם. ויהיה פירושו של "ויעשו כן", כלומר שקיבלו עליהם לעשות כדברי יוסף.

וקיבלו עליהם כך, כי היו בטוחים שיעקב אביהם יסכים עמהם. ובהכרח צריך לומר שהיו בטוחים שיעקב יתן להם את בנימין, שאם לא כן, לא היו מפקירים שם את שמעון אחיהם. ולפי זה יובן הטעם שראובן ויהודה מסרו נפשם כדי שאביהם יסכים איתם לשלוח את בנימין, מאחר שקיבלו על עצמם לעשות כך.

ויפתח האחד את שקו וגו' (מב, כז)

פירש רש"י: "הוא לוי".

אפשר ליתן טעם למה נקרא לוי אחד, על פי המבואר בספר "נצח ישראל" (פרק מד) למהר"ל מפראג ז"ל, בעניין שבטי ישרון שהם י"ג (שיוסף נחלק לשנים, מנשה ואפרים), גימטריא אח"ד. שבת לוי הוא אל"ף הנבדל מהכל, ח"ת בני הגבירות, ודל"ת הם בני השפחות, עיין שם.

וזהו האחד, הינו לוי, שהוא כנגד האות א'.

ואפשר לומר שבשביל זה נאמר על שבת לוי (דברים לג, י) "ורו משפטיך ליעקב", כי אל"ף הוא מלשון אולפנא ולימוד.

חנוכה

טעם שלא נקבעו ימי חנוכה למשתה ושמחה

איתא בשולחן ערוך אורח חיים הלכות חנוכה (סימן ע"ר סעיף ב): "ריבוי הסעודות שמרבים הם סעודות רשות, שלא קבעו למשתה ושמחה". ועיין במפרשי השולחן ערוך שכתבו הטעם בזה, כי עיקר הנס היה מה שניצולו משמד, ואשר על כן באה גם השמחה במושג רוחני, בהלל והודאה.

אפשר להוסיף, שבחנוכה כול רצונם היה למסור נפשם למען כבוד שמו יתברך, ממילא זה שניצל מידם לא ראו לקבוע שמחה על זה, כי אדרבה

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

סיפור לשבת

הנר בלב החושך - סיפור חנוכה עם הרבי הריי"צ זי"ע

שבו מסירות נפש יוצרת חיבור נסתר בין נשמות

השוטר התקרב בהיסוס אל החנוכייה. ידיו רעדו. הרבי הניח את ידו על ידו של השוטר, הרגיעה ברוך, והדריך אותו:

"הנח את הנר שלך כאן, ליד הנר שלי. אור מצטרף לאור. ויהודי - לא הולך לבד."

השוטר הניח את הנר, ובעיניו נצנצו דמעות שלא ראה שנים. אולי מאז פטירת אביו. אולי מאז נעלמה יהדותו בין תקנות האתאיזם הכבויות. באותו לילה, בלב אחת הערים החשוכות בעולם, דלקו שני נרות:

אחד - של שמן זית טהור.

אחד - של נשמה יהודית שעמוק בפנים מעולם לא כבתה.

מרגע זה השתנתה האווירה בחדר. הפחד פינה את מקומו להתרגשות. החסידים חשו שהם עדים לרגע נדיר - רגע שבו מסירות נפש יוצרת חיבור נסתר בין נשמות. הרבי הדליק את לבו של השוטר בדיוק כפי שהדליק את נר החנוכה.

כשהנרות כבר בערו היטב, התיישב השוטר לרגע על כיסא קרוב וניגב את עיניו.

לא ידעתי, אמר בלחש, כמה אני מתגעגע. כמה אור חסר לי."

מבט אחרון על האור - וחזר אל הלילה הקפוא. החסידים נותרו המומים

הרבי השיב לו: "אור יהודי אינו נכבה לעולם. לפעמים הוא רק מכוסה. ולפעמים - די בנר אחד כדי לחשוף את האור שנמצא בפנים." בשקט יצא השוטר מן החדר, מבט אחרון על האור - וחזר אל הלילה הקפוא. החסידים נותרו המומים. הרבי סגר את הדלת והביט עליהם.

למדתם מהו חנוכה, אמר. זה לא רק נר מול החושך. זה נר בתוך יהודי. גם אם הוא רחוק, גם אם לבוש במדים שמפחידים את העולם - בפנים הוא מחפש אור."

שנים רבות לאחר מכן, כשגלי הגירות והפליטים הביאו יהודים רבים לארץ ישראל ולארצות הברית, התגלה הסיפור במלואו. אותו שוטר, שכבר מזמן עזב את השירות וחזר בגלוי לחיי תורה ומצוות, הפך לחסיד מן המניין. הוא היה מספר: אותו נר קטן שהדלקתי אצל הרבי הוא הדליק בי נשמה שלא ידעתי שהיא עדיין שם. זה היה רגע ששינה את חיי."

וכן, בלילה מושלג אחד בלנינגרד, חנוכייה פשוטה וחבורה קטנה של חסידים יצרו אור שהמשיך להאיר שנים רבות לאחר מכן. אור של מסירות נפש, של גאווה יהודית, של אמונה בחיים. אור שחנוכה מלמד אותנו בכל דור ודור:

אין חושך שמנצח נר של יהודי.

כ"ק אדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש זי"ע ממול הנרות

מהאור הפשוט, הטהור, הבלתי מנוצח. אבל לא חלפה דקה - ושלוש דפיקות חדות פילחו את הדממה.

דום לב אחז את החסידים.

זהו, לחש אחד. הם מצאו אותנו."

אחרים קפאו במקום, מחליפים מבטים מוכי אימה. הרבי, לעומתם, נותר רגוע. הוא הביט לכיוון הדלת ואמר בקול יציב: פתחו."

אחד החסידים, ביד רועדת מעט, ניגש לדלת. הוא פתח חריץ. מבעד לדלת נראה שוטר במדים של המשטרה החשאית. פניו היו חתומות, חסרות הבעה. החסיד כמעט טרק את הדלת מרוב בהלה, אך הרבי סימן בעדינות להרחיב את הפתיחה.

השוטר נכנס לאט. מבטו עבר על פני החסידים הקפואים, על החנוכייה הדולקת ועל הרבי. ואז, לפתע, פניו התרככו מעט. הוא שלח יד אל מעילו ושלף ממנו נר קטן, עטוף בנייר פשוט. 'אני יהודי', לחש, כאילו פוחד לשמוע את עצמו אומר את המילים. 'אבי אבי היה חסיד. כל שנה היינו מדליקים חנוכייה יחד. מאז שנפטר - לא הדלקתי. אסור אתם יודעים. אבל שמעתי שאתם מדליקים כאן האם האם אוכל להצטרף?'

החסידים נשמו עמוק. חלקם היו המומים, אחרים לחשו "נס זה נס" אך הרבי לא התפלא. הוא הביט בשוטר בעיניים חמות שאינן שופטות. 'בדואי, יהודי יקר', אמר. 'יהודי נשאר יהודי. גם אם החושך מקיף אותו מכל עבר - הנר שבתוכו לא כבה."

החסידים חשו שהם עדים לרגע נדיר - רגע

החורף של שנת תרפ"ז היה אחד הקשים שידעה רוסיה הסובייטית. האימפריה האדומה, שקמה על חורבות חיי היהדות, השקיעה את כל כוחה במלחמה עיקשת נגד התורה ומצוותיה. תלמודי התורה נסגרו בזה אחר זה, מקוואות נאטמו בכוח, בתי כנסת נהפכו למחסנים ולמרכזי תרבות קומוניסטיים. כל ביטוי של יהדות - ספר, טלית, שיעור חסידות - היה עלול להסתיים במאסר, בחקירה, ולעיתים אף בעונשים כבדים יותר. הבהלה ליוותה כל צעד.

ובכל זאת, בלב הסערה הזאת, עמד אחד כסלע איתן: כ"ק אדמו"ר הריי"צ מליובאוויטש זי"ע. הוא היה אז המנהיג הרשמי האחרון של יהדות רוסיה החסידית, אבל גם הקול הבהיר והבלתי מתפשר שהזכיר באומץ לכל יהודי: "אין דבר בעולם שיכול לכבות את הנר שבנשמה."

האוויר היה מלא מתיחות - אך גם יראה. כולם ידעו שכל תנועה, כל צל, עלולים להיות מסוכנים

בערב חנוכה אחד, כשהשלג הכבד כיסה את רחובות לנינגרד בשכבה לבנה ועבה, התכנסו קומץ חסידים בדירתו הצנועה של הרבי. החדר היה אפוללי, התריסים מוגפים היטב כדי שלא יראה מבחוץ כל רמז לחשכה נסתרת שמתגברת לאור. האוויר היה מלא מתיחות - אך גם יראה. כולם ידעו שכל תנועה, כל צל, עלולים להיות מסוכנים. ובכל זאת, הם באו. כי כשמדובר במצווה - לא מוותרים.

הרבי ישב במקומו, עטוף במעילו הכבד, פניו קדושות, אך עייפות מעט מהמאבקים הבלתי פוסקים מול השלטונות. הוא הוציא בזהירות חנוכייה פשוטה, עשויה מתכת כהה, לא מהודרת. אחד החסידים הבריק אותה ימים קודם מתוך מחסן סגור של אחד הבתים היהודיים בעיר. "לא מהודרת, אבל טהורה", לחש. הרבי השיב לו בחיוך קל: 'יופי של חנוכייה. העיקר - האור."

לצד החנוכייה הונחה בקבוק קטן של שמן זית טהור. גם הוא הוברח במחתרת. הרבי בחן את השמן, הריח מעט, ואמר: "שמן שמדליקים בו אור יהודי - נעשה טהור מעצמו." החסידים מסביבו נשמו עמוק. הם לא ידעו אם הלילה יעבור בשלום.

כשהכול הוכן, הרבי קם על רגליו. דממה מלאה את החדר. רק התקתוק של תנור ישן נשמע מדי פעם. הרבי הביט בנר הראשון, הרים את ראשו ואמר בקול שקט אך מלא כוח:

'יהודי אינו נכנע. כשיש חושך - מדליקים אור." ברכה אחר ברכה יצאה מפיו בניגון חסידי עתיק. "ברוך אתה ה' להדליק נר של חנוכה" קולו היה צלול ובוטח, כאילו אינו נמצא בלב אימפריה עוינת אלא בבית חסידי חם. כשסיים, הדליק את הנר הראשון. האור הקטן מילא את החדר - ולרגע נדמה שהחושך שבחוץ התכווץ מעט, כאילו נרתע

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

אור חנוכה ואמונת הנצח

לעשות כן, ויש לכבד את רצונו. לדבריו, אין זה משנה מספרם של הלומדים, שכן עצם לימוד התורה הוא תרומה עמוקה ויסודית לקיומו הרוחני של עם ישראל.

דבריו נאמרו ללא הסתייגות, מתוך הבנה כי טובתו של עם ישראל אינה נמדדת רק בכוח, במספרים או בהחלטות משפטיות, אלא גם ובעיקר בשמירה על עולם התורה ועל אלו המקדישים את חייהם ללימודה. היה זה שינוי גישה ברור, המעיד על התבוננות פנימית מחודשת ועל הכרה עמוקה בערכה של התורה ובזכותם של לומדיה. אי אפשר היה לצאת מן הביקור מבלי לחוש תקווה. אם שופט לשעבר, אשר בעבר היה שותף לפסקי דין שפגעו בעולם התורה, מסוגל להביע כיום עמדה כזו, יש מקום לקוות שהדברים יחלחלו גם לליבם של שופטים ומחוקקים נוספים. ייתכן שמתוך אור קטן של נר חנוכה אחד תצמח השפעה רחבה, שתביא ליחס של כבוד, הבנה והערכה כלפי לומדי התורה ושומרי המצוות.

חנוכה מלמד אותנו כי אור קטן יכול לגרש חושך גדול. לא בכוח ולא בעימות, אלא באמונה, בדיבור שקט ובמעשה פשוט של מצווה. יהי רצון שהאור שנדלק באותו בית יוסיף ויתפשט, ויאיר לבבות רבים, עד שזנכה לראות בכבודו של תורה מתרומם ומתחזק בכל שדרות הציבור. אמן.

ר' אוריאל

בימים ההם בזמן הזה, כן יהי רצון שיעשה עמנו ניסים גדולים גם עתה. שזנכה לראות ניסים גלויים בעיני בשר, ושלא יישנו עוד מקרים קשים וכואבים שכאלה.

ויהי רצון שמתוך נסי חג החנוכה נזכה במהרה לנס הגדול מכולם, לגאולה השלמה, במהרה בימינו, אמן.

הביקור אצל השופט שחולל מהפך

השבוע זכיתי לבקר בביתו של שופט לשעבר, אדם אשר בשנים עברו היה שותף לקביעת פסקי דין קשים שפגעו ביהדות הנאמנה בארץ ישראל. לא הגעתי מתוך ויכוח או מחאה, אלא מתוך תחושת

שלחות שקטה, רצון לעורר את הניצוץ היהודי הטמון בלבו של כל יהודי באשר הוא.

דווקא בימי חג החנוכה, ימים שבהם אנו מדליקים את הנרות כלפי חוץ כדי להאיר את הרחוב ואת הרבים, הרגשתי כי זהו הזמן הראוי. חנוכה איננו חג של התכנסות פנימית בלבד, אלא חג של הפצת אור, ניסיון להאיר גם מקומות שלעיתים נדמים רחוקים מן הקדושה.

השופט קיבל את פניי בשמחה ובמאור פנים. הצעתי לו להדליק את הנר הראשון של חנוכה בביתו, והוא נענה לכך ברצון. ברגע של התרגשות כנה, הוא ניגש אל החנוכיה, בירך את שלוש הברכות בקול רועד, ודמעות זלגו מעיניו בעת הדלקת הנר הראשון. היה זה רגע שבו ניתן היה לחוש כי מחיצות ישנות נמסות, וכי אור פשוט וטהור נוגע בלב פנימה. לאחר ההדלקה התפתחה שיחה פתוחה וישרה. נושא בני הישיבות ועתיד עולם התורה עלה על הפרק, ולתדהמתי הרבה הביע השופט עמדה שונה בתכלית מזו שהייתה מוכרת משנות כהונתו. הוא אמר בפשטות ובכנות כי לדעתו כל בחור ישיבה חפץ ללמוד תורה באמת ובתמים צריך לאפשר לו

שבוע, בקצה תבל, בעיר סידני שבאוסטרליה, התרחש מאורע מזעזע ומטלטל. בלילה הראשון של חג החנוכה, בשעה שיהודים עמדו סמוך לחנוכיה והתבוננו בנרות הקודש המאירים, קמו מרצחים בני עוולה והכו בהם באכזריות. שישה עשר יהודים קדושים קיפחו את חייהם, ורבים נוספים נפצעו. מאורע זה זעזע וטלטל את כל העולם היהודי.

באותו פיגוע רצחני גם קיפחו את חייהם שני שליחי חב"ד. בכך התגלתה שוב האמת הגדולה, ששלוחי חב"ד בכל קצוות תבל, בכל העולם כולו, מוסרים את נפשם עבור עם ישראל. וכבר שנים אחדות קודם לכן, ממש בימים אלו של השנה, נהרגו על קידוש השם שני שליחי חב"ד בהודו, הרב גבי והרבנית רבקה הולצברג הי"ד. והנה, שוב חזר הדבר ונשנה השבוע, אך עם ישראל חי.

הזעזוע גדול שבעתים משום שהדבר אירע דווקא בלילה הראשון של חנוכה, הלילה שבו אנו מציינים את ניצחונם של המכבים על היוונים. אולם כאשר מתבוננים בעומק הדברים, מתברר כי אותו ניצחון לא היה בראש ובראשונה ניצחון פיזי, אלא ניצחון רוחני. לא כוח הזרוע הכריע את המערכה, אלא כוח האמונה.

כל מטרתם של היוונים הייתה להשיחך את התורה מעם ישראל. הם לא גזרו גזירת שמד כפי שנעשה בדורו של המן הרשע, אלא ביקשו דבר עמוק ומסוכן יותר. הם רצו שהיהודים לא יאמרו שהתורה מן השמים היא, אלא יראו בה חכמה אנושית בלבד, פרי מחשבת בני אדם. על כך יצאו המכבים למלחמה, ועל כך מסרו את נפשם, כדי להכריז בפני עם ועולם שהתורה ניתנה מאת הקדוש ברוך הוא. ובסופו של דבר, כאשר אירע הנס הגדול, כאשר האור גבר על החושך, קבעו חכמינו את ימי החנוכה כימים של שבח והודאה. לא ימים של עיסוק בעניינים גשמיים, אלא ימים של רוממות רוח, ימים שבהם אנו משבחים ומהללים את הקדוש ברוך הוא, ומדליקים את נרות החנוכיה זכר לנס פך השמן.

זוהי דרכנו גם בדורנו. כל ההודיה שלנו היא בדרך רוחנית של שבח והלל, ולא בדרך של התגברות גשמיות. זהו ניצחוננו האמיתי על פני המרצחים. אמנם לדאבונו הלב הם פגעו בגופם של יהודים קדושים, אך נשמות ישראל הן נשמות נצחיות. עם ישראל חי וקיים לעד.

ואכן, למחרת אותו לילה קשה, התייצבה הקהילה היהודית בסידני באותו מקום עצמו, והדליקה בגאון את נר שני של חנוכה, כדי להראות לעולם כולו כי אנו עם הנצח, ושום דבר לא ישבור אותנו. ואנו אין לנו אלא לפנות בתחינה אל הקדוש ברוך הוא ולבקש שיאמר די לצרותינו. וכשם שאנו מברכים בימים אלו ואומרים עשה ניסים לאבותינו

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

סיפור קטן על איש גדול

סיפר אחיו המבוגר ממנו, הרה"ג רבי אלימלך ובר זצ"ל, "פעם אחת פתחתי את הארון דרך מקרה לחפש לי בגד כלשהו, ונרתעתי לאחוריי למראה אחי זצ"ל, שמסתתר בפנים כשהוא עטור בתפילין דרבינו תם", סיפר רבי אלימלך זצ"ל. "אחי התבייש, ובקש שאבטיח לו שלא אגלה לאחרים את אשר ראיתי".

"כאחיו המבוגר ממנו", הפטיר רבי אלימלך זצ"ל, "אני מעיד שרבי משה היה קדוש מבטן ומלידה. כבר כנער ניכרה עליו מידת החסד העצומה שהפליאה את בני ירושלים עודש-באותן שנים. בכל מיני קדושות התקדש, עד שהגיע לדרגתו הרמה בתורה, בקדושה ובאהבת ישראל שכמעט לא ניתן למצוא כדוגמתם".

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז'ל נפטרה ל' סיון התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהיאלי
שיח'י
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב נחת
מכל יוצאי
הלציו

שבת קודש ל כסלו תשפ"ו: הדלקת נרות: ירושלים: 4:03 תל-אביב: 4:17 חיפה: 4:06 מוצאי שבת: ירושלים: 5:16 תל-אביב: 5:20 חיפה: 5:18 ר"ת יום: 5:56

פרשת מקץ

בטחון והשתדלות

**יבטח בה' בכל הנצרך לו, ולא ידאג
דאגת המחר!**

**נלמד מהפסוק: "ויהי מקץ שנתיים ימים" (פרק
מא-א)**

וכפי שדרשו חז"ל (במד"ר פט-ג) "אשרי הגבר אשר שם בה' מבטחו" – זה יוסף. "ולא פנה אל רהבים ושטי כזב" – משום דבטח בשר המשקים נתעכבה ישועתו שתי שנים.

כתב רבינו יונה ז"ל (בפירושו על משלי פ"ג-כו) "דע כי הבטחון הוא שלא יתערב בו שום ספק, ועל דרך משל נבאר כי עניין הביטחון כשכיר הבוטח על המלך ועמל בכל כוחו לפניו בשמחה ובטוב לבב מרוב מבטחו על המלך ומדעתו כי יתן לו משכורתו שלמה.

מוסיף רבינו יונה: והנה הבוטח בהש"ת, גם אם ימצאהו צרות רבות ורעות יתאמץ בעבודת השי"ת ויבטח באמת, כי שכרו כפול ומכופל, וכי השי"ת יבחר לו הטוב. ואם יוכיחהו ה' בעולם הזה, כי זאת לטוב לו להעביר את עוונותיו ולקרבו אל ה' ולהאדיר חלקו בעולם הגמול, כי שלום העולם הזה כהבל ואין... עכ"ד.

נמצאנו למדים מדברי רבינו יונה, שהבוטח באמת ובתמים בהש"ת, מקבל כל אשר נגזר עליו ממנו יתברך הן לטוב והן למוטב, באהבה ובשמחה, כי יודע שכל אשר קורחו, הוא אך ורק לטובתו ו"שכרו כפול ומכופל".

וכגודל אמונתו של אדם ומידת ביטחונו בהש"ת, וכפי שישלך על ה' יהבו, כן יהיה ה' מבטחו וכן יעזרו השי"ת בכל מה שיצטרך! יסוד זה מפורש בדברי המהר"ל זצ"ל וכה כתב (בנתיב האמונה פ"ב):

"ויש לך לדעת ולהבין כי עיקר האמונה שהוא מאמין בו יתברך שבכוחו כל, ולכן הוא מאמין בו יתברך, ובשביל זה כאשר יגיע הזמן שהוא יתברך יתן הטוב, אזי יתן לו כפי מה שהוא היה מאמין בו שכן גדול כוחו ויכולתו, אבל כאשר אינו מאמין בו, כאילו ממעט כוחו ויכולתו".

כיוצא בזה כתב המהר"ל לעניין הביטחון (בנתיב הבטחון פ"א): "כי כאשר בטוח בו יתברך... אזי יעשה השי"ת בקשתו. וכאשר יחרד האדם, מורה זה על מעט בטחונו בהש"ת ודבר זה יתן עליו מוקש..."

וראיה לכך מהמובא בגמרא (ברכות ס.) על רבי ישמעאל ב"ר יוסי שראה תלמיד מפחד ואמר לו שהוא חוטא, ובמקרה אחר, אמר רב המנונא לתלמיד שפחד, וכי אתה רוצה יסורים? עיי"ש. ביאור הדברים, כי המפחד הוא הפך הבוטח, שהבוטח בהש"ת אינו ירא, ולכן שאל "וכי אתה רוצה יסורים" דכיוון שאין בד ביטחון אתה גורם ליסורים שיבואו. עכ"ד.

"עזרי מעם ה'..."

יהודי בא לפני כ"ק האדמו"ר רבי יצחק מסקווירא זצ"ל והתאונן בפניו שאין לו פרנסה וגם אין לו כל מוצא ודרך שיכול להשיגה.

אמר לו הרבי: "גם דוד המלך ניצב בפני שאלה זו. הוא שאל "מאין יבוא עזרי", שהרי אנו יודעים, שהברכה צריכה לחול על משהו. על "יש", כמו שמצינו באלישע שבירך את כד השמן שהתרבה על יסוד המעט שיש בו (ועיין רמב"ן שמות כה-כד) אבל דוד המלך ניצב בפני "אין" לכן שאל כיצד יבוא עזרו.

ומה היתה תשובתו של דוד המלך מיניה וביה? תשובתו היתה: "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ" כלומר: אם תשאל כיצד יעזר, עליך לזכור שה' הוא "עושה שמים וארץ" ואף אותם יצר "יש מאין". על כן, כמו שעשה אותם יש מאין, כך לא יבצר ממנו להושיע גם את אלו שאין להם מאומה, ולהשפיע להם ברכה עד בלי די.

רזין דאורייתא

"הקב"ה יכול לתת הכל..."

נכנס פעם אברך למעונו של הגרא"ל שטיינמן זצ"ל וביקש ברכה לפרנסה. יהודי נוסף שהיה בחדר שאל: מבקשים בברכת המזון "ואל תצריכנו לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלוואתם כי אם לידך המלאה והפתוחה"... ואיני מבין: אם לא נקבל מתנה ולא הלוואה מהגמ"ח הכיצד אפרנס את ילדי מידי חודש מהיכן אקח להוצאות שוטפות!?

הגיב הרב שטיינמן בכאב: "אתם יודעים מדוע בני אדם אינם זוכים לסייעתא דשמיא בממונם? מדוע התפילה על פרנסה אינה מתקבלת? כי אין מאמינים די הצורך בכך שהקב"ה יכול לתת! בן אדם מתפלל, ועם זאת הוא מוטרד בהירהורים: כיצד הקב"ה באמת יתן לוי? אם לא מתנה ואפ"י גמ"ח, מאין יבוא עזרי?"

הגביה הרב שטיינמן את קולו והוסיף: האם אתה דואג להקב"ה? וכי הוא יתברך זקוק לעצות שלך? הוא לבדו יודע איך לתת לך! אכן כן. לא במתנת בשר ודם ולא ע"י הלוואתם אלא מ"ידך המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה"! וכאשר מאמינים בזה, אזי ה' שומע את התפילה."

עפ"י "מאחורי הפרגוד"

לנהוג בענוה עם הזולת מתוך הכרה כי כל המעלות שיש לאדם אינם מזכותו אלא ממתנת השי"ת!

נלמד מהפסוק: "ויען יוסף את פרעה בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה" (פרק מא-טז)

וכתב רש"י: "בלעדי" – אין החכמה משלי אלא האלוקים יענה, יתן עניה בפי שלום פרעה. עכ"ל. ואמרו חז"ל בשביל שתלה הגדולה בבעליה בלשון "בלעדי" בו בלשון עלה לגדולה – "ובלעדי לא ירים איש את ידו ואת רגלו".

אמרו חז"ל (תנ"ד"א זוטא – פרק טו): לעולם יהיה אדם עניו בתורה ובמעשים טובים וביראת שמים, עם אביו ואמו, ועם רבו ואחיו, ועם בנו, ועם בני ביתו ושכניו, ועם קרובים ורחוקים, ואפילו עם גוי בשוק! כדי שיהא אהוב למעלה ונחמד למטה ומתקבל על הבריות, וממלא את ימיו ושנותיו בשם טוב... [וזה מה שראינו אצל יוסף בעומדו לפני פרעה, ביטל עצמו לגמרי וייחס כל מעלותיו להקב"ה בלבד].

על הפסוק "ועניים מרודים תביא בית" דרשו חז"ל (ויק"ר פל"א-יג) "אלו תלמידי חכמים הנכנסים לבית עמי הארץ ומרודים אותם מדברי תורה". דוקא ת"ח נקראים "עניים מרודים" משום שאין להם משלהם כלום, ואין להם שום סרך של התנשאות.

והעיר הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל (בעלי שור): לכאורה דרשה זו של חז"ל מופלאה היא, מדוע לא ביארו חז"ל את הפסוק כפשוטו: "עניים מרודים" – אלו עמי הארץ. "תביא בית" – ביתו של תלמיד חכם?

אלא שהעניי האמיתיים הם רק תלמידי חכמים היודעים להיכנע לפני בוראם ולהתבטל לפני רצונו לגמרי. אמת הוא שכל אדם נדרש להיכנע לפניו יתברך, ולפרעה המלך העריץ נאמר "עד מתי מאנת ליענות מפני – להיות עני ושפל לפני" כי זוהי אמינות האדם בעולמו. אך היודעים "ליענות מפניו". הם הם התלמידי חכמים. כך ראינו בכל גדולי עולם שזכינו להכיר. עכ"ד.

מקטין עצמו...

ביום מן הימים נערכה סעודת "בר-מצווה" במשפחתו המורחבת של הגאון **רבי בן ציון אבא שאול** זצ"ל. כמובן הוא והרבנית פיארו את הסעודה. הוחלט שהילדים יטלו ידיים תחילה, כדי שהמבוגרים יוכלו לקיים "תכף לנטילת ידיים ברכה". על כן הכריזו: "כל הקטנים יגשו ליטול ידיים".

מיד קם רבי בן ציון, וניגש לכיור כשהוא עומד בתור עם הילדים העולים. אמרו לו: "עכשיו הקטנים נוטלים!" השיב בענוות-חן: "ואני איני קטן!!"

וכך אירע גם כשפעם לא חש בטוב ולא היה בכוחו לחזור רגלי מהישיבה לביתו. לא הרשה לעצמו מונית דרך חשיבות גם לא הצטרף להסעת הרבנים, אלא עלה להסעה שהסיעה ילדים מה"חיידר". ישב ביניהם שוחח עמם בעניין שלמדו. בחברתם חש כשווה בין שווים...

יגילו במלכם

שום שייכות בנושא הכבוד...

פעם התווכח אחד מראשי הישיבה עם הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך** זצ"ל על עניין מסוים, והיה נראה לו שבתוך הדברים פגע בכבודו של רש"י, על כן שלח לבקש ממנו מחילה.

תמה רבי שלמה זלמן ואמר: אינני מבין על מה הוא מבקש סליחה, הרי ביררנו יחד את העניין ואף קיבל דעתי אפילו שלא היה מחויב בכך. כנראה מפרש לא נכון את דברי חז"ל כי לאדם צעיר יש משיכה לתאוות ולאדם זקן יש משיכה לכבוד. כנראה, לפי הבנתו, כל זקן רודף אחר הכבוד, אך אין הדבר כך. ההסבר האמיתי הוא שכאשר אדם מתדרדר מבחינה רוחנית אזי הצער הניסיון שלו בתאוות ואצל הזקן הניסיון שלו בכבוד.

והוסיף רש"י: אני ב"ה, לא בגדר אדם שירד מדרכו... אין לי שום ניסיון ושום שייכות לנושא הכבוד, זה רחוק ממני מרחק רב, וממילא אין לי מה למחול על פגיעה בכבודי כביכול...

במחיצתם

הצנעת המעלות

להתרחק מן הפרסום ולא להבליט מעלותיו כדי לא לעורר קנאה וצרות עין!

נלמד מהפסוק: "ויאמר יעקב לבניו למה תתראו" (פרק מב-א)

ואמרו חז"ל: "אמר להם יעקב לבניו, אל תראו עצמכם כשאתם שבעים, לא בפני עשיו ולא בפני ישמעאל, כדי שלא יקנאו בכם" (תענית י:). כיוצא בזה: אם אכל ושתה בדיעבד, ביום התענית, אל יתראה בפני הציבור [כשבע] שנראה כחתן בין אבלים ויתקנאו בו (שם). ולהלן על הפסוק: "ויבאו בני ישראל לשבור בתוך הבאים" (מב-ה) כתב רש"י: מטמינין עצמן שלא יכירו, לפי שצויה להם אביהם שלא יתראו כולם בפתח אחד, אלא יכנס כל אחד בפתחו, כדי שלא תשלוט בהם עין הרע שכולם נאים וכולם גיבורים.

ידועים דברי חז"ל שאין ברכה אלא בדבר הסמוי מן העין. עוד ידוע כי כבוד הוא לבוא בהצנע: לפנינו ארבע דוגמאות הרומזות לכך בפרק אחד בנביא (מלכים ב פ"ד: א) כשאמר הנביא אלישע לאחת מנשי בני הנביאים: "שאלי לך כלים מן החוץ מאת כל שכניך... ובאת וסגרת הדלת בעדך ובעד בניך ויצקת על הכלים". מדוע הוצרכה לסגור את הדלת? מפרש רש"י: כבוד הנס הוא לבוא בהצנע.

ב) בהמשך מסופר על האישה השונמית שאלישע הבטיח לה בו, אך הבן שנולד חלה ומת ואמרה לבעלה שצריכה לרוץ אל אלישע, ולשאולת בעלה מדוע? לא גילתה לו, כי אמרה מוטב שיעשה הנס בצנעה.

ג) אלישע שלח את גיחזי לשים משענתו על פני הנער והזהירו: "כי תמצא איש לא תברכנו וכי יברכך איש לא תענונו" ומדוע? שלא ירבה בדברים כדי שישמר הנס בצניעה.

ד) כשאלישע בא לבית הנער להחיותו נאמר: "ויסגור הדלת בעד שניהם" ומדוע? משום שכבוד הנס לבוא בהצנע!

"יותר בהצנע – יותר סיעתא דשמיא..."

בשנת תשי"ג נורתה אבן הפינה לישיבת סלבדוקה. מעמד זה לא פורסם. מלבד החזון איש, הנהלת הישיבה ותלמידי הישיבה, לא נוכח בו איש. החזון איש שבא בבגדי שבת, ציין את האירוע באמירת שיעור בפני תלמידי הישיבה. אחד מבאי ביתו של החזון איש התרעם בפניו על כך שלא נודע לו על המאורע ולא הוגד לו דבר השיעור שאמור להתקיים.

אמר לו החזון איש: "ראש הישיבה הגאון **רבי מרדכי שולמן** ביקשני להשתתף בהנחת אבן הפינה ואמר שאינו מפרסם על המעמד, כי סובר שככל שהדבר יעשה יותר ב"הצנע לכת", כך תהיה הסיעתא דשמיא גדולה יותר. לכן לא הייתי רשאי לספר לך על הצפוי..."

ספר כי – אם

"להזהר מאוד מפירסום..."

כשהופיע ספרו של הגאון **רבי יצחק דז'ימיטרובסקי** זצ"ל (ר"מ בישיבת קול יעקב) "ברכת הלוי", הזהיר את תלמידו שעסק בהוצאת הספר, שלא יפרסם את דבר הוצאת הספר בשום עיתון ואף לא לתלות על כך מודעה בישיבה. והוסיף רבי יצחק לנמק בקשתו: "כל חיי ברחתי מפרסום! תדע לך שכשהייתי בחור הייתי מפורסם מאוד. גם בצעירותי הייתי מאוד מפורסם, ובמשך השנים נעשיתי לפחות מפורסם. חשתי והרגשתי שהייתה לי סיעתא דשמיא מיוחדת כאשר לא הייתי מפורסם..."

שאל התלמיד: האם כוונתו לסיעתא דשמיא בתורה? והשיב "לאו דווקא, אלא בכל העניינים הרגשתי שהם מסתדרים בצורה טובה יותר..."

הלמות עמלים

לחמול על הזולת ולסייע לו בכל הדברים שנזקק להם!

נלמד מהפסוק: "ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם... יעשה פרעה ויפקד פקידים... ויקבצו את כל אוכל... והיה האוכל לפקדון" (פרק מא-לג, לו)

מדוע נזקק יוסף לעוף עיצות לפרעה, והרי לא נתבקש על כך? אלא לומדים אנו מכאן שכאשר ישנה בלבו של אדם חמלה על הזולת, אינו ממתין שיבקשו ממנו לעזור. הרגשתו בצערו של הזולת מדרבנת אותו ומאיצה בו לשאת בעול עמו ולעשות כל שביכולתו לסייע לזולתו. וכפי שכתב הראב"ם ז"ל (בשם רבי אברהם החסיד): החמלה והרחמנות של יוסף על העם, היא שהניעה אותו לתקן תקנה של חסד עליהם בצרה שהם עומדים לפניה.

כתב רבינו יונה ז"ל (בפירושו עה"ת-וירא): חסד הוא מכלל המצוות שבין אדם לחברו, ועניינו שישים חפצו והשתדלותו לגמול חסד לבני אדם ולהטיב להם בממונו ובטורח גופו ולעשות להם נחת רוח ולדרוש שלומם וטובתם ולחפץ ביקרם וטובתם, ואף להיזהר מהזיק להם במעשה ובדיבור.

ובמידה הזאת סרו ונסתלקו מידת האכזריות והכילות והשנאה והקנאה והגאווה, היינו להשתרר על בני אדם שלא כחפצם ורצונם, וכל אדם יכול לעלות במעלות החסד אעפ"י שאינו בעל ממון, כפי שאמרו חז"ל גדולה גמילות חסדים שהיא בגופו ובממונו.

והנה זה העניין – כותב רבינו יונה – ישיג כל איש לקיימו ושכרו הרבה מאוד. וכן יליץ טוב על העניים וימשוך ליבות בני אדם להטיב להם. ואמרו חז"ל גדול המעשה יותר מן העושה, ויתאוו ויכסוף לעשות צדקה, ואף כי אין לו, ויאשר עושה וישמח במעשה צידקתו, וכן הכתוב אומר "מה ה' אלוך דורש מעמך כי אם עשות משפט ואהבת חסד".

הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל כותב (בספרו יערות דבש – ח"א דרוש יח): על מעלת הנשגבה של מדת החסד את הדברים הבאים: כאשר מזכיר אדם בתפילה "גומל חסדים טובים... וזוכר חסדי אבות"... יש לו לתת אל ליבו כמה ראוי לבן אדם להיות חונן במעשיו וחסיד בדרכיו, להדמות לקצת דקצת למידת הבורא ית"ש, לזכור לאדם טובתו שהטיב לו, ואל יזכור לו שאירע לו, כמידת הקב"ה הזוכר מצוות ומעשים טובים, ומעביר ונושא עוון. וראוי לתפוס מידתו של אברהם אבינו, שהטיב לכל, ופירסם מידתו של הקב"ה וטובתו בעולם, והכריז על יחודו של מקום וקבע דת אמת בפי כל הבריות, וכן ראוי לכל אדם.

והוסיף היערות דבש: ואיך יעזי איש לומר "מגן אברהם" והוא אינו שם על לב ללכת בעקבותיו, לרחם כל נידה, ולפקוח בכל עיסקי כושל, ולקבל מה שיקרה לו מה' באהבה, אף שצריך להיות נע ונד בארץ, ויקרהו צרות רבות כמו שקרה לאברהם, והיה עם כל זה תמים עם ה' באמת ובלב תמים. עכ"ד.

כפי שידוע מהמשנה (פאה א-א), הגומל חסד אוכל פירות בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא. וכל כך למה? מביא המהר"ל מפראג זצ"ל (בספרו גבורות ה' פ"ו) כי בכך דבוק הוא במידותיו של הקב"ה, ומידת טובו של ה' שמשפיע מחסדו על כל העולם והשפעה זו עושה פירות ותולדות בעולם, וכדכתיב (תהילים פ"ט-ג) "אמרתי עולם חסד יבנה". על כן, מי שדבק במידה זו יש לו גם קרן וגם פירות.

ומובא בספרים הק' שישנם בשמים מלאכים הממונים על גמילות החסד שעושים ישראל למטה. וכאשר מידת הדין מקטרגת על ישראל רח"ל, מראים אותם מלאכים, את החסד שעושים ישראל, והקב"ה מרחם על ישראל, מפני שהוא יתברך חפץ חסד הוא. וא"כ ראוי גם לאדם להתנהג במידה זו, גם לענין זה: שאפילו אם רואה בחברו דבר רע, אבל יש בו צד טוב, יסיר כעסו מעליו.

"נעשה המצוה בשלימות..."

סיפר הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל: "כאשר הגעתי בפעם הראשונה לזכרון מאיר, חיפשתי את כתובתו של גיסי. לא ידעתי את הכתובת המדויקת. והנה נזדמן לי בדרכי יהודי מעט זקן, שאלתי אותו היכן המקום המדויק.

"הזקן ענה לי שהוא כבר יראה לי. הוא נטל ממני את המזוודות כדי לסייע לי. אמרתי לו: "הרי לא זה מה שביקשתי". אך הוא ענה לי: "נעשה את המצוה בשלימות..."

"הוא ליווה אותי עד הבית של גיסי והמשיך ללכת לדרכו. כשיצא גיסי מהבית אמר לי בהתרגשות: "אתה יודע מי האיש הזקן הזה? זה רבינו הגדול החזון איש בכבודו ובעצמו..."

הלמות עמלים

"גארטל" של חסד...

מעשה באחד החסידים שנכנס להתפלל בשטיבל של חסידי גור, ומכיוון שלא היה לו "גארטל" הוא ביקש מהמתפללים שמא יש לאחד מהם גארטל מיותר שיוכל להשאיל לו לצורך התפילה. אך לאף אחד מהם לא היה גארטל נוסף.

והנה להפתעתו פנה אליו כ"ק האדמו"ר מגור ולפני שהוכתר כאדמו"ר) ונתן לה את הגארטל שלו, והוא עצמו התפלל בלי גארטל.

לאחר התפילה שאל אותו אחד החסידים: "למה נתת לו את הגארטל שלך, הרי נמצאת מתפלל ללא גארטל? השיב לו האדמו"ר: "הוא התפלל עם גארטל, ואני התפללתי עם מעשה חסד!"

לפניו נעבוד

לעשות חסד – המפתח להבנת הסוגיה...

שח הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל: שמעתי על אחד מגדולי ראשי הישיבות, מהדור הקודם, שהיה גאון גדול, שכאשר היה מתייגע כדי להכין שיעור לתלמידיו והיה נוכח לראות שקשה לו לרדת לעומק העניין, מה היה עושה? הוא היה נכנס לישיבה והיה מביט ומתבונן על התלמידים ובודק מי מהם הולך עם נעליים קרועות...

כשהיה מוצא אחד כזה, היה מוציא מיד כסף מכיסו ונותן לו לקנות נעליים חדשות! יש לזכור שנתניה זו הייתה ממש מסירות נפש מצד ראש הישיבה, שכן הדחקות אז הייתה נוראה וראשי הישיבות היו רעבים לחם אף יותר מהבחורים.

ואעפ"כ ידע אותו ראש ישיבה, שכדי להצליח להבין הסוגיה אין עצה אחרת אלא לעשות חסד עם השני! רק בדרך זו יאיר ה' עיניו ויצליח להבין.

דרכי החיים

תורה של חסד...

מספר הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א: "ערב אחד התפלאו תלמידי ישיבת פורת יוסף למצוא את דלתות המטבח וחדר האוכל של הישיבה נעולים מסיבה כלשהי. כמאה ושמונים בחורים צפויים היו להישאר רעבים, וכמובן יגרם מכך ביטול תורה גדול.

"עליתי לאולם הישיבה לשאול בעצתו של ראש הישיבה הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל. מיד הוציא כסף מכיסו ואמר: שלח שני בחורים, האחד למאפייה לקנות פיתות והשני לחנות לקנות כדורי פלאפל. אתה תקנה מעט עגבניות ויהיה אוכל.

תוך זמן קצר עמד רבי בן ציון אבא שאול בעצמו באחד החדרים ובידו סכין חיתוך. בצורה מיומנת ומהירה החל לבצוע פיתות ולהניח בתוכן כדורי פלאפל וחיטוכות עגבניה.

הבחורים נדהמו לראות את ראש הישיבה רבי בן ציון עומד ומגיש לכל אחד פיתה מלאה כשהוא מזרז: "קח ואכול לתיאבון!" במהירות רבה נסתיימה המלאכה וראש הישיבה חזר ללימודו כאילו לא אירע דבר. אך יש לציין כי קול התורה של הבחורים בערב הזה נשמע בהיכל הישיבה ביתר שאת וביתר עוז.

תפארת ציון

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

שידוכי אורה ושמחה [4]

הבעיה - לבני זוג קשה לקנות דירה אחת לעצמם.

הפתרון - להרדים את הבעיה לעשרים שנה, ואז יהיה על בני הזוג לקנות הרבה דירות - לכל אחד מילדיהם...

הנה לפנינו מבנה מדויק של תהליכי התמכרות: בריחה מבעיה עכשווית, אל בעיה עתידית גדולה יותר, שיותר נוח לא לחשוב עליה כעת...

למה אתה כל כך שמח?

פעם אחת, היה אדם ששידך את בנו, והמחותנים סיכמו ביניהם, שאינם מתחייבים כסף עבור קניית דירה לבני הזוג. אבי הבן היה נראה מאוד שמח. חבריו שאלוהו לפרש השמחה הגדולה.

ענה להם, אני שמח, שלא היתה התחייבות כספית עבור דירה. נו, אם כן - השאלה עוד יותר גדולה, למה אם כן, אתה כל כך שמח?

הסביר להם: עכשיו אני רגוע, ביודעי שבני, לא יצטרך להתחייב ולקחת על עצמו עול כל כך גדול של קניית דירות עבור ילדיו, כאשר בעוד כעשרים שנה יתחיל לחתן אותם...

מה העיקרון של אמונה וביטחון?

הבה נחזק את יסוד האמונה והביטחון הפשוט והבסיסי בהשם יתברך, מבחינת סיפוק צרכי האדם:

מי שברא את העולם, ומי שברא את כל בני אדם בעולם, ומי שנתן את התורה וציוה את כל מצוותיה, ומי שזן את כל בני האדם בעולם, מאז בריאת העולם - עד היום. מי שזן את אבותינו במדבר במשך 40 שנה - הוא יטפל ויפרנס ויזון ויתן מזון ובגדים ובית וסיפוק כל הצרכים שלנו ושל ילדינו ושל ילדיהם ושל כל הצאצאים שלנו.

מה שנותר לנו לעשות - לקחת אחריות על עצמינו, ולדעת ש"אם אין אני לי מי לי". להשתדל להשיג שידוך טוב לילדנו, ולעזור להם להיכנס לחופה בכבוד ובשמחה. להתפלל לה' ולשמוח עם ילדינו, ולשמוח שאנו זוכים לחתן אותם בשעה טובה ומוצלחת עם שידוך טוב ממשפחה טובה, ולהודות להשם.

שנשמע ונתבשר בשורות טובות ישועות ונחמות. עוד ישמע... קול ששון וקול שמחה... קול חתן וקול כלה. ויקויים בנו ובבתי כל ישראל: "יהי שלום בחילך שלוח בארמנותיך!"

בפרק הקודם סיפרנו על דו-שיח פלוני שטען שבעצם אין לנו פתרון לבעיה שאנו עסוקים בה. ענינו לו: כאשר תביא פתרון להורים, מאיפה הם אמורים להשיג כסף עבור שבע דירות לילדיהם - נביא לך פתרון מאיפה כל אחד אמור להשיג כסף עבור דירה לעצמו...

ועכשיו באופן קצת יותר ברור:

'האם אתה יודע מה זו התמכרות?' שאלנו את בן-שיחנו.

ובכן, 'התמכרות' זה מצב, שאדם מוכר ומשעבד את עצמו לצורך חומר מסוים שאינו טוב עבורו, ואף מזיק לו. יש הרבה סוגי התמכרות, כגון: עישון סיגריות, שתיית אלכוהול, צריכת חומרים מסוכנים, הימורים כספיים, אכילה יתירה, קניות מיותרות מוגזמות וכדומה.

ההתמכרות היא בלתי נשלטת, עולה הרבה כסף, מכלה הרבה זמן, גורמת נזק לגוף ולנפש, מחלישה, מרחיקה את האדם מבני משפחתו ומאנשי סביבתו, ובדרך כלל גם מבוראו.

צריך להבין: אם ההתמכרות גרועה והרסנית כל כך - מה גורם לאדם להתמכר?

ההסבר הוא, שיש לאדם כאב נפשי עמוק, כמו זיכרונות שליליים מילדות, חוויה קשה שחווה, עלבון צורב שהוא נושא עמו מהעבר. והוא לא מסוגל להתמודד עם גודל הצער הנפשי.

ולכן, 'הפתרון' שסיגל לעצמו הוא, שיעסיק את עצמו בדבר מסוים אחר, שיש בו עוצמה ריגושית חזקה, המסיט את תשומת לבו מהכאב הרגשי החבוי בתוך לבו. ועכשיו אינו צריך להתמודד עם הכאב שלו. החומר שהוא צורך - משכך ממנו את הכאב הנפשי, וכך הוא יכול איכשהו להמשיך לשרוד.

מה הוא בעצם עשה? בורח מהבעיה האמיתית השוכנת בתוך לבו - למקום מקלט דמיוני, המגן עליו מפני בעייתו. ובפועל, מכניס את עצמו לתוך בעיה הרבה יותר גדולה. בזמן שאת עיקר בעייתו - לא פתר. רק מוסיף תסבוכת על תסבוכתו, ומאמץ בעיה נוספת גדולה יותר מהראשונה!

ועכשיו שימו לב; אותו מנגנון שתואר לעיל, פועל גם בנושא שלנו. כלומר בריחה מבעיה קטנה לטובת יצירת בעייה הרבה יותר גדולה.

וכך זה עובד:

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

**קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות בעם ישראל
לתרומות: 0542538581 02-5671812 אפשר לתרום גם בברטיס אשראי**

גם גליון על בטחון צריך בטחון

יום שלישי בבוקר, יצאתי מהבית שקוע במחשבות. מחר אמור לצאת הגליון השבועי. סיפורים, ברוך השם, לא חסרים, כבר תקופה שאני לא פוסע ד' אמות בלי להקשיב לסיפור... אבל רצוי שיהיה סיפור אחד שהוא **שובר שגרה**. סיפור שימשוך את לב הקוראים ויגרום להם **להפנים** את המסר, ולומר: "וואו, הקדוש ברוך הוא יכול הכול, אני יודע, אך על כיוון **כזה** לא הייתי חושב. הבה נראה כיצד אני מתרגם את זה **אצלי** לחיי היום-יום". את הסיפור המיוחד הזה טרם מצאתי עבור הגליון הקרוב.

באחת התעשתי. אין זה תפקידי **לדאוג** לסיפורים. איך אמר לי ת"ח יקר אחד: "אתה **פרסומאי של הקב"ה**, מצאת לך ג'וב לא רע בכלל".

ובכן, פרסומאי לא אמור **להשיג** סיפורים. הוא אמור **רק לספר** אותם כראוי... אשאר את העבודה של הסיפורים למי שמייצר אותם... הקב"ה הכל יכול.

אני מגיע אל השטיבלאך – לתפלת שחרית. ואת פני מקדם **ר' יהודה צין**. הוא השאיר פה שני סיפורים, ומביע את השתאוותו מול מבול התגובות מרחבי תבל שעדיין ממשיך. הוא מנסה להבין מה גורם לגליון הצנוע בלבט כך, בעולם שבו קיימים אינספור גליונות ועלונים, בכל **נושא רמה וסגנון**.

בשאלה הזו גם אני מתחבט... ר' יהודה שולף שטר ומוסר לי אותו כהשתתפות בהוצאות, ואז הוא אומר: "אתה יודע מה? **יש לי סיפור לספר** לך. אני מקווה שהוא עומד בקריטריונים שלך להכניסו לגליון השבועי".

עשיתי אזני כאפרכסת:

הפינה של רשב"י ברה' קדושת לוי

מספר הר"ר יהודה צין, ביתר:

בבית שלנו בביתר יש פינה ייחודית:

"העמוד של רב שימעון"! ברוך השם המשפחה גדלה, ולאחר חג השבועות

תשפ"ה, החלטנו לצאת לבנייה, להרחיב ולשפץ את ביתינו, כדי השם הטובה עלינו. ערכתי תוכניות, כדי להוסיף חדרים ולהגדיל את הסלון. הדרך היחידה להרחיבו היתה לספח את שטח הסוכה שהיתה צמודה לסלון, ובכך ליצור **פינת ישיבה פתוחה**, שתפנה את הסלון עצמו, מה שהצריך להוריד קיר **חיצוני** כדי לייצר את החיבור.

ממחשבה למעשה. אנשי מקצוע הוזמנו, תוכניות תוכננו, משכנתא משמעותית אושרה, והבניה יצאה לדרך. מצוות יישוב ארץ ישראל היא, השקולה כנגד כל המצוות, לא דבר קל הוא. אלא **שרבות מחשבות בלב איש**. יום אחד, לאחר שהתחלנו לגעת באותו קיר, קיבלתי טלפון מן הקבלן. הוא אומר לי: "רבי יהודה, **"תוכניות לחוד ומעשים לחוד"**. בקיר המדובר, שאותו תכננת לגסר ולספח לסלון, יש **עמוד יסוד משמעותי**, ובלתי ניתן להזיז אותו. הפתח הרחב שתכננת שיחבר בין שני החללים – לא יכול להתקיים במציאות, מסיבות הנדסיות פשוטות.

"אתה גר בקומה מינוס שלוש בבניין של תשע קומות", הסביר לי, "זה אומר שיש **כשבע קומות היושבות על העמוד הזה**. זהו עמוד יסוד, סכנה לגעת בו. בשום אופן לא אסתכן בדבר כזה".

ניסיתי להבין מאנשי המקצוע מה ניתן לעשות, הזמנתי אף אנשי מקצוע חיצוניים, ומכולם קיבלתי את אותה תשובה תקיפה ובלתי מעתירת: מדובר בעמוד יסוד רחב של 40/40 סנטימטר, ועליו יושב **משקל המוערך בכ- 900 טון**. להזיז אותו – פירושו סכנת קריסה וסיכון לכלל הדיירים והמבנה. "**בעמוד הזה לא נוגעים**", סיכמו אנשי המקצוע **ביבושת**.

התקשיתי מאוד להשלים עם הרעיון. נכנסתי לסיפור הזה עם חלומות על מראהו העתידי של הבית לשנים רבות, ועל אף שהפרוטה לא היתה מצויה בכיסי, התאמצתי להשיג מימון מתאים שיוחזר בתשלומים במשך שלושים שנה... כשמתאמצים כל כך – רוצים גם תוצאות בהתאם, לא משהו של "**בדיעבד**".

הזמן חולף לו, ובינתיים העמוד עומד איתן, ואנו מתקדמים ביתר שלבי הבנייה מסביב. בשלב מסוים התקיימה שיחת ועידה בין כל אנשי המקצוע – הקבלן, המהנדס והמעצבת וכל הגורמים הנוגעים בדבר – ונאמר לי במפורש: "**חייבים להתקדם, עליך להשלים עם המצב**". התחלנו את הבניה והדברים התגלגלו והתקדמו. השלמתי **לכאורה** עם רוע הגזרה, אך זה ישב לי בפינה נסתרת בלב והעיק עלי מאוד. לא באמת השלמתי.

במוצאי שבת סליחות, חברי הבה"ח שלום שור, עמו אני יושב יחד בסעודה שלישית, אמר לי: "יום הדין קרב, אנחנו צריכים עורך דין טוב, רב שימעון יכול לפטור את כל העולם כולו מן הדין". צריך פה **רב שימעון**! הוא הציע שניסע למירון לאמירת הסליחות הראשונה. הדברים התקבלו על לבי, היה לי אז רכב זמין, ומיד לאחר הבדלה, יצאנו לדרך.

הגענו למירון, היתה שם התכנסות גדולה של רבנים ומשפיעים וציבור רב לרגל הסליחות, והיתה התעוררות רבתי. היינו שלושה בנסיעה: אני, ר' שלום שור ור' אברהם יוסף שטרן, ואמרנו שם סליחות בכוונה יתרה. לאחר הסליחות, המשיכו כל הקהל בתפילות ובתחנונים – על הכלל והפרט – וכך גם אני. בטרם צאתנו לשוב לביתר ניגשתי אל הציון כדי להתפלל עוד קצת, על בנין ביתי שיצליח, ועל שאר ישועות.

באותה עת, ניגש אל הציון בחור מבוגר, ששפך שיחו בקול רם, ופשוט דיבר אל רשב"י ממש כאילו הוא עומד פה לידו.

למחרת בבוקר, יום א' דסליחות, התקשר אלי הקבלן, ובקולו נמסכה נימת התרגשות: הוא פגש בדיוק הבוקר מהנדס נוסף, מישוהו עם ראש על הכתפיים. הוא עיין בתוכנית והציע פתרון: אפשר לחתוך את העמוד מצד אחד, ולהוסיף לו עובי זהה בצידו השני, הפונה אל הבית פנימה. כך יתאפשר להעביר אות העמוד לצד השני באופן תקני, ויווצר מעבר בגודל המקורי שתוכנן! זה יעלה לך עוד עשרת אלפים ₪.

הייתי עייף מהליה, וזה היה נשמע מוזר. אמרתי לו: "איך זה ייתכן? כל כך הרבה אנשי מקצוע ראו את זה, כל כך הרבה מומחים, ואף אחד לא ידע את הפתרון הזה עד עכשיו? הם הרי הגיעו לשטח, בדקו את התוכנית, הכול. איפה הם היו עד עכשיו?"

והוא עונה לי בפשטות: "סליחה, גם אני לא יודע להסביר. זה מה שיש עכשיו. תשמח ותגיד תודה."

אמרתי לו: "אתה לא יודע להסביר, אבל אני כן יודע להסביר! ההסבר שלי הוא שפחות מ-12 שעות חלפו מאז שהתפללתי אצל "רבי שמעון" וביקשתי, בתמימות ובפשטות - שהבעיה תסתדר, מתוך אמונה תמימה שהכל אפשרי בכח התפלה. זה ההסבר האחד והיחיד! רק כך זה יכול היה לקרות!"

זהו כוחה של תפילה חמה, כאשר מפנימים שאין אופציה אחרת, כשמאמינים שמול כל האופציות שנסגרו, מול כל ה"אי אפשר", מול האיומים של המהנדס, כאשר הרבש"ע הוא הכתובת היחידה והבלעדית, וכל עין לך לבד תצפה, בלי שום תוכניות חילופיות, אז ניצבים מעל דרך הטבע. והדרך לישועה נפתחת מחדש.

רבותי, צריך לראות את התוכניות כדי להבין את המשמעות; זה פשוט בלתי נתפס. כל אחד מוזמן לביתי לראות את העמוד של 900 טון שהתפלה אצל ר' שמעון הזיזה ממקומו, לראות ולהאמין! כשאני מגיע הביתה, אני מביט לעבר הקיר שזז בניגוד לכל התחזיות ואומר:

הנה העמוד של רב שימעון!

ואני מרגיש שמכל ההרחבה הגדולה, הרווח האמיתי שלי היא - הפינה הזו, פינה שזועקת: נבנית בכח התפלה!

עקבות הנכתב, - תוצאות 682:

אורה מלונדון מחפש חניה

כותב הר"ר יהוסף פערלזאהן - לונדון יצ"ו

כידוע לך, בשבוע שעברה הגעתי לארה"ק לשלושה ימים, וזו לי הפעם הראשונה שאני שוכר רכב בארץ. לפני הטיסה התייעצתי עם ידיד המכיר מקרוב את המציאות, שיסביר לי איפה מותר ואיפה אסור לחנות רכב לפי כללי וחוקי המדינה בנושא הזה בכל מדינה החוקים שונים לחלוטין, והוא שיבר את

כאילו אין עשרות אנשים מסביב ששותפים לשיחה, כאילו השעה עכשיו לא 2.30 לפנות בוקר. הוא הזכיר שם אחר שם לישועה, כל אחד ובקשתו הפרטית, אחר החל לשוור בדבקות "בר יוחאי" "ויהי רחמך מתגוללים" טקס שלם, וכל זה בקול רם ובלב נשבר. זה בהחלט הפריע לשאר המתפללים להתרכז בתפלה, אך כולם היו שותפים להרגשה, לא מעירים ולא מפריעים ליהודי שמתפלל בלב נשבר ובתמימות כזו. בין הדברים הבחור עבר לבקש על עצמו,

"רַב שִׁמְעוֹן", אהרן בן בריינא, זקוק לשידוך בקרוב. הוא רוצה גם דירה בירושלים ובבקשה ממך, בלי משכנתא!"

כך הוא עמד וחזר על משפטים הללו שוב ושוב: רַב שִׁמְעוֹן, דירה בירושלים בלי משכנתא, אני מבקש, בלי משכנתא!

הנוכחים מסביב הבליעו חיוכים. אני חושב לעצמי: דירה בירושלים בלי משכנתא? בעל השגות, הבחור. מה נסגר עליך? מאיפה הדרישות הללו שלך? וכי מה עוד אתה רוצה? ראייתי את החיוך על פני הסובבים, אדם מבקש דירה בירושלים בלי משכנתא, זו לא תפילה פשוטה. ואז אמרתי לעצמי: צוחק מי שצוחק אחרון, זה נראה לכאורה שהבחור התמים הזה הוא לא העיפרון הכי מחודד בקלמר, אבל במחשבה נוספת, מיהו הטיפש, האם הבחור שעומד פה ומאמין בכל לב שתפלתו נשמעת, או אנחנו הספקנים, שבהחלט מאמינים, "אבל"...

עשיתי "סוויץ' בראש". אמרתי לעצמי: אם הבחור הזה מאמין שתפלה אצל רבי שמעון יכולה לסדר לו דירה בירושלים בלי משכנתא, יש לו בהחלט סיכוי לקבל את מבוקשו. ואני? 900 טון מעיקים על הלב שלי, והיכן היא האמונה הפשוטה? האם אני מאמין באמת שר' שימעון יכול לפעול בשמים ולהזיז בשבילי עמוד בטון בעשרים-שלושים סנטימטר?

החלטתי שאני לא גרוע מהבחור שלידי. עלי רק להאמין ולהתפלל מכל הלב, כמוהו... ניתקתי את עצמי מהסביבה, הדפתי מראשי השכלתני מחשבות של טבע וגבול, הרכנתי את ראשי על הציון והעמקתי במחשבה ובהכרה בעומק הלב שיד ה' לא תקצר, וולא יפלא מד' דבר. זכרתי את הנתונים הקשים שהציגו המהנדסים - העמוד הבלתי אפשרי, שבע קומות שיושבות עליו - ואמרתי: אין לי שום תקווה לכאורה לשנות את המציאות, המהנדס של הפרוייקט הבהיר באופן חד משמעי שאם נוגעים בעמוד היסוד הוא פונה לעירייה ודורש לפנות את הבנין מתושביו לאלתר... את כל זה זכרתי היטב ברגעים אלו, אך כל זה לא רלוונטי למי שיכול לדאוג לדירה בירושלים בלי משכנתא. בקשתי מהשי"ת בבכייה ובתחנונים, בזכות רשב"י שהעמוד הזה יפנה את מקומו מהדרך, איך? אין זה מתפקידי לתת עצות לשמים! כשסיימתי את דברי חשתי כי אבן גולה מלבי. סיימתי עם כמה פרקי תהלים, ויצאתי לאוויר הצח של הרי הגליל, כשתחושת הקלה מלווה אותי.

כל שהנס יותר גדול, באופן שיש כאן נכון מזכיותיו יותר, לעומת זה נתפרסם שמו של הקב"ה ביותר, ושכרו הרבה מאוד... ועל כן אנו מתפללים לה' שיעשה לנו נסים ונפלאות כאלו כמו שעשית לאבותינו, דהיינו נסים וגלים, אשר על ידם נזכה לרומם שם אלקינו, בלי שינכו מזכיותנו, ויכירו וידעו כל יושבי תבל מה עצמו מפלאות תמים דעים". אם כך, איך אפשר שלא לפרסם... "לרומם שם אלקינו" ועל הדרך גם להרוויח שיוכל לבקש - ושיעשו לו - נסים ונפלאות!

פניני הלל לכבוד הנוכה

אודך פי עניתי תהי לי לישועה.

אני נותן "הודאה על שעניתני" בייסורים, כי ע"י כן "ותהי לי לישועה" מלבי"ם, ומקורו במדרש תהלים. ויש להטעים לפי זה את הפסוקים בהמשך שנראים כאילו ללא קשר...

אָבן מָאָסוּ בּוֹנִים הֵיְתָה לְרֹאשׁ פָּנָה

משל לאדם שבונה בית, ואחת האבנים לא נשאה חן בעיניו, הניחה לצדדים ולא אבה להשתמש בה. לכשהגיע לסיום הבניה ראה שחסרה לו אבן אחת, נאלץ ליטול את האבן שהניח בצד. וכי היכן יקבע את אותה האבן? בעל כרחו בשורה העליונה, הבולטת והמכובדת. תחת אשר יקבענה קרוב ליסודות, קבורה בעומק האדמה, דווקא עקב זה שנדחתה, היא נקבעה במקום הכי מכובד, "היתה לראש פינה"! דווקא הדחייה היא גרמה לה את הכבוד הגדול הזה! ואז מבינים אנו כי: מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו מתי זה יתברר? זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו. כשהקב"ה מראה לנו בסוף את הישועה, אז הזמן לגיל ולשמוח גם על הקושי והעינוי הראשוני שמתברר שכולו היה לטובתנו!

בן אשר

הנוכה בעודף מששת אלפים

מספר הר"ר פנחס לעזוי, חריש:

אני מתגורר בחריש הצעירה. קרוב משפחתי נקלע למצב חירום, ואני לא יכולתי לעמוד מנגד, שינסתי את מותני ויצאתי לערי ישראל כדי להתרים יהודים בצדקה עבור המטרה החשובה. באחד הימים שמתי את פעמי לעיר ביתר, ונכנסתי בזמן תפילת שחרית ל"שטיבלאך קהל חסידים" שברחוב פחד יצחק. עובר ממני למנין ומתאמן להצליח במטרה שנטלתי על עצמי.

בהיותי במקום שמתי לב לתופעה מעניינת. במרכז בית הכנסת, ליד הבימה, עמד יהודי ועסק בתיקוני התפילה. מידי פעם ניגש אליו משהו, ומושיט את ידו כמבקש דבר מה. והאיש מכניס את ידו לחיקו, שולף משם דבר מה ונותן למבקש. המראה הזכיר לי נגיד לונדוני שמחלק מעטפות בקפידא... המראה חזר על עצמו שוב ושוב, ועורר את סקרנותי.

שאלתי את אחד המתפללים לפשר העניין. הוא ענה לי כשחצי חיוך על שפתיו: "האיש הזה הוא "גביר", והוא מחלק מעט מהעושר..."

סקרנותי התעוררה, ניגשתי גם אני והושטתי את ידי. הופתעתי לקבל בסך הכל... "גיליון שבועי" מקופל בקפידא, שכתורתו "בטחוני בצורי הוא אוצרי".

לרגע התאכזבתי – יש עוד כמה גליונות מעניינים באזור, על מה הרעש הגדול – אבל אחרי שהקדשתי כמה דקות לקריאת הגיליון, נשביתי בקסם... והצטרפתי כמנוי קבוע... משבוע לשבוע חשתי שהקריאה משפיעה על צורת המחשבה שלי ביום-יום, וקיוויתי שגם אני אזכה לשלוח יום אחד סיפור כזה שמסר בצידי. ואמנם, ההזדמנות הופיעה מהר ממה שתכננתי, והרי סיפורי לפניכם:

זכינו, בעזרת השם, ובתנו באה בקשרי שידוכים עם בחור יקר, כליל המעלות. לקראת חג החנוכה התכוננתי לרכוש מתנה לחתן: חנוכיית כסף כנהוג. זו המתנה הראשונה שאנו עומדים להעניק לחתן הטרי, וההתרגשות בלבנו גואה.

בירור קצר העלה שניתן לרכוש חנוכייה מכובדת בסדר

אזני שזה ממש לא פשוט, הוא הסביר לי שיש כזה דבר שקוראים לו "פנגו" ולאברך כמוני שלא משתמש עם "טלפון - חכם" זה ממש לא קל לשלם, חניה בלי לשלם, כמעט ואין בנמצא, אין הרבה מקומות, וקשה מאוד להסתדר בלי פנגו, אולי כדאי שאמצא משהו שיוכל לרשום את הרכב שלי על חשבון שלו וכדומה.

אבל אני, כבר מזמן למדתי ש"חניה" זו בסך הכל עוד הזדמנות שיש לנו לשים על ה' מבטחנו, ולהתחבר שוב אל הבורא ית' ברחובת של עיר באמצע יום עמוס... הלכתי בתמימות, והתפללתי לה' שאסתדר בקלות, בלי כאבי ראש, בלי איבוד זמן, ובלי חסרון כיס.

מה אומר ומה אדבר... במשך הימים ששהיתי בארץ הקדש הוזקקתי להחנות את הרכב לכה"פ 15 פעמים, רובם באיזורים עמוסים לעייפה, ובכל פעם ממש! מצאתי חניה מיד, בדיוק במקום הצורך או במרחק מטרים ספורים. ואף בפעם היחידה שחניתי על "כחול לבן", התפללתי לה' שיזמין לי משהו שיעזור לי, ותוך 3 דקות מצאתי משהו שסידר לי את התשלום בקלות.

וכמו"כ כשהגעתי אליך ר' מרדכי לרכוש קונטרסי "בטחון מהו", הגעתי עד המיקום שציננת בפני, וכשאמרת לי "לחפש חניה", פשוט אמרתי פרק תהלים, ועם הפסוק האחרון מצאתי מקום ממש לידך.

ברוך ה' אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם עבדו!

אם כבר עוסקים שוב בחניה, שומה עלי לשתף אתכם בחוויה משעשעת שעברה עלי באופן אישי ביום רביעי האחרון:

הגעתי לביתר לקראת חצות, על מנת להתפלל ערבית בשטיבלאך. אני מגיע לרח' פחד יצחק, וכל החניות תפוסות, גם המדרכות... לא זו בלבד, אלא שרכב אחד עומד באמצע הכביש, ממתין לחניה. חכתי בדעתי אם להמשיך ולהתפלל במקום אחר, אבל נזכרתי שברביעי בלילה יש שמתנינים עלי, לגליון הטרי שגיע, ולא ראוי לאכזב אותם. המתנתי איפה בסבלנות באמצע הכביש, מנסה להשתעשע בניחושים, איך הקב"ה יסדר את העניינים הפעם? האם 2 חניות יתפנו בבת אחת? טרם הספקתי לחשוב, ואברך יוצא מאחד הרכבים וניגש אלי. "אתה ממתין לחניה?" אני בסך הכל ממתין לפה שתבוא עם הגליונות... תן לי גליון והחניה שלך! החנית את הרכב ונכנסתי לבית הכנסת. שם המתין לי אברך לא מוכר. הוא מושיט לי שטר כחול. "אמר לי שכדאי לי להשתתף בהוצאות הגליון שלך, יש לך עודף?" משהו מהצד מתערב ואומר לו: למה עודף? אמרו לך לתת, תן ביד רחבה!

- ואתה מה אתה נותן? - אני אתן מאה ואתה תתן מאתיים!

- שלוש מאות ש"ח החליפו ידיים.

אם הייתי מתייאש ונוסע לביכ"ס אחר, הייתי מפסיד גם את זה...

פרסומי ניסא כיצד?

כותב הר"ר רפאל וינשטוק, ביתר:

למה לפרסם? ה' עשה לי נס, אכן את הלבב "מודים", אבל למה לפרסם ב"בטחוני" למשל?

נפסק בשולחן ערוך שהשוכל לומר "על הניסים" יאמר ב"הרחמן" - "הרחמן הוא יעשה לנו נסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו" וכו'.

ה' בכור שור' הקשה על זה מדברי הגמרא בברכות שהמתפלל שיעשו לו נסים, הרי זו תפילת שווא! ותיירץ הישועות יעקב (או"ח סי' תרפ"ב), כי הסיבה שבגללה אין ראוי להתפלל על הנס היא, כמו שמצינו אצל אברהם אבינו שחשש שעל ידי הניסים שנעשו לו נתמעטו זכויותיו ושכרו. אמנם הקב"ה השיב לו: הכל יודעים ש"אנכי מן לך" (סדרש). שהדבר נעשה בפרסום, ואם כן, אף אם יוכלו לו מזכיותיו, אבל מאידך "שכר הרבה מאוד" על פרסום שם ה', וזה גובר על ניכוי הזכויות.

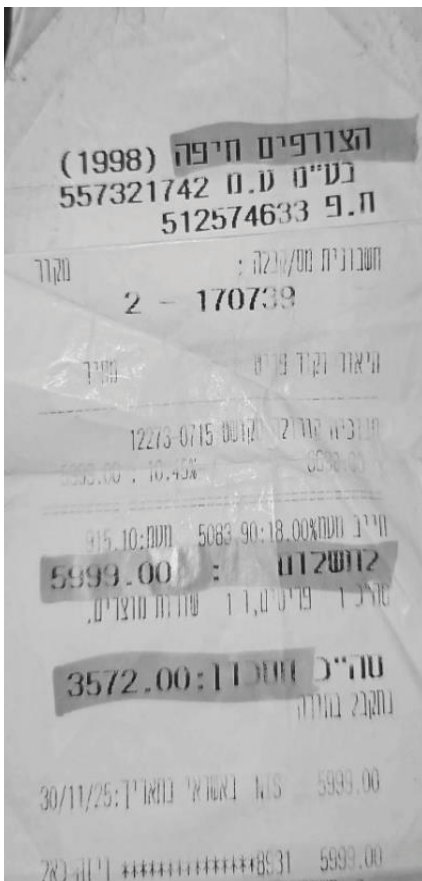
ואכן, אכן אין מן הראוי לבקש על נס, שכיניכנו למזכיותיו, "מה שאין כן בנס מפורסם,

ניגשתי אל הקופאי ושאלתי באיזה מחיר אוכל לקבל את החנוכייה מהדגם המדובר. הקופאי מיהר להבהיר לי שמבצע המכירות של טרום חנוכה הסתיים זה מכבר, והמחיר שפורסם בעיתונות אינו רלוונטי עוד. מה שמחזיר את המחיר המקורי לכמעט 10,000 שקלים!

המוכרן זיהה מיד את ארשת האכזבה שעל פני. הוא העיף מבט ואמר: "רגע, האם אתה מלמד?" התפלאתי ברגע הראשון מגין לו זאת... האם גם זה רשום לי על המצח? אך מהר מאוד נזכרתי ב"בגדי העבודה" והבנתי. שאלתי אותו "למה זה משנה?", והוא הסביר לי שכמלמד, הוא באפשרותו להעניק לי תעודת "חבר מועדון" ללא עלות. הנהנתי בראשי, מאשר את הרעיון.

המוכרן פנה להקליד את הפרטים שלי במחשב שלפניו. אחרי כ-90 שניות התהליך הושלם, והוא המשיך להתעסק במסך כדי לקבל את המחיר המעודכן של החנוכייה המבוקשת על ידי, ועכשיו כחבר מועדון. כאשר התקבלה התוצאה, הרגשתי כאילו חטפתי הلم חשמלי!

הסכום לתשלום שהופיע על המסך הוא... 5,999 שקלים! שילמתי עבור החנוכייה 6,000 שקלים, וגם... קיבלתי שקל אחד כעודף! תפילתי התקבלה במלואה. קיבלתי את החנוכייה תמורת הסכום שהיה ברשותי ואף יצאתי עם עודף כפי שבקשתי!

אולי אם הייתי מספיק מחושב, הייתי מבקש

להשאר עם הרבה עודף... אבל מה שבקשתי קיבלתי!

כששבתי הביתה והחנוכייה הנכספת בידי, והדבר הראשון שעשיתי היה לצלם את החשבונית, ולשלוח אותה ל"בטיחוני בצורה"!

גודל של כ-4,500 שקלים. אבל את חטאי אני מזכיר היום: אני סובל מחולשה מסוימת. אני "מייבין" בנושא של כלי כסף ואומנות; קשה לי מאוד לשלם עבור עבודה לא ממש מושלמת שמוצרת בטורקיה ובנותיה, למרות שזה נמכר יפה ברוב החנויות בארץ. אני פשוט לא מתחבר למשהו בתחום הזה שהוא "כמעט מושלם". נפשי חשקה להעניק לחתן המיועד והמושלם חנוכייה מושלמת, מתוצרת "הצורפים", כזו שכל פיתוח וקישוט מבוצעים בה בדיוק ובהתאמה מושלמת, גם אם לשם כך אדקק לעלות מעט במחיר.

בימים של תחילת כסלו פורסם מטעם חברת "הצורפים" על מבצע של 45% הנחה. בבדיקה התברר שחנוכייה מכובדת, כמו שאני רוצה להעניק, אמורה לעלות במסגרת המבצע 6,700 שקלים. אני מתפרנס כמלמד בתלמוד תורה, וזהו בהחלט סכום גבוה שלא ממש עומד לרשותי. אני מצידי הקצייתי למטרה הזו סכום של 6,000 שקלים, וקיוויתי שאוכל בסכום הזה להשיג את מבוקשי, אבל זה היה נראה כציפייה לא הגיונית. התביישתי מבני ביתי, אין לנו כסף מיותר להוסיף 2000 שקלים על הסטנדרט, ולכן ענין רכישת החנוכייה נדחה עוד ועוד...

התפללתי לקדוש ברוך הוא שיעזור לי לכבד את החתן הטרי בצורה שתענה על הציפיות שלי מעצמי. קשה להסביר את הדבר הזה למי שלא מבין אותו בעצמו, וגם בתוך ביתי פנימה הרגשתי שמסתכלים עלי כעל עוף מוזר. אני עומד להוציא סכום משמעותי למטרה כביכול מיותרת, כך זה נראה בעיני מי שלא באמת מבין את ההבדל בין חנוכייה של "הצורפים" לבין חנוכייה טורקית. ואני יודע שאין לי גם דרך להסביר זאת... זהו סוג של מום מלידה שגורם להוצאות רבות במהלך החיים. כל אימת שאני נכנס לחנות של כלי כסף או תכשיטים, המוכרים במקום יודעים מיד לזהות שמדובר בדג שמו, זהו הלקוח שרכוש דווקא את הדגמים היקרים יותר. כנראה שזה כתוב לי על המצח...

באחד הימים שלפני חנוכה החלטתי שאי אפשר עוד להתמהמה. סיימתי את עבודתי בחיידר ומהרתי לצאת לחיפה, כדי להגיע אל חנות "הצורפים" בשעות הפתיחה. לא הספקתי אפילו לעבור דרך הבית וללבוש חליפה יפה, כך שהייתי לבוש ב"ישיבה חאלאט" שראה ימים טובים יותר, אותו אני לובש בחיידר במשך היום.

הגעתי בשעה די מאוחרת לחנות המהודרת של "הצורפים". הרגשתי קצת שלא בנוח להסתובב בטרקלין הנוצץ ב"בגדי העבודה" שלי. אך יותר מכל חישוב אחר, חשוב היה לי מאוד להשיג את החנוכייה הנכספת, ובכיסוי נחו להם 30 שטרות כחולים מגוהצים, 6000 ש"ח. אמנם לא אכחד כי הבאתי עמי גם כרטיס אשראי, למקרה הצורך...

מהר מאוד זיהיתי את החנוכייה - הדגם שאותו השתוקקתי להעניק לחתן. ואז, נזכרתי בגיליון ובמסרים שחוזרים על עצמם כל שבוע, ופניתי לקיים. עמדתי בקרן זוית ואמרתי: "ריבונו של עולם, הנותן לכל אדם את צרכיו בעיתו. הנה אני, בנך, העומד לפניך ומבקש - תאפשר לי לרכוש את החנוכייה הנכספת בסכום של 6,000 שקלים המונחים בכיסי. עזור נא לי שעוד אחזור מפה עם עודף בכיסי!"

אור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, זמאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל
ורחל בת שמחה

794

ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס: כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46

סיפור לשבת קודש

ניגון טהור במעמקי הגיהנום

המאורע הבא התרחש בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, כשאירופה בערה ורבות יהודים נשלחו למשרפות. ברי המזל נשלחו למחנות הריכוז והועסקו בעבודות פרך, כל עוד היה בכוחם לשרת את מכונת המלחמה הנאצית. מי שכשל במשימותיו, וגופו המעונה כבר לא היה מסוגל לספק את התועלת לצוררים, ידע שבקרוב הוא יעלה על המוקד עם אחיו הקדושים שנטבחו על קידוש ה'.

על כל אחת מקבוצות האסירים, הופקד קאפו שנבחר בידי הגרמנים מבין אסירי המחנה. הקאפו היה אחראי על המשמעת, הסדר והניקיון בקרב האסירים. בין הקאפואים היו שנבחרו לתפקיד בניגוד לרצונם, והיו שהתנדבו למשימה וראו בה הזדמנות לשפר את תנאיהם, ואולי גם להציל את חייהם. היו קאפואים שניסו לסייע לאסירי המחנות ככל יכולתם, ולא פעם הצילו אסירים ממוות. אחרים היו אדישים לסבלם של האסירים. היו אף כאלו שירדו לשפל המדרגה ונדעו באכזריותם. מעשה שטן הצליח, ובחלק גדול מהמקרים בגדו הקאפואים באחיהם וחברו לנאצים במאבקם השפל כנגד העם היהודי.

אחד הקאפואים ניחן ברשעות תהומית, שגרמה לכל סובביו לתהות האם הוא בכלל יהודי. האיש נהג באכזריות מפלצתית והתעלה על מוריו הנאצים בסדזים שהפגין כלפי אחיו היהודים. עם היהודים ששהו במחנה נמנה רב מחסידי סאטמאר שהוגלה מהונגריה. הרב נרדף עד צוואר בידי הקאפו המרושע, שנהנה להתעלל בו ללא הרף.

באחד הבקרים קם הקאפו במצב רוח זדוני במיוחד, שהיה נדיר גם עבור רשע שכמותו. במשך כל היום הוא התמקם מאחורי הרב ופיקח על עבודתו, כשהוא מפליא בו את מכותיו ללא רחם. לאורך כל היום עסק הרב בעבודת פרך בלי לנוח אף לשינה אחת, כשהקאפו חכן מעליו וחובט בו באלתו בכל פעם שנדמה היה לו שעצר להפוגה קלה.

בשעת ערב מאוחרת, בתום שעות העבודה המפרכות, נפל הרב על דרגשו מוכה וחבול, תשוש מהיום המחריד שעבר עליו. בעודו בגיא צלמוות, בגיהנום שיצרו הגרמנים עלי אדמות, ביקש הרב להתעודד ולהתחזק. מחשבותיו נשאו אותו לימים עברו, ימים של שלווה ושמחה, בהם היה מראשוני היושבים בסמוך לשולחנו הטהור של רבי יואל מסאטמאר זצ"ל.

בעיני רוחו הוא ראה את רבו יושב בראש השולחן ואומר דברי תורה ומוסר בחום ובהתלהבות. הוא נזכר בניגון מתוק שהרבי נהג לשורר בהתרגשות גדולה, והחל לזמזם בקול חרישי ובעיניים עצומות למחצה. בעודו שוכב פצוע ומדמם על דרגש העץ הנוקשה, חש הרב כי הניגון הטהור נוסך בו כוחות מחודשים ומחזיק אותו בחיים. הניגון שאב אותו מעמקי התופת ונשא אותו מעלה מעלה, הישר אל בית המדרש המוסק והמואז, שם ישב הרבי והקריין רוח טהרה וקדושה על תלמידיו.

רחש קל נשמע באזני הרב, ושירתו נקטעה באחת. הוא פקח את עיניו בבהלה וחזר למציאות הקודרת. על יד הדרגש ניצב הקאפו הסדיסט, שהתעלל בו בלי הרף במשך כל היום. במוחו של הרב חלפו תרחישי אימה מזוויעים: 'מן הסתם

החליט הקאפו לא להניח לי ולרדוף אותי גם בשעות המנוחה המועטות שנותרו לי'.

הרב עצם את עיניו והתכוון לספוג מהלומות אכזריות ומשברות עצמות. 'הרי הקאפו לא יעבור בשתיקה על מעשה נלוז כזה. הוא לא ישתוק לרב שהעז לזמר ניגון התעוררות בתוכי התופת. בעוד רגע הוא יפליא בי את מכותיו, ומי יודע אם גופי המותש יצליח לעמוד בעוד חבטות'.

הרב התכוון לרגע בו יגיעו ייסוריו לקיצם, והוא יצטרף לכל הקדושים שנספו בידי המרצחים על קידוש ה'. להפתעתו חלפה שניה ולאחריה עוד שניה, ואף הצלפה לא נחתה על גוו. הרב פקח את עיניו בחשש והביט בדמותו המבעית של הקאפו שניצב לידיו בשקט. משום מה היה נראה כי מבע עיניו של הקאפו מוחק, ובגופו אף פשט רעד קל.

"מהיכן אתה מכיר את הניגון הזה?" שבר הקאפו את השתיקה בקול מתון. "הניגון הזה הוא מאוצרותיו של רבי אברהם חיים הורביץ זצ"ל, חמיו של רבי יואל מסאטמאר אשר נהג לשורר את הלחן של חותנו בדמני חיזוק והתעוררות".

הרב ר' סיים את המשפט, והקאפו פרץ בבכי נרגש. כשדמעות זולגות מעיניו הוא סיפר כי בהיותו ילד צעיר, בטרם פרק עול תורה ומצוות, הוא הסתופף בצילו של רבי אברהם חיים הורביץ וזכה לשמוע מפיו את הניגון המיוחד. כשהניגון הטהור נשמע באזניו בתוך התופת, הציפו אותו זכרונות מימי נעוריו, ורגשותיו היהודיים התעוררו. במשך דקות ארוכות בכה הקאפו בלי שליטה, עד שנרגע מעט ועזב את הצריף בלי לגעת ברב לרעה.

מאותו יום והלאה חל מפנה קיצוני באישיותו של הקאפו. הוא התהפך מן הקצה אל הקצה ורוח אחרת היתה עמו. הקאפו שאכזריותו היתה לשם דבה, החל לאחר למשמרות ולפקח על האסירים בעצלות מופגנת רק כדי לצאת ידי חובה. הוא חדל להתעמר באחיו, לא הצליף באסירים ולא גער בהם. הוא התכנס בתוך עצמו, נעשה שקט ומופנם והתהלך בצדי המחנה.

האסירים ההמונים מהשינוי המפתיע לא האמינו למראה עיניהם. האיש שרדה בהם בלי רחמים ורמס אותם בכל הזדמנות, הפך לאדם אחר. הוא שוטט במחנה בחוסר מעש, דומם, מנותק ואפוף מחשבות, כביכול גופו נמצא כאן ורוחו נשאה למחוזות אחרים. כעבור מספר שבועות השיב הקאפו את נשמתו לבוראו, ככל הנראה מתוך הרהורי תשובה. ואילו הרב זכה לשרוד את התופת וכתב ספר בו תיאר את המאורע בין שאר הניסים שחווה בימי הזעם והאימה.

רק כשר

באחת הערים הרחוקות בארצות הברית של אמריקה, נפתח תלמוד תורה מיוחד על טהרת הקודש. באותה עיירה שקטה היתה קהילה יפה, שמנתה כמה עשרות משפחות חשובות של תלמידי חכמים ויראי שמים. מנהל התלמוד תורה החשוב, אחד מעסקני הקהילה, אדם נמרץ ובעל כשרונות מבורכים, ניסה לצרף עוד ועוד ילדים טובים מיהודי המקום אל החיידר.

במסגרת הביקורים שערך בבתי יהודי העיר שהתרחקו מן התורה והמצוות, הגיע לביתו של יהודי הרחוק מאוד מן הדת מילדותו. ככל הנראה גם אביו לא העניק לו חינוך יהודי, ומלבד עצם הדבר שהוא 'יהודי' [נשיהודי אוכל רק כשה כדלהלן] לא ידע האיש כמעט כלום!

הכשרות שאיש ישראל מצווה בה, ושעל כך מסר אותו יהודי בשואה את נפשו. מאז לא הייתי מסוגל עוד בשום אופן להכניס אל פי כל מאכל שאינו כשר. ולכן שומרים אנו היטב על דיני הכשרות, ומקפידים עליהם בכל לב - סיים האיש את סיפורו הנפלא.

למרבה הפלא, טענה זו אכן התקבלה על ליבו של האיש. הוא נענה להזמנה והעביר את ילדיו למוסדות התורה והיראה שבעיר. ברבות הימים הוא זכה שכל בניו גדלו להיות תלמידי חכמים יראים ושלמים לתפארת, בזכות השמירה וההגנה על חומת הכשרות! ובכך נמצא אותו יהודי פולני עלום שם, ברגעיו האחרונים עלי אדמות, בטרם נפח את נשמתו במחנות המוות, מחזיר בעקיפין משפחה שלמה בתשובה שלמה, אל צור מחצבתה לדורות עולם, בזכות מסירתו נפשו על הכשרות! (הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א)

ולא יאמר אדם, עוד חזון למועד, הן אני בחור בארים ויצר הרע אומר שמה בחור בילדותך, וכשיבואו ימי הזקנה תשוב אל בוראך, אף אתה אומר לו המות הולך בעולם בבחורים ונערים ואין למות התמהמה, ועניינו רואות בחור בריא וחזק ופתאם יבא אידו, היום הגו ולמחר איננו ולא יכירו עוד מקומו. ומה יקרו בדרי רבי אלעזר שחיה אומר (שבת קנ"א) שוב יום אחד לפני מיתתך, ישוב היום שמה ימות למחר ונמצא כל ימיו בתשובה:

והן בעוון המות נשבה מלב ואין איש שם על לב, ויש שאפלו בשעה שהמת ממל לפניו לא יכנע לבבו הערל כי גבר אויב, היצר הרע, ומקשה לבם כדי שיפל ברעה. וזכר אמרו (עירובין יט, א) שרשעים אפלו בפתחה של יוהנס אין חוזרים. אבל האיש הנלמד לבו יחיל בקרבן ואימות מות יפלו עליו תדיר וישיב מעשיו ויתקן דרכיו ויסדר עניניו, וזוהי יוכה לטוב שם משמנו טוב ויום המות טוב מיום הולדו (קהלת נ א ומגדורש רבה שו). וכי אול מהאי עלמא כמאן דאול להלולא דמי:

(פלא יועץ)

בעל הבית קיבל את המנהל בכבוד ובסבר פנים יפות, אך כששמע על סיב בואו, דחה את הרעיון בשתי ידיים. "אין סיבה שהילדים שלי יקבלו חינוך שונה ממה שקיבלתי אני", פסק האיש, "מה שהיה טוב עבורי, טוב גם לילדיו".

אולם על אף סיחבו לשלוח את ילדיו לתלמוד תורה, הוסיף והבהיר שהוא יישאר בקרוב למוסדות התורה החשובים בעיר, ואף הרים תרומה הגונה ומכובדת עבור התלמוד תורה.

במהלך הביקור הציע בעל הבית למנהל כוס תה חם ומהביל, כמקובל בבית הנגידים האמריקנים, לכבד את אורחיהם בכוס תה.

המנהל דחה את ההצעה בנימוס, מחמת חשש הכשרות שבאותו בית חילוני גמור: אבל בעל הבית, שהרגיש בהססנותו ובחששותיו לגבי ההכשר, פנה אל המנהל ואמר: "מבחינת ההכשר יכול אתה לסמוך בלב שקט, שכן על מצוה אחת ויחידה מקפידים אנו ומשגיחים בכל לב, הלא היא מצות הכשרות, שהיא נשמרת בביתנו למהדרין מן המהדרין. אין קונים כאן כלום, כי אם מן ההכשרים המהודרים ביותר, ומקפידים תמיד על הפרדה בין בשר וחלב. בכל שנה בערב פסח מגיע לכאן רב תלמיד חכם חשוב להכשיר את המטבח לקראת החג. ובכן יכולים אתם לסמוך על הכשרות בלב שלום!"

המנהל התפלא מאוד, כיצד מגיעה הכשרות לבית חילוני גמור?

שח לו האיש דברים כהווייתן: בצעירותי גויסתי לשירות הצבא האמריקאי, ונשלחתי בימי מלחמת העולם השנייה לשחרר את פולין הכבושה מידיהם הארורות של הנאצים ומ"ש. אמנם לא ידעתי כלום ביהדות, אבל לב יהודי חם פעם בקרבי, וחפצתי להציל יותר ויותר יהודים. לפיכך הצטרפתי אל פלוגת משחררי המחנות. עברנו ממחנה למחנה עם חפיסות שוקולד רבות, ובכל מקום שהגענו שמחו היהודים הדוויים לקראתנו.

והנה באחד המחנות, נדהמתי לפתע לגלות יהודי צמוק, רזה וכחוש, שרוע על הארץ, כשהוא על סף גסיסה, רחמנא ליצלן. הזדרזתי תיכף ומיד להגיש אל פיו מן האוכל הרב שבצקלוני. ניסיתי להאכילו לתוך הפה, אך האיש סירב. הוא סגר את פיו, ומלמל בשארית כוחותיו האחרונים: "נאר כשר!"

בבערותי לא ידעתי ולא הבינתי מה זה 'כשר', וניסיתי שוב לתחוב את האוכל לתוך פיו של הגוסס, אבל הוא שוב מאן, והחל למלמל בלחש. הצמדתי את אזני אל פיו, ושמעתי שוב חוזר על אותן שתי מילים לא ברורות: "נאר כשר!" והנה תוך כדי שאני מנסה לקלוט ולהבין מה אומר לי האיש, נפח המסכן את נשמתו ונסתלק לעולם שכול טוב.

חלחלה אחזתני ורעדתי כולי על שלא עלתה בידי להציל את חיי היהודי, מחמת חוסר ההבנה שבינינו. החלטתי אפוא שכשאחזור לאמריקה אברר מיד מה פשר המילה המוזר הזאת "כשר", שכן אם יהודי מבקש ומתחנן ברגעי חיי האחרונים מעט 'כשר' הרי בוודאי זה דבר חשוב ונעלה מאד!

ואכן כשחזרתי לאמריקה לאחר המלחמה, נודע לי מפי הרב המקומי על חובת

<p>לזיכוי הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730</p> <p>העלון לע"נ: עזרה בן מזל, אברהם בן רחל, דבורה בת אסתר, אירן בת בלור</p> <p>לע"נ הוודיה בת מרגלית</p> <p>נא להתפלל על רבקה בת רחל לרפ"ש ולזוג הגון</p> <p>שדכנית (לבחורים מגיל 30+): אה-ה: 21:00 - 22:30 ש"ל: 03-6766049 שידוכים: "שרה" בימים ג', ד' ה' טוה: 21:00 - 22:00 *058-3297225 שידוכים לשם שמים למגזר החרדי: 053-4410655 לגברים: 4163681 ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד 053955@okmail.co.il</p> <p>מוהל מוסקר לשם שמים (בח"ב) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 058-3207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 052-7646963.</p>	
<p>נא לבקש רחמים על יוסף אברהם בן חנה לרפ"ש!</p> <p>נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!</p> <p>נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!</p> <p>נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!</p> <p>נא להתפלל על יהודה שלום בן תהילה שרה מרסל לרפ"ש</p> <p>נא להתפלל על רפאל שלמה בן מאיר לרפ"ש!</p> <p>לע"נ רחל בת מסעודה</p> <p>להצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה</p> <p>נא להתפלל לזוג הגון: יאסתר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת אביה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה</p>	<p>לע"נ יהודית בת גוהר</p> <p>לע"נ האשה החשובה שולמית בת נעמי והלל</p> <p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!</p> <p>יחזקאל בן מהין ורעייתו, כרמית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כותן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פנינה ורעייתו, עובד'ל ג'מילה בת מרגלית בלמים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו. יעקב אליהו בן רחל חיה ורעייתו</p> <p>נא להתפלל לרפואת דוד בן פרהה</p> <p>נא להתפלל לרפואת פנחס בן שחמה</p>
<p>לע"נ נעימה בת ככב</p> <p>לרפואה שלימה: התינוקת עדי בת מטיין, מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, נדין מיהה בת מרסל מייסה, אברהם ברוך בן אסתר משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ל, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרן בן מרים</p> <p>נא להתפלל להצלחה בכל העניינים ולפרנסה טובה ליהונתן בן חנה</p> <p>לעילוי נשמת: משה בן מהין, זוהרה בת שמחה עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, מרים בן חנוס בשי, יהודה בן ויקטוריה, דבולין זאב בן שפרה, רחמה בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרים בת רחל, רפאל פנחס בן שמחה, מרדכי בן רבקה, שבחאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת צדוקי, רוטם בן מליה, ככב בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אורלי אורנה בת כותן</p> <p>העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזוג הגון ליסוף בן שולה</p>	

סגולה מרבי נחמן לזש"ק,

שתשים אישה עלה עץ שגדל על קבר צדיק, המעוניינות יכולות לקבל את זה בחינם (לשם שמים) בטלפון: 054-8561881, הכמות מצומצמת. קיבלנו הרבה טלפונים של זוגות שנפקדו בזש"ק.

אמנם כל זאת אם יושב בשולחן עצמו שיושב בו המלך, אבל אם הוא יושב בשולחן בפני עצמו, יהיה חייב בהסיבה, שאין בכך כל פגיעה וזלזול בכבודה של מלכות.

והנה, על אחי יוסף נאמר: "וישימו לו לבדו ולהם לבדם ולמצרים האוכלים אתו לבדם". נמצא שהשבטים לא סעדו בשולחן אחד עם יוסף וישבו בהסיבה, כנהוג, לכן אמר להם יוסף: "הסבו כסדר הזה". אבל בנימין הרי ישב בשולחן אחד יחד עם יוסף, וכפי שכותב המדרש: "ישב אצלו", לכן לא אכל בהסיבה. ומעתה מדוקדקים דברי רש"י להפליא.

מוסיף המחבר ומספר: לפני כמה שניתי זכיתי שת"ח אחד החל לומר ביאור זה לפני ראש ישיבתנו הגאון **רבי משה פיינשטיין** זצוק"ל, בעל ה'אגרות משה', אך בעודו מעלה את השאלה הנ"ל מדוע שינה רש"י לשונו וכתב פעם 'הסבו' ופעם 'ישב', אמר לו רבי משה בפשטות: "הרי זה לפי הרמ"א!" (שניים מקרא)

"וישבתו וישכרו עמו" (מג, לד).

מפרש רש"י: "מיום שמכרוהו לא שתו יין ולא הוא שתה יין ואותו היום שתו".

שואל המהר"ל מפרג בספרו 'גור אריה':

מדוע עתה שתו, לאחר שלא שתו מאז מכירת יוסף? ודוחק לומר כי מפני כבוד המלכות שתו, כי אדרבה לאחר שסיפרו על מות אחיהם היה להם לומר שהם באבל על אחיהם ולכן פורשים הם מן היין.

ויש לפרש, כי האחים תמהו על הנהגת יוסף עמו: אתמול חשד אותם כ'מרגלים', והיום שותה עמם יין? על כך חשבו כי כוונתו להערים עליהם, ובאמת עדיין חושד הוא כי מרגלים הם, ודוקא בשל כך רוצה הוא להשקותם יין ולשכרם, ואז 'נכנס יין יצא סוד' (עירובין סה). ויתפוס אותם בדיבורם. ואם יסרבו לשתות, הרי הדבר רק יחזק את חשדו כי מרגלים הם ולכן הם חוששים לשתות פן ייחשף סודם, לכן החליטו לשתות עמו ובכך להוכיח לו שאין להם דבר להסתיר, ואז יסורו כל חשדותיו, לפיכך 'וישתו וישכרו עמו'. (שניים מקרא)

"אשר ימצא אתו מעבדיך ומת וגם אנחנו נהיה לאדני לעבדים. ויאמר גם עתה כדברייכם כן הוא אשר ימצא אתו יהיה לי עבד ואתם תהיו נקיים" (מד, ט-ו).

מעשה ביהודי כבד שמיעה שהלך ברחובה המרכזי של העירה כשמגבת על כתפו. פגש בו חברו, אף הוא כבד שמיעה. התקרב אל אזורו וצעק בקול: "לאן אתה הולך, למקוה?" השיב השני בקול גדול: "לא לא, אני הולך למקוה..." כששמע הראשון את תשובתו השיב כנגדו: "אה, חשבתי שאתה הולך למקוה..."

בלשון ימינו מכנים זאת "דו-שיח של חרשים"...

ולכאורה, משהו מעין זה מצאנו בפסוק כאן. האחים אומרים לשליח שרדף אחריהם "אשר ימצא אתו מעבדיך ומת וגם אנחנו נהיה לאדני לעבדים". ומה הוא משיב להם? "גם עתה כדברייכם כן הוא אשר ימצא אתו יהיה לי עבד ואתם תהיו נקיים".

זה נקרא "כדברייכם כן הוא"? הלא הוא אינו אומר כמותם אלא משנה מדבריהם?! הם אומרים שמי שימצא אצלו הגביע - ימות. וכל שאר האחים יהיו עבדים ליוסף, ואלו הוא משיב להם שמי שימצא הגביע אצלו יהיה לו לעבד. וכל השאר יהיו נקיים. וכי על כך ניתן לומר "גם עתה כדברייכם כן הוא"?

עוד קשה, איך אמרו "אשר ימצא אתו מעבדיך ומת", ולא חששו לקללת חכם אפילו על תנאי מתקיימת (ברכות נו)?

ה"פנים יפות" מפרש את הדברים באופן נפלא: "אשר ימצא אתו מעבדיך ומת" - **אנו** בודאי לא גנבנו את הגביע, כנראה גנב אותו אחד מעבדי יוסף המצויים בארמונו. ואם, אמנם, יתברר שידו של אחד מעבדיו בגנבה. הרי חומרנו רבה מאוד, שכן הוא מעל בתפקידו. ועל כך דינו מיתה.

אבל "וגם אנחנו" - אם לבסוף יתברר בכל זאת שאחד מאתנו עשה את המעשה. הרי אין חומרנו נוראה כל כך כמו עבד המלך שגנב, ולכן "נהיה לאדני לעבדים", ואין לדון אותו למיתה.

על כך משיב מנשה: "ויאמר גם עתה כדברייכם כן הוא" - אני מסכים לדברייכם, ואכן "אשר ימצא אתו יהיה לי עבד" - כפי שאמרתם, ואלו "ואתם תהיו נקיים" - כל שאר האחים. מלבד הגנב עצמו, לא יאונה לכם כל רע. (ומתוך האור)

"ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה" (מא, טז). צריך להבין את תיבת "שלום" שהוסיף יוסף, שהרי לכאורה די אם היה אומר 'אלוקים יענה את פרעה'.

ועוד הקשו רבים מהמפרשים, מדוע יוסף מייעץ לפרעה כהמשך הפתרון שעליו לאגור תבואה וכו', וכי פרעה מינהו ליועץ?

והנה חז"ל מספרים (ב"ר פט, ו) שחרטומי פרעה פתרו את החלום ואמרו לו 'שבע בנות אתה מוליד, שבע בנות אתה קובר', וכן 'שבע מלכויות אתה כובש שבע מלכויות מורדות בך', ודבריהם לא נכנסו באזני פרעה. ונראה בטעם הדבר שפרעה לא שמע אליהם ע"פ מה שאמרו חז"ל (ברכות נו): שהרואה נהר בחלום יצפה לשלום, ופרעה הרי חלם שהוא "עומד על שפת היאור" - שהוא כעין נהר, ועל כן הפתרון אינו יכול להיות שימותו לו בנות או שימרדו בו, אלא חלום של שלום.

משום כך אמר לו יוסף: "אלוקים יענה את שלום פרעה" - הקב"ה רמז לך בחלומך דבר של שלום, אך מאחר והפתרון הוא שתהיינה שבע שנות רעב - כיצד יהיה שלום, הרי אמרו חכמינו (ב"מ טז). ש"אין מריבה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא על עסקי תבואה", וכל שכן שתהא מריבה בתוך מדינה שלילמה!

לפיכך יען יוסף שפרעה יאגור תבואה בשנות השובע, וכך בשנות הרעב לא תהא מריבה במצרים [וכמסופר בגמ' (ב"ב ט). שרבא ביקש מאנשי מחוזא שיסייעו זה לזה בפרנסה כדי שיהיה שלום במלכות], ובכך בא הפתרון אל שלמותו. ונמצא שהייעוץ של יוסף הוא חלק מחלקי הפתרון! (מתוקים מדבש)

"ויען יוסף וימלאו את כליהם בר ולהשיב כספיהם איש אל שקו ולתת להם צדה לדורו ויעש להם כן" (מב, כה).

פרפרת נאה הגיד כ"ק האדמו"ר מגור שליט"א, על כך שיוסף הצדיק הורה להחזיר לאחיו שלא הכירוהו, את כספם:

מאז ומקדם ידעו בני ישראל, כי את אומות העולם ניתן לשחד בממון ולקנותם במתנת יד. כל השתדלנים לדורותיהם היו מעניקים לצורך היהודים התורן סכומי כסף מכובדים ומתנות יקרות, כדי להשקוט בכך את צמאונו לדם היהודי.

ביקש יוסף להראות כי אצלו אין עצה זו תקפה, אין הוא אוהב כסף ורודף בצע, ואדרבה אפילו את הכסף שקיבל מהם כדת וכדין הרי הוא מחזיר להם, ובכך יידעו האחים כי אין הם יכולים להסתמך על עצת השוחד, כאילו היא תועיל להם מול שליט מצרים.

לפיכך מוצאים אנחנו שרק כאשר מצאו האחים את כספם בפי אמתחותיהם יצא ליבם ויחרדו איש אל אחיו; ואילו בכל אותה העת אשר יוסף נטפל אליהם על לא עוול בכפם, לא מצאנו כלל כי האחים התייראו ויחרד ליבם. אלא שהן הדברים: כל עוד לא החזיר להם יוסף את הכסף, סברו האחים כי מצויה ברשותם עצה הגונה להסות את ליבו של המלך לטובתם, וזאת על ידי שיטחודוהו בכסף רב ויעניקו לו מממונם, ומחמת כן הם לא התייראו יתר על המידה. אולם כשראו כי הם אינם עומדים מול גוי תאב ממון רגיל, אלא מול מי שבז לכסף, עד שהוא נכון לוותר אפילו על כספו, או אז התייראו ויחרד ליבם, בראותם כי את המלך הזה אי אפשר לקנות בכסף... (ושל לא יחסר)

"וישבו לפניו הפכו כבכרתו והצעיר כצערתו" (מג, ג).

מפרש רש"י: "מכה בגביע וקורא: ראובן שמעון לוי יהודה יששכר זבולון בני אדם אחת, הסבו כסדר הזה שהוא סדר תולדותיכם, וכן כולם. כיון שהגיע לבנימין אמר: זה אין לו אם ואני אין לי אם, ישב אצלו".

יש לדייק בדברי רש"י, מדוע אצל האחים נקט לשון "הסבו" שמשמעותו 'הסיבה', ואילו אצל בנימין נקט לשון 'ישב' שמשמעותו 'ישיבה'?

מובא בספר "ברכת איש" לרא"י שנין שליט"א, ר"מ בישיבת "תפארת ירושלים" בארה"ב (בה הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, כיהן כראש ישיבה):

נפסק בשו"ע בהלכות ליל הסדר (סי' תעב, סעיף ה): "בן אצל אביו צריך הסיבה, אפילו הוא רבו מובהק. תלמיד לפני רבו אינו צריך הסיבה, אפילו אינו רבו מובהק, אלא אם כן יתן לו רבו רשות. ותלמיד חכם מופלג בדורו, אף על פי שלא למד ממנו כלום, חשוב כרבו ואינו צריך הסיבה". הוסיף שם **הרמ"א:** "ודוקא כשאוכלין על שולחן אחד, אבל אם אוכל על שולחן בפני עצמו צריך להסב".

מכאן ברור כי היושב לפני מלך, אין זה מכבוד המלכות שיאכל בהסיבה,

סיפור מיוחד עד למאד, הופיע בחוברת 'כל העלונים'

(סוכות תשע"ז, הפרטים שמורים במערכת):

כן תורה יקר, סבל שנים רבות מדלקת חניכיים, מלווה ביסורים וכאבים, עד שלא יכל לאכול כראוי, כשהלך לרופא השיניים, הודיע לו הלה חגיגית, כי אין לו ברירה ועליו לעקור את כל השיניים חד וחלק, ואח"כ יעשה לו שתלים ובמחיר נוח מאוד שכל כמאה אלף ש"ח וכו'. אותו בן תורה לא התעצל, והלך לבדקניו נוספת אצל מנהל מחלקת שיניים בב"ח הדסה בירושלים, אלא שגם הלה בישר לו כחבירו, כי עליו להוציא את כל שיניו וכו'. אותו בן תורה שם מבטחו בהש"ת, הוא בירר אצל היועצים החרדים הידועים מי הוא ואי זה הוא הרופא המומחה לשיניים וחניכיים אשר יוכל להיות השליח להושיעו, ואז ניתנה לו כתובת של רופא מסוים בתל אביב, מנהל מחלקת שיניים וחניכיים בב"ח בת"א. הוא המומחה הגדול, הוא גם מרצה לבעיות חניכיים באוניברסיטת ת"א, הוא הכתובת והוא המילה האחרונה בנושא כמובן.

נראה אותו אברך כואב, לנסוע לת"א לאותו מומחה. הכין באמתחתו קרוב לאלף ש"ח כדי לרכוש לעצמו את הזכות לראות ולהראות אצל אותו מומחה, והגיע לפתחו של הלה.

אז הוא התבקש מהמזכירה מיד עם הגעתו, לשלם את הסכום הנ"ל. לשאלתו, אולי אין בכלל מה לעשות, למה לשלם מראש, נענה האברך כי בכל מקרה הוא חייב לשלם, על הזכות לראות ולהראות אצל הרופא המומחה. האברך בידעו את גודל חשיבות הענין, הבין שהוויכוח ממילא מיותר, משום שהרי ברור שהמומחה כבר יידע מה שלא ידע אותו 'רופא פשוט' בירושלים, דהיינו כיצד לשמור את שיניו החולות, או כיצד להתגבר על חניכיים חולות ומודלקות.

שלף האברך את ארנקו ושלשל את מלא הסכום לקופה, קיבל קבלה כחוק, והמתין לתורו. כשהגיע תורו פסע אל תוככי חדרו של המומחה המפורסם, המומלץ ע"י כל יועצי הציבור, ומי כמוהו יודע את אשר לנפיה, מומחה גדול, שכדי להיכנס לחדרו כבר צריך לשלם. מי כמוהו פסע האברך מעדנות, המומחה המפורסם הורה לו לשכב על המיטה. החולה העיר למומחה המפורסם כי כדאי ישמע ממנו הקדמה קצרה על תולדות החולה והמחלה, ומה אמרו הרופאים 'הפשוטים' לפניו, ומה הוא מצפה ממנו. החולה שהיה פעם ומרוגש מזכירתו כי רבה היא, שהנה זכה, בפרוטקציה רבה כמובן, לקבל תור אצל הרופא המפורסם, תוך שבועיים בלבד. והנה כבר אומר לו הרופא ללא שום הקדמה והאזנה, עלה ושב על הכסא. כשהעיר הערה קלה באוזני המומחה המפורסם נענה מיידית, חבל על כל רגע, אני אראה מיד הכל.

האברך עמד על הספיק לשכב וליישר את עצמו, וכבר נשמעה הדיאגנוזה בפקודה, אתה יכול כבר לקום, אין מה לעשות. אני אעקור לך את כל השיניים. והתדהמה מכה בו באברך, הנה לך מומחה מפורסם שאין מקום להרהר אחר דבריו, דבריו הם המילה האחרונה בעולם הרפואה, כמובן.

והנה יש לו לרופא המומחה, המומלץ ע"י כל היועצים למיניהם, יש לו משהו נוסף לומר לו האברך.

חשב לו האברך לתומו, בטח עכשיו מגיעה בשורת האור לה הוא מצפה. הנה או טו טו, מתחיל שביב האור המצוקה והכאב מתחילים לנוע אחור.

ואלו דברי המומחה: היות ואני הפרופסור של מחלקת השיניים במוסד האוניברסיטאי בעיר, אני מבקש ממך שתשאיר לנו את כל השיניים שלך בשלימות, למזיואן שלנו.

אני רוצה להראות לסטודנטים שלי מקרה נדיר של מחלת חניכיים שגרמה להוצאת כל מערכת השיניים בשלימות, ללא שום חור בשום שן. ככה בשלימות יהיו שיניים מוצגות בוויתרינה שבאוניברסיטה, כדי שיוכלו הסטודנטים להבין את מחלת החניכיים, עד כמה היא הרסנית וכו' וכו'.

כל זה נאמר לחולה שנשימה אחת או שתיים, תוך דקה אחת או שתיים מאז שנשכב והוקם מהכיסא הלא טיפולי.

ככה בצורה אלגנטית, אכזרית מושלמת.

אולם האברך, הלא בן תורה הוא, אברך שכבר למד לשים מבטחו בהשם יתברך, דווקא בשעות הקשות, השליך יתבו על הקבה"ה שלא כלו רחמינו. נסע היישר מאותו מומחה מפורסם, שכל היועצים המליצו עליו, ושמו הולך לפניו מסוף ת"א ועד סופה, נסע משם היישר אל הכותל המערבי בירושלים.

שם, לא ביקש ממנו איש דמי כניסה, לא דמי התברכות, לא השכיבוהו ולא הקימוהו מהכיסא הטיפולי ללא טיפול.

השעה היתה כבר מאוחרת, מש-חזר מת"א מאותו מומחה, כבר פרשה חשיכה את כנפיה, האריך האברך בתפילתו ואף זכה שתפילתו מנוסתה בדמעות שליש היתה. אברך צעיר, במיטב שנותיו, יסתובב בלא שיניים

בפיו, ושיני פלסטיק בפיו.

הכאב היה נורא, והדמעות כמים נטפו. כאבה לו גם צריבת העלבון שבדברי הרופאים, הלזול, אי איכפתיות. ידע החולה כי עתה ניצב הוא בפני מי שרק הוא, ואך הוא, בוחן ליבות וכליות, רואה הוא הבורא כל העולמים לא רק את שיניו וחניכיו, גם כאבו ועלבונו וצערו, נראים לפניו ויבשר.

נסתם ויבשר מעין עיניו, עייפו. סיים האברך תפילתו, ופנה לביתו מלא אמונה בבורא עולם שדבריו נשמעו ובקשתו התקבלה. עלה על יצועו ונרדם מעיפות וחולשה.

והנה חלום. בחלומו, מופיע לפניו המגיד בעל החלום, ודבר בפיו. הלא אתה לומד בכלל בביהמ"ד של חסידי באבאב ברחוב חגי 7 בירושלים, וממול בית המדרש גר החכם הצדיק ששון מזרחי, מדוע לא תלך אליו לשאול ממנו עצה ותושיה, עד כאן היו דברי בעל החלום.

ותפעם רוחו של אותו אברך, ההיטב שמעה רוחו, כן, הוא האמין ב'לא יאומן כי יסופר'. הבוקר אור ורגליו נשארו לביתו של אותו חכם צדיק, עניו ושפל רוח, מקובל ומחבר ספרים על הזוהר הקדוש רבי ששון מזרחי. מעולם לא ביקר בביתו של אותו צדיק, רק ראהו תדיר עולה ויורד במדרגות ביתו, מביתו אל בית הכנסת הקדוש 'שמע צדק' ומביהמ"ד לביתו.

עלה האברך במדרגות הבית מהחצר האחורית, והנה בקומה השניה נשקפה אליו דמותו של הצדיק יושב בחדר הסמוך לפתח ביתו, עד יל חלון הפונה לחדר המדרגות, ומעיין בספר קדוש. ביקש האברך רשות כניסה, שניתנה לו במאור פנים.

הצדיק המקובל חכם ששון מזרחי זצ"ל, מחבר סדרת הספרים בקבלה 'באתי לגני'.

נכנס האברך וכיסא הוצע לו. סיפר האברך את צרת נפשו, את דברי הרופאים, את דבר תפילתו לפני מלך רופא חולים ע"י הכותל המערבי, ולבסוף הגיד לו את דבר החלום.

נענה הצדיק בחיוך ובענוות אמת, ואמר "וכי אני רופא, מנין אדע מה תעשה. טעות יש כאן".

עמד האברך על שלו. לא טעות יש כאן, וכמו כן גם רופא הוא אינו מחפש. הוא נצטווה לגשת אל הצדיק שם יקבל עצה וישועת ה' וזאת הוא מבקש.

נכנע הצדיק ליצרים דברי אמת' של אותו אברך. קימט הצדיק את מצחו, הררה מעט ואמר, מדוע צריך רופאי שיניים, הם יודעים לרפא רק לפי הספר שלמדו בו. עליך ללכת לרופא כללי שלא למד דווקא רפואת שיניים, ותשמע את דעתו שלו. אבל תנאי אני מתנה עמך, לך אצל רופא כללי אבל שיהיה רופא ירא שמים. נענה האברך ושאל אולי יכול הצדיק להמליץ לי על מישהו, נענה הצדיק ואמר, כן, לך אצל ד"ר אסטרו המקבל חולים פה בקצה רח' חגי פינת רח' יואל. הוא רופא כללי טוב, רציני וירא שמים. ותאמר לו שאני שלחתי אותך.

האברך לא התמהמה, ומיד ניגש אל ד"ר אסטרו.

ד"ר אסטרו הסתכל מעט בתימוחו על האברך ומשאלתו, כנראה שבשנות עבודתו הרבות כרופא כללי ומשפחה, היה זה המקרה הראשון שמשיהו בא אליו על בעיות שיניים וחניכיים.

אבל כאשר שמע שהצדיק רבי ששון מזרחי שלח אותו אליו, התרצץ פניו, והוא נאות לבדוק את האברך. מסקנתו היתה שקשה להאמין שאין דרך לרפא את החניכיים. כיום כאשר ישנם דרכי רפואה פולשניים לכל פינה נידחת באברי האדם, קשה להאמין שאין דרך להגיע אל תוככי החניכיים.

קימט גם הרופא את מצחו והרהר. לאחר מחשבה ארוכה אמר, "תראה, יש לי ידיד ושמו ד"ר גדליה שטרן, הוא רופא שיניים וירא שמים, צריך לשאול אותו, ומה שהוא יאמר זו ההחלטה וכך תעשה".

לא שהאברך האמין עדיין ברופאי שיניים, אך היתה הוראה של בעל החלום ללכת במסלול מסוים שתחילתו בצדיק ששון מזרחי, הנה כי כן המסלול מתגבש והולך, לכן הסכים האברך להמשיך במסלול שהורו לו מן השמים, והאברך הביע הסכמה לדבר ד"ר אסטרו.

ד"ר אסטרו הבין שהענין דחוף ביותר, והמתחיל במצוה אומרים לו גמור. חיפש את מספר הטלפון של ד"ר שטרן והגיע למזכירה. המזכירה הודיעה חגיגית לד"ר אסטרו, כי אין בעיה, "האברך יכול להגיע כבר היום לטיפול אצל ד"ר שהוא ממלא מקומו ומחליפו של ד"ר

שטרן, משום שד"ר שטרן נמצא בימים אלו בחו"ל וישוּב רק בעוד שבועיים". ד"ר אסטרו ביקש להמתין דקה בטלפון, ושאל את האברך אם הוא מסוגל לסבול עוד שבועיים נוספים. אין ד"ר אסטרו רוצה שהאברך ייש למחליף ולממלא מקום. הוא רצה דווקא את ד"ר שטרן. האברך הסכים להמשיך ולשאת בדומיה את יסוריו, ולהמתין לשוּבו של ד"ר שטרן.

התשובה ניתנה למזכירה, כי אנו ממתנים דווקא לד"ר שטרן, ובבקשה לעשות לו לאברך דנן תור מידי כששיחזור ד"ר שטרן ארצה. וכך נעשה.

נעבור שבועיים מצלצל הטלפון בבית האברך. על הקו לפניו הודעה דחופה מד"ר אסטרו, אודו מקרה מיוחד של האברך, עם בקשה לטיפול דחוף ומיידי.

ד"ר שטרן מבקש לקבל יותר אינפורמציה, מה הבעיה שהיא כה דחופה, ולמרות זאת ממתנים כבר שבועיים דווקא עליו ולא על רופא אחר.

האברך חזר שוב על סיפורו המדהים, לפני ד"ר שטרן באותה שיחת טלפון.

ולפתע, שתיקה ארוכה, ארוכה, ארוכה. ד"ר שטרן שותק.

הלו, שואל האברך, אולי ניתק הקו? לא ולא, עונה ד"ר שטרן, הקו לא ניתק, הקו קיים הכל קיים, גם קו ההשגחה הפרטית בהתגלותה ממש, קיימת. וד"ר שטרן מוסיף, אני אספר לך עכשיו משהו מאורה הגדול וגילוייה המדהים של ההשגחה העליונה.

וממשיך ד"ר שטרן, אני נסעתי לקונגרס מיוחד של רופאי שיניים בארה"ב לפני כשבועיים, ההרצאות היו בחלקן מעניינות ובחלקן משעממות.

אולם היתה שם הרצאה אחת שכל 500 רופאי השיניים התקבצו ונכנסו לשמוע אותה. המרצה היה רופא שיניים איטלקי זקן כבד פה, עם אנגלית כושלת, הרופא האיטלקי טען שהוא המציא שיטה כיצד לטפל בדלקות חניכיים מבלי לעקור שיניים. לא יאומן.

כל הרופאים נכנסו לשמוע את ההרצאה. אלא שההרצאה נאמרה בצורה כל כך משעממת, ומפי הרופא הזקן, עד שרוב הרופאים החלו לנמנם או אף לצאת מהאולם.

בפועל רק שניים שלושה רופאים היו קשובים לכל ההרצאה הארוכה, והמשעממת, אך בעלת תוכן רב. ואני אישית הייתי מאותם יחידים שההרצאה עניינה אותי במיוחד. כך מספר ד"ר שטרן.

לאחר ההרצאה הארוכה הייתי כמעט הרופא היחיד שניגש אל הרופא האיטלקי בבקשה להמשיך ולשוחח בעניין המעניין והחדשני הזה. הרופא האיטלקי שנהנה שיש לו מישהו המתעניין בו ובדבריו הקדיש לו תשומת לב רבה, גם בימים הקרובים.

והנה ד"ר שטרן חוזר ממש עכשיו ארצה, מאותה הרצאה מאלפת, שמביאה בכנפיה בשורה ותקווה בדיוק לבעייתו של האברך.

גם הרופא, גם האברך, נדהמו מצירוף המאורעות שהנהיגה יד ההשגחה העליונה. החל בתפילה ע"י הכותל המערבי שזכתה להיכנס לפני ולפנים אצל אביו שבשמים.

המשך בחלום המדהים. המשך בביקור אצל החכם ששון מזרחי. המשך בביקור אצל ד"ר אסטרו. המשך בהפנייתו לד"ר שטרן דווקא. המשך בנסיעתו של ד"ר שטרן בדיוק בימים אלו לקונגרס לרפואת שיניים בארה"ב. המשך בדיוק בהרצאתו של אותו רופא איטלקי.

המשך דווקא בהאזנה הקפדנית של ד"ר שטרן לדברי אותו רופא איטלקי זקן. המשך בחזרתו ארצה בדיוק עכשיו בימים אלו בהם זקוק האברך לטיפול המיוחד.

ד"ר שטרן הודיע לאברך, כי הוא מקבל על עצמו את הטיפול בו בשיטה החדשה שלמד בדיוק עכשיו, אך הוא מבקש שבועיים נוספים של המתנה, בהם הוא רוצה לעיין היטב במה שלמד, להחליט על הדרך המדויקת בה יעשה את מלאכת הקודש, ומבקש שהאברך ימתין עוד שבועיים.

ואכן כך נעשה. והאברך היה למקרה הראשון שטופל פה בארץ הקודש בשיטה חדשה זו. ההצלחה היתה למעלה מן המשוער, כל השיניים ניצלו ונשארו במקומם, והתפילה התקבלה.

לאחר הצלחה גדולה זו ערך ד"ר שטרן קורסים לרופאי שיניים אודות השיטה החדשה, והדוגמא לכל הרופאים והמטופלים היתה אותו אברך.

הנה כי גם בדורות אלו בהם ההשגחה האלוקית נראית כמוסתר, עדיין זורח בחושך, אור למבקשי האור.

(בך בטתנו - בראשית, מאת הרב צבי נקר)

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: אור החינוך

פרשת מקץ

בס"ד | גליון מס' 561

עבור מה כדאי למכור מתנות נישואין?

מזמור שיר חנוכה הבית!

של יום - הוא בית שהילדים בו גדלים מתוך הערכה לתורה, מתוך הערכה למצוות, מתוך הפנמת החשיבות של קיום רצון ה'!

אם נאמץ את הנוסחה הזו, אם נבחר להיות לבנינו כמו הנרות המאירים, להכניס ללבם התרגשות מחודשת, שמחה של מצוה, התלהבות בתורה ובמצוות, אכן נזכה למילוי שאיפתנו היקרה והכמוסה ביותר, הנאמרת בדמעות לצד נרות השבת: 'זכני לגדל בנים... אוהבי השם יראי אלוקים, אנשי אמת זרע קודש בה' דבקים...' - אמנו!

ריקוד סוחר באישון ליל...

מיקירי קרתא דשופריא, מגדולי ירושלים של מעלה, היה הגאון רבי שלמה זלמן וייספיש זצ"ל. הוא היה גדול בתורה ובעל מידות נאצלות, וביתו - בית מלא שמחה וברכה ה', ילדים צוהלים ואב רחום הדואג להם ולצורכיהם, אף שזה לא היה קל - הם חיו בדוחק רב ועניות קשה, כשאף בקושי מגיעה מדי פעם תמיכה זעומה, להחיות את נפשם...

אותו יום בהיר, היה יום חג בבית משפ' וייספיש, לאור ההודעה המשמחת כי הגיעה תמיכה עבורם - בסך 70 גרושים... גם בימיהם נחשב סכום זה לזעום, אך בבית העני של משפ' וייספיש - 70 גרוש זה בשורה של ממש! לפיכך, מיהרה האב לשלוח את בנה שיביא את המעטפה בשו בו מלימודיו, כדי להכניס הביתה כמה פרוטות להחיות בהם נפש כל חי...

אלא שאחרי שהילד קיבל את המעטפה, התעכב בדרכו בשמחת בר מצוה של אחד מחבריו. ורק בשו בו הביתה, בשעת ערב מאוחרת, גילה כי שוד ושבר: הכסף איננו, איננו! נאבד הכסף!

הוא מפשפש בכיסיו שוב ושוב, אך המעטפה היקרה, התמיכה הבודדת והזעומה הזו - אבדה ממנו! הוא פרץ בבכי מר, הן הוא יודע עד כמה גדולה חשיבות הכסף הזה להוריו, ועתה - משאבד, כה חבל על דאבדיו... הוא עלה על יצועו בוכה ומצטער, ובכה שעות ארוכות לתוך הלילה על האובדן הנורא שקרה תחת ידיו...

ואז, בשעת ליל מאוחרת, התעורר אביו רבי שלמה זלמן לתיקון חצות, והנה הוא מבחין כי בנו עדיין ער, בוכה בכי תמרורים... הוא מיהר לברר את סיבת הבכי, ולמרות שהיה זקוק מאוד לכסף וידע היטב את מידת נחיצותו לכלכלת המשפחה, הגיב כהרף עין:

'בני יקירי! הן אתה יודעים כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ובוודאי כל נזק או הפסד - התגלגל משמים, וגם זו לטובה! הנה לנו הזדמנות להודות לבורא עולם הטוב והמטיב על חסדו הגדול, כי בוודאי גם זו לטובה!' - קרא בקול, והזמין את בנו להצטרף למעגל ריקוד שמח ועלי, בשירת 'גם זו לטובה'...

שעה ארוכה רקדו האב והבן יחדיו, שמחים ומאושרים. ולא זזה ידו מתוך ידו, עד שהשמחה והעליצות על כי 'גם זו לטובה' הפכו לאונטיות ממש, רגשות הודאה אמיתיים לבורא עולם על חסדו, למרות האובדן... רק כשהרגיש רבי שלמה זלמן כי בנו שמח ועלי, והערך החשוב להודות גם על תקלות הוטמע בלבו היטב - אז שב הבן למיטתו לשנת הלילה, צוהל ושמח...

לימים, העיד הבן כי השמחה באותו לילה לא נותרה באותו לילה בלבד, אלא עשתה עליו רושם כה עז, עד שכל ימיו נחרט הדבר בלבו והוטמע בנפשו, שכל מה שעובר על יהודי הכל לטובה, וגם כשעבר מצבים קשים והתמודדויות מייסרות - תדיר זכר

אנו מצויים בעיצומם של ימי החנוכה, הימים המיוחדים והמרגשים, הימים המוארים בשנה. מדי ערב אנו מתכנסים סביב הנרות הקדושים, מביטים בהם, מתבוננים בהם, שרים בצוותא ומודים על הנסים ועל הנפלאות. קול השירה הבוקע מהסלון מתערב בניחוח הליבויות המטוגגות במטבח, ויחדיו הם משרים אורירה כה שמחה ומרגשת, מוארת ומענגת...

ימי החנוכה, הם זמן של 'נר איש וביתו' - התכנסויות משפחתיות רבות, ערבי לביבות, שירה משותפת והודאה נרגשת... אנו מנצלים את האור הנפלא הבא עלינו משמים, את האור והייחודית והשמחה החובקת אותנו מכל עבר, וממנפים אותם למקור אנרגיה רוחני וגדול, שכוחו יפה להוות מגדלור לכל השנה כולה, שיותר חותם בנפש לטווח ארוך...

ולא בכדי. חנוכה הוא גם מלשון 'חינוך', והערכים הבוקעים מאורם של הימים המיוחדים הללו - מלווים אותנו למשימת החינוך, המוטלת עלינו כל השנה. אנו נוטלים מהנרות הבוערים את המסרים על הנפש היהודית הבוערת, כאשר עלינו - ההורים, התפקיד להבעיר את הניצוץ, להגביר את הלהבה, עד שתהא שלהבת של תורה ויראת שמים עולה מאליה...

ואכן, זה מה שעומד בראש סולם העדיפויות של כולנו, זו השאיפה הנכספת ביותר העומדת בראש מעיינינו, לזכות לילדים תלמידי חכמים, לזכות לרוות נחת מצאצאים ההולכים בדרך התורה. אחת הדרכים אותה גילו לנו חז"ל להגיע ליעד הנשאף הזה, היא הגילוי: 'הרגיל בנר - הויין ליה בנים תלמידי חכמים'!

והשאלה זועקת: האמנם? מה יש בהם - בנרות השבת ונרות החנוכה ההופכים את בנינו לתלמידי חכמים? איזו סגולה טמונה בשלהבות המרצדות, מה יש במצוה הזו ההופך אותה לכה מועילה לחינוך ילדינו? והלא כולם מקפידים על הדלקת הנרות, ולא כולם זוכים בבנים תלמידי חכמים - אם כן מהו הכח הטמון בנרות וכיצד הופכים אותו למנוף להצלחת ילדינו?

מאיר לנו בעל השם משמואל ז"ע, ופותח כיוון מחודש בהבנת הקשר בין הנרות לחינוך הילדים. כשנתבונן בלהבה הבוערת, ניווכח כי אין רגע זהה לחברו. בכל שניה מחדש הלהבה משנה צורה, צבעיה משתנים, היא גדילה ומתקטנת, מאדימה ושוב מצהיבה... אין רגע דל, אין שניה בלי חידוש, אין מצב זהה לקודמו בשום צורה!

אומרים חז"ל: רוצה לזכות בבנים תלמידי חכמים? רוצה להצליח בחינוך ילדיך? זו הנוסחה: לתרגל לחשוב ולהתנהג כמו נר... תכניס בבית התלהבות מחודשת, אורירה שמחה, התרגשות עם כל מצוה, התחדשות בכל יום מחדש, שמחה עם כל מצוה - גם אם היא שגרתית. כך תנחיל לילדיך את הערך החינוכי החשוב ביותר, כך תזכה לראותם גדלים על ברכי התורה, שמחים עם כל מצוה, ששים לקיים רצון ה'!

זהו התפקיד שלנו, כהורים. כי בית בו האב שמח בכל בוקר כשהוא יוצא לתפילה, מתרגש לקראת ברכת המזון, מבטא את שמחתו לעשות את רצון הוריו - הוא בית בו הילדים מפגימים עד כמה כל מצוה היא ברת ערך ורבת חשיבות, וממילא גם כי יזיקו לא תסור מהם חביבות המצוות!

בית בו האב נרגשת לשלוח את בנה לבתי תלמודם, בית בו כשהבן עורך סיום מסכתא - הוא יום חג משפחתי בניצוחה של האם - 'מפיקת האירוע', בית בו האב שמחה ומחייכת, מאושרת ומתרגשת כשהיא אומרת עם ילדיה 'מודה אני' בבוקרו

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקד"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

והתחזק כי 'גם זו לטובה', הכל בכח ריקוד אחד עם אביו ברגע הנכון, באישון ליל שאחרי איבוד הכסף...

הסיפור, המופיע בספר 'ברכי נפשי', מאיר וקורא: לכולנו יש הזדמנויות כאלה! לכולנו מזדמנים מצבים שונים בהתנהלות היומיומית, אשר בתגובה נכונה חינוכית וערכית אחת, יכולים להנחיל לילדנו ערך חשוב ועילאי לכל החיים, בזכות דוגמא אישית חיה וקיימת, המוגשת להם ברגע הנכון!

הבה נחפש את ההזדמנויות האלה, את השעות בהן נוכל להתגבר על תגובה אישית - רגשית - רגשית, ולנצל אותן למנף ערך בחיי ילדינו, להטמיע בהם מסר שגם כי יזקינו לא יסורו ממנו. הבה נחפש הזדמנויות טובות וערכיות כאלה, וכך נזכה להפנים ולהטמיע בלבבות צאצאינו את הערכים הנכונים, כדי שנזכה לרוות מהם רוב נחת יהודית טהורה!

'למה זה תלוי רק בי?'

אל הגאון בעל ה'חזון איש' זצ"ל, נכנסה בערב אחד הרבנית קופשיץ, מבקשת להתייעץ עמו בענין חשוב. 'כבוד הרב!' - אמרה ביראת כבוד, 'יש לי שתי בקשות. האחת - שהרב יברך את ילדי שיהיו להם כשרונות טובים ללימוד התורה. והבקשה השניה - שהרב יברך אותם שיזכו תמיד לרצות ללמוד, שזו תהא שאיפתם היחידה!'

ה'חזון איש' שמע את הדברים, ונענה מיד: בענין הבקשה הראשונה - אוכל לברך אותך ואת ילדיך, שאכן יתן בהם הבורא שכל בינה ודעת ללמוד תורה ולהבינה, להגות בה ולקנותה בהבנה בהירה. אבל בענין הבקשה השניה - אין לי מה לעשות, זה תלוי רק בי!'

רק בי?! - השיבה הרבנית קופשיץ בתדהמה. 'במה זה תלוי בי?' ה'חזון איש' חייך והשיב: 'ככל שאת תרצי שהם ילמדו תורה, כך תראי שהם באמת רוצים ללמוד תורה. ככל שאת תשאפי שהם יגדלו תורה - כך תזכי שהם אכן יגדלו בתורה!' - פסק את פסוקו, מויתר את הרבנית מהוהרת למדי, מעכלת את המידע החדש כי אין הדבר תלוי אלא בה...

חלפו עברו שנים ארוכות. בניה של הרבנית קופשיץ גדלו, הן בשנים והן בתורה, וכל בניה וחתניה הפכו לראשי ישיבות ורבנים נודעים, המפורסם שבהם הוא חתנה הגאון רבי נסים קרליץ זצוק"ל. בסוף ימיה נשאלה כיצד זכתה לילדים גדולי תורה. היא השיבה בפשטות, במילותיו של ה'חזון איש': 'כי רציתי שהם יגדלו גדולי תורה!' - אמרה קצרות...

'אבל כולם רוצים!' - טענו לנגדה, 'הרי כולם שואפים לילדים גדולי תורה, כולם מקדישים לכך אינסוף כוחות ומשאבים, כולם מבקשים ורוצים שילדיהם יגדלו ויצמחו בתורה. למרות זאת - לא כולם זוכים, ואילו את זכית. כיצד?'

והרבנית קופשיץ השיבה: 'כולם רוצים, אבל אני רציתי רק את זה, רק את זה... זו היתה שאיפתי הבלעדית, זה היה רצוני היחיד. את כל מה שיש לי הקדשתי לכך, את כל מאוויי הקרבותי לשם כך... אם ראיתי שבני אינו לומד - הסרתי מעלי את התכשיטים מרוב צער, ממש הפסקתי לתפקד מרוב כאב... והילדים שלי הרגישו זאת, ראו שהדבר עולה לי בבריאות ממש...

אם היו לנו ימי עוני בבית, וחששתי שהעוני והמחסור יקשו על בני ללמוד, הפכתי עולמות להכניס שמחה בבית, לשמור על אוירה חמה, מאושרת ותומכת. לא נתתי לשום דבר לעכב את צמיחתם הרוחנית, הקדשתי את חיי למען המטרה הזו. אם רוצים רק דבר אחד - רק ילדים גדולי תורה ומוכנים להקריב לשם כך - זוכים בסייעתא דשמיא!' - סיימה בחיוך...

את הסיפור שמענו מנכדה הרה"ג רבי אליעזר טורק שליט"א, והוא מאיר לעברנו: לכולנו יש רצונות ושאיפות, נכון, אנו אומרים שילדינו בראש מעיינינו, אבל מגיעים גם רגעי מבחן... כמה כדאי להניח כל אינטרס אישי בצד, כמה עדיף לזנוח את הנוחות האישית, להקריב כל שאיפה אחרת. להיות מוכן לוותר על כל מה שיש, כדי להגשים את השאיפה היחידה והבלעדית - לרוות נחת יהודית טהורה וקדושה!

ואם עושים כך, מובטחים אנו בחותמו של אותו זקן, ה'חזון איש' זצ"ל, שנצלית. כי מי שרוצה באמת וזו שאיפתו היחידה והטהורה - זוכה בבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, ילדים זכים וגדולי תורה, זרע ברך השם!

הגמרא שחוללה היסטוריה...

היה זה לפני כ-200 שנה, בשעת אחר הצהריים שקטה, בבית משפחת קלמנוביץ' ברוסיה הרחוקה. כמדי יום, שב לייבל'ה מבית תלמודו, אלא שהיום, יותר מכל יום אחר, עיניו נוצצות, מבטו מאושר, ידיו רוטטות בהתרגשות. 'מחר אנו מתחילים ללמוד גמרא' - הכריז בארשת חשיבות, 'המלמד ביקש שנביא גמרא בבא מציעא לחיידר' - שאג בשמחה עצומה... 'שישו ושמחו בשמחת תורה' - החל לרקוד בהתלהבות, כשאחיו ואחיותיו מצטרפים לריקוד הנלהב...

כשהערב ירד, נערכה התייעצות חירום בין ההורים. הן הם חיים בעוני מחפיר,

מזונם מינימלי, אין להם פרוטה אחת מיותרת... ועתה ניצבת לפתחם בעיה קריטית אחת ויחידה: מנין מגייסים כסף לרכוש לליבל'ה גמרא? כסף מנל? אלא ששעות ההתייעצות הארוכות לא הניבו פרי. באנחה כבידה עלו ההורים על יצועם, מקוים שעד שיאיר השחר יגיע אור בקצה המנהרה, יגיע מקור למימון הגמרא...

אלא שהם התקשו להירדם, מוחם טרוד, מחשבתם עסוקה, הכל סביב הצורך להשיג לליבל'ה גמרא... רק בשעת לילה מאוחרת נצנצה בהרקה במוחה של האם והיא נדרמה בשלווה, ממתנה כבר לשעות הבוקר. כשהשחר החל לעלות, השכימה קום ויצאה בריצה מהבית, לבצע את הרעיון שעלה במוחה...

בשעה שמונה בדיוק, ברגע פתיחת חנות הספרים, כבר עמדה בשעריו ונכנסה פנימה. 'גמרא בבא מציעא בבקשה' אמרה לר' זלמן המוכר, והוסיפה בעיניים נוצצות: 'הכי חדשה, הכי יפה. זה לליבל'ה שלי שמתחיל היום גמ'...' - - -

היא עצרה באמצע המילה, המומה ונדהמת. ליד המוכר, עמד לא אחר מאשר - - - בעלה! מונה את הכסף לידי של המוכר, ומחזיק גמרא בבא מציעא בידו...

'רגע, רגע... מה קורה כאן?' - שאלה בתדהמה. 'אתה כאן, כל כך מוקדם? באת לרכוש את הגמרא בשביל לייבל'ה? תכננתי להפתיע אותך ולרכוש את הגמרא בעצמי... רגע, מנין לך כסף?!' - ירתה את שאלותיה המתפללות ברצף, מבולבלת ונדהמת.

'ומנין לך הכסף?' - השיב בשאלה הגאון רבי אשר קלמנוביץ' בחיוך. 'הלא הגענו אמש למסקנה שאין לנו יכולת לרכוש גמרא. בלילה חשבתי על רעיון מבריק, להפתיע אותך ולרכוש גמרא בכוחות עצמי... אך מנין לך היכולת לרכוש גמרא?' - שאל בפליאה בלתי מוסתרת...

'אתה יודע', אמרה האשה, 'שכשהייתי כלה, קיבלתי מחמותי - אימך מתנה, צעיף משי יוקרתי בגוני ארגמן ותכלת. זו היתה מתנה יקרה במיוחד, שווה הכספי גבוה מאוד, וערכה הרגשי - גבוה עוד יותר. הן היא מתנה המעידה על ההערכה הרבה לכלה החדשה!'

כשעיניה מתלחלחות בדמעות התרגשות, הוסיפה: 'לכן, עקב ערכה הרגשי הרב, מעולם לא הסכנתי למוכרה, למרות העוני הרב בו אנו שרויים. אבל אמש, כשנדה שנת כיצד נמצא מקור למימון הגמרא, החלטתי שזהו הרגע. המתנה הרגשית והאהובה עלי ביותר, תימכר כדי להעניק לבני את הגמרא הראשונה בחייו, להעניק לו את המדרגה הראשונה בסולם העולה בית א-ל!'

'וגם אני עשיתי כך', החזיר רבי אשר ואמר, 'כשנדה שנת בלילה, חשבתי כי זהו הרגע למוכר את שעון הזהב היקר שקיבלתי מחמי - אביך. שעון הזהב נמכר הבוקר, כדי לייצר ממנו זהב אמיתי - להביא לליבל'ה גמרא לתחילת לימודו. נכון, ששעון זה הוא כמו אוצר של התרגשות וגעגוע עבורי לימי עלומי, אך כל אשר לאיש יתן בעד גידול בניו לתורה!' - פסק את פסוקו...

המוכר עמד נדהם לנוכח מבועי הרגש שפרצו מבני הזוג, והעובדה כי הסכימו למוכר את אוצרותיהם האישיים היקרים ביותר, כדי לספק לבנם גמרא... שעה ארוכה התווכחו למי מגיעה הזכות לרכוש את הגמרא מכספו, עד שהתפשרו כי כל אחד ישלם חצי. עתה שבו בני הזוג לביתם, לשלוח את לייבל'ה לתלמודו כשהגמרא החדשה חבוקה בידיו...

הסיפור כולו, מופת של מסירות למען תורת הילדים, התרחש לפני קרוב למאתיים שנה, אך יש לו המשך - - -

לייבל'ה זה, גדל והפך לגאון בשם רבי אהרן אריה לייב קלמנוביץ' זצ"ל. כח אהבת התורה שהפנים רבי אשר בבנו, נותר מוטמע ופעיל גם לדור הבא. כשבנו של רבי לייב - הגאון רבי אברהם קלמנוביץ' זצ"ל, ניצל מהתופת בשואה האיומה, והקים עולה של תורה: הוא ייסד את ישיבת מיר בארצות הברית, והקים גם רשת תלמודי תורה בצפון אפריקה. אף שלא ראה את סבו, כח אהבת התורה שלו - הונחל בדמו, והמשיך לדורות קדימה, ולמפעלי תורה אדירים!

ולימים, היה רבי אברהם מספר סיפור זה בדמעות, כשהוא אומר לשומעי לקחו בהתרגשות: 'כסבורים אתם שהכוחות העומדת התורה הם שלי? - לא ולא! אין זה אלא כח של גמרא בבא מציעא אחת. שנושאת בתוכה ערכי אהבת התורה שהטמיעו בי אבי וסבי, והגמרא היא המעידה על מסירותם הרבה למען גידול ילדיהם לתורה, שהותירה חותם לדורות!'

כי כדי לגדל בנים לתורה, כדי לזכות לרוות נחת יהודית טהורה, כדי לראות דור ישרים מבורך שעושה רצון ה' - דרושה התמסרות, דרושה דוגמא אישית, צריכים ההורים להיות מוכנים להשליך את היקר להם מכל מנגד, כדי לספק לבנם את היכולת המקסימלית והמיטבית לצמיחתו ופריחתו.

כי הילדים מבינים ממה שהם רואים, חווים ומרגישים, הרבה יותר ממה שמסבירים להם... מה שהם חווים בבית הוריהם, מה שהם רואים בעיניהם וחשים כי הוא חשוב ונעלה, קריטי ויקר - זה מה שיעבור לדור הבא שלהם, זה מה שיוביל אותם ויקדם אותם. אפשר להסביר להם הרבה דברים, אך מה שייטמע בהם - זה רק מה שהם רגישו, יחו, יבחינו לפי הדוגמא האישית שלפניהם!

הבה נאמץ את המסר, להקדיש את מירב ומיטב כוחותינו, להיות מוכנים להקריב את כל היקר לנו, למען ילדינו, לחנכם ולגדלם לתורה ומצוות. כך נזכה לרוות נחת יהודית, כך נזכה לגדל דורות ישרים ומבורכים!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 053-316-1613 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

גליון

617

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת מקץ - וזוהי תשפ"ו

בית חולים יכול לטפל בה, והטיפול כרוך בעלות כספית גבוהה, ואין זה מאחריות בית האבות.

החלטתי לעשות מעשה. הזמנתי אמבולנס ולקחתי את הקשיש המיוסר לבית החולים. הרופאים טיפלו בו, ויום למחרת כבר יכול היה לחזור לבית האבות. לפני שיצאנו מבית החולים ניגש אליי הרופא ואמר לי שאם היו מחכים עוד יום אחד, ליבו של החולה היה נפגע והטיפול כבר היה מאוחר מדי...

באותם ימים הייתי אברך כולל וקיבלתי מלגה של 500 לירות לחודש. האמבולנס והטיפול הרפואי עלו 300 לירות! ובית האבות כמובן לא הסכים לממן זאת. באותו חודש הסתפקתי למחייתי עם 200 לירות בלבד. חלפו מספר שבועות. בכל פעם שבקרתי את הקשיש, הוא היה מודה לי מעומק ליבו על החסד הגדול שעשיתי עימו.

באחד הביקורים הבחנתי שוב שהוא גונח ומתייסר. הבנתי שהבעיה חזרה על עצמה. שוב הזמנתי אמבולנס, הבאתי אותו לבית החולים ושילמתי על כל ההוצאות. הדבר חזר על עצמו כחמש עד שש פעמים, כשבאותם פעמים אנו חיים בדוחק בשארית המלגה שנותרה לקיום החודשי.

חלפו 42 שנה מאז, ואני שכחתי לחלוטין מאותו מעשה חסד רחוק. אך הנה, אותו האיש מגיע בחלומי ואומר לי: "נודעה לי הצרה שבה אתה מצוי בימים אלו. באתי לפני בית דין של מעלה ואמרתי להם: 'איך יתכן שאדם שעשה עימי חסד של אמת והיטיב עימי בחולי מעיים ינזק, חלילה, באותו איבר?' בית דין של מעלה קיבלו את דבריי, ובאתי לבשר לך שתיכנס לניתוח ותצא ממנו בשלום מבלי שחייך ישתנו!"

האיש הסתלק ואני התעוררתי. זכרתי היטב את החלום וחשתי שמדובר בחלום אמת. מאותו הרגע ירדה עלי שלווה ברוכה. הילדים שבאו אלי שעות אחדות לאחר מכן מצאו אבא שונה לחלוטין מזה שעזבו בליל שבת. הייתי רגוע לחלוטין, שרתי זמירות שבת ושמחת השבת ניכרה על פניי. הם שאלו מה אירע וסיפרתי להם אודות החלום. אמרתי שאני בטוח שהכול יתקיים.

ובאמת, כפי שהובטח לי בחלום - הניתוח עבר בהצלחה עצומה. אני זוכר את שלושת הרופאים שהגיעו אליי לאחר הניתוח והודו כי אירע לי נס... הם ציינו, כי נדהמו לגלות

ויִלְכֹשׁ אֹתוֹ בְּגָדֵי שֵׁשׁ (מא, מב)

יוסף משלו נתנו לו וכו' גוף שלא דבק בעבירה - וילבש אותו בגדי שש' וכו' (בראשית רבה פרשה צ מא-מג)

מידותיו של הקב"ה הם 'מידה כנגד מידה', ו'במידה שאדם מודד - בה מודדין לו' (סוטה ח).

* * *

מספר הרב יחיאל מיכל שטרן שליט"א רב שכונת עזרת תורה בירושלים סיפור מופלא שחוהו על בשרו: 'המחלה' - ר"ל - נתגלתה אצלי במעי הגס, ומצבי הרפואי היה נחשב קשה. הרופאים היו פסימיים לגבי דרך הטיפול האפשרית, או נכון יותר: הכמעט בלתי אפשרית... שלושה רופאים בכירים, ששמן הולך לפנייהם בתחום, קבעו שעלי לעבור ניתוח מסובך שכנראה יציל את חיי, אך הוסיפו שכל הנראה הוא ישנה לחלוטין את איכות חיי, זאת בשל הצורך לכרות את האיבר הנגוע. מבחינתי מדובר היה באסון. לא ראיתי עצמי מנהל חיים תקינים לאחר הניתוח. מאידך, היתה חובה מוחלטת לעבור את הניתוח, שכן בלעדיו לא יכולתי להמשיך לחיות.

כשהבנתי שאין ברירה, קבעתי תור לניתוח, וכלל שהתקרב המועד, המתח בקרבי הלך וגבר. חששתי מאד מהתוצאות, ולא לחינם...

והנה, בליל שבת האחרון שלפני הניתוח, חלמתי חלום מפתיע בו הופיע אדם שהפעם האחרונה שנפגשנו היתה 42 שנה קודם לכן... במה דברים אמורים? באותם שנים, נהגתי ללכת לבקר קשישים גלמודים בבתי אבות שהיו באותה עת בירושלים. הייתי מקורב מאד לצדיק הגאון הנודע רבי אריה לוי זצ"ל, שהתפרסם גם במעשי החסד הנדירים שלו, ממנו ראיתי וכך עשיתי.

באחד הימים הבחנתי בקשיש שיושב על מקומו כשהוא סובל וכאוב. פניתי אליו ושאלתי האם אוכל לסייע לו. הוא השיב בשלילה. התעקשתי בכל זאת: "מה כואב לך?". הוא השיב בקול רפה שיש לו בעיות חמורות במעיים וכל גופו כואב בשל כך. ניגשתי לאחות שהייתה במקום ואמרתי: "ושב אצלכם אדם שנאנק בייסורים איומים ואינכם עושים עימו דבר?". האחות השיבה שמדובר בבעיה מסובכת שרק

שעל אף המחלה אין צורך לקטוע איברים חיוניים להמשך תפקוד הגוף ככל אדם.

"הייתי לאחר הניתוח בבית גדולי ישראל", סיים הרב יחיאל מיכל שטרן שליט"א, "הם הביעו את התפעלותם מהדברים, ואמרו, שחלה עלי מצווה לפרסם מעשה זה, שיראו כולם את החדש שעושה הקב"ה עם בריותיו, ועד כמה נאמן הוא לשלם שכר ולהחזיר חסד לעושי חסד". [מתוך 'שבת אורה']

ימי החנוכה

עַל הַנְּסִים... עֲשִׂיתָ לְאַבְרָהָם בְּיָמֵינוּ

הָהֵם בְּיָמֵינוּ הַזֶּה

במשך כל הדורות נעשו ניסים לעם ישראל, לכלל ולפרט, בין בתקופות הרגועות של העם היהודי ובין בתקופות 'ההסתר פנים'. יש מהם שהוסתרו תחת מעטה הטבע ויש מהם פחות. הצד השווה שבהן - שהקב"ה מראה לנו עד כמה אוהב הוא אותנו, ו'לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזוב' (תהלים צד).

* * *

היו אלה ימי מלחמת העולם השנייה. דם יהודי נשפך כמים, מכוונות ההשמדה האכזריות של הנאצים יימח שמם, היו בשיא תפוקתן. ברכבות המוות נדחסו יהודים רבים, בדרכם האחרונה לקדש שם שמים. הנאצים בדיוקנות ובקפדנות עברו עיר אחרי עיר וכפר אחרי כפר, אוספים את היהודים ומובילים אותם אל התחנה הסופית והאחרונה. אחד המחנות הידועים, היה מחנה 'ברגן בלזן'.

ביום מן הימים הובל לשם הגאון רבי שרגא שמואל שניצלר זצ"ל, שכיהן כאב"ד העיירה טשאבא שבהונגריה. גם לעיירתו הגיעה ידם המגואלת בדם של הנאצים, ומאות אלפי יהודי הונגריה הועברו למחנה 'ברגן בלזן', שם קיבלו הנאצים את ההחלטות מה לעשות בכל יהודי.

העבודה במחנה התנהלה בדיוקנות ללא שינויים. בקור מקפיא - ולחילופין - בשרב מחניק, התייצבו היהודים כל יום לעבודה באותם בגדים, אחרי מנת מזון זעומה, ובאותה שעה... ביום מן הימים קרא אחד הנאצים לרב שניצלר. כשהגיע הרב אליו, תבע הלה מרבינו שיאמר דברי כפירה באמונתו. הרב השיב בנחישות: "לא יקום ולא יהיה, יש בורא לעולם ואין עוד מלבדו!". היהודים מסביב, כבר העריכו מה יקרה בהמשך. היה ברור, כי עכשיו תישמע שריקת הכדור, שתסיים את חיי הרב. אולם הנאצי אמר: "אני נותן לך הזדמנות שניה ואחרונה להציל את... חיילך!", והניף את הנשק באיום.

"וכי בגלל שאני כאן במחנה בתנאים כאלה, ובגלל איום כזה, אוציא דברי כפירה מפי?!". הרי כולנו רואים את השמים ואת

הארץ, אותם ברא בורא עולם. זה דבר פשוט וברור שכל יהודי מאמין בו, גם במחיר חייו! - אמר הרב.

הנאצי התמלא זעם, עיניו התרוצצו בחוריהן, הרב הצליח להוציאו לגמרי משלוות נפשו: "זו אזהרה אחרונה", אמר ודרך את נשקו, "או שתאמר דברי כפירה, או שאני יורה בך בזה הרגע".

הרב עטה על פניו ארשת רגועה ומלאכית, והשיב בשלווה את המילים אותן כבר שמע הנאצי אינספור פעמים: "שמע ישראל ה' אלוהינו, ה' אחד!". הנאצי זעם, הפטיר קללות בגרמנית וכיוון את הרובה. שריקה עזה נשמעה, הכדור פילח את הדרך אל הרב שניצלר, שבתוך שניה נפל ארצה.

הנאצים העומדים מסביב פתחו מיד בצרחות שמחה, על עוד ז'יד שהתעקש ושיולם בראשו, הם עברו על ידו, דרכו על הגופה המוטלת על הארץ, וגם ירקו עליה בבוז. רק המפקד המקומי התעצבן על העיכוב וגער בנאצי: "עכשיו הגופה של היהודון תסריח פה ומי יטפל בה? תפוס את הגופה וזרוק אותה החוצה".

הנאצי מילא את ההוראות. הוא תפס את הרב וגרר אותו החוצה, מניח את הגופה בשביל החיצוני. מספר דקות לאחר שהנאצי הלך 'הגופה' מתחילה לנוע... הרב התאפק עד עתה שלא לנשום, גם לא לחייך על נס הצלתו. מתברר, שהכדור פספס אותו בסנטימטר בודד, הוא נפל ארצה מבהלה, והבין כי כדאי יותר להעמיד פני מת, תוך שהוא מודה לבורא עולם על נס הצלתו המופלא. רק אחרי דקות ארוכות קם ועשה דרכו לשנת לילה על הדרגש... לא לפני שקרא שוב קריאת שמע בכוונה עצומה. בין היהודים כבר נפוצה השמועה הסודית, כי הרב נותר חי.

ביום המחרת, כאשר אותו נאצי חלף ליד הרב שניצלר, הוא נבהל ואחזתו חלחלה. הן היה בטוח שהוא כבר לא בין החיים, ואילו היהודון הלז עודו חי וקיים...

"איש קדוש הוא זה", מלמל בפחד, "איך ייתכן שהוא שרד את הכדור? הרי אמש היה מוטל מת, ואני גררתי את גופתו החוצה... כיצד זכה זה בחיים חדשים ועודנו מסתובב כאן...?".

בפנים מפויסות ניגש הנאצי לרב. "רואה אני, שאינך בן אנוש רגיל", לחש בשקט, "אני מבין, שיש לך כוחות על-אנושיים. הרי אמש היית מוטל מת, ועתה אתה חי וקיים ומתפקד. לפיכך אמנה אותך לרב המחנה מהיום ואילך...".

עול העבודה הקשה הומר בעבודה קלה יחסית, הוא זכה לפרוטקציה בגישה למזון כשר, לחופשות ביום השבת, ולאספקת שירותי דת סדירים. מאותו היום התעטר בתואר 'רב מחנה ברגן בלזן', ובתפקידו סייע רבות לאחיו הנאנקים.

הסייעתא דשמיא המשיכה ללוותו. היה זה ליל כ"ד בכסליו, ערב חנוכה. כל מעייני הרב היו נתונים לשאלה 'כיצד ניתן

להשיג שמן ופתילות?'. והנה, באותו יום בדיוק הוא הועבר לדרגש בבלוק אחר. תוך כדי ההתמקמות במקום החדש, הרב מנער את כרית התבן שעל הדרגש, וכתוצאה מהניעור, נופלת שקית קטנה ובה כמה פיסות בד מוכנות כפתילות, ולצידן צלוחית ארוזה יפה ובה שמן זית... לימים התברר, כי מי שהטמין את ה'אוצר' בכרית היה הרה"ק ר' יואל **מסאטמר** ז"ע, ששלושה ימים קודם לכן - ביום כ"א בכסלו, שוחרר מהמחנה ועשה דרכו לשווייץ שנחשבה מדינה ניטרלית.

מאות יהודים, מכל רחבי המחנה, התקבצו באותו לילה לבלוק של הרב. בפנים קורנות עמד הרב ובירך את שלושת הברכות. היהודים מחו דמעות התרגשות. נר הוצת, עוד להבה נדלקה. 'נצח ישראל לא ישקר', האמונה הנצחית תמשיך לפעם ולהוביל את עם ישראל לנצח נצחים!.

[מתוך 'פניני עין חמד']

* * *

הרחובות היו ריקים מתמיד, אנשים בודדים נראו פוסעים ברחובות. תקופת האימה של השלטון הסובייטי בעיצומה - ימי מסך הברזל. די היה בפעולה חשודה או אמירה תמימה כדי לשלוח אנשים לכל חייהם למחנות הריכוז שבסיביר. סוכני הקג"ב הסתובבו ברחובות והטילו את אימתם על האזרחים. אנשים היו מכונסים בעצמם, חיים בצל הדפיקות של סוכני הקג"ב. יהודים תמיד היו יעד מועדף להלשנות, חיפושים וחקירות. חיי היהודים היו קשים מתמיד והיו רצופים בסבל מתמשך.

באותו יום, נר ראשון של חנוכה, חזר אלכסנדר [אלס] מעבודתו בבית החרושת המקומי ופנה לעבר הארון הכבד. בעיניים נוצצות ובסיפוק שלא חש כבר זמן רב, פנה להזיז את ארון הספרים הכבד ממקומו, כדי להוציא את החנוכייה הקטנה ממקומה, ואת ספרי הקודש שהצליח להשיג בעמל רב בשוק השחור. הוא הניח את הספרים על השולחן וחשב לעצמו היכן להניח את חנוכיית הפח. האם מאחורי הווילונות הגדולים והכהים, או מאחורי הדלת הסגורה על מנעול וברית. החנוכייה עמדה על השולחן כשנעוצים בה שני נרות מוכנים להדלקה, ואז נשמעו בדלת דפיקות עזות, "לפתוח מיד!!!", נשמעה ההוראה מאחורי הדלת. אלכסנדר קפא על מקומו באימה, היו אלו דפיקותיהם הגסות של חוקרי הקג"ב שהלמו בדלת בפראות. הוא ניגש לדלת כששיניו נוקשות ברעד. העונש על החזקת כל ספר מהספרים שעל השולחן עמד על חמש שנות מאסר, בתוספת החזקת החנוכייה יכול העונש להגיע למאסר עולם עם עבודת פרך בסיביר... החוקרים לא היו צריכים להתאמץ כדי לתפור תיק נאה ל"מהפכן" על פעילות אנטי סובייטית עוינת...

החיפוש החל, כשלמעשה לא היה מה לחפש, הכול היה מונח על השולחן בצורה גלויה לעין. ספרים אסורים, חנוכייה מוכנה להדלקה, אלכסנדר הרגיש את לבו הולם באימה.

סיביר נראתה לו קרובה מתמיד, הוא כבר ראה את עצמו מושלך לאחר ממחנות הריכוז הידועים לשמצה...

הסוכנים פנו לעבר הארונות והחלו לחפש שם מוצגים מפלילים. הם השליכו את תכולת הארון על השולחן. הספרים כוסו בשכבת מצעי מיטה בהירים, והפולשים המשיכו לחטט במגירות תוך שהם משליכים בגסות חפצים וכלי בית לעבר השולחן. בסיום החיפוש בארונות היה השולחן מכוסה בערמה גבוהה של חפצים שקברו תחתיהם את הממצאים המרשיעים. הם המשיכו לחפש בזעף כשהם ממטירים צעקות ואיומים על ראשו של אלכסנדר המפוחד, עקרו את קורות העץ מרצפת החדר, פרמו את שמיכות הפוך הכבדות, וביתרו את בטנות המעילים. הם הגיעו גם למדף הנסתר, המסווה ששימש כמחבוא לספרי הקודש. המדף היה עכשיו ריק לחלוטין, לאחר שעות של חיפושים, עזבו הסוכנים את הבית בטריקת דלת, מבלי למצוא מאומה.

בני הזוג ישבו על כסאותיהם, כמשותקים. ליבם סירב להאמין לנס שהתרחש בביתם. עברה עוד שעה ארוכה עד שהעזו לקום ממקומם ולגשת להדלקת הנרות. הם נגשו לעבר החנוכייה, חילצו אותה מערמות הבגדים והתכוננו להדליק את הנרות, כשלפתע נשמעו שוב דפיקות בדלת.

פניהם חוורו באימה, "הסוף המרגיע", חשבו לעצמם, "סוכני הקג"ב, הבחינו בחנוכייה והחליטו לתפוס אותנו 'על חם' בשעת ההדלקה". הדפיקות התגברו והם ניגשו לפתוח את הדלת בשיניים נוקשות.

בפתח עמד קצין קג"ב בכיר. הם זיהו אותו היטב וליבם פעם בעצמה, היה זה הקצין שהוביל את החיפוש בביתם. הוא נכנס פנימה, שפשף את ידיו מהקור החודר ואמר: "אני מבין שאתם פוחדים ממני, הייתי כאן לא מזמן. מיד כשנכנסתי הבחנתי בחנוכייה הניצבת על השולחן, אבל יחד עמה הבחנתי בעובדה מוזרה. חבריי בצוות החיפוש לא הבחינו בה כלל! משום מה החלטתי שלא להעיר את תשומת ליבם לעובדה. ולתדהמתי, אף ראיתי כיצד הם חולפים לידה עשרות פעמים, ואינם ניגשים אליה, אינם רואים לא את החנוכייה ולא את הספרים! ההתרגשות פעמה בליבי, הרגשתי שיד ההשגחה האירה לך, ולי כיהודי. הנרות התקועים בחנוכייה, החזירו אותי עשרות שנים אחורנית, לבית אבא, להדלקת הנרות של חנוכה שעליה אבא היה מברך בניגון שכעת מתנגן בלבי, אני רוצה לשמוע אותו שנית... להתחבר לעבר, להיזכר בבית אבא, לזכור שלמרות היותי קומוניסט, אני יהודי ובן לעם נבחר. בבקשה מכם, הרשו לי נא להצטרף אליכם להדלקת נרות החנוכה..."

אלכסנדר קם בשתיקה, התקרב לעברה של החנוכייה. הדליק את הגפרור ובירך: "שעשה נסים לאבותינו, בימים ההם... בזמן הזה!". הוא הרגיש כיצד לבו עולה על גדותיו. נס החנוכה התרחש פעמיים, פעם אחת בהיעלמות החנוכייה מעיני הסוכנים ופעם שנייה - בפך השמן הטהור

שבליבו של יהודי, הניצוץ נדלק והאיר את נשמתו מחדש. הוא הרגיש שהברכה הזאת חוברה במיוחד עבורו 'בימים ההם, בזמן הזה'...

דמעות עמדו בעיניו של הקצין, אמנם הוא היה שם, אבל הוא גם היה כעת בבית אבא... נזכר בהדלקת הנרות, במנגינה ששר אבא את 'מעוז צור', בלביבות שאימא הייתה מכינה. הוא הרגיש שאור הנרות הללו הצית את האור בנשמתו מחדש. האור שהאיר את הבית היה גדול מתמיד, החנוכייה הקטנה והנרות שדלקו בה, האירו את אור הניצחון של נשמה יהודית על המגף הסובייטי...

[מתוך 'גל ליבי' - הרב איתמר מאיר]

* * *

מספר בעל המעשה: "כשהייתי בחור צעיר וסיימתי את לימודי בתיכון, לא ידעתי עדיין לאן פני מועדות. באותה תקופה גרנו בחו"ל. אימי רצתה שאמשיך ללמוד באוניברסיטה, "אתה תהיה רופא גדול" - אמרה בחיוך. גם אבי רצה שאמשיך בלימודי, "אתן לך הכול, אבל אני רוצה שתשקיע עצמך בלימודים, תלמד משפטים ותהיה שופט מפורסם...", כך אמר לי אבא. אולם, אני הייתי מלא מרץ ולא רציתי ללמוד לא רפואה ולא משפטים, הטיולים ברחבי העולם קרצו לי יותר מהלימודים המייגעים באוניברסיטה...

באותם ימים לא הכרתי את היהדות, הורי היו רחוקים מכל ריח של תורה ויהדות. בעודי מתלבט מה אעשה בחופשה הארוכה, הציע לי חבר להצטרף אליו לטיול מעניין ב'ארץ ישראל'. הוא הראה לי מפות, צילומים ותמונות צבע נפלאות. "זוהי ארץ נפלאה, ואנחנו חייבים לראות אותה ולנשום את האוויר המיוחד שבה", אמר בקול נרגש. השתכנעתי, עוד באותו יום ארזתי את חפצי וקניתי כרטיס טיסה, וכעבור ארבעה ימים המראנו יחד אל ארץ הקודש. היה זה הטיול היפה שערכתי מעודי, טיילנו ולא ידענו שבעה... אולם יותר מכל נמשכתי לירושלים.

את השבת הראשונה, עשינו ברובע היהודי עם קבוצה גדולה של תיירים כמונו. היתה זו שבת מיוחדת במינה, אפילו שעדיין לא ידעתי מאומה על קדושת השבת וייחודה. בליל שבת ירדנו לכותל, כולם היו לבושים חגיגי, ואור מיוחד על פניהם. רחבת הכותל היתה מלאה מתפללים, קול שירה וריקודים, בליל מנגינות ונוסחאות תפילות ותשבחות, הקסימו אותי וגרמו לי התרגשות מצמררת.

"זהו מקום קדוש מאוד" - הרגשתי בחוש. בחור ישיבה חביב פנה אלי והזמין אותי לסעוד בישיבתו את סעודות השבת, הסכמתי ויחדיו צעדנו לישיבת 'אור שמח'. הייתה זו השבת הראשונה בחיי. שולחן השבת, הזמירות, פניהם הקורנות של הרבנים והשמחה הטבעית, המאכלים הערבים ודברי התורה המתוקים - שבו אותי בקסמם, היתה זו שבת מרוממת.

כשיצאה השבת, קצת נעצבתי, קשה היה לי להיפרד משבת קודש, אולם חברי החדש מהישיבה לא עזב אותי: "הישאר איתנו כאן ותכיר עולם חדש שלא הכרת עד כה" - שיכנע אותי. התלבטתי, חברי הפציר בי לעזוב הכול ולשוב הביתה, אולם הזיכרונות המתוקים מהשבת המרוממת, היו חדים ומשכנעים, נפרדתי מחברי ונשארתי בישיבה.

דברים רבים וחדשים שמעתי בעת שהותי בישיבה, שאלתי שאלות רבות וקיבלתי תשובות. "לאט לאט, בסבלנות, פסיעה אחר פסיעה" - עודד אותי הרב, אולם כמעט התייאשתי...

"קשה לי לקיים את המצוות, אני זוכר מה מותר ומה אסור...", אמרתי לרב בקול בוכים, הייתי שבור, כי בשכלי הבנתי שהאמת והצדק טמונים בדרך החדשה ומה מאוד רציתי להתקרב.

"התחל עם מצווה אחת, ולפי הכלל והידוע 'מצווה גוררת מצווה' תמשיך עד שתזכה להיות בעל תשובה אמיתי" - אמר לי הרב בקול מעודד.

"באיזו מצווה אבחר?", שאלתי. לאחר ההרהור הוא השיב: "מצוות הנחת תפילין היא יקרה, התחל עימה, והתפילין ישפיעו עליך קדושה ויסייעו לך לצעוד בדרך הנכונה....".

ואכן, עוד באותו יום קיבלתי זוג תפילין מהודרות. בכל בוקר הנחתי תפילין... אולם עדיין ליבי נותר אטום ויבש...

ואז הגיעו 'ימי החנוכה', נר ראשון של חנוכה, חנוכיות רבות קישטו את חלונות הישיבה. גם אני הדלקתי נר חנוכה, ובדמעות רותחות ביקשתי מהקב"ה שיפתח את ליבי וידריכני בדרך הנכונה.

לאחר ההדלקה חשתי סחרחורת קלה, צעדתי לאיטי אל המיטה וביקשתי רק לישון, תרדמה עזה נפלה עלי. לפתע כאב נורא צרב את פני, חשתי בעירה חמה ושורפת, פקחתי את עיני בבהלה, עשן סמיך אפף אותי, הייתי כולי בוער! הצילו!!! צעקתי בשארית כוחותי מנסה להימלט מהלהבות.

איבדתי את הכרתי, התעוררתי בביה"ח כשפני חבושות לגמרי. מוטי חברי סיפר לי על השריפה הגדולה: "נר החנוכה התלקח והצית את השמיכה, החדר כולו נשרף! בניסי ניסים ניצלת, וגם זוג התפילין החדשות שלך ניצלו ללא פגע, רק הן נותרו מהשריפה..."

דמעות נקוו בעיני, נס היה לי! חברי הגיש לי את שקית התפילין, אימצתי אותה בחום אל שפתי. כעבור שבוע שוחררתי מביה"ח כשצללקת גדולה מעטרת את לחיי הימנית, אך יחד עם זאת - תודה לה' יתברך - נפתחו מעיינות הרגש אצלי, הפכתי ליהודי המאמין באמונה שלימה בבורא העולם. שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה!!!

[מתוך - 'ברינה יקצור']

**נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!**

בס"ד גיליון: 1190

הדלקת הנר: 16:17 צאת השבת: 17:20 רבינו תם: 17:58 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: רוני ושמחי (זכריה ב), שבת חנוכה, שבת ראש חודש טבת.

אוצרות הפרשה

פרשת "מקץ"

"ויריצוהו מן הבור" [מא, יד].

שנים עשרה שנה היה יוסף כלוא בבור השבי: "שנים עשרה שנות חשכה ועלטה. ולפתע, בלא כל אזהרה, ללא כל הכנה: "וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצוהו מן הבור – ויגלה, ויחלף שמלותיו ויבוא אל פרעה" – ובתוך שעה מצא עצמו משנה למלך מצרים!

ואמרו חז"ל שכן דרכם של צדיקים וכך דרכו של עם ישראל: "מתוך צרה – רווחה, מתוך אפילה – אורה, מתוך נפילה – התעלות". כך היה עם מרדכי היהודי, שמתוך לבישת שק ואפר, אבל, וצום ובכי ומספד – הורכב על סוס המלך בלבוש מלכות, והעיר שושן צהלה ושמחה, וליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר. כך היה בגלות מצרים, שמתוך קושי השעבוד, אף תבן לא ניתן להם – ומשם יצאו מאפילה לאור גדול. כך יהיה בגאולה העתידה, שמתוך תוקף הצרות של תקופת "עיקבתא דמשיחא" תבוא תשועת עולמים, וכך היה ביוסף הצדיק: "כי מבית האסורים יצא למלך!"

אך לא זו בלבד. אלא: "ויריצוהו מן הבור", במהירות ובבהילות! וכן נאמר בגאולת פורים: "ויבהילו להביא את המן" אל המשתה שהביא לתלייתו. וכתב רבינו עובדיה ספורנו זצ"ל: "ויריצוהו מן הבור – כדרך כל תשועות ה' שנעשות כמו רגע, כאמור: "כי קרובה ישועתי לבוא" וכאמרו: "לו עמי שומע לי, ישראל בדרכי יהלכו – כמעט (בשעה מועטת, רש"י) אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי" וכך היה עניין (גאולת) מצרים, כאמרו: "כי גורשו ממצרים", "שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שניגלה עליהם מלך מלכי המלכים וגאלם". וכך אמור לעשות לעתיד, כאמרו: "ופתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים (הוא המלך המשיח. רד"ק) ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה בא (הוא אליהו הנביא. רד"ק), אמר ה' צבאות" (מלאכי).

וידועה אגדת חז"ל, באלהיו הנביא שהורה לרבי יהושע בן לוי היכן יוכל לפגוש במלך המשיח. וסימן נתן לו, שיכירו: כל גופו מלא פצעים – כי הוא נשמה כללית של כל עם ישראל. וכשהעם חוטא ופוגם רחמנא ליצלן בנישמתו, משתקף הדבר במצבו של המלך המשיח והוא מתייסר בעוונותינו. והוא מטפל בפצעינו אחד לאחד. מדוע אינו עושה ככל החולים האחרים, מדוע אינו מסיר את כל התחבושות יחד, למשוך את כל הפצעים ולרחוץ את כל הרטיות בבת אחת? כי חושש הוא שמא יגיע רגע הגאולה בפתע פתאום – שיהיה מוכן ומזומן בכל רגע, תיכף ומיד. שלא ימתינו עד שיחבוש פצעינו! ומדוע, הלא היכינו אלפיים שנה, נחכה עוד חמש דקות! לא – דרכה של תשועת ה' שהיא נעשית במהירות הבזק, שאינה מתעכבת ולו רגע קט!

אם נתבונן מעט סביבנו, אם נתבונן במאורעות תקופתנו – תקופה שהביאה לתמורות כה מפליגות באורחות החיים – ונשאל את עצמנו: כה הרבה המצאות מתחדשות, הטכנולוגיה מתקדמת בצעדי ענק, הקידמה משתוללת. מה הוא המכנה המשותף, מה הוא חוט השני העובר בכל ההמצאות? תהיה התשובה: המהירות הגוברת, התאוצה המתעצמת! לחשוב, שלפני מאה שנה עוד נסעו רוב בני האדם בכרכרות ועגלות, ורכבו על סוסים וחמורים! נסללו מסילות ברזל וכבישים, והנה נתגמדו המרחקים. רכבות הקיטור פינו את מקומן לרכבות חשמליות, ספינות הקיטור פינו מקומן לאניות מדחפים, מטוסי הבוכנה למטוסי סילון הטסים במהירות על קולית. מקלטי הרדיו המתחממים לאיטם הומרו בטרנזיסטורים המופעלים חיש, המחשבים האיטיים הפכו מיושנים. שבבים זעירים מבצעים מיליוני פעולות לשנייה, והקידמה של היום היא הגרואטה של מחר! הטלפונים הישנים, עם החוגה החוזרת לאיטה למקומה, הומרו בטלפוני לחצנים המחייגים במהירות הבזק, ואלו בפלאפונים עתירי זיכרונות. והאנשים, גם הם היו לקצרי רוח, ללחוצים, אצים רצים, חסרי פנאי ומנוח, רדופים ועצבניים, ממהרים וחייבים להספיק.

כך גם בעולם המדיניות. התהליכים שהעולם עבר במאה השנים האחרונות, שתי מלחמות עולם והמון מלחמות אזוריות, קום הקומוניזם וקריסתו, מותם של עשרות מיליונים במלחמות ובמחנות ריכוז ועבודה, ברעב ובשיטפונות, כה הרבה נדחס לפרק זמן כה קצר, כאילו במרום האיצו את דוושות ההיסטוריה –

כל אלו, מסממניה של הגאולה המתקרבת הם, אשר בה "פתאום יבוא האדון אשר אתם מבקשים", לפתע פתאום תחול התמורה היסודית, ואור חדש על ציון יאיר! יראו עינינו וישמח ליבנו במהרה בימינו...אמן (מעין השבוע).

"ויאמר פרעה אל יוסף: אחר הודיע אלוקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך אתה תהיה על

ביתי ועל פיד ישק כל עמי" [מא, לט-מ]. הראוי לשלטון – זה שאינו נוטל לעצמו.

מפליא הדבר: כיצד יתכן שאדם שיצא מבית הסוהר מוסרים בידיו את השלטון על כל ענייני המדינה, ואף מקבל סמכויות בלתי מוגבלות? אמנם יכל הוא להיות שר או יועץ אך האם עד כדי כך הסתכן פרעה שאמר לו "על פיד ישק כל עמי"? אכן יוסף היה ראוי לשלטון. הוא ידע לקנות את פרעה בכך שאמר לו "בלעדי", אדם שמגיע בן-רגע לגדולה יכול לטפוח לעצמו על השכם ולקבל תהילה על כך שהוא ורק הוא הראוי לתהילה זו ואין עוד אחד מלבדו. יוסף ידע לא לקחת לעצמו כלום. את כל השבח זקף לזכות הקב"ה. פרעה לא הכיר תופעה כזו. דבר זה היה חדש בשבילו וראה בזה משהו על-טבעי ומיד הבין: הוא זה שיהיה מסוגל לנהל את ענייני המדינה. ומעבר לכך פרעה ידע

לרפואת יוסף בן תמר היי, יוסף בן זולכיה היי, אמיר בן דורית היי, מרדכי בן שרה היי, דניאל בן רותם היי, מיכל אפרת בת דיאנה היי, נדב חיים בן אירית היי.

שאדם שמקבל תפקיד כה חשוב יש בידו עוצמה בלתי רגילה ובכוח זה טמון פיתוי גדול לקחת גם לעצמו – כך מסביר הגר"ח שמואלביץ זצ"ל בספרו "שיחות מוסר". אדם שמגיע פתאום לעמדה כה בכירה ויש בידיו את כל ממון המדינה קשה עליו מאוד להמשיך ולהישאר ישר ללא נטילת משהו "מהצד" לעצמו ולסובבים אותו, ואכן לא כך הייתה הנהגת יוסף למרות היותו משנה למלך מצרים. וכמו שאמרו חז"ל, שהממון שקיבץ יוסף הצדיק במצרים מילא שלוש מגדלות וכל מגדל ומגדל עומקו מאה אמה, רוחבו מאה אמה וחללו מאה וכולם נתנם לבית פרעה ולא נתן לבניו אפילו חמישה כסף, ומפני מה? שעשה באמונה כי גדול היה כוח יוסף ב"אי נטילה" לעצמו. אכן גדול הוא מאוד חטא "הגזל" ועונשו כבד, וצריך האדם להקפיד להימנע מליטול לעצמו מאומה. וגם בעניין הכבוד יש להקפיד לא ליטול לעצמו, כמו שראינו אצל אלעזר עבד אברהם שאמר "עבד אברהם אנוכי". והרי היה ידוע שזוי איקונין שלו היה דומה לאברהם, אך כדי שלא יטעו בו שהוא אברהם עצמו אמר מיד "עבד אברהם אנוכי", כ"כ הקפיד שלא יהנה ולו רגע אחד מכבוד מדומה זה שהינו אברהם. מה נורא הוא העונש של הנוטל לעצמו משהו אפילו לא במודע, בכך הוא מבטל זכויותיו לגמרי ומה גדולה מעלת מי שאינו נוטל לעצמו מאומה שזכותו עומדת לעד. ואכן יוסף היה ראוי להיות שליט. הוא ידע את כוחה של "אי הנטילה" הן בממון והן בכבוד ועל כן זכה להיות שליט (אור דניאל).

לפנינו **מעשה**, שמסופר מפי בעליו, ומבהיר לנו עד כמה הגזל רודף את האדם גם אחרי הפטירה: לפני תקופה, קיבל יהודי ירושלמי טלפון באישון לילה. על הקו היה ידיד שלו מן העבר, אדם שמתגורר שנים רבות באחת ממדינות אירופה. אותו ידיד אומר לו: "אני מתנצל בפניך, שאני מעיר אותך בשעה כזו, אך יש משהו שפשוט מטריד את מנוחתי. כבר מספר שבועות, מדי לילה בלילה, מופיע בחלומי בני ז"ל, שנהרג לפני כמה שנים בנסיבות טראגיות, ואני רואה אותו בוכה, כשסבל נורא על פניו. אני רואה שהוא אומר לי משהו, אך איני מצליח לשמוע מה הוא אומר. הוא ממש מתאמץ לומר לי, ואני מביט בו ומנסה להבין – ולא מצליח. גם הלילה חלמתי שוב את החלום", המשיך האיש לספר. "והפעם בני היה ממש מיוסר, ומעיניו זלגו דמעות גדולות, ממש כמו זרם של דמעות. הפה שלו אומר לי משהו, פניו מתאמצות לבטא את הדברים, ואני לא שומע דבר. זה ממש עיניו בשבילי. אני מבקש ממך, לך מחר עם בוקר, קח עשרה אברכים יראי שמים, ותאמרו קדיש, כמה פרקי תהילים ליד הקבר. אולי הוא צריך תיקון".

האיש התנצל על ההפרעה, אך היהודי הירושלמי הרגיע אותו ואמר לו, שיארגן עם שחר מניין כדבריו. הוא אכן אסף מניין אנשים שעלו לקבר ואמרו תהילים, ולאחר מכן התקשר לאירופה ומסר שהבקשה מולאה. עוברים יום ויומיים, והאיש שוב מתקשר. "מאד לא נעים לי, אבל הוא שוב הופיע בחלומי, בידיו היו שני נרות. ופניו מעוות מאוד. הוא בוכה בלי סוף. תעשה משהו, אני מבקש ממך". הירושלמי אומר לו: "רק תגיד לי מה, ואני אעשה". והאב המסכן אינו יודע מה לומר לו. "אולי תלך פעם נוספת עם מניין ותאמר קדיש. אני מאוד מתנצל, אבל זה הדבר היחיד שנראה לי". הירושלמי נוטל שוב מניין אנשים ועולה אל הקבר.

כמה ימים שקט, והירושלמי טלפן לאירופה, לגעור בידיו לשעבר שאינו מעדכן אותו. האיש, שבור לחלוטין, אומר לו: "תראה לא היה לי אומץ להתקשר אליך, אבל הילד מגיע בכל לילה, מיוסר ובוכה, עם נרות נשמה. לא אחד ולא שניים. המון. כאילו כולו מוקף אורה, והפעם הוא לא בוכה מהעניינים. הנרות בוכים במקומו. החלב של הנרות נשפך בצורת דמעות. אני הולך למות מצער ומפחד. לא היה נעים לי להתקשר אליך ולהטריח אותך, אבל תעזור לי!". והיהודי הולך שוב, נוטל מניין אברכים ועולה להר הזיתים, לומר קדיש ותהילים. הפעם צץ במוחו רעיון: בפעמים הקודמות הוא שם לב, שיש מתקן מיוחד לנרות על קבר הבן. הוא קנה עשרה נרות נשמה והדליק אותם בתוך המתקן. הייתה לו הרגשה שזהו הפתרון, שכן הנהר הראה בחלום נרות, וודאי זה מה שהוא רוצה – שידליקו נרות על קברו. עוד באותו הלילה, מתקשר האב בצריחות ממש: "תספר לי מה עשית? בני הגיע אליי עם מאות נרות, ופניו ממש דולקות כמו אבוקה, וכאילו הפנים שלו בוערות ונוטפות. אני לא יכול לעמוד בזה".

הירושלמי עונה לו, שכנראה יש כאן עניין עם הנרות. "היום הדלקתי על הקבר של בנך עשרה נרות נשמה. עשית לו שם על הקבר מתקן מדהים ביופיו, וייתכן שהוא כעס כשאתה לא הדלקת בו נרות, אז אני הדלקתי..." ברגע שהירושלמי אמר זאת, פרץ האב בשאגה: "אוי ואבוי, המתקן, המתקן! לא שילמתי עליו. לפני שנה בערך הזמנתי בטלפון מתקן מיוחד לנרות, אצל בעל מלאכה. לקחתי את כתובתו הבטחתי לו לשלוח את התשלום, ופשוט שכחתי. כעת אני מבין הכל. תעשה לי טובה לך לבעל המלאכה תכף ומיד, שלם לו את הסכום המלא, ואני אשלח לך בדואר את כל הוצאותיך, כולל הטרחה שטרחת בזמן האחרון".

הירושלמי הלך מיד לביתו של בעל המלאכה, שלא היה בבית. רק בנו היה שם. הוא סיפר לו בהתרגשות את כל הסיפור, וביקש שיתקשר לאביו, שידע שהכסף הגיע. בעל המלאכה, בשומעו את הסיפור, הגיע מיד לביתו, כדי לקבל לידו את הכסף, שלא תתענה נשמתו של הנער המסכן.

לירושלמי הוא סיפר, שאת העבודה ביצע כבר לפני שנה והניח שהאב שכח לשלם. זה קורה הרבה. הוא רק רשם לעצמו את יום האירצייט, יום השנה של הנער, בהניחו שמשפחתו תעלה על קברו, ואז ישלמו לו. גם זה קורה הרבה. ביום השנה הוא הסתובב ליד הקבר, ומשראה שההורים אינם באים, משך בכתפיו ואמר: "שיהיה כפרה", ושכח מכל העניין. מסתבר, שממש מאותו הלילה של האירצייט, החל הבן להופיע בחלומי של אביו, בתקווה שיגאל אותו מהעניו הזה, שעל קברו יש מתקן גזול. האב שכח מכל העניין, והוא לא הבין מה קורה, גם לאחר שהבן רמז לו בכך שהגיע עם נרות. בעל המלאכה נטל את הכסף ומחל בלב שלם, והירושלמי מיהר להתקשר לאב ולהודיע לו שהכסף שולם.

באותו הלילה התקשר האב, רועד מהתרגשות. הוא סיפר שבנו הופיע בחלום, מחייך כולו, פניו שלווים וטהורות ושמוחות, ללא אות של סבל וכאב. הוא היה מואר באור נרות, אך נתן לאב תחושה, שהכי טוב לו שם למעלה.

תוך כמה ימים, הגיעה מעטפה ובה תשלום נכבד ליהודי הירושלמי, שטרח והקדיש מזמנו ומכספו, כדי להשקיע נשמה מעונה. זהו הסיפור, ואם תרצו לדעת מאיפה אני יודע אותו, ובכן, אבי הוא בעל המלאכה, שהתקין את מתקן הנרות ואני הבן שקיבל לידיו את הכסף. הסיפור הוא אמת לאמתה, וניתן גם להוכחה.

אני חושב שהמסר מהסיפור ברור, ומקווה שכולם ייזהרו מגזל ומחשש גזל, ושיהיה המסר החשוב הזה, לעילוי נשמתו של אותו נער, שאני קורא לו: "נער הנרות"...

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מוניה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מוניה ז"ל, לע"נ ר' עזריאל בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלל ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ זלבה פויה בת פרח ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרח ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנו ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

כניסת שבת: 16:03
צאת שבת: 17:19
ר"ת: 17:57
לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.com
לתגובות והערות:
שניא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים
יבואו בו

פרשת – מקץ

וַיַּחֲרֹדוּ אִישׁ אֶל אָחִיו לֵאמֹר מָה זֹאת עֲשֵׂה אֱלֹהִים לָנוּ (מב,כח)

יש להבין מדוע רק עתה נחרדו האחים ואילו כשנטפל אליהם 'האיש' לא כתוב שהם נחרדו, מתרץ האדמו"ר מגור שליט"א, בהקדם מה שיש להבין מה היתה מטרת יוסף בכסף שהחזיר לכל אחד איש בפי אמתחתו, וביאר – מאז ומקדם ידעו בני ישראל, כי את אומות העולם ניתן לשחד בכסף ושלמונים, כל השתדלנים לדורותיהם העניקו לצוררי היהודים סכומי כסף ומתנות יקרות, כדי להשקיט את צימאונם לדם יהודי.

לכך ביקש יוסף להראות להם שאצלו אין עצה זו פועלת, כי אין הוא אוהב כסף ורודף בצע, ואדרבא אפילו את הכסף שקיבל מהם כדת וכדין מחזיר הוא להם, ובכך יידעו האחים שאין הם יכולים להסתמך על עצת השוחד, כאילו היא תועיל להם מול שליט מצרים.

לכן רק כאשר מצאו האחים את צרורות כספיהם בפי אמתחותיהם 'יצא לבם ויחרדו איש אל אחיו', ואילו בכל אותה העת אשר יוסף נטפל אליהם על לא עוול בכפם, לא מצאנו כלל שהאחים התייראו ויחרד לבם. אלא שהן הן הדברים: כל עוד לא החזיר להם יוסף את הכסף, סברו האחים שמצויה ברשותם עצה הגונה להטות את ליבו של המושל לטובתם, וזאת על ידי שוחד ושלמונים, על כן לא התייראו יתר על המידה, אולם כשראו שאינם עומדים מול גוי תאב כסף כרגיל, אלא מול מי שבז לכסף עד שהוא נכון לוותר אפילו על כספו, או אז התייראו ויחרד לבם בראייתם כי את המושל הזה אי אפשר לקנות.

מעשה שהיה בעיירה סאטמאר, בבית המשפט המחוזי עלה לכהן שופט חדש, אנטישמי ורשע מרושע. יהודי העיר באו לרבים רבי יואל טייטלבוים מסאטמר זצ"ל, ותחינתם בפניהם שיושיעם, בפחדם מה ילד יום ומה יעולל להם זה. השיבם רבי יואל: יש ברצוני לראותו. כשהראו לו את השופט המדובר, נענה ואמר בחכמתו: 'אל לכם לדאוג, יש לו ידיים' ...

לא הבינו בני הקהילה את פשר תשובת רבם, והוא מיהר להסביר להם: אם יש לו ידיים, הרי שחזקה על גוי שיפתח את ידיו לקבל שוחד שתתנו לו, והכל על מקומו יבוא בשלום.

סיים רבי יואל את דבריו ואמר להם: הוא זה שאמרו בהגדה של פסח: שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו – והקב"ה מצילנו מידם, כיצד מציל הקב"ה אותנו מהעומדים עלינו? מידם, תודות לכך שיש להם ידיים. (מדשן ביתך)

ה"אור החיים" הקדוש מבאר, שבמשך שנתיים ימים היה פרעה חולם מדי לילה את אותו החלום, אלא שהיה שוכח אותו. בסוף שנתיים ימים, כשחלם אותו שוב, זכר אותו. הסיבה לכך שבמשך שנתיים חלם ושכח, חלם ושכח, היא משום שהיתה תביעה על יוסף הצדיק שתלה בטחונו בשר המשקים ואמר: "כִּי אִם יִזְכְּרֶנִּי ... וְהִזְכַּרְתִּנִּי", ומשום כך נגזר עליו לשבת שנתיים נוספות בבית האסורים. הוא נתבע על שמך קטן של פגם במידת הביטחון שלו.

את הסיפור הבא סיפר הרב אליעזר בן דוד זצ"ל, מקים ונשיא מוסדות "אור החיים" בבני ברק, ומוסדות "אור האמת" באלעד: בקנדה גר יהודי עשיר גדול בשם יוסף טנגבוים, המכונה ג'ו, שהיה תורם סכומי כסף גדולים למוסדות תורה. בשנים הראשונות של הסמינר הצטברו חובות גבוהים, והרב בן דוד החליט לנסוע לקנדה כדי לבקש את עזרתו של הנדיב. לצורך כך הוצרך הרב בן דוד צריך לצרף לנסיעה נדיב נוסף, שהכיר את הרב בן דוד וגם את מר טנגבוים, כדי שהלה יקשר ביניהם וישמש כמתורגמן בשיחה. הנדיב ניסה לסרב, הוא טען כי הוא לא נוהג לשמש

כמתורגמן לפני נדיבים אחרים, אך לאחר שהרב בן דוד לחץ עליו והסביר לו כי מדובר בהצלת נפשות של בנות שאין להן בית – הסכים. הנדיב המתורגמן יעץ לרב בן דוד לבקש מטנגבוים 250,000 דולר, סכום עצום, זאת כדי שהוא ייתן לכל הפחות מאה...

השניים סיכמו ביניהם מה לדבר, איך לדבר, ואיך, במידת הצורך, ירמזו אחד לשני... בקיצור- התכוננו לפגישה עד לפרטי פרטים. כשהגיעו לקנדה המתינו במשך כמה שעות במשרדו של מר טנגבוים, עד שהפקידה יצאה ואמרה: "ג'ו לא יגיע היום! הוא ביקש שאקח את מספר הטלפון שלכם, ובמידת האפשר ייצור אתכם קשר".

הנדיב שהתלווה לרב בן דוד לא יכול היה לחכות והמשיך לענייניו, ואילו הרב בן דוד פנה ונסע לבית ה מלון בו הוא מתארח. כעבור כמה שעות מקבל הרב בן דוד טלפון מהמוזכירה: "ג'ו הגיע זה עתה ומבקש שתבוא אליו עכשיו". הרב בן דוד התקשר מיד לנדיב, המתורגמן, אך הלה לא ענה לטלפון...

הוא לא ידע מה לעשות. מצד אחד לא רצה להפסיד את הפגישה, ומצד שני אין לו מתורגמן... הוא הרים עיניו לשמיים ואמר: "ריבוננו של עולם! אני בוטח רק בך! אין לי מתורגמן. אין לי את הנדיב שמכיר את מר טנגבוים. אין לי להישען אלא עליך!"...

כשעמד להיכנס לפגישה, פגש בבחור ביישן שבקושי יודע לדבר, וביקש ממנו: "אנא! תעשה עמי חסד גדול, ותיכנס איתי לכמה דקות כדי לתרגם שיחה חשובה שעליי לשוחח עם מישהו". לאחר הפצרות הבחור הסכים, ותירגם את דברי הרב בן דוד בביישנות ובצורה יבשה...

והנה, הנדיב הראשון שאמור היה לתרגם את השיחה והכיר באופן אישי את מר טנגבוים, התקשר בעצמו למר טנגבוים וסיפר לו שהוא בא אליו במיוחד עם רב חשוב וחיכה לו במשך כמה שעות...

מר טנגבוים קטע את דבריו: "כן! הרב הזה יושב אצלי כרגע. אם אתן לו חצי מיליון דולר זה יהיה בסדר בשבילך ובשבילי?"... בלי הרבה אומר ודברים תרם מר טנגבוים חצי מיליון דולר, ובכסף זה בנה הרב בן דוד את הבניין הראשון של סמינר 'אור החיים' לבנות.

הרב בן דוד סיים את סיפורו ואמר: הכנתי דרשה, הכנתי נאומים, תיאמתי עמדות עם הנדיב, ומה אמר לי הנדיב? תבקש 250,000 כי אולי יצא מזה 100,000 ... כשעמד לעזרתי בחור ביישן עם מלים 'צולעות', והבנתי שאף אחד לא יכול לעזור לי, רק בורא עולם – קבלתי חצי מיליון דולר מבלי לבקש! ('שש באמרתך')

הָלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם לֵאמֹר אֶל תַּחֲטְאוּ (מב,כב)

סיפר הרב זילברשטיין שליט"א: אספר לכם סיפור מיוחד, כשהייתי ילד קטן, עברנו להתגורר בתל אביב. היו אלו ימי המלחמה בגרמנים, והיה מקום שנקרא 'מרכז וולולסקי' – מפעלי ייצור שייצרו מימיות לחיילים ועבדו גם בשבת. רבה של תל אביב, **רבי יצחק ידידיה פרנקל זצ"ל**, סגר את ספר התורה והכניסו לארון הקודש, וקרא לכל הקהל לצאת אחריו. גם אני הקטן הצטרפתי, והלכנו למפעל. הרב ניגש ודפק על פתח המפעל. האנשים רצו לסלקו, אך הרב לא הסכים, וכולם באו ודפקו ומחו על כבוד השבת. בעל הבית הזמין משטרה, והנה הגיע קצין בריטי.

הקצין פנה אל הרב פרנקל ושאלו: הרי יודע אתה כי הציוד המיוצר במפעל מיועד לאנשי המלחמה, ומדובר בפיקוח נפש, אז מה אתה רוצה? השיב לו הרב: אני יודע זאת, אבל מדוע לא עובדים במשמרת שניה בלילה באמצע השבוע? אם יעשו כן – יחסכו חילול שבת. **והוסיף ואמר הרב פרנקל:** לכל אומה יש דבר שהוא היסוד שלה. אצלנו – היסוד הוא שבת! הקצין שמע את הדברים והתרשם מאוד, והורה: סוגרים את המפעל מיד! היה זה קידוש שם שמים עצום. ראינו איך אדם יחיד, כרב פרנקל, הצליח בדיבור אחד שלו לסגור מפעל שלם שמחלל שבת! ('בעניינא דיומא')

וִירִיצוּהוּ מִן הַבּוֹר (מא,יד)

יושב לו יוסף הצדיק בבור הנורא בבית האסורים, כבר עשר שנים שהוא שם ולרגע אחד אינו מפסיק להאמין בהשי"ת, הוא בטוח כי בכל רגע יכולה ישועתו לבוא, וכשנקרתה לפניו הזדמנות, שכנו מבית האסורים הולך להיות שר בממשלת פרעה, או אז הוא עושה גם השתדלות, הוא מבקש משר המשקים 'כי אם זכרתני.. והזכרתני', אבל אצל הקב"ה הפעולה הזו אינה נושאת חן, ונגזר עליו להישאר בבור עוד שנתיים, ובסיומם הגיעה הישועה באופן מפתיע, 'ויריצוהו מן הבור', בלי שום השתדלות מצידו של יוסף.

ועכשיו לענייני דיומא, 'יוונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים', היוונים הרשעים רצו לאבד את עם ישראל ע"י עקירת הדת, ולדאבון כל לב היו רבים מעם ישראל שהלכו אחריהם ונהיו 'מתיוונים', אבל היו גם הרבה שלא הסכימו ללכת בדרכם הרעה ומסרו את נפשם, בוודאי שהיו גם מתפללים לקב"ה שיושיעם, אבל הישועה עדיין לא באה, ואם נחשוב שמדובר בתקופה קצרה, לא כן הדברים, אלא מדובר בכמה עשרות שנים שהיוונים שלטו בארץ ישראל, רדפו אותנו והציקו בכל דרך אפשרית, הרגו ללא רחמים את כל מי שהעז להתנגד ולא ציית לגזירותיהם, ובכל זאת הישועה לא באה, עד שקמו בני חשמונאי ועשו מעשה לא הגיוני, אבל זאת היתה ההשתדלות שלהם, הם יצאו להילחם בצבא יוון שהיה החזק והגדול ביותר בעולם, ואז עשה להם הקב"ה נס ומסרם בידם.

לכאורה יש כאן שני מסרים סותרים, את יוסף הצדיק מענישים על השתדלות הגיונית שעשה, ואילו אצל החשמונאים הישועה אינה מגיעה עד שעושים השתדלות שאינה הגיונית? התשובה לשאלה היא יסוד גדול באמונה: בדברים הנוגעים לגשמיות עלינו להאמין שהקב"ה ישלח את מה שצריך בזמן וברגע הנכון, אבל כשמדובר ברוחניות ובפרט בעיקרי היהדות, לא מחכים, אלא עושים כל מה שיכולים, גם אם זה 'בטוח לא יעזור', כללו של דבר: בענייני גשמיות אפשר לסמוך על האמונה, אבל ברוחניות צריך לפעול בכל מה שאפשר. ('טיב המועדים' – חנוכה. 'טיב התורה' – מקץ)

וַיֵּצֵא יוֹסֵף וַיְמַלֵּא אֶת כְּלִיָּהֶם בָּר וּלְהָשִׁיב כַּסְפֵּיהֶם אִישׁ אֶל שָׁקוֹ (מב,כה)

נשאלת השאלה, מה הייתה מטרתו של יוסף הצדיק בזה שהשיב את הכסף לאחים?

הרב מבריסק זצ"ל נצרך פעם לשלוח מכתב בעניין דחוף, ומכיוון שרצה הרב שהמכתב יגיע בוודאות, נתן הרב לשליח שטר כסף בשווי גדול, לשלם על שליחת המכתב. התפלא השליח ואמר, מדוע נותן לי הרב סכום כה גדול, והרי שליחת מכתב לא עולה סכום כה גדול. השיב הרב ואמר דבר זה למדתי מיוסף הצדיק שהחזיר את הכסף בחזרה לשקי האחים, כי הוא רצה להיות בטוח שהאחים ישובו למצרים ויביאו לפניו את בנימין אחיו, ולכן יוסף שידע שהאחים בגודל קדושתם, לא יחזיקו בידיהם כסף לא שלהם, בוודאי ישובו למצרים להחזיר את הכסף. אף אני, אמר הרב, אני רוצה להיות בטוח שתשלחו את המכתב, לכן נתתי לכם סכום גדול על מנת שתצטרכו לשוב ולהחזיר לי את העודף וכך אדע ששלחתם את המכתב. ('מדשן ביתך')

כיצד הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל הציל ראש כולל מלחץ עצום ומסגירת המוסד, באמצעות עצה פשוטה: פתיחת "פנקס ההודאות" שנועד להטמיע ביטחון ואמונה. אל הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל נכנס יהודי נשוא פנים, וביקש להסיח את אשר ליבו. 'כבוד הרב', פתח ואמר: 'אני מחזיק כולל חשוב, בו לומדים עשרות אברכים המתעלים בתורה. אך העול הכלכלי הרובץ על כתפיי מאיים להכריעני, כל חודש אני מוצא עצמי בלחץ נוראי מהיכן יבוא הכסף, עד שאני לא מצליח לישון רגוע בלילות'...

האיש השתהה קלות, והמשיך: 'נועצתי במומחה גדול, והלה אומר שאין מנוס מלסגור את הכולל, להרגיע את הלחץ הנפשי הכבד עליי. האם עליי לנהוג כך? האם לקבל את דבריו? רבי שלמה זלמן הרהר קלות, והשיב: 'אכן כן, עליך לצאת מהלחץ בו אתה נתון, כבד עליך הדבר מאוד. אך האם דווקא זה הפיתרון? הבה ואציע לך פתרון חילופי'...

האיש עשה אוזנו כאפרכסת, ורבי שלמה זלמן פרש את הצעתו המפתיעה: 'עשה לך מנהג טוב. טול פנקס קטן אותו תוכל להחזיק בכיסך בכל עת, ותן לו כותרת 'פנקס ההודאות' בכל יום, בכל פעם שתרגיש שהלך לך טוב, בכל פעם שתחוש כי השם הצליח דרכך - תרשום את הפרט הזה בפנקסך'...

'לפני כל תפילה, הוצא את הפנקס החוצה והתבונן בו לכמה רגעים, למען תדע על מה לכוון ב'מודים'... כי ככל שתתרגל להודות לו -תוטמע בך ההבנה כי הוא הנותן לך כח להצליח בכל מעשיך ופעליך, וכפי שהוא עוזר לך בכל הדברים האמורים בפנקס- הוא בוודאי יעזור לך גם בדרכך למלגות האברכים'...

האיש הודה לרב, ומיד בצאתו רכש פנקס קטן, בו נכתבו שורות צפופות: 'בדיוק כשהגעתי למכולת הגיעה משאית ובה חלב טרי', 'כשבחנתי את בני גיליתי שהבחור עושה חיל בלימודו', 'בתי חזרה הביתה עם תעודה מצטיינת', 'מישהו שלח לי פתאום 2000 שקל לכולל, וגם - 'מצאתי את המוצץ הנעלם של הקטן'! תוצאות הפנקס הקטן, חוללו פלאים. האיש שב לחיי רוגע ושלווה, והמשיך במלאכתו מתוך בטחון ואמונה. וגם בכולל היתה הרווחה, מלאכת גיוס הכספים היתה קלה בהרבה...

זה כוחה ועוצמתה של הודאה. היא מחברת לבורא עולם, פותחת את השערים, מעניקה בטחון ונוטעת תקווה. בימי החנוכה, הבה נפתח את הפנקס שלנו, נרשום בו את נקודות האור הרבות כל כך, ונודה עליהן מעומק הלב! ('פניני פרשת השבוע')

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:
ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.
 בע"ה זיווג הגון, נועה בת יעל, קרן בת רחל, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה.
 לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.
 לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
 לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה.
 לעילוי נשמות: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמות חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:
<https://paypage.takbull.co.il/212sH>

מקץ - תוכן ענייני הפרשה

- (א) יציאת יוסף מבית האסורים למלכות:**
- א.** פרעה חולם שני חלומות (שבע פרות מלאות ורזות ושבע שיבולים מלאות ושדופות קדים) ואין פותר אותם, אלא יוסף.
- ב.** פתרון החלומות ע"י יוסף: שבע שנות שובע מתחילות, ואחריהן תבאנה שבע שנות רעב, כמו-כן נרמז בחלומות, שצריך איש נבון וחכם לשמור את השפע לשעת הצורך, ופרעה ממנה את יוסף לכך. ומאסרו מגיע לקיצו.
- ג.** יוסף מתמנה למשנה למלך, ולובש מלבושי מלכות.
- ד.** יוסף נשא לאשה את אסנת ונולדו לו שני בנים: מנשה ואפרים (מא, מה-נב).
- (ב) יוסף משביר (מוכר) בר ולחם לכל עם הארץ:**
- א.** בשבע שנות השבע, צובר יוסף ושומר (ע"י נס) את התבואה של כל ארץ מצרים.
- ב.** לאחר שעברו שבע שנות השובע, מתחילות שנות הרעב בכל הארצות, ובמצרים היה לחם (מא, נג-נז).
- ג.** ירידת אחי יוסף מצרימה בשליחותו של יעקב לשבר אוכל (מב).
- ג) יוסף מכיר את אחיו והם לא הכירוהו:**
- א.** יוסף טוען שהם מרגלים, דורש מאחיו להביא את בנימין כהוכחה לאמיתת דבריהם - שהם באו רק לצרכי מחיה, ולוקח את שמעון כערבון עד שיחזרו מארץ ישראל (מב, ז-כח).
- ב.** יוסף מצווה ממשרתו להניח באמתחות האחים אוכל כאשר יוכלו לשאת, וכן להניח שם את הכסף שהביאו כתשלום על האוכל. לאחר שיצאו האחים לדרך, הם מוצאים את הכסף ונבהלים.
- ג.** האחים חוזרים לכנען ומספרים ליעקב על הקורות אותם - יעקב מסרב לשלוח את בנימין - למרות הפצרות ראובן (מב, כט-לח).
- ד.** לאחר כשנה שהרעב כבד בארץ, מסכים יעקב לדברי יהודה שקיבל על עצמו לשמש כערב על בנימין, לשלוח אותו איתם (מג, א-ז).
- ה.** יוסף מקבל את אחיו בכבוד ובמשתה יין ובאמצעות גביע הכסף שלו, "מגלה" את סדר לידתם (מג, יח-לד).
- ו.** יוסף שוב מצווה להניח באמתחותיהם את כספם, עם התבואה, ולהטמין באמתחת בנימין את גביע הכסף 'הפלאי'.
- ז.** האחים יוצאים לדרך - יוסף בא בעלילה עם האחים וטוען שבנימין גנב את גביע הכסף וחייב מיתה על כך.
- ח.** האחים חוזרים ליוסף, לבקש שבנימין ישוב עימם.

דבר העורך

פרשתנו עוסקת ביציאת יוסף הצדיק מבית האסורים לגדולה, ולהיות המושל במצרים.

פותחת הפרשה: "וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים".

וב'כלי יקר': אמרו ז"ל (בראשית רבה פט, ב) ששתי שנים אלו הוזקק להיות אסור בבית הסוהר יותר מן הנגזר עליו מפני שתלה בטחונו בשר המשקים שנאמר (תהלים מ, ה): "אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר שָׁם ה' מִבְּטָחוֹ", ולא פנה אל רהבים אלו המצרים שנקראו רהב". ועל זה נאמר: "קֵץ שָׁם לַחֲשָׁךְ" (איוב כ"ח, ג).

מובא במדרש (בראשית רבה פ"ט, א): זמן נתן ליוסף כמה שנים יעשה באפילה - בבית האסורים. כיוון שהגיע הקץ - חלם פרעה חלום. יוסף מצטער ומתענה במשך שנתיים ימים בבית הסוהר, וכל זה למה? מפני שהשתדל אצל שר המשקים! והדבר פשוט למה נתייסר כל כך, כי הקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה, למרק עוונותיהם. ולמה מדקדק הקב"ה כל כך עם הצדיקים? שמעתי מרבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, שהבונה בניין גדול ורב קומות צריך לדייק ביסודות הבניין מאוד מאוד, כי כל סטייה וטעות קטנה ביסודות, גורמת עיוות גדול בקומות העליונות. כך גם הצדיקים, שהם יסוד העולם, מדקדק עמם הקב"ה בדקדוק דק עד אין נבדק, ומפני כך דקדק הקב"ה עם יוסף כל כך. ומאחר והצדיקים יודעים סוד זה, מחבבים המה את הייסורים וחפצים בהם, כפי שמובא במדרש (הובא בתורה תמימה). וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים' שלכאורה תיבת 'ימים' מיותרת. אלא לומר לך שיוסף היה מצפה ומחכה כל כך, עד שהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו את הייסורים שיכפרו לו את עוונותיו, והיו נחשבים לו יום לשנה, ולרוב תשוקתו עברו עליו מהר שנתיים הימים, כשני ימים. אף דוד המלך ביקש ייסורים, וכך אמר: 'הֲרֵב כְּבִסְנִי מַעֲוֵנִי וּמַחְסָאֵי טְהָרָנִי' (תהלים נ"א, ד). גם אצל התנאים מצאנו בקשת ייסורים אצל ר' אלעזר בר' שמעון בגמרא (בבא מציעא פ"א, ג), וגם בדורותינו אנו, שמענו מבאי ביתו של ר' מרדכי פוגרמנסקי זצ"ל, שקודם פטירתו שמעוהו מלחש: ריבונו של עולם, הוסף ייסורים על ייסורי עוד ועוד כדי שאתנקה מעוונותיי. והנה אף שאין לנו מושג כלל בבקשת הייסורים, ולא עוד אלא שאנו מבקשים 'לוא על ידי ייסורים וחולאים רעים', אך לכל הפחות צריכים שלא לברוח מהייסורים.

והבורח מהייסורים, אמר על זה אדמו"ר ר' לייב זצ"ל, שהרי הוא דומה כמי שרואה את הקב"ה מרים מקל כדי להכותו, ולפני שהמקל מגיע לראשו, מסיר ראשו ובורח, והמקל נשאר באוויר. מעשה ביהודי בעל יסורים גדול, שכאשר דרשו בשלומו היה עונה 'הכל טוב!' והוסיף 'לא יכול להיות יותר טוב!' תמהו על תשובתו והשיבוהו: גם אם תאמר 'תסתכל על חצי הכוס המלאה', אבל אי אפשר להתכחש לחצי הכוס הריקה... אך הוא ענה בחיוך רחב: זה ההבדל ביני וביניכם, אתם חושבים שמגיע לו לאדם כוס מלאה, וממילא כשחסרה הכוס, רואים אתם את חצי הכוס הריקה. אך אני אוסף את כל מה שמגיע לכוסית קטנה, כי לדעתי לא מגיע לי יותר משכנס כוס קטנה זו, וממילא כאשר הקב"ה נותן לי הכל ומכל טוב, אין די מקום בכוסית הקטנה שיש לי, הכל גולש החוצה, ונמצא שאני מקבל הרבה יותר ממה שמגיע לי! וישמע החכם ויוסף לקח.

“וּפְרָעָה חֲלָם” (מ”א, א) - העושר בזכות היהודים

פרעה מלך מצרים חלם חלום על העתיד להתרחש בארצו, וכך הוא סיפר ליוסף: (מ”א, כ”א): “וּתְבַאֲנָה אֶל קַרְבְּנָה וְלֹא נֹדַע כִּי בָאוּ אֶל קַרְבְּנָה וּמִרְאִיָּהוֹן רַע פָּאָשֶׁר בְּתַחֲלָה, וְאִיקָץ”.

והנה, על הפסוק (שם מ”ה, יח): “וְאֶתְנָה לָכֶם אֶת טוֹב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶכְלוּ אֶת חֶלֶב הָאָרֶץ”, אומר ה”משך חכמה”, שמצרים לא היתה ארץ עשירה כלל וכלל, עד אשר בא יוסף והביא אליה את כל עושר העולם בשנות הרעב.

והנה, כשיצאו בני ישראל ממצרים לאחר מאתיים ועשר שנים, “עשאוהו כמצולה שאין בה דגים” (ברכות ט:).

אם כן ברור, אפוא, כי כל העושר שהתעשרה מצרים היה אך ורק לטובת עם ישראל. הקב”ה הוא בקש לשעבד את בני ישראל למצרים, אבל מצרים היתה אומה שפלה ועניה, והקב”ה רצה שישראל יהיו עבדים אצל אומה עשירה.

מה עשה? העשיר את מצרים בתהליך מורכב וממושך. שנות של פרעה נדדה בשל חלומותיו, יוסף פתר אותם וכתוצאה מכך עלה לגדולה, לתפקיד יועץ ושר בחצר המלך.

בשנות השובע הוא אגר תבואה באוצרות המדינה, ואז הביא ה’ רעב לעולם. אולי המומחים למטאורולוגיה ולאיכות הסביבה של אותו הדור תלו את הגורמים לבצורת בהתחממות הגלובלית הנוצרת כתוצאה מהתפתחותו של חור בשכבת האוזון, אך לנו הנסיבות ברורות וידועות - עם נכבד צריך להשתעבד במצרים, וצריך לכבדם בכך שהיד המשעבדת תהיה עשירה. ואמנם, בשנות הרעב מוכר יוסף את התבואה שנאצרה באוצרות המדינה, וכך האוצרות התרוקנו מתבואה והתמלאו בכסף. מצרים הפכה למעצמה כלכלית - העשירה בעולם כולו.

והנה, לאחר מאתיים ועשר שנים, הגיעה שעת גאולתם של בני ישראל, ולאחר שקיימו בהידור את מצות “וַיִּשְׁאַלוּ מִמִּצְרַיִם כְּלִי כֶסֶף וְכָל יָדָה וְשִׁמְלַת” (שמות י”ב, ל”ה), עד שבאו לכלל “וַיִּנְצְלוּ אֶת מִצְרַיִם”, שעשאוהו כמצולה שאין בה דגים - חזרה מצרים למצבה הקודם: אבטלה, אינפלציה ועוד כהנה וכהנה בעיות כלכליות מוכרות. האם לא מוכח בעליל כי אך ורק לצורך ישראל התעשרה מצרים?!

וה”משך חכמה” אומר שכל זה רמז היה בחלומם של פרעה: “וּמִרְאִיָּהוֹן רַע פָּאָשֶׁר בְּתַחֲלָה”, כלומר, כשעברו מאתיים ועשר שנות גלות לישראל במצרים, תפקידה ההיסטורי המיוחד של מצרים הסתיים, ומעכשיו חזרה המדינה לעניותה.

והנה, גם פרעה היה מאותם אווילים שלא הבין את סיבת התעשרותו, וכמוהו אנשים לא מעטים חיים גם היום ב”ארץ החלומות” שלהם. מה חשבו המצרים באותו דור? מה הסיקו כותבי קורות העיתים המצריים בספרי ההיסטוריה שלהם? מן הסתם כתבו ששבע שנים לפני שהחל הרעב הגדול, התגלה במצרים כלכלן מזהיר, שהביא את הכלכלה המצרית לשגשוג מדהים. כמובן שהיו לו עוזרים ותלמידים, ואכן הצליחו ממשיכי דרכו לשמור על רמת יתרות מטבעות חוץ באוצר המצרי במשך מאתיים ועשר שנים... עד שבעטיו של איזה מקרה רע, חרבה הארץ ויחד אתה הכלכלה... ומה האמת? הם פשוט חולמים! הם לא מבינים שהם, בסך הכל, שימשו כרקע ותפאורה לעניין האמת, לעם ישראל שנאלץ לגלות לארצם. אבל, ברגע שעם ישראל יעזוב את מצרים, הכל יחזר למצב הקודם... (ומתוך האור) בדידי הווה עובדא, הוריי ז”ל סיפרו לנו כשהם עזבו ונמלטו מעיראק, עיראק היתה ה”פנינה” של המזרח התיכון, מדינה עשירה מאוד ומפותחת כלכלית, והנה כשהיהודים עזבו את עיראק, עיננו רואות את העוני והסבל ששורר שם. ברוב המקרים כשהיהודים עזבו את המקום או שנאלצו לעזוב החלו בעיות כלכליות וסבל רב באותה המדינה.

“וּיִמְצָא הַגִּבִּיעַ בְּאֵמֶתַחַת בְּנִימִן” (מ”ד, י”ב) -

מובא בגמרא (יומא י”ב) מה היה בחלקו של יהודה? - הר הבית, הלשכות והעזרות... ואילו בחלקו של בנימין היה אולם והיכל ובית קודשי הקודשים... ורצועה היתה יוצאת מחלקו של יהודה ונכנסת בחלקו של בנימין ובה מזבח בנוי. והיה בנימין הצדיק מצטער עליה בכל יום לבולעה, לפיכך זכה ונעשה אושפיזין לשכינה.

כשמצאו את הגביע אצל בנימין, נהייתה מבוכה גדולה בין האחים... המדרש מספר שכל האחים הכו את בנימין ברצועה על הצוואר בין הכתפיים, וצעקו עליו ואמרו: ‘גנב בן גנבת’! - אמא שלך גנבה את התרפים, ואתה גנבת את הגביע!...

ומספר המדרש שבעבור המכות שקיבל מהאחים באותם רגעים, זכה שקודש הקודשים יהיה בחלקו! “וַיִּבֶן כְּתִיפָיו שָׁכָן” - בזכות המכות שבין הכתפיים...

ומסתבר שיהודה לא היכה את בנימין... מדוע? הוא קיבל על עצמו ערבות להחזיר אותו בריא ושלם! לכן רצועה אחת לא הכתה בבנימין... הרצועה של יהודה. ולכן רצועה אחת יוצאת מחלקו של יהודה ונכנסת לחלקו של בנימין, כי מהרצועה של יהודה הוא לא חטף... ועל זה היה בנימין הצדיק מצטער בכל יום: מדוע לא חטפתי גם מהרצועה של יהודה?! והרי בעבור זה הייתי זוכה בית המקדש היה בחלקי!...

לפעמים אדם מקבל מכות... לא סתם מכות, הוא מקבל מכולם! מכל הכיוונים, מכל הסוגים, כל ההשפלות והביזיונות והנפילות... אדם צריך לדעת - כמה שאתה חוטף יותר, ככה אתה עתיד לקבל יותר, ודע לך שכשיגיע התגמול, אתה עוד תצטער שלא חטפת יותר!

מושק’ה היה שוכר בית מרזח מהפריץ... היחסים היו טובים, מושק’ה היה משלם בזמן והפריץ היה נהנה מהרווחים, וגם קופץ לשתות איזה כוס משקה בכל ערב...

יום אחד עזב הפריץ את העיר לכמה חודשים, ובמקומו מינה את סגנו שימלא את מקומו בכל ענייני הפריצות...

הסגן, שהיה שונא ישראל, ובמיוחד היתה עינו צרה במושק’ה, חשב בליבו איך יוכל להתנכל ולהתעלל ביהודי זה. הוא קרא למושק’ה והחל להעליל עליו עלילות שלא היו ולא נבראו, ולכן דרש עונש מיידי: 20 מלקות על גב חשוף, ע”י ברזל מלוּבן ורוותח!

מושק’ה המסכן לא ידע את נפשו... כיצד יוכל לעמוד בכאלו מכות נמרצות ואכזריות?! אך ברוך ה’ הוא עבר את זה ונשאר בחיים, ולא נותר לו אלא ללקק את פצעיו...

כשחזר הפריץ, סיפר לו מושק’ה את כל אשר עולל לו הסגן, לאחר

בירור הדברים וחשיפת השקרים, קבע הפריץ כי על הסגן לשלם למושק’ה 200 רובל בעבור כל אחת מהמלקות שהכה את היהודי... סה”כ 4,000 רובל! אבל לסגן לא היה מהיכן לשלם סכום זה, ולכן נאלץ למכור חצי מביתו כדי לשלם למושק’ה. מששמע זאת מושק’ה, הצטער עד מאוד על שלא קיבל עוד 20 מלקות, ובזה היה מקבל את כל ביתו של הסגן...

[ע”פ אפריון שלמה]

"וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חָלַם" (מ"א, א)

- הבוטח בה' חסד יסובבנו - סיפור

ה"אור החיים" הקדוש מבאר, שבמשך שנתיים ימים היה פרעה חולם מדי לילה את אותו החלום, אלא שהיה שוכח אותו. בסוף שנתיים ימים, כשחלם אותו שוב, זכר אותו. הסיבה לכך שבמשך שנתיים חלם ושכח, חלם ושכח, היא משום שהיתה תביעה על יוסף הצדיק שתלה בטחונו בשר המשקים ואמר: "כִּי אִם זָכַרְתִּינִי... וְהִצַּלְתִּינִי", ומשום כך נגזר עליו לשבת שנתיים נוספות בבית האסורים. הוא נתבע על שמץ קטן של פגם במידת הביטחון שלו.

את הסיפור הבא סיפר הרב אליעזר בן דוד זצ"ל, מקים ונשיא מוסדות "אור החיים" בבני ברק, ומוסדות "אור האמת" באלעד: בקנדה גר יהודי עשיר גדול בשם יוסף טננבוים, המכונה ג'ו, שהיה תורם סכומי כסף גדולים למוסדות תורה. בשנים הראשונות של הסמינר הצטברו חובות גבוהים, והרב בן דוד החליט לנסוע לקנדה כדי לבקש את עזרתו של הנדיב. לצורך כך הוצרך הרב בן דוד צריך לצרף לנסיעה נדיב נוסף, שהכיר את הרב בן דוד וגם את מר טננבוים, כדי שהלה יקשר ביניהם וישמש כמתורגמן בשיחה. הנדיב ניסה לסרב, הוא טען כי הוא לא נוהג לשמש כמתורגמן לפני נדיבים אחרים, אך לאחר שהרב בן דוד לחץ עליו והסביר לו כי מדובר בהצלת נפשות של בנות שאין להן בית - הסכים. הנדיב המתורגמן יעץ לרב בן דוד לבקש מטננבוים 250,000 דולר, סכום עצום, זאת כדי שהוא ייתן לכל הפחות מאה... השניים סיכמו ביניהם מה לדבר, איך לדבר, ואיך, במידת הצורך, ירמזו אחד לשני... בקיצור - התכוונו לפגישה עד לפרטי פרטים. כשהגיעו לקנדה המתווכים במשך כמה שעות במשרדו של מר טננבוים, עד שהפקידה יצאה ואמרה: "ג'ו לא יגיע היום! הוא ביקש שאקח את מספר הטלפון שלכם, ובמידת האפשר ייצור אתכם קשר". הנדיב שהתלווה לרב בן דוד לא יכול היה לחכות והמשיך לענייניו, ואילו הרב בן דוד פנה ונסע לבית המלון בו הוא מתארח. כעבור כמה שעות מקבל הרב בן דוד טלפון מהמזכירה: "ג'ו הגיע זה עתה ומבקש שתבוא אליו עכשיו". הרב בן דוד התקשר מיד לנדיב, המתורגמן, אך הלה לא ענה לטלפון... הוא לא ידע מה לעשות. מצד אחד לא רצה להפסיד את הפגישה, ומצד שני אין לו מתורגמן... הוא הרים עיניו לשמיים ואמר: "ריבונו של עולם! אני בוטח רק בך! אין לי מתורגמן. אין לי את הנדיב שמכיר את מר טננבוים. אין לי להישען אלא עליך!"

כשעמד להיכנס לפגישה, פגש בבחור ביישן שבקושי יודע לדבר, וביקש ממנו: "אנא! תעשה עמי חסד גדול, ותיכנס איתי לכמה דקות כדי לתרגם שיחה חשובה שעליי לשוחח עם משהו". לאחר הפצרות הבחור הסכים, ותירגם את דברי הרב בן דוד בביישנות ובצורה יבשה... והנה, הנדיב הראשון שאמור היה לתרגם את השיחה והכיר באופן אישי את מר טננבוים, התקשר בעצמו למר טננבוים וסיפר לו שהוא בא אליו במיוחד עם רב חשוב וחיכה לו במשך כמה שעות... מר טננבוים קטע את דבריו: "כן! הרב הזה יושב אצלי כרגע. אם אתן לו חצי מיליון דולר זה יהיה בסדר בשבילך ובשבילי"..." בלי הרבה אומר ודברים תרם מר טננבוים חצי מיליון דולר, ובכסף זה בנה הרב בן דוד את הבניין הראשון של סמינר 'אור החיים' לבנות.

הרב בן דוד סיים את סיפורו ואמר: הכנתי דרשה, הכנתי נאומים, תיאמתי עמדות עם הנדיב, ומה אמר לי הנדיב? תבקש 250,000 כי אולי יצא מזה 100,000... כשעמד לעזרתי בחור ביישן עם מלים 'צולעות', והבנתי שאף אחד לא יכול לעזור לי, רק בורא עולם - קבלתי חצי מיליון דולר מבלי לבקש!

[שש באמרתך]

"וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרָעָה חָלַם" (מ"א, א)

- פרעה שיקר בכמה פרטים בחלום

מובא בזוהר (קצ"ו): אמר רבי חייא: רצה פרעה לנסות את יוסף, ולכן לא סיפר לו את האמת לאמיתתה אלא החליף לו את דברי החלום. ויוסף, כיוון שידע את סדר המדרגות של החלום, התבונן בכל פרט ופרט, ואמר: כך ראית וכך היה. ועל זה נפעם פרעה 'אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹקִים אוֹתָךְ' - כביכול היית אחרי כשחלמתי - גם אתה כאילו היית בחלום, כי גם את החלום עצמו ידעת נכוחה! ולכן קרא שמו 'צפנת פענח' - שגם את הצפונות יודע. והנה, אחד השינויים בהם ניסה פרעה להטעות את יוסף, היה על המפורש בחלום: 'וַהֲנָה עִמָּךְ עַל הָאָרֶץ, שְׁכַסְסִיפָר זֹאת לְיוֹסֵף' - שיקר ואמר: 'הנני עומד על שפת היאור'. ושינוי זה מרומז (תהלים פ"א, ו): 'עֲדוֹת בְּיַהוֹסֵף שְׁמוּ בְּצִאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁפֹת לֹא יִדְעָתִי אֲשָׁמַע' - בחלום, לא היה פרעה על שפת היאור, אלא על היאור עצמו.

ומהו ההבדל, מאי נפקא מינא בין היאור לשפת היאור? מבאר ה'בן איש חי' (עוד יוסף ח',

דרשות): סוד החלום

הוא היאור.

כי יש להקדים ולשאול: מפני מה הציע יוסף לאחר הפתרון וַעֲתָה יֵרָא פְרָעָה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם וְיִשְׁתָּהוּ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם, וְחָמַשׁ אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם - והרי, הוא כלל לא נתבקש לתת עצות, אלא לפתור החלום? אלא, מבאר

ה'בן איש חי': יוסף מרמז לפרעה רמז חד, הפרות והשיבולים עלו מהיאור! לא משפת היאור. והלא, מקומם של שיבולים ופרות הוא על היבשה, ומדוע עלו דווקא מהיאור? כיון שהיאור היה מקור המים היחיד במצרים, וסיפק מים לכל הנהרות. ולכן, בלי היאור - לא היה אוכל.

כלומר, היאור בחלום, הוא המפרנס! אמר יוסף לפרעה: אתה עומד על היאור, ומכאן מוכח שהיאור זה לא אתה. אלא מי זה היאור? אני! אני המפרנס, ובגללי חלמתי. וכל זאת, אמר יוסף לפרעה ברמז: 'וַעֲתָה יֵרָא פְרָעָה אִישׁ נָבוֹן וְחָכָם', ופרעה הבין את הרמז ואמר 'אִין נָבוֹן וְחָכָם כְּמוֹךְ'. והוסיף: 'הִנֵּמְצָא כְּזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹקִים בּוֹ' - רוח הקודש יש לך, שידעת לתקן ולומר שעמדתי על היאור, המפרנס (ולא על שפת היאור). [דרושים]

ופנינה נוספת תאיר עוד את הדברים: מה טעם אריכות הפסוק 'חֲלוֹם חֲלַמְתִּי וּפִתַּר אֵין אֹתוֹ, וְאֵין שְׁמַעְתִּי עֲלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְתֹּר אֹתוֹ'? אלא, מבאר על פי דברי רבנו האלשיך, שאחי יוסף פתרו את חלום האלומות, כאילו הכוונה בו שהם ישתחוו ליוסף. אולם, אין פתרון זה מדויק לגמרי. כי התורה מרמזת, שחלום השיבולים של פרעה - הוא המשך לחלום האלומות של יוסף: 'חלום' - של יוסף, 'חלמתי' - פעם שניה. 'ופתר אין אתו' - לרמז שהאחים לא פתרוהו נכוחה. ולכן 'תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְתֹּר אֹתוֹ' - תשמע שוב את החלום שלך, ותפתור אותו נכון - שאתה היאור, המפרנס. והאלומות בחלום שלך - לרמז על פרנסה, שהנה 'תִּסְכְּיָנָה אֱלֻמְתִּיכֶם' - של כולם יהיה סובין, ורק של יוסף ישאר - שכן הוא המפרנס, היאור. ומוסיף ה'שפתי כהן': 'יוסף' - בגימטריה גילוס.

גזירות יוון – משתה

אחת מגזירות יוון היתה לבטל משתה של שמחה, מה מצאו במשתה של שמחה דבר שהוא מיסודי היהדות דבשלמה בלי שבת ומילה חסר מעיקר היהדות אבל משתה של שמחה צריך הסבר. ויש לומר שאמנם אין זה מעיקר הדת אבל היוונים ידעו כי אם עם ישראל יהיו בעצבות ובדיכאון זה יהיה הצורה הטובה ביותר להוציא אותם מהיהדות, ולכן בטלו דוקא את המשתה של שמחה (פניני שם אבות).

ובעניין זה סיפר רבי דוד משה מטשורטקוב, פעם הזכירו לפני ה'אוהב ישראל' מאפטא אדם ששקע במרה שחורה ובעצבות, ואמר לו הרה"ק מאפטא שיביט בנרות חנוכה, ואכן אחר שעשה כן יצא הלה מכל מיצריו (הובא ב'בית ישראל' לחנוכה ד"ה שמעתי). ובשם רבי יששכר דוב מבעלז ז"ל אומרים, ההסתכלות בנרות יש בה תיקון הנפש למי שפגם בעינו בראיות אסורות, ועל כן יקיים כל אחד (תהלים צ"א, ח): 'רַק בְּעֵינַי תִּבְטֵי' ויזכה להתנתק מהפגם ולבוא לטהרת העיניים.

שירו לו זמרו לו שיחו בכל נפלאותיו

כתב ב'יסוד ושורש העבודה' (שער י"ב פ"א), שאחר ההדלקה ראוי להאריך בשירים ובפיוטים חצי שעה, ואחר כך ראוי לספר לבני ולבני ביתו נסים ונפלאות שעשה יוצרנו ובוראנו יתעלה בימים ההם ובזמן הזה, כדי שיתנו שבח והודאה לה' יתברך על זה. וכן כתב ה'פלא יועץ' (ערך נפלאות): דבר בעתו מה טוב וחסדי ה' יזכיר לאשתו ובני ביתו בפסח וחנוכה ופורים.

וב'בית תפילה' לרבי אליעזר פאפו זצ"ל הביא: יש שערים לתפילה ושערים לשירה, ולפעמים שערי תפילה נעולים ושערי שירה נפתחים.

ומספרים שאירע בירושלים שהתפללו בעצירת גשמים ולא נענו, התחילו לומר שירות ותשבחות ונענו, זכר לדבר מ'וציא אֱסִירִים בְּכֹשָׁרוֹת' (תהלים סח). ואמרו (סנהדרין כ"ב) בכי-ושירות.

ברכת התורה

"לְאָדָם מַעֲרָכִי לֵב וּמֵה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מו"ר אבי: יעקב בן רחל זקוק: מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל נפתלי בן רחל: אברהם בן שמע: גורג'ה בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאווז אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (גורג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן יוני שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רחל בת שמעון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כחון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.

להצלחה: אליעד יעקב, חס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר: אלעזר בן שמחה

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זרבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואת:

אהרון בן רחל: משה בן רחל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן גר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
אוסטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילנה בת ציפורה
רחל בת נואה: רות בת לינה: מורית בת רחל
לימור הודיה, ושרונה בתות תורן יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס
ויקטוריה תקוה בת רינה: דניאלה בת עופרה
מאיר יעקב בן חיה: הילה בת ישראל
מיר בת סוזן: חיים יוסף בן איריס: סהר בת שאהן

להזמנות, להקדשות ולתרומות במייל:

Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר ליזכיו הרבים

"הָלוֹא אֶמְרָתִי אֵלֵיכֶם לֵאמֹר אֶל תִּחַטְּאוּ" (מ"ב,

כ"ב) – קדושת השבת – סיפור

סיפור הרב זילברשטיין שליט"א: אספר לכם סיפור מיוחד, כשהייתי ילד קטן, עברנו להתגורר בתל אביב. היו אלו ימי המלחמה בגרמנים, והיה מקום שנקרא 'מרכז וולולסקי' - מפעלי ייצור שייצרו מימיות לחיילים ועבדו גם בשבת. רבה של תל אביב, רבי יצחק ידידיה פרנקל זצ"ל, סגר את ספר התורה והכניסו לארון הקודש, וקרא לכל הקהל לצאת אחריו. גם אני הקטן הצטרפתי, והלכנו למפעל.

הרב ניגש ודפק על פתח המפעל. האנשים רצו לסלקו, אך הרב לא הסכים, וכולם באו ודפקו ומחו על כבוד השבת.

בעל הבית הזמין משטרה, והנה הגיע קצין בריטי. הקצין פנה אל הרב פרנקל ושאלו: הרי יודע אתה כי הציוד המיוצר במפעל מיועד לאנשי המלחמה, ומדובר בפיקוח נפש, אז מה אתה רוצה? השיב לו הרב: אני יודע זאת, אבל מדוע לא עובדים במשמרת שניה בלילה באמצע השבוע? אם יעשו כן - יחסכו חילול שבת. והוסיף ואמר הרב פרנקל: לכל אומה יש דבר שהוא היסוד שלה. אצלנו - היסוד הוא שבת! הקצין שמע את הדברים והתרשם מאוד, והורה: סוגרים את המפעל מיד! היה זה קידוש שם שמים עצום. ראינו איך אדם יחיד, כרב פרנקל, הצליח בדיבור אחד שלו לסגור מפעל שלם שמחלל שבת! [בענייניא דיומא]

וְיִיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פְרָעָה... (מ"א, ל"ז)

מנין ידע פרעה כי טוב פתר יוסף? כתב ב'פענח רזא': איך ידע פרעה שפתרונו של יוסף אמת ויתקיימו דבריו, אלא שכשחלם פרעה - פרקו כל איבריו, וכשפתרו החרטומים פתרונותיהם - לא חזרו איבריו למקומם. ועתה, כשפתר יוסף - חזרו איבריו מיד, והבין פרעה שהצדק אתו. ומוסיף: 'וַתִּפְעֶם רוּחוֹ' בגימטריה 'לפי כי הופרקו כל אבריו'. וְיִיטֵב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פְרָעָה' בגימטריה 'כי חזרו אבריו פנימה'. [אוצר פלאות התורה]

סגולת ימי החנוכה

ב'מחזור ויטרי' על חנוכה כתב: חנוכה הוא מלשון חן וחנונה, היינו שהקב"ה מתנהג עמנו לפנינו משורת הדין. ימי חנוכה מסוגלים מאוד לבני, חיי ומזוני בריווח ובנקל, ובמיוחד ב'זאת חנוכה' (יום השמיני), עליו כתב הגאון מוילנא שהוא כנגד יום הכיפורים. ובמהר"ל כתב שימים אלו הם זמן של נס, והנס נהפך לטבע, ואין מנכין לאדם אם נעשה לו נס בימים אלו, ואפשר לבקוע רקיעים בזמן זה ולפתוח שערי שמים.

פעם ניגש אל ה'חזון איש' יהודי שהתאונן בפניו על מצבו הדחוק בענייני פרנסה, וסיפר כי הוא זקוק לנס גדול כדי שיצליח לפרוע את חובותיו. השיב לו החזון"א, כי ביום 'זאת חנוכה' אפשר לפעול הרבה ולזכות לניסים בכל העניינים, ובזמן הזה אין טבע כלל וכל העניינים פועלים למעלה מדרך הטבע. והכי הרבה אפשר לפעול בענייני פרנסה וזרע של קימא.

רבי אליהו לופיאן היה אומר שצורת התפילה צריכה להיות שמאמין באמונה שלמה שיש בכוח תפילתו להכריע את הדין לטובה. ועל עת הרצון המיוחדת בחנוכה כתב רבי חיים פאלאג'י זצ"ל, שבזמן הדלקת נרות חנוכה - נעשית עת רצון, ומידת הדין מתבטלת, ומתעוררת מידת רחמים וחסדים גדולים, כמו בשעת תקיעת שופר.

שכר הרגיל בנר

מובא בגמרא (שבת כ"ג:): אמר רב הונא, הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים. ופרש"י דכתיב (משלי ו) 'כי נר מצוה ותורה אור' - ע"י נר מצוה של שבת וחנוכה, בא אור של התורה.

ותמוה מדוע לא יזכה הוא (המדליק) להיות תלמיד חכם ורק בניו יזכו לכך, ואמר רבנו: בדרך כלל מי שהוא תלמיד חכם - כבר מצעירותו הוא כן, ואם אינו כזה ועתה רוצה להיות תלמיד חכם ואינו צעיר - קשה לו ללמוד ולזכות, לכן מברכים שיזכה שבניו יהיו תלמידי חכמים. [שיח חנוכה ומהגר"ח קנייבסקי זצ"ל]

בספרו הנדוד של מורנו ורבנו הגה"צ שליט"א "טיב המועדים - חנוכה" מהדורה חדשה שבעריכה, מפרש רבינו את תפילות ומזמורי ימי החנוכה המוקדשים הללו, בשפה ברורה ונדיבה, ואף מטיב לקרב כל דבר אל השכל ואל הלב פנימה כדרכו בקודש. יצאנו אפוא לרעות בגנים וללקוט שושנים, ולדלות מתוך פרק מופלא זה מעט מזער, כדי להמתיק בפינו את תפילות ההודאה בימים אלו, באשר דרש רבינו בתפילות הללו כמין חומר, מעורת השם יתברך.

ויהיו זרעי זרע זרעי תלמידי חכמים וחסידים - זמן הדלקת נרות חנוכה"ה היא עת רצון גדול ונעלה לבקש על הבנים, והוא מסוגל מאוד לקבלת תפילה זו.

כמו שאמרנו בפרק במה מדליקין (שבת כג): "אמר רב הונא, הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים". ומדעת רש"י על אתר נראה

שבכל נר שהוא רגיל הויין ליה בנים תלמידי חכמים, גם בנר חנוכה. אך בגירסת הטור הלכות שבת (ריש סי' רסג) משמע דקאי על נר של שבת, וכן נראה דעת מהרש"א בחדושי אגדות על אתר (ד"ה הרגיל). ובספד"ק "סידורו של שבת" (ח"א שורש השני ענף א עלה ט) הוכיח כן מגוף הסוגיא במסקנא, רביהו דרב יוסף הוה מאחרא ומדלקה לה וכו' דודאי דקאי על נר שבת לבד, עיין שם.

אולם דעת רבינו חננאל ז"ל שם שהכוונה היא על נר חנוכה, וכן יש גירסא בעיני יעקב (שבת שם אות יג), וכן היא גירסת הרא"ש (שבת פ"ב סי' ג) עיין הגהת הגר"א שם (אות ד), וכ"כ המאירי (ד"ה לעולם היא) ורבינו פרחיה (שיטת הקדמונים שבת כג: ד"ה הרגיל בנר), ועיין גירסת הרי"ף (שבת י: בדה"ר).

לפניך שפיר הוא העת הנכון להתפלל ולהתחנן על בנים ובני ובנים שילכו בדרכי ישרים ועליו ויגדלו לתלמידי חכמים.

אהובים למעלה ונחמדים למטה - כענין ששינוי בפרקי אבות ריש פרק ב' (משנה א): "רבי אומר, איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהוא תפארת לעושה ותפארת לו מן האדם".

ונחלק המפרשים שם בביאור "תפארת לעושה", מי הוא עושה זה, יש שפירשו דקאי על האדם העושה הוא הגברא המקיים המצוה, ויש שפירשו דקאי על העושה ברוך הוא וברוך שמו שעושה ויוצר הכל. עיין רבינו יונה והמאירי בפירושים שם

ובפירוש "מנן אבות" להרשב"י על אתר הביא גירסא שונה, שמתייחסת אל הקב"ה העושה ויוצר הכל ולמד. וז"ל: "יש גורסין 'כל' שהוא תפארת 'לעושה' תפארת לו מן האדם'. פירוש 'עושהו', הקדוש ברוך הוא, שנאמר (איוב ד, יז) 'אם מעושהו יטהר גבר'. כלומר, שיבור לו דרך שתהיה תפארת וכבוד להקב"ה, ובהו תהיה תפארת לו מן הבריות. וכן היתה גירסת רבינו יצחק איבן גיאת ז"ל. והסופרים שבשוה, שהו"ו של 'עושהו' כתבוהו על 'תפארת', כן מצאתי" עכ"ל, וכן הוא במפרשים נוספים שם.

והיינו פירושה: "אהובים למעלה ונחמדים למטה", שתלויים הן הנך תרתי זה בזה, דין גרמא לדין, שכל שהם 'אהובים למעלה', ויש תפארת לעושהו" ב"ה, שמעלה נחת רוח ליוצרו. הרי ממילא הינם אף 'נחמדים למטה', שיש בה 'תפארת מן האדם'.

על דרך ששנו שם (אבות פ"ג מ"י): "כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו, וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו אין רוח המקום נוחה הימנו". והיינו מחמת הטעם המבואר דאולי הנך תרתי בהדי הדדי, בין אדם למקום המחובר עם בין אדם לחבירו.

ונקוט האי סימן בידך, סימן שיש בו אבן הבוחן לבחון מידת צדקותו של האדם, שהוא דבר הנסתר וקשה להבחנה. - אך בואת יידידת הדבר אל נכון, שכל שרוח הבריות נוחה הימנו סימן הוא בדינו שאף רוח המקום נוחה הימנו, משום דהנך תרתי לא מתפרשין ולא מתבדלים זה מזה, 'אהובים למעלה ונחמדים למטה', בעיני אלקים ובעיני אדם.

"שתהא חשוכה ומקבלת ומרצה לפניך מצות הדלקת נר חנוכה כאילו פגותי כל הפגנות שפגותי הפגנים משרתי השם, והנני עושה על דעתם ועל פגותם, ועל דעת כל הצדיקים והחסידים"

(נוסח לשם יחוד ותפילה לפני הדלקת נר חנוכה - לבעל "בני יושכר").

כאילו פגותי כל הפגנות - לשון זו כללית היא בכל נוסחאות 'לשם יחוד' שבכל המצוות כנוכח, שבכולם תקנו נוסח זה שיהא חשוב כאילו כיוונתי בה בכל הכוונות הראויות.

ויהיו זרעי זרע זרעי תלמידי חכמים וחסידים אהובים למעלה ונחמדים למטה

"ויהיו זרעי זרע זרעי, תלמידי חכמים וחסידים, אהובים למעלה ונחמדים למטה. ותחזק את לבבם לתורה ולעבודה, הכל כרצונך הטוב. ואזכה לראות בנים ובני ובנים, עוסקים בתורה ובמצוות באמת."

(נוסח לשם יחוד ותפילה לפני הדלקת נר חנוכה - מספר "משפט צדק").

עבורו בבית המרקחת את אותה תרופה.

והנה בהגיע האיש החולה אצל הרוקח, אינו מתבקש כי אם להניח לפניו על שולחנו את 'מרשם התרופה' [רצפט] שכתב לו הרופא בלבד, ואת כל מלאכת הרוקחות המומחית משאיר הוא בשביל הרוקח. ואין החולה צריך לבקש מן הרוקח שיגיש לפניו את כל מיני המרקחות, ויראה לפניו וילמדנו כיצד ואיך נוצרת התרופה זו, וכיצד עליו לבחוש בה ולרוקח. שהרי לא יתכן ללמוד דרך רגל אחת את כל מלאכת הרוקחות ודרכי יצירת התרופות שלמדו הרוקחים והרופאים שנים רבות. רק סומכים אנו על המומחים יצרני התרופות, שלמדו שנים רבות את רכיבי כל תרופה ותרופה, וערכו עליהם נסיונות רבים, מתחילה על גוף החיות והבהמות, ואחר כך אף על הרבה אנשים שנבחרו לניסיון פעילות התרופה, תוצאותיה ותופעותיה כנובע, עד שהגיע המוצר מוכן ועומד לרפאות אותו חולי. וזה האיש הפשוט שלא למד את חכמת הרפואה והרוקחות מעולם סומך על דעתם ועל יצירותיהם, מאחר שכבר היכינו פעמים רבות שהתרופות הללו מועילים ומרפאים היטב, אף שהוא מצד עצמו אינו מבין ולא כלום.

ונמצא זה החולה אינו אלא מצווה ועומד מפי הרופא שתרופה פלוגית אלמונית צריכה לבוא אל תוך גופו, וזה כל עיקר מה שעליו לציית ולקיים את מצות הרופא כמאמרה. ובוודאי אם יתא בעצמו רוקח מומחה ויודע את כל רזי מלאכת יצירת התרופות יוכל בעצמו להכין ולהבין בכל מרכיב שבה כיצד פועל ומה תועלת מביא. אבל כל זה לא נחוץ בשביל תוצאת התרופה עצמה, שמצד המחלה מה שאנו צריכים הוא שתיכנס תרופתה לגוף החולה, וידיעת והבנת אופני דרכי הפעולה לא תעלה ולא תוריד בעצם תועלת פעולתה. והאיש הפשוט סגי ליה בעצם גישתו אל בית המרקחות ובקשתו מן הרוקח 'להומין' לרקוח עבורו אותה תרופה, שכן הוא משלם עבורה את מלוא המחיר במיטב כספו, ככל אשר ישיט עליו הרוקח, ובהו נחשב לו כמי שעשה ויוצר הכל בעצמו. שהרי הוא שעומד על גבי הרוקח ומשלם את כל שכרו על מה שרקח עבורו, והוא המזמין את המלאכה שכולה נקראת על שמו, אף שאין הוא יודע מעצמו אופן היצירה כלום.

כיוצא בדבר הוא בכל שאר כלים ומכשירים שצריך האדם ליצירת המומחה, אם הוא ברכיית מכונת הדורה, או מכונת כביסה ותנור אפיה וכיוצא, שאין הקונה צריך לדעת ולהבין את כל רזי אופני יצירת המכשיר, רק לשלם עבורו את מחיר קניינו, ומקבל לידו את המכשיר מוכן ועומד לפעול ולעשות, כמי שיוצר הוא ועשאו. ונמצאו כל אותם יצרנים ופועלים כמו 'שלוחים' ידידיה, שמבצעים עבורו את כל הרכבת המכשיר ושיטתו, בשכר שמקבלים על מלאכתם היפה.

ובאשר יטוס האדם מדינה למדינה במדינת הים, או כשיתפוס את הרכבת או הספינה שתיקחנה אל מחוז חפצו, אינו צריך שיבין ויידע כיצד פועל המטוס וכיצד דוהרת הרכבת. - ורק נצרך הוא לעלות אל הרכבת או האווירון ולתפוס את מקומו, וממילא יגיע למחוז חפצו בעזרת הקברניט והמשקיע שיש את מלאכתם על הצד היותר טוב.

כך הוא גם בעבודה הרוחנית, שיש בה תובכיותה ובפנימיותה הרבה רזין וסודות עילאין מהני כבשי דרחמנא, גבוה מעל גבוה. והם שמות וייחודין עילאין הנפעלים ונעשים בפעולת כל מצוה ומצוה, לפי איכות ופנימיות העושה ומקיים המצוה בדחילו ורחימו בכל לב ונפש.

ואף בנמשל כמו במשל, אין ידיעת הכוונות הפנימיות וכל השמות והייחודים המומחים בסודות המצוה מעבכים בקיומיה, כי עיקר מה שנצרך איש ישראל לעשות ולפעול הוא בעצם מעשה קיום המצוה

המשך בעמוד הבא >

סיפורי השגחה פרטית
שנשירו מערכת ע"י הקוראים

מומחה מרשב"י

הגיע אלי אדם שישו בשו בעל משפחה שהתמכר ל"ע לסמים עד כדי כך שאפילו בשבת הוא לא מסוגל להתאפק מלעשן את הסמים שלו. אחרי מאמצים רבים מצדו ועבודה קשה, הוא נגמל מהסמים.

אלא שאז התחיל אצלו סיפור של נדודי שינה. בחלוף שמונה חודשים הוא ביקש שאתיר לו להשתמש בסמים רק כדי לישון. התייעצתי עם יודעי דבר שאמרו לי שמדובר בהימור מסוכן מאוד כי אדם כזה יכול בקלות ליפול חזרה לסמים, והסמים לפני השינה אינם כי אם עצת היצר ומכאן הוא נכנס למדרון חלקלק היישר לשאול תחתית...

הוא המשיך לשאול ולבקש היתר ממני כי הוא הבטיח שלא לשוב לסמים לעולם. זה היה לפני שבת שנסעתי למירון, אמרתי לו שבמירון אתפלל עליו שרשב"י ייתן לי עצה נכונה עבורו. כשחזרתי, הוא הופיע ושוב בקשתו בפיו שאינו יכול לישון והוא זקוק לפתרון...

"מה התשובה שנתן לך הרשב"י?" שאל והתיישב בחוץ. הוא עצמו אדם מיוחד ובעל נשמה גבוהה שבאמת ובתמים מחפש פתרון אמיתי ולא משחק משחקים. הוא באמת לא מצליח לישון...

בינתיים, נכנס אליי בקבלת קהל יהודי מבוגר. שאלתי אותו מה הוא עושה בחיים שותף? היה יהודי חשיב לי שהוא רופא והמומחיות שלו זה בעיות שינה. כל מי שסובל מנדודי שינה, הוא המומחה הגדול בתחום... שמעתי את זה וכבר הבנתי הכל.

קראתי לו מבחוץ והיברתי ביניהם, אמרתי לו: "ר' שמעון לא ענה תשובה, הוא שלח לכאן את המומחה עד אליך לטפל בך באופן אישי!!!"

למותר לציין שההתרגשות, הן של המומחה והן של המטופל הרגיעו שחקים!!!

אני לא שואל כל אחד במה הוא עוסק, וכאן שם לי ה' בלב לשאול אותו בהשגחה מופלאה!!!

יצחק אלעזר: אורחין רביה זצ"ל

.....

מעניין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית

מוזמן לשלוח א"ר שמחה סטואלס

בפקס: 15326517922

או לא: o.y.wines@gmail.com

בפועל, וכל שאר הכוונות ויחודים עילאים נעשים ונפעלים במיאל עם קיום המצוה, שמאירים וזורחים כל ייחוד וכל כוונה במקומה לפי עניינה, והולכים ועושים את פעולתם לעילא ולתתא, ועד מהרה ירוץ דבר המצוה לפעול ולהשפיע מה שנשפע על ידה.

אבל מצד הגברא העושה ומקיים המצוה אין זה מעכב אם לא יידע את כל ספרי הקבלה, להבין ולהשגיל בכל הכוונות והפעולות הנעשים למעלה בגרמי שמים בפעולת המצוה, שהם כולם נעשים ונפעלים ממילא מתוך הכוונות והפעולות הראויות לה ונעשית אל נכון בכל פרטיה ודקדוקיה.

לפיכך מהאי טעמא סגי ליה לאיניש במה ש'ממין' ומבקש את התוצר בשלמותו כראוי לו, ומגלה ומודיע דעתו וכוונתו שברצונו לקיים את המצוה כמאמרה, שתעלה ותתקיים על פי כל הכוונות הראויות לכון בה. ושוב יתקיים וייעשה לה ממילא, כשישג הוא ברעותא דליבא לקיים את מצוותו כפשוטה, על פי השגתו ועל פי דרגתו, ומצידו 'משלם את המחיר' ועושה ופועל את כל מה שיכולתו והשגתו בקיום המצוה. ומעתה ממילא תעלה ותפעל המצוה עם כל ייחודה וכוונתיה, 'כאילו' כיוון בה בעצמו את כל הכוונות הראויות בה, כשם שהתרופה נכנסת ופועלת לרפואת אל החולה על פי כל רזי מרכיביה ומינן תכולתה, והכל נעשה ונפעל ברפואת החולה גם כשאני מבין ומשיג כיצד ואיך היא פועלת. כל הוא בסדר קיום המצוה והעבודה הרוחנית, שאם עושה הוא מצידו ופועל את מה שנצרך לו לעשות ולפעול ממילא נפעלים כל פנימיות הכוונות והייחודים ועולים ופועלים את פעולתם הרמה.

אכן בוודאי פשיטא שצריך האיש מצידו לעשות את פעולתו, ולקיים את מצוותו שתתקיים ותיעשה כראוי וכנכון על פי דת של תורה, כפי שפסק בשולחן ערוך, שאם לא כן לא יועילו ולא יפעלו כל אותם כוונות וסודות הגנויים בה במצוה, שהרי לא נעשתה. והרי זה דומה לחולה שלא טל את תרופתו כלל ולא הכניסה בתוך גופו, או שלקחה שלא לפי המינון הנכון שהכתיב עבורו הרופא, שבכך לא תועיל התרופה ולא יתרפא ממחלתו כלל, הגם שהיא עשויה כראוי לה במיטב המרכיבים המעולים ביותר.

ויתרה מזו, גם הרקוב בעצמו שלמד והשיג ומבין ויודע את כל אופני צורת התרופה ופועלתה, ואף אם יהיה מגדולי הפרופסורים או אפילו הייצרן שהמציא בעצמו את אותה תרופה, הרי הידיעה הזו בשלעצמה לא תרפא אותו אם יפול הוא באותה מחלה כל שלא השתמש בה בפועל והזריקה אל תוך גופו. וכדוגמת הנוסע במטוס או ברכבת, שאם לא יעלה אל האוויר ולא יתפוס את מקומו בקרון הרכבת, בוודאי שלא יגיע אל מחוץ חפצו לעולם.

כן הוא בקיום המצוות, דפשיטא שכלפי עצם מעשה קיום המצוה לא יועיל כלום מה שיאמר שהוא חשוב כאילו קיימתיה בכל פרטיה וכו', שכן לא עשה ולא כלום, ובמקום שהאדם צריך לעשות ולפעול אי אפשר לו להיפטר מחובתו, כי המעשה צריך להתקיים בפועל, ודלא כמו שטעו בשכיצא בזה. – אבל הכוונות והייחודים הפנימיים שנרמזים ונגנונים בסוד גנוי המצוה, הם נעשים ונפעלים מצד עצמם, כאשר האדם 'הומין' והכין את עצמו להתחשב עבורו כמי שכוון בכל הכוונות הראויות לכון.

וְהָיָה עוֹשֶׂה עַל דַּעְתּוֹ וְעַל פְּנֵיתוֹ, וְעַל דַּעַת כָּל הַצְדִּיקִים וְהַחֲסִידִים. ובנוסף 'לשם ייחוד' שמשפט צדק: **יעלה לפניך מצות הדלקת נר חנוכה שלנו עם הדלקת נר חנוכה של בניך המכוונים בכוונות הראויות לכון.** – ביאור גם כן על דרך הגל, וכענין המשל שהמשלנו בזה בבית המרקחת של התרופות או בבית החרושת של המצרים והמכשירים. שנבאר בעניינם שעה הזמנת החולה אל הלקוח את אותה תרופה או מכשיר ותשלומו בעדה את מחירה המלא, הרי נעשים כל היצרנים הללו כמו 'שלוחיו' של הלקוח, העושים את המלאכה בעבורו, כדי שתשמש את כל הנצרכים לה כראוי וכנכון.

כמו כן הם חכמי ישראל, בניך היודעים ומכוונים בכל אותם כוונות הראויות לכון, הלא הם שלוחי עמך בית ישראל, עבדים לעבדי ה', עושים את מלאכתם נאמנה בדרישת טובתם של ישראל ברוחניות ובגשמיות. ולכן העמיד לנו השי"ת את חכמי הדורות, דור דור ודורשי, חכמי התורה ומסרי התורה. שהם לומדים ומבינים בשביל כל ישראל את כל רזי סודות המצוה וייחודיה, שכל ישראל ערבים זה לזה. ושאר פשוטי דלת העם סגי להם בהתחברות עם צדיקי הדור, והתקשרות בהם

באהבים, שבכך עולה ומתעלה ממילא כל עשייתם של האנשים הפשוטים שבשכר ישראל בייחוד עליון ביחד עם עלייתם של הצדיקים הכשרים היודעים ומכוונים כהוגן, שכל מעשיהם וכל פעולתם נעשים בשם כל ישראל.

וכדוגמת הקברניט והנווט שמטיס את כל האווירון עם מאות הנוסעים שעל הסיפון במטוס, וקטר הרכבת שנושא אחריו עשרות קרונות, שכולם קשורים ומחוברים בבבלי איתן אל המנהיג, שינהיג ויקח אותם אל מחוץ הפצם. כן מחברים אנו עצמנו אל אלו הצדיקים, שעושים את כל פעלם בשלמות הראוי, שישאו גם אותנו להתרומם עמם לטובה ולברכה.

"הנרות הללו אנו מרליקין, על הנסים ועל הנפלאות, ועל התשועות ועל המלחמות, שעשית לאבותינו בנמים ההם בזמן הזה".
(נוסח הנרות הללו).

ועל המלחמות – לכאורה צריך ביאור בנוסח הדיעה זו, מה מקום יש להורות 'על המלחמות' ביחד עם הנסים והנפלאות, הלא המלחמות אינם דבר טוב, והם שייכים לצרות והמכות ולא לגאולות והתשועות.

ובפשיטא הכוונה היא 'על ניצחון המלחמות', וקציר בלשון כדמצינו כהאי גוונא בכמה דוכתי. שהרי ניסים רברבן נעשו עמם בצאתם למלחמות, כמ"ש בנוסח על הנסים: "מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וכו'", וכל ניסי ניצחונות הללו נכללים בלשון 'על המלחמות'. ולא מתאים לומר בנוסח 'על הניצחונות' שאין בהם מובן עצמי, רק היה צריך להאריך ולפרש 'על הניצחונות שבמלחמות', ובחר לו בלשון קצרה 'על המלחמות'.

ברם רמז נאה יש כאן בעומק הלשון 'על המלחמות', שיש מקום להודות להשם יתברך אף על המלחמות עצמן. כנודע שיש טובה במלחמות המסתערים לפעמים, הן בכללות על כל האומה, והן בפרטות על אדם היחיד. שכן המלחמות מחשלים מאור, ועל ידם מתחזקים כוחות הגוף והנפש. ודווקא מתוך המלחמות מתגלים כוחות אדירים ונדירים, שאילו המלחמה המאלצת ומכריחה להשיב מלחמה השערה לא היו כוחות נפלאים אלו מתגלים כלל, הן בכלל והן בפרט.

ומטעם זה נערכים בכל צבאות העולם **תרגילים** רבים המדרמים את המלחמה, ובפלוטות מסוימות הצריכים להיות מוכנים למלחמה בשלמות, ולשום אלי קרב במלוא התעוזה, בונים עבור אנשי הצבא 'מודל' מדויק של חזית הלחימה, הנראה בדיוק כשדה המלחמה, ומציבים שם 'צבאים' [בובות פלסטיק] הנראים בדיוק כמו צבאות האויב עם אותם מדים וסמלים וכו'. ושם מתאמנים להם חיילי הצבא בתרגיליהם הגדולים, ממש כמו במלחמה עצמה. [עד שפעמים רבות אין התושבים עצמם יודעים, אם המדובר בהתקפת האויב או ב'תרגיל סרק' כידוע]. והיינו מטעם זה, שרק מכוח המלחמות שנצרך האדם לצאת ולהילחם מגלה בעצמו כוחות גלומים, ומצליח בניצחונותיו לגלות בעצמו כישרונות וכוחות מופלאים שבעצמו לא היה מודע להם כלל.

כיצא דבר, ישנם כיום גם לכלל העם לא רק לאנשי צבא קורסים מיוחדים ללימוד תורת הלחימה, [קורס לוחמה אישית]. והתועלת להם מקורם זו, אף שאינם נקראים ואינם קשורים למלחמה כלל, היא שמתוך אותה לחימה והתאבקות מתחזקים ומתחשלים כוחות הגוף והשרירים הרפויים, ודווקא מתוך אותה לחימה מוציא האדם מתוכו כוחות איתנים וטובים בגבורה איתנה, ואילו אותה לחימה לא היה מגלה כוחות אלו כלל.

וכן הוא על זה הדרך במלחמת הייצר, שמתוך כל המלחמות והניסיונות שמערים הייצר על האדם בעולמו, הרי הוא מתחזק יותר על ידי שמלמד לעצמו דרכי לחימה עימו, ומתרגל להתמודדויות כנגד הקשיים. וכל זאת טובה היא לאדם מאד, כדי שיתרגל להילחם ביצרו, ולהרחיק ממיד יצר טוב על יצר הרע. וביסוד זה מובן היטב מ"ש **במדרש** (ב"ר ט, ז): **"רבי נחמן בר שמואל בר נחמן בשם רב שמואל בר נחמן אמר, 'הנה טוב מאד' (בראשית א, לא) זה יצר טוב, 'הנה טוב מאד' זה יצר רע. וכי יצר הרע טוב מאד אתמהא, אלא שאלו יצר הרע לא בנה אדם בית, ולא נשא אשה, ולא הוליד, ולא נשא נזון, וכן שלמה אומר (קהלת ד, ד) 'וראיתי אני את כל עמל ואת כל כשרון**

המעשה] כי היא קנאת איש מרעהו" ע"כ. ולכאורה עדיין לא התייבשה תמימת המדרש אל נכון, שאם נבין דברי המדרש כמשולל הראשון, עולה לכאורה שבבבלי אפשרי לנו לבנות בית ולשא אשה ולהוליד ולהתעסק במשא ומתן, בלא תאוות היצר הרע, וכמי שנאלצים אנו בהכרח לצורך קיום העולם להשתמש על כורחנו באותם יצרים של תאוה וקנאה ודומיהם, כדי להקים בהם את העולם הגשמי המוכרח לנו בשביל קיום הגוף.

ולכאורה אם זו היא הכוונה, עדיין לא יתכן לקרותו בשם 'טוב מאד', כי הרע המוכרח שנאלץ האדם בעל כורחו ליקח ממנו לא ייקרא 'טוב מאד', אחר שבמהותו אינו טוב כלל.

אך בהאמור נחא שפיר, שהיצר הרע גופא 'טוב מאד' הוא לאדם, שבכך מעמידו על מכונו ועל עומדו בשלמות הטוב הנכון והראוי בעולם. כי אין השלמות הנכונה בתכלית איש ישראל בעולמו במה שיתנוז ויתרחק לגמרי מכל ענייני עולם הזה, לא יבנה בית ולא ישא אשה ולא יוליד בנים ולא יעסוק במשא ומתן. כי אין כל עניינים גשמיים הללו באים רק מחמת הכרח קיום הגוף בעולם, וכדבר שצריך להיפטר ממנו בלבד, כמו שטעו הטועים בזה. – אלא עיקרם להיעלם גם לתכלית הרוחניות של עיקר שלמות האדם בעולמו, שהיא נבנית ומשתלמת מתוך ההתמודדות הנכונה עם כל ענייני העולם הזה, כאשר המציא בעצמו את המסילה הנכונה בשילוב גוף עם נפש, לברר את דרכו על אדמות כיצד מתקנים את כל ענייני הגשמיים בשימוש הנכון, שיימצאו גם הם משרתי השם יתברך. ובכך נמצא היצר הרע שפיר 'טוב מאד' שרק על ידו ניתן להשיג זו השלמות המופלאה, כשיתמודד ויילחם עימו כדת וכדין. ועד מדרגה גבוהה שניתן אף להפוך היצר הרע גופא לטוב ממש, אחר ששולט היטב בכל איברי גופו להשתמש בכל הגשמיות כולה אך ורק לעשות נחת רוח ליוצרו.

הוא שדרש המדרש 'והנה טוב מאד' זה יצר הרע, שבגינו ילחם האדם ביצרו, ויעלה ויגלה את כל כוחות ונפשו הפנימיים להתעלות כנגד התאוה המאוסה, ושאר עניינים שאינם טובים המעלה הייצר על ליבו. ומתוך אותה מלחמה והתמודדות יגיע ויזכה להיות 'טוב מאד', עד שיתהפך גם מה שנרמזה מתחילה כדבר רע לטוב מאד.

[וכדוגמת המשל שהובא מקורס לחימה אישית, שמשלם האדם במיטב כספו למורה המלמד את כל תורת הלחימה וההתגוששות, והוא נקרא מורה 'טוב מאד' על אף שבכל מהלך השיעור הוא רק נאבק ונלחם כנגדו, ודו"ק].

כמ"ש בפרק קמא **דברכות** (ה): **"אלעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, שבאמר (תהלים ד, ה) 'רגזו ואל תחטאו'.** ופירש **רש"י**: **"ירגזו יצר טוב – שיעשה מלחמה עם יצר הרע" ע"כ. ועל דרך שאמר הכתוב (תהלים ס, ו) 'נתתה ליראך נס להתנוסס', ופירש **רש"י**: **"נתתה ליראך נס – ניסיונות של צרות הרבה. 'להתנוסס' – להיות מנוססים בהם אם יעמדו ביראך" ע"כ.****

ולפיכך נמצא שפיר שיש מקום להודות ולהלל אף **'על המלחמות'**, שכן מתוכם התחזקו ישראל והתעצמו כנגד תרבות יוון, ועל ידי שנלחמו כנגדם נמצאו הם עצמם מתחשלים יותר בטובה.

ובספח"ק **בני יששכר** (מאמר ד אות 2) פירש בזה בענין אחר, וז"ל: **"הכוונה הוא הוראה על מלחמות השם יתברך, שנלחם בעדנו דרך מלחמה, בכדי להודיע חיבת אב לבנים וכו'."** עכ"ל.

סיפר מרן **החפץ חיים זצוק"ל**, שהיה פעם בבית רבו הגה"צ **רבי נחום מהרדענקא זצ"ל** בימי החנוכה, ועסקו יחדיו באהבים בעמלה של תורה. והנה נקפו השעות והגיע זמן **הדלקת נרות חנוכה**, אך לפליאתו של החפץ חיים התמהמה הגאון משום מה, ולא נישג למצות ההדלקה, הוא המשיך עוד בעסק הסוגיא שהתייגעו בה, על אף שכבר החל להחשיך היום. שאל החפץ חיים את רבו, מדוע אינו מפסיק להדלקת הנר כדין, הרי עוד מעט יעבור הזמן?

ענה הרב והסביר, וזוגתי הרבנית יצאה כרגע מן הבית לצורך דחוף. יודע אני שתצטער כשתראה שנישגתי להדלקת הנר בלעדית, והרי כבר פסקו חכמינו ז"ל (שבת כג.) נר ביתו ונר חנוכה, **נר בית עדיף משום שלום בית** ע"ש, ואם כן בוראי עלינו לחוש במצות המלקת נר חנוכה גם לשלום הבית! הנה אמורה היא לחזור תיכף, ואז אגש בעזרת ה' בשמחה אל המצוה!

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מהדגה"צ **רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א**

0733-22-76-09 ☎ מתקשרים ☎ מזמינים ☎ מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

shivti1@gmail.com

05276-10455 078-3331109 טל: רח' ישעיהו 7 ירושלים

יור"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים

יהודי יקרא! את תחזיק טובה לעצמך, הנן מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. המעוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakeilah weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

וכשראה שהחמור הולך, מזה ראה שראויים לצער הזה, ולכן מיד "אמר לאשר על ביתו קום רדוף אחרי האנשים והשגתם ואמרת אלהם למה שלמתם רעה תחת טובה", וליכא מידי דלא רמזי באורייתא. (קב ונקי)

חנוכה

פרשת מקץ נקראת בחנכה. כשמתתיהו צעק "מי לה' אלי" הצטרפו אליו בודדים. מה הסכויים שלהם מול אומה כה חזקה שנצחה את כל העולם? שנים עשר אנשים מצליחים לסלק את היונים, אחרי חמישים ושתים שנה של שלטון בארץ ישראל! כי כשיש בטחון מושלם בקב"ה – אפילו יחידים יצליחו! אם נשים לב, מדליקים את הנרות כשעדיין לא שורר בחוץ חושך גמור. לכאורה, אם היו שואלים אותנו, היה מתאים יותר להדליק את הנרות אחרי זמן רבנו תם, כשחושך גמור כבר שורר בחוץ, ולא כשעדיין אור וחשך בערבוביה? התשובה: המודד האמיתי לבטחון המושלם בקב"ה אינו בזמן חושך מוחלט, כשכלו כל הקיצין, ואין כל בררה אלא לבטוח בקב"ה. המודד האמיתי לבטחון הוא כשעדיין יש אור במנהרה, כשאפשר להסתדר גם בכחות עצמיים, ובכל זאת בוטחים באופן מוחלט ומושלם בקב"ה. לכן דוקא בזמן הזה ראוי להדליק את הנרות ולבטא בכך את הבטחון המושלם בה'. מה שמעניק לאדם את ההצלחה ואת העליה, הוא כשיש לו את האפשרויות להסתדר בכחות עצמו, ובכל זאת הוא אינו מסתמך על כחות אלו ומניח את עצמו רק בידי של הקב"ה. (רבי גואל אלקריף שליט"א, נאה דורש)

חשוף זרוע קדשך וקרב קץ הישועה נקום נקמת דם עבדיך מאומה הרשעה כי ארכה לנו הישועה ואין קץ לימי הרעה

וכו'. וצ"ב לשון כי ארכה לנו 'הישועה', ולכאורה היה צריך להיות כתוב: כי ארכה לנו 'הצרה' או 'הגלות'? ומפרש הנחלת אברהם, על פי משל: לאדם שלוח מעות מחבירו וקבע את זמן הפרעון לחודש ניסן, כי סבר אשר עד אז ירויח בעסקיו ויוכל לשלם משל עצמו, אך הגיע זמן הפרעון ולא הרויח כל כך. ופגש בחבר אחד וסיפר לו את הדבר, ונכמרו רחמיו והלווה לו עד ר"ח אייר ובוה שילם לראשון. אך גם באותו חודש לא הרויח די, והלך ולוה מאדם שלישי ושילם לשני. וכך על דרך זו עברו עליו כמה חדשים עד שלבסוף הרויח שיכל לשלם את ההלוואה משל עצמו. נמצא, שלאותו לוה היתה כמה פעמים ישועה – אבל לא ישועה גמורה, ורק לבסוף כאשר הרויח ושילם משלו היתה לו ישועה גמורה. והנמשל: דהגם שהקב"ה עושה עמנו בכל יום ובכל עת ובכל שעה הרבה ישועות, מכל מקום ישועות אלה אינם שלימות וגמורות אלא זמניות אשר צריכים ישועה אחריהם. וזהו כוונת הפייטן: "חשוף זרוע קדשך וקרב קץ הישועה" שיהיה לנו ה'קץ' אשר אין אנו צריכים ישועה אחריה, "כי ארכה לנו הישועה" – הישועה שאתה עושה עמנו לעת אתה היא ארוכה לנו, משום "ואין קץ לימי הרעה" וצריך כל פעם ישועה אחרת... (פנינים)

לא על הנצחונות. בנוסח על הנסים אומרים "על המלחמות" ולא אומרים "על הנצחונות". ומדוע? אצל עם ישראל אין מטרה לנצח. יש מטרה לעשות מה שצריך ושנוכל להמשיך לעבוד את ה' מתוך השקט ובטח. אצל עם ישראל אם יש מצוה להלחם (כגון במלחמה רוחנית), הזכות להלחם היא העיקר ולא הנצחון!!! (גליין אישיבישער חומש)

והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן דלות ורעות תאר מאד ורקות בשר לא ראיתי כהנה בכל ארץ מצרים לרוע (מא,יט)

מה רצה להודיע באמרו "לא ראיתי כהנה בכל ארץ מצרים לרוע", וכתב ליישב בספר "פה קדוש", כל החלומות הם מהרהורי היום, שכל מה שהאדם מהרהר וחושב ביום חולם עליו בלילה. ידע פרעה שיכול יוסף לומר לו, למה אינך יודע פשר החלום, הלא מסתמא חשבת עליו ביום ולכן חלמת בלילה. לכן אמר "לא ראיתי כהנה בכל ארץ מצרים לרוע", ואם כן לא יכולתי לחשוב על זה ביום. (להתעדן באהבהבתך)

ויאמר אלהם מרגלים אתם (מב, ט)

מדוע האשימם יוסף דוקא באשמת ריגול? הלא היה יכול להאשים אותם בגנבה, שוד וכדומה? ובארו המפרשים שיוסף עשה לעצמו את החשבון הבא: אם אמר שהאחים גנבים, הם יצאו החוצה וישאלו את האנשים: איך אפשר "להסתדר" עם בעל הבית? בשקלים, בדולרים?... במקרה כזה היו עונים להם: עם בעל הבית הזה לא ניתן "להסתדר", כי הוא היה פעם עבד ועכשיו נעשה מושל! דבר זה היה מדליק אצל האחים "נורות אדומות", והם היו תופסים שמדובר באחיהם הקטן יוסף! לכן אמר להם "מרגלים אתם", כדי שייבנו שהם במעקב אנשי בית המלוכה, וכל תנועה שלהם מצולמת ומוקלטת. במצב הזה הם לא יעזו לשאול אנשים ברחוב, כי כל שיחה קצרה כזו רק תגביר את החשד שהם, אכן, מרגלים, וכך יסתבכו עוד יותר. (לאור הנר)

והורידו לאיש מנחה מעט צרי ומעט דבש (מג, יא)

צריך ביאור למה הקפיד שיהיה רק מעט דבש ומעט צרי? ויש לומר דהנה באמת ליתן מתנה לעכו"ם הוא איסור דלא תחנם, אלא דהכא היה מותר מפני שהיה זה לצורך למצוא חן בעיניו, וכיון ששיער יעקב אבינו שבמעט צרי ומעט דבש כבר יהא זה מנחה המספקת להצותו ולשיא חן בעיניו, שוב כל הוספה היא מתנה חנם ואסורה באיסור דלא תחנם, לכן אמר שלא יתנו כי אם מעט מהצרי והדבש. עוד י"ל עפ"י הכתוב במשלי (כה, טז) 'דבש מצאת אכול דיך פן תשבוענו והקאתו' ומבואר דדבש מעלתו היא דוקא באכילה מועטת, ובאכילה מרובה הוא כבר אינו מועיל, ועל כן אמר להם דמהדבש יתנו לו מעט, שזהו השיעור הרצוי לאכול ממנו. (הגר"ח פיינשטיין שליט"א, מערכי תורה)

הבקר אור והאנשים שלחו המה וחמריהם (מז, ג)

בזוהר (ח"א קצג) מקשה שכיון שהם הלכו מדוע התורה צריכה לכתוב שגם חמוריהם הלכו, ועי"ש מש"כ.

וכ' בס' קהלת יצחק לבאר הדבר בשם רבי אליעזר יצחק זצ"ל חתנו של הגר"ח מוולאזין זצ"ל, ע"פ הגמ' בתענית (כד). שלרבי יוסי דמן יוקרת היה חמור שעומד להשכרה לעבודה, ובכל סוף יום עבודה היו שמים עליו את התשלום והיה חוזר לבית אדוניו, ואם היו נותנים לו יותר או פחות לא היה בא, יום אחד שכחו עליו זוג סגדלים ולא זז ממקומו עד שנשלחו זאת ממנו והמשיך ללכת. והנה ליוסף היתה תכנית לצער את אחיו ע"י הטמנת הגביע וכו', רק שלא ידע אם מהשמים יסכימו איתו, ולכן שם את הגביע על החמור באמתחת בנימין, ובדק אם מהשמים יתנו לחמור ללכת עם חפץ גנוב (וודאי שבשבטי י-ה היה נוהג דבר זה),

ידועה הקושיה על מה שאומרים ב"על הניסים": "מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך". יש כאן חמשה עניינים. והנה שניים הראשונים, "גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים", מובן שזה נס ושינוי מגדר הטבע. אבל שלשת האחרים, "טמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך", מה הנס בזה וכי בגלל שהיוונים היו יותר רשעים היה יותר סיבה שהם ינצחו, ואיזה חידוש יש בשלשה עניינים אלו טמאים ביד טהורים וכו', שמזכירים אותם בתפלה. ונראה לבאר, שבאמת אין כאן חמשה עניינים, אלא הכל דבר אחד וכמו שיבואר בס"ד. ונקדים לזה משל. הנה בכל צבא יש הרבה כוחות כדי להלחם, כגון חיל רגלי, חיל פרשים, חיל הים וכו'. והנה, אחר שיש מלחמה, יש אנשים ש"לומדים" את תוצאות המלחמה ומסכמים מה שהיה. ולדוגמא כך אומרים: לצבא א' היה יתרון בחיל רגלי. ואילו לצבא ב' היה יתרון בחיל אווירי. וצבא ב' נצח לגמרי במלחמה. מעתה יודעים כולם כי כח אווירי חשוב יותר כדי לנצח מאשר כח רגלי. ומן היום הוא והלאה כל הצבאות שמתבוננים במלחמה ההיא יודעים להשקיע בחיל האווירי יותר מאשר בחיל הרגלי. ומעתה נראה שזה ביאור מה שאומרים בתפילה: ה"סיכום" של מלחמות החשמונאים הוא כך: לצבא יוון היה יתרון של "גיבורים ורבים" [לעומת החשמונאים החלשים והמעטים]. ולצבא החשמונאים היה יתרון של "טהורים וצדיקים ועוסקי תורתך" [לעומת היוונים הטמאים והרשעים והזדים]. ואין כאן חמשה עניינים, אלא הכל דבר אחד, שבמלחמה זו מה שקבע את הנצחון לא היה כח של "גיבורים ורבים" אלא כח של "טהורים וצדיקים ועוסקי תורתך". והכל עניין אחד, שאנו מודים ומשבחים ומפרסמים הנס שזה היה המהלך של מלחמות החשמונאים. הניצחון לא היה רק במערכה זו, אלא נצחון בויכוח על ההשקפה והאמונה והאמת, שנקודה זו בעצמה הייתה עיקר הוויכוח והמלחמה בין יוון לישראל. שאלילבא דהשקפת יוון [שאינם מאמינים ברוחניות, אלא בגשמיות הנראית לעיניהם, עיין מש"כ בזה במאמר "חושך זו יוון"] הניצחון צריך להיות של כוחות גשמיים, כי אצלם הכל עפ"י הטבע ואינם מאמינים שיתכן כוח של "צדיקים" ו"עוסקי תורתך". ואילו ישראל יודעים ומאמינים ברוחניות, ממילא וודאי שמה שבאמת קובע הוא רק הכוח של "טהורים וצדיקים ועוסקי תורתך". ועל זה מודים, לא רק שהיה נצחון בעצם המערכה שהחשמונאים נצחו את היוונים, אלא היה כאן ניצחון גדול לכל ההשקפה והאמונה של ישראל נגד ההשקפה והתרבות של יוון. וכל העולם ידעו בבירור שיש רוחניות בעולם והיא הקובעת הכל. ודבר זה הוא פסוק מפורש בהפטרה לשבת חנוכה "זה דבר ה' אל זרבל לאמר לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי אמר ה' צבקות" [זכריה ד, ו].

פינת ההלכה

מעשה באזיקונים שנמסו...

שאלה: מעשה באחד שתה את בית החנוכה בפתח ביתו בעזרת "אזיקונים" מפלסטיק, ובהגיע יום החמישי של חנוכה, נמסו האזיקונים מעוצם החום, ובית החנוכה נפל ארצה וכבו הנרות. ויש לדון אם יצא ידי חובת ההדלקה או שצריך לחזור ולהדליק שוב?

תשובה: כתב המשנ"ב (תרע"ג ס"ק כ"ה) דאם הדליק הנרות במקום הרוח וכבו, חייב לחזור ולהדליק, שהדלקה במקום שעשויים ליכבות הרי זה כמו שלא נתן בה שמן כשיעור. ומ"מ לא יברך. וביאר בשער הציון (סק"ל) דזהו מפני דשמה אינו ברור שיכבו. ומבואר מזה דאם הדליק במקום שבודאי יכבו תוך הזמן צריך לחזור ולהדליק בברכה. וא"כ בנידון דידן, צריך לבדוק ולדעת אם חום הנרות מכריח שיינמסו האזיקונים. ואם מוכרח הוא, יצטרך לחזור ולהדליק בברכה.

אולם יש מקום לחלק, דשאני הדלקה במקום הרוח, שגם אם היה מדליק נר אחד היה כבה. משא"כ כאן, שאם היה מדליק נר אחד היה דולק יפה כל זמן ההדלקה, שכל ענין נמיסת האזיקונים בא ע"י עוצם החום בריבוי הנרות. ונמצא דנחשב 'הדלקה במקום הרוח' רק לגבי נרות ההידור. וא"כ אף אם יחזור וידליק בשביל לקיים מצות ההידור, מ"מ יהא זה בלא ברכה, שכן את עיקר המצוה כבר יצא. [ואף עצם חיובו לחזור ולהדליק נרות ההידור יהיה תלוי בדברי הגר"ז, אם שייך לקיים ההידור בפני עצמו].

אך באמת יש להביא ראיה שלא קיים אך את עיקר המצוה, דהנה נפסק בשו"ע (תרע"א ד) שאם מילא קערה שמן והקיפה פתילות, אם כפה עליה כלי עולה כל פתילה בשביל נר אחד, ואם לא כפה עליה כלי לא עלה אפילו לנר אחד, שאינו אלא כמדורה.

ולכאן תמוה, הרי בשעה שהדליק את הנר הראשון עדיין לא היה כמדורה, וא"כ מדוע לא יעלה לו לפחות כנר אחד, ומה איכפת לן במה שאח"כ נעשה כמדורה, הא קיי"ל כבתה אינו זקוק לה.

ובהגהות רא"מ הורוויץ (שבת כג:) עמד בזה, ונדרחק להעמיד דמירי שהדליקו כמה בני אדם את כל הפתילות בבת אחת. אלא שדין זה הובא להלכה (תרע"א ד) ומסתמת הפוסקים משמע דלא מירי דוקא בכה"ג שהדליקו כל הפתילות בבת אחת.

ובמנחת שלמה (תניינא נ"ח ב) ובטעמא דקרא (ענייני חנוכה) ביארו בזה, שלא אמרו כבתה אין זקוק לה אלא היכא שנתחדשה הסיבה לכיבוי אחר ההדלקה. משא"כ אם הדליק על דעת לכבות תוך הזמן, הו"ל כמדליק במקום הרוח שלא יצא ידי חובתו, ועל כן הכא כיון שהיה דעתו מתחילה להדליק את כל הפתילות ולעשותה כמדורה, לא יצא אפילו ידי נר אחד, כיון שהיה בדעתו מתחילה לעשותו כמדורה.

ולפי"ז י"ל דה"ה במעשה דידן, דכיון שהיה בדעתו מתחילה להדליק הרבה נרות, על כן לא מהני מה שמצד הנר האחד היה ראוי לדלוך, והו"ל כמדליק במקום הרוח, דלא הוי הדלקה. וכמו דחזינן בדין קערה שהקיפה פתילות. והיה עליו לחזור ולהדליק בברכה וצ"ע. (הרה"ג רבי צבי דותן שליט"א)

סופגניות של האמא או של הסבתא

שאלה: במסיבת חנוכה חלק מהסופגניות נעשו על ידי האמא, וחלק ע"י הסבתא, הנכדים הסתפקו איזו מהן להקדים לאכול, משל האמא כדי לכבדה לפי שחייבין בעבודה, או משל הסבתא לפי שגם האמא חייבת בכבודה?

תשובה: כתב הרמ"א (י"ד סי' ר"מ סעי' כ"ד) חייב אדם בכבוד אביו יותר מכבוד זקנו עיי"ש, ולפי"ז יש לטעום קודם משל האמא כדי לכבדה. (מים חיים)

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת הרה"ג אלימלך הורביץ לאירוסי הבן משפחת הרב פויפר להולדת הנין

משפחת נאטאן להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות שטרנברג-ניכטבורג להולדת הבן הנכד

משפחות לוונשטיין - דינר להולדת הנכד הנין **גני הדד:** משפחות הרב אלפר לאירוסי הבן הנכד משפחת קולין לאירוסי הבן

משפחות קוקיס להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת סגרה לנשואי הבן משפחת פוירשטיין לאירוסי הבן

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני למייל a7608833@GMAIL.COM

שנה אחת שמע רבינו שבתו מירושלים עומדת להגיע לביתו להדלקה. איחר את ההדלקה, כדי שגם היא תשמע את הברכות.

בן שהגיע מאוחר לביתו וצריך להדליק נרות חנוכה. אם יודע שאביו ישמח שיעירו אותו, שעל ידי זה הבן יוכל לקיים מצות נר חנוכה בהידור, יכול להעירו, שהרי על שמחת גשמיית מותר להעירו, קל וחומר משום שמחה רוחנית, שאביו ישמח בזה.

להשכיחם תורתך: אבי מורי זצ"ל, שעתה אני בסיום ה"שלושים" היה ההיפך הגמור מזה. הקב"ה חנן אותנו במתנה מופלאה, זכרון נדיר. לפני שנים סיפר הגאון רבי מוטליה אויערבאך, בנו של מרן הגרש"ז, שהיו אומרים על אבי "אייזנע קאפ-ראש ברזל" שהיה בעל כשרון עצום. בילדותו היה להם שכן בשכונת "מזכרת" הגאון רבי רפאל קצנלבוגן, הוא חיבב את אבי שהיה ילד פלא, הלא הוא בעצמו היה גאון מופלא, בחן את אבי על בבא קמא בעל פה! בגיל שתים עשרה אבי נשלח לפרדס חנה להתחזק בבריאות. רבה של המושבה, הגאון הרב דיסקין שהיה מיודד מאד עם סבי, החליט לעשות מעשה: הזמין את תלמידי "המדרשה", הושיב את אבי על ברכיו ובחן אותו מבחן סיכה על כל בבא בתרא! שיהיו להם השגות למה לשאוף!

מאז עלה מעלה מעלה, למד י"ב שנים בישיבת פוניב' בהתמדה גדולה. חוט השני בסיפורי המשפחה בימי "השבעה" אודות שליטתו בעל פה בכל הש"ס ואהבת לימודו. אף אני כשהייתי ילד "בחנתי" אותו, הראתי לו את שולי הדף בכל סדרי הש"ס, הכל ענה נכונה! הש"ס שלו בלוי וקרוע מרוב שימוש! לפני למעלה משלושים שנה פתע עזב את עבודתו בבורסת היהלומים וחזר ללמוד, כאברך צעיר... בחשק עצום ובשמחה. בניחומי ת"ח בכוללים החשובים "תורת אברהם" ויהוד בהם למד, סיפרו על לימודו שהיה בעיון, אש להבה, קולות וברקים. את החברות הצעירות שלו הזהיר-ביקש לבל יכבדו את זקנו הלבן. לא החזיק סלולרי. בבית היה לומד בניגון שובה לב.

סיפר אחד הת"ח החשובים בב"ב, היה זה בתקופת חזרתו של אבי לכולל, הוא למד עימו חברותא. יום אחד מצאו על הרצפה פיסת דף גמרא חתוכה מקצה העמוד, מילים בודדות. ישר הלכו לאבי, שאלוהו מאיפה זה. מיד ענה להם איזו גמרא ואיזה דף. ניגשו לארון, ואכן באותו הדף שציין היה קרוע בקצהו!

השבוע חל יום הזכרון של ראש הישיבה רשכבה"ג, ליבם של ישראל, גאון וטהור רבי אהרן לייב שטיינמן, כ"ד כסלו תשע"ח

מתוך "כאיל תערוג": סיפר רבי יעקב נטע בק, משרידי הישיבה במונטריי: "רבי אהרן לייב למד בישיבה, כשהגיעו ימי החנוכה חזינו פלא - אף פעם לא ראיתי כזה דבר. אצל רבי אהרן לייב בכל התנהלותו בישיבה כל דקה היתה חשובה לו מאד, ופה חצי שעה הוא התעסק בפתילות עם כל הכוחות. אני לא יכול לשכוח את זה, בכזו אהבה שהוא הכין את הנרות. שבעים שנה כבר חלפו והמראה הגדול של חיבוב מצוה לא מש מזכרוני!"

נשאל רבינו באדם שיש לו בביתו שתי מרפסות, אחת פונה למקום שדרים שם שומרי תורה ומצוות ואחת פונה לצד שגרים שם חילונים, היכן עדיף להדליק את נרות החנוכה? ואמר: "עדיף להדליק היכן שיש שומרי תורה ומצוות, להם זה יביא תועלת יותר, שהם מבינים את גודל הנס ויתרוממו מכך!"

כתב הט"ז: אדם שטעה וקיבל שבת לפני שהדליק נרות חנוכה, יבקש מאחד מבני ביתו שידליק עבורו - בשליחותו. (תה"ט א') **תמוה ה"פרי מגדים":** הרי הלכה היא שכל מילתא שהוא לא מצי עביד לא מצי משוי שליח' (נזיר יב), אם כן, כיון שהוא קיבל על עצמו שבת אינו יכול להדליק נר חנוכה, וכיצד יעשה שליח?!

תירץ רבי אהרן לייב, מאחר והמשלח יכול להשאל על קבלת שבת לצורך הדלקת נרות חנוכה, שוב נחשב "בידו" להדליק. ("מרפסין אגרא" ח"א - תוס' שם כתב שבדבר שבידו לא נאמר כלל זה)

מעשה היה בישיבה בערב שבת, הבחורים הכינו את החנוכיות בחדר האוכל ואחד טעה והדליק חנוכיה של בחור אחר. האם יצא ידי חובה, שנמצא שהדליק בשמן שאינו שלו, ואם לא יצא ידי חובה, האם צריך לחזור ולברך "שהחיינו" למחרת?

מרן הרב שטיינמן אמר, שזה ברור שלא יצא ידי חובה כיון שנחשב גזלן, מפני שהיא מצוה הבאה בעבירה.

ולא שייך בזה 'נוח לו לאדם שיעשו מצוה בממונו', כי כאן מכלה את השמן, גם אם ישלם אחר כך דמי השמן שהשתמש. אכן לענין ברכת "שהחיינו" יצא כדין "רואה", כיון שהדליק עם בני הישיבה וראה את הנרות שלהם יצא ידי חובה, ואין לומר שהיתה כוונתו דווקא על החנוכיה שלו. (שיעורי הגרמ"ב זילברברג)

סיפר האדמו"ר מקלויזנבורג: "כשהיה זקני הקדוש מצאנו גר בעיירה רוזניק, היו ילדי העיירה באים לשחק עמו בסביבון. כאשר הילד היה עני, התנה אותו זקני שאם הילד יפסיד עליו ליתן כפתור, ואם הוא יפסיד יקבל הילד גרייזער.

לכאורה, במשחק זה של סביבון יש חשש של משחק בקוביה, שמא אינו נותן מעותיו בלב שלם? אלא כאשר כל ישראל כאיש אחד ולב אחד כל יהודי שמח כשיש לחברו כאילו היה לו, ועוד שמח יותר כאשר חברו זוכה מאשר כשהוא זוכה, אם כך לא שייך חשש גזל ואינו בגדר משחק בקוביה.

את זה רצו להראות במנהג המשחק בחנוכה, שהתקשרו אז יחד כל כך באהבת ישראל, שלא משנה להם אם יש להם או לחבריהם, כי גם מה שיש להם אינו שלהם".

("לקוטי דברי תורה" שנה י"א י"ב - מקץ תשנ"א ועיין שו"ת "דברי יציב" או"ח ח"ב ועוד)

סיפר האדמו"ר משינאווא, שבהיותו ילד נכנס לבית המדרש ולמד גמרא, לא הבין פשט, עמל ויגע זמן רב ולא מצא. בינתיים נכנס חברו, וביקש ממנו שיבוא לשחק איתו "קוויטלך", השיב לו שאחרי שביין פשט בגמרא ילך עמו.

ביקש החבר שיגיד קושייתו, ומיד כשאמר לו אותה, ענהו חברו פשט ישר. נענה ואמר: "כפי הנראה היצר הרע הכניס לך את הפשט הזה, כדי שאוכל ללכת לשחק מהר, לפיכך לעולם לא אשחק יותר בקוויטלך!"

וסיים: "מאז לא שיחקתי כל ימי בקוויטלך, ורק עם סביבון, כי מנהג ישראל הוא".

("רבינו הקדוש משינאווא" ח"א)

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד נשאל אודות אותם המקילים בחנוכה לקבוע עצמם במשחק וכדומה, ותולים להתיר הדבר דכמה בני תורה נהגו כן... וצריך עיון, מה התועלת יש בזה, שלא יהיה במשחקים אלו עוון ביטול תורה?

והשיב: "כבר ציינתי פעם את דברי הגמרא (ב"ב צא: ועיין מסכת כלה רבתי ב') "אמר רבי יוחנן זכורני שהיו מטיילים טליא וטלייתא בשוק, כבן שש עשרה וכבן שבע עשרה ולא היו חוטאים".

ונראה שהיה להם בזה חוק קבוע לצורך הבריאות, ואפשר שהוא בכלל "עת לשחוק"! כדי שיעסקו בדבר, שלא ילכו בטלים, כי הבטלה מביאה לידי חטא, ולא כל אחד מסוגל ללמוד בקביעות, ולכן לא מיחו בידם. כמה פעמים יצוו הרופאים שהטיול יפה, והוא לצורך הבריאות.

וגם בזה אני אומר על המשחק בחנוכה שאין להרהר אחרי מנהג ישראל עם קדוש, כי על ידי זה לא יפנו לדברים אחרים יותר גרועים, כשמיעת חדשות וכדומה..."

("שלמת חיים" שפ"ד-ה', ועיין חת"ס "אגרות ספרים" ג', "יסוד ושורש העבודה" שער י"ב)

בשנת שנ"ה ערכו ראשי קהילת קראקא, בירת פולין, רשימה ארוכה של תקנות. אחת מהן הכרחית מאד, היתה משחקי הקלפים

'משחקי קלפים אסורים על בעלי-בתים, צעירים, נערים ועל עובדי-אורח בקוזמיר ובקראקא ובכל חלקי העיר, לא כל שכן במסבאות. על אחת כמה וכמה על העניים שוכני ההקדש.

איסור זה חל גם על נשים. אסור להן בכלל לשחק, לא בכסף ולא בכאילו בכסף, זולת בחול המועד וחג החנוכה.

האישה שיתפסו אותה משחקת בקלפים תעצר על ידי פרנסי הקהילה בבית הסוהר, ויחזיקו אותה שם מן הבוקר עד הערב, ושמה יפורסם בבית הכנסת. ואין להתחשב אם הן ממשפחה מכובדת, הרות, או מניקות'.

(קדמוניות מפנקסאות ישנים קראקא תרנ"ב)

ה"קוויטלך" היו קלפים שעליהם היו כתובים אותיות הא' ב' ולא מספרים, ללא ג'וקר. בהונגריה היה נהוג בקרב חסידים ואנשי מעשה שלא לשחק בקלפים רגילים משום שהציורים הם "קליפות", רחמנא ליצולן, לכן שייחקו ב"קוויטלך" שהודפסו במיוחד עבור יהודים. בגליציה נקראו קלפים אלו בשם 'צאנזער קוויטלך'.

בימים עברו נהגו בקהילות ישראל לשחק בימי החנוכה בקלפים, קוביות וכדומה, גם בסביבון - "דריידל". ברוך ה' מנהגים אלו נעלמו, ורק הסביבון מסתובב על שולחן החנוכה. במשך דורות משחקי קלפים וקוביה היו נפוצים כל ימות השנה. חכמי ישראל גינו אותם בכל לשון. ברוב פנקסי הקהילות יש תקנות חמורות אודות השחוק: "כי יצר קוביה גדול מאד לרגילים בו". כדברי הרקנטי (של"א): "כל נדר של קוביה יש להתיר, כי השוגים בו אינם יכולים להתאפק ולמשול ברוחם".

רבה של וורמייזא, מוהר"ר בנימין הכהן הטיל בשנת שצ"ח חרם שלא לשחק שום שחוק, הן קלפים והן קוביות, או איזה שחוק שיהיה חוץ משחמט. רק בחנוכה התיר לשחק, מתחילת ליל ראשון עד אחר יום שמיני של חנוכה, "יום חנוכה המזבח". ונהיה למנהג קבוע בוורמייזא. אף אחרי שחזר לפראג ונתבקש בישיבה של מעלה, התקיים מאמרו, ורק בחנוכה היו נוהגים היתר בשחוק!

("מנהגים דק"ק וורמייזא" - הגהות מהגאון ה"חות יאיר")

סיפר הגאון רבי יאיר חיים בכרך: "זכורני בילדותי שהתאספו בעלי תקנות ובראשם אדוני אבי מוהר"ש לשנות המנהג הקדום, שלא לשחוק כל השנה רק בימי החנוכה.

והורע בעיני אדוני אבי שיהיו ימי נס הקבועים להודות ולהלל, מזומנים לימי שחוק וקלות ראש, וביקש לאוסרם, ולקבוע היתר השחוק לשמונת ימי חגאות הנוצרים הסמוכים לחנוכה, שאין בהם ביטול משא ומתן, ואנשים נשארים בבתיהם. ולא עלתה בידו, כי לא הסכימו לשנות מנהגם..." (שו"ת "חות יאיר" קכ"ו)

נציין בזה כי השבוע יחול יום הזכרון לגאון רבי יאיר חיים בכרך, רבה של וורמייזא, מגדולי אשכנז, בעל ה"חות יאיר", א' טבת תס"ב

פירודא: במשך כל השנה יש חרם לשחק בקלפים, אולם בימי חנוכה מכריזים בבית הכנסת שמותר לשחק במשך ארבעה שבועות. בסיום שבועות אלה, יש להחזיר את האיסור באמצעות חרם מחודש. אמנם, היות ובתקופה זו חלו חגאות אצל הנוצרים, מעניק פרנס החודש רשיון לשחק במשך חמישה או שישה שבועות, כדי שלא יתקבל הרושם שעושים זאת מחמת איסור הלימוד בליל לידת 'התלוי'...

(ס"ה)

"במשך השנים גזרו בהרבה מקהילות אשכנז, שלא לשחק שום שחוק כל השנה, חוץ מחנוכה ופורים שהותר, כנגד יצר הרע, דמוטב שיאכלו בשר תמותות שחוטות..." ("נהג צאנז יוסף")

החרם נשאר בתוקפו במשך מאתיים שנה - "בוורמייזא הוכרז החרם מדי שנה בשנה בעשרה בטבת אחרי התפילה בבוקר בהכרזה פומבית בבית הכנסת! הכרזה זו הופסקה בשנת תק"צ. בפנקס הקהל הישן של מגנצא היה רשום חרם על המשחקים בקלפים! המילה 'חרם' נכתבה בכוונה 'כרם', כדי למנוע מהעברייך האפשרי את עונשו משמים, וזאת בלי ידיעתו..." (שם)

מהר"י ווייל נשאל בעניין אישה שטענה נגד בעלה שהוא מאוס עליה ותובעת כתובתה. ומה הסיבה? שהוא מבזבז את כספו במשחקים, וגם הולך לאכול ולשתות עם מרעיו, משתכר ומקיא... הבעל טען להגנתו: "שאינו עושה שום שחוק שלא כהוגן רק בחנוכה, כמנהג..." (שו"ת מהר"י ווייל קל"ה עיי"ש)

הרה"ק רבי משה טייטלבוים, ה"ישמח משה", הוכיח שעיקר תקנת ימי החנוכה היתה להודות ולהלל ולא אכילה ושתיה: "מזה יוצא מוסר גדול מאד למאבדים זמן קדוש הזה בשחוק וקלות ראש במיני משחקים, שותים במזרקי יין וזוללי בשר, ונעורים כל הלילה וכמעט אינם מתפללים, אוי להם ולנשמתם.

פרשיות מקץ - ויגש תשפ"ו • עלון מס' 178

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

השגחה שבועית

אבא, למה אתה לא מביא לי מים?

יהודי שמתמודד שח לפני את המילים האלו: למה? למה אני עובר כל כך הרבה? איך זה שאני מתפלל כל כך הרבה ולא נענה? משמים נזכרתי מסיפור שסח לי אבא של מושי, חזו תשובה נפלאה לכל השאלות.

וכה סיפר לי האבא:

מושי היה בבית חולים. במצב טוב, ברוך ה', אבל היתה לו איזה בעיה, שכדי לפתור אותה הוא קיבל נוזלים דרך הוריד, והיה אסור לו לשתות. באחד מימי האישפוז, הילד בכה תמרורים וביקש, "אני רוצה לשתות! תנו לי מים! בבקשה!" עמדי מהצד, ריחמתי עליו עד עמקי נשמת, ולא הבאתי לו את מבוקשו. זה היה קשה, אבל התמודדתי, הרי לא אחבל בתהליך הרפואי שהוא חייב לעבור.

פתאום פנה אלי מושי באופן אישי ואמר לי, "אבא, רחם עלי, תן לי לשתות!"

העיניים שלי התמלאו דמעות, אבל אז תפסתי את עצמי ואמרתי לבני היקר, "מושי, אני אבא שלך. אני כל כך אוהב אותך, ואני יכול לעשות לך רק מה שטוב עבורך. אני רואה שקשה לך, מאוד קשה, אבל אני יודע ששתיה תזיק לך. אתה רוצה שאני - אבא שלך, זיקי לך? אני פשוט לא מסוגל".

לאט לאט הבכי שלו נרגע. הוא קלט את הרעיון והפסיק לבקש. הוא הבין, "זה קשה לי, אבל זה הטוב עבורי".

חזו התשובה לאנשים שמתמודדים, ועוברים כל מיני מעברים בחיים. כשזוכרים שאבא המרחם יותר מכל מרחם, עושה לנו את זה, זוכרים גם שזה טוב. זוכרים גם שאם זה קשה לנו, זה קשה גם לאבא שלנו. אבא שבשמים עושה רק מה שטוב לבנו, והוא ישמור עלינו מכל מה שלא טוב, גם אם זה יותר קל, כי אבא שלנו הוא אב הרחמן.

שנזכה לרחמים וחסדים נראים ונגלים.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

מגיד מראשית, אחרית (ישעיהו מו)

על הבטחון. הוא מתהלל בזה שהוא יתרום, אבל באותם רגעים אין לו מושג מה ילד יום, ולמחרת המניות שלו צוללות מטה, הוא הופך לעני מרוד בן לילה ואין לו אפשרות לתת את התרומה הגדולה שהבטיח. מזהיר הפסוק הבא "יהלך זר ולא פיך", שמישהו אחר יספר שנתת כבר את הצדקה, אחרי המעשה, ולא אתה בעצמך לפני המעשה.

זהו 'אל תתהלל'. יום המחר איננו כרגע ואין שליטה עליו.

אז מה? לא נבטיח ולא נתכנן, ולא נחכה לדברים טובים שעתידיים להגיע? ודאי שכן, אבל רק בסייעתא דשמיא!

אפשר וצריך לתכנן תוכניות, ולכל רעיון וכיוון להוסיף "אם ירצה ה'!" לא רק כמס שפתיים, לא רק לצאת ידי חובה ולומר זאת כמילה אחת, אלא באמת לחשוב כך: הדבר יצא לפועל רק אם ה' ירצה! כי הוא לבדו יעשה לכל המעשים.

במתן תורה עלו משה ואהרן להר סיני, ואחריהם נדב ואביהוא. כתוב במדרש (ויק"ר כ, י) שנדב ואביהוא הרהרו בליבם, מתי אנחנו ננהיג את הדור... זה היה הרהור בעלמא. הרי נדב ואביהוא היו צדיקי עולם, הם היו היחידים מלבד משה ואהרן שהורשו לעלות בהר!

ובכל זאת ההרהור הזה עמד להם לרועץ, כי הקב"ה שהוא בוחן כליות ולב אמר להם "אל תתהלל ביום מחר" ובסופו של דבר עלו בסערה השמימה ביום חנוכת המזבח - א' בניסן.

אל תתהלל ביום מחר. אל תחשוב: אני אצליח, אני אעשה, אני אעבוד, אני אתקדם. אני? מי זה אני? היום כאן, ומחר - מי יודע? אלא תחשוב: בעזרת ה' אצליח, אם ירצה ה' אעשה, בסייעתא דשמיא אעבוד, ברצות הבורא אתקדם.

יהא שם שמיים שגור על פינו, ונעמיק בתוכנו את ההכרה כי הקב"ה מנהיג את העתיד, בדיוק כמו את ההווה והעבר, בסמוך עליו, נישען עליו, נתחזק עוד ועוד באמונה וביטחון, וברצות ה' נעשה ונצליח.

(מתוך שיעור 4-243 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיגו ישר 02-3011904.)

בקשו רחמים מרובים
עבור האברך ר' יצחק בן בישא [קלצקי] הי"ו
קו לחלוקת פרקי תהילים: 077-4822963

אנחנו יודעים מעט מאוד על מה שעבר עלינו ועל מה שקורה עימנו ברגעים אלו ממש, אבל בכל זאת אנחנו חווים את החיים שלנו ובקרבתנו נמצאות חוויות העבר וההווה. העתיד - נעלם.

אין לנו מושג מה הולך לקרות וחוסר הוודאות הזה מעורר קשת של רגשות ומחשבות. הפתעות של שמחות, תקווה ושמחה, ציפייה והתרגשות, פחד וחרדה. המשותף לכולם הוא שאף אחד לא יודע מה מחכה לו בעתיד.

אז איך צריך אכן להתייחס אל מה שעוד לא בא לעולם? אומר רבינו על הבוטח בה' שאיננו שמח בעתיד ולא יאכל לו כמו שאמר הכתוב (משלי כז, א) "אל תתהלל ביום מחר".

אנחנו יודעים שיש טעם לחשוב על העתיד במבט חיובי ואפילו מצווים לחשוב על כך, שהרי אמרו חז"ל (שבת לא.), עם כניסתו של אדם לדין שואלים אותו, "ציפית לישועה?" קיווית שתצא מהמצב הקשה ושהקב"ה ישלח לך עזר וסיוע? האם בימי הגלות ביקשת גאולה? החשיבה על אודות העתיד צריכה להיות באופן שתולים עיניים לשמיים, מתפללים ומקווים לטוב, מצפים לישועה ובוטחים בבורא עולם שאכן כך יהיה.

לכאורה היינו חושבים שזה טוב מאוד להיות שמח מהעתיד, הן אנחנו מאמינים שיהיה טוב, ברחמי השי"ת, אך הנה אומר לנו רבינו שהבוטח "איננו שמח בעתיד", ועלינו להבין מה פסול יש בשמחה על מה שעתידי להגיע? כדי להסביר זאת מביא רבינו את הפסוק משלי "אל תתהלל ביום מחר", וכך, לפי פירוש הפסוק, נבין איזו שמחה מהעתיד אינה רצויה.

העיון במפרשים מעלה שאין להתהלל במעשי האדם העתידיים.

יש אשר בן אדם מתרברב ואומר, מחר אעשה משהו רציני וארוויח הרבה כסף, מחר יגיע לי ארון חדש ותראו איך כל הבית הופך להיות מסודר. הוא מתהלל בתוכניות שלו, ברעיונות שלו, בחגיגות שהן פרי דמיונו, שאותם יבצע מחר.

אך מחר, כך ממשיך הפסוק, "כי לא תדע מה ילד יום".

האבן עזרא מפרש זאת על מעשה הצדקה. בן אדם מבטיח שהוא ייתן צדקה, כן כן, הנגיד הנכבד מבטיח 'אני תורם מאה שמונים אלף דולר לכבוד הבניין החדש'. כולם כבר שמעו

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארץ ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדורם אפריקה 271-0157-9256 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

1602014 - דפוס ספרי פרשת מקץ - חלוקה תלפ

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

לחיים! לחיים!

מדבר יהודי מלונדון. הסיפור שלי התחיל ביום הכיפורים תשפ"ה, בין מנחה לנעילה. יהודי יקר מבני הקהילה אסף את הילדים לחברת תהלים ואמר איתם את כל שירי המעלות, כמו שהוא נוהג בכל שבת קודש. אברכים רבים הצטרפו לתפילה הנרגשת, להבל פיהם של תינוקות של בית רבן.

גם אני וגם ידידי הצטרפנו לאמירת התהלים. קולות הילדים הטהורים התמזגו עם הקולות הבוגרים של האברכים. משהו בהתאספות הזו, שלא כתובה במחזור, הביא מתיקות מיוחדת והתעוררות גדולה.

חזרנו למקומנו, וחברי נתן תחת רושם התפילה הזכה, חיזק את עצמו בקול ואמר לאוזניי, "אה, הולכים עכשיו להתפלל תפילה נעילה, תפילה קדושה, אפשר לפעול ישועות!"

חייתי, אבל הוא התבונן בי במבט מלא משמעות, כאומר, הרי אנחנו יודעים שיש לך בת בוגרת שמצפה לשידוך שלה. "מה השם?" הוא שאל. אמרתי לו את שם בתי לתפילה ואז החזרתי לו, "גם אתה מצפה לישועה עם הבן שלך. תן לי את השם שלו לזיווג הגון".

החלפנו את השמות בינינו, שמות של הילדים וציפייה של האבות לראות אותם מקימים בית ורואים אור ושמחה בחייהם. כל כך הרבה מקופל בשיח הקצרצר הזה, לפני שהגבאי דופק על השולחן ושליח הציבור מתחיל לסלסל את הקדיש המרגש שלפני נעילה.

התפללנו זה על ילדו של זה.

רוב השנה כבר חלפה. בבי' באלול תשפ"ה זכיתי לארס את בתי ד' עם חתן הגון למזל טוב.

השמחה עלתה על גדות הלב. עד מהרה הופצה הידיעה כי זכינו לארס את ביתנו, המזל טובים מידידים ובני משפחה הגיעו בזה אחר זה, ובתוך בליל הטלפונים שאני מאחל לכל אבא בישראל הגיע טלפון ייחודי. על הקו ידידי שמקומו בבית הכנסת סמוך למקומי והבשורה המדהימה בפיו: "הבן שלי נהיה חתן!!!"

זו הייתה שמחה כפולה ומכופלת. לא רק השמחה בישועה, לא רק האושר כי שנינו נושענו, אלא הארת הפנים ממרומים. לו היה כל אחד מתארס בתאריך שונה, לא היינו יכולים לראות בעיניים את השפעת התפילות שלנו, אבל הקב"ה זימן את שתי השמחות לאותו יום, להראות לנו את חביבות תפילותינו, איך האכפתיות לזולת פעלה גדולות ונצורות, איך התפילה זה על זה ביום הקדוש עלתה עד כיסא הכבוד, להביא שפע וברכה, ישועה ושמחה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 298.)

עד מוצאי שבת זה יעבור

יום שישי, אני עוסק במרץ רב בהכנות לשבת קודש, חוזר מקניות של צורכי שבת והולך לקחת את בני מהחידה. בדרך, בעודי אווזו בשקיות הרבות, אני הולך מהר כאילו השעון ואני בתחרות. איכשהו, לא ברור איך, מתעקמת לי הרגל.

ברגע הראשון אני מרגיש כאב חד אבל מבין שזה נסבל ויכול להמשיך בדרך. הדרך אצה לי, אבל רגלי אינה משתפת פעולה כמקודם. כבר לא כל כך מהירה וכבר לא כל כך קלה. אני סובל בדומייה, ובסופו של מסלול ארוך אני מגיע הביתה ומביא עימי את הילד שלנו, את הקנייה הגדולה, ואת הכאב ברגל. כאב חזק שהולך ומחריף.

עד שבת אני מבין שהכאב הזה אינו תמים כל כך, כי הוא משכיב אותי במיטה ומונע ממני ללכת לבית הכנסת להתפלל במניין. ראשי מתמלא בדאגות, מה יהיה בשבוע הבא? איך אני הולך לעבודה, וכיצד אספיק כל מיני הספקים חשובים וסידורים דחופים שמחכים לי? אני לא יכול להיות מרותק לבית, בטח שלא למיטה, מה אני עושה? מאין יבוא עזרי?

ואז אני נזכר שיש פעולה מסוימת שאני צריך לעשות עם הרגליים שלי, והיא יכולה לעמוד לי לזכות. הבטחתי לחברי שאלך בשבילו במוצאי שבת לכתובת מסוימת כדי להביא לו מצרך חשוב, משהו שקשור לפרנסה שלו. זו לא פעם ראשונה שאני הולך לעשות זאת. פעמים רבות הוא מבקש ממני שאעזור לו בעניין, וכמו שאני מכיר אותו זהו חסד גדול. נכון שזה עניין של פרנסה, ולכאורה אם הוא מרוויח גם אני צריך להרוויח משהו על הדרך, אבל כאן זה סיפור אחר. זה יהודי שגורלו לא שפר עליו, ואם אפשר לעזור אני עוזר. הפרנסה שלי מגיעה אליי בדרכים אחרות.

חתימה לחיים

בבית המדרש שלנו קמה התעוררות מבורכת בעניין השתיקה בעת התפילה. בחסידות שלנו נערכה חתונה גדולה, ולזכות החתן והכלה, וכן בשביל לזכות בעצמנו בכל ההשפעות הטובות שהשמחה מביאה איתה, החלטנו להתאגד יחדיו ולחתום על התחייבות שלא לדבר בשעת התפילה, מתחילתה ועד סופה, במשך ארבעים יום.

היום הארבעים כוון ליום של השבע ברכות האחרון. בין החותמים היה יהודי נכבד שליט"א שזכה לחתן את רוב ילדיו, יהודי של צורה שדי להביט אחריו כדי לקבל מושגים ביראת שמים ובכבוד בית המדרש. מאז ומעולם אני זוכר אותו נשמר מדיבור בעת התפילה, ולכאורה כל ההתאגדות הזו לא נועדה בשבילו.

כשראה שהציבור מתאגד ומתאחד יחדיו הוא ניגש וחתם גם את שמו על הקבלה הכללית, לחזק את העניין ולהתחזק בעצמו ביתר שאת.

ביום הארבעים, היום של השבע ברכות האחרון, אירע הדבר.

כידוע, באמריקה יש מושג שנקרא 'קאנטרי' - אזור כפרי, יישוב מרוחק מהמרכז העירוני, עם נוף נפלא ותנאי מושב. בימי הקיץ בני הישיבות עוברים ללמוד במשך חודשים בקעמפ שבקאנטרי. עיקר הפעילות של המקום היא בקיץ, אך יש מקומות כאלו שפתוחים גם בחורף. למקום כזה שם היהודי הנכבד את פעמיו, להכין אותו לימי החורף הקרים.

כיוון שבמקומנו הקור עז במיוחד, צריך להכין את צינורות המים ולרוקן אותם לגמרי כדי שלא יתפוצצו מפני הקור. איך עושים זאת? לוקחים מכונה שמפעילה לחץ אוויר חזק מאוד, ובלחץ האוויר נדחפים המים החוצה. כדי להיות בטוחים שהפעולה אכן נעשית כראוי בודקים אם אכן יוצאים מים מהברז שמחובר לצינור.

מידענו הפעיל את המכונה שמחוללת לחץ אוויר וחיצר אותה לדוד מים ישן, עשוי ברזל. הוא לחץ על הכפתור המתאים ועזב את המקום כדי לבדוק אם יוצאים מים מהברז המתאים.

המכונה עבדה היטב, המים זרמו מהברז, הצינורות החלו בתהליך ניקוי שיהפוך אותם ליעילים עם החורף הקרוב והמפעיל עזב בשביעות רצון את הברזים, חזרה לכיוון המכונה. באותו רגע נשמע פיצוץ אדיר. הדוד הישן התפוצץ וחלקיו התעופפו בעוצמה לכל עבר.

הדוד כבר היה חלוד, ברבות השנים הוא הלך ונחלש, עד שלא עמד בלחץ שהופעל עליו.

אם זה היה קורה מייד עם הפעלת הלחץ, איננו רוצים לחשוב על מה שהיה יכול לקרות. אם זה היה קורה מאוחר יותר, כאשר המפעיל כבר ניצב שוב ליד המכונה, גם אז היינו מעדיפים שלא לדבר

יהודים שלקחו על עצמם שותפות בהפצת האמונה בעולם מעידים על ישועות בכל תחומי החיים.

הסיפור הבא יכול להיות שלך! התקשר עכשיו: 02-30-11-5-11

חפצים אמונה רוראים ישועות

שכונה שלימה נתרמה לזכות

גליה גלית בת מזל לרפואה שלמה לע"נ חיים פנחס יעקב ב"ר צבי אריה ת.צ.ב.ה. זיווג הגון לדברה בת דינה לאה חיים אליהו בן שרה לזיווג הגון לע"נ עזר בת לאה ת.צ.ב.ה. נעמה בת רינת להצלחה בכל העניינים וכל הישועות לע"נ אירית בת תרביה אביבה ת.צ.ב.ה. אורה בת שרה לבריא אתה ושתוכה לראות נחת מכל צאצאיה דורות דוד מנחם בן מיכל ודסה מנחם בת שושנה וכל יצירי שיוכו להתחזק תמיד באמונה וביטחון בכל ישותם וסייד ברויג בכל העניינים

אני פותח בתפילה נרגשת לה' יתברך, המכין מצעדי גבר, ומבקש שאזכה לקיים את מצוות החסד גם במוצאי שבת הקרוב, שאוכל ללכת להביא את מה שהחבר ביקש ושארגיש טוב, שהרגל לא תכאב, שלא אצטרך גבס ולא קיבוע ולא שלושה ימי מנוחה. לא כלום.

לצערי, המצווה שקיימתי עד היום לא הייתה כל כך מושלמת. כשהייתי יוצא מהבית למטרה הזו הייתה מתעופפת בבית איזושהי אמירה על אודות אותו יהודי שאני עוזר לו, משהו על הקשיים שלו והחולשות שלו או על זה שהיה יפה אם היה מציע לי תשלום.

הבטחתי לאבי שבשמיים שאני אעזור לבן שלו בשלמות, שאני לא אדבר עליו שום מילה לא טובה, חלילה, שהנה עכשיו אני נוכח לדעת כי החסד שאני עושה איתו הוא זכות בשבילי, וכמה שישלם לי זה לא מגיע לשוויה של רגל בריאה והליכה תקינה. אנה ה', תזכה אותי לעשות את החסד במוצאי שבת כמו שהבטחתי, עם רגליים בריאות!

הרגשתי שה' שמע לתפילתי ואמרת לי לבני ביתי שעוד במשך השבת ודאי נראה שיפור והרגל תבריא.

בכל זאת דאגנו. אחרי הסעודה הלכתי למוקד חירום באזור. הרופא הנוכרי בדק ואמר שזה נראה כמו נקע או גיד קרוע, והזהיר לא לדרוך על הרגל.

קיבלתי את דבריו והשתדלתי לקיים את הוראתו. לנוות ביתי אמרתי שאני בטוח שהעניין יסתדר בעזרת ה', הרי יש לי חסד לעשות. שיתפתי גם אותה במחשבה שלי על אודות הדיבורים האסורים, וקיבלנו עלינו ללמוד את הלך הרוח ולקיים את המצווה בשלמות, בלי פטפוטים מיותרים.

עוד בליל שבת השתפר המצב פלאים. בבוקר כבר יכולתי ללכת לבית הכנסת ועתה, אחרי ערבית של מוצאי שבת, אני הולך כרגיל ללא כל כאב, מודה להקב"ה שריפא אותי ומודה גם לאותו יהודי שבזכותו אני מהלך בקלות על שתי רגליי.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 299.)

תזכורת מתחת לרכב

איבדנו את הפלאפון. זו הייתה אבדה לא נעימה בכלל. עשרות אנשי קשר היו שמורים בו, וכמה תזכורות חשובות שמסובך למדי לשחזר אותן. אשתי הייתה אובדת עצות. היא זכרה שהפעם האחרונה שבה החזיקה את הפלאפון הייתה ברכב המשפחתי שלנו, אבל כאשר שלחה את הבן שלנו לחפש אותו שם הוא חזר כלעומת שבא. היא שלחה אותו שוב, והתקשרה לפלאפון, אבל זה שתק בעקביות. נראה שהפלאפון היה במצב 'לא זמין' או על פרופיל שקט, וכך נאלם קולו.

לא התייאשנו. האמת היא שהיה קשה מאוד להסתדר בלי פלאפון, וביממה האחרונה האפשרות לקנות פלאפון חדש עלתה כמעט כמספר הפעמים שאשתי הייתה זקוקה לו בדחיפות, אבל ניסינו להחזיק מעמד בכל זאת, מי יודע? אולי עוד נמצא אותו.

בבוקר, בהגיענו לחניון, אנחנו שומעים את קול צלצולו של הפלאפון. מאיפה? מתחת לרכב!

איך זה יכול להיות? הוא הרי לא זמין.

התעלומה נפתרה עד מהרה. אשתי נרשמה לקבל תזכורת לשמור על לשונה בכל שעה עגולה. הצלצול של התזכורת מצלצל גם כשהטלפון אינו זמין, וכך הוא נשמע בדיוק כשהיינו לידו.

ההתחזקות בשמירת הלשון הביאה למציאת האבדה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 302.)

התחלה מוצלחת

שלום וברכה, מדבר אברך ממדיעין עילית. במוצאי שבת פרשת לך נפגשתי לראשונה עם בחור יקר בן תשע עשרה. לא רק איתי הייתה זו פגישתו הראשונה בחיים, אלא גם עם הגמרא. זהו גיל קצת מאוחר כדי להתחיל, אבל עם רצון טוב וסייעתא דשמיא הוא בוודאי יצליח. הרי תורה מונחת בקרן זוית וכל אחד יכול ליטול אותה, גם אם לא התחיל בגיל ההידר.

בעלי ניסיון אמרו לי שאם לפגוש את הגמרא בפעם הראשונה, עדיף לעשות זאת בסוגיה של 'אלו מציאות', שבמסכת בבא מציעא.

אמרתי לבחור, "בוא נתחיל. תביא מסכת בבא מציעא".

אבל הוא אמר, "אין לי ספרים בבית, רק גמרא אחת, בבא קמא".

"בסדר, תביא בבא קמא", קיוויתי שאסתדר גם עם זה.

הוא ניגש לארון, הוציא את הכרך היחיד של גמרא שהיה שם, ואז אמר לי בהפתעה, "זה לא בבא קמא. זה בבא מציעא!"

התרגשנו. ראינו בזה הארת פנים, איך הקב"ה כבר הכין לנו את הגמרא כדי שהלומד החדש ייכנס בשערי הלימוד בצורה הטובה ביותר, בעזרת השם.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 303.)

על זה.

אבל זה קרה כשהוא היה

בדרך חזר, שמע את הפיצוץ

והיה מסוגל לפעול ביישוב הדעת.

איננו יודעים חשבונות שמיים, אבל

העובדה שנס הצלה אירע בדיוק ביום

הארבעים לקבלה הכללית של הקהל, שלא לדבר

בשעת התפילה, אומרת את שלה.

מה גדול כוחה של התאחדות לדבר מצווה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 300.)

מסלול של תפילה

בכולל שאני לומד בו ישנם כמה מסלולים. בכל מסלול לומדים משהו אחר, ובהתאם לכך מתגבשת קבוצה של לומדים. ברגע שנכנסים למסלול מסוים יש התחייבות להמשיך וללמוד בו תקופת זמן, לא כל כך פשוט לעבור ממסלול למסלול.

אני התחלתי את דרכי במסגרת אחת, אבל רק אחרי שנכנסתי עמוק יותר גיליתי שזה לא בשבילי. סגנון הלימוד והנושא היו כבדים לי, הם לא התאימו לאופיי, וכששמעתי שבמסלול המקביל לומדים בצורה שונה לגמרי הבנתי כי בעצם אני מתאים לשם.

ביקשתי מהאחראי לעבור למסלול השני, אבל הוא רק הזכיר לי את הכללים. אי אפשר.

המשכתי את לימודי בכולל מדי יום, ידעתי כי ניסיון זימן לי ה', לדבוק בלימוד תורתו גם כשקשה, גם כשהסוגיה אינה מאירה פנים ואופן הלימוד אינו תואם ממש את 'מה שלבו חפץ'. יחד עם זאת ניסיתי שוב ושוב לעבור למסגרת השנייה.

תניתי את כאבי באוזני אחד מידידי והוא אמר לי, "התפלל על זה? אני מציע לך להשקיע בתפילה על הכולל שלך".

קיבלתי את הצעתו, התחלתי להקדיש לעניין כמה פרקי תהלים, וביקשתי מה' כמה פעמים ביום שאזכה ללמוד במקום שליבי חפץ ולעבור למסלול השני.

ביום מן הימים הגיעה ההזדמנות. כמה וכמה אברכים עברו למסגרת המבוקשת, אבל כשאני ניגשתי לאחראי הוא דחה אותי.

המשכתי להתפלל. ידעתי, אין לי מה להאשים את האחראי, הוא רק שליח. כשהקב"ה ירצה, גם הוא ירצה לעזור לי.

בוקר אחד בדרכי לכולל עצרתי טרמפ. בדרך שוחחנו מעט. "מה אתה לומד?" שאל אותי המארח. סיפרתי לו. סיפרתי לו גם על רצוני לעבור ועל תשובתו של האחראי.

"אתה מתכוון לרב ש'?" הוא שאל.

השבתי בחיוב.

"אני מכיר אותו. אנסה לדבר איתו".

בוזה הסתיימה השיחה וגם הנסיעה הקצרה. את ההמשך חוויתי כאשר סוף סוף הגיעה הישועה והאחראי אישר לי את המעבר.

ראיתי בחוש איך הקב"ה נענה לתפילתי.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה 33 אחרי בחירת השפה, סיפור מס' 301.)

קח שותפות קבועה בהפצת "השגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם
ותזכה גם אתה לראות ישועות בכל העניינים.

התקשרו עכשיו למוקד הישועות: 02-30-11-5-11

בעמדות נדרים פלוס
ע"ש השגחה פרטית

משלוח בדואר
ת.ד. 5475 ירושלים

או בהעברה לבנק לאומי
902 חשבון 57390056
ע"ש השגחה פרטית אמונה ובטחון ע"ר

אני עובד בתלמוד תורה ובתקופה האחרונה זומנתי לשיחה אצל המנהל. הוא עדיין לא היה מוכן להאמין שישנינו ונהלים חדשים שנוכסים לתוקף. בין הדברים הוא הודיע לי על נוהל שמשמעותו קיצוץ כמה משעות העבודה השבועיות שלי. הבשרורה, שיתכן שהייתה מערערת אדם אחר, התקבלה אצלי בשלוחה. כמאזין קבוע לקו השגחה פרטית, השומע את השיעורים והתכנים הנפלאים שאתם מביאים, ידעתי כברירור שלא המנהל הוא המפרנס שלי. לא נבהלתי, המשכתי בשגרת יומי, ניגוח, ללא דאגה. זמן קצר לאחר מכן הפרט הזה הסתדר בצורה מפתיעה וטובה הרבה יותר: המנהל פנה אלי והציע לי עבודה חדשה - קלה ונוחה יותר, כל זאת במשכורת גבוהה יותר. אני מודה לכם מעומק הלב על התוכן הנפלא שאתם מביאים, שמחזק אותנו באמונה ובביטחון ומזכיר לנו את האמת הזו בדיוק ברגעים שצריכים חיזוק. תודה לכם.

מפיצים
אמונה
ומחיים
נפשות

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

האדם צריך להשתדל לפרנסה

כשיסתכל האדם בנמלה שהיא בריה קטנה ותכין בקיץ לחמה ואגרה בקציר מאכלה, ילמד מדת החריצות ויבין כי ה' נותן לחם לכל בשר ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא, בשנתן בהם טבע לבקש טרפם בעת הראוי ומדבר הראוי, ולכן האדם אחר שנתן בו מדע והשכל, צריך שישתדל בהשגתו ולא יתרושל בזה, כי ברכת השם היא תעשיר למכילים עצמם

אותה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל, למען יברכך ה' אלהיך, יכול יושב ובטל, תלמוד לומר בכל מעשה ידך אשר תעשה.

(ספר העיקרים לרבי יוסף אלבו, מאמר ג' פ"א)

האדם מקפח את פרנסתו

הפרנסה לאדם היא קיומו, ואם היה האדם חסר הפרנסה שהוא קיום מציאתו, אין זה מפעלות הפועל שיפעל פעולה שאין לה קיום ועמידה, אבל מגדר הפועל

השלם שיהיה פעולתו בשלימות, לכך אמר ראתי מימך חיה ועוף וכו' כי כולם מתפרנסין בלא טורח, כי הטורח גם כן חסרון אליו, וכבר בארנו כי כל פעולה אי אפשר שתהיה בה חסרון, ולפיכך נמצא בכל הנמצאים שיש להם פרנסה בלא טורח ובלא עמל כאשר ראוי, ומכל שכן היה ראוי זה לאדם אשר הוא מבחר מן הנמצאים, וכן היה קודם שחטא האדם עד שהורע את מעשיו וקפח פרנסתו, והנה גם כן אחר הקללה אם הוא רשע הוא מוסיף עוד קללה על הקללה הראשונה.

(מהר"ל מפראג אגרת הש"ס קידושין פב)

לכל אדם יש כדי פרנסתו

אמת שהעושר והעוני תלוי במזל, עם כל זה מציאות הפרנסה אי אפשר למזל שיסירם, כי אם האדם היה מסתפק בהכרחי ולא היה רודף אחר המפורסמות והיה מכלה כל ימיו אחר המושכל, בלתי אפשר הוא שיחסר לו אותה הפרנסה ההכרחית, כי האלקים עשה את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים, ואם כן האדם עצמו גורם שאינו מסתפק בהכרחי ורוצה מותרות, ועונותיו קפחו פרנסתו, רוצה לומר, בשאינו שבע עם אותה הפרנסה הנמצאת, כי ירק עשב לאוכלה ומים לשותות בלתי אפשר הוא שיחסר לו.

(לחם שלמה ר"ש הלוי הזקן סימן של"ו)

טרחת הפרנסה לזכות במצוות

והדבר יפלא מדוע האדם שהוא תכלית הבריאה מוכרח לעבוד ולבקש אחר פרנסתו ולא תבא הפרנסה אליו הביתה, אולם גם בזה ניכר מעשה ה' כי טובה, לו היה האדם בפרנסתו כיתר הנבראים, מצוות רבות תבטלנה מאין להם מקום וצורך, כי לו באה פרנסת האדם הביתה ועניים ועשירים נשתוו, לא היה מקום למצות הצדקה, ולא היה מהצורך להראות אותות אמונה כשלם הנושה את אשר נושים בו, ולקיים מצות פריעת בעל חוב, כן לא היה מקום לתפילה, כי לו היה לאדם כל מחסורו בלי עמל ויגיעה, ולו היה לבו נכון בטוח כי כל הצרכותו תגיע עדיי בלי דאגה, לא שפך שיחו את פני קונאו ובוראו וכו'.

(בית יצחק עה"ת מהגרי יצחק שמעלקיש ז"ל, בשלח מאמר ס"ז)

יש לכם מאמר מחזק מהספרים הקדושים? שלחו אלינו. (עריפות יתרון למאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לענייני דיומא) | במייל 023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

נקודה מתוך שיעור המופלא של

הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

ההסתפקות - יסוד הברכה והשפע

היא לאיסור לעשות כל שימוש בנרות חנוכה, אם כן מדוע בחרו דווקא בדוגמה של ספירת כסף?

בספר מאיר עיני חכמים (שער יז פ"א) מובא הסבר נפלא לדבר זה: הסיבה שרודפים אחרי הכסף נובעת "מחמת חסרונם החסר להם כפי תאות לבם, ויש שרוצים במותרות החסר להם, ובהם נטבעים כל העולם בסיבות ופעולות", וממשיך, "ובאמת באם היו אנו מאמינים בהשגחת השי"ת, בוודאי לא היו אנו צריכין לשום סיבה ופעולה כלל".

אך במצוות נר חנוכה, אומר בעל מאיר עיני חכמים, "אנו רוצים להמשיך אור חדש, בלתי שום סיבה ופעולה, בוודאי אסור להרצות מעות".

השי"ת מספק לכל אדם את מה שהוא צריך באמת. כאשר אדם מאמין בכך, הוא מסתפק במה שיש ולא נוצר אצלו שום חיסרון, ואינו נצרך "לשום סיבה ופעולה" אלא ממשיך "אור חדש", שפע רב לו ולכל העולם.

מידת ההסתפקות במועט היא היסוד לחיים שלווים ורגועים.

כאשר אנו בוחרים להתמקד אך ורק בצרכים האמיתיים שלנו ומציבים גבולות ברורים שלא מאפשרים להיגרר להוצאות מיותרות, החיים הופכים לקלים יותר, שלווים יותר ונטולי דאגות. אפשר לראות לדוגמה שאחרי אכילה מספקת אנו חשים גינחות ושלווה. אך גינחות זו תושג רק אם אכלנו את הכמות המדויקת שנחוצה לגופנו, ואכלנו באיטיות. כך גם בכל תחומי החיים: הצבת גבולות נכונים מובילה לחיים טובים ושלווים.

רבים הם המתמודדים עם חיסרון בפרנסה, אין בידם כסף מספיק לצרכים היומיומיים, דבר הגורר לחצים ומתחים.

גם בעניין זה, ההסתפקות במועט לא רק תביא חיסכון בכסף אלא גם תביא שפע וברכה במעט הכסף שיש.

במסכת שבת (כב.) מובא כי אסור לספור כסף מול נרות חנוכה. יש להבין מדוע הובאה רק הדוגמה של ספירת כסף. הרי ברור שהכוונה

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש אנגלית
לקבלת העלון במייל 023011300@GMAIL

לשליחת סיפורים במייל: hph6176@gmail.com

בית מאיר באור של אמונה

זוהי חוויה אחרת של חיים - חיים של ביטחון ושלווה, חיים עם ה' יתברך.

בימי החנוכה-ימי האור והחיזוק, הכניסו את האור הביתה עם

המגזין החודשי "השגחה פרטית לכל משפחה".

חיזוק לכל בני הבית - תוכן ועומק, חוויה מרוממת, ראינות מרתקים, כתבות מפעילות ושיתופים אישיים מהחיים.

מגזין שמעניק לילדים שעות של הנאה ותעסוקה, יחד עם מסרים נצחיים של אמונה וביטחון.

2 מגזינים
בגיליון אחד

זה הזמן להביא הביתה את האור שנשאר גם אחרי "זאת חנוכה".

חייגו כעת:

02-502-2-502

1684 - דפוס ספרי פרשת מקץ - חנוכה תשפ"ו

תכלית העלון הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יהיה זה שיפריע להתפלל ולשמוע קריאת התורה

פרשת מקץ - חנוכה

הבוטח בהשם חסד יסובבנו

אנו אומרים בעל הניסים "מִסְפֶּרֶת גְּבוּרִים בְּיַד חֲלָשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מַעֲטִים" נצחון זה התאפשר בזכות מידת בטחון של החשמונאים למרות שידעו שאין כל סיכוי לנצח את היוונים בטחו בטחון מלא וגמור בבורא עולם ובזכות זה נושעו.

כתוב בהושע פרק יד פסוק ב (ב) שְׁבוּנָה יִשְׂרָאֵל [בתשובה] עַד יִקְוָה אֱלֹהֶיךָ... (ד) אֲשׁוּרָא לֹא יוֹשִׁיעֵנִי עַל־סוֹס לֹא נִרְכָּב וְלֹא־נֶאֱמָר עוֹד אֱלֹהֵינוּ לְמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ: (ה) אֶרְפָּא מְשׁוֹבְתִּים אֲהַבֵּם נִדְבָה כִּי שָׁב אֲפִי מִמֶּנּוּ: (ו) אֶהְיֶה כְּסֵל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח פְּשׁוּשָׁה וְיָגֵן שְׁרָשָׁיו כְּלָבָנוֹ: -פסוק זה סופי תיבות חנוכה [המודגש] לרמוז שזכו לנס חנוכה בזכות ששבו בתשובה ואמרו אשור לא יושיענו ועל סוס שהוא סמל למלחמה לא נרכב דהיינו לא תלו את הצלחתם בסוס המלחמה אלא בטחון מלא בבורא ובטלו את העבודה זרה של הרומאים בחירוף נפש וזה הפירוש לא נאמר עוד אלוהינו למעשה ידנו בזכות זה זכו ליפרח כשושנה ויד שרשיו כלבנון באמת חזר השלטון לעם ישראל לאחר נס חנוכה לתקופה ארוכה כתוב במדרש על יוסף "אשרי הגבר אשר יבטח בהשם" זה יוסף ולפי מדרגתו הגבוהה על שיוסף אמר לשר המשקים כי אם זכרתי והזכרתי על כל מילה נוספה לו שנה בכלא היה לו לבטוח בהשם ולא בשר המשקים שעל עמו נאמר ימינם ימין שקר ולכן כתוב ויהי מקץ שנתיים ימים כשתמו השנתיים שנענש עליהם יוסף, מיד ופרעה חולם חלום ושבא לפרעה יוסף הבין את טעותו ואומר א-לוקים יענה את שלום פרעה, רק השם יתברך, הכל מכוחו יוסף לא מנסה לסגור על עצמו כלל שום השתדלות על עצמו ובוזה תיקן את חוסר בטחון לפום מעלתו

כתב בספר מדרגת האדם: .... מבואר ברבינו יונה ז"ל שמידת הבטחון הוא מצות עשה מן התורה, כתוב בטא אל ה' בכל לבך ואל ביתך אל תשען, פירש הגר"א ז"ל אל תקח שכלך אפילו למשענת, והיינו שהבטחון לדעת כולם אינו צריך לשום משענת ליראי השם, ויבטח על הבורא לבדו בלי שום סיבה, ומביא שם בשם ספר "אבן ישראל" לאדמו"ר הגר"י ז"ל כתב, שיש שלשה מדרגות בזה: מי שאומר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, הוא נקרא אפקורס, מפני שהוא מכחש דברי חז"ל שאמרו אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא א"כ מכריזין עליו מלמעלה (חולין ז'). **והמדרגה השנית, היא בטחון עם סיבה** לפי דעת חוה"ל לפני בעלי בתים היראים. **והמדרגה השלישית, היא דעת הרמב"ן** לפני חובשי בית המדרש היראים, אשר שאלתם אחת, לשבת בבית ה' כל ימי חייהם, שאינם צריכים לשום סיבה, אלא לבטוח בה' לבד בלי שום השתדלות. אמנם מצינו שגם החוה"ל כתב הדעה הזאת לפני יחיד סגולה,

כתב המהר"ל במסכת תענית (כ"א). מסופר על נחום איש גם זו שכל מה שהיה קורה לו אמר גם זו לטובה פעם אחת רצו לשלוח מתנה לקיסר רומי אמרו מי ילך, אמרו ילך נחום איש גם זו שמלומד בניסים, שלחו עמו ארגז מלא אבנים טובות ומרגליות הלך וישן באכסניה, בלילה קמו בעלי האכסניה לקחו את האבנים טובות ומרגליות ושמם במקומם חול **למחרת ראה ששמו לו חול במקום האבנים טובות** ומרגליות אמר גם זו לטובה, כשהגיע למלך, רצה המלך להרוג את היהודים שמזלזלים בו ומביאים לו חול. בא אליהו נדמה למלך כאחד מהם ואמר אולי זה מהעפר של אברהם אביהם שכשהיה זורקו העפר נהפך לסיף וחצים, כמו שכתוב יתן כעפר חרבו כקש נדף קשתו, היתה מדינה אחת שלא הצליחו לכובשה בדקו מחול זה והצליחו לכובשה, הכניסו אותו לבית גנזי המלך ומלאו את הארגז באבנים טובות ומרגליות ושלחוהו בכבוד גדול. בדרך ישן שוב באותה אכסניה, אמרו לו מה הביאה בידך שעשו לך כזה כבוד, אמר להם מה שהבאתי מכאן הבאתי למלך, שמעו כן שברו את ביתו והביאו לבית המלך ארזים מלאים עפר ואמרו לו העפר של נחום איש גם זו הוא מאיתנו, בדקו ולא יצא כלום והרגו את בעלי האכסניה ע"כ. **כותב המהר"ל ביאור ענין זה**, כי בא לומר כמה גדול מדת הבטחון בו ית', כי נחום איש גם זו היה לו מדת הבטחון שאף דבר שהיה נראה רע היה בוטח בו ית', במאמר שיחיה אליו לטוב וכאשר לקחו ממנו מה שרצה להביא דורון אל המלך אמר גם זו לטובה והניח העפר כי רצה להראות למלך את אשר עשו ואשר גנבו הדורון ממנו. ולכך שתק כאלו היה

שם עוד הדורון וכאשר בא לשם פתח אותו כאלו לא ידע ואז היה רוצה להגיד מה שנעשה לו, וכאשר עשה כן כעס המלך כי לא האמין אליו כלל שגנבו הדורון ממנו ולבסוף שאלהו אמר לו וכו'. והוא יתברך אשר הוא עושה נסים עם הבוטחים בו, עשה ג"כ שיאמינו שדבר זה היה לו הצלחה מן השמיים והיה זה סבת הצלחה של נחום איש גם זו שמאותה שעה שבא אצלו היה מצליח. עכ"ד

רואים מנחום איש גם זו לפי המהר"ל שידע שגנבו ממנו את האבנים טובות ויש גירסה בגמ' שחום איש גם זו לא ידע שגנבו ממנו את האבנים טובות [ובא עם חול למלך עם בטחון גמור ומוחלט שרק השם יתברך קובע למרות שישלם לההרג שנראה שצוחק על המלך, בטח בהקב"ה והקב"ה בזכות בטחונו הצילו ממוות ועוד מלאו את התיבה באבנים טובות ומרגליות ושלחו אותו בכבוד גדול כל זה בזכות בטחונו בשם כמה חזק היה בטחונו בשם יתברך

בטח בהשם יתברך והכסף לחתונה הגיע

כאשר בגרה בתו של החסיד העובד המופלא רבי שלמה וועקסלער זצ"ל, דאגה זוגתו מאד. הבית המושבת על רוחניות אין בו כלל מקום לגשמיות, אבל כדי להשיא את הבת צריך להתחייב במזומנים, ואלו מאין לה? לא כלאה זוגתו דאגתה בלבה, ותינתה צערה בפני בעלה: מה יהיה על בתנו, ואין בידינו פרוטה לפרטה להוצאות נישואין? ר' שלמה, חסיד בכל נימיו לבו ונפשו, מחסידי קמאי, קדוש ופרוש מחיזו דהאי עלמא, שכל ימיו דאג רק לעולם הבא, לא קימט אפילו את מצחו מתוך דאגה קלה: הוצאות נישואין? למה לנו לדאוג? הקב"ה יעזור, יהיה טוב, הבוטח בה' חסד יסובבנו. הער גודענבערג, תושב ברלין, סוחר מצליח, הסתבך בעסקה כושלת שגררה אותו למצבים לא נעימים. בתור "יקה" שרגיל לסדר ומשמעת בכל ענייניו, לקה בכפליים. גודענבערג היה יהודי מאמין, שומר תורה, ולמרות מזוג הקר ואופיו השקול, הגיע רגע בו החליט כי כאשר יעזרוהו הקב"ה יוצא לשלום מן התסבוכת, יעלה לירושלים עיר הקודש ויעניק סכום משמעותי ביותר ליהודי הראשון שיפגוש בדרכו בקרית דשופריא.

הקב"ה עזרו, והער גודענבערג יצא מצרה לרווחה. העקוב היה למישור, והעניינים סודרו על הצד היותר טוב. עכשיו הגיעה העת לקיים את ההבטחה. הפקיד הער גודענבערג את עסקיו בידים נאמנות והוא עצמו החל להכין עצמו לעליה לארץ ישראל. כמובן שלא שכח את הסכום הנכבד שהקציב, לתת ליהודי הירושלמי הראשון שיקרה בדרכו. שעת בוקר מוקדמת בירושלים שבין החומות. אויר נעים פשט בסמטאות המעוקלות המלאות זיו ואורה. ר' שלמה וועקסלער החסיד הוותיק נטל טליתו ותפיליו ויצא מפתח ביתו לתפילת שחרית. צעדי הדהדו בסמטה הריקה, בשעת בוקר מוקדמת זו שקועים היו עדיין מרבית התושבים בשנתם. פסע ר' שלמה בדרכו, ממלמל פסוקים ותפילות והנה הגיע לאזניו קול מצעדי גבר הבא כנגדו. היה זה הער גודענבערג שלא רצה לנטות ימינה או שמאלה טרם יקיים את הבטחתו. היהודי הראשון שפגש בירושלים העתיקה היה ר' שלמה וועקסלער. הער גודענבערג עצר מולו, וברכו במאור פנים: גוט מארגען! ר' שלמה הביט ביהודי הבלתי מוכר והשיב אף הוא בברכה הרגילה: א גוט יאר! הביט הער גודענבערג בפניו של ר' שלמה וחש צביטה בלבו: האם לזה יגמור את האוצר זוטא שהבטיח בלבו לתת לירושלמי הראשון שיזדמן בדרכו... האדם יראה לעניינים. ומה ראה הער גודענבערג? יהודי דל, ענינו מושפלות וזקנו המגודל מפותל, וכולו קשרים עבותים – קאלטונעס... כי זאת למודעי: החסיד הצדיק ר' שלמה לא נגע מעולם בדיקנא קדישא, אי לכך הסתבכו שערות זקנו ושיוו לפניו מראה משונה מעט. בראותו את ר' שלמה חשש הסוחר היקה שאם ימסור את הממון ליהודי זה, לא יצא ידי חובתו... חשב גודענבערג לפי הגיונו של סוחר מה לעשות, והחליט לפנות לרבה של ירושלים, רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, לשאול בדעת קדשו איך לנהוג. שאל הער גודענבערג לשמו ולמקום מגוריו של ר' שלמה, ועזבו לשלום בלי לומר מילה וחצי מילה על הבטחתו. הגיע הער גודענבערג אל מעונו של רבי יוסף חיים, סיפר לו כל אשר עם לבבו, וסיים במעשה זה שפגש ביהודי משונה לפי מראהו, ואינו יודע אם למסור לו את הסכום הנכבד שהקדיש לצדקה. בשמוע רבי יוסף חיים במי המדובר פשט חיוך של קורת רוח על פשתי. הקב"ה היה בעזר – אמר לו – והקרה לפניך את האיש ההגון! לך וקיים את הבטחתך בלבב שלם... כאשר הובילה זוגתו של ר' שלמה את בתה לחופה בלב שמח, ידעה בברור כי הבוטח בה' חסד יסובבנו

כשבטחו בקב"ה בטחון גמור נושעו בילדים נגד כל הסיכויים

בני המשפחה והחברים של ר' משה ג. ורעייתו, הכירו היטב את הזוג הצעיר, שמזמן כבר לא צעיר... הם נחשבו אהובים ואהודים אצל כל מכיריהם וחבריהם, ואולי לכן סאת יגונם הכאיבה לכל כך הרבה אנשים. כבר יותר מעשור חלף מאז באו בבית הנישואין ועדיין לא זכו להיפקד, טרם נשמע קול פעילות תינוק רך בביתם... בני המשפחה המורחבת הרבו להזכיר את שמות בני הזוג בתפילה, גם הזוג לא פסק מלפעול בענין, כשלכל אורך תקופת ההמתנה הממושכת עומד לצידם עסקן רפואי בכיר ומוכר שהתרוצץ עימם ברחבי הגלובוס, פתח בפניהם שערים במרפאות ייחודיות, והיה מעורה בכל הפרטים הגדולים והקטנים כדי להחיש את הישועה. אך השנים חולפות ועוברות, וישועה אין. ואז הגיע יום דרמטי במיוחד. היה זה תקופה לאחר ששבו מחו"ל, ממסע מתיש בו נערך מאמץ מורכב בתקווה להגיע לישועה המיוחלת. באותו יום הגיעו התוצאות, והעסקן המטפל נחרד לגלות כי גם הפעם - למרות ההשקעה האדירה - הענין הסתיים בכישלון מהדהד, כואב וצורב. בפנים נפולות התקשר העסקן לר' משה, לבשרו בבשורה הקשה. הוא התחיל בדברי עידוד ותמיכה, אך נאלץ לומר את העובדות ללא כחל ושרק: "ר' משה, אני נורא מצטער להודיע שזהו זה. עשינו את כל מה שאפשר, הפכנו את כל העולם. דיברתי עם הרופא לנוכח התוצאות והוא פסק את פסוקו ואמר שאין סיכוי, אין סיכוי בעולם." "העסקן הניח לר' משה לעכל את הבשורה הקשה, והבטיח להתקשר שוב בעוד כמה ימים. אך למרבה הפתעתו, כבר למחרת התקשר אליו ר' משה בנושא אחר לחלוטין, כשהוא מזמין לסעודת 'סיום מסכת' שהוא עורך בעוד כשבוע". מאז חשב לי שתבוא" אמר ר' משה בשיחת הטלפון, התיידדנו כבר, אנחנו מכירים היטב זה את זה. אני מזמין את כל בני המשפחה, ואתה - כאח לי ממש. "על אף שאין עתותיו בידיו, הזדרז העסקן למעמד הסיום בביתו של ר' משה. כמוהו כל יתר בני המשפחה, התכנסו בערב הסיום בביתו של ר' משה, בלי לדעת על מה הסיום ועל שום מה נערכת המסיבה... ואז, אחרי המנה הראשונה, ביקשו כל האורחים לשמוע את הסיום". איזו מסכת אתה מסיים? - שאלו האחים והגיסים. ר' משה מילא פיו מים וניגש לעסקן המלווה אותם מזה שנים, גחן אליו ולחש באוזנו: "אני מבקש שתקום ותספר את הקביעה הרפואית הנחרצת ששמעת בענייני אך לפני שבוע, מול כל הקהל." "העסקן נאלם ונדחה. "מה?!!!" - כמעט שאג בתמיחה, "אתה מבקש שאני אקום עכשיו ואספר על הסיכוי האחרון לישועתך שאבדו ואיננו? באמת אתה מצפה שאצטט מילה במילה מה שנאמר לי בעניינך." "לא! כן!" - שר ר' משה על הקביעה ולחץ על העסקן בהתרשנות. נעמד אותו עסקן וסיפר:

"כולנו יודעים את סאת יגונם של ר' משה ורעייתו, נוכח המתנתם הארוכה לישועה. ר' משה ביקש ממני לספר לכם, כי לפני כשבוע חזרו התוצאות ממהלך מאוד מורכב ומסובך שערבנו בחו"ל, והתוצאות היו...". היה ניתן לחתוך את המתח בסכין, למשש אותו בידים. כל הנוכחים ישבו פעורי פה, איש מהם לא חשב שהנושא ייפתח כאן ועכשיו על שולחן הסעודה בקול גדול. הם היטו אוזניהם ושמעו את העסקן מצטט מילה במילה, כשכאב עצור זועק מכל מילה: "לדברי המומחים, אין מנוס מלקבוע בצער שאבד הסיכוי האחרון." "דממה מרטיטה התשררה. איש לא דיבר, איש לא החין לפצות את פיו. את הדממה שיער ר' משה בעצמו כשקם והכריז בהתרשנות, כשדמעות נוצצות זולגות מעיניו: "ובכן, רבותי, לנוכח הדברים הללו אני עורך סיום הלילה. סיום על מסכת 'ההשתדלות'. 'סליקא לך מסכת השתדלות'. במעמד זה הריני מודיע כי סיימתי עם כל ההשתדלויות. מרגע זה - אני רק בידי בורא עולם! עד עתה עסקתי בהשתדלות, בהתרוצצות חוצת גבולות. עכשיו, במעמד זה, אני מסיים את מסכת ההשתדלות, ואני מפקיד את התיק שלנו בידו הגדולה והרחומה של אבא שבשמים." "הוא סיים את דבריו הקצרים, ויצא להגיש את המנה העיקרית. כל הנוכחים היו המומים ומופתעים, דבריו שיתקו אותם ממש. את המבוכה וחוסר האונים פתר ר' משה די בקלות, בהגיש בשר ועופות בשמחה וטוב לבב, כי סעודת סיום היא זו... סעודת הסיום הסתיימה, כל הנוכחים התפזרו בתחושות מעורבות של חלם, הערכה ורחמים שלובים זה בזה. והנה, לא חלפו אלא 11 חודשים, עד ששב והזמינם ר' משה לעוד סעודה. הפעם, למרבה השמחה, היתה זו סעודת ברית מילה לבנו בכורו, שנולד בשעה טובה ללא כל השתדלות חיצונית, ללא כל עזרה, ללא כל מאמץ! כשהסתיימה מסכת ההשתדלות - התאזרו ר' משה ורעייתו רק בבטחון ואמונה בה, וזכו לראות את ניסיו ונפלאותיו לנגד עיניהם!

אם לגיל 90 הקב"ה לא עזב אותי גם עכשיו לא יעזוב

המעשה המדהים שלפנינו אירע בתקופת המנדט הבריטי. אחד העסקנים הנכבדים, מראשי היהדות בחו"ל, הפליג בספינה לארץ הקודש בכדי לעזור לבניין היישוב היהודי דאז. הוא פגש בספינה בישישה כבת תשעים משיקאגו, שהחליטה לבלות את שארית חייה בארץ הקודש. האיש התעניין אצל הישישה "היכן את מתכוננת לקבוע מקומך?" והיא השיבה: "אין בידי מאומה, אך בדעתי להתגורר בבית האחין שלי, שגר באיזה שהוא מקום אחד מיישובי הארץ, איני יודעת היכן." "העסקן נדהם מתמימותה של הישישה והתרעם בפניה: "דעי לך, בארץ שולטים הבריטים. הם לא נותנים להסתובב סתם ברחובות, מי שאינו יודע מהי הכתובת שלו שולחים אותו מיד לבית המעצר הבריטי." אך הישישה נראתה רגועה לחלוטין. העסקן לא הבין לפרש שלוותה של הישישה, הוא סבר שאינה מבינה את חומרת המצב ושוב ניסה: "אנא ממך, נסי להיזכר בכתובתו של האחין, באיזה אזור כדאי לחפשו, אולי נצליח לאתר אותו, חבל שתבלי את שארית חיך בכלאל..." אך הישישה נותרה אדישה ורגועה ולא השיבה דבר. ביום השלישי כבר פקעה סבלנותו, הוא ניגש אליה נסער ואמר לה: "הרי הפסוק אומר ביישישים חכמה ואורך ימים תבונה (איוב י"ב). ואם כו היאך

אשה פקחתי כל כך בגילך נוסעת 'לשום-מקום', ועוד בכזה רוגע... מהיכן האדישות הזו?!! הבה הישישה ראשה ואמרה: "שמע, הקב"ה כבר תשעים שנה לא עזב אותי, אפילו לא לרגע! מיום שנולדתי ועד עתה ה' יתברך שמר עלי ודאג לכל צרכי, ומה נראה לך, שדווקא עכשיו הוא ינטוש אותי...!!...כעבור שבוע האונייה עגנה בממל. שם קיבלו את העסקן אנשי מעמד חשובים שידעו מבואר, וביניהם היה גם כותב עיתון שהגיע על מנת לראיין את העסקן. מידוענו שהיה מות מההפלה סירב להתראיין. הכתב הנמרץ לא וויתר וביקש את כתובתו, בכדי להגיע למעונו ולראייו מאוחר יותר. השיב לו העסקן: "אמור לי את שמך ואסדר לך פגישה במעוני". השיב לו הכתב: "שמי סוקולוב..." "סוקולוב - ??? נרעש העסקן ובירר מיד - "אולי יש לך דודה ישישה בשיקאגו בשם פלונית" "כן!" - השיב הכתב, ושאל בהשתוממות - "מהיכן אתה מכיר אותה פלונית? שמי אחייני". "אמר לו העסקן: "הנה היא פלונית"!!! וכך נפגשו השניים מיד עם הגיעה לנמל... פלאי פלאים! (איש לרעהו).

בטח והתפלל שהקב"ה יזמן לו טרמפ מארה"ב לטורונטו שבקנדה

מספר הרב וולפין שליט"א: היה זה בקיץ אחד בו שהיית עם משפחתי בהרי הקרקסלס בארצות הברית בקעמפ של אחת הישיבות החשובות, שם אני משמש כר"מ. תכננתי לשהות במחנה הקיץ עד תומו. הניתוק הנפלא הזה משאון העיר כה קסום הוא ובריא לנפש ולנשמה. באותו שבוע התקשרו אלי גיסי ואחותי המתגוררים בטורונטו שבקנדה והזמינו אותי לשבת בשבת הקרובה אצלם בטורונטו, לרגל חגיגת בר המצווה לבנם נ"י. הסברתי להם שתפקידי בישיבה דורש כעת את נוכחותי בקעמפ עם הבחורים. הם טענו לי כי בשל כמה וכמה סיבות נוכחותי בשבת בר המצווה חשובה ביותר להם, ולחתן בר המצווה אשר שומר ומצפה להגיענו. השתכנעתי, אומר ר' דוד, נשוא סיפורינו, מגיד שיעור חשוב, יהודי חסידי שממנו ומעלה, המאמין בכל ליבו ונפשו בהשם יתברך ובצדיקו, "הודעתי לגיסי כי אנסה להגיע ולשבת את השבת הקרובה במחיצתם בטורונטו. באותו שבוע היה קשה מאוד למצוא מקום פנוי בטיסות לטורונטו, ומשכך המחירים הרקיעו שחקים. ירדתי מהרעיון לטוס לקנדה והיפשיתי חלופות תואמות. הקעמפ שלנו ישב באזור נידח ושקט בהרי הקעקלס. במרחק של כחצי שעה ממש עובר כביש ענק החוצה את ארצות הברית ומסתיים באלסקה. הדרך לקנדה עוברת שם.

"התקשרתי לחברת האוטובוסים המפעילה בכל ליל ישישי קו היוצא מידי יום חמישי בערב מברוקלין- ניו יורק, חוצה את הגבול לפנות בוקר, ומגיע בברוקו של יום ישישי לטורונטו שבקנדה, הצעתי להם כי אצטרף אליהם באמצע הדרך. חברת האוטובוסים הסבירו לי כי כבר כל המקומות לליל ישישי הקרוב אולו, כך שגם האופציה הזו נסגרה בפני. בברוקו של יום חמישי צפה ועלתה בלבי שוב דמותו של חתן בר המצווה, וחשבתי על ההורים ועליו, ועל ציפיותם הנרגשות להשתתפותי. שמתי לב כי בסערת ההשתדלות, את העיקר שכחתי, את התפלה להשם יתברך שביא אותי לשבת לטורונטו. ושמא תאמרו: אולי זו תפילה שווא! הרי זה כמעט לא שייך שיואלו לאסוף אותי מכאן, מאיזה כפר קטן ונידח, אך מיד אמרתי בלבי: הרי הקדוש ברוך הוא כל יכול הוא, ואם רק ירצה הוא ישלח לי לכאן, לכפר קטן ונידח בהרי הקעקלס, טרמפ לטורונטו. "נשאתי תפלה מעומק ליבי ובקשתי את עזרתו יתברך, ולשם חובת ההשתדלות ירדתי למשרד המנהל הקעמפ ובקשתי להכריז במערכת הכריזה בשער בת רבים כי אני מחפש טרמפ לטורונטו. מנהל המשרד פרץ בצחוק מתגלגל: "טרמפ לטורונטו??? השתגעת? וכי יעלה על דעתך שלכאן, לכפר הקטן והנידח שלנו, יגיע טרמפ לטורונטו שבמדינת קנדה??? לו היית מבקש טרמפ לגיו יורק גם זה כמעט לא בר השגה כעת, ביום חמישי, עת כולם נוסעים מניו יורק החמה להרים העגימים. איכשהו ייתכן שמישהו נוסע לשבת בביןון ההפוך, מההרים לגיו יורק, אבל טרמפ לטורונטו שבמדינת קנדה!! זה אפילו לא בגדר חלום. כך ניסה לשכנעני הרב שוויצר, מנהל הקעמפ. "אולם ר' דוד טען בעוז: "וכי יפלא מהשם דבר!! הרי אם בורא עולם ירצה הוא יכול לשלוח אלי טרמפ לכאן, כפי שאכן התפללתי הבוקר! ולאחר שקיימתי את הדבר הבטיח בחיי היהודי - **תפילה ובטחון**, רוצה אני לצאת גם ידי חובת ההשתדלות, ומבקש אני מכבוד המזכיר הנכבד כי יואיל בטובו להכריז כי אני מחפש טרמפ לטורונטו."

המזכיר לקח את המיקרופון ובצחוק מתגלגל הכריז כי הרב דוד מחפש טרמפ לטורונטו בקנדה או לפריז בצרפת... חיך ענק התפשט באותו יום במרחבי הקעמפ. יום חמישי, עת מנוחת הצהרים, דפיקות בביתו של ר' דוד. בדלת, אברך חשוב מתושבי לייקווד. הלח הסביר כי הוא נמצא כאן באמצע דרך ארוכה עם כל בני משפחתו, בתוכם גם נשים ונבנות, והם מחפשים מקום ראוי לעצירת התרענוות לכמה דקות. כיון שמדובר בקעמפ ישיבתי הם חפשו במתחם המשפחות משפחה מוכרת, מהם נעים להם לבקש להיכנס לביתם להתרענוות קצרה. ר' דוד פתח בפניהם ברוחב לב את ביתו וביתניים החליפו ביניהם כמה מילים. התברר שהם נוסעים... לטורונטו. לשאלת ר' דוד האם יש להם מקום ענה הארח: אמנם יש לנו שני מקומות, אך אנחנו מתכננים להעביר את הלילה באחד ממלונני הדרכים הזולים על הדרך, ונדרש גם להצטייד במזון לשם כך, ואין לנו אפשרות להתעכב עד שתארגנו יותר מחמש דקות. עודם מדברים פנתה אחת השכנות ושיתפה את רעיתו של ר' דוד כי בעלה שיצא הבוקר ללוות קבוצת נערים לאיזה מקום עד הערב, ביקש ממנה להכין צידה לדרך.

הוא התכוון לשני סנדוויצ'ים עבורו ומשום מה היא טעתה והבינה שעליה להכין סנדוויצ'ים גם עבור קבוצת הבחורים, כך שבמקום שני סנדוויצ'ים היא הכינה חמישה עשר סנדוויצ'ים. את יתרת הסנדוויצ'ים היא מיהרה להביא להם. ר' דוד וב"ב ארוז במהירות בגדים וכו' לקחו את הסנדוויצ'ים מבית השכנים כצידה לדרך וחיש מהר עלו על הטרמפ. הוואן המרווח יצא לדרך, והם עליו, שמחים וטובי לב, לשבות שבתם בטורונטו שבקנדה. האורח הוסיף וסיפר בדרך, כי בדיוק הבוקר התקשר אליו קרוב משפחה וביקש לשלוח עימו חבילה דחופה לבנו שנמצא בקעמפ, "וכיון שאני נוסע לטורונטו והדרך מהירה עוברת לא הרחק מהקעמפ הזה, ביקש שאעשה עבורי דרך מיוחדת של שעה עד לקעמפ, עקב דחיפות העניין, ואמסור את החבילה לבנו שלומד בקעמפ." **התזמון המדהים הושלם עוד יותר, משהתברר להם כי הם נוסעים לאותה שמחת בר מצווה.** בשערי הקעמפ פגשו את הרב שוויצר, מנהל הקעמפ. ר' דוד ביקש מהנהג לעצור לרגע קט, פתח את החלון ושאל את הרב שוויצר הנדהם למראה עיניו האם הוא מוכנה להגיע עדיין לטרמפ לפריז... "כי אני כבר קבלתי טרמפ לטורונטו כפי שהתפללתי." מחייך ר' דוד: "המנהל שלא האמין למשמע אזניו חשב לרגע כי אולי הייתה כאן איזה מתיחה כלשהי, משהו שסוכם עליו מראש... אך הנהג הליקוודאי אישר לו את הסיפור המדהים לפרטיו. התחזקות ובטחון - זרע שמשוחן

בטחון בהשם של הרב רובשקין ביקש להדליק חנוכה כלבבו וקבל
סיפר האסיר היהודי המפורסם, הרב שלום מרדכי רובשקין הי"ו: "היה זה החנוכה הראשון שלי בבית האסורים. שבועות אחדים לפני החנוכה כבר התחלתי לדאוג לכך שבימי החנוכה יותר לי להדליק נרות כמצוות חז"ל - במסגרת המחויבות של בתי הכלא בארה"ב לכבד את חופש הפולחן של האסירים מכל הדתות, ובכללם גם היהודים להבדיל. שלחתי מכתבים לרב של בתי הכלא ולעסקנים שונים, עד שהתקבל האישור, ובבילה הראשון של חנוכה נלקחתי על ידי סוהרים לחדר כליאה מיוחד, אליו הוכנסתי. על השולחן הוצבה מגורת חנוכה, ובה נר אחד ועוד שמש. הסוהרים יצאו וסגרו אחריהם את הדלת, כשהם מורים לי לדפוק עליה בחוזקה לאחר שאסיים, כדי שיבואו להחזיר אותי לתא הכליאה שלי. הדלת נסגרת ואני מתכוון להדליק את הנר, והנה אני רואה שבחדר יש שירותים. אי אפשר לבדך כאן ברכה. חשבתי אולי לסובב את גבי לשירותים ולהדליק, שהרי אם לא אדליק כאן לא אוכל לקיים בכלל את המצווה, אבל ליבי היה נוקף וממאן לעשות זאת". "בית הכלא הוא לא קייטנה", מספר הרב רובשקין, "האפשרות של האסיר לקבל החלטות על עצמו ועל סדר היום שלו מוגבלת מאוד. לך תקרא עכשיו לסוהרים, ותסביר להם שכדי להדליק נר צריך לברך, ואסור לברך ליד שירותים... הידע שלהם ביהדות הוא אפסי, והרצון שלהם לעזור לי נמוך עוד יותר. אבל מאז שנכנסתי לכלא ידוע ידעתי שאני אולי נמצא במקום לא נעים במיוחד, אבל גם כאן הקב"ה הוא זה שמנהל אותי, ולא מנהל הכלא או הסוהרים. דפקתי על הדלת... בפתח עומד סוהר גבה קומה ורחב גרם, והוא שואל אותי לרצוני. בהתרה לי יכול להדליק כאן את הנרות, ואני מבקש שיעבירו אותי למקום אחר. בתאי האסירים אסור להדליק את מחשש לשריפה, וכאן אני לא יכול. מה עושים? הסוהר לא כל כך הבין מה אני רוצה, אבל לאחר הפצרות חוזרות ונשנות הוא הסכים לפנות בנושא למנהל הכלא, אדם קשוח לא פחות, שכבר שבע ויכוחים עם אסירים חסרי כבוד שמונסים להערים עליו יומם ולילה. המנהל הופיע ושאל אותי לרצוני בקוצר רוח. דיברתי אליו בכבוד והסברתי לו את ההלכות הבסיסיות שבגללן אני לא יכול להדליק כאן את הנרות. בליבי ידעתי שאין סיכוי שאקבל את מבוקשי, אבל השתדלותי חייבים לעשות... להפתעתי הרבה, נאות המנהל למלא את בקשתי, אך מפאת חוסר מקום מתאים להדלקת הנרות, הוא יצא מגדרו והתיר לי להדליק את הנרות במשרד הפרטי שלו. הייתי המום, הודיתי לו מעומק ליבי, והוא מצידו הגיב בפנים חתומות, ולא התרגש יחד איתי... צעדנו לעבר משרדו של מנהל הכלא, אני באמצע כחתן המובל אל חופתו, משני צדי סוהרים המשמשים לי כשושבינים כדי שלא אברח מהחופה... חלילה, ומאחורינו צועד המנהל שכנראה תהה אם לא טעה כשהחליט לתת לי להדליק נרות ולקיים טקס דתי במשרדו הפרטי. ההיתר שניתן לי מלכתחילה היה 30 דקות, כפי שקובעת ההלכה וכפי שהורה הרב של בתי הכלא. אבל לפי מנהל חב"ד נוהגים להדליק נרות שחינוקו מעמד לפחות 30 דקות, וגם לשבת לצד הנרות משך הזמן הזה. התלבטתי אם לבקש מהמנהל בקשה נוספת שיתיר לי להישאר בחדרו 50 דקות, הרי רק לפני דקה הוא עשה למעני דבר שאינו מובן מאליו, חרג מכל הכללים והתעלה מעל כל הנהלים כדי לאפשר לי להדליק נרות במקום שבו אוכל לברך עליהם כדת וכדון והנה אני שוב מציץ לו עם בקשות חריגות! אבל החלטתי שאני עושה את ההשתדלות: במלואה. אני אבקש, והוא יוכל לסרב. לפחות אדע שאני עשיתי את המקסימום האפשרי כדי לקיים את המצווה כמנהג חב"ד כפי שהורגלתי מצעירותי. פניתי למנהל, וביקשתי את סליחתו: "אני מבין שאתה תחשוב שאני נודניק 'שלא מסתפק במה שנותנים לו', אמרתי לו, 'קשה לי להסביר לך כמה זה חשוב עבורי, ואני חייב להודות שלפי ההלכה היהודית 30 דקות בחלט מספיקות, אבל אני חסיד חב"ד, ואצלנו נוהגים לשבת ליד הנרות 50 דקות. תמיד הקפדתי על כך מאוד, ואני אודה לך מאוד מאוד, כבוד המנהל, אם תאפשר לי לעשות כך גם עכשיו. 'המנהל הביט לעברי במבט חוקר, ובליבי כבר נטיית לחשוב שעוד רגע הוא מבטל לגמרי את האישור שנתן לי. הוא חשב בדממה מספר דקות, בעוד שאנחנו ממשיכים ללכת לעבר חדרו. לפתע פונה אלי המנהל ושואל אותי": רובשקין, תגיד לי, כשהיית מדליק נרות בתי, עם המשפחה שלך, כמה זמן ישבת ליד הנרות?" קשה לי לומר", השבתי לו, "לפעמים היו לי עיסוקים שונים, אבל בכל מקרה הייתי יושב עם הילדים והמשפחה ליד הנרות במשך שעתיים או שלוש שעות. לפעמים יותר". "אם כן", משיב לי המנהל, "אני רוצה שאתה תשב עכשיו ליד הנרות שלוש שעות. בדיוק כמו שעשית בבית שלך.!" הייתי המום. חשבתי שאני מדמיון. המנהל הקשוח שכבר ראה הכל והתמודד עם אסירים מכל הסוגים הופך לפתע לנדיב כל כך ומאפשר לי לשבת ליד הנרות שלוש שעות: ועוד במשרד הפרטי שלו!! זה לא מציאותי. אבל אז הבנתי מה שידעתי גם קודם לכן, וכעת הרגשתי זאת ביתר שאת. אני לא נמצא בכלא כי איזה גוי כזה או אחר החליט ככה. אני נמצא כאן כי יש לי שליוחן ותפקיד לעשות בכלא. הקב"ה שם אותי כאן, ואני לא שואל שאלות, אני רק מנסה לעבוד אותו בתנאים המורכבים שאיתם אני צריך להתמודד...". [לנקודות שבת] פעם כ"ק אדמו"ר רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל) מובא בספר י"ג אורות ח"ב (שראה דברי תורה בכת"ק מהרה"ק רבי אליעזר מזזיקוב זי"ע שהיה מונח אצל הגה"צ רבי דוד הורוויץ אבד"ק פשעצלאוו, והיה כתוב שם בשם הרבי ר' אלעזר מליז'ענסק זי"ע):

יש בשלשה זמנים בשנה עת רצון להתפלל (היינו על דברים גשמיים). הא'

הא' בעת סעודת מלוה דמלכה, הב' ביום שמיני עצרת, והזמן הג' הוא חנוכה (או אחרון של פסח).

השמש של החנוכה מלמדנו שלמרות שהוא מתכלה הוא מאיר לאחרים

לסולטן הטורקי היה רופא יהודי בשם **ניסים** רחמים. הסולטן חיבב אותו מאוד וייקר אותו יותר מכל השרים. שנה אחת הגיע הסולטן לבית הרופא בליל שמיני של חנוכה. החנוכיה דלקה בשלל נרותיה, ולבו של הסולטן עלו לריקוד השלהבות. "אמור לי, ניסים", פנה הסולטן לרופא, "מהו סיפורם של הנרות הללו?". ניסים רחמים החל לספר לסולטן על שעבוד יוון, הגזירות, מסירות הנפש של היהודים, ניצחון המכבים ונס פך השמן, וסיים: "נרות **חנוכה** הם בעצם הזכר לאותו נס של פך השמן". הסולטן התפעל מסיפור הגבורה של המכבים, ושאל: "נו, לפי דבריך היית צריך להדליק היום רק שמונה נרות. מדוע דלקת תשעה נרות בחנוכיה?" חידך הרופא והשיב: "הנר האשתי איננו שייך למצווה. הוא רק 'שמש' שעמו אנחנו רק מדליקים את נרות המצווה". אולם הסולטן לא קיבל את דברי הרופא. פניו האדימו מכעס, והוא קרא: "אתה משקר לי! כנראה שיש עוד לשמש שאתה לא רוצה לגלות לי בגלל שאני נכרי?". "הוד מעלתו", פנה הרופא לברוך לסולטן, "מבטיח אני לך שאין שום סוד לשמש. הוא איננו יותר מסתם שמש שנועד לשרת את שאר נרות המצווה". אולם הסולטן נענע ראשו לשלילה. "לא יתכן!", קרא הסולטן, "אם נר השמש נועד רק בשביל שתדליק בו את שאר הנרות, מדוע השארת אותו דולק אחר שהדלקת את יתר הנרות? היה עליך לכבותו מיד! אין זה אלא שאתה משקר לי, ולכן אינני רוצה לראות את פניך עד שתגלה לי את סודו של הנר השמש, ויצא מבית הרופא בועס.

הרופא היהודי הבטיח להשתדל ככל יכולתו לרפואת נפשו של הסולטן, אך ביתניים הוא נבון: הלא שונאים ערלים רבים יש לו בארמון הסולטן, ומה יעשה עתה, שגם הסולטן כועס עליו? הרופא יצא לנשום אוויר צח, והנה פוגש בו יהודי ומתעניין בפניו ודעותיו. הרופא סיפר לו את שאירע בביתו עם הסולטן, ותמה בפניו איזה סוד יש לשמש. "אגלה לך את סודו של השמש", אמר האיש, "השמש קורא אלינו ואומר: הביטו בי! אינני חלק מנרות המצווה, ובכל זאת דולק אני ומאיר בשביל כל אותם אנשים שירצו לקרוא לאורי. כל מטרתי היא להאיר לאחרים, ואני עושה זאת אף על פי ששמי מתכלה! וזאת לימדו נא ממני, **שאף אם חשית אתם שנסחר זמנכם או ממונכם בנתינתם לאחר, אל תימנעו בשל כך מלהאיר את לבו של האחר!**". התפעל הרופא מדברי האיש וקרא: "ייער כוחך! הארת את עיני! עתה אשוב לסולטן, יש תשובה בפי לשאלתו". **יהי רצון שחנוכה תמיד להאיר לאחרים**

כתב היקדושת לוי: "ידוע שכל הניסים וההארות שנתגלו בימים קדמונים, מתגלים בכל שנה ושנה מחדש, כגון בחנוכה, כשאנו מדליקים את נרות החנוכה, הם יורדים ומתגלים אותם החסידים שהיו למתניהו בן יוחנן פתח הראשונה. ולכן מברכים 'בימים ההם בזמן הזה', שאותם חסידים ונסים ונפלאות והארות שהיו בימי מתניהו, חוזרים ומאירים בכל דור ודור ובכל שנה ושנה מחדש, כמו בפעם הראשונה".

שמעתי בשם הרה"צ רבי צבי אלימלך מדינוב זצ"ל, שאמר בשם צדיקים, אשר מראש חודש אלול עד חנוכה מאירה ברקיע ענין תבנית יד הפשוטה לקבל אותם בעלי העבודה אשר מאזין סיבה נדחו מלשבו בעשרת ימי תשובה, ומתקבלת תשובתם עד חנוכה. וסיים על זה דודי רבי דוד מדינוב זצ"ל, שלדעתו אין היד עוברת עד "זאת חנוכה". **הסבא קדישא מרו"ן זי"ע** אמר: מה שהצדיקים יכולים לפעול מה' יתברך בראש השנה וביום הכיפורים, יכול יהודי פשוט לפעול מה' יתברך ב"זאת חנוכה".

בטח בהשם והפרנסה תגיע עד לביתך

מעשה ביהודי שהגיע אל הרבי מלעלוב זצוק"ל ובפיו שאלה: ריחיים על צואר, עליו לזון אישה וילדים, ופרנסה אין. אכן פה ושם מזדמנות עבודות למיניהם, אך ב"תכלית" הוא חסר עבודה וללא מזומנים. חבריו יעצו לו לעבור להתגורר באמריקה שם גדולים הסיכויים שימצא עבודה. שאלתו אל הרבי, האם יעשה כעצת חבריו אם לא? והשיבו הרבי, אספר לך מעשיה ומה תקיש תשובה לשאלתך: בעיירה נידחת אי שם ברחבי פולין דר לו רב תלמיד חכם, ועובד ה' באמונה. מכותלי ביתו ניכר שהעניות מצאה לה שבת בביתו, בקושי ודחקות גדולה חי את חייו, ומשכורתו הקהילה הדלה לא השביעו את הקומץ.

יום אחד נכנסו לבית הרב שני גבירים גדולים וידועים ובקשו מהרב שיאיל להגיע לעירם בתאריך שקבעו כדי לשבת כבורר בחילוקי דעות שיש להם בעסקיהם המשותפים. שר טירחה מכובד זילול מכספם, וזה לא כולל הוצאות נסיעה ולינה. ביקש מהם הרב שיאילו להמתין עד שתפלה מנחה, ואז ישיב לבקשתם. בתום התפילה ניגש אליהם הרב ואמר להם בהתנאות: אינני נוסע! הגבירים יצאו, והרבנית שמעמה כל הדין ודבריו בין הרב לגבירים ניגשה אליו בעניינים דומעות ושאלה בהכנעה: "למה סירבת להיענות להם? האיך רואה כמה חסרה הפרוטה בביתך?" השיב לה בעלה הרב ואמר "תנוחי בדעתך, ואומר לך דברים של טעם. כשהתפללתי מנחה והגעתי לברכת השנים ב'ע' קל טוב ומיטיב אתה ומברך השנים... חשבתי לעצמי: מהיכן מגיע שפע וברכה לאדם? הוא אומר מבורא כל העולמים. הגמ' מביאה שמהארץ עד לרקיע מהלך של חמש מאות שנה וכן מכל רקיע לרקיע וכו'. לפי"ז כאשר הקב"ה שולח שפע ממרחק כה עצום האם זה חייב להגיע עד לעיירה בו דרים שני הגבירים, ואילו לעיירה שאני דר בה לא?" שמעה האשה סברה וקיבלה רצון בעלה ושקתה. ואכן כעבור ימים אחדים שבו השנים והסיכוי לזון אצל הרב בביתו. בפרשת השבוע נאמר "ועבדתם את ה' אלוהיכם ובידך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקירבך". בפסוק זה מבטיח בורא עולם שכתקימם את "ועבדתם את ה' אלוהיכם אתן לכם פרנסה ובריות, לא תדקדקו לחפש לחם אי שם רחוק מבינתם ולא תוציא כספים לרופאים ותרופות. "עבודה" זו תפילה. ועבדתם לשון רבים, ובידך את לחמך ואת מימך לשון יחיד. תפילת רבים אינה נמאסת ומתקבלת תדיר, ואז, ובידך את לחמך - יבורך לחמו של כל אחד ואחד כפי הצרכותיו וענייניו.

אמרי חז"ל: כתב האדמו"ר הצדיק רבי משולם פיש מטאש זצ"ל בספרו 'עבודת עבודה': בשבוע זה שבו אנו קוראים על יוסף הצדיק שזכה לגאולה ולישועה, שהוציאו ה' יתברך מאפלה לאור גדול, הזמן הזה מסוגל גם בימינו לכל אדם שיוזמה אף הוא לישועה גדולה בכל ענייניו, הן במה שצר לו וחסר לו בעניינים הגשמיים, בבני חני ומזוני, והן במה שחסר לו בענייני הנפש, שיושב במצור ובחושך של יצרו הרע. וכשם שישועתו של יוסף הצדיק באה לו בהיסח הדעת, **שהרי ישב במשך 12 שנים בבור אפל וחשוך ללא תקווה, ולפתע פתאום הגיעה לו ישועתו בדרך לא צפויה ובהיסח הדעת**, כך אצל כל אדם ואדם, אף שסובל קשיים ובעיות במשך שנים ארוכות, ואינו רואה סיכוי ותקווה לישועה, בכל זאת **חייב הוא להאמין שישועתו בוא תבוא בהיסח הדעת וממקום לא צפוי**, במהירות ובפתע פתאום, יצן כי ה' יתברך מצמיח ישועות ובורא רפואות ועושה תשואות. ועל גאולה זו תיקנו לו חכמים עשרה פרטים **ישועה פרטית בענייניו**, ואין מי שעדיין לא זכה לישועה, אל יתאייש מן הרחמים מפני יום, וזאת **כי לרמה לאדם שכלל על זמנו, ובכל יום יום האדם זוכה לגאולה פרטית בענייניו**, ואין מי שעדיין לא זכה לישועה, אל יתאייש מן הרחמים מפני שכל רגע ורגע יכול ה' יתברך להצמיח לו ישועה וגאולה. ולכן אל לו לאדם להיכנס לייאוש חלילה, אלא רק יתחזק בתקווה ובאמונה, והישועה בוא תבוא!

כְּתוּבַת הָאוֹרוֹת צְדִיקִים (בשער השמחה) וז"ל: "מי שמאמין
בבאלוקים בלב שלם, ובוטח בו בבטיחוֹן חֶזֶק – יביא אוֹתוֹ
הַבִּיטְחוֹן שֶׁלָּא יִפְחַד מֵעוֹלָם מְדַבֵּר רַע, וְלֹא יַעֲבֹד לָאִדֹם
וְזוֹלָתוֹ לְהִתְרַצוֹת אֵלָיו, וְלֹא יִקְוֶה לְאִישׁ, וְלֹא יִסְכֵּים עִמָּהֶם
וְיִדְבַּר שֶׁהוּא כְּגַד עֲבוֹדַת הַבּוֹרָא יִתְבָּר; וְלֹא יִפְחִידוּהוּ
עַנְיֵינֵיהֶם, וְלֹא יִחַת מִמְּחֻלּוֹתֵם. וְאִם יוֹכִיחַ אוֹתָם – לֹא יִזְהַר
וְאִם יִכְלִימוּהוּ – לֹא יִבוֹשׁ מֵהֶם, וְלֹא יִיָּפֶה לָהֶם
הַשֶּׁקֶר, כְּמוֹ שֶׁאִמַּר הַנְּבִיא (ישעיהו נ: ז): "וְהָיָה אֱלֹקִים יַעֲזֹר לִי,
עַל כֵּן לֹא נִכְלַמְתִּי, עַל כֵּן שָׁמַרְתִּי כְּחֻלְמִישׁ, וְאָדַע כִּי לֹא
אֲבוֹשֶׁה." זֶהוּ מַעֲלָתוֹ וְזֶהוּ יֶסֶד הַתְּחִלָּה.

מסופר על הבעל שם טוב ששלחו לו משמים סע לכפר
מסויים” נאמר לרבי ישראל הבעל שם טוב מן השמיים, ”שם
 תוכל לראות מהו ביטחון אמיתי בבורא העולם.” קרא הבעל
 שם טוב לתלמידיו וציווה עליהם להתכונן לנסיעה. הם הגיעו
 אל הכפר והתארחו ואכל בעל האכסניה המקומית. שגביל
 אותם בסבר פנים יפות והציג להם ארוחה משובעת. למחרת
 בבוקר, באמצע תפילת שחרית, נכנס שוטר אל האכסניה
 כשבידו מקל. הוא דפק במקלו על השולחן שלוש פעמים
 ויצא מן הבית. תלמידי הבעל שם טוב לא הבינו מה קרה אך
 אמרו מאום. התפילה הסתיימה ובעל הבית ערך ארוחת
 בלאק על השולחן לכבוד האורחים. עוד בטרם הספיקו ליטול
 את ידיהם לסעודה, הופיע השוטר.

שוב דפק השוטר במקלו שלוש פעמים על השולחן והסתכל
 שמן הבית ללא לומר דבר. "מה עשה השוטר?" התעניין הבעל
 ששם טוב לדעת. "השוטר הוא שליחו של הפרץ ממנו אני חוכר
 את האכסניה" הסביר הלה ברוגע מופגן. "היום הוא היום
 האחרון לתשלום דמי השכירות השנתיים אותם טרם
 שילמתי. הנקישות על השולחן מסמלות את אזהרות הפרץ;
 השוטר מופיע בעת שלוש פעמים כדי להזכיר לי שאשולם את
 החוב. אם לא אעשה זאת לאחר האזהרה השלישית, השוטר
 יופיע שוב כדי להשליך אותי ואת משפחתי אל הכלא."

"ינכר שאתה רגוע ושלי, כלומר שיש כך את הסכסוך המבוקש" אמר רבי ישראל. "מדוע שלא תיגש אל הפרץ לשלם את חובך, ולאחר-מכן נסב כולנו לאכול בשלווה?"

"אודה על האמת: אין לי בכיסי ולו פרוטה אחת. אך אינני דואג, אני בטוח שהבורא העולם יעזור ל"י השיב בעל האכסניה והמשפך, "הבה נסב לאכול כעת. נותרו עוד שלוש שעות עד שהשוטר יופיע שוב."

התלמידים הביטו בו בהשתאות אך לא אמרו דבר. הם ישוב לאכול ארוחת בוקר כשבעל הבית מדבר בדברי תורה ושמועל ההזדמנות לארח אורחים חשובים כל-כך. בתום הארוחה הופיע השוטור בפעם השלישית. כשהסתלק, סיים בעל הבית לסעוד את ארוחתו בנחת, בירך ברכת המזון ככוונה, לבש בגדים נאים ועמד לצאת מן הבית. "להיכן אתה הולך?" תמה הבעל שם טוב. "אני נגיש אל הפרץ לשלם את חובי". "האם כבר השגת את הסכום הדרוש?" "לא. אך אני שם את מבטחי בבורא העולם". הבעל שם טוב ותלמידיו עקבו אחרי בעל האכסניה שעשה את דרכו במעלה הבעה אל ביתו של הפרץ. דמותו של בעל האכסניה התרחקה עוד ועוד, כשלפני הופיעה עגלה בעיקול הדרך ונעצרה לידו. מן העגלה יצא אדם לבוש בהידור, החליף עמו כמה דברים בתומם שב אל העגלה והמשיך בדרכו. לאחר רגעים אחדים העגלה שבה לכיוון בעל האכסניה, האדם שיצא מתוכה מנה לידיו של בעל האכסניה סכום כסף והם נפרדו בלחיצת ידיים. התלמידים היו סקרנים לדעת מה אירע. הם עצרו את האדם וביררו אצלו: "מדוע נתת לבעל האכסניה סכום כסף?"

“בעל האכסניה מביק שיכר משובח, וביקשתי לרכוש ממנו את תוצרת השיכר בשנה הקרובה. הוא ביקש סכום מסויים אך אני ביקשתי לשלם סכום נמוך מכך ולפיכך נפרדנו לשלום. אחרי כמה רגעים הגעתי למסקנה שמוטב לי לעשות מעסקים עמו שכן הוא ידוע כאדם ישר, ולפיכך סיכמנו על העיסקה והתענקתי לו את הסכום שביקש” סיפר. פנה הבעל ששם טוב לתלמידיו: “יראים אתם עד כמה גדול כוח הביטחון בבורא העולם!”

המבין פרשת בחוקותי כותב מה לרופאים בבית ה' העוסק
ירה ומצוותיה אין לו לחוש לרופאים אלא לבטוח בה' בספר
ירגת האדם כתוב שבני תורה יכולים לנהוג כמו הרמב"ן זוהי
ירגה גבוהה מאד אלא לפחות נלמד כיוון מכאן עד כמה לבטוח
שם יתברך לא הרופא מרפא אלא בורא עולם
פץ חיים כשהיה לו חולה בבית היה תורם שק קמח לעניים
ופפלל לה' ולא הלך לרופאים כמוכר אלה מדרגות גבוהות אבל
זכות נחידר לעצמנו שלא הרופא מרפא, אלא רופא כל בשר
המרפא האמיתי והרופא הוא רק שליח ה' לרפואתו והבוטח
חסד יסובבנו

גל שם טוב על התורה מקץ אות ה ובפרשת חוקת דף קס"ב
וזה לשונו, ידע שור קונוה וחמור אבוס בעליו ישראל לא
עמי לא התבונו (ישעיה א', ג'), ושמעתי כי החמור יודע שהוא
יס בעליו ולא בעליו עצמו, מה שאין כן ישראל טועין בזה, כי
לו האמין המוזג או החנווני שהוא אבוס בעליו, לא היה
יהם קנאה ושנאה, ולא היה מטריד את עצמו תמיד לילה ויום
יחשבונו! כו'.

בב' הרמב"ן באמונה ובטחון פ"א 'כי האמונה כמו האילן, יטטחון כמו הפרי. והפרי לאות על האילן או על עשב שגדל את ירי ההוא' כתוב במדרש תהילים הבוטח בה' חסד יסובבנו לרשע ובוטח בהשם חסד יסובבנו

ב רבנו יונה (משלי כב, יט): פְּנוּתִי בְּכָל הַמוֹסְרִים אֲשֶׁר עָרַכְתִּי לְהַגִּיעַ מִמֶּהם אֶל מִדַּת הַבְּטָחוֹן, כִּי כָל הַמַּדּוּת הַטּוֹבוֹת צָרִיכוֹת יָנִיעַ אֶת הָאֵדָם אֶל הַיִּרְאָה, כְּאֲשֶׁר אָמְרוּ חֲזו"ל: טָהֳרָה וּקְדוּשָׁה יֵאָמֵר לִידֵי יִרְאָת חַטָּא", וְהַבְּטָחוֹן הֵאָמַר מִן הַמַּדְרָגוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת בַּיִרְאָת חַטָּא.

וְרִאָא בְּפִרְשׁוֹ עַל מַשְׁלִי (יג, כה, ועוד: ל, ה) כְּתַב, הַמְצִיזוֹת
הַ תְּרִיזִיג, וְהֵם נִכְלָלִים בְּאַחַת כַּמּוּשׁ: וְצָדִיק בְּאַמוֹנָתוֹ יִחְיֶה
בְּחֶבְקוֹ וְהַעֲמִידוֹ עַל אַחַת, וְהוּא בְּחֶשְׁחוֹן. וְעוֹד כְּתַב הַגְּרִי"א
(יב, יט). עַקֵּר נִתְּנִית הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל כְּדִי שְׂיַשְׁמֻ בְּחֻזְנֵם בַּה',
שְׂאָמֵר (תַּהֲלִים, עח, ז): "וְדַשְׁמֻ בְּאַלְהִים פִּסְלִם", וְהוּא לְפִי
שֶׁר הֵל חֹל בְּחֶשְׁחוֹ הַשָּׁלֵם, וְהוּא כָּלֵל כָּל הַמְצִיזוֹת. אִין נִקְרָא
ק אֵלֵא הַבּוֹטֵחַ בַּה'.

כָּתֹב רִבְנוּ בְּחַיֵּי בְּפִרְשׁוֹ עַל הַתּוֹרָה (פרשת פנחס) : וְיָדוּעַ שְׂאֵין
 כִּי נִקְרָא צַדִּיק אֲלֵא הַבּוֹטָח בּוֹ, כְּעִנְיָן שֶׁקְּתוּב (משלי כח, א)
 וַיִּקְרָא כִּכְפִּיר יְבֹטָח. וְעוֹד מִקְרָא מְלֵא : וְצַדִּיק בְּאִמּוֹנָתוֹ יִחְיֶה,
 וְנֹמֵי זֶה שִׁיקְרָא צַדִּיק, זֶה שְׂבִאמוֹנָתוֹ יִחְיֶה.

ר וואר א בטחון בהשם דָּבָר אַחֵר בְּטוֹחוֹ ב'ה' עָזְרָה עַד - כָּל מִי
 יָדָם צָרִיד לְהִתְחַזֵּק בְּקֹדֶשׁ - בְּרוּךְ-הוּא, [נִשְׁכָּח אִמֵּר דוד, (וְתִהְיֶה)
 אֱלֹהֵי כֵךְ בְּטַחְתִּי אֶל אֲבוּשָׁה אֶל יַעֲלֶצָה אֲוִיבִי לִין וְיִמִּי שִׁשָּׁם בּוֹ
 חֲלוֹנוֹ יִתְקַפֵּה בְּרָאוּי, לֹא יִכְלִים לְהַרְע לּוֹ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. [נִשְׁכָּח
 ר דוד, (וְתִהְיֶה כֵה) אֱלֹהֵי כֵךְ בְּטַחְתִּי אֶל אֲבוּשָׁה אֶל יַעֲלֶצָה
 בִּי לִין שִׁשָּׁל מִי שִׁשָּׁם תִּקְפּוֹ בְּשֵׁם הַקֹּדֶשׁ, מִתְקַנֵּם בְּעוֹלָם.

טח בה' שרק אם ה' רוצה הרובה ירה והרובה לא ירה

ב ראובן קרלנשטיין וצ"ל סיפר: כאשר הייתי באמריקה
ועתה סיפור מרבי מרדכי סוקולובר, בשם רבי מיכל פיינשטיין
ל: אחד מתלמידי ישיבת נוההרדוק בשם ר' קלמן אברהם
דברג הלך פעם אחת באחד מרחובות רוסיה. לפתע קוץ עצר
ונו ואמר לו: "עוד רגע אני יורה בך." ור' קלמן אמר לו
ללווה: "אם הקב"ה לא ירצה – אתה לא תירה!". הקוץ פרץ
חוק: "מה זה קשור לקב"ה! הרובה ביד שלי, הוא טעון
זרים ואני יורה!". ר' קלמן לא מגלה כל סימן של התנגשות.
מה יש לך לומר בשניות האחרונות של חייו?!, הקוץ שאל.
קלמן שוב אמר: "כבר אמרתי את מה שיש לי לומר! אם
ב"ה לא ירצה – אתה לא תירה!". הקוץ כעס, העמיד את ר'
מן אברהם ליד הקיר, כיוון לעברו את הרובה וניסה ללחוץ על
דק. לא הולך! הרובה לא פולט כדור! הקוץ ניסה לסובב,
כריג, לכאן ולשם ... שוב לא הולך. הרובה לא יורה! הקוץ
ן את הרובה על הרצפה וצעק: "יהודי מלוכלך, תסתלק מיד
מן!". כך בנוההרדוק החדירו את האמונה השלימה בבורא
הנך. הכל מאיתו יתברך ואין אדם נוף אצבעו מלמטה מבלי
ריוע לו על מלמעלה. כך צריך כל יהודי לחיות! מתוך אמונה
גימה ומוחלטת בבורא עולם. ("יחי ראובן")

מח שבידן אבותיו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, צימרת אהרן ודוד יצחק ויוכבד תלחה דוד, גד דוד, ישראל וקרין תיקה, צימרת אהרן ודוד יעקב ושמעון, שמואל ונורית דוד, חן שמעון ומרים, מיכאל ואלי וטוב ומינה דוד, הרב אסף דוד, בן שבע יצחק וכל משפחתו, אברהם טיטה, יוסף בן טיטה, לוי ונחמן: מוריה רחל בת בן שבע, תיזה ועדן ועדן ולעזר השבעי. מלך מוליכ הבלעזים ברחמינו ישמרו ויחיים מכ טובות וברכות מרובות, וזוהי התורה בן בעדם וימלא כל משאלות מזה, אליהו בן מביכר, רות בת בשא ונוסים בן פשא. לקבלת עתה

כך מקובל אני מרבותי
ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת
המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד
כל ימיו

(ספר החינוך מצוה ת"ל)

כותב העטרת זקנים אדם
המברך ברכת המזון מתוך הכתב
ברקדוק ובכוונה מסלק מעצמו
צרות רבות ואסונות ל"ע.

וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ

גליל על המזון

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א
סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל
מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין
שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא
קצף, ולא אנה ולא אגף ומזונותיו
מצויין לו ברווח ובכבוד על ימיו".

(י"באר היטב" או"ח הלכות ברכת
המזון סימן קפ"ה אות א' -
ספר הרוקח סימן של"ז)

הוריד שלוש קילו, למרות אזהרת הרופא שלא לאכול קמח!!!

המחיה'. באותו עת היה מצב הפרנסה אצל הציבור החרדי לא היה כ"כ טוב. באחד הימים הראש כולל שלי נכנס להיכל הכולל ונשא דרשה לפני האברכים, דיבורים שעדיין מונחים היטיב בזיכרוני. הוא אמר שהוא אינו בשמים לידע על מה עשה ה' ככה, אבל מי יודע אם זה בא בגלל התופעה החדשה של ה"מזונות ברויט" כי ע"י זה נמצא שממעטים ב"ברכת המזון" וע"י זה מצטמק השפע אצל כלל ישראל. הוא האריך לדבר בגודל המצוה של "ברכת המזון" וגם ציטט את דברי הבאר היטיב שאומר שמי שנזהר בברהמ"ז הרי הוא נשמר מכל דברים רעים, וגם פרנסתו מובטחת לו. באותו מעמד קיבלתי על עצמי שלא משנה באיזה דרך החיים יובילו אותי, אקפיד ליטול ידיים להמוציא, ולברך ברכת המזון בכל יום.

כעבור תקופה אכן נכנסתי לעבוד אצל אבי, ואכן התמדתי בקבלה שלי, וגם דיברתי עם אבי על כך שהסגולה הכי טובה עבור הצלחה בפרנסה הוא התחזקות במצות "ברכת המזון" ושנינו קיבלנו על עצמנו להיזהר במצוה זו. תודה לקל זכינו לראות הצלחה אדירה בעבודתינו, והעסק פרח מאוד וב"ה שעד היום הזה הוא עסק גדול עם עשרות עובדים והוא מצליח מאוד, כמובן שאני עומד בקבלה שלי עד היום הזה.

בעצם יכולתי לסיים את ה"ברכת המזון סיפור" כאן, אבל לאמיתו של דבר הסיפור רק מתחיל...

ב"ה אשר חנני אותי מן שמים עם תיאבון גדול ובמשך השנים הצטברו אצלי קילוגרמים מיותרים, ומכיוון שאיני נעשה צעיר יותר התחלתי להרגיש בתוצאות, כאבים שונים שהתחלתי להרגיש בכל הגוף. לפני חמש שנים ביקרתי אצל הרופא שלי והוא נעשה ממש היסטרי, הוא טען שהמספרים שלי מטפסים כלפי מעלה, הלחץ דם, הסוכר, והכולסטרול והמצב אינו פשוט כלל. הוא הזהיר אותי שאם אין אני לוקח את עצמי

לכבוד המוציאים לאור גליל "על המזון"

תודה לקל יתברך, אני זוכה להקפיד על הענין של ליטול ידיים להמוציא ולברך ברכת המזון בכוונה כבר ארבעים שנה, הרבה זמן לפני שאתם התחלתם לעורר בענין זה, ואני שואב חיזוק גדול מן הגליונות שלכם. ברצוני לשתף אתכם בסיפור שלי על גודל מעלת המצוה, ויש בזה גם מוסר השכל שאני רוצה לפרסם לציבור הקדוש קוראי הגליל.

כאמור, הקשר המיוחד שלי עם מצות "ברכת המזון" התחיל כבר לפני ארבעים שנה, בתקופה הראשונה אחרי חתונתי. הייתי אז אברך צעיר בכולל והיה לי כבר כמה ילדים ב"ה ומצב הפרנסה התחיל לדחוק. נשאתי את עיני למצוא פרנסה קלה ונקיה כדי שאוכל לכלכל את המשפחה שלי.

מה' יצא הדבר שבאותו תקופה קנה אבי איזה עסק מגוי זקן. אבי הציע לי שאבוא לעבוד אצלו, וכך אסייע לו לבסס ולהעצים את העסק, ובדרך זה יהיה לי ג"כ פרנסה טובה. הסכמתי בשמחה אבל בקשתי ממנו שיתן לי עד פסח, כדי שאוכל לסיים את הזמן בכולל, ואז אכנס לעבוד אצלו.

באותה תקופה התחיל להיכנס

לעולם החרדי המושג של "מזונות

ברויט". אני זוכר שזה היה

השיח אצל הציבור שמהיום

ואילך לא נצטרך יותר ליטול

ידיים כדי לאכול סעודות

דשנות ורחבות, אלא נוכל

לפטור עם 'מזונות' ו'על

לידיים, אוכל להגיע תוך זמן קצר למצב של סכנה השם ירחם. הוא כבר התחיל לדבר מלעשות ניתוח, דבר שבשום אופן לא רציתי להגיע לזה.

הרופא הסביר לי באופן שאינו משתמע לשתי פנים, שאם אני רוצה את הניתוח, המהלך היחידי שנשאר לי הוא לעשות דיאטה רצינית. שאפנה למומחה מיוחד שהוא ילווה אותי, והוא ידריך אותי כיצד לאכול בריא ולהוריד במשקל. הרופא הפנה אותי לאיזה מומחה גוי שהוא מתמחה היטיב בתחום זה והמהלך שלו מתאים מאוד עבור המצב שלי, אלא שהלה הוא מומחה גדול ורבים דופקים על דלתו ולוקח חודשים ארוכים כדי לקבל תור אצלו. אבל היות שרופא שלי היה בקשר טוב עמו, יען אשר הוא שולח לו תמיד לקוחות, הוא יכול לסדר לי תור תוך כמה שבועות.

הבנתי היטיב את המצב וביקשתי מהרופא שיסדר לי את התור אצל אותו מומחה. כשהגעתי אליו הוא ישב איתי ועבר על המסמכים הרפואיים שלי וכל המסתעף, ונתן לי הוראות חמורות. בראש ובראשונה אני צריך לגזור כליל קמח מן התפריט שלי, היות וזה מעלה את רמת הסוכר שלי ומביא עוד בעיות שונות. אח"כ נתן לי הוראות מה כן לאכול וכיצד לאכול, הוא הדגיש שוב ושוב את חומר העניין של אכילת קמח, ואף הוסיף לומר, כי אם אני נוגע בקמח, לא אעז לחזור אליו ואמר "זה יהיה חבל על הכסף שלך ועל הזמן שלי" בסוף אמר שאם אכן אתנהג כפי הוראותיו, הוא בטוח שאני יוריד 25 קילו תוך שלושה חודשים!

בתחילה החלטתי נחרצות שאני הולך על זה. 25 קילו עד שלושה חודשים אינו עסק רע בכלל... אבל מיד עלתה לי המחשבה שאם עלי להתנזר כליל מקמח, הרי אצטרך לוותר על הקבלה שלי שאני מחזיק בה כבר קרוב לארבעים שנה, ומי מדבר על שבת ויום טוב כשיש חיוב ומצוה לאכול סעודה! הייתי ממש אובד עצות. כי מצד אחד הרי נדרש ממני לשנות את מהלך החיים שלי בענין האכילה, אבל מצד שני איך אוותר על הקבלה שלי. במשך השבועיים הבאים הסתובבתי בלי ראש, ולא ידעתי מה עלי לעשות.

התפללתי להשם שיחונן את דעתי מה המהלך הנכון לעשות. השי"ת האיר את עיני ועשיתי חשבון פשוט, אם מתבוננים במכולת יש מגוון של מיני שתייה מתוקים וכן מאכלים מעובדים שקונים מן המוכן, והרי ידוע שמעורב בהם תרכיבים שהם בעצם סכנה לגוף האדם, אלא מאי כיון שתרכיבים אלו הם רק

אחוז קטן הרי הרשתות הממונים על הבריאות מאשרים את זה, ורואים מזה דמעט מן המעט אינו מזיק, ולכן החלטתי לציית לרופא לגבי כל ההוראות שנתן לי, אבל בנוגע לחם, אני יאכל רק את המינימום שאני מחוייב ע"פ הלכה לשיעור ברכת המזון, וזה ודאי לא יזיק לי. כמובן שאני יאכל רק 'קמח מלא', ורק כדי לצאת ידי חובתי, ואפי' משהו יותר לא.

כך התחלתי לנהוג לאכול המינימום של פת, וחוף מזה צייתי לכל מה שאמר לי אותו מומחה. אחרי שלשה חודשים חזרתי אליו, ונדהמתי לראות שהורידתי 30 קילו! המומחה שמח מאוד ואמר לי "אני מתגאה אתך!" ונתן לי הוראות כיצד להמשיך עם סדרי אכילה בריאים ויציבים.

ברוך ה' אני הולך אליו כבר חמש שנים, ואף פעם לא סיפרתי לו את הסוד, שאני נוטל ידיים לסעודה על קצת לחם, הוא שמח עד השמים, כל המספרים שלי התייצבו, וב"ה אני בריא וחזק בעזרת השם, השם יעזור הלאה!

למה אני מספר לכם זאת? כי אני רוצה לעורר ענין חשוב. לדאובינו יש הרבה אנשים שמשתמטים מליטול ידיים להמוציא, ופוטרים עצמם עם 'מזונות', ויש בזה תירוצים רבים. יש שאומרים שאין להם פנאי וזמן או סבלנות ליטול ידיים ולברך ברכת המוציא, ולאלו אני אומר: לכל דבר חיוני אתה מוצא את הזמן והסבלנות, אם כן גם על זה תתרגל שיהיה לך את הזמן לעשות את זה, (ועל ענין זה כבר נדבר רבות בגיליון שלכם). אבל היה תירוץ אחר שאנשים היו אומרים "הרופא אינו מרשה לי", ועל זה לא היה לי תירוץ עד עכשיו. אבל אחר הניסיון שלי אני יכול לומר בבטחה "מבשרי אחזה אלוקי", שהרופא אכן אינו מרשה לאכול כמיות גדולות של קמח, ולצורך עוגות וכל מיני מרעין בישין. אבל כשאוכלים רק את המינימום לשם מצוה, ומברכים ברכת המזון בכוונה, הרי זה לא יזיק כלום! ואין זה שונה מקמיקלים השונים ששמים קצת מהם בתוך המאכלים, והם עוד יותר סכנה מזה, והרב העולם אוכלים מזה ברוגע, הרי ברכת השם הוא הרבה יותר מובטח מזה!

אני מסיים עם ברכה חמה שכל ישראל יהיה בריאים וחזקים ויתברכו בכל הברכות האמורות בתורה, אמן!

תודה רבה
קורא תמידי

הערת המערכת: אנחנו הבאנו כאן רק את הנקודה שהקורא היקר רצה להביא, אבל אין להוציא מכאן הוראה למעשה בלי לשאול דעת תורה אצל רב ורופא מומחה, ובפרט במקום שהקמח הינו סכנה עבורו לדוגמא אלרגיה וכדו',

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה
או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורנא

הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל ז"ע ממעוזבוש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף ז"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמן ז"ע מליזענסק
רבי לוי יצחק בן שרה סאשא ז"ע מבארדישטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף ז"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק ז"ע מראדאשיץ
רבי נחמן בן שמחה בן פייגא ז"ע מברסלב - רבי ישראל סאיר בן ר' אריה זאב ז"ע בעל החפץ חיים - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל ז"ע מטאהש
הרבי ר' ישעי' ב"ר משה ז"ע מקערעסטיין - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה ז"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל
רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפייא זצ"ל

גליון מס' 217

שבת פרשת מקץ תשפ"ו

ומשניח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

יוצא לאור לרפואת עם ישראל ובכללם לר' יפת בן אסתר שליט"א בתושח"י

עניין של חינוך

**"ויהי מקץ שנתים ימים"
(מא, א)**

איתא במדרש (בראשית רבה פט, א): "על ידי שאמר יוסף לשר המשקים 'זכרתני' ו'הזכרתני', נתוספו לו שתי שנים". **מרן הגר"ש שקופ זצ"ל** שאל: מה היה קורה אם היה אומר רק "זכרתני" אחד, כמה זמן היה יושב בבית הסוהר? בפשטות היינו אומרים, שאם על שאמר פעמיים נוספו לו שנתיים מאסר, על פעם אחת היתה נוספת לו שנה אחת. אבל – אמר רבי שמעון – יתכן שלא, יתכן שאם היה מבקש פעם אחת "והזכרתני לפני פרעה", היה זה עדיין בגדר חובת ההשתדלות המוטלת עליו, ולא היה נענש כלל. **(יחי ראובן)**

בברכת שבת שלום

מערכת לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִּים

**"אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו
ואת רגלו בכל ארץ מצרים" (מא, מד)**

הקושיא **זועקת**, איך היה ליוסף העוז והגבורה לעלות ולשלוט על ממלכה אדירה כארץ מצרים, בלי שום ניסיון קודם בעניין, בלי ללמוד דרכי ותכסיסי מלכות? הרי יוסף היה בחור ישיבה שכל עסקו היה בתורה ועבודה, לימוד התורה עם אביו, רעיית צאן אביו ואחר כך גדל בבית פוטיפר וישב בבית סוהר שנים עשרה שנה, ואיך הסכים לקחת את השלטון? **ביאר הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל מנהל רוחני ישיבת פוניבז'** במשל: אם יספרו לנו על בחור בן שבע עשרה שרועה עדר בקר של מאתיים וחמישים שוורים, וכי יעלה על דעתו לשאול, הלא בחור הזה שוקל שבעים קילו, מהיכן האומץ לשלוט על עדר ששוקל מאתיים חמישים אלף קילו. קושיא זו מופרכת מעיקרא, כי מדובר בסוגים שונים, האדם הוא נזר הבריאה והוא שולט על בעלי החיים. יוסף הצדיק ידע היטב מה זה יהודי, שיהודי הוא סוג אחר מהגויים, כפי שכותב הכוזרי שיש בבריאה חמשה סוגי נבראים: דומם, צומח, חי, מדבר, ויש סוג נברא שנקרא ישראל. כמו שדומם וצומח הם שני סוגים, כך ישראל ושאר הנבראים הם סוג אחר לגמרי, והיותו והוא שייך לעם ישראל אין לו שום קושי לשלוט על כל ארץ מצרים, שהרי בפסוק נאמר (ישעיהו מ, יז) "הן גויים כמר מדלי וכאפס ותהו נחשבו", אומות העולם בעינינו הם כאין וכאפס, כמובן שאנו נזהרים שלא לצערם, כמו שיש הלכה שלא לצער בעלי חיים, אבל יחד עם זה, אנו מבינים את מעלתינו ועליונותינו עליהם. ידיעה זו נתנה ליוסף את העוז למלוך, הוא ידע את מעלתו וחי בהכרה ברורה שהוא נזר הבריאה ואם ההשגחה העליונה סובבה שהוא יטול את התפקיד הוא ייעשה זאת ובודאי יצליח.

(אבוא בס')

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

מבטל הגזרות \ ספור על רבנו מרן הרב המקובל רבי שמואל דרזי ב"ר יצחק זצ"ל זיע"א

הילולא דצדיקייא

הילולת מרן

הרב המקובל

רבי שמואל דרזי

זצ"ל זיע"א

(כג' כסליו התשס"ו)

הרב המקובל שמואל דרזי זצ"ל: נולד בשנת ה'תרפ"ב לאביו: ר' יצחק. ואימו: מרת שמחה ע"ה. עוד בהיותו ילד התאבק בעפר רגליהם של חכמים. בשנת ה'תש"י בהיותו בגיל 28 עלה ארצה דרך פרס, למרות לחצים והצעות מפתות כדי שיישאר בעירק. רבנו עזב הכול ועלה לא"י. בשנת ה'תשי"ג נשא לאישה את לטיפה יפה, נולדו להם חמישה בנים ושתי בנות. משחר נעוריו, שקד על התורה. כשהיה מגיע המקובל ר' יהודה פתיה, היה רבנו יושב על אדן החלון ומקשיב. בגיל צעיר היה משמש ובן בית אצל ראשי רבני בבל, מהם החכם ר' ניסים כדורי זצ"ל. בגיל 15 הצטרף ללימוד אצל הגאון ר' יוסף רביע וחכם ששון מזרחי, דרך לימוד זה נכנס לחוכמת הקבלה. וכן למד אצל חכם אפרים הכהן. ועם הרבנים: חכם סולימאן, ר' יעקב מוצפי ור' יהודה צדקה. כעשרים ואחת שנים למד חברותא עם הרב יצחק כדורי בישיבת "דור ישרים" (בחייהם ובמותם לא נפרדו, ציונו של הרב דרזי בסמוך לציונו של הרב כדורי זצ"ל), אח"כ הקים רבינו את ישיבת המקובלים 'ניו ברמה', בה שימש כראש הישיבה עד יומו האחרון. רבנו התבקש לישיבה של מעלה בשבת קודש פרשת 'וישב', בזמן רעוא דרעווין בקריאת התורה. כ"ג כסליו ה'תשס"ו. רבנו חי ופעל כ-83 שנים ציונו בהר המנוחות בגבעת שאול. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!.

פעמים רבות חשו ברוח-הקודש האופפת את הרב. סיפר שמשו של הצדיק, ר' משה, כי באחד הימים בשעת חצות בעודו ישן, ניגש אליו הרב דרזי להעירו, שכן בהיותו משמש כשמש, הקצה לו הרב חדר בביתו. ר' משה הזדרז וקם, כשיצא ראה, כי כעשרים אברכים מוכנים לנסיעה דחופה ואשר שני גדולי עולם, הרב דרזי זצ"ל והרב כדורי זצ"ל התכוננו לבצעה ללא דיחוי. מיד הם נסעו בטרנזיט והגיעו בסביבות השעה 02:30 לפנות בוקר לציונם של אביו ורבא. שם עשו ייחודים והתפללו עד אור הבוקר ללא דיבורים. משם הם נסעו לציונו של בניהו בן יהוידע, ולבסוף כשסיימו, העז אחד מהאברכים לשאול את הרב: "רבנו, מה קרה?". הרב השיב כי נגזרה גזרה קשה על עם ישראל מאזור סוריה, אך, ברוך ה', הם הצליחו בעזרת התפילות לבטל את הגזרה הנוראה. ואכן, באותו יום הייתה תקרית גדולה באזור סוריה, ולא היו לעם ישראל שום אבדות בנפש. הרב דרזי והרב כדורי לא שמעו חדשות, ולמרות הכול, הם ידעו הכול לפני כולם.

היה זה כאשר צרה חדשה נחתה על עם ישראל ככלל ועל ירושלים בפרט - כת ה"מורמונים" (!) (בעולם חיים כיום מעל 12 מיליון מורמונים, אשר כל מטרתם היא להחטיא את עם ישראל באמצעות הטפה מסיונרית). הם רצו לבנות בסמוך למקום המקדש את בית זוהמתם. רבינו והמקובל הרב יצחק כדורי עמדו בפרץ כדי לעקור את הדבר. המורמונים מומחים בכישופים, וניסו לעשות הכול כדי לגרום לעם ישראל לסטות מדרך הישר, כדי שיהיה יותר קל להשמידו. באחד הפעמים בהם מסר רבינו שיעור, לפתע הפסיק באמצע השיעור ואמר, כי הוא מרגיש דבר רע הנמצא בתוכם, ולא נרגע, עד שאמר, כי חש הוא באישה העומדת בחוץ וכולה רוע ובאה מכת המורמונים כדי להזיק. שמשו של הרב, ר' שלום, יצא החוצה, ואכן ראה אישה המכוסה מהראש ועד כף רגל. היא ניגשה למשמש וביקשה להיכנס אל הרב באמתלה, כי יש לה בעיה חמורה והיא מבקשת את ברכתו של הרב. כמוכן שר' שלום לא אפשר לאשה להיכנס. היא ניסתה שוב ושוב, וכאשר ראתה, כי לא תותר כניסתה לרב, ובטרם עזבה את המקום, צעקה בקול גדול ושרטה את ר' שלום שריטות עמוקות בידו, עד שעור ידיו נשאר בציפורניה, והוא חזר לשיעור כשכולו זב דם. רק לאחר מכן אמר הרב, כי חש הוא שהטומאה חלפה לה, ועתה ניתן להמשיך בשיעור. גם בתפילותיהם בכותל ניסו המורמונים להפריע, הכמרים היו באים עם טלית מעל ראשם - כדי שלא יזהו אותם, וכך יוכלו לשבש את תפילותיהם. אולם הרב תמיד הרגיש בהם, והיה שולח מתלמידיו, כדי שיסלקו אותם מהמקום הקדוש. (מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

מי יתקע בשופר?

”ותפעם רוחו” (מא, ח)

פרעה חלם חלום, ורוחו התפעמה. הוא קרא לחכמים ולחרטומים,

ולא הניחו דעתו. הודיעוהו אודות יוסף, והזעיקוהו. פתר לו יוסף חלומו, והוסיף: ”ועתה ירא איש נבון וחכם וישיתוהו על ארץ מצרים. יעשה פרעה ויפקד פקדים על הארץ וחמש את ארץ מצרים בשבע שני השבע, והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב, ולא תכרת הארץ ברעב”. כתב הרמב”ן: ”ואמר יוסף כל זה, בעבור שיבחרו אותו, כי החכם עיניו בראשו”. ותמה ה”אור החיים” הקדוש זצ”ל: מדוע נעשה יוסף יועץ למלך, הלא לא נתבקש אלא לפתור החלום!

סיפור הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ”ל: לאחר מלחמת ששת הימים היתה התעוררות גדולה. כגודל החרדה לפני המלחמה כך גודל הפורקן, ירושלים נכבשה, הר הבית בידינו, חזרנו לכותל המערבי, לקבר רחל, למערת המכפלה. מרן הגאון רבי יעקב אידלשטיין זי”ע, רבה של רמת השרון, ערך כנס הודיה. בכנס היו אנשי צבא לרוב, וכשהגעתי הודיעוני שהוחלט לשנות את צביון המעמד: לא דרשה, אלא סימפוזיון, שאלות ותשובות. לא מצא חן בעיני: אני רציתי לקבוע את הנושאים. קמתי ואמרתי: ”הזמינוני לדרשה ושינו לסימפוזיון. סיפור, מוכנים לשמוע?” ”כן!” ענו במקהלה. פתחתי בסיפור הידוע, בפוזנא עירו של הגאון רבי עקיבא איגר זצ”ל, היה בעל תוקע ותיק, שליבו נטה אחר המשכילים ויסודות אמונתו התערערו. העבירו רבי עקיבא איגר ממשרתו, והלה התאונן בפני מושל העיר: הן שומר תורה ומצוות הוא, אלא שהתחבר עם המשכילים. אמת, שוחר קדמה הוא, והרב חשוך, ממורדי האור, ומשום כך הדיחו! הבטיח המושל לברר זאת. קרא לרבי עקיבא איגר, ושאל מדוע הודח בעל התוקע הותיק. הרב לא חפץ להיכנס עם המושל בפולמוס, וענהו: ”לא הדחתיו, להיפך, הוא הועלה בדרגה – עד עכשיו תקע בראש השנה, אבל ידוע לך שהיום הקדוש ביותר ליהודים הוא יום הכפורים, היהודים צמים בו מערב עד ערב, הולכים יחפים ולובשים לבנים ומעתיירים למחילת עוונות, ובכן, הזמן הנעלה ביותר ביום קדוש זה הוא לקראת סיומו, מתפללים בו תפילה מיוחדת שאין דוגמתה בכל השנה כולה, תפילת נעילה, וארון הקודש פתוח כל שעת התפילה, וסיומ ה בפסגת הפסגות, תוקעים בשופר - ולתקיעה זו מיניתי את המתלונן! יראה כבוד המושל ויווכח, כי אך נרגן הוא וכפוי טובה!” התרשם המושל והתנצל על הטרדת הרב הנערץ והטרחתו. קרא למתלונן והוכיחו על פניו: הרב שדרג מעמדו, במקום לתקוע בראש השנה מינהו לתקוע ביום הכפורים, והוא מתמרמר! הלה בא במבוכה, לך ותסביר לגוי, שהרב עשאו ללעג ולקלס, שהתקיעות בראש השנה מדין תורה והתקיעה ביום הכפורים - וליתר דיוק, בצאת היום הקדוש - אינה אלא מנהג בעלמא, ולא היה אי כפת לרב שהוא שיתקע. נאזר בהסבר שגם גוי יבין: ”אין מה להשוות! בראש השנה תוקעים מאה קולות, וביום הכיפורים תקיעה בודדת!” כאן קצרה רוח המושל. קצף וקרא: ”הלא השופר בידך, תקע בו כרצונך!”... הכל גיחכו, וסיימתי: ”זהו, רבותי – המיקרופון בידי, ואשמיעכם את דבריי”. השמעתים דברים שאיני בטוח שנהנו לשמוע. אמת, יוסף לא נדרש ליעץ למלך, אבל רצה שיבחרו בו, ו”המיקרופון” בידו, הכל מאזינים לו, ניצל את ההזדמנות והשמיע דבריו, ובתוך שעה היה למשנה למלך מצרים...

(והגדת)

יוצא לאור לרפואת כלל עם ישראל ובכללם לר' יפת בן אסתר שליט”א

אמן ואמן

בגדול מעלת עניית "אמן" ו"אמן. יהא שמיה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש טבת תשפ"ו | גליון רכ"ב

כרטיס הכניסה לגן עדן

דוחק פרנסה ומדווי חולי, צער גידול בנים ומאורעות שונים ומשונים. אומר הוא לעצמו: העולם הזה בר חלוף הוא, פרוזדור לעולם הנצחי. עולה הוא למרום למסור דין וחשבון, וכף העוונות אינה ריקה, יש למרקם בגיהנם. מעבר הוא ממדר למדור, סובל יסורי תפת, ואומר לעצמו: משפט רשעים בגיהנם שנים עשר חדש, יעבור הזמן ואזכה לעונג הנצחי. והנה, סוף סוף עולה הוא ממעמקי שאול ומגיע לשערי גן העדן בו ימצא ניחומים - והשערים סגורים. מלאך עומד בשער, ומבקש כרטיס כניסה...

"כרטיס כניסה?" תמה האדם, "הלא בית דין של מעלה פסק דיני, שכאשר יתמרקו עוונותי בגיהנם אנחל גן עדן ואקבל שכר תורתי ומצוותי!"

"ודאי", עונה המלאך, "מקומך שמור לך, אבל כדי להכנס זקוק אתה לכרטיס כניסה. איהו?!"

"אדרבה", עונה האדם "השמיעני

נא - כרטיס כניסה זה מהו?"

והמלאך אומר: "פסוק מפורש הוא (בישעיהו כו, ב) פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים, ודרשו בגמרא (סנהדרין ק"י ע"א) אל תקרי שומר אמונים אלא שעונה אמונים - מי שעונה אמן בכונה, נפתחים לו שערי גן עדן. ובלא זה - נשארים השערים סגורים בפניו..." (המשגיח דקמניץ, עמ' ר"ג)

הגאון רבי ליפא זילברמן שליט"א, משגיח בת"ת קמניץ, נועד עם הגאון רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, המשגיח דשיבת קמניץ, למכס עצה כיצד להשריש בלב הנערים חשיבת עניית "אמן" בכונה.

הביא המשגיח מדרשים שונים במעלת ה"אמן" ושבח העונה, ונענה: כבר הבאתי לפניכם מדרשים אלו, ולא פעלו פעולתם.

הרהר המשגיח רגע קט, ואמר: יש לי רעיון שימחיש להם חשיבות הענין. פעם, בהיותי בחוץ לארץ, קיבלתי הזמנה לחתונת בני ידידים, אליה צורף פתק בו עלי להודיע על השתתפותי. לא הייתי רגיל לפתקים אלו ולא יחסתי להם חשיבות. החלטתי לבוא, וזהו. בבואי, עמד משרת בפתח האולם הסגור ובידו רשימת המוזמנים שאשרו את השתתפותם. שמי נפקד מהרשימה, ולא הרשיתי להכנס לאולם. לשוא טענתי שהזמנתי,

הודעתי שאני חברם הטוב של ההורים, אמרתי שמדובר בשכחה גרידא, בקשתי רשות להכנס למספר דקות, לומר מזל טוב ותו לא. הסברתי שעשיתי דרך רחוקה עד לכאן והתחננתי שלא יהיה לשוא - ודברי נפלו על אזניים ערלות: בלא אישור השתתפות אין כניסה, ונאלצתי לחזור על עקבותי...

ובמה דבורים אמורים? כמה סובל האדם בעולם הזה,

**פתחו שערים
ויבא גוי צדיק
שומר אמונים -
אל תקרי שומר
אמונים אלא
שעונה אמונים
(סנהדרין ק"י ע"א)**

אפשר להשיג גליונות היו"ל מדי חודש בחודשו
718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילי משמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי ד"ע, אבד"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאנביל בן הר"ר משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

מהסופר האגדי הרב רבי יאיר וינשטוק שליט"א

מעשה בעז ושמו עזיז

סיפור מדהים שהתרחש בעיר ביתר לפני שנים אחדות

אקדים בהסתייגות קלה: את הסיפור המדהים שאביא כאן השבוע לא שמעתי בעצמי מבעלי המעשה אלא בדרך עקיפין, אבל ביררתי את העניין אצל אחד מרבני ביתר החשובים ביותר והוא אישר לי את מהימנות הסיפור ללא כל ספק.

וכך היה מעשה (שהתרחש לפני כמה שנים):

מראה רב מכובד הצועד ברחוב העיר ביתר בצהרי יום בהיר כאשר אחריו נשרך טלה צעיר, הוא לא מחזה רגיל. אבל זה בדיוק היה מה שראו תושבי ביתר ששפשפו את עיניהם בתימהון.

הרב יצחק קשאני, יהודי תלמיד חכם מוכר וידוע בעיר ביתר עילית, אדם משכמו ומעלה השקוע כולו בלימוד תורה ועוסק בשעות הבוקר בכתיבת גיטין בבית הדין בירושלים.

אחד מידידיו הרבים שראה אותו צועד עם הטלה הרענן שאל אותו בפליאה:

"רבי יצחק, מה פשר המחזה? אני מכיר אותך כאדם רציני שאין לו רגע מיותר. מה לך ולגידול כבשים?"

"וכמו כן - ממשיך השואל – הרי אתה גר בקומה שלישית, ואין לך מקום בבית לגדל את הכבש. לא תהיה לך ברירה אלא לקשור אותו בחצר הבניין, נו, הרי אתה יודע לבד מה יקרה, הילדים יציקו לטלה הרך שיהווה עבורם אטרקציה לא רגילה ולא יתנו לו רגע של מנוחה. הם יסחבו אותו לכאן ולכאן ובתוך יום או יומיים לכל היותר, הטלה ינפח את נשמתו..."

הרב קשאני עצר מהילוכו וענה לשואל:

"אתה צודק ר' דניאל היקר. אבל אספר לך גופן של דברים כיצד היו ותקבל מענה לשאלתך. לפני כמה ימים החלה לצוץ בראשי מחשבה שאין לה שום הסבר, והוא, שאני חייב לקנות טלה ולגדלו בחצר הבניין. אין לי צל של מושג מהיכן צצה לה המחשבה, אבל שיתפתי בה את בני ביתי, והם הסכימו. וכך, היום בבוקר נסעתי לשכונת סילואן למרגלות העיר העתיקה של ירושלים. ניגשתי לאחמד נימרי, אחד התושבים שאני מכיר אותו מפעם, וביקשתי ממנו שימכור לי טלה בריא במחיר זול. הלה התלהב וסיפר לי כי לפני שבועיים המליטה כבשה בעדרו טלה יפה עיניים וטוב רואי, וכל רואי יעידו עליו כי זהו טלה אשר ברכו ה'..."

הוא הוביל את אורחו הרב קשאני אל המרעה ושם הראה לו את הטלה המדובר. הרב קשאני מיד הבין כי זה בדיוק מה שהוא רוצה. הוא שילשל לידי של אחמד שטר כחול של 200 ₪ והטלה עבר לרשותו.

"וכך הגענו לזה שאתה רואה אותי מוביל טלה כאן ברחוב בביתר", סיים הרב קשאני את סיפורו והמשיך להוביל את היצור התמים והפועה אל חצר הבית, למרבה הנאתם ושמחתם של ילדי הרחוב המופתעים, שכיתרו את הטלה מכל עבר והחלו מיד לפטם אותו בבמבה ועוד חטיפים ושטויות. לא נפתיע את הקוראים אם נגלה כי לא רק הילדים גילו עניין ביצור בחמוד, אלא גם המבוגרים הגיבו בעיניים בורקות ומיד המטירו על הרב קשאני שאלות בנוסח:

"קנית אותו לשחיטה, או שאתה רוצה לגדל אותו ולפתוח כאן בביתר "פינת ליטוף"?"

הרב קשאני נד בראשו לשלילה. "חס ושלום. לא רוצה לשחוט אותו. ממש לא. אני רוצה לגדל אותו כאן בחצר מתוך אהבה והתמסרות עצומה. נכנס לי פתאום חשק לגדל טלה וזה מה שעשיתי".

השכנים שמחו, אם כי מאחורי גבו קרצו זה לזה. כמה לחישות גם נלחשו והובע בהן ספק, האם יתכן שהרב הנכבד אולי לא ישן טוב בלילה הקודם ואי לכך הוא משתטה כילד קטן.

אבל הקונה שהרגיש בקריצות וברמזים והלחישות, לא נבהל ולא נרתע. הוא קשר את הטלה בחבל לגדר הבניין והחל מטפל בו כמו אמא המטפלת בבנה הפעוט. הוא דאג שילדי השכנים לא יאכילו את הטלה במאכלים לא רצויים, היכולים לגרום נזק לקיבתו העדינה של היצור שלא מסוגלת בשלב זה לעכל מזון מוצק. לא היה לו חלב אם של כבשה ולפיכך הצטייד בתחליף חלב לטלאים הנמכר בחנויות ציוד לחקלאות. הוא בנה לו דיר קטן מעץ, והביא כמה חבילות קש עליהן יוכל הטלה לנוח ולישון. מדי שעתיים היה יורד לחצר לבדוק את שלומו של חביבו, ובפרט לפני השינה האכיל אותו בבקבוק חם של תחליף חלב, עד שהלה נרדם בשלווה של כבש תמים למעלות.

הקשר בין הרב קשאני והטלה הלך והתהדק, ויום אחד החליט כי אי אפשר להשאיר את היצור כבן בלי שם, והוא החליט לקרוא לו "עזיז". בשפה הפרסית המילה "עזיז" היא "אהובי וחביבי", וזה בדיוק מה שחש הרב קשאני כלפי היצור שהלך והתפתח מיום ליום. הטלה עזיז היה מקפץ בשמחה בעל עת שראה את מגדלו המסור, והכל הסכימו כי הקשר החם וההדוק בין המגדל לכבש ראוי לציון.

חלפה חצי שנה והטלה של אתמול כבר הפך לכבש בוגר. הילדים שלא הניחו לו לרגע בקטנותו חדלו לגלות בו עניין כאשר התבגר. אם משום שכבר התרגלו אליו, ובעיקר לאחר שאבד לו החן של טלה רך וקטן.

באחד הימים, ירד הרב קשאני כדרכו אל החצר להאכיל את עזיז, הוא החל ללטפו ולחבקו כמדי בוקר, אלא שלתדהמתו הרבה הוא ראה שעזיז רובץ על הקש במבט מיוסר. מבט מקרוב גילה כי מאחורי אוזניו של הכבש התפתחו פצעים ענקיים ומוזרים.

אין לו תקנה אלא סכין

מבוהל כולו הזמין וטרינר שיבדוק את עזיז. לאחר בדיקה קצרה אבחן רופא החיות כי הפצעים שיש לעזיז הם לא תקינים, ויש לו ספק האם זו מחלת עור מדבקת או שמא גידולים ממאירים. "עליך לשחוט את הכבש מיד!" חרץ בפסקנות את דינו של עזיז האומלל. "אם זו מחלת עור מדבקת הוא ידביק, או שמא כבר הדביק אותך, ואת כל מי שבא איתו במגע במחלת עור דומה".

הרב קשאני נבהל, אך לא עלה בדעתו לשחוט את עזיז. ליתר ביטחון צילם את הפצעים ושלח את התמונות למומחים למחלות עור שפסקו חד משמעית:

"מדובר בנגע עור מסוכן ומדבק העלול לסכן את כל הסביבה".

הבשורה נחתה על ראשו כרעם ביום בהיר. אך בלית ברירה פנה אל הרב קדוש, ראש הכולל להלכות שחיטה בביתר, וביקש ממנו לשחוט את עזיז.

"תביא את הכבש בערב, ולאחר תפילת ערבית, אשחט אותו בנוכחות האברכים כאן בכולל וכך הם יוכלו לקבל פרקטיקה בהלכות שחיטה שהם לומדים יום יום", כך הרב קדוש.

אתא ערב. רבי יצחק מגיע עם הכבש האומלל לכולל וקושר אותו לאחד העמודים. האברכים משפשפים עיניהם בתימהון. מה ליצור מהלך על ארבע בבית המדרש? רבי יצחק מרגיע, התעלומה תיפתר עוד מעט.

הוא נעמד להתפלל מנחה, ולפתע נשמעים קולות של אברכים מבוהלים. מתברר כי עזיז ניתק את החבל, פרץ פנימה אל בית המדרש ורץ בין שורות האברכים עד שהגיע אל יצחק המתפלל, להתכרבל בחיקו.

כולו המום, הפסיק באחת את תפילתו, הוציא את הכבש החוצה ונעמד מחדש להתפלל כאשר עזיז ממאן להתרחק ממנו.

לבסוף הצליח להרגיע את בעל החיים המבוהל, ונכנס פנימה להתפלל ערבית, לא לפני שקשר שוב את עזיז לעמוד. הפעם בקשר של קיימא, ליתר ביטחון.

התפילה החלה, הם מגיעים לקריאת שמע. ושוב נשמעות קריאות בהלה. הכבש התמים התגלה כבריון אלים. הצליח לנתק את החבל החזק ושוב נכנס בסערה לבית המדרש, מדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות, מגיע אל בעליו ונצמד אליו בחיבוק כמעט אנושי, כאילו הרגיש את רוע הגזירה הממשמשת לבוא עליו.

לא נותרה לו ברירה. הוא לקח את הכבש ויצא אתו להתפלל בחוץ. אי אפשר להפריע לכולם את תפילת ערבית.

התפילה מסתיימת, ומגיע הרגע הגדול. כעת כבר לא יעזור לעזיז מאומה. הגיע רגע השחיטה.

ותעל נשמתו השמימה

ראש הכולל, הרב קדוש מסמן לשניים מתלמידיו לתפוש את הכבש המגודל בארבעת רגליו, להחזיקו בכוח ולהכין אותו לשחיטה כשהוא שוכב על גבו ורגליו למעלה.

שמעון מיג'אן ודוד כהן מכתירים את עזיז מימין ומשמאל. הם מתנפלים עליו בחוזקה, אבל למרבה התדהמה, עזיז נלחם על חייו. הם לא מצליחים לתפוס אותו. הם תופסים רגל אחת והוא בורח לפינה. תופסים את הרגל השנייה והוא שוב מתגבר עליהם.

כעת כל אברכים הכולל מתגייסים למאבק. כולם נגד אחד. אך עזיז מגלה כוחות על אנושיים (ושמא: על כבשיים...)

זה לא יאומן, פולטים האברכים בתדהמה. בריונים גדולים וחזקים לא מצליחים לתפוס את הכבש. הוא ברוח מהם הישר אל חיק בעליו הרב יצחק קשאני, וממאן לעזוב אותו.

זה הרגע שבו הכל מבינים שהם נמצאים בעיצומה של התרחשות בלתי רגילה. הרב קשאני פונה אל עזיז לעיני כל האברכים ומדבר אליו כאילו היה בן אנוש:

"עזיז היקר. אתה יודע כמה אני קשור אליך. כמה אני אוהב אותך וכמה קשים לי הרגעים הללו שאתה צריך להישחט. אך זהו רצון ה'. היה לך תיקון בעולם וכעת הוא הסתיים. אנא, בבקשה ממך, תן לשחוט אתך ואל תוסיף כאב על כאב. תביע הסכמה בפעיה ותיפרד מהעולם בקדושה וטהרה".

זה היה רגע מדהים שלא יישכח לעולם על ידי כל המשתתפים בו. רבי יצחק אך סיים את דבריו ועזיז הסתובב במקומו וניגש בעצמו אל האברכים. הושיט את ידיו ורגליו כמבקש שיעקדו אותו ויכינו אותו לשחיטה. זה היה רגע של גלוי שכינה וקידוש השם.

הרב קדוש אסף את כל חברי הכולל ושחט את עזיז בברכה נרגשת. עזיז מסר את עצמו ברצון ונפח את נפשו לאחר שה'חלף' עבר על צווארו.

קול בכיו של רבי יצחק זעזע את כל הנוכחים כאשר נפרד ממחמל נפשו בכאב גדול כשדמעות זולגות מעיניו. זה היה רגע לא פשוט בשבילו. חצי שנה הוא מטפח טלה מחמד, מאכיל אותו ודואג לכל צרכיו, והנה איננו!

הרב קדוש החל בביתור וניתוח האברים. הוא העיף מבט אלכסוני לעבר רבי יצחק ואמר לו בצער:

"הכבש טרף!".

בום!

"מה?!" זעק הרב קשאני. "אני לא מאמין! בקושי רב קיבלתי את הגזירה לשחוט את עזיז המתוק. אבל חשבתי שניתן את בשרו למאכל לתלמידי חכמים. כעת אתה אומר לי שהוא טרף? זה לא הגיוני!".

לבקשתו בדק הרב קדוש את הסירכות, שמא לדעת הרמ"א הוא ימצא כשר. אך גם הבדיקה הזו לא רק שלא שינתה את פסק ההלכה אלא אף החמירה אותו. גם בסירכות נמצאה בעיה. הכבש עזיז היה טרף לכל הדעות.

בפנים זעופות נטל רבי יצחק את הכבש המבוטר לנתחים ומכר אותו לערבי בכפר בתיר הסמוך במאתיים ₪. "כבולעו כך פולטו" למלל לעצמו בשעה שטמן את השטר הכחול בארנקו. בשטר של 200 ₪ קניתי ובאותו סכום מכרתי...!

הוא חזר הביתה שבור ורצוץ ולבו קרוע לגזרים. הוא ניגש אל רעייתו הרבנית בכאב, "עזיז נמצא טרף. מכרתי את גופו לערבי. אני שבור ומרוסק והולך לישון. יש לי הרגשה נוראה. אני מקווה ששינה טובה תחזיר אותי לאיתני ואחזור לשגרה".

הוא נפל למיטתו אפוף הרהורי כאב וצער ושינה חטפתו.

והוא חולם...

שמעתי מאחורי הפרגוד

בחלומי הוא רואה חזיון נורא הוד. הוא נמצא בהיכל שמיימי קסום ורואה לפניו עשרות צדיקים וחכמים מדורות קדומים שלפני מאות שנים. כולם עטויים על גופם גלימות מוזהבות כעין גלביות ומצנפות הדורות לראשם. מתחת לגלימה הם לבושים בבגדי לבן ככהנים ולכולם זקנים לבנים ארוכים ופניהם מאירות כזוהר הרקיע. הם נראו לו כזקני חכמי יוון וטורקיה.

מתוך קבוצת החכמים התנתק זקן אחד בעל מראה מבהיק. הוא היה שונה מחבריו בזקנו השחור כפחם. התקרב אליו ואמר לו:

"רבי יצחק, מדוע אתה שרוי בצער? הלא אני הוא 'עזיז' הטלה שגידלת וטיפחת במשך חצי שנה בביתך. כעת הגיע התיקון שלי ועליתי למקומי בגן עדן. ובאתי להודות לך. מה לך לבכות ולהצטער בגללי?"

רבי יצחק היה בהלם. לאחר שהתעשת השיב בחלום:

"עזיז. אם כדברך היית נשמת צדיק גדול מלפני מאות שנים, מדוע היית צריך לרדת שוב לעולם הזה בדמות טלה?"

הצדיק השיב לו בדברים ברורים: "דע לך כי נפטרתי לפני מאות שנים ומקומי הוא בגן עדן בין הצדיקים הנהנים מזיו השכינה. מדי שנה ביום הפטירה שלי עליתי עוד מעלה במעלות האין סופיות בגן עדן מעולם לעולם. אלא - קדרו פניו של הצדיק - כבר שנים רבות אני משתוקק להיכנס להיכל מיוחד אך לא נותנים לי רשות ואומרים לי כי "כאן יכול להיות רק מי שאכל את כל אכילותיו לשם שמיים, כדי שיוכל לעבוד את הבורא".

"בדקו אותי ומצאו כי אמנם רוב האכילות שלי היו בכוונה רצויה, אך לא כולן. כמה מהן לא היו לשם שמיים ולכן נמנע ממני להיכנס לאותו היכל קדוש".

התחננתי וביקשתי רחמים, אך כל בקשותיי נדחו. לבסוף נאמר לי כדברים האלה:

"רק אם תסכים לרדת בחזרה לעולם הזה למשך 9 חודשים ותהיה טלה האוכל בלי הנאה ותאוה של בני אדם, ולאחר מכן ישחטו אותך ויאכלו אותך לשם שמיים - כי אז תוכל לתקן את האכילות שלא היו בקדושה הראויה, ותזכה להיכנס הנה".

הסכמתי ללא היסוס וזה מה שקרה".

עם היותו של החלום נורא ומפחיד והדברים חוצבי להבות. לא איבד רבי יצחק את עשתונותיו והוא שאל את הצדיק: "אבל הרי לא היית בעולם 9 חודשים. היית רק 6 חודשים?"

ענה לו הצדיק בדברים מבהילים, "אמת שהיית צריך להיות עוד 3 חודשים בעולם בגופו של כבש, אך מכיוון שאתה והשכנים וילדיהם האכלתם אותי בשאריות של מאכלי שבת, בזכות קדושתם העצומה של מאכלי השבת התקצר משך התיקון שלי בשלושה חודשים. חבל שאתם בעולם הזה אינכם יודעים את ערכם העצום וקדושתם הנוראה של מאכלי יום השבת, שכולו קודש קודשים".

רבי יצחק היה נרעש מהדברים אך העז לשאול עוד שאלה. "אבל אמרו לך שתאכל לשם שמיים, ואילו אתה נשחטת ונמצאת טרף. התיקון שלך היה חסר!"

או אז נפתח לו פתח לגילוי נוסף. הצדיק אמר לו. "בשמים יש תענוג כה גדול שאברכים רבים זכו ללמוד בזכות הלכות שחיטה. מה שזיכה אותי שוויתרו לי גם על דבר זה. האברכים הלומדים תורה הם כה חשובים בשמים וכל לימוד תורה שאדם זוכה ללמוד שווה הכל. לפיכך לא הייתי צריך שיאכלו אותי בקדושה, כי לימוד התורה של האברכים שדנו בהלכות השחיטה בגללי גדול וחשוב כל כך שתקן אותי לגמרי".

והוא סיים:

"אם יש לך ספק בדברים, וכאשר תתעורר משנתך תחשוב שאין חלום ללא דברים בטלים, אתן לך סימן מובהק. אתה הרי עובד בבית הדין בירושלים בכתיבת גיטין. ובכן, מחר יגיע לשם אדם ששמו כאותו שם שנתת לי - 'עזיז', והוא יהיה העד באחד בגיטין וזה יהיה לך האות כי כל דברי אמת וצדק".

רבי יצחק התעורר משנתו וקפץ בבהלה כשכל גופו שטוף זיעה קרה. הוא צבט את ידו ואכן חשב כי אולי החלום בא להרהורי לבו ואין בו שמץ של אמת. מרוב צער על הטלה עזיז הזמנתי לעצמי חלום נאה. לחש לעצמו בחיוך מר ופרץ בצחוק שמחציתו בכי.

למחרת...

הוא נסע לירושלים וראשו הומה כגלגל ומסתחרר כסחרחרה. האם היה זה חלום אמת או שמא חזיון בהזמנה?

החלטה גמלה בלבו. הבדיקה היום בבית הדין היא שתוכיח האם החלום היה אמת או דברים בטלים.

גילוי מצמרר

מוקדם בבוקר הגיע לבית הדין ועבר בקדחתנות על כל התיקים של הגיטין המוכנים לאותו יום. הוא מדפדף בין התיקיות שוב ושוב. מחפש תיק של גט עם בעל מגרש ששמו עזיז, או עד של גט בשם זה ומעלה חרס בידו. לאחר חצי שעה נואש. השם 'עזיז' לא הופיע כלל בכל הרישומים והניירת הענפה. מאוכזב עד עמקי נשמתו סגר את התיקים ותובנה ברורה מילאה אותו:

הרי לך חלום אמת... שטויות והבלים! אין האדם חולם אלא מהרהורי לבו. חשבת על עזיז וחלמת עליו. לא שרירין ולא קיימין. בטלים ומבוטלים.

יום הדיונים מתנהל כסדרו. מרישא לסיפא. כל תיק עובר את הרכב בית הדין ועוד זוג יוצא החוצה בצער נורא, האיש לכאן והאשה לכאן. מעתה ואילך ילדיהם יזכו לתואר "בנים להורים גרושים". "בית הרוס" ימלמלו אחריהם חבריהם לספסל הלימודים והבנות בבית יעקב.

בית הדין עומד לנעול את שעריו. השעה רבע לשבע בערב. בעוד רבע שעה ינעל הבניין ורק סרגיי המנקה ישטוף את הבניין ויעשה סדר.

הדיינים סיימו את כל עבודתם. את כל עריכת הגיטין של אותו יום. והם כבר מתכננים את הדרך הביתה. פלוני שיש לו רכב ייקח את חברו הביתה לבית שמש, ואילו מזכיר בית הדין נוסע לבני ברק ולוקח עמו את אב בית הדין.

ופתאום...

רוח סערה מתפרצת לבנין. טלפון מצלצל בהולות. ואחריו מתחילה ריצה נרגשת והנה נכנסת אל בית הדין אשה ממררת בבכי קולני. "אנא בטובכם רבנים נכבדים" היא פונה אל הדיינים ודמעתה על לחיה. "בעלי הרשע מסרב לגרש אותי כבר 12 שנה והותיר אותי כאלמנה חיה".

"ומה עכשיו?" שואל הגאב"ד את האשה ומחליק בידיו על זקנו האפרפר.

"ממש לפני חמש דקות הוא הביע הסכמה לתת לי גט, זאת שעת הכושר – מתחננת העגונה על נפשה – אם לא תמהרו ותסדרו את הגט, עד מחר בבוקר הוא כבר יתחרט!"

בית הדין מתכנס לדון בבקשה החריגה. הדיינים כבר היו כמעט בדרך החוצה והתיקים בידיהם. הם אינם רגילים לקבל תיקים לטיפול ממש ברגע האחרון. אבל הדיינים הם בעלי לב רגיש והם מבינים שהזדמנה לפניהם מצווה נדירה לעזור לנשמה מרוסקת.

"בית הדין מקבל את התיק לדיון" מכריז אב בית הדין.

אל האולם נכנס אדם רזה ומקריח, כיפת קרטון על ראשו. שיערו סתור וזיפי זקן מכסים את לחייו. עיניו מעפעפות בעצבנות. זהו הבעל שהסכים להתיר את אשתו מכבלי העגינות לאחר 12 שנה ולתת לה גט כריתות בן 12 שורות.

"מה שמך?" שואל אב בית הדין את הבעל.

"עזיז" עונה האיש, "עזיז יפרח מבאר שבע".

"ושם אביך?"

"יצחק. אני עזיז בן יצחק".

הלם ותדהמה עצומה בבית הדין. רבי יצחק קשאני היושב בצד האולם וכותב את הגט פורץ בבכי היסטרי. הנה ההוכחה שהחלום היה אמת.

אכן אותו צדיק התגלגל בגופו של טלה כדי לזכות לעלות להיכל גבוה מעל גבוה. הוא מילא את ימיו בגופו של טלה שנקרא עזיז, סיים את חייו ככבש בוגר וחולני, והגיע לתיקונו השלם בתהליך מואץ בזכות שאריות של מאכלי שבת קודש, ובסיוע הלכות שחיטה שלמדו אברכים בזכות!

*

את הסיפור הביא לנחלת הכלל אחד המלמדים בתלמוד תורה ידוע בביתר. קם לו תלמיד ושואל את הרב'ה.

"הרב'ה באמת מאמין שהסיפור הזה אכן התרחש במציאות?"

קם תלמיד שני ששמו שמור עם כותב השורות ועונה:

"סבא שלי הוא דיין באותו בית דין וכבר שמעתי מפיו את הסיפור הרבה לפני ששמעתי אותו כאן בכיתה. הסיפור היה גם היה..."

(תשוח"ח לבה"ח חיים יצחק אייזיק וינברג נ"י שהביא את הסיפור לידיעתי עם המקורות האמינים)

בקיצור

קודם שעושה הקדוש ברוך הוא נס לאדם, האדם הזה נופל לרעה. והכל לפי גודל הנס.

נר ליואל

סיפור לפרשת השבוע

לע"נ יואל בן ברוך

גליון 22 פרשת מקץ תשפ"ו

לתרומות הנצחות והקדשות ולקבלת העלון בדוא"ל יש לפנות ל - nerleyoel@gmail.com

ויהי מקץ שנתיים ימים

לפני מלך מצרים, ואשר תסייע לו לשאת על כתפיו הנהגה שלימה.

כיוון ש"שנתיים ימים" פירושו 'שלמות הזמן' ולא 'מניינו', הושלם תהליך הגאולה והופיע מיד בסופו. לא בהדרגה אלא בריצה - "ויריצוהו מן הבור". לא מפני שעברו שתי שנים, אלא מפני שהזמן נעשה מלא, ויוסף נעשה כלי שלם לשליחות שנועד לה.

מדברים אלו ניקח אנו יסוד, השייך לכל בן ישיבה. יש זמן ש'עובר' על האדם, ויש זמן שהאדם 'בונה' בתוכו. שתי שנים הן מספר, שנתיים ימים הן מצב. אדם יכול לשבת שנים עשר חודשים והזמן יחלוף, ואדם אחר יכול לשבת אותם חודשים עצמם והזמן ייבנה בו ויעשה שלם.

כאשר הזמן נעשה מלא, בא היום שבו ה' פותח את הדלת. וכשם שאצל יוסף כאשר התבגרותו הפנימית הגיעה לשלמות חשה הגאולה ברגע והגיעה מיד, כך גם בכל אדם - הגאולה הפרטית מגיעה לא כשעובר הזמן, אלא כשהאדם נעשה 'ראוי לזמן'.

על פסוק זה מקשה רבינו הגר"א, מדוע נאמר בו "ויהי מקץ שנתיים ימים" ולא "מקץ שתי שנים" - כפי הלשון הרגילה במקרא במקומות אחרים. בכל התנ"ך כאשר מציינים משך זמן הלשון היא "שתי שנים", ואילו המילה "שנתיים" כמעט ואינה מופיעה. מדוע א"כ עזבה כאן התורה את הלשון הטבעית?

לבאר ענין זה כותב הגר"א, ש"שנתיים" איננו תיאור של מספר, אלא של שלמות. שתי שנים הן יחידת זמן, ואילו שנתיים הן שנים שהגיעו למילוי ומוצו עד תום. ובמילים אחרות, אין זה זמן ש'עבר' אלא זמן ש'הבשיל'.

ע"פ זה מבאר הגר"א, שלכן הוסיפה התורה "ימים", לרמוז שכל יום ויום מתוך שנתיים אלו, נבנה עד שנשלם על כל התהליך שיועד לו.

אם נתבונן בדברים נמצא, שכל הימים של אותן שנתיים היו 'ימות בנין'. יוסף לא ישב בבור והמתין, אלא עבר תהליך פנימי שבו נפשו מתבררת. כל יום הוסיף לו הכרה עמוקה יותר בהנהגת ה', ענווה של "בלעדי אלקים יענה" (שם ט"ז) וכדו', והכשרה למדרגה שתספיק לו בעמדו

סיפור לפרשת השבוע

ולא פנה אל רהבים

הקירות עצמם, שפעם היו עדות אילמת לצחוק ילדים ולמנגינת חיים שמחה, ספגו כעת את הדממה. דממה סמיכה, כזו שיש לה משקל, ריח כמעט. דממה של ערימת מכתבים שלא נפתחה, של טלפון שמוטב לא לענות לו, של מבטים מושפלים במכולת השכונתית. העסק, שהיה פעם מקור גאוותו ופרנסתו, קרס ברעש גדול, והותיר אחריו שובל של אבק, חורבן והבטחות שהופרו.

שנתיים.

יש מילים שהזמן שוחק, מרוקן אותן ממשמעותן עד שהן הופכות למטבע לשון חלול. שנתיים אינה מילה כזאת. שנתיים הן פרק זמן חי, נושם, כבד. שבע מאות ושלושים יממות שלמות, אלף ארבעים ושמונה שעות של יקיצה שהופכות לאבן ריחיים אחת, גדולה, המונחת על צווארו של אדם ואינה מרפה. עבור יוסף אבידן, שנתיים היו כמו נצח שלם שנכלא בין ארבעת קירות ביתו.

המחשבה – כל אלו היו לו כמים קרים על נפש עייפה. הלימוד ב"בית הלוי" לא הציע לו פתרונות קסם. הוא לא הבטיח לו שהחובות יעלמו. אבל הוא פשוט העניק לו אוויר לנשימה. הזכיר לו שיש עולם אחר, עולם של אמת נצחית, שבו חוב של כמה עשרות אלפי שקלים הוא פחות מאבק פורח ברוח.

***

הימים הפכו לשבועות, השבועות לחודשים, והשנתיים כמעט הושלמו. הלחץ גבר. הטלפונים מהנושים הפכו תקיפים יותר. מבטיו של יהונתן הפכו דוחקים יותר. "עד מתי, יוסף? עד מתי תחכה לנס? הקדוש ברוך הוא נתן לנו שכל כדי שנשתמש בו. ההשתדלות שלך היא לעשות את מה שההיגיון מחייב!".

יוסף שתק. הוא לא ידע מה לענות. הוא הרגיש כלא. כלא בין ההיגיון הבריא של יהונתן לבין אותה אמונה עמומה, עקשנית, שקיננה בליבו וסירבה להיכנע.

ואז הגיעה שבת פרשת מקץ.

השבת הייתה תמיד אי של שפיות בים הסוער של חייו. למשך עשרים וחמש שעות, הטלפון דמם, הדואר נח בתיבה, והדאגות כאילו נדחקו לפינה חשוכה של התודעה. אך בשבת ההיא, יוסף הרגיש את כובד ימי החול רובץ עליו גם מבעד לקדושת היום. למחרת, ביום ראשון, הייתה אמורה להתקיים פגישה מכרעת. הפגישה האחרונה. יהונתן, בטוב ליבו ובדאגתו, קבע אותה עם עורך הדין של הנושה הגדול ביותר. "זהו, יוסף. נגמר", אמר לו בטלפון ביום שישי בבוקר. "ביום ראשון חותמים על הסדר פשיטת רגל. אין ברירה אחרת".

ליל שבת, לאחר הסעודה, כשבני ביתו כבר נמו את שנתם והבית התמלא בדממה רכה של קדושה, ניגש יוסף אל ארון הספרים. ידיו נשלחו כמעט מאליהן אל ה"בית הלוי". הוא פתח בפרשת השבוע, פרשת מקץ. עיניו רפרפו על הדפים, מחפשות מילה של נחמה, אות של תקווה. ואז הן נעצרו.

ה"בית הלוי" הביא את דברי המדרש רבה על הפסוק בתהילים "אֲשֶׁרִי הִגְבַּר אֶנְשֶׁר שָׁם ה' מִבְּטָחוֹ וְלֹא פָנָה אֶל רְקֵבִים". ואומר המדרש, "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו – זה יוסף". יוסף שלנו הרגיש צמרמורת קלה חולפת בגבו. שוב השם שלו. "ולא פנה אל רהבים – על ידי שאמר לשר

היו ימים בהם היאוש היה כה מוחשי, עד שיוסף חש שיכול היה לגעת בו, למשש את מרקמו הקר והמחוספס. היה מביט בכפות ידיו, שפעם ידעו לבנות, ליצור, להרוויח, וכעת נדמו לו ריקות וחסרות תועלת. כלי ריק. הסביבה, כדרכה של סביבה, הגיבה במגוון אנושי צפוי. היו המרחמים, שמבטם המטיר עליו חמלה דביקה, פוגענית. היו הלצים, שלחשו מאחורי גבו על מי ש"חשב את עצמו" ובסוף נפל. והיו הטובים באמת, ובראשם גיסו, יהונתן, שניסו לעזור בעצות מעשיות. עצות שהיו הגיוניות כל כך, נכונות כל כך, ועם זאת, חתכו בבשרו החי של יוסף כסכין קהה.

"פשיטת רגל, יוסף", היה יהונתן אומר לו בטון ענייני, מפזר את ניירות החישובים על שולחן האוכל הדהוי. "זה לא סוף העולם. תנקה את השולחן, תתחיל מחדש. יש לי קשרים במפעל אריזה, עבודה מסודרת, משכורת בטוחה בעשירי לחודש. תורידו קצת ברמת החיים, תעברו לדירה קטנה יותר בפאתי העיר. אנשים חיים ככה, יוסף. אנשים שורדים".

יוסף היה מהנהן, שפתיו מהודקות לקו לבן. הוא ידע שיהונתן צודק. ההיגיון זעק מכל מילה של גיסו. ההיגיון צרח שהגיע הזמן להתפכח. אך בתוך תוכו, במקום עמוק שאליו יהונתן והגיונו הבריא לא יכלו להגיע, משהו סירב. לא הייתה זו גאווה, חלילה לא. הייתה זו תחושה אחרת, עמומה וטורדת, שלא הצליח לשים עליה את האצבע. תחושה שהדרך החוצה מהבור הזה אינה עוברת במפעל אריזה ובשכירות מוזלת. תחושה שיש כאן משהו עמוק יותר, מסר שעדיין לא הצליח לפענח.

בתוך המדבר הזה של חייו, הייתה לו נאת מדבר אחת. פיסה של עולם אחר, מקום מפלט שאליו נשאו אותו רגליו ונשמתו בכל בוקר, לאחר תפילת שחרית ולפני שהמציאות הכתה בו שוב. בית המדרש השכונתי. ובתוכו, על המדף השלישי מימין, הכרך של ספר "בית הלוי" על התורה.

החיבור לספר הקדוש הזה לא היה אינטלקטואלי בלבד. הוא היה אישי, כמעט משפחתי. הגאון רבי יוסף דב סולובייצ'יק זצ"ל, בעל ה"בית הלוי", נשא את שמו. "יוסף". בכל פעם שפתח את הספר, חש יוסף אבידן כאילו הוא מנהל שיחה שקטה עם אותו צדיק מדורות עברו. כאילו ה"יוסף" ההוא מבין את מצוקתו של ה"יוסף" הזה. המילים הבהירות, הלמדנות העמוקה, העומק הצלול של

הוא הבין שהקב"ה, באהבתו אותו, דורש ממנו יותר. הוא דורש ממנו לוותר על ההיגיון, לשמוט את כל חבלי ההצלה הארציים, ולהניח את כל מבטחו בו לבדו. להגיע למדרגה של "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו", בלי שום "פנה אל רהבים".

***

דמעות חמות זלגו על לחייו ונשרו על דפי ה"בית הלוי" הפתוח. דמעות של שחרור. של הבנה. של הודיה. הוא הרגיש כאילו עול של טונות הוסר מכתפיו. המשא הכבד של האחריות, של הצורך "לעשות משהו", התפוגג. הוא סגר את הספר בעדינות, נישק את כריכתו, והחזיר אותו למקומו בארון. המשא ומתן הפנימי שלו הסתיים. ההחלטה התקבלה.

במוצאי שבת, הטלפון צלצל. היה זה יהונתן. "נו, יוסף, מוכן למחר? אני אוסף אותך בתשע. אל תשכח להביא את כל הניירת".

"יהונתן", אמר יוסף, וקולו היה רגוע ושקט כפי שלא היה מזה שנתיים. "אני מודה לך מקרב לב על כל מה שעשית בשבילי. אתה גיס נפלא וחבר אמת. אבל אני לא מגיע מחר לפגישה".

שתיקה השתררה בקו. שתיקה של חוסר אמון. "מה זאת אומרת אתה לא מגיע?" שאל יהונתן לבסוף. "יוסף, זה הצ'אנס האחרון שלנו לסגור את זה יפה. אם לא תבוא, הם יפתחו נגדך בהליכים משפטיים, זה יהיה הרבה יותר גרוע. אתה לא מבין את זה?".

"אני יודע", אמר יוסף. "אבל אני מפסיק לפנות אל רהבים".

"לפנות למה?" יהונתן היה מבולבל לחלוטין. "על מה אתה מדבר? איזה רהבים?".

"אני שם את מבטחי בה' לבדו", אמר יוסף בפשטות. "בלי עורכי דין, בלי הסדרים ובלי פשיטות רגל. רק הוא".

"יוסף, אתה השתגע?" זעק יהונתן, וקולו היה מלא דאגה אמיתית. "אתה מהמר על העתיד של המשפחה שלך! זה חוסר אחריות!".

"זו האחריות הגדולה ביותר שיכולה להיות", ענה יוסף ברכות. "שבוע טוב, יהונתן". והוא ניתק את השיחה לפני שיוכל להתפתות שוב להקשיב לקול ההיגיון.

המשקים 'פי אם זכרתני... והזכרתני', נתוסף לו שתי שנים.

שתי שנים.

המילים הללו קפצו מהדף והיכו בו בעוצמה של גילוי. שתי שנים. בדיוק משך הזמן של ייסוריו. בדיוק פרק הזמן של הכאב והבושה. הוא המשיך לקרוא, נשימתו עצורה, ליבו הולם בחוזקה. ושם, באותיות דפוס קטנות וצפופות, ביאר ה"בית הלוי" את הדברים ביאור שחדר לליבו כחץ.

הסביר בעל "בית הלוי", שבוודאי חובה על כל אדם לעשות השתדלות בדרך הטבע כדי להתפרנס ולהינצל מצרה. אך מידת ההשתדלות הנדרשת תלויה במדרגת הביטחון של האדם. יוסף הצדיק, שהיה במדרגת ביטחון עילאית כל כך, "אשר שם ה' מבטחו", עבורו, עצם הפנייה לשר המשקים – שהייתה השתדלות טבעית ולגיטימית לחלוטין לכל אדם אחר – נחשבה כפנייה אל "רהבים", אל כוחות שווא, כחיסרון בביטחון. ולפי רום דרגתו, הוא לא היה צריך לעשות שום השתדלות טבעית. הוא היה צריך רק לסמוך על הקב"ה לבדו. ועל אותו חיסרון דק, שביחס לגדולתו העצומה היה נחשב לחיסרון, נוספו לו שתי שנות מאסר.

יוסף קרא את השורות שוב ושוב, והרגיש כאילו מסך הוסר מעל עיניו. הוא כאילו קרא את סיפור חייו. פתאום, כל החלקים בפאזל הכואב של השנתיים האחרונות התחברו לתמונה אחת, בהירה ומטלטלת.

הוא, יוסף אבידן, נקלע למצוקה. וכמו יוסף הצדיק, גם הוא ניסה לפעול בדרכי הטבע. הוא רץ, טרח, ניסה לגייס הלוואות, ניהל משא ומתן, והקשיב לעצותיו ההגיוניות של יהונתן. יהונתן, גיסו הטוב והדואג, היה שר המשקים הפרטי שלו. העצות שלו, תוכניות הפעולה המעשיות, כל אלו היו ה"זכרתני והזכרתני" שלו. הוא פנה אל ה"רהבים" – אל ההיגיון האנושי, אל הכוח והעוצמה של הפתרונות הארציים.

ובדיוק כמו אצל יוסף הצדיק, זה לא עבד. להיפך. כל מאמץ רק סיבך אותו יותר, כל ניסיון השתדלות רק העמיק את הבור. ושתי השנים הללו, הבין עכשיו בבהירות מסנוורת, לא היו עונש. הן היו זמן של זיכוכ. זמן שבו היה עליו ללמוד, את מה שה"בית הלוי" לימד אותו כעת. שהמפתח לישועה שלו אינו נמצא במפעל אריזה או במשרד של עורך דין. המפתח נמצא במקום אחר לגמרי.

***

הוא חזר לסלון, ולראשונה מזה שנתיים, חיוך אמיתי, שליו, היה נסוך על פניו. אשתו הביטה בו, ובעיניה שאלה דוממת. היא ראתה את המאבק שלו, את הייסורים, את הלילות ללא שינה.

ויוסף ענה לה, במשפט אחד: "נגמרו שתי השנים".

היא לא שאלה יותר. היא לא ביקשה הסברים. היא פשוט ראתה את האור שחזר לעיניו. והיא האמינה בו.

ביום ראשון בבוקר, יוסף לא הלך לשום פגישה. הוא הלך לבית המדרש, פתח את הגמרא, ולמד. למד בהתלהבות ובשמחה שלא ידע כמותן. הוא לא ידע מה יקרה. הוא לא ידע איך תבוא הישועה. הוא רק ידע, בוודאות מוחלטת, שהיא תבוא. הוא שחרר את האחיזה. הוא הסיר את ידיו מההגה, ונתן לריבונו של עולם לנווט את הספינה.

בשעת צהריים, צלצל הטלפון בביתו. אשתו ענתה. על הקו היה אדם שאת שמו לא שמעו שנים. איש עסקים מבוגר, שיוסף עזר לו בתחילת דרכו, לפני למעלה מעשור, בעצה טובה ובערבות קטנה. מעשה חסד שכבר נשכח מליבו של יוסף לחלוטין.

"אני מחפש את יוסף אבידן", אמר האיש. "שמעתי שהוא נקלע לקשיים. זה נכון?".

אשתו של יוסף אישרה בהיסוס.

"תראי", המשיך האיש, וקולו היה חם וידידותי. "אני פותח עכשיו סניף חדש של העסק שלי כאן בעיר. אני צריך מנהל. לא סתם מנהל, אני צריך איש שאפשר לסמוך עליו במאה אחוז, מישהו עם ראש על הכתפיים ולב של זהב. יוסף הוא הראשון שעלה לי בראש. אני לא מחפש עובד, אני מחפש שותף. אני מוכן לכסות את כל החובות שלו, מהשקל הראשון ועד האחרון, ולקחת אותו כשותף מלא בעסק. תגידי לו שיתקשר אליי בהקדם".

כשאשתו סיפרה ליוסף את הדברים, בדמעות של התרגשות, הוא לא הופתע. הוא רק הרים את עיניו לשמיים ולחש, "תודה לך, רבינו הבית הלווי. תודה לך, ריבונו של עולם".

***

הישועה לא הגיעה בדרך ההיגיון. היא לא באה דרך הסדרי חוב או פשיטות רגל. היא הגיעה כהרף עין, ממקום בלתי צפוי, ובאופן שהרים את יוסף גבוה הרבה יותר מנקודת הפתיחה שלו. הוא לא רק יצא מהחובות; הוא קיבל בחזרה את כבודו, את פרנסתו, ואת האמונה הטהורה בכוחו של הביטחון המוחלט.

כעבור כמה ימים, פגש את יהונתן במכולת. גיסו הביט בו בעיניים משתאות, כאילו ראה רוח רפאים. "אני לא מבין", למלל, "שמעתי מה קרה. איך? זה... זה לא הגיוני".

יוסף חייך. הוא הניח יד על כתפו של גיסו ואמר, "אתה צודק, יהונתן. זה לא הגיוני. זו האמת. יש דברים שהם למעלה מההיגיון שלנו".

הוא נזכר במילותיו של ה"בית הלווי". לפעמים, במצבים מסוימים, ההשתדלות היחידה הנדרשת היא להפסיק להשתדל. לוותר על כל התוכניות, על כל העצות, על כל הפתרונות האנושיים. פשוט לעמוד מול בורא עולם, ריק מכל עצה ותחבולה, ולומר לו: 'ריבונו של עולם, מעכשיו, זה רק אתה'.

כי אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו. זה יוסף. וזה כל יוסף, בכל דור ודור, שמוכן, ברגע האמת, להפסיק לפנות אל הרהבים, ולהבין שהישועה האמיתית נמצאת רק במקום אחד. והיא תמיד, תמיד, מגיעה בזמן.

נר ליואל

סיפור לפרשת השבוע

לע"נ יואל בן ברוך

גליון 23 חנוכה תשפ"ו

לתרומות הנצחות והקדשות ולקבלת העלון בדוא"ל יש לפנות ל - nerleyoel@gmail.com.

נר איש וביתו – היסוד המאחד של מצוות חנוכה

וכך מתבאר גם עניין "הלל והודאה – לכל ישראל". הנס עצמו היה נס של כלל ישראל, ולכן גוף המצווה בנוי כך שהדרגה הבסיסית ביותר תחיל על כל בית של ישראל את עצם גילוי האור. הנר הבודד הזה – מגלם את העובדה שהאור אינו של יחידים בלבד אלא של האומה כולה.

במבט זה, החידוש איננו בדרגות ההידור, אלא בכך שהמינימום משווה את כולם. נר אחד, פשוט, שמדולק בפתח בית יהודי, ובו כל חנוכה. לא כריבוי ולא כהידור – אלא כיסוד של שייכות: מעשה אחד של גברא שהוא פרסום הנס לכל ישראל.

***

הערות לחידודא בעניינא דיומא: א. ידועה ההלכה שנשים נהגו שלא לעשות מלאכה בחנוכה משום שחלק מן הנס נעשה על ידם, ויש לשאול מדוע לא נהגו כך גם בפורים שכל הנס כולו נסב סביב אשה – אסתר. ב. כתב הקיצור שו"ע (סימן קלט) שנס חנוכה היה על ידי בתו של יוחנן כה"ג, שהאכילה את המלך תבשילי גבינה 'כדי שיצמא וישתה יין וישתכר וישן וירדם', ואז חתכה את ראשו והביאתו לירושלים, ולכן יש נוהגין לאכול מאכלי חלב זכר לאותו הנס", יש לשאול שגוף הנס היה על ידי היין ואילו החלב רק גרם לכך שיצמא, וא"כ מדוע אוכלים מאכלי חלב, ולא מאכלי יין. ג. הבית יוסף תירץ על קושייתו המפורסמת שנתקן זכר לנס גם ביום הראשון מפני שאף בו התמלא הפך לאחר השפיכה או משום שהנר לא כלה על ידי ההדלקה, ונשאלת השאלה שא"כ מתורץ מה שהיה נס ביום הראשון אבל יקשה שביום האחרון לא היה נס, שהלא הדליקו בשמן שכבר היה בידם מהנס של אתמול.

הגמרא קובעת את גדר המצווה: מצוותה נר איש וביתו, והמהדרין נר לכל אחד, והמהדרין מן המהדרין מוסיף והולך. בדרך כלל אנו מעיינים בדרגות ההידור, מה מתווסף ומה מתגלה בכל מדרגה. אולם יש מקום לדון הפוך: מה מגלה דווקא המינימום, נר איש וביתו, ומהו יסודו.

נר אחד בלבד, לכל הבית, בלא תוספת ובלא ריבוי – ואף על פי כן יוצא בו האדם ידי כל חובת נר חנוכה בשלמות. זוהי תופעה מפתיעה: בשאר מצוות, ההידור הוא תוספת על גוף המצווה, וכל שאינו מהדר, חסר לו בהידור. כאן, גם ללא כל הידור, יש לאדם שותפות מלאה בעצם פרסום הנס, כאילו אין חסרון בעצם האפקט הפנימי של המצווה.

שורש הדבר נעוץ בהגדרת החפצא של מצוות נר חנוכה. כמה ראשונים כתבו שמצוות נר חנוכה אינה מצווה של איכות מעשה אלא מצווה של פרסום הנס. פרסום נס אינו נמדד בכמות הנרות, אלא בעצם מציאותו של אור מצווה בבית יהודי. עצם הדלקת נר אחד כבר מחילה על הבית שם של "בית ישראל המפרסם נסו של מקום". נמצא שהחפצא של המצווה איננו כמות אלא עצם הופעת האור.

ממילא, נר איש וביתו איננו מדרגה נמוכה כלל. הוא היסוד המשותף לכל ישראל. ההידורים מוסיפים נוי, סדר, ודוקנות בהבלטת פרטי הנס, אך המהות אינה שם. המהדרין מוסיפים ריבוי ימים. המהדרין מן המהדרין מבליטים את השייכות של כל יחיד. אבל נר איש וביתו מגלה את השייכות של כלל ישראל לגוף הנס, גם במקום שאין לאדם כוח להדר, וגם במקום שאין לו השגה בעומק הנס.

סיפור לחג החנוכה

פך אחד קטן

הלילה החמישי של חנוכה ירד על ירושלים, עוטף את רחובותיה בקור צלול ונושם. שאריות החום של אולם השמחות עדיין דבקו בבגדיו של אלקנה, אך נמסו במהירות אל תוך האוויר הקפוא של שכונת הבוכרים.

צלילי התזמורת, שהרעידו את קירות האולם במשך שעות, נדמו כעת והוחלפו בדממה כבדה, מופרעת רק על ידי הדי צעדיו על המדרכה הריקה. הוא חזר מחתונה של חבר מהשיעור. עוד חבר. עוד חתונה. עוד ערב שבו הרגיש כמו צלילית הנעה בשולי החיים, צופה מהצד במעגל הרוקדים, במעגל החיים, שאיכשהו תמיד נותר מחוצה לו.

אלקנה היה בחור ישיבה בן תשע עשרה. גופו היה רפה, מבטו כבוי. הוא ראה את חבריו, את עיניהם הבורקות כשהתווכחו בסוגיה, את ההתלהבות שבה דיברו על הוויות דאביו ורבא. הוא ראה אותם שוקדים על תורתם, שעות ארוכות, כאשר באמת ובתמים הפנימו שאין עולם מבלעדיה. והוא? הוא הרגיש כעלה נידף ברוח.

סדרי הישיבה היו בעבורו מסגרת ריקה, שעות ארוכות שצריך היה למלא, והוא מילא אותן בבהייה מהורהרת בחלון, בשרבוט איורים זעירים בשולי הגמרא, במחשבות על כלום. הוא לא היה בחור רע, חלילה. היה בו לב טוב, רגיש. הוא פשוט לא האמין בעצמו. איזו תועלת תצמח מלימודי? הרי ראשי אטום, הבנתי דלה, וכישרונותי, אם היו כאלה אי פעם, נחבאו כה עמוק עד ששכחתי מקיומם. הבוז העצמי הזה היה כרעל איטי שחלחל בנפשו, מכבה כל ניצוץ של רצון, כל שאיפה קטנה. הוא היה קיים. מנסה. לומד. אבל הוא לא באמת היה חי.

הוא פסע לאטו, נשימותיו הופכות לענני קיטור לבנבנים שנמוגו בחשיכה. מבעד לחלונות הבתים ראה כתמי אור רכים של חנוכיות, כל אחת מספרת את סיפור הנס הפרטי שלה. נרות שמן מהבהבים בריקוד עדין, נרות שעווה דולקים בלהבה יציבה. אורות קטנים, עיקשים, שנלחמו באפלה הגדולה של הלילה. הוא נאנח אנחה עמוקה, שהקפיאה את האוויר. איזה אור יכול הוא להדליק בעולם? איזה נר יכולה נשמה כבוייה שלו להעלות?

הדרך לפניו התארכה, מתפתלת במעלה שכונת סנהדריה, שכונה של שקט וישוב הדעת. שעת ליל מאוחרת הייתה, והתנועה דלילה. רק פנס רחוב בודד הפיץ אור צהבהב על הכביש הצר, שמשני צדיו נשקו לו עצי און עתיקים, שריד לחורשה שפעם כיסתה את הגבעה כולה. האוויר היה דומם, כה דומם עד שנדמה היה כי ניתן לשמוע את נשירתה של מחט אורן בודדה על האספלט.

ואז, בבת אחת, נקרעה הדממה.

קול פיצוץ מחריד, יבש ועצום, החריד את הלילה. אחריו באה חבטה עמומה, כבדה, של מתכת מתרסקת וזכוכית מתנפצת לאלפי רסיסים. ואז שוב דממה. דממה רווית מתח, מפחידה יותר מהרעש שקדם לה. אלקנה קפא במקומו, ליבו הולם בפראות בחזהו. עיניו סקרו את החשיכה שלפניו, מנסות לפענח את פשר הקולות.

כעשרים מטרים ממנו, תחת פנס הרחוב הבודד, השתרעה תמונת אסון נוראה. עץ אורן ענק, אחד מאותם ענקים ותיקים, נכנע כנראה לרוח הלילה או לריקבון שתקף את שורשיו, וקרס במלוא כובדו על הכביש. ותחתיו, מרוסקת בקופסת פח, הייתה מכונת פרטית קטנה. הגג שלה נמערך פנימה כמו נייר, השמשות התנפצו, והענפים הסבוכים בלעו אותה כמעט כליל.

ריח חריף של שרף אורנים רצוצים מילא את האוויר, מהול בריח מתכתי עדין, מדאיג. לרגע, אלקנה עמד שם, משותק. הרגליים כמו נשתלו במדרכה. האינסטינקט הראשון היה להסתובב ולברוח. מה לי ולזה? אני רק בחור פשוט. חלש. חסר אונים. מה אוכל לעשות? יש גורמי הצלה, יש אנשים מבוגרים, אנשים שיודעים מה לעשות. אני לא אחד מהם.

אך רגליו לא זזו. קול חלוש, כמעט בלתי נשמע, בקע מתוך ההריסות. אנקה. קול של כאב. הקול הזה חדר את שכבות האדישות והפחד שלו כמו אזמל חד. הוא לא היה יכול להתעלם ממנו. הוא לא היה יכול להפקיר אותם שם, לבדם, בחשיכה.

בצעדים מהוססים, שהפכו מהר מאוד לריצה, התקרב אל המכונת. הוא הציץ מבעד לחלון המנופץ וראה מחזה שגרם לדמו לקפוא. גבר ואישה היו לכודים בפנים, פניהם חיוורות באור הפנס. האישה הייתה בהכרה מעורפלת, נאנחת בכאב, ראשה נשען על החלון. הנהג היה מחוסר הכרה, ראשו שמוט על ההגה. גזע העץ הכבד לחץ על גג המכונת בדיוק מעל מושביהם.

"הכל בסדר, אני כאן, עזרה בדרך", הוא מצא את עצמו אומר בקול יציב, קול שלא זיהה כשלו. מאיפה צצה היציבות הזו? מאיפה הביטחון?

הוא שלף את מכשיר הטלפון שלו, וידיו היו יציבות. הוא חייג למד"א, ואחר כך למשטרה ול"הצלה". בקול ברור ותמציתי מסר את המיקום המדויק, את פרטי האירוע. "עץ נפל על רכב, שכונת סנהדריה ליד החורשה. יש לכודים, כנראה פצועים קשה. תזדרזו".

לאחר שניתק, הבין שהוא לבד. הרחוב היה עדיין שומם. העזרה תיקח דקות יקרות, וכל דקה הייתה קריטית. הוא הביט שוב אל תוך הרכב. הגבר פקח את עיניו והביט בו במבט מתחנן.

"הילד... מאחורה..." הוא לחש, והמילים היו חלשות, קטועות.

ליבו של אלקנה צנח. הוא רץ לצד השני של המכונת. הדלת האחורית הייתה מעוכה, אך לא נעולה. הוא משך אותה בכל כוחו והיא נפתחה בחריקה צורמנית. על מושב

ראה אותם מחלצים את הנהג, ואז את אשתו, מעבירים אותם בזהירות לאלונקות.

הוא הרגיש כיצד האדרנלין אוזל מגופו, מותיר אחריו תשישות עמוקה וכאב עמום בידיו ובגבו. הוא ניגש אל הילד, שעתה היה בדוועותיו של מתנדב, וליטף את ראשו. "הם בסדר, ילד", אמר, וידע שזו תפילה יותר מאשר עובדה.

אחד השוטרים ניגש אליו, פנקס בידו. "אתה הראשון שהגעתי?".
אלקנה הנהן.

"כל הכבוד לך, בחור. התושייה שלך כנראה הצילה את חייהם. מה שמך?".

"אלקנה", מלמל, ולא הוסיף. הוא לא רצה תודות, לא רצה תשומת לב. הוא רק רצה לחזור לשיבה. הוא התרחק משם, נבלע שוב בחשכת הרחוב.

הוא לא היה גיבור. הוא פשוט היה שם. והקב"ה נתן בו כוח. זו הייתה המחשבה היחידה שהדהדה בראשו. הקב"ה נתן בו כוח.

למחרת בבוקר, בשעה תשע אפס אפס, נכנס אלקנה לבית המדרש. עיניו היו טרוטות, גופו כאב, אך הוא היה שם. בזמן. לא כהרגלו, גורר את רגליו ברבע לעשר, אלא בדיוק בזמן. הוא התיישב במקומו והתחיל ללמוד. החברותא שלו, יוסף, עדיין לא הגיע.

במקום לפתוח את הגמרא במסכת בבא קמא, בה אחזו, הרגיש אלקנה צורך פנימי ללמוד משהו שקשור לימים אלו. עניינא דיומא. הוא ניגש לארון הספרים, הוציא את כרך הטור על אורח חיים, והניח אותו על הסטנדר. הוא פתח בהלכות חנוכה, ולמד בעיון. הוא קרא את דברי הטור, עבר לפירוש ה'בית יוסף', ואז עינו צדה את דברי ה'ב"ח, רבי יואל סירקיש, שפירושו נדפס לצד הטור.

הוא קרא לאט, מילה במילה. ה'ב"ח' דן בסיבת נס חנוכה ובמהות הגזירות. ואז הגיע לקטע מסוים, שגרם לו לעצור. "בחנוכה עיקר הגזירה היתה על שהתרשלו בעבודה ועל כן היתה הגזירה לבטל מהם העבודה... וכשחזרו בתשובה למסור נפשם על העבודה הושיעם ה'".

אלקנה קרא את השורות הללו שוב ושוב. "שהתרשלו בעבודה". התרשלות. בטלה. חוסר רצון. הוא הרגיש כאילו ה'ב"ח' כותב עליו, על חייו, על בזבוז הזמן שלו. "ועל כן הייתה הגזירה לבטל מהם העבודה". כשהאדם מזלזל במתנה שניתנה לו, בסוף היא נלקחת ממנו.

הבטיחות יושב ילד קטן, כבן שלוש, בוכה בשקט, פניו מכוסות שריטות קלות מדממות. בנס, החלק האחורי של הרכב נפגע פחות.

בזהירות רבה, שחרר אלקנה את הילד מהכיסא, הרים אותו בדוועותיו והרחיק אותו מהרכב. הוא הושיב אותו על המדרכה הקרה, פשט את מעילו ועטף אותו בו. "ששש... ילד טוב, אבא ואמא תכף ייצאו, הכל יהיה בסדר". הילד נצמד אליו, גופו הקטן רועד.

בדיוק אז עצרה מכונית נוספת. יצאו ממנה שני בחורים צעירים, פניהם מבועתות למראה התאונה. "מה קרה פה?" שאלו, קולם רועד.

אלקנה, שבדרך כלל היה המהסס, המובל, הפך למפקד. "תאונה. הזעקתי עזרה. אחד מכם, תישאר עם הילד, תרגיע אותו. השני, בוא איתי. אנחנו צריכים לראות אם אפשר להזיז את העץ הזה".

הבחור השני הביט בו בתדהמה, אך ציית ללא מילה. הם ניגשו אל גזע העץ העצום. הוא היה כבד, מסיבי, נטוע במקומו בכוח הכבידה. "אין סיכוי שניזיז את זה", אמר הבחור בייאוש.

"ננסה", אמר אלקנה. הוא הרגיש פרץ של אנרגיה, כוח שלא ידע שקיים בו. הוא תפס בגזע, מצא נקודת אחיזה בין הענפים השבירים. "ביחד! שלוש, ארבע, ו...".

הם משכו, התאמצו, שריריהם נמתחו עד קצה גבול היכולת. אלקנה הרגיש את סיבי העץ החדים חופרים בכפות ידיו, הרגיש את שרירי גבו זועקים במחאה. הוא לא עצר. הוא נהם ממאמץ, דוחף בכל כוחו, מתפלל בליבו. העץ זע. רק סנטימטר, תנודה קלה, אבל הוא זע.

"עוד פעם!" הוא צעק. "בכל הכוח!".

הם דחפו שוב, והפעם הצטרף אליהם גם הבחור הראשון, לאחר שהושיב את הילד במקום בטוח. שלושתם יחד, במאמץ אדיר ומתואם, הצליחו להרים את הגזע מספיק כדי להקל במעט את הלחץ מגג המכונית. זה לא הספיק כדי לשחרר את הלכודים, אבל אולי נתן להם עוד כמה סנטימטרים של אוויר לנשימה.

ואז, באופק, נצנצו האורות הכחולים-אדומים. הסירנות לילו, קורעות את דממת הלילה.

כוחות ההצלה הגיעו במהירות ובמקצועיות. פרמדיקים, מתנדבי הצלה, שוטרים, מכבי אש. אלקנה פינה את הדרך, מסר דיווח קצר ומדויק למפקד הצוות, הצביע על מיקום הפצועים, סיפר על הילד. הוא צפה מהצד כיצד הם מנסרים את העץ, כיצד הם משתמשים בכלי חילוץ הידראוליים כדי לפתוח את דלתות המתכת המעוכות. הוא

והאור, האור שביקש כל חייו מבחוץ, החל לבקוע, סוף סוף, מבפנים. מתוך פך אחד קטן וטהור.

"ובשחזרו בתשובה למסור נפשם על העבודה..." מסירות נפש. המילים הללו הדהדו בו. הוא חשב על המכבים, מעטים מול רבים, חלשים מול גיבורים, שקמו ומסרו את נפשם על עבודת ה', על טהרת המקדש.

ואז עלה בו הרהור, הבנה חדשה, אולי לא הפשט הפשוט בדברי הב"ח, אבל בעבורו היא הייתה אמת בהירה ביותר. חנוכה אינו רק סיפור על ניצחון של המכבים או על נס פך השמן. חנוכה הוא סיפור על גילוי כוחות פנימיים. על כך שגם במעטים יכול להיות כוח עצום לנצח רבים. על כך שגם פך שמן אחד קטן, שנראה חסר משמעות מול כל החביות הטמאות, יכול להחזיק בתוכו טהרה ואור שיספיקו להאיר את המקדש כולו.

המחשבות התרוצצו במוחו במהירות מסחררת. אתמול בלילה, הוא היה המעטים. הוא היה האחד. הוא היה חלש, רפה, חסר אמונה בעצמו. ובכל זאת, ברגע האמת, התגלה בו כוח. כוח פיזי להרים עץ. כוח נפשי לארגן זירת אסון. מאיפה בא הכוח הזה?

זה היה פך השמן הקטן שהיה חתום בנשמתו. חתום בחותמו של כהן גדול, בחותמו של בורא עולם, שטבע בכל יהודי ניצוץ של קדושה וטהרה, פוטנציאל של גדלות. כל השנים, הניצוץ הזה היה מוסתר, חשוק, מכוסה באבק של עצלות וייאוש. הוא אפילו לא ידע שהוא קיים. אור נרות החנוכה של אמש, אורות המצווה, לא האירו רק את הרחובות. הם חדרו פנימה, אל המקומות החשוכים ביותר בנפשו, והאירו את פך השמן שלו. הם גילו לו את הכוח הכמוס בו, את היכולת שלו לפעול, להשפיע, להציל. הם גילו לו את כוח מסירות הנפש.

הוא הביט בגמרא הפתוחה לפניו, במסכת בבא קמא. האותיות הקדושות נראו לו פתאום אחרת. הן היו שערים. שערים לעולם של חוכמה, של קדושה, של אמת.

יוסף החברותא הגיע והתיישב לידו. "נו, אלקנה, מוכן? איפה אנחנו אווזים?"

אלקנה הרים את עיניו מהטור. במבטו היה ברק, חיות, שלא נראתה בו מעולם. הוא סגר את הטור, פתח את הגמרא במקום בו עצרו אתמול, והצביע על השורה.

"כאן", אמר בקול צלול, "בוא נתחיל".

הם החלו ללמוד. ואלקנה, בפעם הראשונה בחייו, לא רק למד. הוא שתה את הגמרא בצמאון. הוא הרגיש את המתיקות שלה המילים הקדושות, את העומק, את היופי. כל קושייה הייתה אתגר, כל תירוץ היה גילוי. מוחו, שחשב אותו לאטום, נפתח לרווחה. קול הלימוד שלהם התערבב בקולות האחרים בבית המדרש, יוצר סימפוניה של קדושה.

כיצד מחנכין

עלון מס' 122

כיצד מוכיחין ומי הראוי לכך

הרב יחיאל צוקר

איסור 'אמירה לנכרי' ואף יהודי לא יקל ראש בזה. אבל סוניאק התנכר לאמונת אבותיו ולא ראה שום סיבה להימנע מכך. הוא ניגש לאחד מהם, והושיט את רגלו, כדי שהלה יבצע את עבודתו.

היהודים שצעדו ברחוב באותה עת הזדעזעו עד עמקי נשמתם מכך, כיצד יכול צאצא לאברהם יצחק ויעקב לבזות כך את קדושת השבת בירושלים, פלטרין של מלך? אבל איש לא העז לומר מילה, אבות החזיקו בכפות ידי בניהם, אימהות תפסו את בנותיהן, ומיהרו להתרחק מהמקום, כדי שנפשם הרכה של הילדים לא תיפגע מהמחזה.

אבל היה שם יהודי אחד, רבי נחום יצחק לוי, ש'רוח אחרת הייתה עמו'. כשראה את סוניאק היהודי פונה לצחצח נעליים בעצם יום השבת, החיש את צעדיו, התקרב, ובלי אומר ודברים הנחית על לחיו סטירה מצלצלת, בעוצמה כזאת שסוניאק כבר חשב לספור כמה שיניים נעקרו מפיו.

דממת מוות השתררה ברחוב. היהודים שהבחינו במחזה, בטוחים היו שהם עומדים להיות עדים למחזה מזעזע עוד יותר... בעוד רגע ישלח סוניאק את ידו אל האקדח התלוי על מותניו, ישלוף אותו במהירות וללא אומר ודברים ישלם לר' נחום יצחק על מעשהו...

סוניאק אכן שלח יד לעבר האקדח, מישש אותו לרגע, ולבסוף עצר, נשם נשימה עמוקה ופנה לביתו כשזנבו מקופל בהכנעה, מבלי

בתקופת מלחמת העולם הראשונה הלך ונחלש שלטונם של הטורקים בארץ ישראל. הם היו עסוקים במספר רב של חזיתות, ולא היו להם המשאבים הנדרשים כדי לאכוף את שליטתם בישראל. מצב זה יצר ואקום, שלתוכו נכנסו מעצמות אחרות, וכך נוצר מצב שבו לקונסול הרוסי בישראל וכן לקונסול האוסטרי בארץ, היה כח שלטוני אדיר, שאפשר להם לעשות ככל העולה על רוחם, מבלי לתת על כך דין וחשבון.

באותם ימים, היה לקונסול הרוסי בארץ עוזר יהודי בשם סוניאק. הלה היה איש חזק ותקיף מאוד, הוא לא נשא פנים לאחיו היהודים, והתנכר לאמונת אבותיו. כשהיה צועד ברחובה של עיר בירושלים עיר הקודש, והאקדח הענק שלו תלוי על חגורתו, השתדלו כולם לעבור לצד השני של הרחוב, כדי שלא להיתקל באיש הקשוח והמסוכן.

פעם אחת יצא סוניאק בעיצומו של יום השבת, וטייל ברחוב יפו. בצדי הכביש ישבו להם ה'שבאב' נערים ערביים, והציעו את מרכולתם, מוצרי סידקית ומזון. חלקם הציעו שירותי צחצוח נעליים, מקצוע שהיה אז נפוץ מאוד. כל אחד שצעד ברחוב היה יכול לסור בכל רגע נתון לאחד ממצחצחי הנעליים, לתת לו כמה גרושים ולהמשיך בדרכו כשנעליו צבועות ביסודיות בצבע שחור מבריק.

כמובן שביום השבת, נמנעו היהודים מלתת לערבים לצחצח את נעליהם. הרי יש בכך

שאפשר לנער הערבי להשלים את צחצוח הנעליים.

לא זו בלבד, אלא שמאותו יום ואילך החל סוניאק לנקוט בצעדים שהעידו על התחזקותו ביהדות. הוא זרק מביתו את כלי הבישול שבהם היו בלועים מאכלי טריפה, וקנה במקומם כלים חדשים, בהם הקפיד להפריד בין בשר לחלב. הוא החל לפקוד מעת לעת את בית הכנסת, חבש כובע לראשו וכעבור תקופה כבר היה בעל תשובה לכל דבר ועניין.

לימים שאלו אותו: מה קרה שם? איך הבלגת כך על ההשפלה הנוראה?

השיב סוניאק: "אני הכרתי את רבי נחום יצחק, הוא לא יהודי טיפש. הוא סוחר ממולח וידע היטב מה הכוחות שלו ומה העוצמות שלי, והוא ידע שאני מחזיק נשק והוא צפוי לשלם בחייו על המעשה האמין שביצע.

אם כך, שאלתי את עצמי, מדוע בכל זאת הוא בחר לעשות את מה שעשה???

הרגשתי שיש איזושהי אמת פנימית שגרמה לו לשים נפשו בכפו ולהביע את המחאה שלו בכל מחיר, גם אם ישלם עליה בחייו. הבנתי שמפעפע בתוכו משהו שחזק יותר מהרצון לחיות.

זה זעזע אותי, וזה מה שהביא אותי בסופו של דבר לחזור בתשובה.

רזי הסביבון

כן הוא בדברי תורה שאדם אומר סברות לכאן ולכאן עד שלבסוף נופלת לו מהשמים סברא אמיתית.

ספר שפע חיים (פרק יהי אור, עמ' נ"ח) כתב, כמו בסביבון, אדם מסובב באצבעותיו ולפתע מצליח ונופל בחלקו אות ג',

יש להוסיף עוד כמה רמזים נאים:

[כאן האדם הוא המסובב]

1. אתה עושה פעולה קטנה (מסובב), וכוחה והשפעתה ממשיכים ויוצרים משהו גדול.
2. אתה מקנה לתלמיד את יסוד הדרך בהבנה בלימוד, הוא מתקדם מעצמו ומתפתח עם זה - והכל נזקף לזכותך.
3. אתה רק צריך להתחיל, השאר יגיע לבד...
4. לפי הכח שהשקעת, כך הדבר יסתובב.

[מכאן ואילך האדם הוא הסביבון]

5. גם כשהמצב לא יציב, זכור, יש מי שמסובב מלמעלה!
  6. גם כשאתה לא יציב, תמיד תיפול על קרקע מוצקה.
  7. אתה יכול להחליט אם אתה מפלסטיק, מעץ, מברזל, מכסף, או אפילו מזהב, מנגן או שר.
  8. יש מי שמנגן רק כאשר הוא מסתובב, יש מי שמנגן גם כשכבר אינו מסתובב.
- [מפנינו של ידידי הרב איסר שטרן שליט"א]

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל

לתרומות / הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

הורינו

פרשת מקץ ראש חודש וחנוכה תשפ"ו | שנה ב' 104

הורים נאמן הכל

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י 'המאורות הגדולים', הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

רק הנפסא אגדל ממך (מ"א, מ')

מצינו בכמה מקומות בחז"ל שבזכות מצות כיבוד אב, זכו למלכות ושררה. כאן בפרשה לגבי יוסף, בכל השבטים לא מצינו שאחד מהם זכה בעצמו למלכות מלבד יוסף, וזה לפי שהיה זהיר מאוד במצוות כיבוד אב.¹

ובזהר הקדוש² כתוב שיהודה זכה לכתר מלכות מפני ששמר מה שציווה לו אביו. וכן דוד, שבא מיהודה, זכה למלכות בגינו. בס' 'חקקי לב' להגר"ח פלאגי (פתיחה לח"א) כתב שדוד עצמו מבין אחיו זכה למלכות שהיה מכבד את אביו יותר משאר אחיו. וכן שלמה זכה למלכות שהיה מכבד את אמו, וכן גדעון שהיה מוסר נפשו על כיבוד אב ושלח ה' מלאך לשמרו. ובספר הכללים לבעל סדר הדורות כתב שאף יהושע שבא משבט אפרים זכה להנהגת כלל ישראל ומלכות כיון שאפרים כיבד את אבי אביו.

אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת (מ"ב, כ"א)

ואיך ידעו האחים שבטי י-ה, שהם נענשים על צערו של יוסף, ולא על הצער שגרמו לאביהם במכירת יוסף? האור החיים הקדוש כותב על הפסוק הזה יסוד גדול בעניין עונש שהקב"ה נותן לאדם שמצער את הוריו. והוא: שאין שהקב"ה מעניש את הן

1. 'נפש דוד' וירא, 'ראשי בשמים' ויחי 2. תרומה קנ"ח ב'

בעונש כזה שיגרום צער גדול יותר לאביו שיראה את בנו מצטער ומתייסר, כי לעולם לא יתכן שהבן יקבל עונש על שציער את אביו, ובאמצעות העונש יצטער האב עוד יותר, והרי כל מטרת העונש היא לתקן את מה שציער את אביו.

בזה מסביר האור החיים הקדוש מדוע כשאסר יוסף את אחיו השבטים בבית האסורים, אמרו שזה בגלל שציערו את יוסף, ולמה לא אמרו **בגלל שציערו את אביהם**. ומבאר האור החיים הקדוש שהם הבינו שלא יתכן שזה עונש על צער אביהם, כי אדרבה על ידי עונש זה אביהם יצטער יותר.

וזה לשון האור החיים: עוד למה האריכו לשון לומר אשר ראינו וגו' ולא אמרו סתם. ועוד היה להם לומר **אשר מכרנוהו** שהוא תכלית העוון (ולא הצער) וכו' **ואם על שגרמו צרת אביהם אדרבה דבר זה יוסיף לו מכאוב ולא יעשה ה' ייסורי עוון צער אביהם בדבר שיגדל עוד צער על צערו**.

ובפרשת יתרו כתב האור"ח, שלמרות שהגמרא אומרת שאדם שאינו מקיים מצוות עשה אין מענישים אותו אלא במצב של זמן 'ריתחא', כשמידת הדין מתוחה בעולם. אבל שונה הדבר במצוות כבוד אב ואם ובכל המצוות של עשרת הדברות, שבכל אופן מענישים את האדם על שאינו מכבד את הוריו. ובזה מסביר מדוע נאמר בתחילת עשרת הדברות 'וידבר אלוקים' שהוא מידת הדין והעונש, ללמדנו שעל אי קיום עשרת הדברות יש עונש מידי אפילו שלא בעידנא דריתחא.

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הוריו בתוספת תארי כבוד. ואפילו בצ'ק, כתבו שיש לכתוב לפקודת אבי ה"ר... וכן על זו הדרך.

ובאגרות משה כתב שאף שסובר שמותר, במקומות שהרגילות לכתוב בתארי כבוד, לא יכתוב ללא תואר כבוד משום שיש בכך פגיעה. ואם ממלא טופס טכני-רישומי וכדו', פסק מרן הגר"ש אלישיב שאם יכול יכתוב את שמם בתוספת תואר כבוד, ואם זה יראה משונה אפשר לכתוב את השם בלבד כיון שזה מעין חתימה. (מבקשי תורה כ')

ולמעשה ראוי לילד לשים לב לדבר אפילו ברישום זיכרון בטלפון, שלא לכתוב ללא תואר כבוד.

שמצוה גוררת מצוה, ועבירה גוררת עבירה. (אבות, ד', ב')

וכתב האור החיים הקדוש: שהמצווה שהוא עושה ומכבד את אביו, זה יגרור למצווה נוספת שגם בניו יכבדו אותו. ולהיפך "עבירה גוררת עבירה" שאם האדם אינו מכבד את הוריו, זה יגרום לעבירה נוספת שגם בניו לא יכבדוהו.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
בהלכה ומנהג

קריאת שם הוריו בכתיבה

יש מהפוסקים שכתבו שבכתיבה אין צורך להימנע מלהזכיר שם ההורים¹, והביאו ראיה מגדולי הראשונים שהזכירו שם אביהם בכתיבה: רש"י חותם שלמה בר יצחק, הרמב"ם חותם משה בן מיימון, וכן הרמב"ן ועוד רבים. וכן בחתימת כתובה כותבים העדים פלוני בן פלוני וכך פוסק גם באגרות משה². אולם אחרים כתבו לאסור להזכיר שם ההורים אפילו בכתיבה, אולם מותר בתוספת תואר כבוד. וכך פוסק הנצי"ב בעמק שאלה ורבים מהפוסקים. וכתבו שחתימה שונה כי כך תיקנו שיהיה שמות החותמים בלבד. וכל שכן שמותר לחתום את שמו ושם אביו כאשר אביו מתכבד בו. ויש מהדרים לכתוב גם בחתימתם תואר כבוד ליד שם אביהם.

גם לפוסקים הסוברים שמותר להזכיר שם אביו בכתיבה, כאשר פונה במכתב לאביו בוודאי שצריך להזכיר שמות תארי כבוד. ודוגמה לדבר, אל כבוד אבי מורי וכו' וכן על המעטפה (שלכאורה יש בה רק מראה מקום עבור הדואר) יכתוב שם

1. שדה חמד מערכה כ' כלל ק"ד 2. יו"ד קל"ג

בהקדמה לספרו 'יושר הורי' כותב הגאון רבי יוסף הכהן רפפורט שליט"א אודות הוריו ז"ל / חלק שני

ויש להדגיש דבר מיוחד מאד באורחותיהם הישרים של הורי ז"ל, דבר שבעונותינו הרבים נדיר מאד, והוא גודל הזהירות שלהם "בכבוד חמיו וחמותו". תקצר היריעה מלפרט את כל פרטי מעשיהם ואופן הכיבוד שנהגו בהם בכל שנות חייהם. הם היו דוגמה מוחשית ממש לדברי ספר החרדים בחומר חיוב הכיבוד בחמיו וחמותו שהוא מן התורה, כלומר נהגו כבוד בהם ככבוד אב ואם ממש.

כשהיו הורי אמי מגיעים לשבות בביתנו שבר"ג בשבת, או בכל הזדמנות אחרת שבאו אלינו, ההרגשה הכללית ששררה בבית הייתה שסבא וסבתא הם בעלי הבית, ואילו הורי ז"ל הם האורחים! סבא ז"ל סיפר לי לאחר פטירת אבי ז"ל, שכאשר היה מגיע לשבת להורי בר"ג, היה מקבל את חדר השינה שלהם, ואילו אבא ואמא היו ישנים בסלון, ואמר: הסכמתי לכך כי ראיתי שהיה הדבר בנפשו של אבא, ולא היה שייך אצלו כלל שינהג אחרת מליתן לחמיו וחמותו את מיטב מיטותיו, ואת מירב הנוחיות.

ולא רק במקום השינה התבטא הדבר, אלא כל הנהגת סעודות שבת וכיו"ב היה באופן שחמיו - זקני ז"ל הוא בעה"ב, ואבא עומד לשרתו. וכך הייתה נוהגת אמא ע"ה שביטלה וויתרה הרבה מרצונותיה למען חמיה וחמותה ומידי יום ביומו כפשוטו הייתה עומדת לעזרתם וסייעה להם בכל אשר יחפצו.

שהתה עמם תדיר בכל החגים והמועדים. גם כשרצתה מאד לחגוג עם הוריה ובני משפחתה בירושלים ידעה תמיד שבהיות אבא בן יחיד לחמותה ברמת-גן תישאר עמה בחגים, ועשתה זאת ברצון ובשמחה בלי לרמוז שמדי פעם הייתה מעדיפה לנסוע לירושלים. למעשה, ליל הסדר הראשון מאז חתונתה, שחגגה בבית הוריה בירושלים, היה עבורה גם ליל הסדר האחרון בחייה! כי רק לאחר פטירת חמותה-זקנתי ע"ה אמא הגיעה להוריה בירושלים, וזו גם הייתה שנתה שלה, האחרונה.

אפילו את השאיפה הטבעית של כל אם להנחות את ילדיה ולהנותם בדברים שונים העניקה לחמותה, וכשהביעה חמותה את דעתה שעליהם לנהוג כך או אחרת או לקנות בגד מסוים וכיו"ב בטלה את תוכניותיה ואת חוות דעתה בפני זו של חמותה. ובדרכה של רות הצדקת אמה של מלכות שכאשר נולד לה בן מבעוז נתנה לנעמי חמותה את התחושה שהבן הנולד הוא בנה של נעמי, עד שהשכנות העידו "יולד בן לנעמי", כך גם אמא ז"ל נתנה לחמותה את ההרגשה שנכדיה גדלים על ברכיה והם ממש כילדיה.

זכורני כשהגעתי לבית הורי מיד עם היוודע על פטירתו הפתאומית של אבא ז"ל, הדבר הראשון שאמרה לי אמא ע"ה היה: מה יהיה עם סבתא? גם כשהפכה לאלמנה ברגע אחד ללא כל הכנה, לא עמד בראש מעיניה, אלא היאך נשלים לסבתא-חמותה את החלל שהותיר אבא בפטירתו הפתאומית. כמו כן מיד לאחר שקמנו מה"שבעה" על אבא ז"ל, הי' ברור ופשוט אצלה שבתה הצעירה שעדיין הייתה בחורה, תלך לישון בקביעות אצל חמותה, כדי להקל עליה את סבלה, למרות שהיא עצמה נשארה לישון בגפה.

ניתן להוסיף עוד כהנה וכהנה על מעשיהם אך א"א לפרטם כי רבים הם, ועל כן הבאנו רק דוגמאות בודדות אשר שופכות אור על הנהגתם המיוחדת במצווה היקרה של כיבוד הורים בבחינת פרט הבא ללמד על הכלל כולו. וכיון שקיום מצות כיבוד או"א בהידור היה עיקר גדול בכל אורחותיהם הישרים של הורי ז"ל כמו שנתבאר, יש לנו כבנים חובה מיוחדת ללכת בדרכם ולהדר בקיום מצוה יקרה זו.

רוצים לשתף עדויות וסיפורים אישיים על בני משפחה וכדו' לחיזוק מצוות כיבוד הורים? כתבו לנו בעברית או באנגלית, או השאירו פרטים ליצירת קשר, בכתובת המייל של 'הורינו' - horeinuorg@gmail.com

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת וישב

אין בי"ד כופים על מצוות כיבוד אב, אבל במקום קלון וכן אם אין לאב מה לאכול, כופים את הבן לדאוג לו.

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

כן ראובן מחויב לומר לשמעון: אסור לי לפגוע בהם, אסור לי לצערם, ועל כן אני מחויב לומר להם שלא הסכמתי ולא תמכתי במעשיך. ובעניין זה, אין חילוק אם זה דבר איסור או סתם הוראה של ההורים שתגרום להם קורת רוח ושמעון מסרב. אחרי הכל, ראובן לא רוצה להיות חלק ממה שמצער אותם.

אולם כאשר ההורים אינם יודעים שראובן היה מודע למעשי שמעון, הם לא רואים בכך פגיעה או הסכמה למעשי שמעון. ולכן אין פה עניין של כיבוד אב ואם, אלא כל הנושא הוא מצוות הוכח תוכיח שראובן מחויב כלפי שמעון, ואז זה רק בדבר איסור שיש בו מצוות תוכחה. ובאופן כזה מחויב לומר לשמעון - זה לא בסדר מה שאתה עושה, ויש לי מצוות תוכחה כלפיך ולפעמים חלק ממצוות תוכחה היא לומר להורים שהם יחנכוהו. אמנם החפץ חיים כותב שצריך להקפיד לדייק ולא להגזים ולא לפרש כלל, וכן יש להקפיד להתכוון לתועלת, ולא מרצון להרע לו.

דוגמה לדבר אנחנו מוצאים בדברי הגמרא¹ כלפי רב ותלמיד שדינם שווה לכיבוד אב ואם לעניין זה, שרבי יוחנן בן גורי אמר: מעיד אני עלי שמים וארץ שהרבה פעמים לקה עקיבא על ידי שהייתי קובל עליו לפני רבן שמעון ברבי וכל שכן שהוספתי בו אהבה לקיים מה שנאמר (משלי ט, ח) אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך.

? לכבוד ארגון הורינו היקר. אני זוכה לקרוא את העלונין שלכם כל שבוע וממש נהנית. רציתי לשאול האם יש חובה לאחים ואחיות שבבית לשתף את ההורים שאח אחר עובר על משהו שהם לא מסכימים. כלומר, האם משום כבוד ההורים שלי אני צריכה לעדכן אותם שאח או אחות אחרים עברו על דבריהם בנושא שמאוד חשוב עבורם.

או שזה לא קשור לכיבוד הורים, וזה עניין של לשון הרע ונכנס לדיון אם זה תועלת או לא, ומצד כיבוד הורים האחים והאחיות צריכים להשאיר את העניין לעצמם. ושוב אני רוצה להודות על פעילות הקודש שאתם זוכים לעשות.

! השאלה שאת שואלת נחלקת לשני אופנים שיכולים להיות במציאות, וגם משליכים על חילוק הדין. האופן הראשון הוא כאשר ההורים יודעים שראובן ידע על מעשי שמעון, והאופן השני הוא כאשר ההורים אינם יודעים שראובן ידע על מעשי שמעון.

וחילוק המצב הזה משליך על הדין. כאשר ההורים יודעים שראובן ידע על מעשי שמעון, הם מפרשים את השתיקה של ראובן כהסכמה למעשי שמעון מאחורי גבם, ועל כן יש בכך פגיעה גם של ראובן בהורים, מלבד הפגיעה שיש במעשי שמעון. ועל

1. ערכין ט"ז.

אנחנו בני הישיבות והכוללים, בני התורה, אנחנו יודעים כולנו שלא מספיק שאיפה להיות ת"ח, זה לא הכל. צריך גם שאיפה ומגמה, להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו, להתקרב לקב"ה ולשבור את כל המחיצות המפסיקות. (כמבואר במסל"י פ"א.) ולימוד התורה וקיום המצוות הם האמצעים להגיע לזה. אז איך מצווה דאורייתא כזאת חשובה נהייתה זולה אצלנו?!

איך יכול להיות שבחור משקיע לפעמים בתוס' שעה מחשבה וחיפוש ביגיעה עצומה - אשריו ואשרי חלקו, ואילו בכיבוד אב, לא משקיע אפילו לא דקת מחשבה? מצוות דאורייתא הנוגעת בחיינו מדי יום! כשאנו זוכים לקיימה, צריכים ליקר כל ציווי של ההורים ככסף וזהב!

נביא כאן כמה נקודות מעשיות, הנוגעות לקיום מצות כיבוד אב ואם.

לדעת חכמה ומוסר. קודם חכמה ואח"כ מוסר. ראשית צריך לדעת את ההלכות המעשיות של המצוות עשה "כבד את אבך ואת אמך", ו"איש אמו ואביו תיראו". לכן מומלץ ללמוד את ההלכות בשו"ע יורה דעה סי' ר"מ, או בספרי מחברי זמנינו שהוסיפו הרבה פרטים בזה. וגדול לימוד שמביא לידי מעשה. **מוסר.** ללמוד בספרי מחשבה ויראה את עניני המצווה, גדולתה וחשיבותה. כי אין חפץ בכסילים (קהלת).

¹**מצוות דאורייתא צריכות כוונה** לצאת יד"ח המצווה. מצוות שאין בצורתם החיצונית מראה מצוה, וכמו מצוה זו שהיא מצוה שכלית, שגם גוי וחילוני מסוגלים לעשות, הכוונה במקרה זה מעכבת - דהיינו, שיעשה לשם מצוות כיבוד ובלי זה לכאורה אין כאן קיום מצוה.

תורת אמן

ליקר כל ציווי של ההורים כזהב וכסף
מאמר על מצוות כיבוד הורים/ הרב לוי יצחק לדרמן,
ישיבת מיר

מצוות כיבוד אב ואם ומוראם היא מצות עשה דאורייתא, מעשרת הדברות ונקראת חמורה שבחמורות (ירושלמי קידושין). ובדרך כלל מצוי שהילדים שעדיין לא נשואים, מזדמנת בידם המצווה היקרה בכל יום. לכן צריך לנצל את הזמן שיש לנו, עם הזכות להיות בבית ההורים ולתת את הדעת ואת הלב למצות עשה חשובה זו. וחביבה מצוה בשעתה.

אנו יודעים שבלימוד תורה יש הבדל בין תורה של ילד בן 5-10 ללימוד של נער בן 15-18 וכן הלאה. איך זה אם כן שבמצות כיבוד אב ואם כולם שווים? מילד בן 7 עד בחור בן 20! למשל, כאשר אבא מבקש שתעשה עבורו משהו, ואתה דוחה את מילוי רצונו בדחיות ובהתחמקות מסוימת. אבא אני רק גומר את המשחק, אבא אני כבר גומר את הסיפור... וכן על זו הדרך. אתה הבן - שמת לב? אתה יודע שתוך כדי שמלאת בקשתו הפשוטה אתה מקיים מצות עשה דאורייתא? מצוות צריכות כוונה! עשית לאבא כוס תה, ואתה מתקרב עם כוס התה הזאת לקב"ה ומתקדש במצוותיו, אשר קדשנו במצוותיו. אמנם לא מברכים על מצוה זו (והסיבה עי' הגהות רע"א לשו"ע יו"ד ר"מ). אבל המציאות היא שמתקדשים על ידה.

1. שו"ע או"ח סימן ט'

הדלקת נרות

י---ם 4:03

ב"ב----4:17

צאת שבת

י-ם-----5:19

ב"ב----5:20

ר"ת-----5:55

– פניני משה –

דברי תורה לפרשת מקץ – וחנוכה

א { **"ויהי מקץ"** מבאר התרגום **"והוא מסוף"** איתא בחז"ל שלאחר פטירתו של האדם שואלים אותו כמה שאלות האם נשאת ונתת באמונה והאם קבעת עתים לתורה והאם צפית לישועה וי"ל שזה מרומז פה שבסוף החיים שואלים **"מקץ"** דהיינו מ' משא ומתן, ק' זה קבעת עתים, וצ' צפית, שבסוף החיים שואלים שאלות הללו. {אבי מורי שליט"א}

ב { **"ויהי מקץ"** **"ויהי מקץ"** כאשר מגיע קצו של אדם ועליו ליתן דין וחשבון בעולם העליון, אזי **"שנתיים ימים"** שנים הרבה נחשבות לימים מספר, כי מובאים בחשבון רק הימים שבהם עשה ופעל משהו בתורה בתפילה וביהדות, וממילא **"ופרעה"** מתגלה כי {מלשון **"פרעה אהרן"**} כי **"חולם"** שכל החיים עלי אדמות לא היו רק חלום.

ג { **"והנה שבע פרות עולות אזוריהן... ותעמודנה אצל הפרות... ותאכלנה הפרות"** כאן מרומזים דברי חכמינו שאמרו כי בתחילה בא היצר אל האדם כ**"הלך"** עובר אורח, לאחר מכן הוא בא אליו כאוורח, ולבסוף הוא נעשה בעל-בית ומושל בו. שבע הפרות הרעות הינן סמל כוחות הרע של היצר, ובראשונה הן **"עולות"** קימעה – קימעה הן עולות ומתגלות לעתים רחוקות. לאחר מכן **"ותעמודנה אצל"** הן מתדבקות אל האדם כאורח, עד שלבסוף **"ותאכלנה"** הן בולעות אותו לחלוטין

ד { **"ותרכ משיאת בנימין ממישאת כלם וזמיש ידות"** חג חנוכה תמיד חל בשבוע של פרשת מקץ וי"ל שזה מרומז בפסוק זה דהיינו חמש ידות שרמז למה שכתוב בעל הניסים 5 פעמים ביד **"מסרת גיבורים ביד חלשים"** **"רבים ביד מעטים"** **"טמאים ביד טהורים"** **"רשעים ביד צדיקים"** **"יודים ביד עוסקי תורתך"** {הרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ}

לחנוכה

ה { יש נוהגים לומר אחר הדלקת נרות חנוכה פרק ל' שבתהלים שהוא **"מזמור שיר חנוכת"** {חוץ ממה שאומרים בבוקר} וידוע שהיוונים רצו לבטל שלושה דברים והם שבת מילה חודש ואם נתבונן הר"ת של **מזמור שיר חנוכת** זה **"שמח"** שזה הר"ת של השלושה דברים דהיינו **שבת מילה חודש** לרמז שאת הדברים האלו רצו לבטל ולא הלך להם {אבי מורי שליט"א}

ו { ידוע מה שכתוב לגבי אהרן הכהן בשעה שהדליק את המנורה דהיינו **"ויעש כן אהרן"** ואומר רש"י בשם הספרי להגיד שבחו של אהרן שלא שינה וכבר עמדו על זה המפרשים מה החידוש, ועוד יותר יש להבין על מה שאמרו חז"ל שמשה רבינו התקשה בעשיית המנורה מה הקושי בעשיית מנורה? ואפשר לתרץ שהנה ידוע שברגע שאהרן הדליק את המנורה וכן בחנוכה ברגע שמדליקים את המנורה מגיע אור הגנוז וזה מה שהתקשה משה רבינו ע"ה איך עושים כזה מנורה שעל ידי שמדליקין בו מביא את האור הגנוז

גוט שבת, שבת שלום, והגוט חנוכה וחנוכה שמח והגוט חודש וחודש טוב

ד'תשס"ט

משה יוסף טטרן

והללים

יושב

לע"נ יעקב זאב בן צבי

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

נסיון ההצלחה

שבוע שעבר ראינו איך חייו של יוסף מדרדרים מדחי אל דחי, מבנו המועדף של יעקב אבינו, דרך מכירתו על ידי האחים, עד שנהיה עבד במצרים ולבסוף נזרק לכלא. האברבנאל על פרשתינו מראה כי בדיוק כנגד שלבי ירידתו של יוסף בפרשה הקודמת, כך עלייתו לגדולה בפרשתנו:

הדבר הראשון ששם כתוב שיוסף היה שנא ונתעב על ידי אחיו, וכאן כתוב שהיה אהוב על ידי פרעה וכל מצרים. בפרשה שעברה כתוב ששנאוהו על ענייני החלומות, ובפרשתנו כתוב שאהבוהו על ענייני החלומות.

כאשר הגיעה מכירו על ידי האחים, התורה מספרת לנו: שהפשיטו האחים מיוסף את כתונת הפסים והשליכוהו לבור. לעומת זאת, עכשיו "וישלח פרעה ויריצוהו מן הבור ויגלה ויחלף שמלותיו. וילבש אותו בגדי שש וישם רביד זהב על צוארו". שבוע שעבר ראינו את יוסף נמכר, והשבוע רואים שהוא היה המוכר שנאמר "וכל העם באו מצרים לשבור אל יוסף". אז, הוא הלך אל האחים שהתנכלו אליו. ועכשיו הם אלו שניגשו אליו בחשש כשהוא התנכר אליהם. ועוד בהקשר לאחים, בפרשה הקודמת הוא נפרד מהם, וכאן הם נפגשים מחדש.

ואולי שני הדברים שמסמלים יותר מכל את השינוי הקיצוני שעבר על יוסף, הוא ששבוע שעבר ראינו איך הוא יורד למצרים כעבד בזוי, ולאחר שנות עבדות וכלא

המשך בעמוד הבא

מסופר כי תקופה קצרה לאחר הגעתו של החזון איש לבני ברק, נכנס אליו יהודי שנאבק במשך שנים במחלה קשה, הרופאים ניסו כל טיפול אפשרי שהיה באפשרותם להציע, אך מצבו הלך והידרדר. היהודי נכנס למעונו של החזון איש בהכוונת בני משפחתו, ולמרות שהיה חלוש מאוד, הוא נעתר לבקשתם והיה מוכן לנסות כל דבר כדי לשפר את מצבו.

הרב שאל אותו מספר שאלות, וקבע שיש לשנות את צורת הטיפול. הוא המליץ לפנות לרופא מסוים, ולהיזהר מטיפולים אחדים שהיו נפוצים לבעיה הזאת. לאחר העצות, הוא בירך את היהודי ושלחו לשלום.

היהודי הקשיב לדברי החזון איש, הוא הלך לרופא המומלץ וביקש לקבל את הטיפולים לפי הנחיות הרב. תוך שבועות ספורים חלה הטבה חדה במצבו. הרופאים היו מופתעים מהשינוי המהיר והמשפחה, נרגשת ומלאת הודיה, נסעה מיד לבית החזון איש. הם נכנסו בשמחה גדולה ואמרו: "כבוד הרב, בזכות העצה שנתתם, ובזכות תפילתכם ניצלו חייו של קרובינו".

אבל הרב ענה להם תשובה חותכת: "אל תתלו דברים בבשר ודם! אדם אינו בעל כוח, ואם הגיעה ישועה היא הגיעה ברחמי שמים. כל מה שאמרתי היה על פי התורה והיא הפועלת ישועות וכשזוכה אדם להיות שליח לדבר מצוה, זו מתנה מלמעלה, לא מעלה שלו".

בא גם אתה להיות שותף בהפצת

העלון ותזכה את יקירך:

4663MR@GMAIL.COM

16 צמחיה - דפוס ספיד פרשת מקץ - חנוכה תשפ"ו

לרפואת:

אברהם צבי בן שרה,

בנימין בן אלישבע, מתן

בן טלי.

לעילוי נשמת:

בנימין בן שמעון ז"ל, שרה בת אנשל ז"ל אסתר

הינדא בת יהודה לייב ז"ל, אליהו בן ישראל ז"ל,

צביה בת ישראל ז"ל, אילן בן סוזן ז"ל.

העלון השבוע

הוקדש:

ההוא. ומה שמדליקין נרות חנוכה, הוא כיוון שנה הוא רמז להסתכלות שמחמת הסתכלותם בבורא ידעו כי ה' הוא שמנצח מלחמות.

ובזה מתורצת גם הקושיה למה לא עושים זכר לנס הצלת נפשות והניצחון במלחמה. הנרות הם גם זכר להצלת נפשות, כי רק ע"י ההסתכלות שמרומזת בהן ידעו שה' עשה זאת להציל נפשות, ולא עזר להם גבורתם.

כאשר יצאו עם ישראל ממצרים, ראו את הנסים והמופתיים הגדולים שעשה להם ה' בזמן יציאתם, את המכות ואת קריעת הים. כאשר ראו את המן יורד מדי יום ואת העננים מלווים אותם. אז היה קל להבחין כי מה' הדבר, קל לדעת שבלעדיו לא היינו צולחים כלום ולא היינו עומדים כאן היום.

אבל במציאות של ימינו, שבה ה' מנהיג את העולם בהסתר פנים, בצורה שבה על כל אחד מאיתנו לעשות את ההשתדלות שלו כדי להצליח, האם גם במציאות כזאת נדע לענות כמו יוסף הצדיק: "בלעדי ה'", או שח"ו ניפול לעצת היצר ונתלה את ההצלחה בכוחנו או?

כאשר הוא מבקש משר המשקים שיזכור אותו לטובה ויבקש מפרעה לשחררו, הפרשה נגמרת ששר המשקים שוכח ממנו. כאן להבדיל, שר המשקים מספר לפרעה על אותו נער עברי שיושב בכלא ויכול לפתור לו את החלומות, ואותו עבד שנמכר כשהגיע לראשונה למצרים, מתמנה לסגנו של פרעה ושליט על כל הארץ.

כמה בלבול יכול להווצר לאדם מעליה כל כך חדה במעמדו, כאשר הבירא עמיקתא הופך לאיגרא רמה תוך פחות מיום. כמה יכול אדם לטעות ולתלות את הדברים בעצמו, בהשתדלותו, בקשרים שרקם או במעשים שעשה, אך לא כך יוסף.

כאשר פרעה מבקש ממנו לפתור את חלומותיו, משיב לו יוסף: "בלעדי ה' יענה את שלום פרעה" ומפרשים שכוונתו היא שלא ראוי שהוא יקרא פותר החלום, כי אם ה'. בדיוק כמו שאמר לשרים עמקו בבור הכלא "הלא לאלוקים פתרונים".

ומדברים כמה הדברים מתחברים לנו גם לחנוכה. העלה הרב לוי יצחק מברדישטוב זצוק"ל נקודה מעניינת: בכל הגאולות שהיו לעם ישראל לפני החשמונאים, לא היתה מעורבת פעולת בשר ודם, אלא רק הקב"ה בעצמו ניצח והכניע את אויבינו בלי פעולות ישראל. גם נס פורים שהוא נס נסתר ושמו של ה' לא מופיע כלל במגילה, עדיין עיקר הנס היה רק על ידו.

אבל בגאולת חשמונאי ובניו, הייתה פעולה גם מצד העם שעשו מלחמה, וכאשר האדם עושה פעולה הנסיון להאמין שלא פעולתו הביאה את הישועה אלא רק ה' הוא העוזר ומושיע זה נסיון גדול מאד.

כדי לצלוח נסיון כזה, צריכים הסתכלות בבורא ב"ה, הסתגלות עמוקה שעל ידה ניתן יהיה להבחין שמאנו הוא הדבר, וכיוון שהייתה להם הסתכלות כזו, זכו לנס

מי שזוכר מי נתן את ההצלחה,
לא מתבלבל כשהיא מגיעה.

חפש את הרב מנחם ריבניץ:

או בטלפון 0733-578-562

הסוף לכל

הבעיות

מתקנים מדבש

ונצחת צופים

יש ללמוד תורה אפילו כשיש יצר הרע

ויהי מקץ שנתיים ימים: היצר הרע נקרא 'מקץ' מלשון קץ שם לחושך, 'שנתיים' מלשון שונה הלכות, וזה מרמזו הפסוק 'ויהי' יכול להיות ביחד עם 'מקץ' ואעפ"כ 'שנתיים ימים' יהיה עוסק ושונה בתורה כל ימיו. (בוצינא דנהורא)

ראית פני הצדיק – השפעת אור הקדושה

וישא משאת מואת פניו: לכאורה מהו הלשון 'משאת' ונראה בדרך רמז דהנה ידוע להתחבר עצמו אצל הצדיק דהעיקר הוא ע"י ראית פניו של הצדיק, זה מביא קדושה גדולה אצל האדם, וכל עוד שהאדם מחובר יותר אל הצדיק מתקדש ביותר ומושך הצדיק עליו יותר קדושה, והנה כשישבו השבטים אצל יוסף שהיה בחינת צדיק יסוד עולם משך עליהם אור גדול ע"י שהסתכלו בו, וזה פירוש הפסוק 'וישא משאת' לשון אור 'מואת פניו' אליהם ו'משאת' מלשון המשנה "אין משיאין משאות" ומשך משאת אור פניו אליהם. (מאור ושמש סוף פרשתין)

יוסף הצדיק היה מסתיר את מעשיו

צפנת פענח ופרש"י מגלה הצפונות: אם כן היה צריך להיקרא 'פענח צפנת'? ברם, יוסף זכה למדרגה עליונה זו של גילוי צפונות, על שום שהיה מפליג מאוד בצניעות ומסתיר את צדקותו מעיני הבריות. וזהו פירוש העניין: 'צפנת' משום שהיה מוצפן ומצניע עצמו, 'פענח' זכה למדרגה זו של גילוי צפונות. (שפת אמת)

יוסף נצטער בצערו יעקב אביו

כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי: כל זמן שהיה יוסף במצרים, היה יעקב שרוי בצער, ועצם דבר זה שאביו מצטער בגללו, גרם צער ליוסף, אבל עכשיו, משנעשה משנה למלך, נתמעט צערו של יעקב, לפי שראה 'כי יש שבר במצרים' ששברו, כלומר תקוותו, היא במצרים (רש"י פסוק מ"ב א') וממילא נתמעט גם צערו של יוסף. וזהו שאמר יוסף 'כי נשני אלקים את כל עמלי' שהקל מעלי את עמלי, ומתוך כך 'ואת כל בית אבי' צער זה שנצטערת על שום צערו של אבא, הוקל גם הוא. (לקוטי מגדים)

בשמים נחשבים שנים רק המלאים בתורה ומצוות

ויהי מקץ: כאשר מוגיע קיצו של אדם עליו ליתן דין וחשבון בעולם העליון, אזי 'שנתיים ימים' שנים הרבה נחשבות לימים מספר, כי מובאים בחשבון רק הימים שבהם עשה ופעל משהו בתורה, בתפילה וביהדות, וממילא 'ופרעה' מתגלה (מלשון פרעה אהרן), כי 'חולם' שכל החיים עלי אדמות לא היו אלא חלום... (הרה"ק מהר"א מקאליב ז"ע)

ענייני חנוכה

רמז בפרשה על חנוכה

הרה"ק ר' פינחס מקאריץ זצוק"ל ביאר מה שכתבו בעלי המסורה את מספר מילות הפרשה, אלפיים עשרים וחמשה דלא כבשאר הפרשיות, משום שהוא רמז לחנוכה, חנוכה-שמונה ימים, ושמונה פעמים נר עולה אלפיים ועוד כ"ה הוא רמז על כ"ה כסלו. (עפ"י אמירה יפה)

השם חנוכה חינוך ישראל באהבתו יתברך אותם

הרה"ק ר' מנחם מענדל מקאצק ז"ע אמר על גודל הנס בחנוכה, שעיקר כוונת היוונים היתה להשכיחם תורתם, שהיו אומרים כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל, וסברו ישראל שבאמת אין הקב"ה חפץ במעשיהם ח", ולכן המציא להם הקב"ה פך שמן טהור שיהיו יכולים לקיים מצות המנורה, כמו חנוך לנער אע"פ שהיא פטור, אך כדי לחנכו לקיים המצוות שיהיה רגיל כשיהיה בר חיובא, ומזה ידעו ישראל, שגם בשעה שהם חייבים במצוות עבודתם חביבה אצל המקום והשם חפץ במעשיהם. (אמת ואמונה)

הנס נגרם ע"י חביבות המצוות

סיבת ההדלקה ביום הראשון, שכל הנס שנשאר שמן היה רק על ידי שביום הראשון קיימו הדלקת המנורה בלב שלם ובחשקות, וכן אומרים בסדר על הנסים שכל נצחון המלחמה היה לזכות לוהדלקיו נרות בחצרות קדש, שעיקר שמחתם בניצוח המלחמה היה לקיים מצות השם, וכאשר ראה הקב"ה את חביבות המצוה עשה להם נס. (שפת אמת)

"הלכתא לשבתא"

אין לסמוך על הנכתב כאן להלכה למעשה ובכל מקרה יש לשאול שאלת רב, והדברים לא נכתבו אלא לעורר לב המעיין. כתב בשו"ע סי' רנ"ז ס"א אין טומנים בשבת אפילו בדבר שאין מוסיף הבל ובמשנ"ב סק"א דשמא ימצא אז קדירתו צוננת וירתחנה ואם הטמין בדבר המוסיף הבל התבשיל אסור אפילו בדיעבד.

- הטמין בשבת בדבר שאין מוסיף הבל אע"ג דעביד איסורא, מכ"כ היות ואין שינוי בתבשיל שנשאר בחמימותו כמקודם וכל מה שגורם ההטמנה הוא שלא יתקרה התבשיל, אזי לא נקרא שנהנה ממעשה שבת ולא נאסר התבשיל.
- אמנם כפי שהדין מער"ש שצריך לסלק התבשיל מהשהיה כתב בחוט שני (ח"ב פכ"ח סק"א) שגם בהטמין בשבת יש חובה להסיר מההטמנה בהקדם, אמנם בקובץ תשובות (ח"ג סי' מ"ב) מהגרי"ש אלישיב זצ"ל מובא שאין חובה לסלק מההטמנה אם כבר הטמים שכל האיסור הוא שמא ירתיח ואם כבר הטמין אין לחשוש. ועיין עוד בזה בספר פסק"ת

העלון מוקדש לזכות רבי אריה חיים בן סלימה שולמית שיח' ובני ביתו להצלחה וסייעתא דשמיא בכל העניינים	העלון מוקדש לזכות אורן בן פרח ודליה בת פרח להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות	העלון מוקדש לזכות בן הדר להצלחה בכל העניינים ברוחניות וגשמיות	לע"נ איש החסד והחינוך הרה"ח ר' חיים שרגא פאווייל ב"ר מיכאל שר זצ"ל נלב"ע ז" א"יר תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה.	נא להתפלל לרפואת זקני הרה"ג יצחק בן צילה שליט"א לרפוש בתושח"י	לע"נ הילד יניק וחכים אברהם דוד חי ז"ל בן יבלחט"א יקותיאל יהודה נלב"ע י"ב תמוז תשפ"ד ת.נ.צ.ב.ה.	קו הגעשמאק חיווק, ואמונה מתעדכן בתדירות גבוהה עם דרשות, סיפורים, וניגונים 077-3249316
--	---	---	---	---	--	---

ברכת שהחיינו

הגיע השעה שמונה וחצי וכל החסידים הגיעו לאדמו"ר, לקח הרבי את הנר ובירך שלש ברכות, והדליק את הנרות. ומיד כשסיים הסתכל על הנרות ופניו לא זזו מהם עשר דקות... רבע שעה... חצי שעה... מנסים לדבר איתו החסידים, והרבי לא עונה להם.

עברה שעה ומשפחתו הגיעו לברכו בברכת א פריילעכן חנוכה, והוא לא עונה להם. כולם נבהלו שהרבי לא מגיב. קם אחד מהחסידים ואמר שיש לו עצה. כל שנה הרבי מחלק מעות חנוכה, לכן כל אחד יבקש מהרבי את הכסף. וכך היה ביקש אחד החסידים מעות חנוכה, והרבי סימן בידי שיקח את המטבעות ויחלק לכולם ולא דיבר שום מילה, והמשיך להסתכל על הנרות. עבר כל הלילה והאדמו"ר מסתכל על הנרות עד עלות השחר.

נטל ידיו והתפלל תפילת שחרית והלל ומיד אח"כ חזר להביט בנרות בלי שום הפסק של דיבור. בשעה עשר בבוקר נצחו אראלים את המצוקים והרבי עלה בסערה השמימה.

החסידים לא הבינו כמה דברים, למה האדמו"ר אמר את הנרות הללו ומעוז צור קודם הדלקת נרות חנוכה, למה לא דיבר איתם כלום...

היתה הלוויה ענקית בירושלים. ואחרי ההלוויה נדלק להם נורה. האדמו"ר תמיד סיפר להם שבעל ספר "טל חיים" היה מלאך אלוקים תלמיד חכם גדול. ושאל את חסידיו, כל הזמן האדם מכין את עצמו לעולם הבא, ומקדש את עצמו, למה ביום שמגיע הפטירה שלו אינו מברך שהחיינו, כל הזמן חיכיתי לזה להגיע לעולם הבא ואינו זוכה לומר שהחיינו.

אמר להם הרבי, יש לי עצה מה לעשות. הגיע יום חנוכה ברך את שלושת הברכות להדליק, שעשה ניסים, ושהחיינו. ולכן כדי שלא יהיה הפסק בין שהחיינו לפטירתו אמר את הנרות הללו ומעוז צור לפני ההדלקה ואחר ברכת שהחיינו לא דיבר שום מילה כדי להסמיך את ברכת שהחיינו לפטירתו מן העולם.

זכותם תגן עלינו אמן כן יהי רצון.

מסופר על האדמו"ר מטולנא שהיה מלאך אלוקים. היה אומר לחסידיו שכל צדיק יש שורש נשמה מאיזה חג מסוים. לדוגמא הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיצב זיע"א שורש נשמתו היתה מחג הסוכות, ולכן עסק תדיר בלימוד מסכת סוכה וכל הזמן היה מהדר את הסוכה שלו.

שאלו אותו חסידיו מאיזה שורש חג הרבי. אמר להם אני מדרבנן מחג החנוכה. והיה ידוע שככל שהיה מתקרבים יומין דחנוכה היו פניו משתנות, והיה ממתין ומצפה מתי יגיע זמן הדלקת נרות חנוכה.

במוצאי שבתות נהג הוא לערוך סעודות מלוה מלכה, והיו באים אליו אלפים לשולחן הטהור. והיה מברך את המגיעים אליו, מוצאי שבת אחת חמישה ימים קודם חג החנוכה הוא בירך את כולם בשמחה ובהתלהבות וחמימות ולא הבינו מה קרה ואמרו מסתמא זה עקב יומין דחנוכה הקרבים ובאים, לכן הוא מברך בהלהבות.

אמנם כשהתקרב חג החנוכה חלה האדמו"ר בחולי קשה ולקחו אותו לבית החולים, חסידיו היו צמודים אליו ומתחלפים במשמרות, ומתפללים עליו מפני מצבו שהיה קשה.

בערב חג החנוכה שאלו אחד מחסידיו, האם להביא את החנוכייה של הרבי מהבית שמחר הרבי יוכל להדליק כהרגל הרבי בשמונה וחצי. הרבי נענע בראשו ושמח שבעז"ה יוכל להדליק את המנורה עם נרות החנוכה.

יצא החסיד לביתו של הרבי, לקח את החנוכייה של האדמו"ר והטביל אותו כדרכו של הרבי הייתה, והביא לו את החנוכייה. וכשהביא לו אותה ראה שכל החסידים מתלחשים. שאל אותם החסיד, מה קרה. אמרו לו, איננו יודעים כל הזמן האדמו"ר מביא את החנוכייה ואח"כ אומר הנרות הללו ומעוז צור ישועתי. ועכשיו האדמו"ר אמר אותם לפני הדלקת נרות. לקח החסיד את החנוכייה והודיע לרבי שהביא אותה ושהרבי יכול להדליק נרות חנוכייה.

חידת השבוע
א. ראייה שאינה ראייה,
ב. שמיעה שאינה שמיעה
תשובות ניתן להעביר
ליו"ר המערכת
הבה"ח יקותיאל
יהודה הלוי גרוס
הי"ו

פרנס הגליון ידידינו
הרה"ח ר' אלחנן שלמה
זלמן פולק הי"ו לרגל שמחת
אירוסיו הבן החתן חיים משה
הי"ו וברכת מזל טוב לאביו
הרב ישראל פולק שליט"א
יו"ר מרוה לצמא
יה"ר שהזיווג יעלה יפה לבנין
עדי עד

הגליון נדבת
הרה"ח ר' עזריאל
רייכמן הי"ו לרגל
שמחת נישואי
הבת הכלה תחי'
עב"ג החתן שאול
יחזקאל לנגסאם
הי"ו
יה"ר שיוכו לבנות
בית נאמן בישראל

מזל טוב לידידי
הרה"ח ר' אלחנן
שלמה זלמן
פולק הי"ו לרגל
שמחת אירוסיו
הבן החתן חיים
משה הי"ו
מאחל ידידיך
יחזקאל
שולדנר הי"ו

לע"ג
איש
החסד
ר' מנחם
מענדל בן
יבלחט"א
ר' בן ציון
גבריאל
ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

העלון
מוקדש
לע"ג האיש
החשוב
בעלת החסד
הדגולה
מרת חיה
קראו בת
אלקה
ת.נ.צ.ב.ה.

קוראים נכבדים
נהנתם, החכמתם?
להוי ידוע כי הוצאות
ההדפסה עולים ממון רב, נא
טלו חלק בהפצת העלון
הנכבד הזה, קחו חלק
בהפצת תורה ויראת שמים
ותזכו לכל הברכות האמורות
בתורה, לתרומות ולענייני
הגליון בטל' 054-8559959

גליון מס' 39

שבת מקץ - תשפ"ו

סגולותי

מגזין הבטאון **המשנה**

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

יוצא לאור לזיכוי הרבים לרפואת עם ישראל ובכללם לר' יפת בן אסתר שליט"א בתושח"י

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים
והדברים מוגשים למעיניכם הנכבדים ואין
המערכת אחראית על תוכנם ו/או אמיתותם כלל
(טל"ח)

סגולות חודש כסליו

סגולות ימי החנוכה:

– הרגיל בנר – רצוי להדליק בשמן זית זך כתית המיועד לאכילה ולא למאור. הדלקה זו מהודרת יותר. זוהי סגולה לזכות בילדים חכמים וצדיקים.

– ישיבה מול הנרות והתבוננות בשלהבות מוחקת מראות לא צנועים.
– סגולה לזיווג: בערב שבת חנוכה, כשנרות החנוכיה ונרות השבת דולקים יחד זה לצד זה, לבקש שמחה שלמה, ולהתפלל בכוונה לזיווג ולילדים מאירים.

– סגולה להצלחת בדיקה או טיפול רפואי: לקבל על עצמך שיום אחד מימי שמונת ימי החנוכה, לא תעשה שום מלאכה ותקדיש את היום כולו לתפילה. כך תינצל בע"ה מאותה הצרה. זוהי סגולה מאת הבן איש חי.
– רצוי וראוי לתת צדקה לאחר הדלקת נרות החנוכה, להשלמת המצווה.

– סגולה לפקידת עקרות: היום השמיני של חנוכה, הנקרא זאת חנוכה, מסוגל לפקידת עקרות. כשכל שמונת נרות החנוכיה דולקים יש לומר את הפסוק במזמור פ' בתהילים: "אלוקים צבאות שוב נא הבט משמים וראה ופקוד גפן זאת". ראה את הגפן הזאת, שעדיין אין לה פירות, איך

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי – שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

היא רוצה להיות גפן פוריה בירכתי ביתה, זכה אותה בפרי בטן. ובגודל הימים הללו כתב ה'בני יששכר' (מאמר חודש כסלו, מערכה ב' אות י): "בחנוכה יש מקום לעורר פקודת עקרים ועקרות כעין ראש השנה, הנה לדעתי עיקר העניין עיקר הסגולה ביום האחרון הנקרא בפי כל 'זאת חנוכה'".

4. מנהגים שונים בחנוכה

השמן שנשאר מחנוכה מסוגל מאוד לרפואה ובפרט למחלת השושנה. בשביל להשתמש בו צריך להתנות מראש שאנחנו לא מקצים את כל השמן למצוות נרות חנוכה, אלא רק חצי שעה מזמן ההדלקה, וכך אפשר יהיה להשתמש בשארית של השמן. את השמן שנשאר תשמרו בצנצנת, כמו שכתוב: "ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים". (א.ה.: יש לשאול רב מוסמך האם ניתן להשתמש בהם...)

סגולת שארית הפתילות

ובלילה האחרון לוקחים את כל הפתילות ושורפים אותן וזו סגולה לשמירה לכל השנה. והובא בספר "אביעה סגולות" סגולה לזיווג, לשרוף את הפתילות בתוך קופסה כלשהיא והמיועד לזיווג יעבור מעל הפתילות שבע פעמים. ושמעתי שהאריז"ל אמר לומר מזמור סז' בשריפה.

במנהג עשיית הספינג'

סגולה לפרנסה, שפע וסילוק חובות, בשם רבינו מימון, אביו של הרמב"ם: לטגן סופגניות בהמון המון שמן. וכך הוא כותב: "אין להקל במנהג אלספינג', והם הצפיחיות בדבש, והוא מנהג הקדמונים. וכשהם קלויים בשמן הרבה, תהיה לו ברכת פרנסה כל השנה, שנאמר: 'מאשר שמנה לחמו והוא ייתן מעדני מלך'... ומנהג הספינג' אין לבזותו, וכל הזריז בו – תבוא עליו ברכה ויקרעו שטרי חובותיו".

"ויחפש בגדול החל ובקטן כלה וימצא גביע באמתחת בנימין" (מד, יב)

אמר הרה"ק הישועות משה מויזניץ זי"ע, 'ויחפש' - בחיפוש דרכים ובחיקור מעשים לשוב לה' ניכר ההבדל בין 'הגדול' - מי שהשגותיו גדולות, שהוא יודע תמיד שהוא רק 'החל', ועומד עדיין בתחילת הדרך בעבודת ה', לבין הקטן בדעת שתמיד נדמה לו שהוא 'כילה' - שהוא כבר גמר ועשה די צרכו, והוא כבר מושלם.

אורחות חיים, ילקוט מאיש לרעהו

א נקודל'ה

"ויהי כי באנו אל המלון ונפתחה את אמתחתינו והנה כסף איש בפי אמתחתו כספנו במשקלו ונשב אתו בידנו" (מג. כא)

הפסוק נפתח עם 'ויהי' שהוא לשון צער, לרמז שכשאדם נפטר מזה העולם והולך אל 'המלון' שבו ילון לעולם, אז 'ונפתחה את אמתחתנו' - פותחים את הפנימיות שלו ואת האמת שתחתיו, וזה 'אמתחתנו' - אותיות "אמת תחתנו" ונהנה כסף איש בפי אמתחתו - כי אז הכסף של האדם שהלך לעולמו מקבל פה, ומעיד מה האיש עשה בעולם הזה עם כספו, ומה הייתה הכוונה האמיתית בכל הכספים שנתן, שזה 'אמתחתו'. ואז 'כספנו במשקלו' - כי שוקלים בבית דין של מעלה בכף המאזנים מה המעשים שעשה עם כל הכסף, אם היו דברים טובים או רעים, ועל זה 'ונשב אתו' - כי הוא מקבל אז שכר או עונש. והכל 'בידינו' - בעולם הזה זה עדיין בידיים שלנו לעשות צדקות ודברים טובים ולעזור לאחרים עם הכסף, או להניח אותו במקומות פחות טובים.

וללוי אמר, ילקוט מאיש לרעהו

"ויהי מקץ"

שלש מן השאלות המוזכרות בגמרא שבת שכל אדם נשאל בשעה שמכניסים אותו לדין בבית דין של מעלה אחרי מותו, מרומזות בתיבת 'מקץ', כי 'מקץ' זה ראשי תיבות, משא ומתן, קביעת עיתים, ציפית לישועה.

ילקוט מאיש לרעהו

"ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ" (מב, ו)

יש שתי סוגי מושלים, יש מושל שמושל על ידי זה שמשליט את כוחו הרב על אנשים, ויש מושל שהוא הולך במידת הטוב, ועל ידי זה הוא שולט, כאן התורה סיפרה לנו שיוסף היה שליט מכח זה שהוא היה 'המשביר לכל עם הארץ' ולא בחיל ובגבורה.

הדרש והעיון

"ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמותך" (מא, לט)

פרעה אומר ליוסף הצדיק שנכון שאמרת שהקב"ה הוא זה שגילה לך את הפתרונות אבל הלא תדע שהשי"ת נותן חכמה לחכמים, ולכן מסתמא גם אתה בעצמך חכם גדול, כי לולי זאת לא היו מגלים לך מן השמים דברים רמים כאלו.

אהל יעקב

"ויאמר אלהם מרגלים אתם" (מב, ט)

לכאורה למה היה יוסף צריך לצער את אחיו? אלא הטעם הוא כי יוסף ראה בחלומם שרק אחיו משתחוים לו, ובאמת, הרי כל מצרים השתחוו לו, ולמה הראו לו מן השמים רק את אחיו משתחוים לו, מזה הוא הבין שמן השמים רצו לצער רק את אחיו ולכן הראו לו בחלומם רק את אחיו משתחוים לו, ובכן עשה את רצון השם, ואמר להם מרגלים אתם למען לצער אותם.

אמרי שפר

והכלי יקר מתרץ תירוץ אחר ומביא שיוסף עשה זאת בכוונה כי הוא רצה שלא יהיה להם זמן פנוי ללכת לחפש אחריהם כי אז יתברר להם שהוא יוסף, לכן ישר כשבאו התחיל להאשים אותם שהם מרגלים וכך לא יהיה להם פנאי לחפש אותו.

כלי יקר

**הגיליון לזכות ולבריות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א**

"ויאמר פרעה אל יוסף ראה נתתי אותך על כל ארץ מצרים" (מא,מא)

לכאורה הפסוק הזה מיותר, מה בא פרעה להשמיע לנו בזה? הרי פסוק לפני הוא כבר אומר "אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי רק הכיסא אגדל מִמֶּנִּי" אלא הכוונה הוא כן: פרעה ראה את גודל החכמה של יוסף, והיות ולא מצא באמת איש חכם כמוהו, עשה אותו לשר ומשנה, אבל בליבו הוא פחד שאולי ברבות הימים הוא ימרוד בו וירצה גם את כיסא המלוכה, לכן אמר לו בפסוק הקודם, "רק הכסא אגדל ממך", אבל פרעה רצה להדגיש לו את זה עוד יותר, לכן אמר לו, "ראה" והתבונן היטב "נתתי אותך על ארץ מצרים", שאני הוא זה שנתתי לך הכבוד הזה, על כן אל תהיה כפוי טובה לקום נגדי, וזה גם מה שאמר אחר כך "ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים" (מא,מד), פרעה רצה להגיד בזה ליוסף, שמלבדך אני לא ירא ולא חת, כי אין שום איש אשר נמצא בארצי שיהיה לו את היכולת למרוד בי, אבל הדאגה שלי הוא רק ממך היות ואין נכון וחכם כמודך, לכן הנני מדבר על ליבך, לבל תשכח כי "אני נתתי אותך על ארץ מצרים".

מחשבת חושב

"ויאמר פרעה אל יוסף ראה נתתי אותך על כל ארץ מצרים" (מא,מא)

פרעה בחן את יוסף אחרי שהוא הודיע לו כי הוא ימלוך על ארץ מצרים והוא לא ראה שום שינוי במבטו, לכן הוא רצה לעורר אותו ואמר לו "ראה נתתי אותך", וכן "ויסר טבעתו", וכשראה שגם הדברים אלו לא עשו רושם על יוסף, חשב פרעה שאולי יוסף דואג מהשרים, מה הם יגידו על בחירתו ואולי יתנגדו לזה, לכן אמר לו אני פרעה שאין לך לפחד, ואם תדאג מזה שלא יקשרו קשר עליך, אמר לו 'ובלעדיך לא ירים איש את ידו', ולכן גם קרא את שמו 'צפנת פענח', כדי להגיד שלפניו נגלו הנסתרות והתעלומות כך שלא יעיזו לקשור קשר נגדו במסתרים מפחד שהוא יידע הכל, וכדי לקחת מיוסף את הדאגה האחרונה שלו על זה שהוא היה עבד אצל אשת פוטיפר וככה היא תשפיל את כבודו, נתן לו פרעה את אסנת בת פוטיפר לאשה, כך שגם היא וגם בעלה ישמרו על פיהם היות ולא ירצו להשמיץ את שם חתנם.

ליקוטי בתר ליקוטי, שפת היריעה

"וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצוהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלותיו" (מא,יד)

אומר רש"י: "מפני כבוד המלכות". ויש להקשות, וכי לולא כבוד המלכות לא היה צריך יוסף לגלח, אחר שהיה כל כך הרבה זמן בבית האסורים ולא התגלח אלא אפשר לבאר על פי דברי הגמ' במסכ' ראש השנה (י'), שיום יציאת יוסף מבית האסורים היה ראש השנה. ולפי זה מובן, שאילו לא כבוד המלכות לא היה יוסף יכול לגלח את שער, מפני קדושת היום, ורק מפני שיש כאן כבוד המלכות וסכנה לנפשו הותר יוסף בגילוח כדי שלא יהרגנו פרעה.

אוצר הפנינים

אזיס ווארט

"והדליקו נרות בחצרות קדשך"

שואל ה"חתם סופר" בנוסח "על הנסים" אנו אומרים "ופינו את היכלך והדליקו נרות בחצרות קדשך". נוסח זה לכאורה תמוה, שהרי הדלקת המנורה הייתה בפנים ההיכל, ולא ב"חצר", ואם כן מדוע אומרים "והדליקו נרות בחצרות קדשך", כאילו ההדלקה בחוץ, בעזרה? ומסביר החתם סופר כך: אכן, ההדלקה הרגילה של המנורה הייתה בהיכל; אך כשבאו להדליק לראשונה לאחר הניצחון על היוונים, לא יכלו להדליק בהיכל, כי היה מלא בעבודה זרה; ולכן, עד שפינוהו, הדליקו תחילה בחצר, בעזרה, לכן נאמר "והדליקו נרות בחצרות קדשך". ואדרבה, כך גם התפרסם יותר הנס, כי זכו לראותו לא רק הכהנים בהיכל, אלא גם שאר העם. ולכן, גם כשתיקנו לדורות, תיקנו להדליק בחוץ, על הפתחים, בפרסום. ומוסיף על כך החתם סופר, שלפי זה מיושבת גם היטב קושייתו המפורסמת של הבית יוסף; כידוע, הבית יוסף מקשה, מדוע מדליקים שמונה ימים, הרי ליום אחד הספיק השמן גם אלמלא הנס, וא"כ צריך היה להדליק שבעה ימים בלבד? אך לפי האמור מיושב היטב, כי מה שהספיק השמן ליום אחד, הוא דווקא להדלקה רגילה הנעשית בתוך ההיכל, שהוא מקום סגור ללא רוחות, אך כשהוציאו את המנורה לחוץ, הואיל ויש שם רוחות, לא היה אמור להספיק אף ליום אחד אלמלא הנס; ובזה מוסבר היטב רצף הלשון - "והדליקו נרות בחצרות קדשך", ומתוך כך "וקבעו שמונת ימי חנוכה אלו...", שמונה ולא שבעה.

חתם סופר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מירבא נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתלי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי.
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לטיב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאלי שלעניגער זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוהה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכי.

מלוצי יושר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

יזייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מלוצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רענגה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מלוצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

יוסר פרעה את טבעתו וגו' ונתון אותו על כל ארץ מצרים. ויש לדקדק למה מתחילה נענש יוסף בעונש כל כך חמור שנמכר לעבד, ולבסוף נתגדל בגדולה רמה
שנעשה מלך, והם תרתי דסתרי אהדדי, שאם העונש היה על שחטא, א"כ לאחר מירוק החטא היה די לו לצאת חפשי מאדוניו. ויש לומר שרצה הקב"ה לתת רמז
לישראל שהגלות יהיה לטוב להם, שלאחר הגלות יעלו בגדולה רמה, וכמו שאמר רז"ל (שמו"ר א:א) שעי' גלות מצרים זכו לתורה לארץ ישראל ולעוה"ב, ששם
נטהרו ונצרכו, כדכתיב 'ויצא אתכם מכור הברזל ממצרים'. אמנם השבטים מכרוהו על דעת שהגלות הוא דבר רע מבלי טוב כלל, ולכן משהרס הקב"ה עצתן של
שבטים שחשבו שיוסף יהיה עבד כל ימי חייו ואדרבא עשאו מלך, שוב לא נבנית, שאף לאחר שמת יעקב ונסתמו עיניהם של ישראל מחמת השעבוד, מ"מ יוסף
היה לעולם מלך, וכן בכל פעם שגלו ישראל, לעולם היה לטוב להם כנודע. (זרע שמשון אות י').

הננו עבדים לאדוני גם אנחנו גם אשר נמצא הגביע בידו. בפסוק נאמר ב' פעמים תיבת ג'ם', וקשה מה באו לרבות אלו השני ג'ם'. וי"ל דכוונת יהודה היתה כך: 'הננו
עבדים לאדוני גם אנחנו', דגם יוסף על כרחך צריך לומר שיהיה עבד שגם עליו יעבור כוס הגלות, כי מדוע ישתנה הוא מאיתנו, שהרי גם הוא צריך לקיים את גזירת
הגלות. ומה שאמר 'הוא אשר נמצא הגביע בידו', היינו בנימין שאף שלא פשע במכירת יוסף יצטרך לירד בגלות. ומה שהוסיף ריבוי בתיבת ג'ם' בפעם הב', לרבות
יעקב אביהם שאף הוא יצטרך לירד בגלות, ונתרבה יחד עם בנימין שהיה לבו קשור ודבוק עם נפש בנימין, והטעם שכולם יהיו בגלות אף שלא חטאו במכירת יוסף,
משום משום דגזירה היא מן השמים לקיים גזירת בין הבתרים (זרע שמשון שם).

לע"נ הר"ר ק"ר א"ל עזר בן הר"ר ר' משה אליקים בריעה זצ"ל י"א צ"כ סלון

ונגד לו על פי הדברים האלה. ב' במסורה, דין, ואידך 'על פי שנים עדים'. ונראה דהנה כתיב 'אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה עלינו הצרה הזאת, ויען ראובן אותם לאמר הלא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש', ויש לדייק מה רצו בדיק במה שאמרו 'הצרה הזאת', ומה מדה כנגד מדה הוא.

ויש לפרש לפי מה שאיתא (בר"ר פד:ד): הנה **'בעל'** החלומות הלזה בא, זה עתיד להשיאנו **לבעלים**, ע"כ. ונמצא שביקשו לדנו על שם סופו שיצא ממנו ירבעם [שעתיד לפתות את זרענו להשתחוות ל'בעלים'].

והנה יוסף העליל עליהם 'מרגלים אתם', והוא מעין זה שיצאו מהם מרגלים, אשר כוונתו כמו שאמרו (סוטה לד:): מרגלים לא נתכוונו אלא לבושתה של ארץ ישראל, כתיב הכא 'ויחפרו לנו את הארץ',

וכתיב התם 'וחפרה הלבנה'. וא"כ העליל עליהם במידה זו 'מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם'.

וזהו ירמוז ג"כ 'אבל אשמים אנחנו על אחינו', מידה כנגד מידה, כמו שאנחנו באנו לדון את אחינו על שם סופו, כך אנו נידונים במידה הלזו. והנה הם ידעו שלא שלחו יד ביוסף, וא"כ לא יראו פחד מות, רק מידה כנגד מידה, כמו שאמרו 'להתגולל עלינו ולהתנפל עלינו ולקחת אותנו לעבדים', מידה כנגד מידה. אבל ראובן חשב שהרגוהו, כמו שאמר יעקב 'טורף טורף יוסף', ולזה אמר 'הלא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד', ולא תחשבו שבעלילות מרגלים הוא רק פחד עבדות, כי 'גם דמו הנה נדרש', שיש לחוש לעלילות דברים עד הנפש, וזהו 'גם דמו הנה נדרש'.

ואפשר שבזה יובן מה שלא ביקש יעקב לשמוע לראובן שאמר 'את שני בני תמי', ואמר בכור שוטה הוא זה, ושמע לעצת יהודה, אף דלא ניחא ליה ליעקב שיהיה ח"ו יהודה מנודה בשני עולמות. אך יעקב הביט מרחוק שמידת הדין מתוחה נגדם בשביל שעתידין להוציא דבה על הארץ, והנה מיהודה לא

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- מ'אראד איז וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להחליל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגן די תפילה.
- יעדע נאמען איז באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעגענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות די שטיין בלייבט אין דעם אויוועג פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להחליל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגן די תפילה.
- די ת"ח גיט אליין צום ציון און מחליל, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מרישמת משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפגעמען די שטיין און עס אליין אראפלייגן ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מזאל עס לייגן ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלידיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ: **יעדע הלב (אנציערע דין הארץ צו אידשקייט), שיתקף לבו לשמים לטובה (ס'טוישט די נאמען מענטש), ותרקא מלאים (וועטס זען וואונדער), מקען עס געבן פון מענער.**

פאר פרטים וופט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

"מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

"מיין זון בעהט מיין 'וועק' מיין אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

"מיין יצחק האט אריינגעלייגט א פילטער

"איר האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

"כהאב אנגעהויבן זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנחם זיין פאר מיין חברים קינד

יצאו מרגלים, כי 'כלב' משבט יהודה הרי קידש השם, כמו שאמר 'ויהס כלב', לכן בחר יעקב בערבות של יהודה. והנה זה חסדו יתברך שלא נענשו השבטים מה שיצאו מהם מרגלים, בשביל יהושע וכלב שהעידו טובת ארץ ישראל, ו'תרי כמאה'. וזהו מה שאמרו 'ונגד לו על פי הדברים האלה', שחשב אותנו למרגלים, ולפי ש'על פי שנים עדים יקום דבר', אין ראוי שיענשו בשביל מרגלים, [שהרי יש בנו 'שנים' שלא חטאו במרגלים אלו יהושע וכלב, ועל פי אלו 'יקום דבר' שלא להענישנו על שם העתיד].

הנחה עושה מצוה. תמיהא לי, כיון דעיקר עצם נס של חנוכה היה ע"י השמן שנדלק במנורה, א"כ מאין הרגלים לתקן הנחה עושה מצוה שאינו דומיא דמנורה, דפשוט שיש לסמוך זכרון הנס שיהיה כעין נס של מנורה.

ואפשר לומר, דאי נתקן הדלקה עושה מצוה, א"כ בשבת כיון דמצוה משתשקע החמה, אי אפשר להדליק בשבת רק מבטול דיום. משא"כ אי הנחה עושה מצוה, א"כ בשבת מדליקה בערב שבת מבטול דיום, ומניחה אח"כ בשבת במקומו. דאף דאסור לטלטל הנר, י"ל דלא גזור על שבות בין השמשות, ויכול לעשות המצוה גם בשבת [בין השמשות]. (פני אריה שבת כב:).

לע"נ הג"ר בנימין שלמה זלמן ב"ר יעקב דוד שפיצר זצ"ל י"א צ"כ סלון

[המשך משבוע הקודם] אין מעביירין על המצוה בנר חנוכה. הבאנו בשבוע הקודם מה שכתב האבני נזר, דאם אפשר לתקן מה שקלקל, והיינו לברך שהחיינו על סוכה זה אח"כ, אז אם איכא סיבה לעבור על המצוה, כגון כדי לסדר כל הברכות על כוס של קידוש, אז מותר לעבור על המצוה. והביא האבני נזר ראייה ליסוד זה מהגמ' ה"ל, דאין חוטאין בזה כדי לזכות לזה, כיון דאין זה דבר אחד. דהוא הדין דאין מעביירין על נר חנוכה זה כדי לברך על נר חנוכה אחר, אבל מעביירין על ברכת הזמן כיון שחוזר אח"כ ומברך על סוכה זה.

וז"ל: והנה מסוגיא זו [דאין חוטאין בזה לזכות לזה], ג"כ ראייה למה שחילקתי בין מעביירי מנר חנוכה זה לברך על נר אחר, בין מעביירי מלברך על הסוכה בשעת עשייתה כדי לברך עליה אחר כך אכסא דקידושא, דבסוכה הוא מעבייר כדי לזכות באותו דבר עצמו דמותר, ובנר חנוכה הוא לזכות בנר אחר כנ"ל, ודו"ק, עכ"ל.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבועל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-וזהו) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובוה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל יו"ח

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - וואראשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקה בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

נרות במקדש, אין המצוה בעצם מעשה הדלקה, כי אדעיקר מצוה הוא מה שהנרות דולקים תמיד, ובהו שהנרות דולקים הוא דהויא יסוד קיום מצוה זו.

ב ועל באבנ"ז [א"ח סימן תצ"ז אות י"ג, וראה במליצי יושר פרשת מקץ תשפ"א] שכתב, דכשמדליק בערב שבת, אז ה'מעשה מצוה' הוא בשעת הדלקה, אבל 'קיום המצוה' הוא אח"כ בלילה, ולכן אם כבה קודם הלילה, לא קיים המצוה.

א אבל האבנ"ז [א"ח סימן תק"ה אות ב'] כתב דגם בהדלקת נרות במקדש הנחה עושה מצוה, וז"ל: כתב הרמב"ם (פ"ט כלי המקדש ה"ז) שאם הטיב הכהן הנרות והוציאן לחוץ והדליקן זר כשירות, ועל כרחך סבירא ליה דהנחה עושה מצוה במנורה, דאי הדלקה עושה מצוה הדלקה במקומו בעינן, עכ"ל. וכ"כ בצפנת פענח (מתנו"ע עמוד 66) וז"ל: במנחות (דף פח:) אמרו [גבי הדלקת נרות במקדש] דגר שכתבה באמצע הלילה צריך להדליקה עוד הפעם, הרי דחיינו דלא המצוה היא ההדלקה, רק המצוה שתהא דולקת, לא כמו בני חנוכה, עכ"ל. וכ"כ הגר"ח (ביא"מ פ"ט ה"ז) וז"ל: כל עיקר הך מצוה בהדלקת

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

חדש מבית מכון מורשת הגור"ח

כרך
חדש

moresheshagrach@gmail.com • המפה ראשית בארץ: סמרייטי - גיטלר • בחו"ל: עם הספר - לעווץ

עוד כתב האבני נזר, דהיה אפשר לומר דבעולות ראייה ליכא משום 'אין מעבירין', כיון דכולן תשלומין דראשון, וא"כ נמצא דאפילו אם הביא הקרבן בסוף החג, הוי כאילו הביא ביום ראשון, ונמצא דלא העביר על המצוה. ודחה האבני נזר סברא זו, דא"נ דאחר שהביא הקרבן הוי כאילו הביא ביום ראשון, מ"מ זה דוקא אחר שהביא הקרבן, אבל ביום ראשון שלא הביא הקרבן, מיקרי מעביר על המצוה. כי גדרו של תשלומין אינו דהוי כמו שהקריב ביום ראשון, אלא גדרו הוא, שמה שהקריב ביום אחרון, עולה לו למה שהיה צריך להביא ביום ראשון. וז"ל: עוד יש לי ליתן טעם שלא יחשב 'מעביר' כיון דכולן תשלומין דראשון, ואפ"ל הביאן ביום אחר כאילו הביאן בראשון, ונמצא דלאו 'מעביר' הוא, ודו"ק. אך זה אינו, דמ"מ שנותק מאותו יום ליום אחר, הוי 'מעביר', ומה שמשלים אח"כ והוא כחזור לאותו יום, מ"מ הוי 'מעביר', כמו בעובר ממקום למקום וחוזר אח"כ למקום הראשון, [דאינו נחשב כמי שלא עבר ממקום זה למקום אחר, כך תשלומין אינו מועיל לעקור הדבר למפרע כאילו לא העביר על המצוה].

לע"נ הג"ר שלמה דוד ב"ר בן ציון חיים כהנא זצ"ל
יא"צ כ"ז כסלו

ויהי מקץ שנתים ימים. בזה"ק (קצב): ר' אלעזר פתח ח"ה' וברוך צורי וגו', וברוך צורי דא הוא דכתיב

ברוך ה' צורי וכו', תא חזי כמה דאת אמר ברוך אדני יום יום, ברוך אדני באל"ף דל"ת נו"ן יו"ד וכו' יום יום אלו שנתים ימים, ע"כ. הנה השם 'אדני' מורה על תוקף התגלות היראה, כמו שנאמר 'ואם אדונים אני איה מוראי'. ויראת שמים הוא בחינת תשובה, לתקן העבר, ומזה בא תקיפות ללב האדם, וזהו דכתיב 'ברוך ה' צורי', וכמו שאמרו (שיר השירים רבה ה:ב): מצינו שהקב"ה לבן של ישראל, דכתיב 'צור לבבי וחלקי אלהים לעולם', שהש"ת שוכן בלב ישראל, והיינו שם 'אדני' בחינת כנסת ישראל. וכמו ששמענו מרבינו הקדוש זצוק"ל עה"פ (שמואל ב' כג:ג) 'לי דיבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלהים', כי 'צור' לשון תקיפות, והיינו שהש"ת נותן תקיפות בלב הבעל תשובה, כמו שדיבר אליו ביחוד להיות 'מושל באדם צדיק', היינו גם בדברים שנאמר בזה"ק מרשב"י שאינו מועיל תשובה ח"ו (זוהר ח"א ר"ט:), יש ממשלה להבעל תשובה לבטל זאת ולתקן. וגם 'מושל ביראת אלהים', מה שנאמר מפי הקב"ה כענין הבת קול שיצא 'שובו בנים שובבים חוץ מאחר', אעפ"כ היה ביכולתו לתקן ע"י תשובה, מפני שכן רצון הש"ת, וכמו שכתבו בשל"ה ובראשית חכמה שעל זה רמזו 'כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא'.

ועל דרך זה יש לכוון מה שמוכא בזה"ק 'ברוך אדני יום יום אלו שנתים ימים', היינו שנותן תקיפות בלב הבעל תשובה לתקן גם השני

והנה אמרו בחגיגה (דף ז.) גבי עליה לרגל: 'ואין נראין חצאין'. סבר רב יוסף למימר דהיינו דמי שיש לו עשרה בנים, לא יעלו חצאים היום וחצאים למחר, אלא יעלה את כולם כאחד. אמר ליה אב"י, הרי פשיטא הוא שמביאם כולם כאחד ביום הראשון, כי מי מן הבנים תעשה אותם ל'פושעים' המאחרים מצות ראייה, והי מינייהו משוית להו 'זריזין' שמקיימים מצות ראייה ביום הראשון, וכתב הטורי אבן שם דמכאן ראייה דלא שייך 'אין מעבירין' בהעברת זמן, דאם יש בזה משום 'אין מעבירין', מדוע אמר אב"י דרק משום 'זריזין' יש להביא כולם ביום הראשון, אלא על כרחך דבמאחר המצוה בזמן אין בו משום 'אין מעבירין' אלא משום זריזות בלבד.

וכתב על זה האבני נזר, וז"ל: ראיתי בטורי אבן שם שהביא ראייה מההיא דסבר רב יוסף למימר מאן דאית ליה עשרה בנים לא ליסקו האידנא ה' ולמחר ה', פשיטא הי מינייהו משוית להו פושעים הי מינייהו משוית להו זריזין. הרי דקרי להו רק 'זריזין', ש"מ דבמאחר אין בו אלא משום זריזות לבד. ולא ידענא מאי קאמר, דהא קרי להני דמאחרי 'פושעים', [וא"כ על כרחך דהלשון 'זריזין' לאו דוקא]. ועוד, דשם על כרחך יש איסור אחר משום 'נוגי ממועד

אספת', [כדכתב הרמב"ם (חגיגה פ"א ה"ה), וז"ל: כל המאחר (להביא קרבן ראייה) הרי זה מגונה, ועליו נאמר נוגי ממועד אספת], עכ"ל.

והנה תנן בזבחים (דף צו:), ר' טרפון אומר, דכלי שבישל בו בשר קדשים מתחילת החג, יבשל בו כל הרגל בלא מריקה ושטיפה, ובסוף הרגל ימרוק וישטוף. ואמרו בגמ' דטעמא דר' טרפון, דכתיב 'ופנית בבקר והלכת לאהלך, הכתוב עשאו כולן לבקר אחד, דקרא מיירי בבוקר של חול, כי ביו"ט חייב עדיין להיות בירושלים, וכל הימים של החג עד למחרת החג מיקרי 'בקר אחד'. והקשה הגמ' וכי אין פיגול ברגל, והיינו אם שחט על מנת לאכול למחר, וכי אמרינן דאינו פיגול כיון שכל הימים הם יום אחד לפי ר' טרפון. וכי אין נותר ברגל, דאם הותר בשר חטאת למחר וכי אמרינן דאינו נותר משום שיום אחד הוא לר' טרפון.

וכתב האבני נזר, דאולי משום זה ליכא משום 'אין מעבירין' גבי קרבן ראייה. וז"ל: מיהו בההיא דחגיגה מספקא לי אם יש בו משום 'אין מעבירין', וטעמא דידי דמאמרינן 'ופנית בבקר והלכת לאהלך' הכתוב עשאו כולן בוקר אחד. ואף דפריך עלה 'וכי אין נותר ברגל', מ"מ כתבו התוס' (ר"ה ה.) דיתכן דלענין קרבנות הרגל עשאו כולן כיום אחד. וא"כ הוה כמביא באותו יום, עכ"ל.

הספר שמסוגל לרפואה
יצא לאור הספיק
מנחה חדשה
שהגמבר דה"ק מופת הדור
מורן רבי ברוך פינחס מסקאלע ז"ע

כתב בהקדמותו
אקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו, ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת בראשית ברא יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו

יצא לאור ע"י מכון סל אורות, מנהלות כ"ס נחמה במיוחד אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים ליתר פרטים אפשר להתקשר ל minchachadush@gmail.com

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב ז"ע אמר: **בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמותי** (ספר מנחם ציון).
נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאטמער שליט"א

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

ימים שנקראים 'מי רע', וכדאיתא בזוה"ק פרשה זו (קצח): עה"פ 'למה אירא בימי רע עוון עקבי יסובני': מי רע, ואלין ממנן על אינון חובין דדשין בהו בני נשא בעקביהו. והיינו שנדמה בעיניהם שהוא דבר קל, ועל זה נאמר 'הוי מושכי העוון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה', והיינו על שני הענינים שנזכר בגמרא שכך אומנתו של יצה"ר היום אומר לו עשה כך וכו' עד שאומר לו וכו', ונזכר במדת הכעס (שבת קה): המקרע בגדיו בחמתו וכו' יהא בעיניך וכו' שכך אומנתו של יצה"ר וכו'. וגם במדת התאוה איתא (נדה יג): דקמרי יצה"ר אנפשיה וכו' שכך אומנתו של יצה"ר וכו', והיינו הפסולת של שני ימים הראשונים של הבריאה שהם נגד המדות הקדושות חסד וגבורה. כי ביום הראשון שהוא בחינת אהבת חסד, הגם שנאמר בו 'כי טוב', עם כל זה מפני שהאור נגזר לעתיד לבוא, כי לעתיד לבוא יתלבן ויהיה כולו טוב, אמנם לעת עתה נסתעף מזה פסולת אהבה זרה לתאוה. וביום השני לא נאמר 'כי טוב', מפני שנברא בו גיהנום שהוא בחינת הכעס שאש של גיהנום שולט בו, וגם מפני שנברא בו מחלוקת וכו', וזה מורה שגם אם נמשך ח"ו בשני הפגמים, יש קץ לשני הימים האלו לתקנם ע"י תשובה.

מאחר שהתגבר על היצר והיה כנגד טבעו, ולכך זכה לשכר.

לע"נ הג"ר נפתלי זאב ב"ר יעקב מיכאל לייבאוויטש זצ"ל יא"צ כ"ח כסלו

לא ירד בני עמכם. שאלני ה"ר יוסף ע"ה, היתכן כי יעקב אבינו לא עמד בדבורו. והשבתי, דכמו שאמר 'יש שבר במצרים', ודרשו חז"ל שברוה"ק ראה שם תקותו ושבירו. וכמו אצל 'ושלח לכם את אחיכם אחר', שפירש"י דרוה"ק נזרקה בו. הכא נמי ראה ברוה"ק שעתידין עשרת השבטים למרוד במלכות בית דוד, וירדו מארץ ישראל, עד שפילגי בסנהדרין (דף ק"ו) אם עתידין לחזור, אבל לא כן בנימין, דלא זז מן שבט יהודה וביהמ"ק, ולא גללו עמם במקדם כמו עשרת השבטים, לכן יפה אמר להם 'לא ירד בני עמכם' כמוכם.

ושים כסף איש בפי אמתחתו ואת גביעי גביע הכסף. ותמוה הרבה, כיון שעשה בגביע תחבולה כדי להחזירם, א"כ למה לו ליתן גם הכסף, כיון שסופו להחזירם לגמרי. ופירש הר"ר יוסף מאיר ע"ה, כי תכלית יוסף היה ביטורים הללו להחזירם בתשובה ולכפרת עון, והנה מדרך העולם אם רואין אסון מן השמים, אז חוזרין בתשובה, אך אם זה צרה מבני אדם, אז תולין ברשתו, ולא כמו שאמר דוד המלך 'כי ה' אמר לו קלל'. לכן אם ימצאו רק את הגביע, אז יאמרו עלילה הוא ברשת הגוים ההם. אך בראותם גם את הכסף, א"כ מוכח שאינו ברשעות, כי אם 'אלקי אבותיכם נתן לכם מטמון', א"כ מעשה הגביע ג"כ מעשה שמים הוא לשלם להם על חטאתם, לכן בכח זה מיד התודו ואמרו 'האלקים מצא את עון עבדיך'. ועוד, דעיד"ז ניכר שאינו מעשה עלילה, דאם היה רוצה להעליל, היה יכול להעליל על הכסף.

לע"נ הדסה בת אשר עניזל פרידמאן ע"ה יא"צ כ"ט כסלו

על הנסים במוסף. אמרו בשבת (דף כד.): איבעיא להו מהו להזכיר של חנוכה במוספין (בתפלת מוספין דשבת ור"ח שבתוך ימי חנוכה, מהו להזכיר על הנסים בהודאה), כיון דלית ביה מוסף בדידיה לא מדכרינן, (כיון שבחנוכה אין מתפללין תפלת מוסף, וזה המוסף רק משום שבת ור"ח בא, ע"כ אין להזכיר בו של חנוכה), או דילמא יום הוא שנתחייב בארבע תפלות, ע"כ. וכתב הגר"י ענגיל (לקח טוב כלל ו'), וז"ל: ונראה שזהו ענין האיבעיא הזאת, שג' תפלות הקבועות תמיד הם שייכים שפיר אל ענין הזמן כפי מה שהוא, כיון דתפלות כנגד תמידין תיקנום, והתמידין הרי הם חובת היום, ועל כן הם שייכים אל קדושת היום בכל יום כפי כל מיני קדושה אשר בו, ועל כן בחנוכה דיש על הימים קדושת החנוכה, לכן התפלות הקבועות שייכי שפיר לחנוכה. ואולם תפלת המוסף דשבת ור"ח שבתוך ימי

לע"נ הג"ר ניסן מאיר פייוויל קוש ב"ר מרדכי יהודה לייב זצ"ל יא"צ כ"ז כסלו
ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אותה על יד יוסף. איתא בב"ר (פ"צ): ארשב"ג

יוסף משלו נתנו לו, פיו שלא נשק בעבירה ויעל פין ישק כל עמי, גופו שלא נגע בעבירה וילבש אותו בגדי שש'. הכוונה לפי מה דאיתא בילקוט (שמואל ב') עה"פ 'זאת תורת האדם' זה יוסף, דכתיב 'ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה'. ופירש בדמשק אליעזר (פרשת שמות) לפי מה שאמרו (ברכות ח.) גדול הנהנה מיגיע כפו יותר מירא שמים, דהנה יש כאלו אשר לפי מזגם, השקט לא יוכל התאוה, כי יצרם רע מנעוריהם, אם לא ביד חזקה למשול עליהם, ובדאי שכרם מרובה יותר מאלו אשר אין צריכים ללחום כל כך עם היצר. וזה הכוונה מה שאמרו גדול הנהנה מיגיע כפו, היינו שצריך ליגע וללחום עם מדותיו הטבעיים עד שכובש את יצרו, הוא יותר מירא שמים אשר טבעו לטוב. וזה כונת הגמרא (תענית כה). ר"א ירד לפני התיבה ולא נענה, ירד ר' עקיבא ונענה, לא מפני שזה גדול מזה, אלא ר' עקיבא מעביר על מדותיו היה. הכוונה כי ר' עקיבא היה מדותיו מתנגדות להשלימות שלו, ובטבע היה ההיפוך, והתגבר על טבעו. והנה כי כן היה גם אצל יוסף שהיה בטבעו יפה תואר ויפה מראה ועלול יותר לחטוא, רק כבש טבעו ונתגבר על היצר, לכן נתעלה מעלה מעלה. וזה כונת המדרש 'זאת תורת האדם' זה יוסף, כי זה תורת האדם להתגבר על טבעו אם הוא עלול לחטוא, והוא במעלה יתירה אף אם טבעו נוטה לרע, עכ"ד.

הגיד אדמו"ר זצוקלה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים

(ארץ עבי עה"ת עמ' רמ"ב)

מולקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים

עם ביאורים הארות והערות

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

"הופיע ויצא לאור"

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוקט מתוך גליונות

"מליצי יושר"

שיוצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הג'ר שלום איזון זצ"ל
בעת הספרו בשעת חלואה
של מרן בעל החזון
יחזקאל, הכריז:
"נצטויתי מאת רבינו
לפרסם שהבטיח שימליץ
טוב למי שילמוד בספריו,
וכן למי שיפיק את חידושי
תורתו"
(רבות אפרים או"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
המפצה ראשית: גרינפעלד
718.633.8103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonny@gmail.com 732.510.0560

וכמו שכתבתי כמה פעמים בשם
מורי הגה"ק הרב יעקב מרדכי
מבילגורי זי"ע עה"פ 'יורא את
המקום מרחוק', דאברהם אבינו
בשעת העקידה נטלו ממנו כל
המדרגות, וראה את ה' שנקרא
'מקום', 'מרחוק' כאיש פשוט,
ואעפ"כ עמד בנסיונו. ואברהם אבינו
ישב במאסר, כאומרים ז"ל (ילקוט
שמעוני לך לך רמז ס"ח) דעשר שנה
נאסר אברהם אבינו, וכן יצחק כלוא
ויושב בבית, יעקב היה כלוא אצל
לבן, ולולי ברח משם, לא היה מניחו
לצאת.

ועכשיו הגיע הזמן שיוסף יברר את
עצמו בבית האסורים, אך להיותו
במקום טומאה גדולה במצרים
שנקראת 'ערות הארץ', היפך מדתו
ממש, ובודד מאביו ומאחיו
הקדושים, היה מחסדי ה' שלא יניח
אותו לגמרי. וזה עומק מליצתם
(בר"ר פ"ד): 'יהיה ה' את יוסף', הא עם
שאר שבטים לאו, אמר ר' יודן לבהמי
שהיה לפניו י"ב בהמות טעונות יין,
נכנסה אחת מהם לחנותו של עובד
כוכבים, הניח י"א והלך לו אחריה.
אמרו לו: מה אתה מניח י"א והולך לך
אחרי האחת. אמר להם: אלו ברה"ר

הם, ואיני חושש להן שמא יעשה יין נסך. כך אלו גדולים וברשות אביהם, אבל זה
שהוא קטן וברשות עצמו, לפיכך 'יהיה ה' את יוסף', ע"כ. והיינו דלולי זאת לא היה
לו אפשרות לעמוד, ואין הקב"ה מנסה את האדם אלא במה שביכולתו לעמוד,
כאומרים ז"ל 'אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו'. אבל כל שלא היה נוגע לעצם
הנסיון, היה סגור ממנו, והוצרך לייגע ולברר עצמו.

ועד אז היה הבריון רק בגדר עשרה, אולי כנגד עשרה מאמרות ועשרת הדברות,
וכמו שנתנסה אברהם אבינו זקינו במספר זה דוקא, וכמו כן הוכן עבודת בירורי
יוסף. אמנם בשביל שנצמח כבר קדושת י"ב שבטי י"ה, היה אפשרות ליוסף לברר
גם י"ב, כלומר שכל הנהגת בני ישראל שיעמוד מהם יהיה בהנהגה הנסיית וימשך
על ידו. אמנם זה לא הוטל עליו רק אם ירצה לסבול יותר עוד ב' שנים, יוכל לברר

יותר, וזהו דעה הראשונה שהקב"ה היודע
מראש שיוסף יעמוד בכל הנסיונות, קצב תיכף
זמן י"ב שנים, אבל זה היה רק בגדר בחינת
ידיעה שאינה מכרחת הבחירה.

ודעה שניה סוברת שהחובה שהוטלה על יוסף
היה רק עשרה שנים, אמנם יוסף עצמו בהרגישו
חסדי ה' ששכינה הקדושה מצויה עמו במקום
טמא כזה כדי לשמרו, תלה כל הגדולה בהש"ת
שהוא אינו ראוי להנצל אפילו בגדר הנהגה
הטבעית שהיא מספר עשרה כנ"ל, והגביר
בטחונו בהקב"ה, וזכה שניתוסף לו עוד שתי
שנים שיוכל לברר ולזכות באמת להנהגה
הניסית, היינו שיהא ביכולתו לעמוד עוד ב' שנים
בסבל היסורין, ואז זכה לבחינת צדיק יסוד
עולם, צינור הממשיך השפעת הקדושה ע"י י"ב
גבולי אלכסון.

וזה עומק דברי רז"ל 'אשרי הגבר אשר יבטח בה'
, זה יוסף, שבטח שאפילו הנהגת הטבע יהיה
אצלו נס מהקב"ה, 'ולא פנה אל רהבים', ע"י
שאמר לשר המשקים 'זכרתי', 'הזכרתי',
ניתוסף לו עוד ב' שנים שיוכל לברר כל הי"ב
מדריגות כנ"ל, אמון כן יהי רצון.

חנוכה שהיא באה אך במקום קרבן
מוסף דשבת ור"ח, על כן יש סברא
שאין להם שייכות לקדושת החנוכה
כלל, כיון שהם אך בשביל קדושת
השבת ור"ח שלאותו יום, לא בשביל
קדושת החנוכה שלו, וזהו שאמר
דכיון דלית ביה מוסף בדידיה לא
מדכרינן.

וכן יש סברא להיפוך לומר דקדושת
החנוכה מתפשטת על כל המצות,
וכמו שאמרו בזבחים (דף צ:): דאטו
ר"ח למוספי שבת לא אהנאי, ואטו
ר"ה למוספי ר"ח לא אהנאי, והכא
נמי אטו חנוכה למוספי שבת ור"ח
לא אהנאי, ועל כן כיון שמוספי שבת
ור"ח הקריבין בחנוכה יש גם עליהם
קדושת החנוכה, ה"ה שהתפלה
הבאה במקומם היינו תפלת מוסף
יש בה להזכיר ג"כ של חנוכה.

וזהו שאמרו דיום הוא שנתחייב
בארבע תפלות, הכוונה דכיון דאיתו
היום שיש בו קדושת החנוכה הוא
שנתחייב בארבע תפלות, על כן יש
אל כל התפילות ענין החנוכה, כי
קדושת החנוכה מתפשטת על כולם,
ואף על התפלות שאינם מחמת עצם
היום כי אם מחמת שבת ור"ח, ודו"ק
היטב.

לע"נ אילה אהובה פרסבורגר ב"ר יוסף ראובן יוחנן ע"ה יא"צ ל' נסלו

ויהי מקץ. אמרו רז"ל: 'קץ שם לחושך', זמן ניתן ליוסף כמה שנים יעשה באפילה
בבית האסורים, כיון שהגיע הקץ מיד חלם פרעה וכו', 'אשרי הגבר אשר שם ה'
מבטחו', זה יוסף, 'ולא פנה אל רהבים', ע"י שאמר לשר המשקים 'זכרתי'
'הזכרתי', ניתוסף לו שתי שנים. הנה יש כאן ב' דעות, דעה אחת דבתחילה נקבע
לו זמן לישיב י"ב שנה בבית האסורים, ודעה הב' שבתחילה נקבע לו רק עשרה
שנים, וע"י בטחונו בשר המשקים ניתוסף לו ב' שנים.

וכדי להבין קצת במאי פליגי, יש לומר אחר
שנדקדק על אומרים ז"ל דניתוסף לו ב' שנים,
דידוע דהקב"ה ברא שני הנהגות להנהיג על
ידו עולמו, האחת הנהגה הטבעית ע"י שם
'אלקים', שהוא בגימטריה 'הטבע', והוא
המוזכר במעשה בראשית. והשנייה הנהגה
ניסית, ע"י שם 'הוי"ה'. וזה לעומת זה עשה
ה', שכמו בהנהגת הטבע משיפיע ה' ע"י
המזלות שהם י"ב, כן בהנהגה הניסית,
משיפיע ה' ע"י י"ב גבולי אלכסון שבקדושה,
ובמעשים טובים של י"ב השבטים ממשכים
זאת ההנהגה, וכן ע"י תפלתם הקדושה
שנכנסת דרך י"ב שערי תפלה, כמבואר כל
זאת בהאריז"ל (פרי עץ חיים ריש שער א').

ויוסף הוא בבחינת 'צדיק יסוד עולם', צינור
שעל ידו נמשך כל ההשפעה, אך בכדי
שיזכה להיות 'צדיק יסוד עולם', הוצרך
לסבול נסיונות, כמו שאמרו בב"ר (פ"ד):
אמר יוסף: אבא נתנסה, וזקיני נתנסה, אני
איני מתנסה בתמיה, אמר לו הקב"ה חיך
שאני מנסה אותך יותר מהם. וצריכים לדעת
ולהאמין שמאסר הצדיקים איננו ענין גשמי
לבד ח"ו כרגיל באנשים פשוטים, אך זה ענין
נסיון שסוגרים מאתם בזמן המאסר שערי
הקדושה, ונעשים כמעט כאנשים פשוטים.

הופיע

ערוך לנר - ברכת הבית

על מסכת כריתות

מהדורה כפוארת בתנ"לית ההדור והדפי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
המפצה בארץ: גרינפעלד בחיפה ובירושלים
ליתר פרטים: gilyonny@gmail.com

לזכות משה בן דבורה להצלה בכ"ע

גדרו של ידות בנדר ושבועה. בגדרו של 'ידות' בנדר ושבועה, חקר החזון יחזקאל, אם ידות מהני מכח עצמו, דגם ידות הוי לשון נדר. או דידות אינו לשון נדר, אלא דמועיל מחמת שהוא התחלה של דיבור שלם, דנחשב כאילו אמר דיבור שלם. והוכיח החזון יחזקאל כצד השני, מהא שכתב הרמב"ן (עי' ר"ן נדרים ב:) דנדר

שאמר בלשון שבועה, ושבועה שאמר בלשון נדר דמהני מדין ידות.

וז"ל החזון יחזקאל (נזיר ג:): היסוד ד'ידות' אינו דיבור מחמת עצמו, אלא שהיה היא התחלה של דיבור שלם, ועיקר הדיבור יש לו אחיזה בידות, חזינן מדברי הרמב"ן שסובר דנדר שאמר בלשון שבועה, ושבועה שאמרה בלשון נדר, דמהני לא מעיקר נדר, אלא מדין ידות הוא דמהני. דאי נימא הא שריבא תורה ידות, יש בהאי ריבויא דקרא שידות חשובות לשון נדר מחמת עצמן, מבלי שום יחס וקשר עם עיקר הלשון, אז ככהאי גוונא נדר שאמרו בלשון שבועה, אין כאן 'לבטא בשפתים' של נדר, עכ"ל.

והנה הרא"ש (שבועות פ"ד סימן כ"ד) כתב, דהא דבשבועות ביטוי לא בעינן שם, ואפילו לא כינוי, אפשר לומר משום דהוי ידות, וז"ל: שבועת ביטוי לא בעי אפילו כנוי, ואפשר שידות הן, דהא שבועה שלא אוכל הוי שבועה, אע"פ שלא הוציא שם מפיו, והיינו ידות, עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל, דיש לחקור בהא דבעינן שם בשבועה, אם זה דין בחלות השבועה, דאין לזה תוקף של שבועה בלי הזכרת שם. או דעצם השבועה אינו זקוק להזכרת השם, רק דצריך הזכרת השם מצד 'לשון' השבועה, דבלי הזכרת שם אין זה 'לשון' של שבועה.

וכתב החזון יחזקאל, דמדברי הרא"ש שכתב דהא דבשבועות ביטוי לא בעינן הזכרת שם הוא משום דהוי ידות, חזינן כצד השני. דאם בעינן הזכרת שם מצד גוף השבועה, א"כ מאי נפ"מ אם זה ידות או לא. אבל אם אמרינן דבעינן הזכרת שם מצד 'לשון' השבועה, אז יש לומר דאין צריך להזכיר שם ה' מצד הדין של 'ידות', דמצד 'ידות' אין צריך לומר לשון השבועה במילואו.

וז"ל: שמעינן בדברי הרא"ש אלה, שהזכרת שם או כינוי בשבועה, הוא מעצם 'לשון' השבועה, וחל על זה דין 'ידות', עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל עוד, דגם שמעינן מדברי הרא"ש, דידות אינו מועיל מכח דגם ידות הוי לשון נדר. אלא דמועיל מחמת שהוא התחלה של דיבור שלם, דנחשב כאילו אמר דיבור שלם. דאם נימא דידות מועיל מכח דזה גופא הוא לשון נדר, א"כ איך זה מועיל אם לא הזכיר שם ה'. ועל כרחק צריך לומר דידות מועיל משום שהוא התחלה של דיבור שלם, ולכן אין צריך להזכיר שם ה' בידות, דע"י ביטוי של ידות, נחשב כהזכיר שם ה'.

וז"ל: עוד שמעינן בדברי הרא"ש אלה, דהא שריבא תורה 'ידות', אין בהאי ריבויא שידות חשובות לשון נדר או שבועה מחמת עצמן מבלי שום יחס וקשר עם עיקר הלשון, שהרי אין בידות לא שם ולא כינוי, והרא"ש בתירוצו הלא אזיל בתר מאן דאמר שהשבועה אפילו בשבועות ביטוי בעינן הזכרת שם או כינוי. אלא על כרחק דהא דמרבינן ידות, אין זה אלא משום שהיה היא התחלה של דיבור שלם, ועיקר דיבור שבועה שיש בו הזכרת שם או כינוי יש לו אחיזה בתפיסת היד, כמו שהכלי יש לו אחיזה בידו, וע"י ביטוי יד של שבועה, הוי כמבטא שבועה שיש בה הזכרת שם או כינוי.

ומאן דלא אמר הכי כדברי הרא"ש, סבירי להו דהא שבעינן שם או כינוי בשבועה, אין זה מעצם 'לשון' השבועה, אך דין הוא בשבועה שישבע בשם או בכינוי, וריבויא דידות אינו אלא שידות הן התחלת לשון השבועה, ויש להן תוקף כעצם לשון השבועה.

אי נמי סבירי להו דהא דבעינן בשבועה שם או כינוי, היינו משום שבעינן בשבועה החומרא של אמירת ה' או כינוי בפיו, ושהוא מבטא אותו בשפתיו, וחומרא זו לא שייך בידות, כיון שאינו מבטא ואומר ה' בפיו, עכ"ל.

והנה התוס' (נזיר ב:) כתבו, שאין ידות בשבועה. ומסתמית דבריהם משמע שאין ידות אפילו בשבועה שלא בעינן בה הזכרת ה'. ויש לבאר מדוע מועיל ידות דוקא בנדרים, ולא בשבועה. [וטעמים שהבאנו לעיל מדוע לא מועיל ידות בשבועה, הוא דוקא בשבועה שבעינן בה הזכרת ה'].

תולדות הרה"ק בעל החזון יחזקאל זי"ע

למרות שבשבתו על כס הרבנות נקרו בדרכו עסוקים וטרדות שפעמים לא עלו בקנה אחד עם שיעור קומתו ושאיפותיו להתעלות, לא התנער מחובתו לדאוג לכלל ולפרט בכל מקום ובכל מקרה שסמכותו הרבנית היתה עשויה להועיל, יחד עם זאת לא הסיח דעתו לרגע מלימוד התורה, ושקד רבות ללא לאות וללא רפיו על התורה הקדושה בכל רגע מזמנו הפנוי, מסכת חייו, הרף כל התהפוכות והמפריעים שנקרו בדרכו, היתה רצף בלתי פוסק של עמל ויגיעה התמדה והתעלות.

לתלמידיו סיפר פעם, כי הכרת ערך הזמן הולידה בו תכונה לפיה יכול היה לדעת את השעה בתכלית הדיוק גם כשהיה מקיץ משנתו בחשכת הלילה.

גדלותו של מרן זצ"ל בתורה, סמכותו הבלתי מעורערת, ותכונותיו הנעלות כמנהיג וכאדם תור המעלה, הועידו לו שורת תפקידים מרכזיים בחיי הצבור, הכהונות הרמות שנשא בפרק חייו המשתרע על פני למעלה מארבעה דורות, העמידוהו תכופות בפני מצבים קשים בעיות חמורות, ומעל הכל בפני הצורך להכריע בשאלות גורליות.

אלא סגי גם בידות.

וז"ל: ואולי יש לומר בביאור שיטת התוס' הכי, הלא כתב הרמב"ם (ריש ה' נדרים), וז"ל: הנדר הוא שיאסור על עצמו דברים המותרים לו וכו', בכל לשון שיאסור הרי זה נאסר בהן, ואע"פ שאין שם שבועה כלל ולא הזכרת שם ולא כנוי, עכ"ל. הרי מדבריו 'ואע"פ שאין שם שבועה כלל', משמע שיש חומר בעצם 'לשון' שבועה אפילו מבלי הזכרת שם או כינוי, ולזה כתב הרמב"ם דבנדר אין צורך באותו חומר, וסגי בזה מה שאסר דבר המותר, ולכן בנדר דסגי בהא שאסר עליו דבר המותר, ידות נמי מהני, אבל שבועה שבעינן בה חומר של 'לשון' שבועה, אין בידות כמוציא שבועה מפיו.

לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח ובריאות הגה"נ והצלה בכ"ע

ירבעם בן נבט. אמרו בסנהדרין (דף קב:): אחר הדבר הזה לא שב ירבעם מדרכו הרעה, מאי 'אחר', אמר ר' אבא אחר שתפשו הקב"ה לירבעם בבגדו ואמר לו חזור בך ואני ואתה וכן ישי נטייל בגן עדן, אמר לו מי בראש, בן ישי בראש, אי הכי לא בעינא. והגמ' הזאת היא פליאה עצומה מה שאל ירבעם 'מי בראש', ומה היה תשובתו של הקב"ה שכן ישי בראש וירבעם לא הסכים, וגם מה זהו שהקב"ה תפשו בבגדו, מאי הכוונה בזה, וזהו אחד מדברי חז"ל הסתומים מאד, ויותר נסתר מהזוהר ומכתבי האריז"ל, וצ"ע רב דברי הגמ' הזאת.

ולענ"ד זכיתי לפרש הדברי חז"ל על פי מה שמבואר בדברי האריז"ל בזה הלשון: ירבעם נשמתו שפרחה ממנו קודם שחטא, תתגלגל לעתיד לבא במשיח בן אפרים, עכ"ל. הרי שלירבעם היה נשמה גדולה מאד, נשמתו של משיח בן יוסף. ובאמת שמבואר בגמ' שם בנוגע ירבעם בן נבט ואחיה השילוני שכל תלמידי חכמים שבדור דומין לפניהם כעשבי השדה, ועוד דברים על גדלותו של ירבעם בן נבט בתורה, וא"כ הוא זכה לנשמה גדולה מאד שהיה ראוי להיות משיח בן יוסף, וידוע מכתבי האריז"ל על משיח בן יוסף שיהרג ע"י ארמילוס הרשע, וכתב רבי חיים ויטל זצ"ל וז"ל: באומרו 'וכסא דוד עבדך', צריך לכון זו אשר פירשו שמעיה ואבטליון למורי ז"ל יום אחד אשר הלכנו לגוש חלב להשתטח על קבריהם, ושם אמרו לו הם עצמם שצריך לכון בכל יום ויום להתפלל להשי"ת על משיח בן יוסף שיחיה ולא ימות ע"י ארמילוס רשיעא, כמ"ש רז"ל ע"פ ה' חיים שאל ממך' וכו', עכ"ל. והכל ידע ירבעם בן נבט.

וא"כ נראה לענ"ד הקטן זבולון שזהו הביאור בגמ', כיון שהיה משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, משיח בן דוד הוא המשיח שיבוא בזמן הגאולה לגאול את ישראל מן הגלות, וכל הזמן מחכים ומצפים לבואו של משיח בן דוד במהרה בימינו, ויש גם משיח בן יוסף שיהרג ע"י ארמילוס הרשע, ואנו צריכים להתפלל שלא יהרג, וא"כ לענ"ד כיון שירבעם היה לו נשמה של משיח בן אפרים, זאת אומרת משיח בן יוסף, וא"כ זה היה הויכוח בין הקב"ה לבין ירבעם, ירבעם שאל מי בראש, מי יהיה משיח בן דוד שהגאולה העתידה תבוא על ידו, והקב"ה השיב לו 'בן ישי בראש, שהמשיח יהיה הגאולה על ידו הוא משיח בן דוד, ואתה משיח בן יוסף, ולזה לא הסכים ירבעם והלך לחטוא, ונשמתו הגדולה ברחא ממנו שלא תתלכלך בעבירות.

ובזה מבואר הלשון שהקב"ה 'תפשו בבגדו', דהנה מבואר בהאריז"ל שמי שנכנס לגן עדן יש לו חלוקא דרבנן, וירבעם שזכה להגיע לנשמה גדולה מאד לפני שחטא, היה לו חלוקא דרבנן כפי ערך נשמתו, וא"כ הקב"ה תפשו בחלוקא דרבנן שלו, שיכול להפסיד נשמתו הגדולה, וזהו 'בגדו', זאת אומרת נשמתו הגדולה, ולא הסכים, ופרחה נשמתו ממנו, הוא הפסיד בגדו הרוחני שבזה הצדיקים יושבים בישיבה של מעלה.

וא"כ אנו רואים שאיך ממה שגילה לנו רבינו קודש הקדשים אור העולם האריז"ל, יכולים בזה לפרש ולבאר ולהבין גמרות מאד נסתרות, והנסתר מגלה לנו הנגלה, כי דברים אלו נתחדשו אצלי באמצע לימודיני בתורת האריז"ל, ויש עוד הרבה גמרות וחז"ל שמדברי האריז"ל יכולים לפרשם ולבארם.

לפני ימים אחדים הוזמנתי לשיבה גדולה, בה לומדים רבים מבוגרי התלמידים שהתחנכו אצלנו בעבר. התרגשות עצומה אחזה בי כשראיתי לפניי את הבוגרים, בחורים בוניים לתלפיות - בעלי תורה ומידות טובות, עדינות נפלאה.

לאחר שהעברתי שיחה והפעלה על כוחות האדם, שבמהלכה כתב כל אחד על כוחותיו הנפלאים, ניגשו אליי רבים להודות כשבין היתר אמרו לי דברים מרגשים על צוות המחנכים הנפלאים.

כל אחד התבטא לפי סגנונו, אך המסר היה אחיד: "הרגשנו שראו אותנו".

אחד אמר: "ראו את הטוב שיש בי".

אחר אמר: "היה מסתכל אליי כאדם עם מעלות וכוחות, וזה היה חודר ללב".

ושלישי אמר: "הרגשתי את הלב שלך".

וכן הלאה, כל אחד בסגנונו.

"כמים הפנים לפנים"

ואז נזכרתי בדברי האור החיים הקדוש על הפסוק "ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו".

"מטבע אנושי - כשתיוולד הידיעה בלב אחד מהשניים, גם בלב השני יתעורר בחינת הזיכרון. כי הלבבות יגידו סודות נעלמים, כאומרים (משלי כז, יט): 'כמים הפנים לפנים - כן לב האדם לאדם'. וידקדקו בעיניים, במצח, בדיבור, והידיעה הולכת וגדלה עד שישלים הבחינה".

האור החיים מגלה לנו סוד עמוק: כשאדם רואה את זולתו, יש בו ידיעה, הכרה, בנוכחות של האחר - הלב של השני מרגיש את זה. יש תקשורת בלתי נראית בין הלבבות. "הלבבות מגידים סודות נעלמים".

מדוע אחי יוסף לא הכירוהו?

ומסביר האור החיים:

"אף על פי כן מודיע הכתוב שהם לא הכירוהו. והטעם - לצד ראותו ברום המעלות, החליטו הבחינה והרחיקו מליבם מלחשוב דבר זה".

הלך החינוכי

זהו סוד ההכרה בחינוך: כשהמחנך באמת רואה את התלמיד, באמת מכיר בטוב שבו, באמת אוהב אותו - הלב של התלמיד מרגיש את זה. "כמים הפנים לפנים". אי אפשר לזייף אהבה. אי אפשר להעמיד פנים של הכרה.

אבל יש גם צד שני: לפעמים התלמיד לא מכיר בהכרה שלנו - כי הוא "החליט מראש" שאי אפשר לאהוב אותו, שאין בו טוב, שהוא לא ראוי. כמו אחי יוסף שהרחיקו מליבם את האפשרות - כך ילדים מסוימים הרחקו מליבם את האפשרות שמישהו באמת רואה אותם.

ובכל זאת - האהבה חודרת. גם אם לא מיד, גם אם זה אורך שנים - בסוף, כמו שהאחים הכירו את יוסף, כך התלמיד מגלה שההכרה הזו הייתה אמיתית. ואז הוא בא, שנים אחר כך, ואומר: "אתה היית היחיד שראית את הטוב שבי".

המחנך האמיתי יודע: מה שנזרע בלב - לעולם לא הולך לאיבוד. כי הלבבות מגידים סודות נעלמים. לא רק היום - אלא כל החיים. הם ייקחו איתם את הסוד הזה: היה מחנך שהרגיש אותי. היה מישהו שראה אותי, שהיה מחובר אלי הלב שלי.

הכוח הזה חוזר ומשפיע - לכל החיים.

בית מדרש
פרשת ויקרא

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

הרגל או התחדשות

רגש אהבה להתחיל בעבודה מחדש. וזהו ענין חנוכה - שכל ענין חינוך הוא התחלת הדבר בהתלהבות ורגש.

לפני הניצחון, בתוך השגרה והחושך, לא ראו החשמונאים עד כמה התרחקו. רק כשהאיר להם - הבינו את מצבם, והבנה זו עוררה בהם רגש עמוק של אהבה ורצון להתחיל מחדש.

זו משמעות נרות החנוכה לדורות:

"אור הנרות דוחה את החושך מלב ישראל, וכל הרוצה לראות - רואה ומבין מצבו עד כמה ירד פלאים, וממילא נתעורר רגש אהבה".

נר איש וביתו - חינוך משפחתי

העבודת ישראל מביא נדבך חשוב: החינוך והתחדשות אינם רק עניין אישי, אלא משפחתי:

"אין די שיביא האדם הבהירות לעצמו, רק להשפיע לכל ביתו שיעבדו גם כן את ה' באהבתו ויראתו, ולהשפיע להם קדושה על ידי הדלקת נר חנוכה".

ההלכה של "נר איש וביתו" מלמדת שהאור שאנו מדליקים צריך להאיר לכל בני הבית. ההורה המתחדש בעצמו, משפיע התחדשות גם על ילדיו.

השלכות חינוכיות מעשיות

לשמור על חיות בתוך השגרה - השגרה הכרחית לחינוך, אך עלינו לחפש דרכים להכניס בה חיות: שיחה אישית, סיפור חדש, רעיון חדש, זווית מפתיעה על דבר מוכר.

להיות "יוסף" - מוסיף והולך - המחנך עצמו חייב להתחדש. מי שמלמד מאותן מחברות עשרים שנה, קשה לו להעביר התלהבות לתלמידיו. ההתחדשות 'שלנו' היא התנאי להתחדשות 'שלם'.

לאפשר לילד לראות את עצמו - כמו אור הנרות שמאיר לאדם את מצבו, כך תפקיד ההורה והמחנך - לא להטיף, אלא ליצור מרחב שבו הילד יכול לראות את עצמו באמת, ומתוך כך לרצות להשתנות.

להאיר לכל הבית - האב הוא "נר איש וביתו". ההתחדשות שלו משפיעה על כל המשפחה. כשהאב או האם מתלהבים מדבר - הילדים קולטים את זה.

בשיחת ההכנה לחנוכה, דיברנו על כוחה של התחדשות, על כך שחנוכה הוא מלשון חנוכה שצריכים לחנוך כל הזמן את הכל מחדש, אולם אחד האתגרים המרכזיים בחינוך הוא המתמיד בין שני צרכים הפוכים לכאורה:

מצד אחד, עלינו להרגיל את הצעירים בקיום התורה והמצוות - שהרי ללא הרגל אין בניין של אישיות יציבה. מצד שני, עלינו לשמור שהעשייה לא תהפוך ל"מצוות אנשים מלומדה" - עשייה אוטומטית, חסרת חיות ומשמעות.

השם משמאל בפרשתנו: פותח לנו פתח להבנת הפרדוקס הזה דרך משמעות חג החנוכה:

"מצות חינוך ענינה להתרגל שיהיה מוסיף והולך בכל עת, ובכל יום יהיו בעניניו כחדשים. וזה 'חנוך' לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסיר ממנה' - היינו שלא יסיר מענין החינוך, שבכל יום יהיה לו חינוך והתחלה מחדש".

המילה "חינוך" עצמה מלמדת אותנו שאין מדובר באירוע חד-פעמי אלא בתהליך מתמשך. האדם המחונך באמת הוא מי שלעולם לא מפסיק להתחנך - כל יום הוא עובדו התחלה חדשה.

יוסף - סמל החיות המתחדשת

לא במקרה, מסביר השם משמאל, חל חנוכה תמיד בפרשיות יוסף.

יוסף הצדיק מגלם את מידת ה"תוספת" - כשמו כן הוא: "יוסף ה' לי בן אחר". הוא איש ההתחדשות, ולכן הוא מכונה "חי".

"כאשר מוסיף בכל יום - הוא חי. וזה שאמר יעקב 'עוד יוסף בני חי' - שהוא במדידת חי, מוסיף והולך".

כיצד הצליח יוסף לשמור על צדקותו בתוך טומאת מצרים? רק בזכות היותו "מוסיף והולך" - מתחדש בכל יום. שהרי, כדברי חז"ל: "יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום" (סוכה נב ע"ב). אם היצר מתחדש - גם האדם חייב להתחדש. מי שמתנהל בקרירות ובהרגל, היצר הרע בוודאי חזק ממנו. אבל מי שמתנהג בחיות חדשה - הקב"ה עוזרו בכוחות חדשים.

חנוכה - חינוך להתחלה מחדש

מהו אם כן סוד חנוכה? כותב השם משמאל:

"כשנצחום - נפקחו עיניהם לראות עד כמה נתרחקו ללכת אורחות עקלקלות, ונתעורר בקרבם

חיבור באהבה גמורה

והושב על הטובה שלי!

זו מציאות רוחנית אמיתית.

וכך ממשיך וז"ל:

"משא"כ אנשים שאין ביניהם אהבה גמורה - אתע"פ שגם שנהא אין ביניהם - מכל מקום כיון שכל אחד אינו חושב רק עצמי עצמו ואינו נותן לב לטובת חבירו - כך הש"ת אינו חושב ח"ו בטובתם.

ולכן - שימו לב לנקודה המדהימה הזו -

"בכל עת צרה שיש ח"ו על האדם - טוב לו שיתחבר באהבה גמורה עם ר"ע אחד או יותר, ועל ידי זה יחשוב הקב"ה לטובתם כאמור וינצל".

כשאתה בצרה - הדרך לצאת מזה היא לא להתמקד בעצמך עוד יותר, אלא להתחבר עם מישהו אחר באהבה אמיתית ולחשוב על הטובה שלו. ואז - הקב"ה יחשוב על הטובה שלך!

הדוגמה המושלמת לכך היא מרדכי ואסתר, וכך מבאר וז"ל:

"וכן היה במרדכי ואסתר: כי מרדכי לא חשב לעולם טובתו - רק טובתה. לכן בהתודע לו מענין בגתן ותרש, ידע כי המציל את המלך מהמות ישיגהו יקר הרבה - הגיד זאת לאסתר.

ואמנם אסתר לא חשבה לעולם רק בטובת מרדכי - לכן הגידה למלך בשם מרדכי.

ועל ידי זה עזר ה' להם ולכל ישראל בזכותם - עכ"ד".

יוסף בבור - מחפש חבר אמיתי

עכשיו חזרו ליוסף בבור, וכך מבאר וז"ל:

"והנה יוסף הצדיק בראותו את עצמו בצרה גדולה - רצה לעשות תנקה זו: להתחבר באהבה כנ"ל עם איזה אדם. כי זה סיבה שינצל מצרה - כאמור.

ולחיותו תוך מצרים, כולם רשעים בשר חמורים וגסי הרוח - לא מצא עם מי יתחבר. והוכרח לחבור הרע במיעוטו.

ובראותו שהשר המשקים נתון גם כן בתוך צרה גדולה וחיוי תלויים לו מנגד, וסרה גאוותו מעליו ותכנע מאד, וכאשר ראם זועפים - אזי מצא עילה להתחבר עמהם. ועל ידי זה ינצלו הם - והוא ינצל".

יוסף יודע את הסוד הזה!

הוא יודע שאם הוא יתחבר עם מישהו באהבה אמיתית - הקב"ה יחשוב על טובתו וינצל.

כשראם זועפים - מצא עילה להתחבר עמהם.

יוסף פותר לטובה - ונותן זמן להינצל

וכך ממשיך לבאר וז"ל:

"והנה חלומות שר המשקים ואופים כמעט עניים אחד, ושניהם הגידו רע להם בקרוב - בעוד שלושות ימים.

אך להיות רצה יוסף באהבה עם שר המשקים, שכל אחד מהם לא יהיה כל מגמותיו לעולם רק לטובת חבירו - לכן פתר החלום לטוב.

אולם שר האופים לא סמך על יוסף ופחד לשותף אותו וחזקה לשמוע מה יפתור לשר המשקים, הפחד הזה גרם לו שלא יתחבר אליו.

הכאב הגדול: "ולא זכר... וישכחהו"

אבל מה קורה בפועל? וכך מבאר וז"ל:

"אכן הרשע הזה שר המשקים לא שת לבו גם לזאת. והעיד עליו הכתוב: 'ולא זכר... וישכחהו'.

רצה לומר:

כיון ש'כמים הפנים לפנים' - לכן על ידי שהוא לא זכר את יוסף - גם יוסף שכח אותו! ולזה גבי שר המשקים אמר 'לא זכר' - כי מתחילה ועד סוף לא נתן אל לבו כלל לזכרו. אבל ביוסף אמר 'וישכחהו' - כי באמת עשה שלו, ועלה זכרונם מתחילה תמיד לטוב לפניו, עד שמחמת ש'כמים פנים לפנים' וכו' - שכחו וקבל".

זה כואב מאוד:

יוסף עשה את שלו - זכר את שר המשקים, חשב על טובתו, התחבר איתו באהבה.

אבל שר המשקים לא זכר - והמציאות הרוחנית של "כמים הפנים לפנים" גרמה גם ליוסף לשכוח.

החיבור חייב להיות דו-כיווני!

אזהרה חשובה: להתחבר רק עם מי שאין יחשוב על טובתך.

הלקח החשוב:

התחברות היא כוח אדיר - אבל צריך להתחבר עם מי שבאמת יחשוב על טובתך. אם מתחברים עם רשע שחושב רק על עצמו - זה לא יעזור.

החיבור חייב להיות דו-כיווני, אמיתי, מלא אהבה.

למעשה - מה זה אומר לנו?

חיבור אמיתי הוא לא "מידה טובה בלבד": כשאנחנו בצרה, הטבע שלנו הוא להתכנס פנימה, לחשוב רק על עצמנו.

תתחבר לטובתך

הערבי נחל מלמד אותנו: "בכל עת צרה שיש

ח"ו על האדם - טוב לו שיתחבר באהבה גמורה עם ר"ע אחד או יותר - ועל ידי זה יחשוב הקב"ה לטובתם וינצל".

"ה' צלך" - מה שאתה עושה חוזר אליך: אם אתה חושב רק על עצמך - גם הקב"ה, כביכול, לא חושב עליך.

אבל אם אתה מתחבר עם חבר באהבה אמיתית, ואתה חושב על הטובה שלו יותר מעל הטובה שלך - אז הקב"ה "פונה מכל עסקיך" וחושב על הטובה שלך.

החיבור חייב להיות דו-כיווני: "כמים הפנים לפנים" - מה שאתה נותן, זה מה שאתה מקבל.

שר המשקים לא זכר - ולכן גם יוסף שכח. צריך להתחבר עם מי שבאמת יחשוב על טובתך, לא רק עם מי שנוח לך.

פתרון לטובה נותן זמן: "על ידי פתרון הטוב יבוא לו טוב לעת עתה... בהמשך הזמן יהיה לו פנאי לבקש זכות להינצל".

גם אם יש גזירה, גם אם יש קושי - על ידי חיבור באהבה יש זמן להכין זכויות ולהינצל.

כך גם בחינוך:

ללמד את כוח החיבור: ילדים צריכים לדעת שהדרך להצליח בחיים היא להתחבר עם חברים באהבה אמיתית דו-כיוונית.

"מה טוב לחבר שלך?" - לא "מה טוב לך?". כשילד מתלונן על משהו או בצרה - אפשר לשאול אותו: "יש לך חבר שאתה יכול לעזור לו עכשיו?"

זה נשמע הפוך - אבל "בכל עת צרה... טוב לו שיתחבר באהבה" - זו הדרך להינצל.

ללמד על "כמים הפנים לפנים": צריך להסביר: מה שאתה נותן - זה מה שתקבל.

אם אתה זוכר חבר - הוא יזכור אותך. אם אתה לא זוכר - גם הוא לא יזכור.

"ה' צלך" - מה שאתה עושה, הקב"ה עושה לך.

אבל כשאתה מתחבר עם חבר באהבה אמיתית דו-כיוונית - שכל אחד לא יחשוב טובת עצמו, רק ישים כל מגמותיו אל טובת חבירו - אז הקב"ה "פונה מכל עסקיך" וחושב רק על הטובה שלכם.

וזה יכול להיות גם הסוד שלנו - אם רק נבחר להתחבר באהבה אמיתית דו-כיוונית עם אדם קרוב, יכול להיות גם בן משפחה כמו שרואים אצל מרדכי ואסתר, חבר שבאמת חושב על טובתנו, ונחשוב על טובתו.

אז הקב"ה יחשוב על טובתנו - ונזכה לכל הישועות.

ייעוץ וליווי חינוכי ניהולי

למערכות חינוך, תתי"ם וישיבות

פל' - 053-3101081

לב הילד

מרכזי קידום אישי בתתי"ם

פל' - 050-4150217

לב הבחור

משפיעים אישיים וקבוצתיים

להתאמת משפיע פל' - 053-3120261

י"ל ע"י 'מפעל האירה' בראשות המחנך הרב אלחנן רייזמן - לקבלת העלון, תגובות, הארות נא לשלוח מי"ל: m025667066@gmail.com

פל' 058-3274859

אתר: ahira.org

טלפון: 02-566-7066 דוא"ר: info@ahira.org

האירה
אור לכל אחד

{ אז נדברו }

פרשת מקץ תשפ"ו | גליון משוחרר בחלקו... | לסדר: "את האלקים אני ירא"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

סוף שנת הכספים

תרום כעת לעלון
וקבל ישירות למייל קבלה
המוכרת להחזר מס.

איך תורמים?

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

האם גם בנצחון החשמונאים היו מחדלים מתמשכים??

אם תשים לב: בנס כך השמן של חנוכה יש משהו **מאוד בוטה!!!** כי אם תתבונן, יותר ממה שנס כך השמן בא להגיד משהו. **הוא בעיקר בא לשלול!!** בנס הזה טמון שתיקה הרבה יותר מדיבור... מה אני מתכוין?? הרי נצחון החשמונאים... מדובר היה בנצחון מאוד מאוד מרשים!!!! סו"ס בשנה הזו הצטבר לנו קצת ניסיון בייחס למלחמה האחרונה... והיו כל מיני ניסים מאוד גדולים וסייעתא דשמיא גדולה שכמובן מתורגמת ל"כוחי ועוצם ידי"... ותחשוב שלפי מה שאנחנו יודעים מהמקורות ההיסטוריים על נצחון החשמונאים... מדובר היה בנצחון הרבה הרבה יותר משמעותי!! הם ניצחו והכניעו את המעצמה הגדולה ביותר בעולם בשעתו... אז אתה מבין לבד שהיה הרבה מאוד מה להראות... (הרבה הרבה יותר ממה שיש כעת לביבי להציע בהתרברבויות שלו) ותכל'ס... את כל הניסים הגלויים שהתבטאו בנצחונות השמימיים... את כל זה הדחיקו די לפניה... זה כמעט ולא נושא בחנוכה... (רק ההלל של היום הראשון, הוא על נצחון המלחמה וגם זה רק לפי בעל הלבוש כמדומני) ואת מה בעיקר בחרו להציף??? את נס כך השמן!!! אתה קולט את **המגמתיות** שזועקת כאן??

אתה קולט את ההתעלמות המכוונת והמוצהרת הזו שבחרה להתמקד רק בנס כך השמן?? הייתה פה אמירה מאוד מאוד ברורה: תדעו לכם שאחרי כל הנצחון הגדול שאפשר למשש אותו בכל אבן בירושלים ובכל עמדת תצפית שהוסרה... בסופו של דבר הסיפור האמיתי זה רק האור!!!! רק הנר מצוה שהאיר לנו בתורה אור... בזה אנחנו מסכמים את כל הנצחון!!!

שתבין: אור זה הדבר הכי פחות ממשי... אור בסה"כ פוקח לך את העיניים ומגלה לך את מה **שכבר!!! שכבר קיים...** מגיעים בני חשמונאי לאחר הנצחון המזהיר... והם מכריזים בבהירות וחדות ונקיות דעת שכזו: אם יש לנו פה נצחון... הנצחון האמיתי שלנו מסתכם בהישג אחד בלבד: **פנס!!!** הגיע פנס והאיר לנו וגילה לנו תמונת מצב שתמיד הייתה קיימת... שבשניה שקראנו את הפה... מכאן ואילך הכל כבר התגלגל כמעט מעצמו... (עד כדי שכמעט אין צורך להודות לה' על זה) כלומר: שאם אתם מתפעלים איך הצלחנו לנצח את המעצמה היוונית לאחר 180 שנות שלטון?? טעות!!! שום דבר מיוחד לא קרה דווקא עכשיו... אדרבה... עקרונית, כעת התברר שהיינו יכולים לנצח אותם כבר לפני 179 שנים... הדבר היחיד שהיה חסר לנו עד כה זה אור!!! פשוט לקבל את התמונה הנכונה... אם היינו יודעים את מה שאנחנו יודעים עכשיו... היה אפשר לנצח אותם כבר 150 שנה לפני שנולדנו... כל מה שהיה חסר לנו זה אלומת האור הזו שהתגלתה וזה...

אני רוצה לרגע לעצור כאן... כל מה שאמרתי עד עכשיו ודברתי על אור ואלומת אור וכו'... אם תשים לב אני עדיין לפני השלב של האורות... עדיין לא נכנסתי לאאורות... כי כל מה שאמרתי עכשיו זה נטו בחלק המאוד טכני!!! מה שנקרא בהגדרות הממשלתיות איך לקרא למלחמה... איך להציג את הנצחון!! זה שהחשמונאים בחרו מכל הניסים למנף רק את נס כך השמן... יש פה אמירה!!! אמירה מאוד ברורה שהגיעה היישר מצמרת השלטון!! שמבחינתנו זה האירוע ותו לא!

אתה קולט את העוצמה שטמונה כאן?? כשאני אעבור לשלב היותר פנימי ורגשי... וכשאני אכנס לאורות זה כבר יותר מוכר ומעמם את העוצמה... אז רגע לפני שאני נכנס לאורות... חשוב לי למקד אותך... הנס כך השמן הזה זו נוסחה שצמרת השלטון המנצח הגדיר אותה!!! מבחינת מתתיהו הכהן ויהודה המכבי... הם לא רואים צורך בלשתף אותך בנצחונות המזהירים בזירת הקרב... הם אפילו לא רואים תועלת לפרט לך את הניסים הגלויים שלהם... והם כן מאוד מאוד רוצים למקד אותך מול הנר של חנוכה כדי שתדע ששם קרה הכל!!! וכעת קצת ננסה לפרט... מה זה האור הזה? כשהחשמונאים מצביעים לנו על הנר של חנוכה ואומרים לנו שלמייעשה זה הנס... זה מה שקרה... מה הם מתכוונים??

העניין הוא כך: מתתיהו ובניו... יום אחד חדרה בהם הכרה פנימית ש-180 שנה... אף אחד לא חשב על הכיוון הזה!!! מתתיהו ובניו עמדו כמו כל הדורות שלפניהם מול השוקת השבורה של חשכת יוון... והם לפתע קלטו שאם רצון ה' שאנחנו נקיים מצוותיו ותכל'ס... לא נותנים לנו... מחשיכים לנו... אז אנחנו לא אומרים לחכות שה' יאיר לנו... אלא אנחנו נקום ונאיר לו!!! אם ה' מתמהמה ולא מאיר לנו... על כרחך הוא מחכה שאנחנו נאיר לו... ולכן אנחנו לא נחכה לחיוך ממנו יתברך... אלא אנחנו ניזום!! אנחנו ניקחי דגל משלנו... ונצא לקרב על החיים הרוחניים שלנו... מתוך הצהרה שרצונו יתברך זה עניין אישי שלנו!! ואם זו תהיה נקודת ההנחה שלנו אנחנו נעשה את שלנו... וה' יגמור בעדנו אם הוא ירצה... וזה הדבר היחיד שהיה חסר עד אותו היום... עד היום במשך 180 שנה הייתה פה מלכות יוון שהחשיכה עיניהם של ישראל ורצתה להשכיחם תורתך... והיהודי ישב וחיכה לרשב"ע... נו רשב"ע... אנחנו מחכים שתקום ותאיר לנו... ועם ישראל מחכים שה' ידליק את האור שהיוונים כיבו... וה' מתמהמה... ואנחנו ממשיכים לשבת על החבילות... ממשיכים לקונן על האימה חשיכה גדולה של מלכות יוון... ונו... מה יש לנו עוד לעשות?? ופתאום הופיע מתתיהו הכהן הגדול וחשב: רגע... מי אמר שהכדור בידיים של הרשב"ע... אולי בדיוק כמו שאנחנו מחכים מתי ה' ידליק לנו את האור ויחייך אלינו ויגיד לנו שאיכפת לו מאיתנו... אולי ה' יתברך אומר כעת את אותם משפטים בדיוק!!! ה' יושב בשמים ושואל בכאב מתי הבנים שלי יסכימו להדליק לי אור ולהפגין לי נאמנות ולבטא שאיכפת להם לעשות את רצוני...

ובשניה שמתתיהו ובניו מבינים את זה!! הם מחליטים ליזום להדליק לה' אור... אור של נאמנות ונכונות עד מסירות נפש... ומכאן ואילך כל השאר היסטוריה... **המשך בעמוד 2 בגיליון זה...** אנחנו נקום ונכריז לא עוד... ו... ומכאן ואילך הכל היסטוריה...

“

המשך- האם גם בנצחון החשמונאים היו מחדלים מתמשכים??

ברגע ובשניה שהחשמונאים הדליקו את הנר... ברגע שהאש הובאה מההדיוט... באותו רגע האש ירדה מהשמים וה' האיר להם באור שבעת הימים... זו אלומת האור שהתגלתה בחנוכה!!! שאין הדבר תלוי אלא ביי! ה' מחכה לי... להצתה שלי... 180 שנה ה' חיכה להצתה הזו... מה שנקרא הצתה מאוחרת!!!! אבל בשניה שהאש הזו הוצתה באותו רגע היו ניסים ונפלאות... וזה מה שמתתירו ובניו רצו להנחיל בכלל ישראל... הנצחון הגדול נזקף רק להבנה הזו!!! אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט...

יש מצוה מדרבנן!!!! וזה עקרוני שזה מדרבנן... להדליק נר חנוכה... זה אש שמגיעה מלמטה... מדרבנן... והיא לימוד בשביל כל יחיד ויחיד שכשיש חשיכה... כשיש הסתרת פנים ואנחנו יושבים ומחכים לחיך מה... הההל... קח בחשבון שיש פה עוד משהו בתמונה!! יתכן שגם אבא שבשמים מחכה לחיך... נכון... יש פה חושך ומישהו פה צריך לקום ולהדליק את האור... ואם הקב"ה לא עושה את זה... אז כנראה שהפעם הוא רוצה שאתה תאיר לו... שאתה תיזום נאמנות ראשון!!! ונאמנות זה משהו אמיתי!! נאמנות זה לא תן וקח... כשהחשמונאים יצאו למלחמה הם בכלל בכלל לא תכננו לנצח... הם לא חשבו לרגע שהם יותר צדיקים מכל הדורות שקדמו להם... הם פשוט החליטו לזיום!!! אם הרבש"ע לא מחייך לנו אנחנו נחייך לו... אנחנו נבהיר לו שאנחנו נאמנים לו בכל מצב... ואנחנו מוכנים לחרף את נפשנו למען יתברך בלי פידבק!!! וכאן!!! כאן עלו מים נקבות וכנגדם ירדו מים זכרים של נכונות מצד ה' להעניק ולתת לעם ישראל נתינה לשם נתינה... גם בלי פידבק!!!

טמון פה בין הייתר גם מסר כללי שהוא מסתמא קצת פחות מהותי אבל ננצל את ההזדמנות הזו להזכיר גם אותנו... הרי כך: באופן כללי טוב לדעת שכל פעם שיש לך קושי מסוים ואתה יושב ומחכה... מחכה שמישהו פה ישתנה במצב... מתי הנתונים ישתנו... מתי משהו פה יבא ויפתור את כל הבעיות... אם זה הרבש"ע שיושיע או סתם משהו שנפלת עליו שממנו תבא הישועה... תמיד תקח בחשבון שיתכן!!! והפתרון נמצא פה!!! בידיים שלך!!! בהישג ידך... מה שנקרא: כי קרוב אליך הדבר מאוד בפך ובלבך לעשותו...

עזוב... לפני שנכנס לפרטים... לפני שנירה לכל הכיוונים... קודם תקח את זה בחשבון!!! כי יש כאלו שכ"כ הצליחו לסדר לעצמם בראש שהבעיה בעיה!!! והמנעול נעול!! והמפתח נמצא אצל משהו מסוים... ואני פה תקוע עד שהוא יגיע... ורק אז משהו פה יזוז... אז נא תמיד לקחת בחשבון את האופציה ההזויה והבלתי הגיונית שקיים סיכוי שכל הבעיה מתחילה ונגמרת פה!! אצלי!! אצלי המפתח... אני הנועל... ואני גם הנועל... וכולם נושאים עיניים למושיע הגדול שנקרא אני!! שאין הדבר תלוי אלא ביי...

משפטים מאוד מוזרים ותמוהים... אבל מה לעשות שזה בדיוק מה שקרה בנס חנוכה!! עם ישראל במשך 180 שנה נמקים בחשכת יוון... מחכים ומצפים לישועה... ולא מעלים על דעתם שהישועה נמצאת להם בתוך הכיס!!! בהישג ידם!! וכל מה שנדרש מהם זה רק להבין את זה... אז... כאן צריך להסתייג ולהזהר... כמוכן שאי אפשר לומר שכל מי שיש לו צרות בחיים זה בהכרח משהו שתלוי רק בו... ברור שיש אנשים שמסובכים בבעיות שלא תלויות בהם... אבל עדיין!! ניתן לומר שרוב התסבוכות והצרות שיש בדור שלנו... זה דברים שמפתח הישועה נמצא לא בשום מקום אלא רק בכיס שלי... אני יכול לומר לך בוידוי אישי... מכל המשברים שעברתי אי פעם בחיים... (והיו הרבה) ונשאתי עיני אל ההרים מאין יבא עזרי... לא היה לי שום קצה חוט... כמעט תמיד בסוף בסוף התברר שחיפשתי את המשקפיים ומצאתי את אותם על האף שלי!!! ואגב: במבט לאחור זה מאוד מתסכל... תחשוב שאתה נזכר בימים שעברו בחושך... בכל מיני תחושות אפרוריות והסתבכויות רגשיות ואחרי שיצאתי מזה מתברר שאם רק הייתי מפנים שזה תלוי ביי!!! זה היה קורה הרבה יותר מהר... אבל היות והייתי עסוק בלהאשים את המזג אויר... או את הישיבה... או את הסוף זמן או את הסטטוס שלי בתוך רווק או שאר המתנות בחיים... ברגע שהעברתי את הכדור למשהו או משהו אחר... בזה הנצחתי את הבעיה והענקתי לה אפילו חותמת...

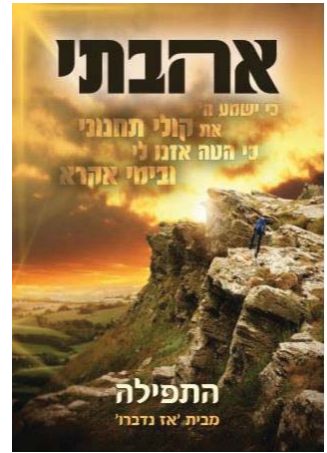
לדעת ולהבין שרוב ההסתבכויות שלנו היום זה משהו מבפנים!!! זה אלומות אור שחסרה! משהו תקוע בראש... משהו מעוות בתפיסה... וכל מה שצריך זה פשוט לראות את זה באור אחר!! באור של פנימיות... בהבנה שה' פה איתי... ולהבין מה המשבצת שלי... וברובא דרובא של התסבוכות שלנו... עם קצת אור של בהירות הכל משתנה...

בקיצור: במשפט אחד וקולע קוראים לזה: מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך!!!!

אני בכוונה משתמש במילים פחות תורניות... כי היום זה כבר מודה לדבר ככה... היום כבר לא צריך להגיד לאנשים ללמוד מוסר... כי היום כבר מקובל להשתמש במושג: ההל... תספד בעצמך... היום יש הרבה הרבה אנשים שלא חשודים על עודף יראת שמים והם מבינים שהם צריכים לעשות משהו עם עצמם... והם הולכים למישהו שיסדר להם את הראש והם מוכנים לכופף ראש ולתת למישהו להגיד להם איפה איבדתי את הצפון... אנשים מוכנים שינזפו בהם ויעמידו אותם במשבצת שלהם מתוך הבנה שאם אני תקוע... משהו תקוע לי בראש!!! חסר לי משהו בתמונה!! אני צריך ברק של אור שיתן לי את התמונה...

אני חושב שכל אחד מאיתנו בגיל מסוים... צובר לעצמו לפחות סיטואציה אחת אישית שבה אתה מגלה למפרע... שאוה... כמה סבלתי... איזה תקופה ארוכה שרפתי בחיים... ועל מה? על כלום!!! על חשיכה!! על חוסר בהירות בתמונת מצב... וזה הכי כואב הלב... מילא מדינת ישראל כעת... לאחר המלחמה... אין הרבה מה לדפוק את הראש בקיר... אין פה יותר מידי הפתעות... כי התגלה שהיו לנו באמת אויבים עם המון המון נשק ותחמושת... היו לנו פה סכנות משמעותיות... אז חבל שטמנו את הראש באדמה... אבל סו"ס הגיוני למה העדפנו לחמוק מלהילחם כי ידענו שזה לא פשוט... אבל תחשוב שיום אחד אתה מגלה זאב שעשוי מנייר!!!! אוי... כמה שהוא הפחיד אותי... אוי כמה שסבלתי ממנו... ובמבט לאחור אני מגלה שסתם פחדתי מהצל של עצמי... זה תסכול אמיתי!!! ברגע שהחשמונאים מגלים ש-180 שנה שרפנו על נר אחד!! על אלומת אור אחת שבשניה שעלינו עליה... הכל אז קדימה... כאן חובתו של כל אחד להבטיח לעצמו: לא עוד!!!!!! שלא יקרה לי כזה דבר... אם יש תסבוכה אישי שאני סוחב אותו ואני עלול לגלות בעוד כך וכך שנים שזה היה נמר מנייר... זה אסור לקרנות!! זו נקודה למחשבה מול נרות החנוכה... הההל... יש פה בורא עולם... הוא נוכח... ואם תסכים לחיות ולחוות את הנתון הזה ולתת לו את המושכות... כל מיני נמרים עלולים להתגלות שהם עשויים מנייר... **קח את זה לאן שאתה רוצה...**

ספר אהבתי.. מותנה מתאימה לחנוכה!!!

רגע... בעצם למה זה מתאים לחנוכה יותר מט"ו בשבט??

פשוט מאוד: בחנוכה אומרים שמונה פעמים אהבתי כי ישמע ה' את קולי תחנני!!!! שמונה פעמים אומרים... שובי נפשי למנוחיי כי ה' גמל עליי...

אה... מה תגיד... שגם בסוכות אומרים את זה שמונה פעמים? אבל לא... בסוכות אומרים את זה עם ארבעת המינים... מי שכבר עומד עם ארבעת המינים... הוא כבר אוהז ב'כי הטה אנו לי ובימי אקרא', אבל חנוכה נועד גם למי שעדיין 'ובשם ה' אקרא, אנה ה' מלטה נפשי'!

חנוכה הוא קריצה של תזכורת... יש ישועות!!! יש אלוקים בישראל... ויש למי לפנות ו... ומה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי, הוחילי לאלוקים כי עוד אודנו ישועות פני...

האור של חנוכה הוא בגדר 'שלח אורך ואמתך המה ינחוני', האור של חנוכה משמש כתמורה של אהבת הנס... שהיו מחבבים את הצרות- לכשיגאלו מהם!!!

האמת היא שספר 'אהבתי' הוא ספר שאין לו חג!!! אין חג מסוים שקשור לתפילה... כי הישועה היא החג של התפילה, והתפילה היא החג של הצרה... התפילה לא שייכת לחג מסוים... אלא לכל צומות בחיים שבה אנו נזכרים ש... שיש כתובת ויש לאן... ומומלץ בחום...

ניתן להשיג במקודי הסכירה של הגיליון בכל הארץ

לבירור המוקד הקרוב אליך:

052-7683095

0548446691

מאמר נוסף אודות הבינה מלאכותית... (יצא בחופזה)

בשבוע שעבר כתבתי מאמר בגנות הבינה מלאכותית...

כעת, כשגיליון זה יוצא במסגרת יותר מצומצמת... ניתן להציג את הצד השני של המטבע... מה שבטוח: זה מסובך!!!

אז ככה לצורך העניין: אני רוצה לשתף אותך בהתלבטות אישית מעניינת... לפני כמה שבועות פנה אלי יהודי יקר שמתעסק עם עיוורים. הוא עוזר להם בחיים. ומתאמץ להנגיש להם כל מיני דברים שהם מוגבלים להם... מדובר בגמילות חסדים נפלאה!!! וכחלק בלתי נפרד מהפעילות הוא החליט להנגיש להם עלונים. (ס"ס עלונים כיום זה כמו קורנפלקס) מה עשה אותו אחד?? נעזר בבינה מלאכותית... הוא נתן לבינה כמה הוראות והגדרות איך לדבר. איפה לשים את הפסיקים והנקודות וקדימה... הוא העביר את כל הטקסט לבינה מלאכותית... מסר 'לבובה' את המקרופון... והבובה התחיל לדבר... כך הוא גם עשה לעלון שלי... ואותו אחד חזר והתקשר אלי... הוא אומר לי: תקשיב!!! בעלון שלך זה שיא השיאים!!! ברגע שה'איש' של הבינה מלאכותית רק התחיל להקריא את העלון שלך... הוא בבת אחת נהפך לנואם בחסד עליון... הוא מדבר בדרמטיות... הוא צועק בדיוק במקומות הנכונות ומסביר בחדות... נעים אמות הסיפים...

הוא נתן לי לשמוע כמה קטעים וגם אני הייתי בהלם...

מה מתברר?? שהיות ואני בעצמי כותב בשפת הדיבור... וכשאני עושה חמשה סימני קריאה!!!! זה סימן שאני כעת צועק תוך כדי הכתיבה... אז הבינה מלאכותית הוא בסה"כ תלמיד טוב... והוא עושה את אותה פעולה, אז אם בכל טקסט נורמלי שמוגש הוא מקריא וזהו... אז כשהוא מדבר 'אצלי' הטונים שלו משתנים בהתאם לסימני קריאה שלי... אתה יכול לשמוע אותו אומר משפט ארוך ושם את הדגש בדיוק על המילה הנכונה, כי בדיוק שם 'דפפפפפ' לו כמה סימני קריאה בעצבים...

בקיצור: הבן אדם שאל אותי האם אני מסכים להשתמש בזה בשביל עיוורים וכבדי ראייה שלא יכולים לקרוא את העלון, ולתרגם את זה לבריל זה עלויות אדירות... אז הנה... הגיע הבינה והצילה את המצב... ובלחיצת כפתור אתה מגיש להם דרשן בחסד עליון!!!

ואני כעת שואל אותך: אני יכול לסרב?? האם מותר לי לסרב??

לא רק שאסור לי לסרב... אלא סביר להניח שחלק מהקוראים שכבר זמן רב הוצאתי להם את העיניים... מיד בסוף קריאת מאמר זה הם יפנו אלי ויבקשו ממני שגם הם רוצים לשמוע... מה הם אשמים שהם לא עיוורים?? נו... אני יכול להגיד להם לא...? האם זה נכון למנוע מהם כזה דבר? (במידה ובעל הזכויות יוצרים יסכים) אין לי אפשרות למנוע

את זה!!! זה בדיוק כמו להימנע ולא לשלוח את העלון במייל!!!

אבל!!! כאן חשוב לי למסור הצהרה דרמטית לאומה... שאם יום אחד ה'דוד' הזה של הבינה מלאכותית ישאיר אותי בבית ויצא לעולם במקומי... תמיד תזכרו שהיה פעם איזה 'זקן אחד' אנושי שקראו לו אדון אז נדברו... כן... אני מודה ומתוודה שהקול שלי נשמע הרבה פחות צלול ונמרץ ומוצלח מה'בינה', ואם הייתם שומעים אותי אז יש לי מידי פעם שיעולים... ולפעמים אני גם צרוד ואולי גם מתגמגם... והוא נשמע הרבה יותר טוב ממני... אז אנא... אל תשכחו אותי... אל תלכו אליו ותשאירו אותי פה בודד עם השיעולים האנושיים... תזכרו שפעם גם אני כתבתי עלון... מעצבן אותי לראות את הפרצוף של הבינה... הפרצוף החלק הזה... בלי שום קמטים... בלי שום חצ'קונים... כי אני אף פעם לא אצליח להתחרות איתו... אבל תדעו לכם שאם פעם תראו אותי, אני אמנם נראה הרבה פחות יפה ומרשים ממי שמתרגם אותי... אבל אני בן אדם!!! ואני כתבתי את המסרים האלו... תזכרו להגיד לי תודה... אל תשכחו אותי... נאום אדון אז נדברו בדימוס.

מה אני מתכוין לומר??

מרגע שהבינה הפציעה לעולם אי אפשר להתכחש לכלי עזר הזה!!! אם הכלי הזה משרת אותי זה נתון שאי אפשר להתנער ממנו... כמו שאם באמצעות המייל העלון שלי יכול לחזק לא מאות אנשים אלא רבבות אנשים... אז מי יכול לקחת אחריות ולמנוע הלכה מפי תלמיד בטענה שאנחנו לא משתמשים במייל... ברור שברגע שזה עוזר ויעיל וזו עובדה מוכחת, אז אי אפשר להתעלם מקיומו... אי אפשר לומר שהוא לא אופציה... **רק מה???**

הבעיה מתחילה מזה שאנחנו לא יודעים להציב גבולות!!!

אנחנו לא מסוגלים להשאיר את הכלים האלו נטו כעזר!!! מהר מאוד זה מתרחב ומשתלט לנו על כל החיים... **ואני אסביר:**

יש לי גיס שפעם בשבועיים מגיע לחדר מחשבים עם רשימה של עשרים משימות בבנק וכדו' ותוך חצי שעה הוא מצליח להיעזר במייל הרבה הרבה יותר מאשר מי שנמצא שם עשרים וארבע שעות... הבנת את המשפט?? **תחזור עליו עוד פעם!!!**

אני מכיר אברך שרק חצי שעה בשבועיים יושב מול המייל! ובחצי שעה הזו הוא נעזר!!! נעזר במייל הרבה יותר ממי שנמצא במייל עשרים וארבע שעות... **אתה מסוגל לעכל את המשפט הזה??** אתה מסוגל להבין את ההיגיון שמסתתר מאחורי זה? עזוב כעת את האבסורד שבזה... אני דווקא מצביע על ההיגיון שבזה...

אני אסביר לך מה ההיגיון... זה בדיוק כמו שאני גר בחיפה... ופעם בשנה אני מגיע לסידורים ברחוב ר' עקיבא בבני ברק... אני נמצא שם שעתיים!! ובמשך השעתיים האלו אני מצליח לעשות ברחוב רבי עקיבא מה שהבני ברק המקומי לא יצליח לעשות

במשך חצי שנה... אני קניתי שם חליפה, וגם בגדים לילדים, וגם סידרתי שלל משימות שרשומות לי כמה חודשים על המקרר... והנה ביום אחד באתי ותיק תק סימנתי וי על כל רשימת הסידורים... ואילו הבני ברק בחצי שנה האחרונה לא עשה ברחוב הזה רבע ממה שאני עשיתי בשעתיים האלו...

מה ההסבר בזה?? כי הבני ברק, היות והוא גר ברחוב רבי עקיבא!!! אז הוא חי שם!!! ממילא כל פעם שהוא יורד מהבית לרחוב ר"ע, הוא בדרך ל... למנחה מעריב... בדרך למכולת... בדרך לפח... בדרך לקחת את הילדים מהגן... מתי יצא לו להסתובב שעתיים ברחוב רבי עקיבא לשם יחוד קניות?? לא!! זה לא יוצא לו!! ושים לב: דווקא בגלל שהוא גר שם!!! דווקא בגלל שהוא חי שם... אז לא נשאר לו זמן פנוי לעשות ברחוב ר"ע את הסידורים שכל אחד אחר עושה שם... הבנת את הקנייטש? ואילו דווקא אני, כשנסעתי לרחוב רבי עקיבא, הגעתי לשם במגמה!!! עם רשימה, הרשימה הזו שעשיתי עליה וי תוך שעתיים... הרי הבני ברק המקומי לא יעשה את זה גם במשך שנתיים... אתה מוזמן לאמת את זה מולו בעצמו...

אותו דבר כאן: כשגסי מגיע פעם בשבועיים לאינטרנט החסום!!! אצלו האינטרנט הוא נטו כלי עזר, הוא מתיישב עליו כמו תייר שמגיע לרחוב ר"ע בבני ברק לסידורים... ממילא תוך חצי שעה הוא מתחיל ומסיים שם את כל הסידורים שהצטברו לו ברשימה מהמקרר... לעומת זאת אני, שיש לי מייל בבית... לדאבוני הרב עם יד על הלב! אני מוכרח להודות!!! שכל פעם שהגעתי אי פעם למייל, בשביל לעשות משימה מוגדרת... ברגע שפתחתי את המייל אאאאף פעם לא קרה שניגשתי מיד למשימה שלי!!!

תנחש למה?? כי בשניה שפתחתי מיד גיליתי שם עשר דואר שלא נקרא... נו... נראה לך שאני אעצום את העיניים ואני מיד אגש למשימה שבשבילה באתי לכאן?? ברור שלא... אני בן אדם... יש לי מינימום של סקרנות... קודם כל אני פותח את כככל ה'עוד לא קראתי', ו... מתעכב שם במשך כמה דקות טובות...

ואז... ואז תן ניחוש אחד מה קורה?? כשסיימתי לעבור על כל המיילים החדשים שהופיעו... תן ניחוש מה אני כעת עושה??

אני קם והולך!!! ואז... אני שהלכתי לפעמים אני לפתע נזכר ש... רגע רגע... באתי פה בשביל משהו... רגע... בשביל מה באתי למחשב... הרי רציתי משהו... אאההה... ואז אני נזכר במקרה הטוב... ובמקרה הפחות טוב אני אפילו לא מצליח להיזכר...

אברך יקר: תסתכל לי בעיניים!!! התיאור הזה מוכר לך מאיזשהו מקום?? האם ככה זה גם אצלך או לא? האם אני מגזים או לא?

תבדוק את זה!!! תנסה לעשות מחקר אישי בינך לבין עצמך... כל פעם שאתה מגיע למייל בשביל משימה קונקרטית שאתה צריך משהו מאוד מוגדר ואתה פותח את המייל בשביל זה... ואז לפתע מופיעים לך 12 'דואר נכנס', האם אתה קודם עושה את מה שרצית או קודם אתה פותח את הדואר נכנס??

ממילא כמה שמצד הטבע שלי אני לא קיצוני... וממילא כשאני שומע ביטויים יותר מדי חריפים נגד הטכנולוגיה אני קצת נרתע... אבל ברגע שאני פוגש את איבוד השפיות בגדול טבעי... אני אומר לעצמי... מי אמר שהוא קיצוני... אולי זו הדרך היחידה להישאר שפוי!!! סליחה על הביטוי... אם אני אכתוב כאן בעלון שלטעמי קצת מגזימים בנושא של המוגנות... מדברים על זה יותר מדי בקיצוניות... ויותר מדי עסוקים בלהגביר את המודעות בעניין... וההלו... תרגעו... יש עוד כמה סיכונים שמסתובבים בעולם ולא צריך לגשת לזה בכזו אגרסיביות... (בינינו... לרגעים מסוימים אני באמת ככה חושב... לו בגלל שכבר הרבה זמן לא פגשתי מקרוב מקרה שכזה ברדיוס הקרוב אלי) אם כזה משפט יכתב בעלון שלי... אוהו... חססר לי... ברגע שהמשפט הזה יגיע לרשת... יהיה עלי עליהם... הנה... הוא הוא משתיק... מה פתאום!! חייבים לדבר על זה כמה שיותר!! אל תשתיק... אל תעזי לעמעם... אל תקל ראש בנושא... נכון ככה יצרחו עלי ברשת?? רגע... מה קרה... מה בסה"כ אמרתי?? שלא צריך לדבר בכזו קיצוניות!! למה אתם מדברים בכזו אגרסיביות... תורידו פרופיל...

אבל לא!!!!!! מאוד יכעסו עלי על עצם ההצעה שלי לא לדבר בקיצוניות... למה?? כי יש דברים שחייבים לדבר עליהם בקיצוניות!! אדרבה... יש דברים שהנורמה היא לדבר בקיצוניות... ואם אתה לא מדבר בקיצוניות... זה חשוד... אז זהו!!! שכשאני מסתובב היום בעולמו של הקב"ה ולראות צלליות אנשים שהתקשורת שלהם נכחדה לחלוטין... לצעוד ברכבת ולפגוש דממת מוות כי 500 גוויות של אנשים מחוברים למכשירים. הההלו... אין קיצוניות בכאלו מקומות. אין תכנית אלטרנטיבית שתוצע שתתפרש כלא ריאלית... כי הההלו... מי פה הלא ריאלי...

לא חכמה להתעצבן על הקיצוניים!!! בא תראה מה יש לצד השני להציע... הגיע הזמן שנבין שהרשת היא פשוט מלאך גדול שפורש רשת לאנושות כולה וזה קורה מול עיני הנדהמות... רגע לפני שזה כבר לא יזיז לנו... ולצד הרב חלק גדול מהאנשים כבר לא כשירים להבין על מה מדובר... אני מעדיף כבר להיות שייך לאנשים שעומדים בגן חיות ומסתכלים על הפיל שפעם היה בן אדם... מאשר להיות הפיל בעצמו שמסתכל עליהם ולא מבין מה הבעיה בו... חנוכה שמח... לא לשכוח לבקר את הפילים ולברך עליהם משנה הבריות ולזכור שפעם הם היו בני אדם...

יום אחד התקשרתי לתומי לדיסקונט... ומי עונה לי?? לא פחות ולא יותר... רבעעצן בינה עונה לי... בשניה הראשונה היה נראה לי שזה סיאנס... אולי עליית נשמה... ממש התרגשתי... והבינה שואלת: כן... במה אני יכול לעזור לך?? במקום!!!! במקום נשלף לי המשפט... 'אני צריך מחמאות'!! כן... אמרתי לביתה שאני רוצה מחמאות... נס שהוא לא זרם איתי... אחרת... אם הוא היה מחמיא לי... מי יודע מה היה קורה... בשביל מה אני צריך מחמאות מאשתי... זה הרי דורש ממני מאמץ... אני צריך להזיז את עצמי בבית בשביל להיות שווה מחמאות... בו בזמן שאני יכול לקבל את זה מהבינה בלי טיפת מאמץ... אתה יודע כמה צריך להתאמץ בשביל לכתוב עלון... אבל אני עושה את זה בשמחה... כי אני מקבל מחמאות... אבל ברגע שאני אתחיל לקבל מחמאות מהבינה בלי להתאמץ... אתה יודע איך אני אראה?? אני אראה בדיוק כמו אותו בחור שלא הזיז את עצמו וכבר כולם מורחים עליו פטל דביק ואומרים לו שהוא נזר הבריאה על ריק... מה הפלא שהוא שוכב במיטה משועמם ואין לו שום סיבה לצאת משם. כך נראה מי שמקבל מחמאות מלאכותיות...

אז בינה... עם כל הכבוד... בתור כלי עזר זה נפלא... אבל לא בשביל להחליף אותי!!! לא בשביל לרוקן אותי וליתר אותי...

ובינינו... מי שעדיין חי באי של שפיות ורואה את צורת ההתנהלות הכללית היום... אני חושב שאין ביטוי שיחשב קיצוני להגדיר את זה. שום הגדרה ושום דפוס מאבק לא יחשב לקיצוני... כי זה איבוד אנושיות מכל כיוון שרק יהיה... כי שוב: אני לדוגמא מתקשה להתחבר לסגנון הקיצוני של ר' צבי מאיר שליט"א נגד האינטרנט... הבעיה היא שהמושג קיצוני זה לא מונח אבסולוטי!!! הכל תלוי במה מדובר... לדוגמא: תאר לעצמך שאני לא רוצה לדבר יותר מדי חריף נגד הנאצים כי... כי אני לא רוצה להיות קיצוני מדי... כן... תמיד אמרו לי שמי שמדבר יותר מדי בוטה, הוא קיצוני... נכון? אז לכן, למרות שאני חושב שהנאצים קצת שגו בדרך שלהם... אני לא ממנה לדבר בחריפות נגדם כי אני לא רוצה להיות קיצוני... אה... מה אתה אומר על זה??

אז זהו!!! שהיום כל צעיר ישראלי יודע... שמי שמגנה את הנאצים רק קצת ולא הרבה... מי שמעיז לברור את המילים ולא יוצא באש וגופרית... תן ניחוש איך קוראים לו? נו... איך בדיוק??

קוראים לזה לא פחות ולא יותר: מפלגת ימין קיצוני!!!!

מי שמכחיש שואה קוראים לו קיצוני!!! אתה קולט??

כשמדובר בשואה... אז בשביל לא להיחשב קיצוני, אתה חייב לגנות בקיצוניות את השואה... אתה קולט?? יש דברים שרק גינוי קיצוני שלהם מתפרש מתקבל כעמדה שיוויונית והגיונית...

אל תענה לי... תענה לעצמך!!! ואת"ל- אם יתברר שאכן כן, אתה קודם פותח את המיילים החדשים... תנסה לבדוק האם בסוף אתה זוכר בשביל מה באת לכאן?? ואם לא הגזמתי---

אז מה המשואה שיוצאת לנו מזה?

שהמייל שהיה אמור לשמש לי בתור עזר!!! ובסוף הוא נהפך מעזר ל--- פיל שבחדר שמכתיב לי את התכנים בחיים ומשכיח ממני מה בכלל רציתי... אני הייתי בסה"כ צריך מייל על תקן של קניות ברחוב רבי עקיבא בבני ברק, ובסוף מתברר שאני גר שם...

ברגע שאתה גר ברחוב ר"ע... התועלת שאתה מקבל מרחוב ר"ע, היא עשר אחוז ממה שהחיפאי מקבל משם... מה הפלא שאותו אברך שפעם בשבועים מגיע למייל, מצליח להיעזר במייל הרבה הרבה יותר ממי שנמצא שם עשרים וארבע שעות...

זה לא רק אבסורד משועם... זה גם נתון הגיוני!!!

וזה בדיוק הקונפליקט שלנו... הבינה מלאכותית בתור כלי עזר... בטח!! למה לא!!! כל כלי עזר שיכול לקדם אותי בצרכים שלי וכ"ש בכבוד שמים הרי זה בגדר 'כל פועל ה' למענהו'... הבעיה היא שהנתון העובדתי קובע שמאוד מהר הוא שואב אותי אליו... ומאוד מהר הוא מתהפך מכלי עזר... לשואב אבק- כלומר שואב ממני את כל האישיות ומשאיר אותי אבק אדם... יש מאוד מאוד מעט אנשים שיש להם אופי ברזל!!! מדובר בסוג של יקים קשוחים, שהם תמיד ישתמשו בכלי רק לעזר והם אף פעם לא יתנו לו לחדור אליהם פנימה... זה סוג אנשים שהאופי הזה דווקא תוקע אותם בהרבה דברים בחיים, ופה זה מתברר כמתנה משמים!!! אנשים כאלו באמת ממצים את השימוש והעזר בכלי הטכנולוגי ומצד שני לא מאפשרים לו לחדור אליהם... אבל מדובר בקומץ אנשים מאוד מאוד מזערי... כי תראה לי כמה אנשים יש שהקנביס משמש להם רק כסם הרגעה ולא לוקח אותם להתמכרות מסוכנת... זה לא עובד!!! ולכן כל עוד אותו יהודי השתמש בבינה ועשה ממנה 'גויילים' אחד שמתרגם את העלונים שלי... זה אגיוואלדיג... מבחינתי רק דבר טוב קרה כאן, אבל אם אני הייתי מתחיל לבחוש שם בקלחת... התוצאה הייתה שאותו 'בינה' היה מחליף אותי לגמרי... אני הייתי נשאר שם מכור לבינה... ואותו גולם היה קם על יוצרו ושולח אותי לפנסיה...

וכאן המקום לפנות לאותם בודדים שיש להם את האופי הזה והם מצידם באמת לא מבינים מה הבעיה... ההלו... תסתכלו ימינה ושמאלה ותראו את דפוס האנשים שחיים בסביבתכם... יש לנו טבע להיגרר!! והמחיר האישי שאנחנו עלולים לשלם על הכלי עזר האלו הוא לא שווה כל הון שבעולם... אספר לך בכנות:

סערת הקוגלים הסתיימה והמבצע הוכתר בהצלחה...

ש... שש... שקט... היום איכשהו זה צריך לקרות... היום בלילה יחול ל' בחודש כסליו... ואמורים לקדש את החודש... אבל יש מתח גדול!!! כעת הגזירה על מילה חודש ושבת היא בשיא תוקפה... והגזירה על קידוש החודש כרוכה בהכי הרבה סיכון... כי היא תלויה גם בתאריך מוגדר!! וגם באיש מסוים... מדובר בתאריך ל' בחודש ואצל הנשיא... ממילא ברגע שהגיע ליל ל' בכסליו... מיד כל האזור שסביב ביתו של ר' יוסי בן יועזר איש צרידה נהפך למין עוצר בלתי רשמי... שכל מי שצויד לכיוון ביתו של ר' יוסי... כל העיניים ננעצות בו בחשד שמא הוא בדרך להעיד עדות החודש... אבל נו... עם זה עוד הסתדרנו... כי היהודים תמיד הוכיחו את עצמם בפעולות הסחה של תפאורה כדי להסוות את העיקר... אז גם כאן היה את המתיוון המשת"פ שנתן ליוונים להבין שעיקר ה'קנאק' של קידוש החודש זה האלפים שגודשים את לחצר בית יעזק והחאפלא של ה'סעודות גדולות היו עושים להם שיהו רגילים לבא... וזה שכולם נכנסים בזה אחר זה לנשיא כדי לקבל 'ברכה'... זה עיקר קידוש החודש!!! תעשה משהו... לך תסביר לקסדור יוני שמכל התפאורה הזו הרי למעיישה קידוש החודש מתחיל ונגמר בזוג עדים בודדים שמעידים מול הרכב של ג' דיניים ומקודש מקודש וזהו... ממילא מאוד בקלות ניתן להסיח את מוקד תשומת הלב... ואכן כוחות גדולים של משטרה וצבא פשטו על המטבח של בית יעזק כדי למנוע את החגיגות... אירגנו להם כמה נערים פרובוקטורים שניסו להתקרב עם כמה מגשי קוגלים ותפסו אותם עם חם והיה עקשען... וכתבים... ובשעה שהרוחות התלהטו סביב 'סערת הקוגלים' הרי באותה שעה מתחת אפם של היוונים יוסי בן יועזר קיבל שני עדים כשרים ומופלגים שהעידו בעליל על הלבנה... אמרו כיצד ראיתם את הלבנה... לפני החמה או לאחר החמה, לצפונה או לדרומה... כמה היה גבוה ולהיכן היה נוטה... ונמצאו דבריהם מכוונים, התכנסו שם עשרה וראש ב'ד' אמר מקודש... וענו מקודש מקודש וככה התקבלה עדות מהודרת... והשמחה הייתה עצומה!!!

מה יהיה בחודש הבא?? ירחם המרחם... כעת זה עדיין הסיפור הקטן... סו"ס חודש כסליו טבת שבט, זה לא כ"כ נפקא מינה... (סו"ס חנוכה עדיין לא היה, ועשרה בטבת נו... אמנם כשאין שלום אז צריך לצום גם בזמן הבית... אבל מקסימום מתענים שני ימים... רק מה יעשו השנה שהיום השני יוצא בשבת... גם אם עשרה בטבת דוחה שבת... השאלה היא: אם ספק עשרה בטבת גם דוחה עונג שבת וליתב תעניתא לתעניתא וצ"ע) אבל כשיגיע חודש אדר וכלל ישראל יצטרכו לדעת מתי פורים... וכ"ש וכ"ש כשיגיע פסח ואז יהיו מוכרחים לפרסם שהוקבע חודש בזמנו... כאן יהיה האתגר הגדול... כי כל עוד שקידוש החודש מסתכם בשני עדים ומותב תלתא... אתה יכול לעשות פעולות הסחה... אבל כשהמידע צריך להגיע לרבותא אלפי ישראל מתחת אפם של קסדורי יוון... כאן זה כבר הרבה יותר מסובך...

--- ימים יגידו ולאחר עשרות בשנים... ישב סבא ר' יונדב וסבתא שת' עם הנינים מול הנרות המרצדים כשברקע עשן המערכה... ויחד עם סבתא יושבים ומספרים ומתפרקים בגעגועים עזים על אותם לילות ארוכים של עסק התורה בעמל ויגיעה בתנאים לא תנאים... סבא מספק בערגה על השירשור הבלתי פוסק של מימרות שעברו מפה לאזן מהמתחדש בלשכת הגזית הפעילה תחת אש!!! סבא מתאר בעיניים בוערות את אותו שבוע שמינו אותי להיות הסרסור להעביר מאות דרשות ובנין אב וק"ו וגז"ש עדכניות שנתחדשו לאחרונה בלשכת הגזית והתפקיד שלי היה להעביר את ה'תורה' הזו כמות שהיא לעיר מודיעין... בו בזמן שאני יודע שממתינים לי שם מאות ת"ח מופלגים שהם הולכים לבלוע בצמא כל מילה שהולכת לצאת מפי... הם הולכים לחזור ולשנן את זה ולהעביר את זה הלאה לתלמידים שלהם... ו... ואוי לי אם אני טועה במשהו... סבא לפתע התחיל לרעוד כולו... ישבתי ושיננתי וחזרתי על זה מאות מאות פעמים... אם לא אלפי פעמים!!! בפחד אימים!!! יענקי לא התאפק ו... ושאל: סבא... לא הבנתי... ממי פחדת?? מהיוונים?? פחדת שהם ישמעו אותך?? לא!!! לא מהיוונים... פחדתי מעצמי... אני כעת מוסר תורה!!! אני מעתיק שמועה... היות והמדינה משובשת בגייסות של יוון... אז נוצר מצב שאמנם כי מציון תצא תורה... אבל מי יעביר את זה הלאה?? אין שינוע משומן שיכול להעביר תורה... ואני נבחרתי להעביר את העדכון החודשי לעיר מודיעין... ורעדתי מפחד!!! כי אני מחזיק באמתחתי מאות מימרות שבשביל אנשי מודיעין עלית אני המעתיק שמועה ואני פה הצינור שדרכי התורה מגיע אליהם!!! ואם אני ח"ו מפספס ואומר על טמא טהור ועל טהור טמא, המשמעות היא שכל עיר מודיעין עילית עלולה להיכשל... במה?? במים הרעים!! ב-אי ידיעת תורת ה'!!!

סבא התחיל לספר על המערות... אבל סבתא היסתה אותו... עזוב... זה לא בשביל הדור הצעיר... 'אם אמרתי אספרה כמו הנה דור בנין בגדתי'... אפשר להסתפק בסיפורים קצת פחות טרגדיים... סבא מיד הסכים עם סבתא ולא התווכח... כן... סבא לא מפסיק להצביע כל הזמן על הגורם מספר אחד ששמר עלינו בימים הכי חשוכים... הלא היא אמא שלנו!!! איזה מסירות נפש... איזה נכונות... באיזה קנאות ונחישות בלתי נדלית, שאמא עמדה על המשמר... הנה... אתם רואים את הכדים האלו?? על כד אחד כתוב ת'- זה תרומה!!! ועל הכד השני כתוב: מ'- זה מעשר... סבתא לא ויתרה... בעקשנות היא הפרישה תרומות ומעשרות כדין יום יום!! סבתא סימנה לסבא משהו... אוהו... כן... אני נזכר באותו יום מר ונמר... זה היה אחד הימים הכואבים ביותר... שבמשך שלוש שנים תמימות אספנו מעשר שני וכל הזמן חיללנו על המעות... בתקווה ובגעגועים שיום יבא ואנטיכוס יעזב את ירושלים ואז נוכל לעלות עם כל המעות המצטברות ונאכל מפריה ונשבע מטובה של הלקוח בכסף מעשר... תכל'ס לעת עתה הצטברו אצלנו כמויות של מטבעות... וכל הזמן קוינו ש... נו... אוטונו זה מגיע... בשלב מסוים זה הצטבר לסכומים כאלו שלפי החשבון יצא לנו שבקצב הזה אנחנו נצטרך לעבור לירושלים לתקופה של כמה חודשים כדי לגמור 'לאכול' את כל הלקוח בכסף מעשר שני... אבל הלוואי... אנחנו מחכים לשניה הזו... ותכל'ס... החודשים נקפו והשנים התחלפו... והגיעה השנה השלישית שנת מעשר עני... (מעשר עני לא היה לנו בעיה לתת... עניים לא חסר... אבל בשביל מעשר שני צריך ירושלים) והספירה לאחר החלה כי... כי בעוד כמה חודשים מגיע חג הפסח ואז מגיע שעת הביעור!! אם עד אז לא מסתדרים העניינים... אנחנו נאלץ להפסיד את ההההכלל במו ידינו... והתפללנו... וקיינו... ורצינו... ובכינו... אבל ה' רצה אחרת!!! וגם כשכבר הגיע חודש ניסן עדיין קיינו... ישועת ה' כהרף עין ונזכה עוד בזו השנה שגיענו ה' ששים ושמונים בבנין עירך ונאכל שם לכה"פ את המעשר שני... אבל ה' רצה אחרת!!! ובסוף חוה"מ פסח... בלב קרוע ומורתח... בבכיות קורעות לב... הוצאנו כמה כדים מלאים במטבעות יקרות תרתי משהו... שטומנות בחובם המון המון מטען רגשי... נישקנו אותם באהבה... ו... והשמדנו אותם... כיתתנו אותם... הפסדנו אותם במו ידינו... ואמרנו בלב קרוע: יהי רצון שיתמו שונאינו ואויבינו וכל מבקשי רעתנו... כן... היה נס פך השמן!!! שכ"כ השתוקקנו להדליק נרות המנורה וה' זיכה אותנו... אבל נא לא לשכוח שהנס הלא פחות גדול מזה... זה כל אותם שנים שעברו בחושך שכ"כ השתוקקנו לקיים מצוות ה' עם כל הלב באהבה ולא תמיד זה הסתיים בנס פך השמן!!! על כל טיפת שמן טהור היו הרבה הרבה פירות של ביכורים ותרומה שנאלצנו לשרוף מחוסר תנאים של טהרת תרומה... על כל יום של נס פך השמן היו לנו המון ימים שנאלצנו להפריש חלה בטומאה... ו... וכל זאת באתנו ולא שכחנו... ולא התייאשנו והמשכנו לקוות והנה... עד שריחם עלינו ה' וגברה מלכות בית חשמונאי...

חזקו עלי דבריכם... אז נדברו יראי ה'...

ישנה שאלה שמנקרת ומציקה בי כבר שנים... חז"ל אומרים במסכת מגילה (יז): מדוע יעקב אבינו נענש שיוסף פרש ממנו עשרים ושתים שנה? כנגד עשרים ושתים שנה שיעקב פירש מאביו יצחק ולא קיים כיבוד אב...

והקושיה זו עקת: אני לא מבין... אותם כ"ב שנה שיעקב אבינו הלך אצל לבן... האם מתברר שכל זה היה טעות? אתה רוצה להגיד לי שיעקב אבינו מתחרט שהוא הלך ללבן? האם כל פרשת ויצא... שבע שנים ברחל, ושבע שנים בלאה... וכל ה"ב שבטים וכו'... כל זה בסוף מתברר כמחל אחד גדול... כי... כי למעשה יעקב אבינו היה בכלל אמור להישאר עם יצחק? זה נראה לך?? פשוט וברור שלא!!! אם התורה מאריכה כ"כ לספר לנו על 'מעשה אבות' של בחיר האבות... על כרחך מדובר בהכי הכי דרך ישראל סבא!!! במהלך הכי אידיאלי והכי מושלם!!!

אז רבש"ע: למה יעקב נענש על מהלך שהוא לא מתחרט עליו לרגע? למה מגיע ליעקב אבינו עונש על דבר הכי נכון שהוא עשה!! שהוא עומד מאחוריו עד עצם היום הזה? מה הפשט בזה??

עכשיו: אני רוצה שתבין: אם השאלה הזו הייתה נקודתית... היא לא הייתה כ"כ מפריעה לי... וגם לא הייתי פותח את הנושא הזה כאן... אם היה מדובר בשאלה ספציפית היא לא הייתה מציקה כ"כ...

הסיבה שהשאלה הזו כ"כ מנקרת כי היא מצטרפת לעוד כמה שאלות בודדות בסגנון הזה... ש... שיש כמה מקומות בחז"ל שיוצא משם מן התרשמות כביכול שהצדיקים נענשו גם על הדברים הכי טובים ונכונים שהם עשו!!! **זה בשבילנו סדק אדום!!!** כל פעם שאנחנו נפגשים עם כזה נתון... הוא נכנס לאיזשהו תא במוח ומנקר... הוא כל הזמן מהבהב לנו בראש באיזה פינה נסתרת... (מי שמבין אותי מבין...)

ומהי הסיבה שזה כ"כ מציק...? פשוט מאוד:

כי לכל אדור נורמלי יש נטיה אנושית לנהוג כחוק ולעשות מה שמוטל עליו כי אז אני רגוע שאני משוריין ומאובטח ולא מרחף עלי סיכונים... אבל ברגע שיש כמה מאמרי חז"ל שהבנתי מהם שלפעמים גם כשאתה עושה את הדבר הכי נכון למרות זאת אתה נתבע ונענש על זה... זה מערער את היציבות הזו!!! (זה כמו אזהרה פעם אחת בשבוע בגוש דן... לא צריך יותר... גם אחרי שיש לך את כל הביטוחים האפשריים... אבל עדיין יש משהו שתעזר יציבות ביטוחית) זה מעניק מין תחושה ש... עזוב... הרי גם אם אני אהיה הכי צדיק כמו יעקב אבינו, ואני אעשה לגמרי לגמרי מה שצריך לעשות... הרי בסוף גם הוא חטף בומבות... על המהלך הכי נכון שהוא עשה...

והנתון הזה מנקר! זה מציק!! ומעניק תחושה פנימית של... של 'שוא עבוד אלוהים ומה בצע כי שמרנו משמרתנו... ואני חושב שהנזק הרוחני שיש לנו מעצם התפיסה המטרידה הזו שמהבהבת לנו כל הזמן בראש כמו נורה אדומה... זה נזק מאוד נרחב!!

את המשפט הזה אני אומר בתור הקדמה לאלו שהולכים להתקין אותי למה אתה פותח שאלות שכאלו... ולכן אני מרגיע שהנזק הגדול כבר קרה!!! עצם זה שאנחנו מתהלכים עם סוג תחושות כאלו שיש גדולי עולם שנתבעו על הדברים הכי נכונים שהם עשו... זה ממש בגדר 'כי השתות ירסון צדיק מה פעל'??!! מין תחושה כזו... שהנה... מה זה כבר משנה... הרי מה שאני אעשה יתפסו אותי... אז גם להתאמץ כמו יעקב אבינו וגם לחטוף אח"כ... ולכן אני חושב שחובה קדושה מוטלת עלינו לפתוח כל קמט שכזה ולהציף אותו... לפתוח אותו כנושא ולבאר אותו הדק היטב ולסקל את הנזק שיכול להיות ממנו...

מי יודע אם לעת כזאת קוראים לעלון הזה 'אז נדברו' יראי ה' איש אל רעהו... ולו בשביל לתת מענה לפסוק אחד לפנינו (במלאכי') חזקו עלי דבריכם אמר ה'... אמרתם שוא עבוד אלוהים... או לחילופין (עוד כמה פסוקים לפני כן) הוגעתם ה' בדברכם, באמרתם כל עושי רע טוב בעיני ה' ובהם הוא חפץ... **שני הפסוקים האלו נוגעים באותו רעיון!!!** הרעיון הוא שברבות השנים יצטברו לנו בראש כל מיני חצאי משפטים וחלקיקי מאמרי חז"ל שיצא לנו משם סלט אחד גדול... ובשורה התחתונה אנחנו נצא בהתרשמות ש... שעזוב... הרשע הכי גדול ישב בגן עדן בגלל שצדיק אחד דיבר עליו פעם אחת לשנה"ר וכו'... והצדיק הכי גדול יסבול סבל רב... כי נכון שהוא עשה את הדבר הכי נכון בעולם... אבל על הדרך הוא הפסיד כיבוד אב או הפסיד קדושה ועל זה הוא הולך לחטוף... בקיצור: המסקנה הסופית היא שמה שתעשה בעבודת ה'... אתה לא מכוסה...

ומבחינתי (ונדמה לי שאני משמש כ-פה לעוד הרבה יהודים כמוני) בדור שלנו זו שליחות עצומה!! פשוט 'אז נדברו איש אל רעהו'... בא נדבר על זה... בא נפתח את הסוגיות ונבין ש-קל אמונה ואין עוול!!! להבין שהקב"ה הגון!!! להבין שמי שעושה טוב יהיה לו טוב ומי שעושה לו רע יהיה לו רע... להבין שלמייצאה בעולם האמת לא מחכים לנו שום הפתעות... --- כמוכן שגלשתי מעצם השאלה... כי שוב... השאלה הזו היא בסה"כ מדגם לכמה שאלות... אמנם בודדות!!! למעשה אין הרבה שאלות כאלו! אבל הקצת שאלות האלו מנקרות בפרשת הרף... שהבעיה הכי גדולה שלהם: שהם שאלות שרחוקות מלהיות שאלות חובבניות בפרשת שבוע... דא עקא!!! שאנחנו כן פגשנו אותם לראשונה בחובבנות מוחלטת של איזה דרשה בשבת שבע ברכות... ששם כבר שאלו את השאלות המאוד כבדות והתשובה הייתה חובבנית ו... והעיקר שזה איכשהו היה קשור לחתן שלנו... והחתן שלנו המשיך בדרכו... ואילו השאלה נשארה בראש ואנחנו מסתובבים עם זה וזה דוגר...

אז כעת לצורך העניין בא נתמקד ספציפית בתשובה הזו... וגם התשובה עצמה תהיה מדגמית לשאר שאלות מהסוג הזה: ובכן: באופן כללי: צריך לדעת אצלנו עונש זה 'לעמוד בפניה', היות והתנהגות לא יפה... עכשיו תשב בכלל ותאכל את הכובע... אבל בתורה זה לא הגישה!!! המשמעות הפנימית של עונש זה נשיאה באחריות!!! יהודי בא לעולם בשביל להיות בעל ההטבה ההיא!! לקבל את מה שהוא עשה... ולכן הוא גם נושא בתוצאות השליליות שלו... הדוגמא הכי מתאימה ל'עונש' זה תחזוקה של רכב... כל מי שיש לו רכב... זה כרוך בעלויות של טסט שנתי... טיפול 10.000... ביטוחים... ו... ואתה יודע מה עוד? לחפש חניה!!! אתה איזה עונש זה לחפש חניה במדינת ישראל?? נו... בעל הרכב עשה פה איזה עבירה שמגיע לו העונש הזה?? לא!! הוא גם לא מתחרט!! הוא ידע מראש לקראת מה הוא הולך... והיות והוא

החליט שהוא צריך רכב!!! אז הוא לקח את זה בחשבון והוא הסכים לישא בכל התוצאות האלו!!! כשאתה רואה בעל רכב מסתובב חצי שעה ומחפש חניה... זה לא אומר שהוא מתחרט... ככל הנראה הוא ידע שזה מה שהולך לקרות... והוא בכל זאת החליט לצאת עם הרכב... וכעת הוא פשוט נושא באחריות של הרכב...

זה המובן הפשוט של עונש!! נשיאה באחריות!!! גם אם הוא מתוכנן מראש... עוד דוגמא: יש לי חבר ששכב במיטה שלוש שבועות בעונש!!! על מה הגיע העונש?? כי הוא עבר ניתוח שהודיעו לו מראש שזה כרוך בשלוש שבועות של התאוששות... עונש כבד!! נו... הוא מתחרט על זה? ממשי לא!! הוא ידע בדיוק לקראת מה הוא הולך... והוא החליט שהוא הולך על זה... הנה לך דוגמא של עונש שלא בהכרח מגיע על טעויות!! ונסיים בעוד דוגמא אחת אחרונה שלטעמי היא הדוגמא הקולעת ביותר: אני מכיר משפחה שהגיע להם הצעה מצוינת בשביל הבת שלהם... הבעיה היא שאותה בת הייתה בא' סמינר... והיא צריכה ללמוד מקצוע... והייתה התלבטות גדולה: אם עכשיו נלך על שידוך... אז מתי היא תלמד מקצוע... ואם מקצוע... אז אנחנו מפסידים את השידוך... ובסוף אחרי הרבה התלבטות הוחלט שהיות ומדובר בשידוך מאוד טוב... אז הולכים על זה!!! אה... אבל מה יהיה עם מקצוע? ? אז הוחלט שאין ברירה... את הלימודים היא תשלים בהמשך!! באמצע חיי הנישואין... ואכן כך היה... אותה אשת אברך כעת מרצה את עונשה והיא מגיעה ככה 'באמצע החיים' כל יום לסמינר כדי להשלים את הלימודים!! האם מישוה פה מתחרט על המהלך?? לא!!! אנחנו לרגע לא מתחרטים... אנחנו לגמרי עומדים מאחורי המהלך הזה... אבל ידענו מראש שהמהלך הזה כרוך ב-חור!!! שיום אחד יצטרכו להשלים אותו... עד כאן ברור? **ומעתה!!! כעת נגיע ליעקב אבינו!!!**

יעקב אבינו חייב להיפרד מאביו ואמו... זה מה שצריך כעת לעשות!! וישמע יעקב אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם... אה... אבל יעקב אבינו לפי השיעור קומה שלו ולפי הבחינה שלו וכו' וכו'..... (כאן אני משאיר פתוח) חלק משלימות הבנין הרוחני שלו זה להיות במחיצת אביו!!! ואם הוא הולך כעת לבנות את בית ישראל הוא יפסיד את 'השתלמות' נחוצה של 22 שנה במחיצת יצחק?? נו... מה עושים?

נו... מה עושים?? בסוף הוחלט שהיות ורצון ה' ללכת על זה!!! אז יעקב אכן ילך לפדן אדם!! אה... מה יהיה עם ה-22 שנה במחיצת יצחק? טוב... אין ברירה... הוא יצטרך יום אחד להשלים את החור הזה!! והדרך היחידה להשלים את החור הזה... זה היה באמצעות רוגזו של יוסף!! רוגזו של יוסף הוא עונש לא מקומם של 'תעמוד בפניה'... אלא במקום של השלמת המשימה... וכאן עזוב... אני כבר לא נכנס לפרטים... איך יעקב משלים את הכיבוד אב באמצעות רוגזו של יוסף... את זה כבר אל תשאל אותי... זה כבר דברים עמוקים... מה שבטוח: ה-כ"ב שנים של רוגזו של יוסף זה לא עונש מהסוג שאנחנו מכירים... זה עונש מסוג של תחזוקת רכב... כמו מי שמעוניין ברכב צריך לעמוד במכלול של טופסולוגיה אז יעקב בשביל להגיע לשיעור קומה האינסופי שלי... צריך להקיף כך וכך משימות שאם הוא נאלץ להחסיך משהו... הוא יצטרך להשלים אותו!!!

כ"ל הסיפור עם דינה... גם שם מתעוררת אותה שאלה: רבש"ע: האם יעקב אבינו יום אחד חזר בתשובה על זה ש-אוי... חבל שלא נתתי את דינה לעשיו?? האם הוא התחרט על זה?? מסתמא שלא!! יעקב לרגע אחד לא חשב לתת את דינה לעשיו... אז למה הוא נענש על זה??

מה התשובה?? התשובה מוכרחת להיות פחות או יותר כך:

יעקב החליט חד משמעי שדינה לא תתחתן עם עשיו!! והוא עומד מאחורי זה!!! והוא לא מתחרט על זה לרגע!! אבל מה לעשות שאל תשכח שיעקב אבינו מיזמתו הלך וקנה את הבכורה מעשיו... שזה אומר שיעקב בבחירתו האישית לקח על עצמו משימה כפולה של שני אנשים... גם שלו וגם של עשיו... ואכן מאותו יום החיים של יעקב נהיו הרבה יותר קשים!!! יש לו עבודה כפולה! ממילא אל תתפלל לפתאום לבן מרמה אותו ומוסר לו גם את לאה בע"כ... אוי מה קרה? למה מגיע ליעקב כזה עונש? פשוט מאוד: לאה בתכנית המקורית שייכת לעשיו!! וברגע שיעקב בבחירתו לקח מעשיו את התפקיד אז אוטומטית הוא מקבל את כל החבילה שלו... נו... זה עונש? כן ו... ולא!! זה עונש כי יעקב אבינו צריך לעבוד 14 שנים ולא שבע... זה עונש כי יעקב אבינו חשב שזה רחל והתברר שזה לאה... אבל זה לא עונש כי יעקב אבינו בחר בזה!!! יעקב עומד מאחורי המחיר הזה!! כ"ל לגבי דינה... אם יעקב אבינו היה מוסר את דינה לעשיו... המשמעות הייתה שעשיו היה איכשהו מתחלק איתו בתפקיד... ולפחות את הפרשיה של 'שכם' עשיו היה לוקח על אחריותו... אבל היות ויעקב החליט להוציא את עשיו לגמרי מהתמונה... אז הוא נאלץ לקחת על הגב שלו גם את מעשה דינה...

האם זו התשובה המדיקת? לא בטוח... האם ראיתי את זה כתוב באיזשהו מקום? חצי חצי... האם זה לגמרי הביאור או שאפשר לבאר את זה באופן אחר? יתכן!! אבל תקח אותי עד הסוף... אבל לפחות תדע שזה פחות או יותר הכיוון!! כלומר: העקרון הוא חד משמעי: יהודי שנוהג כשורה לא נענש!! נקודה!!! תוציא מהראש... מי שחושב אחרת הוא מעליל עלילות דם על ידי נפש אב הרחמן... וכולנו יחד נזעקים למחות על אביו אב הרחמן שלא עבד דינא בלא דינא... והעקרון הזה נוגע לנו ביסודות הדת ממש!!!! (מי יודע כמה 'אחר' יש לנו בגלל השחמים האפורים מהסוג הזה... ולא תמיד מדובר בכאלו שהורידו את הכיפה... יש כאלו שהורידו איומן... הסבו גב של ברוגז לה'... זה פוצע את ה' לא פחות)

ואם בכל זאת כתוב שאבותינו נענשו על כל מיני דברים ש... שלא ידוע לנו שהם חוזרים בתשובה על זה... הם מוכרח להיות פחות או יותר בכיוון שהבאתי... אפשר להגיד את זה בנוסחאות קצת שונות אבל זה הכיוון: (לדוגמא: למה אברהם אבינו נענש שנשתעבדו בניו במצרים 400 שנה? מפני שעשה אנגריא בת"ח!! וביאר המשגיח הרב וולבה זכרנו לברכה: שהתביעה הייתה שאם אברהם היה נאחז במדרגה עוד יותר גבוהה, הוא היה יכול להסתדר לבד בלי האנגריא, וממילא הוא יכול גם לגמור לבד את התיקון בלי צורך בשישים ריבא במצרים... הנה לך נוסחה אחרת... אבל הרעיון הוא אותו רעיון: לאברהם לא מגיע עונש על דבר נכון שהוא עשה!!! ואם הוא בכל זאת נענש מוכרח להיות בתור השלמה על חסר שהיה אפשר לחסוך אותו...) ואידך זיל גמור... לא כ"כ מהר נגמור... אבל עוד קמט ועוד קמט... לא נשאיר פינה מזוהנת... וככה נשוב ונפייס את עצמנו לקונו...

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת ל' כסלו התשפ"ו

הדלקת נרות	צאת השבת	י-ם
16:22	17:14	17:47
16:20	17:12	17:42
16:20	17:12	17:42
16:23	17:14	17:47

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

הדלקת נרות

צאת השבת

י-ם

ת"א

חיפה

ב"ש

16:22

17:14

17:47

16:20

17:12

17:42

16:20

17:12

17:42

16:23

17:14

17:47

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ" 050-4194600

הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצוק"ל
נהג לומר שמעולם לא ראה
שיש בבית חרושת כסא נוח לעובדים, גם
העולם הזה בית חרושת.

חייל נבון אינו מתלונן על המכשול, אלא רואה בו אתגר

היהודי שניגש לרבי **משה לוי** זצ"ל לאחר השיעור, רצה לדבר איתו **בדחיפות**, אלא שרבו היה שקוע בשיחה עם אחר. נאלץ להמתין עד התייאש והלך, אלא שרבו לא שכח... כשעה וחצי לאחר שהגיע האיש לביתו, מצלצל הטלפון: "אני הנהג של הרב, אנחנו **מחכים לך למטה**". מיד התלבש האיש וירד למטה, מוכן ומזומן לשיחה עם רבו, אלא ששוב רואה הוא שרבו משוחח עם אותו אדם... משהתקרב אליהם, פנה רבו לאיש ושיחו ואמר לו: "אתה רואה את היהודי שמתקרב אלינו - הוא שרוי בצרות. פלוני ופלוני ורב פלוני בירושלים יכולים לעזור לו **אני מבקש** שתיכנס בעובי הקורה ותפעל כפי שביקשתי!"

המקום הראשון לגילוי הערכה, הוא משפחתך.

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי

על מנת להכיר את הפוטנציאל שלך, עליך לאהוב את עם ישראל.

שופט בחדר עליון הרב **מרדכי סינאוני** מספר: כאשר למדנו קורס לטוענים רבניים בשנת תשמ"ג ב"מכון אריאל",

"תפרנו" לרבי **מרדכי אליהו** זצ"ל תיק על מקרה שלא היה וביקשנו את תשובתו ההלכתית. מרכז הקורס, שהיה יועץ של משרד הדתות, פנה לרב לקבל את החלטתו.

הרב שאל אותי: "**זה תיק אמיתי או תיאורתי?**" "למה?" שאל המרכז "כי אין לי סייעתא דישמיא להחליט בתיק זה", השיב לו הרב. פנה אליו אותו מרכז בהתרגשות ואמר לו: "כבוד הרב, אתה מן הבודדים שאכן רוח אלוקים בקרבו", ונישק את ידו.

כתב המהר"ל בפרושו לפרקי אבות: מדרך הטבע אדם מתעניין ובוהן את **דעת האחרים עליו** - האם הם אוהבים אותו, או אם הם ח"ו מזלזלים בו.

בחינת דעתם נעשית על פי התרשמות מהבעת פניהם בעת שהם ניצבים מולו. פנים מחייכות מביעות הערכה ופתיחות לאישיותו.

פנים חתומות ו**חסרות הבעה**, משדרות למעשה **לזלזול** וחוסר הערכה, המעיקים על הזולת העומד מולו.

לכן, אדם שאינו מחייך לעבר העומד מולו, מעביר לו תחושת זלזול, האסור בתכלית האיסור; אם כן, קבלת אדם בסבר פנים יפות אינה מעשה חסד, אלא פעולת חובה, כדי שהזולת לא ירגיש את עצמו מזלזל.

לע"נ רחל ורשאלבו בת קלרה ואליהו

כשהאיש תמיד בשמחה אף שתבוא עליו מחלה ח"ו **בשמחתו יבטלנה**

אבל מי שיש לו עצבון מי יכול לישא את זאת רוח איש יכלכל מחלהו ורוח נכאה מי ישאנה

לפני כמאתיים שנה היה המעשה. השמחה שררה במעונו של הצדיק רבי **כליפא מלכה** זצ"ל ממוגאדור שבמרוקו, בנו הנזיר המתבודד הפרוש מהויות העולם שלא מש מאהלי התורה ועלה במעלות הקדושה והטהרה **עמד להיכנס לחופה**. הנאספים הגיעו לבית החתן וליוו אותו בתופים ובמחולות למקום החופה. אך כנגד שירתם עלתה צווחת מרצחים ושאת ליסטים. כנופיית שודדים פורעים חסמה את דרכם, וראש הכנופיה קרא: "יהודים! רוצים קרבן דמים! הביאו לנו את ראשו של החתן! אם לא נמית את כולכם!" דממת מוות השתררה. הרצח קנן ביני הרשעים. הכל ידעו שאין איומם מן השפה ולחוץ. לפתע פסע קדימה האב הצדיק רבי **כליפא** ואמר: קחו אותי תמורת בני חוסו על חיי העולם העומד לבנות את ביתו! חלילה לך אבי קרא החתן ורץ אל אביו "**וכות גדולה נתגלגלה לידי** למות על יהדותי. בשעה קלה אהיה במחיצתם של רבי עקיבא וחבריו, הרוגי המלכות!"

על מנת להיות אדם טוב, אתה צריך ליהנות מלהיות טוב.

פקודה למחשבה
בעל ואישה באו לרבי **ישראל מקוזניץ** זצ"ל. הם הסתסכו והבעל חפץ **לגרש** את אשתו. כשנשאל מדוע, התלונן הגבר: "אשתי מכינה כל שבוע פשטידה (קוגל) טעימה לשבת. אני כל כך אוהב את הפשטידה הזו! כל השבוע אני טורח ועמל רק בשביל הפשטידה! **כשאני רק חושב על הפשטידה**, אני נהיה רעב... "אבל ראה מה אשתי עושה לי? היא מענה אותי. אתה חושב שאחרי שאני אומר את הקידוש אקבל את הפשטידה? בשום פנים ואופן לא! קודם היא מגישה את הדגים. אחר-כך את המרק. אחר-כך עוף ותפוחי אדמה. ורק כשבטני מלאה ואני לא מסוגל לאכול ולו נגיסה אחת נוספת, היא מביאה את הפשטידה! האם אינך חושב שעלי לגרש אותה?" האישה מיהרה להשיב: "ראה מה בעלי עושה לי! אמי המנוחה עליה השלום, הייתה מגישה את הפשטידה רק בסיום הסעודה. כיצד אוכל **להפך ממנהג אמא**?" המגיד מקוזניץ הציע בעדינות להכין מעתה ואילך שתי פשטידות. את האחת יאכלו בני הזוג מיד לאחר הקידוש, ואילו האחרת תוגש בסוף הסעודה, כמנהג האישה. בני הזוג יצאו שמחים ומרוצים. מאותו היום ואילך, היו מגישים על שולחנם של המגיד מקוזניץ שתי פשטידות. האחת לאחר הקידוש, והשניה בתום הסעודה. את הפשטידה הראשונה היו מכנים "**קוגל של שלום בית**", על-שום המעשה.

איש ואישה זכו שכינה בניהם (העורך)

לע"נ המשרת בקודש מזכה הרבים נפטר אחרי ייסורים קשים **יעקב יורם בן יפה דוידוב ת.נ.צ.ב.ה.**

כשילד משקר יכולות להיות מספר סיבות לדבר. אחת המצויות שקר מתוך פחד, או שההורים עצמם המטילים אימה יתירה על ילדיהם, ואז הילדים פשוט לא מסוגלים להודות באמת מהפחד שמא יענישו אותם, יצעקו עליהם, יבזו אותם וכו'.

לכן, הדבר הראשון לבדוק אם לא מטילים אימה יתירה על הילדים. ההורים צריכים להיות **חברים טובים** של ילדיהם! כך שהם יספרו להם הכל בלי שום חשש שמא ההורים יהפכו למעין 'עדי מדינה', שבתחילה אומרים לילד 'ספר לי הכל ואל תפחד', ואחרי שהילד מספר, כועסים עליו. ילד שמקבל חינוך כזה לא יספר להוריו הכל וקרוב לוודאי שישקר להם. לכן, אם הבעיה מתבטאת בכך שהילד מופחד לומר את האמת, אז עיקר העבודה היא להשתדל לבנות לו ביטחון כדי שיוכל לספר להורים הכל ואת האמת. ובנוסף, **צריך ללמד** את הילד על המשמעויות וההשלכות של השקר, החסרונות וגנותו, ולהיפך – לספר לו על מעלת האמת.

זוג קשישים חוגג את יום נישואיהם השישים. הם הולכים לבית הספר בו למדו ביחד, נכנסים לכיתה שלהם ומוצאים את השולחן בו ישבו ביחד, בדרכס הביתה, רכב משורייני עובר לידם ונופל ממנו שק עם שטרות הישר לרגליהם. הוא טוען שיש להחזיר את זה אבל היא מתעקשת ש"כל המוצא שומר". בבית הם סופרים את הכסף מגלים שברשותם מיליון וחצי שקל.

היא מחביאה את השק בעליית הגג. למחרת שני קציני משטרה סורקים את האזור ומחפשים את הכסף בשכונתם. הם דופקים על דלתם ושואלים את הקשישים אם מצאו אתמול שק כסף. היא עונה, "לא". מצפונם מציק לו והוא אומר לשוטרים, "היא משקרת זה בעליית הגג." היא מתעצבנת עליו ואמרת לשוטרים, "אל תאמינו לו, הוא סגילי!!!" השוטרים פונים אליו ומתחקרים: "ספר את הסיפור, זקן, מהתחלה." "טוב", הוא מתחיל לספר, "אתמול כשחזרנו מבית הספר..."

שוטר אחד מסתכל על חברו ואומר, "עוזב בוא נלך..."

כשאתה מנסה ליצור רושם, זה בדיוק הרושם שאתה יוצר.

החכרעה הגורלית בהיות

רבנו הרב **אהרון קוטלר** זצ"ל בשנת תש"א בשנחאי, לאחר שנמלט ממאורעות השואה התלבט אם לעלות לארץ ישראל או להעדיף את ההגירה לאמריקה. היות שהיו צדדים לכאן ולכאן, **התקשה להחליט**, ולבסוף החליט להעדיף את ההגירה לאמריקה,

כדי לשנות את המצב הרוחני השורר שם על ידי הקמת ישיבה ללא לימודי חול. האווירה באמריקה הייתה אוירה של רדיפה עיוורת אחר הגשמיים. נושא הפרנסה עמד בראש סדר העדיפויות. כדי למצוא מקור פרנסה **היה צורך לעבוד** שבעה ימים בשבוע, תוך חילול שבת. מובן שמי שלא עמד בניסיון, איבד את הקשר לתורה וליראת שמים לדורות.

גם אם יש לנו הרבה כסף, אהבה וכו', לא נהיה מרוצים באמת עד שניצור קשר עם ה' יתברך.

עיקר הקרבן הוא שאדם **ישבור גאותו** ורוחו הנשיאה וישוב לה' מרוע מעלליו אבל הרשעים שאינם שבים לה' מדרכיהם הרעים גם קורבנם תועבה וכן הוא בתפילה שהיא במקום קרבן שתפילת רשעים היא תועבה כי לא יכניעו רוחם ומכל שכן שבעת שמתפלל הוא **חושב מחשבות רעות** ופניות להרים גאותו ולהתנשא.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת ובה, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לילי, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לוליה, ענימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, מרים בת זוהרה, רפאל ואברהם בני קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל ושמואל בני שמחה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגילה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני, הרב יהודה יאיר, יפה בת לאה, דוד בן איהו, יעקב בן שרה ברסוק, החסיד מנשה בן רחמה מרן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

משולחן גבוה

חלקו הראשון של החלום, על הפרות, שרמז כי יהיה מחסור בבשר לאכילה – לאכילה – לא הדאיג ביותר את פרעה. אם לא יהא די בשר לאכילה – יאכל לחם. ברם משבא חלקו השני של החלום, על השיבולים, ורמז שיחיה מחסור אפילו בלחם – מיד "ותפעם רוחו"...

"ויריצוהו בן הבור ויגלו" מפני כבוד המלכות (רש"י) **ואילולא כבוד המלכות, כלום אינו צריך אדם לגזוז שערותיו, אחרי ישיבה כה ממושכת בבית הסוהר? ברם, הלא אמרו חכמינו: "בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים" ואם כן כיצד התגלח ביום טוב? על כך משיב רש"י: "מפני כבוד המלכות" – כפי שפוסק הש"ך (יו"ד סימן קצ"ח), שלצורך מצוה מותר...**

"יוסף הוא השליט" **אף על פי שהוא היה השליט והמושל, בכל זאת לא מסר את חלוקת התבואה לידי פקידיו ועובדיו, כי אם הוא בעצמו היה המשיביר – כדי שלא ייעשה עוול לאיש וכדי לשמש דוגמא ומופת לבני אדם, עד כמה צריכים לטרוח ולעמול במידת הרחמנות, כדי להציל אנשים מחרפת רעב.**

"ויאמר אליהם בורגלים אתם" **מה ראה להאשים אותם דווקא בחטא זה של "מרגלים אתם"?**

אלא חושש היה שמה ילכו האחים לתור אחריו ולחפשו, בידעם שהוא נמכר למצרים, עד אשר יגלו את זהותו – לפיכך אמר להם: "מרגלים אתם" ובכך חסם בפניהם את כל הדרכים ונטל מהם כל אפשרות לחקור ולדרוש אחריו,

כי אדם החשוד בריגול לא יעיז להרבות בשאלות על אודות המושל בארץ...

שרת שלום ומזורק לכל בית ישראל

אוטובוס מלא עיתונאים

מתנגש בעץ ומתהפך לתהום. חוואי זקן שמתגורר בסביבה מגיע לשם ובתוך שעותיים הוא חופר בור גדול וקובר את כולם. לאחר כמה ימים, עובר שם השריף. כשהוא רואה את שרידי האוטובוס, הוא בא לחקור את הזקן. "כולם היו מתים?" "אני מאמין שכן. היו כמה שאמרו שהם לא, אבל אתה יודע, עיתונאים"

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

לחיות בלי נתינת צדקה

בא עשיר לפני הרה"ק רבי **יעקב מרדכימין** זיע"א והתלונן לפניו, כי הוא כבר יגע מרוב נתינת צדקה, שהרי אין לדבר סוף. השיב הרב: "וכי אינך **עייף ויגע** מרוב אכילה?"

הרי גם לאכילה אין סוף..." תמה העשיר: "איך אפשר לחיות בלי מזון?" ענה הרב: **"ואיך אפשר לחיות בלי נתינת צדקה?"**

רבי נתן צבי פינקל זצ"ל השתדל להשרות בין התלמידים רוח טובה ואוירה של שמחה. ביחוד בתקופת החגים, היתה השמחה **מגיעה לשיאה**. ניגונים עליזים וריקודים נלהבים לא היו פוסקים מבין כותלי הישיבה בתקופת החגים. המונים היו באים לראות את שמחתה של הישיבה ולהשתתף בה. רבי נתן צבי היה מעודד שמחה זו. גם בשבתות היו בוקעים קולות זמרה מאכסניות התלמידים ומדירתו של רבי נתן צבי. גם בימות החול במשך כל השנה היה בישיבה מצב רוח של חדות ושמחה. תופעה זו היתה טבעית, לרגל הריחת דאורייתא וחכמת התורה משיבת הנפש ומשמחת הלב, שמילאו תמיד את חללה של הישיבה. רבי נתן צבי ראה בכך גם את **דרך התורה האמיתית**. יחד עם זאת העריך את הדבר מבחינה חינוכית וראה בכך תנאי להתעוררות הכשרונות, להרחבת הדעת ועזר לבהירות השכלית בהבנת הלימודים ובעבודת המחשבה. כשהיה מבחין בתלמיד עצוב או מדוכא, היה משתדל לשנות את מצב רוחו. מתוך הנחה זאת היה נוהג בתלמידים על הבעתם הנוקשה.

פעם ביקר בביתו תלמיד מיישיבה אחרת שעבר את סלבודקה בדרכו מליטא לפולניה. רבי נתן צבי העיר לו כמה פעמים שישנה את הבעתו הרצינית מדי, ויעלה חיוך על שפתיו. אך הלה שהיה מחונך כל ימיו לרציניות ולמתיחות, לא יכול היה לשנות את הרגלו ולא חייך. רבי נתן צבי ראה בכך ליקוי גדול והסיק מסקנות מרחיקות לכת. בתחילה נקבע שנכדו של רבי נתן צבי יסע יחד עם אותו בחור ליישיבת מיר ויחד ינסו לעבור את הגבול שבין ליטא לפולניה. אולם לאחר השיחה הנזכרת, ביטל רבי צבי את התכנית ולא הסכים שנכדו יתלווה לאותו בחור, בנמקו שהוא **מסופק בזכויותיו** של הבחור וחושש לסכנת הדרכים. אחד הבחורים בא אליו פעם בעיר חברון לבשר לו על אירוסיו. רבי נתן צבי הבחין שהוא רציני מדי והוכיחו על שאינו מגלה פנים מסבירות. הוא הוסיף שפנים מסבירות הינם חובה רבה. ועל אחת כמה וכמה במקרה שיש לו כלה, שעליו לנהוג כלפיה כראוי.

זו לא סתם שקית. זה VIDANK

מותג נמדד כבר בשקית הראשונה.

ב־Vidank יוצרים שקיות ומארזים ממותגים
בעיצוב מוקפד ובחומרים איכותיים –
במחירי ייצור מהמזרח הרחוק.
סטייל יוקרתי. עלות חכמה.

vidank
שקיות ומארזים בסטייל

פיתוח קונספט
למארזים ממותגים

שקיות ממותגות
בעיצוב פרימיום

עיצוב וסטיילינג
למותג

 052-647-8000
office@vidank.com | www.vidank.com

משלוחים לכל חלקי העיר

**עם המהירות של דפוס ספיד
הכל יגיע בזמן!**

הענין / האמת / קיומן מכריע למען הנהיגות וקליטתן דברים טובים!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

So25004569@Gmail.com דוא"ל

» קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 «

שפירד
כפוס
מהיר
ומתקדם